voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

SVB Beleidsregels februari 2023

Versie 1

Dit document is gepubliceerd door SVB op het publicatie platform voor uitvoering (PUC). Dit document is een afdruk van de originele versie die is te vinden op: http://puc.overheid.nl/doc/PUC_795055_20. Controleer altijd of u de actuele versie in handen hebt.

Geldend vanaf: 09-03-2023 tot en met [nog niet bekend].

Documentgegevens

Dit document is een afdruk van een originele publicatie op PUC Open Data.

Originele versie:
Citeertitel: SVB Beleidsregels februari 2023
Permalink: http://puc.overheid.nl/doc/PUC_795055_20

Soort document:
Type: Publicaties - Bundel
Bron: Sociale Verzekeringsbank

Versie en datums:
Versie: 1
Geldend vanaf: 09-03-2023 tot en met [nog niet bekend]
Laatste wijziging: 09-03-2023

Publicatiegegevens:
Uitgever: Sociale Verzekeringsbank
Kanaal: SVB
Vorm: redactionele bundeling
Referentienummer: PUC_795055_20
Toegankelijkheid: Extern
Publicatiedatum: 09-03-2023
Taal: nl

Inhoudsopgave

SVB Beleidsregels - AOW, Anw, AKW, Participatiewet, OBR, Remigratiewet, TAS 2014 en TNS. 37
Algemene bepalingen en begrippen. 37
Vaststelling leeftijd, meerderjarigheid en minderjarigheid (SB1001). 37
Beleidsregel. 37
Grondslag. 38
Wet- en regelgeving. 38
Jurisprudentie. 38
Niet-ingezetenen (SB1290). 39
Beleidsregel. 39
Grondslag. 39
Wet- en regelgeving. 39
Leefvormen. 39
Leefvormen (SB1291). 39
Beleidsregel. 39
Grondslag. 40
Wet- en regelgeving. 40
Huwelijk en duurzaam gescheiden leven (SB1002). 40
Beleidsregel. 40
Grondslag. 43
Wet- en regelgeving. 43
Jurisprudentie. 44
Een gezamenlijke huishouding voeren. 44
Een gezamenlijke huishouding voeren (SB1003). 44
Beleidsregel. 44
Grondslag. 45
Wet- en regelgeving. 45
Jurisprudentie. 45
Hoofdverblijf in dezelfde woning (hoofdverblijfcriterium) (SB1004). 46
Beleidsregel. 46
Grondslag. 46
Jurisprudentie. 46
Zorg dragen voor elkaar (zorgcriterium) (SB1005). 47
Beleidsregel. 47
Grondslag. 47
Jurisprudentie. 48
Onweerlegbaar rechtsvermoeden (SB1006). 48
Beleidsregel. 48
Grondslag. 49

Wet- en regelgeving. 49
Jurisprudentie. 49
Meerpersoonshuishouding (SB1007). 49
Beleidsregel. 49
Grondslag. 50
Bijzondere situatie: voortduren gezamenlijke huishouding bij (tijdelijk) verblijf elders (SB1008). 50
Beleidsregel. 50
Grondslag. 50
Jurisprudentie. 51
Bijzondere situatie: uitstelperiode bij de beoordeling (SB1236). 51
Beleidsregel. 51
Grondslag. 51
Bijzondere situatie: commerciële relatie en gezamenlijke huishouding (SB1237). 51
Beleidsregel. 51
Grondslag. 52
Wet- en regelgeving. 52
Jurisprudentie. 52
Bijzondere situatie: hulpbehoevendheid (SB1238). 52
Beleidsregel. 52
Grondslag. 53
Wet- en regelgeving. 53
Jurisprudentie. 53
Anw: opening dan wel herleving van het recht op uitkering na beëindiging van een gezamenlijke huishouding (SB1239). 54
Beleidsregel. 54
Grondslag. 54
Wet- en regelgeving. 55
Jurisprudentie. 55
AOW en Anw: Overgangsrecht t.a.v. de gezamenlijke huishouding (SB1240). 55
Beleidsregel. 55
Grondslag. 55
Toepassing van de kostendelersnorm in de Anw en de Participatiewet (SB1292). 56
Beleidsregel. 56
Grondslag. 57
Wet- en regelgeving. 57
Begrippen met betrekking tot kinderen. 57
Eigen kinderen / adoptie / erkenning (SB1009). 57
Beleidsregel. 57
Grondslag. 57

Wet- en regelgeving. 57
Jurisprudentie. 58
Pleegkinderen / pleegouderlijke zorg (SB1010). 58
Beleidsregel. 58
Grondslag. 60
Wet- en regelgeving. 60
Jurisprudentie. 60
Aangehuwde kinderen (SB1011). 60
Beleidsregel. 60
Grondslag. 61
Wet- en regelgeving. 61
Jurisprudentie. 61
Ouderloos (SB1013). 61
Beleidsregel. 61
Grondslag. 61
Wet- en regelgeving. 61
Jurisprudentie. 62
Tot het huishouden behoren. 62
Tot het huishouden behoren (SB1014). 62
Beleidsregel. 62
Grondslag. 63
Wet- en regelgeving. 63
Jurisprudentie. 64
Huishouden in het buitenland bij verblijf in Nederland (SB1015). 64
Beleidsregel. 64
Grondslag. 65
Wet- en regelgeving. 65
Jurisprudentie. 65
Onderwijs in de zin van de Leerplichtwet 1969. 65
Onderwijs van kinderen in Nederland (SB1016). 65
Beleidsregel. 65
Grondslag. 66
Wet- en regelgeving. 66
Onderwijs van kinderen in het buitenland (SB1293). 66
Beleidsregel. 66
Grondslag. 67
Tijdelijke onderbreking van het onderwijs (SB1294). 67
Beleidsregel. 67
Grondslag. 67
Jurisprudentie. 67

Arbeidsongeschiktheid (SB1018). 68
Beleidsregel. 68
Grondslag. 68
Wet- en regelgeving. 68
Jurisprudentie. 68
Nabestaande en pseudo-nabestaande. 68
Nabestaande (SB1019). 68
Beleidsregel. 68
Grondslag. 69
Wet- en regelgeving. 69
Jurisprudentie. 69
Pseudo-nabestaande (SB1020). 69
Beleidsregel. 69
Grondslag. 70
Wet- en regelgeving. 70
Jurisprudentie. 70
Kring van verzekerden. 70
Kring van verzekerden: algemeen (SB1021). 70
Beleidsregel. 70
Grondslag. 71
Wet- en regelgeving. 71
Ingezetene / wonen. 71
Ingezetene / wonen (SB1022). 71
Beleidsregel. 71
Grondslag. 72
Wet- en regelgeving. 72
Jurisprudentie. 73
Band met Nederland (SB1273). 73
Beleidsregel. 73
Grondslag. 73
Jurisprudentie. 73
Duurzame woning (SB1274). 73
Beleidsregel. 73
Grondslag. 74
Invloed van nationaliteit en vreemdelingenrecht (SB1023). 74
Beleidsregel. 74
Grondslag. 74
Wet- en regelgeving. 74
Jurisprudentie. 75
Einde verplichte verzekering na vertrek uit Nederland (SB1027). 75

Beleidsregel. 75
Grondslag. 75
Jurisprudentie. 75
Uitsluiting van verzekering op grond van de verblijfsstatus (SB1029). 76
Beleidsregel. 76
Grondslag. 76
Wet- en regelgeving. 76
Jurisprudentie. 76
Verzekering op grond van werken (SB1030). 77
Beleidsregel. 77
Grondslag. 77
Wet- en regelgeving. 77
Jurisprudentie. 78
Voortzetting van het recht op kinderbijslag (SB1040). 78
Beleidsregel. 78
Grondslag. 79
Wet- en regelgeving. 79
Jurisprudentie. 79
Uitbreiding en beperking kring van verzekerden. 79
Uitbreiding en beperking kring van verzekerden (SB1031). 79
Beleidsregel. 79
Grondslag. 79
Beoordeling verzekering over tijdvakken vóór 1 januari 1999. 79
Vrouwen waarvan de echtgenoot van de kring der verzekerden is uitgesloten (SB1032). 79
Beleidsregel. 79
Grondslag. 80
Wet- en regelgeving. 80
Jurisprudentie. 80
Ingezetenen die een buitenlandse uitkering ontvangen (SB1033). 80
Beleidsregel. 80
Grondslag. 80
Wet- en regelgeving. 80
Jurisprudentie. 81
Personeel van volkenrechtelijke organisaties en hun gezinsleden (SB1034). 81
Beleidsregel. 81
Grondslag. 81
Wet- en regelgeving. 81
Jurisprudentie. 81

Personen die niet geacht kunnen worden blijvend binnen het Rijk te wonen (SB1295). . . . 81
Beleidsregel. . . . 81
Grondslag. . . . 82
Wet- en regelgeving. . . . 82
Vreemdelingen die woonden aan boord van een zeeschip met een Nederlandse thuishaven (SB1335). . . . 82
Beleidsregel. . . . 82
Grondslag. . . . 83
Wet- en regelgeving. . . . 83
Jurisprudentie. . . . 84
Beoordeling verzekering over tijdvakken vanaf 1 januari 1999. . . . 84
Tijdelijke onderbreking van arbeid in Nederland (SB1332). . . . 84
Beleidsregel. . . . 84
Grondslag. . . . 84
Wet- en regelgeving. . . . 84
Wonen in Nederland, werken buiten Nederland (SB1035). . . . 84
Beleidsregel. . . . 84
Grondslag. . . . 85
Wet- en regelgeving. . . . 85
Jurisprudentie. . . . 85
Personeel van diplomatieke zendingen en consulaire posten (SB1036). . . . 85
Beleidsregel. . . . 85
Grondslag. . . . 85
Wet- en regelgeving. . . . 86
Tijdelijk in Nederland studerenden (SB1037). . . . 86
Beleidsregel. . . . 86
Grondslag. . . . 86
Wet- en regelgeving. . . . 86
Ontheffing van de verplichte verzekering: artikel 18 en artikel 22 (SB1038). . . . 86
Beleidsregel. . . . 86
Grondslag. . . . 87
Wet- en regelgeving. . . . 87
Onbillijkheden van overwegende aard: artikel 24 (SB1039). . . . 87
Beleidsregel. . . . 87
Grondslag. . . . 88
Wet- en regelgeving. . . . 88
Jurisprudentie. . . . 88
Gemoedsbezwaarden. . . . 89
Ontheffing van de verzekeringsplicht (SB1041). . . . 89

Beleidsregel. 89
Grondslag. 89
Wet- en regelgeving. 89
Overlijdensuitkering (SB1042). 89
Beleidsregel. 89
Grondslag. 90
Wet- en regelgeving. 90
Vrijwillige verzekering. 90
Aanvraag. 90
Aanvraag (SB1043). 90
Beleidsregel. 90
Grondslag. 90
Wet- en regelgeving. 91
Overschrijding van de aanvraagtermijn (SB1044). 91
Beleidsregel. 91
Grondslag. 92
Jurisprudentie. 92
Ingangsdatum vrijwillige verzekering AOW (SB1275). 92
Beleidsregel. 92
Grondslag. 92
Wet- en regelgeving. 93
De premie voor de vrijwillige verzekering. 93
De premie voor de vrijwillige verzekering (SB1046). 93
Beleidsregel. 93
Grondslag. 93
Wet- en regelgeving. 93
Betaling van de premie (SB1047). 93
Beleidsregel. 93
Grondslag. 94
Wet- en regelgeving. 94
De maximale termijn voor deelname aan de vrijwillig voortgezette verzekering (SB1257). 94
Beleidsregel. 94
Grondslag. 94
Wet- en regelgeving. 94
Einde van de vrijwillige verzekering (SB1258). 94
Beleidsregel. 94
Grondslag. 95
Wet- en regelgeving. 95
Onjuiste vaststelling tijdvakken van vrijwillige verzekering bij inkoop (SB1296). 95
Beleidsregel. 95

Grondslag. 95
Wet- en regelgeving. 95
Recht op uitkering. 96
AOW, Anw, en OBR. 96
Voortvluchtigen (SB1276). 96
Beleidsregel. 96
Grondslag. 96
Wet- en regelgeving. 96
Jurisprudentie. 96
Inkomenstoets, herleiding naar maandinkomen, wisselkoersen (SB1049). 96
Beleidsregel. 96
Grondslag. 99
Wet- en regelgeving. 99
Jurisprudentie. 99
Inkomenstoets, herleiding naar maandinkomen, wisselkoersen. 99
Incidentele stijging van het inkomen (SB1297). 99
Beleidsregel. 99
Grondslag. 100
Wet- en regelgeving. 100
Jurisprudentie. 100
Recht op ouderdomspensioen: tijdvakken korter dan een jaar (SB1298). 101
Beleidsregel. 101
Grondslag. 101
Wet- en regelgeving. 101
Schuldige nalatigheid (SB1050). 101
Beleidsregel. 101
Grondslag. 102
Wet- en regelgeving. 102
Jurisprudentie. 102
Overgangsvoordelen AOW. 102
Overgangsvoordelen AOW (SB1051). 102
Beleidsregel. 102
Grondslag. 103
Wet- en regelgeving. 103
Jurisprudentie. 103
Uitsluitingsgronden Anw. 103
Uitsluitingsgronden Anw (SB1054). 103
Beleidsregel. 103
Grondslag. 104
Wet- en regelgeving. 104

Gezondheidstoestand ten tijde aanvang verzekering of ten tijde huwelijkssluiting (SB1055). 104
Beleidsregel. 104
Grondslag. 104
Wet- en regelgeving. 105
Jurisprudentie. 105
Opzettelijke levensberoving (SB1056). 105
Beleidsregel. 105
Grondslag. 105
Wet- en regelgeving. 105
Jurisprudentie. 105
Compensatieregeling vervallen hoge Anw-uitkering (SB1334). 105
Beleidsregel. 105
Grondslag. 107
Wet- en regelgeving. 107
Jurisprudentie. 107
AKW. 107
Voldoen aan de onderhoudsvoorwaarden (SB1057). 107
Beleidsregel. 107
Grondslag. 109
Wet- en regelgeving. 109
Jurisprudentie. 109
Recht op dubbele kinderbijslag voor uitwonende kinderen (SB1300). 109
Beleidsregel. 109
Grondslag. 111
Wet- en regelgeving. 111
Recht op dubbele kinderbijslag voor thuiswonende kinderen met intensieve zorgbehoefte (SB1260). 111
Beleidsregel. 111
Grondslag. 112
Wet- en regelgeving. 112
Recht op extra bedrag aan kinderbijslag voor thuiswonende kinderen met intensieve zorgbehoefte (SB1333). 112
Beleidsregel. 112
Grondslag. 113
Wet- en regelgeving. 113
Recht op AOW, Anw, kinderbijslag en OBR in het buitenland. 113
Export van uitkeringen (SB1058). 113
Beleidsregel. 113
Grondslag. 115

Wet- en regelgeving. 115
Jurisprudentie. 115
Toepassing van het woonlandbeginsel in de Anw en AKW (SB1301). 116
Beleidsregel. 116
Grondslag. 116
Wet- en regelgeving. 116
Jurisprudentie. 116
Participatiewet. 117
Gelijkstelling met een Nederlander (SB1331). 117
Beleidsregel. 117
Grondslag. 117
Wet- en regelgeving. 117
Verblijf buiten Nederland (SB1302). 117
Beleidsregel. 117
Grondslag. 118
Wet- en regelgeving. 118
Jurisprudentie. 118
Inkomen en vermogen. 118
Inkomen (SB1303). 118
Beleidsregel. 118
Grondslag. 119
Wet- en regelgeving. 119
Jurisprudentie. 119
Vermogen (SB1304). 119
Beleidsregel. 119
Grondslag. 120
Wet- en regelgeving. 120
Jurisprudentie. 121
Krediethypotheek en pandrecht (SB1305). 121
Beleidsregel. 121
Grondslag. 121
Wet- en regelgeving. 121
Jurisprudentie. 122
Remigratiewet (SB1059). 122
Beleidsregel. 122
Grondslag. 122
Wet- en regelgeving. 122
TAS 2014. 122
Werknemers (SB1063). 122
Beleidsregel. 122

Grondslag. 123
Wet- en regelgeving. 123
Huisgenoten (SB1064). 123
Beleidsregel. 123
Grondslag. 124
Wet- en regelgeving. 124
TNS. 124
Verblijfsduur (SB1306). 124
Beleidsregel. 124
Grondslag. 124
Wet- en regelgeving. 124
Aanvraag en herziening. 125
Aanvraag van uitkeringen (SB1401). 125
Inleiding. 125
AKW. 125
Grondslag. 125
AOW. 125
Grondslag. 126
Postume aanvraag. 126
Grondslag. 126
Toekennen van voorschotten (SB1402). 126
Inleiding. 126
Toekennen van voorschotten. 126
REM. 127
Grondslag. 127
Ingangsdatum uitkering (SB1403). 127
Inleiding. 127
AOW en Anw. 127
Grondslag. 128
Participatiewet. 128
Grondslag. 129
Remigratiewet. 129
Grondslag. 129
Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW (OBR). 129
Grondslag. 130
Ingangsdatum inrichtingsnorm (SB1308). 130
Beleidsregel. 130
Grondslag. 130
Wet- en regelgeving. 130
Jurisprudentie. 130

Herziening en intrekking. 130
Herziening ten voordele van de gerechtigde. 130
Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden (SB1075). 130
Beleidsregel. 130
Grondslag. 131
Wet- en regelgeving. 131
Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit op verzoek van de belanghebbende (SB1076). 132
Beleidsregel. 132
Grondslag. 133
Wet- en regelgeving. 133
Jurisprudentie. 133
Ambtshalve terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende (SB1328). 134
Beleidsregel. 134
Grondslag. 134
Herziening of intrekking ten nadele van de belanghebbende. 134
Verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden (SB1077). 134
Beleidsregel. 134
Grondslag. 135
Wet- en regelgeving. 135
Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden (SB1078). 135
Beleidsregel. 135
Grondslag. 137
Wet- en regelgeving. 137
Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten nadele van de belanghebbende (SB1079). 137
Beleidsregel. 137
Grondslag. 137
Wet- en regelgeving. 137
Verlaging of intrekking bij onzekerheid over voortbestaan aanspraak wegens niet nakomen controlevoorschriften of mededelingsverplichting (SB1080). 138
Beleidsregel. 138
Grondslag. 138
Wet- en regelgeving. 138
Herziening van een AIO-aanvulling in het voordeel van de belanghebbende. 138
Verhoging AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden (SB1309). 138
Beleidsregel. 138
Grondslag. 139

Wet- en regelgeving. 139
Terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit op verzoek van de belanghebbende (SB1310). 140
Beleidsregel. 140
Grondslag. 141
Wet- en regelgeving. 141
Jurisprudentie. 141
Ambtshalve terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit ten voordele van de belanghebbende (SB1329). 141
Beleidsregel. 141
Grondslag. 141
Herziening of intrekking van een ouderdomspensioen wegens schuldige nalatigheid (SB1286). 141
Beleidsregel. 141
Grondslag. 142
Wet- en regelgeving. 142
Terugkomen van een beschikking betreffende de vaststelling van verzekerde tijdvakken (SB1255). 142
Beleidsregel. 142
Grondslag. 142
Jurisprudentie. 143
Beëindiging nabestaandenuitkering wegens toegenomen arbeidsgeschiktheid (SB1287). . 143
Beleidsregel. 143
Grondslag. 143
Wet- en regelgeving. 143
Jurisprudentie. 144
Bijzonderheden met betrekking tot de Remigratiewet (SB1081). 144
Beleidsregel. 144
Grondslag. 145
Wet- en regelgeving. 145
Jurisprudentie. 146
Betaling. 146
Tijdstip van betaling (SB1083). 146
Beleidsregel. 146
Grondslag. 146
Wet- en regelgeving. 147
Jurisprudentie. 147
Overmakingskosten (SB1084). 147
Beleidsregel. 147
Grondslag. 147

Wet- en regelgeving. 147
Betaling aan een derde (SB1085). 147
Beleidsregel. 147
Grondslag. 148
Wet- en regelgeving. 148
Inhouding eigen bijdrage Wlz en betaling aan een inrichting of gemeente. 148
Inhouding eigen bijdrage Wlz (SB1086). 148
Beleidsregel. 148
Grondslag. 149
Wet- en regelgeving. 149
Betaling aan een inrichting of gemeente (SB1087). 149
Beleidsregel. 149
Grondslag. 149
Wet- en regelgeving. 149
Invordering van de uitkering (SB1089). 149
Beleidsregel. 149
Grondslag. 150
Wet- en regelgeving. 150
Jurisprudentie. 150
Beëindiging uitkering na overlijden en overlijdensuitkering. 150
Beëindiging pensioen of uitkering na overlijden (SB1090). 150
Beleidsregel. 150
Grondslag. 150
Nalatenschap (SB1091). 150
Beleidsregel. 150
Grondslag. 150
Overlijdensuitkering (SB1092). 151
Beleidsregel. 151
Grondslag. 151
Wet- en regelgeving. 152
Schorsing van de betaling. 152
Schorsing wegens twijfels aan de rechtmatigheid van de betaling. 152
Schorsing wegens twijfels aan de rechtmatigheid van de betaling (SB1093). 152
Beleidsregel. 152
Grondslag. 152
Wet- en regelgeving. 152
Schorsing van de betaling van de AIO-aanvulling (SB1311). 153
Beleidsregel. 153
Grondslag. 153
Jurisprudentie. 153

Opschorting wegens onrechtmatig verblijf in Nederland (SB1094) 153
Beleidsregel 153
Grondslag 154
Wet- en regelgeving 154
Uitbetaling bij nationale samenloop van kinderbijslagrechten 154
Kinderbijslagbetaling binnen een huishouden (SB1095) 154
Beleidsregel 154
Grondslag 154
Wet- en regelgeving 154
Kinderbijslagbetaling bij gescheiden huishoudens; echtscheiding en co-ouderschap (SB1096) 154
Beleidsregel 154
Grondslag 155
Wet- en regelgeving 156
Jurisprudentie 156
Handhaving 156
Mededelingsverplichting 156
Mededelingsverplichting (SB1097) 156
Beleidsregel 156
Grondslag 157
Wet- en regelgeving 157
Jurisprudentie 157
Mededelingsverplichting AOW (SB1245) 157
Beleidsregel 157
Grondslag 158
Wet- en regelgeving 158
Mededelingsverplichting Anw (SB1246) 159
Beleidsregel 159
Grondslag 162
Wet- en regelgeving 162
Mededelingsverplichting AKW (SB1247) 162
Beleidsregel 162
Grondslag 164
Wet- en regelgeving 164
Mededelingsverplichting Participatiewet (SB1312) 164
Beleidsregel 164
Grondslag 166
Wet- en regelgeving 166
Mededelingsverplichting OBR (SB1288) 166
Beleidsregel 166

Grondslag. 167
Wet- en regelgeving. 167
Mededelingsverplichting Remigratiewet (SB1313). 167
Beleidsregel. 167
Grondslag. 168
Wet- en regelgeving. 168
Geen schending van de mededelingsverplichting (SB1242). 168
Beleidsregel. 168
Grondslag. 169
Controlevoorschriften (SB1098). 169
Beleidsregel. 169
Grondslag. 169
Wet- en regelgeving. 170
Niet nakomen van de mededelingsverplichting of de controlevoorschriften. 170
Niet nakomen van de mededelingsverplichting of de controlevoorschriften (SB1099). 170
Beleidsregel. 170
Grondslag. 170
Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB. 170
Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB (SB1100). 170
Beleidsregel. 170
Grondslag. 172
Wet- en regelgeving. 172
Jurisprudentie. 172
Participatiewet: niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB (SB1314). 172
Beleidsregel. 172
Grondslag. 173
Wet- en regelgeving. 173
Jurisprudentie. 173
Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden (SB1101). 174
Beleidsregel. 174
Grondslag. 174
Wet- en regelgeving. 174
Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing (SB1102). 175
Beleidsregel. 175
Grondslag. 176
Wet- en regelgeving. 177
Het opleggen van een maatregel of het geven van een waarschuwing in het kader van de Participatiewet. 177

Het opleggen van een maatregel of het geven van een waarschuwing in het kader van de Participatiewet (SB1315). 177
Beleidsregel. 177
Grondslag. 177
Wet- en regelgeving. 177
Verplichtingen in de Participatiewet. 178
Verplichting tot arbeidsinschakeling en voldoende beheersen van de Nederlandse taal (SB1316). 178
Beleidsregel. 178
Grondslag. 178
Wet- en regelgeving. 178
Medewerkingsverplichting (SB1317). 178
Beleidsregel. 178
Grondslag. 178
Wet- en regelgeving. 178
Betonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid (SB1318). 179
Beleidsregel. 179
Grondslag. 179
Wet- en regelgeving. 179
Jurisprudentie. 179
Aanvullende verplichtingen (SB1319). 179
Beleidsregel. 179
Grondslag. 179
Wet- en regelgeving. 180
De hoogte van de maatregel. 180
De hoogte van de maatregel (SB1320). 180
Beleidsregel. 180
Grondslag. 180
Wet- en regelgeving. 180
Ernst van de overtreding (SB1321). 180
Beleidsregel. 180
Grondslag. 182
Wet- en regelgeving. 182
Mate van verwijtbaarheid (SB1322). 182
Beleidsregel. 182
Grondslag. 182
Omstandigheden waarin de betrokkene verkeert (SB1323). 182
Beleidsregel. 182
Grondslag. 182
Wet- en regelgeving. 182

Jurisprudentie. 183
Hoogte en duur maatregel in verband met het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal (SB1324). 183
Beleidsregel. 183
Grondslag. 184
Wet- en regelgeving. 184
Effectueren van een maatregel (SB1325). 184
Beleidsregel. 184
Grondslag. 185
Wet- en regelgeving. 185
Jurisprudentie. 185
Het opleggen van een bestuurlijke boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing. 185
Het opleggen van een bestuurlijke boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing (SB1103). 185
Beleidsregel. 185
Grondslag. 185
Wet- en regelgeving. 185
De hoogte van de bestuurlijke boete. 185
De hoogte van de bestuurlijke boete (SB1106). 185
Beleidsregel. 185
Grondslag. 186
Wet- en regelgeving. 186
Ernst van de overtreding (SB1107). 186
Beleidsregel. 186
Grondslag. 186
Wet- en regelgeving. 186
Mate van verwijtbaarheid (SB1108). 187
Beleidsregel. 187
Grondslag. 187
Wet- en regelgeving. 187
Vaststellen van de boete naar draagkracht (SB1243). 187
Beleidsregel. 187
Grondslag. 188
Wet- en regelgeving. 188
Jurisprudentie. 188
De betaling van de boete (SB1109). 188
Beleidsregel. 188
Grondslag. 188
Waarschuwing in plaats van een boete (SB1110). 189

Beleidsregel. 189
Grondslag. 189
Wet- en regelgeving. 189
Afzien van een sanctie wegens dringende redenen (SB1111). 189
Beleidsregel. 189
Grondslag. 190
Wet- en regelgeving. 190
Het bepalen van de mate van verwijtbaarheid (SB1244). 190
Beleidsregel. 190
Grondslag. 192
Wet- en regelgeving. 192
Buitenlandse brondocumenten (SB1112). 192
Beleidsregel. 192
Grondslag. 193
Jurisprudentie. 193
DNA-onderzoek (SB1113). 193
Beleidsregel. 193
Grondslag. 193
Wet- en regelgeving. 194
Jurisprudentie. 194
Terugvordering. 194
Bestuursrechtelijke terugvordering. 194
Terugvordering van uitkeringen. 194
Terugvordering van uitkeringen (SB1114). 194
Beleidsregel. 194
Grondslag. 195
Wet- en regelgeving. 195
Terugvordering van voorschotten (SB1116). 195
Beleidsregel. 195
Grondslag. 196
Wet- en regelgeving. 196
Jurisprudentie. 196
Participatiewet: hoofdelijke aansprakelijkheid en terugvordering van verzwegen partner (SB1330). 196
Beleidsregel. 196
Grondslag. 196
Jurisprudentie. 196
Participatiewet: matiging van de terugvordering. 197
Recht op AIO-aanvulling ondanks schending van de mededelingsverplichting (SB1326). 197

Beleidsregel. 197
Grondslag. 197
Jurisprudentie. 197
Zes-maanden-jurisprudentie (SB1327). 197
Beleidsregel. 197
Grondslag. 197
Wet- en regelgeving. 197
Jurisprudentie. 197
Verrekening van ten onrechte niet ingehouden loonbelasting en premies (SB1118). 197
Beleidsregel. 197
Grondslag. 198
Wet- en regelgeving. 198
Jurisprudentie. 198
Overgangsrecht terugvordering basisvoorziening Remigratiewet (SB1248). 198
Beleidsregel. 198
Grondslag. 198
Wet- en regelgeving. 198
Jurisprudentie. 198
Civielrechtelijke terugvordering (SB1249). 199
Beleidsregel. 199
Grondslag. 199
Wet- en regelgeving. 199
Jurisprudentie. 199
Terug- en invorderingstermijnen (SB1115). 199
Beleidsregel. 199
Grondslag. 200
Wet- en regelgeving. 200
Invordering van bestuursrechtelijke geldschulden. 200
Wijze van terugbetaling. 200
Wijze van terugbetaling (SB1250). 200
Beleidsregel. 200
Grondslag. 201
Wet- en regelgeving. 201
Jurisprudentie. 201
Termijnen van verrekening en uitstel van betaling. 202
Termijnen van verrekening en uitstel van betaling (SB1251). 202
Beleidsregel. 202
Grondslag. 202
Wet- en regelgeving. 202
Wijziging of intrekking van het uitstel van betaling (SB1252). 202

Beleidsregel. 202
Grondslag. 203
Wet- en regelgeving. 203
Afzien van verdere terugvordering (SB1119). 203
Beleidsregel. 203
Grondslag. 204
Wet- en regelgeving. 204
Schuldregeling en schuldsanering (SB1253). 204
Beleidsregel. 204
Grondslag. 205
Wet- en regelgeving. 205
Jurisprudentie. 206
SVB Beleidsregels - Internationaal. 207
EG-Verordeningen. 207
Algemene bepalingen. 207
Personele werkingssfeer. 207
Verplaatsingscriterium (SB2120). 207
Beleidsregel. 207
Grondslag. 207
Wet- en regelgeving. 207
Jurisprudentie. 207
Personele werkingssfeer (SB2123). 208
Beleidsregel. 208
Grondslag. 208
Wet- en regelgeving. 208
Jurisprudentie. 208
Onderdanen van landen buiten de Europese Unie (SB2124). 208
Beleidsregel. 208
Grondslag. 209
Wet- en regelgeving. 209
Jurisprudentie. 209
Beginsel van gelijke behandeling naar nationaliteit (SB2125). 209
Beleidsregel. 209
Grondslag. 210
Wet- en regelgeving. 210
Jurisprudentie. 210
Territoriale werkingssfeer (SB2135). 210
Beleidsregel. 210
Grondslag. 212
Wet- en regelgeving. 212

Jurisprudentie. 212
In aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering (SB2150). 212
Beleidsregel. 212
Grondslag. 214
Wet- en regelgeving. 214
Jurisprudentie. 214
Verhouding met overig internationaal recht (SB2127). 214
Beleidsregel. 214
Grondslag. 215
Wet- en regelgeving. 215
Jurisprudentie. 215
Werkzaamheden in loondienst en werkzaamheden anders dan in loondienst (SB2121). 216
Beleidsregel. 216
Grondslag. 216
Wet- en regelgeving. 216
Jurisprudentie. 216
Vaststelling van de toe te passen wetgeving. 216
Voorrang van de conflictregels boven nationale verzekeringsvoorwaarden (SB2128). . . 216
Beleidsregel. 216
Grondslag. 217
Wet- en regelgeving. 217
Jurisprudentie. 217
Overgang van werkzaamheden naar inactiviteit. 218
Overgang van werkzaamheden naar inactiviteit (SB2130). 218
Beleidsregel. 218
Grondslag. 218
Wet- en regelgeving. 218
Tijdvakken op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004 (SB2263). 218
Beleidsregel. 218
Grondslag. 219
Wet- en regelgeving. 219
Jurisprudentie. 219
Tijdvakken op grond van artikel 13, lid 2, onder f Verordening (EEG) nr. 1408/71 (SB2132). 219
Beleidsregel. 219
Grondslag. 220
Wet- en regelgeving. 220
Jurisprudentie. 220

Tijdvakken op grond van Verordening (EEG) nr. 1408/71 vóór 29 juli 1991 (SB2131). . 220
Beleidsregel. 220
Grondslag. 221
Jurisprudentie. 221
Conflictregels en a-typische arbeidsrelaties (SB2133). 221
Beleidsregel. 221
Grondslag. 222
Jurisprudentie. 222
Werken in twee lidstaten: marginale werkzaamheden (SB2134). 222
Beleidsregel. 222
Grondslag. 223
Wet- en regelgeving. 223
Werkzaamheden aan boord van een zeeschip (SB2137). 223
Beleidsregel. 223
Grondslag. 223
Wet- en regelgeving. 224
Jurisprudentie. 224
Werken in loondienst in twee of meer lidstaten (SB2138). 224
Beleidsregel. 224
Grondslag. 224
Wet- en regelgeving. 224
Detachering. 224
Detachering (SB2139). 224
Beleidsregel. 224
Grondslag. 225
Wet- en regelgeving. 225
Detachering van werknemers: Relatie met de werkgever (SB2140). 226
Beleidsregel. 226
Grondslag. 226
Wet- en regelgeving. 226
Jurisprudentie. 226
Detachering van werknemers: Eisen aan de werkgever (SB2141). 226
Beleidsregel. 226
Grondslag. 227
Wet- en regelgeving. 227
Detachering van werknemers: Vervanging en doorzending (SB2143). 227
Beleidsregel. 227
Grondslag. 228
Wet- en regelgeving. 228
Jurisprudentie. 228

Detachering van zelfstandigen: Werkzaamheden in de zendende lidstaat (SB2264). . 228
Beleidsregel. 228
Grondslag. 228
Wet- en regelgeving. 228
Jurisprudentie. 229
Detachering van zelfstandigen: werkzaamheden van soortgelijke aard (SB2265). . . . 229
Beleidsregel. 229
Grondslag. 229
Wet- en regelgeving. 229
Onderbreking van de detacheringsperiode en hernieuwde detachering (SB2142). . . . 229
Beleidsregel. 229
Grondslag. 230
Wet- en regelgeving. 230
Status A1-verklaring (SB2145). 230
Beleidsregel. 230
Grondslag. 230
Wet- en regelgeving. 230
Jurisprudentie. 230
Verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst. 231
Verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst (SB2146). 231
Beleidsregel. 231
Grondslag. 232
Wet- en regelgeving. 232
Vijfjaartermijn (SB2147). 232
Beleidsregel. 232
Grondslag. 233
Wet- en regelgeving. 233
Jurisprudentie. 233
Onderbreking en hernieuwde periode van 5 jaar (SB2148). 233
Beleidsregel. 233
Grondslag. 233
Wet- en regelgeving. 233
Artikel 16-overeenkomst voor Rijnvarenden (SB2266). 234
Beleidsregel. 234
Grondslag. 234
Wet- en regelgeving. 234
Jurisprudentie. 234
Verzoek om vrijstelling door pensioen- of rentetrekkers (SB2149). 234
Beleidsregel. 234
Grondslag. 234

Wet- en regelgeving. 234
Overgangsrecht toepasselijke wetgeving (SB2267). 235
Beleidsregel. 235
Grondslag. 236
Wet- en regelgeving. 236
Jurisprudentie. 236
Coronabeleid toepasselijke wetgeving (20 maart 2020 tot en met 30 juni 2022) (SB2331). 236
Beleidsregels. 236
Grondslag. 237
Bijzondere bepalingen met betrekking tot de verschillende soorten prestaties. 237
Ouderdom en overlijden (pensioenen). 237
In aanmerking te nemen uitkeringen uit een andere lidstaat bij de opening van het recht op uitkering (SB2268). 237
Beleidsregel. 237
Grondslag. 237
Wet- en regelgeving. 237
Jurisprudentie. 237
Samenloop van uitkeringen bij Anw (SB2151). 237
Beleidsregel. 237
Grondslag. 237
Wet- en regelgeving. 238
Jurisprudentie. 238
Pro rata berekening AOW (SB2330). 238
Beleidsregel. 238
Grondslag. 238
Wet- en regelgeving. 238
Tijdvakken van wonen of werken van minder dan één jaar (SB2152). 238
Beleidsregel. 238
Grondslag. 239
Wet- en regelgeving. 239
Aanpassing en herberekening van de uitkering (SB2153). 239
Beleidsregel. 239
Grondslag. 239
Wet- en regelgeving. 239
Jurisprudentie. 240
Huwelijkse tijdvakken op grond van het Unierecht (SB2154). 240
Beleidsregel. 240
Grondslag. 240
Wet- en regelgeving. 241

Jurisprudentie. 241
Vrijwillige verzekering (SB2155). 241
Beleidsregel. 241
Grondslag. 242
Wet- en regelgeving. 242
Jurisprudentie. 242
Bijzonderheden voor de toepassing van de Anw (SB2156). 242
Beleidsregel. 242
Grondslag. 242
Wet- en regelgeving. 242
Jurisprudentie. 242
Gezinsuitkeringen. 243
Materiële werkingssfeer (SB2157). 243
Beleidsregel. 243
Grondslag. 243
Wet- en regelgeving. 243
Gezinsleden die in een andere lidstaat wonen (SB2269). 243
Beleidsregel. 243
Grondslag. 244
Wet- en regelgeving. 244
Jurisprudentie. 244
Prioriteitsregels voor gezinsuitkeringen (SB2159). 244
Beleidsregel. 244
Grondslag. 245
Wet- en regelgeving. 245
Wijziging van toepasselijke wetgeving of bevoegdheid tot betaling (SB2270). 245
Beleidsregel. 245
Grondslag. 246
Wet- en regelgeving. 246
Aanvullend voordeel bij gezinsuitkeringen (SB2271). 246
Beleidsregel. 246
Grondslag. 246
Wet- en regelgeving. 246
Jurisprudentie. 247
Uitkeringen van dezelfde aard (SB2328). 247
Beleidsregel. 247
Grondslag. 247
Wet- en regelgeving. 247
Jurisprudentie. 247
Aanvraag (SB2161). 247

Beleidsregel. 247
Grondslag. 248
Wet- en regelgeving. 248
Terugvordering en verrekening. 248
Terugvordering en verrekening van voorschotten (SB2162). 248
Beleidsregel. 248
Grondslag. 248
Wet- en regelgeving. 248
Jurisprudentie. 248
Temporele werkingssfeer (SB2126). 248
Beleidsregel. 248
Grondslag. 249
Wet- en regelgeving. 249
Jurisprudentie. 249
Overeenkomsten met derde landen. 249
Rechtstreeks werkende bepalingen in overeenkomsten met derde landen (SB2165). 249
Beleidsregel. 249
Grondslag. 250
Wet- en regelgeving. 250
Jurisprudentie. 250
Reikwijdte van de non-discriminatiebepalingen ten aanzien van gezinsleden (SB2166). 250
Beleidsregel. 250
Grondslag. 251
Wet- en regelgeving. 251
Jurisprudentie. 251
Verdragen inzake sociale zekerheid. 251
Verdragen inzake sociale zekerheid (SB2167). 251
Beleidsregel. 251
Grondslag. 252
Jurisprudentie. 252
Algemene bepalingen. 252
Personele werkingssfeer van verdragen (SB2168). 252
Beleidsregel. 252
Grondslag. 253
Jurisprudentie. 253
Territoriale werkingssfeer. 253
Wonen of werken buiten het grondgebied van de verdragsluitende staten (SB2169). 253
Beleidsregel. 253
Grondslag. 253

Jurisprudentie. 253
Nederlands deel van het continentaal plat (SB2272). 254
Beleidsregel. 254
Grondslag. 254
Wet- en regelgeving. 254
Vaststelling van de toe te passen wetgeving. 254
Vaststelling van de toe te passen wetgeving (SB2173). 254
Beleidsregel. 254
Grondslag. 254
Uitzondering op het beginsel van exclusieve werking (tijdvakken tot 1 januari 1989) (SB2174). 254
Beleidsregel. 254
Grondslag. 255
Wet- en regelgeving. 255
Jurisprudentie. 255
Nawerking van conflictregels (SB2176). 255
Beleidsregel. 255
Grondslag. 255
Jurisprudentie. 255
Detachering (SB2177). 255
Beleidsregel. 255
Grondslag. 256
Jurisprudentie. 256
Bijzondere bepalingen met betrekking tot de verschillende soorten prestaties. 256
In aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering (SB2178). 256
Beleidsregel. 256
Grondslag. 256
Samentellingsbepalingen in verdragen en tijdvakken van wonen of werken minder dan één jaar (SB2179). 256
Beleidsregel. 256
Grondslag. 257
Aanpassing en herberekening van de uitkering (SB2180). 257
Beleidsregel. 257
Grondslag. 257
Wet- en regelgeving. 257
Bijzonderheden voor de toepassing van de AOW. 257
Huwelijkse tijdvakken op grond van bilaterale verdragen (SB2181). 257
Beleidsregel. 257
Grondslag. 258

Wet en -regelgeving. 258
Jurisprudentie. 258
Tijdvakken van medeverzekering (SB2329). 259
Beleidsregel. 259
Grondslag. 259
Wet- en regelgeving. 259
Jurisprudentie. 259
De gevolgen van de vrijwillige verzekering voor huwelijkse tijdvakken op grond van bilaterale verdragen (SB2183). 259
Beleidsregel. 259
Grondslag. 260
Wet en -regelgeving. 260
Jurisprudentie. 260
Verdrag met Nieuw-Zeeland (SB2184). 260
Beleidsregel. 260
Grondslag. 261
Wet- en regelgeving. 261
Bijzonderheden bij de toepassing van de Anw. 261
Het recht op uitkering (SB2185). 261
Beleidsregel. 261
Grondslag. 261
Jurisprudentie. 262
Pseudo-nabestaanden (SB2186). 262
Beleidsregel. 262
Grondslag. 262
Polygamie (SB2188). 262
Beleidsregel. 262
Grondslag. 262
Wet- en regelgeving. 262
In mindering brengen van inkomen op pro rata berekende uitkeringen (SB2189). . . . 262
Beleidsregel. 262
Grondslag. 263
Wet- en regelgeving. 263
EVRM. 263
Respect voor gezinsleven (SB2190). 263
Beleidsregel. 263
Grondslag. 263
Wet- en regelgeving. 263
Jurisprudentie. 263
Eigendomsrecht (SB2191). 263

Beleidsregel. 263
Grondslag. 264
Wet- en regelgeving. 264
Jurisprudentie. 264
SVB Beleidsregels - Awb. 266
Algemene begrippen. 266
Belanghebbende (SB3192). 266
Beleidsregel. 266
Grondslag. 267
Wet- en regelgeving. 267
Jurisprudentie. 267
Besluit en beschikking (SB3193). 267
Beleidsregel. 267
Grondslag. 267
Wet- en regelgeving. 267
Jurisprudentie. 268
Verbod van vooringenomenheid (SB3290). 268
Beleidsregels. 268
Grondslag. 268
Vertegenwoordiging en machtiging (SB3194). 268
Beleidsregel. 268
Grondslag. 269
Wet- en regelgeving. 269
Aanvraag. 269
Indiening en gegevensverstrekking (SB3195). 269
Beleidsregel. 269
Grondslag. 270
Wet- en regelgeving. 270
Jurisprudentie. 270
Aanvulling van de aanvraag (SB3196). 270
Beleidsregel. 270
Grondslag. 270
Wet- en regelgeving. 270
Primaire beschikking. 271
Zorgvuldige voorbereiding (SB3198). 271
Beleidsregel. 271
Grondslag. 271
Wet- en regelgeving. 271
Jurisprudentie. 271
Hoorplicht (SB3199). 271

Beleidsregel. 271
Grondslag. 272
Wet- en regelgeving. 272
Motiveringsplicht (SB3200). 272
Beleidsregel. 272
Grondslag. 272
Wet- en regelgeving. 272
Bezwaarschriftprocedure. 272
Indiening bezwaarschrift. 272
Vereisten inhoud bezwaarschrift en herstel van verzuim (SB3201). 272
Beleidsregel. 272
Grondslag. 273
Wet- en regelgeving. 273
Termijnoverschrijding (SB3202). 273
Beleidsregel. 273
Grondslag. 273
Wet- en regelgeving. 274
Jurisprudentie. 274
Ontvangstbevestiging (SB3203). 274
Beleidsregel. 274
Grondslag. 274
Wet- en regelgeving. 274
Schorsende werking (SB3204). 274
Beleidsregel. 274
Grondslag. 274
Wet- en regelgeving. 274
Kopie bezwaardossier aan vertegenwoordiger (SB3205). 274
Beleidsregel. 274
Grondslag. 275
Wet- en regelgeving. 275
Hoorplicht. 275
Afzien van een hoorzitting (SB3289). 275
Beleidsregel. 275
Grondslag. 276
Wet- en regelgeving. 276
Jurisprudentie. 276
Indienen van stukken en ter inzage leggen dossier (SB3208). 276
Beleidsregel. 276
Grondslag. 277
Wet- en regelgeving. 277

Samenstelling van de hoorcommissie (SB3209). 277
Beleidsregel. 277
Grondslag. 277
Wet- en regelgeving. 277
Horen van meerdere belanghebbenden (SB3210). 277
Beleidsregel. 277
Grondslag. 278
Wet- en regelgeving. 278
Hoorverslag (SB3211). 278
Beleidsregel. 278
Grondslag. 278
Wet- en regelgeving. 278
Nieuwe feiten of omstandigheden (SB3212). 278
Beleidsregel. 278
Grondslag. 279
Wet- en regelgeving. 279
Beslissing op het bezwaar. 279
Heroverweging (SB3214). 279
Beleidsregel. 279
Grondslag. 279
Wet- en regelgeving. 279
Motivering (SB3215). 279
Beleidsregel. 279
Grondslag. 280
Wet- en regelgeving. 280
Beslistermijnen en ingebrekestelling. 280
Beslistermijnen aanvraagprocedure (SB3197). 280
Beleidsregel. 280
Grondslag. 281
Wet- en regelgeving. 281
Beslistermijnen bezwaarschriftprocedure (SB3213). 281
Beleidsregel. 281
Grondslag. 282
Wet- en regelgeving. 282
Ingebrekestelling en dwangsom (SB3256). 282
Beleidsregel. 282
Grondslag. 282
Wet- en regelgeving. 283
Jurisprudentie. 283
Rechtstreeks beroep (SB3216). 283

Beleidsregel. 283
Grondslag. 283
Wet- en regelgeving. 283
Schadevergoeding. 284
Schadevergoeding (SB3217). 284
Beleidsregel. 284
Grondslag. 284
Wet- en regelgeving. 284
Vergoeding van wettelijke rente (SB3218). 284
Beleidsregel. 284
Grondslag. 285
Wet- en regelgeving. 285
Vergoeding van schade wegens een onrechtmatig besluit of feitelijk handelen. 285
Vergoeding van materiële en immateriële schade wegens een onrechtmatig besluit of een feitelijke handeling (SB3219). 285
Beleidsregel. 285
Grondslag. 286
Wet- en regelgeving. 286
Jurisprudentie. 286
Vergoeding van schade wegens overschrijding van de redelijke termijn (SB3221). 286
Beleidsregel. 286
Grondslag. 286
Wet- en regelgeving. 287
Jurisprudentie. 287
Kosten gemaakt voor de behandeling van een bezwaarschrift (SB3223). 287
Beleidsregel. 287
Grondslag. 287
Wet- en regelgeving. 287
Jurisprudentie. 287
Klachten. 288
Algemeen (SB3225). 288
Beleidsregel. 288
Grondslag. 288
Wet- en regelgeving. 288
Formele vereisten klaagschrift (SB3226). 288
Beleidsregel. 288
Grondslag. 288
Wet- en regelgeving. 289
Ontvangstbevestiging (SB3227). 289
Beleidsregel. 289

Grondslag. 289
Wet- en regelgeving. 289
Buiten behandeling laten (SB3228). 289
Beleidsregel. 289
Grondslag. 289
Wet- en regelgeving. 289
Horen (SB3229). 290
Beleidsregel. 290
Grondslag. 290
Wet- en regelgeving. 290
Bekendmaking bevindingen (SB3230). 290
Beleidsregel. 290
Grondslag. 290
Wet- en regelgeving. 290
Elektronisch bestuurlijk verkeer (SB3231). 290
Beleidsregel. 290
Grondslag. 291
Wet- en regelgeving. 291
SVB Beleidsregels - Overige onderwerpen. 292
Persoonsgegevens. 292
Verwerking van persoonsgegevens (SB4232). 292
Beleidsregel. 292
Grondslag. 292
Wet- en regelgeving. 292
Gegevensverstrekking door de SVB (SB4233). 292
Beleidsregel. 292
Grondslag. 293
Wet- en regelgeving. 293
Protocol huisbezoeken (SB4234). 293
Beleidsregel. 293
Grondslag. 297
Wet- en regelgeving. 297
Jurisprudentie. 297
Archivering (SB4235). 297
Beleidsregel. 297
Grondslag. 298
Wet- en regelgeving. 298

SVB Beleidsregels - AOW, Anw, AKW, Participatiewet, OBR, Remigratiewet, TAS 2014 en TNS

Algemene bepalingen en begrippen

Vaststelling leeftijd, meerderjarigheid en minderjarigheid (SB1001)

Beleidsregel

De aanspraken op grond van de AOW, Anw, AKW, Participatiewet, OBR, en de Remigratiewet zijn mede afhankelijk van de leeftijd van de aanvrager, de overleden verzekerde, de (huwelijks)partner en de kinderen. Uit artikel 1.6 Wet basisregistratie personen en Bijlage 1 bij Besluit basisregistratie personen volgt dat de SVB bij het bepalen van de leeftijd dient uit te gaan van de geboortedatum zoals die is geregistreerd in de Basisregistratie personen (BRP).

In sommige gevallen is het geboortejaar wel, maar de precieze geboortedatum niet geregistreerd in de BRP. In dergelijke gevallen stelt de SVB een onderzoek in naar de werkelijke geboortedatum. Wanneer de SVB deze niet kan achterhalen, gaat zij uit van een fictieve geboortedatum. Is alleen het geboortejaar bekend dan hanteert de SVB 1 juli als fictieve geboortedatum. Zijn het geboortejaar en de geboortemaand bekend, maar de exacte datum niet dan hanteert de SVB de zestiende van de betreffende maand als fictieve geboortedatum. De SVB baseert deze gedragslijn op de werkafspraken over de vaststelling van geboortedata vastgelegd in de circulaire van de voormalige Sociale Verzekeringsraad van 12 december 1986. De CRvB heeft in zijn uitspraak van 7 april 1995 deze gedragslijn bevestigd.

Indien de aanvrager niet in de BRP bekend is en hij bij de aanvraag een andere geboortedatum opgeeft dan de geboortedatum waarmee hij eerder in Nederland bekend was, bijvoorbeeld bij inschrijving bij een zorgverzekeraar of de Belastingdienst, dan hanteert de SVB bij de vaststelling van de geboortedatum het volgende, op jurisprudentie gebaseerde beleid (zie onder meer de uitspraak van de CRvB van 23 maart 1988 en het arrest van het HvJ EG van 14 maart 2000).

De SVB gaat uit van de geboortedatum die bij binnenkomst in Nederland bij een bevoegde instantie is opgegeven. Van dit uitgangspunt wijkt de SVB af wanneer op basis van authentieke stukken die tot stand zijn gekomen vóór de datum van binnenkomst in Nederland een andere geboortedatum wordt aangetoond en de juistheid van die geboortedatum aannemelijker is (zie de uitspraken van de CRvB van 25 maart 1987 en 8 april 1987). De SVB houdt alleen rekening met een buitenlands rechterlijk vonnis over de geboortedatum wanneer dit is gebaseerd op controleerbare gegevens die doorslaggevende betekenis hebben (CRvB 1 november 1989). De SVB aanvaardt een medisch deskundig oordeel over het juiste geboortejaar niet als bewijs (zie CRvB 13 december 1989) en gaat evenmin af op de persoonlijke aanblik van betrokkene.

Als bij de wijziging van de geboortedatum na het onderzoek geen zekerheid is verkregen over de juiste geboortedatum, gaat de SVB uit van de datum waarmee de betrokkene voor het eerst bekend was in Nederland.

In een uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 1 juli 1994 is bepaald dat een 'copie-intégrale' (een afschrift van een geboorteakte uit de Marokkaanse geboorteregisters) kan worden aangemerkt als een document waarmee kan worden aangetoond dat er sprake is van een andere geboortedatum dan die welke betrokkene bij binnenkomst in Nederland heeft opgegeven. Omdat de copie-intégrale slechts een afschrift is van de originele geboorteakte, stelt de SVB bepaalde voorwaarden aan dit document:

- De in de copie-intégrale genoemde geboortedatum moet overeenstemmen met de in de oorspronkelijke geboorteakte vermelde datum.
- De oorspronkelijke geboorteakte mag niet zijn opgemaakt op een tijdstip dat nauw verband houdt met de migratie of de afgifte van de copie-intégrale.

De Remigratiewet stelt het recht op dan wel de hoogte van een aantal voorzieningen afhankelijk van de vraag of een persoon minderjarig dan wel meerderjarig is. De SVB beantwoordt deze vraag, ongeacht het woonland of de nationaliteit van de betrokken persoon, op basis van artikel 1:233 van het Burgerlijk Wetboek.

Grondslag

artikel 7, artikel 8, eerste lid en artikel 9, leden 1 en 6 AOW, artikel 14, eerste lid, artikel 15, derde lid, artikel 16, leden 1 en 2, artikel 26, leden 1 en 2, artikel 29, tweede lid, artikel 66a en artikel 67, eerste lid Anw, artikel 7, eerste lid AKW, artikel 47a Participatiewet, artikel 3, artikel, 4, leden 1, 3 en 4, artikel 6, eerste lid, artikel 10, leden 1 en 2, artikel 11, artikel 15 OBR, artikel 1, onder d en artikel 2, onder a Remigratiewet, artikel 1.6 Wet basisregistratie personen, bijlage 1 bij Besluit basisregistratie personen

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- BW: art. 1:233
- Besluit basisregistratie personen: Bijlage 1
- Wet basisregistratie personen: art. 1.6
- Remigratiewet: art. 2, onder a
- Remigratiewet: art. 1, onder d
- OBR: art. 15
- AOW: art. 9, lid 1 en 6
- AOW: art. 8, lid 1
- AOW: art. 7
- Anw: art. 14, lid 1
- Anw: art. 15, lid 3
- OBR: art. 11
- OBR: art. 10, lid 1 en 2
- OBR: art. 6, lid 1
- OBR: art. 4, lid 1,3 en 4
- Participatiewet: art. 47a
- AKW: art. 7, lid 1
- Anw: art. 67, lid 1
- Anw: art. 66a
- Anw: art. 29, lid 2
- Anw: art. 26, lid 1 en 2
- Anw: art. 16, lid 1 en 2

Jurisprudentie

- CRvB 4 januari 1989, RSV 1989/194
- CRvB 23 maart 1988, RSV 1988/244
- CRvB 8 april 1987, RSV 1987/176

- CRvB 25 maart 1987, RSV 1987/175
- CRvB 25 maart 1987, RSV 1987/174
- CRvB 25 maart 1987, RSV 1987/173
- CRvB 25 maart 1987, RSV 1987/172
- CRvB 1 november 1989, AB 1990, 210
- CRvB 13 december 1989, AB 1990, 278
- HvJ EG 14 maart 2000, zaken C-102/98 en C-211/98 (Kocak en Örs), Jur. 2000, I-1287, «USZ» 2000/98, ECLI:EU:C:2000:119
- CRvB 7 april 1995, JB 1995/124
- Rechtbank Amsterdam 1 juli 1994, AOW 91/15673/05 en AKW 91/17034/05, n.g.

Niet-ingezetenen (SB1290)

Beleidsregel

De SVB houdt op grond van hoofdstuk 2, afdeling 2 van de Wet Basisregistratie personen (BRP) en hoofdstuk 2, afdeling 2 van het Besluit basisregistratie personen gegevens bij over niet-ingezetenen. De BRP bevat geen definitie van het begrip 'niet-ingezetene'. Voor de toepassing van de BRP verstaat de SVB onder een niet-ingezetene:

- Een persoon die buiten Nederland woont en een uitkering uit Nederland ontvangt, zijn gezinsleden die van belang zijn voor deze uitkering.
- Een persoon die in de BRP was ingeschreven en geëmigreerd is uit Nederland.
- Een persoon die tijdelijk in Nederland verblijft, zoals een persoon die tijdelijk in Nederland werkzaam is.

Grondslag

artikel 2.62 tot en met artikel 2.81 Wet Basisregistratie personen, artikel 31 tot en met 36 Besluit basisregistratie personen

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Besluit basisregistratie personen
- Wet basisregistratie personen

Leefvormen

Leefvormen (SB1291)

Beleidsregel

Bij de uitvoering van de AOW, Anw, Participatiewet, OBR, Remigratiewet, TAS 2014 en TNS is de leefvorm van belang voor het recht op of de hoogte van de uitkering. De SVB heeft beleid geformuleerd over de volgende leefvormen:

- huwelijk en duurzaam gescheiden leven;
- gezamenlijke huishouding; en
- het delen van de kosten met een of meerdere huisgenoten (kostendelersnorm).

Het beleid over huwelijk en duurzaam gescheiden leven staat in SB1002 over huwelijk en duurzaam gescheiden leven. Waar in dit beleid verwezen wordt naar het huwelijk en de huwelijkspartner ziet dit tevens op het geregistreerd partnerschap en de geregistreerde partner. SB1003 over het voeren van een gezamenlijke huishouding bevat het beleid over het begrip gezamenlijke huishouding.

De kostendelersnorm is uitsluitend van toepassing in het kader van de Anw en de Participatiewet. Zie hiervoor het beleid beschreven in SB1292 over toepassing van de kostendelersnorm in de Anw en de Participatiewet.

Grondslag

artikel 1 AOW, artikel 3 Anw, artikel 3 Participatiewet, artikel 1 OBR, artikel 1 en

artikel 5 Remigratiewet, artikel 1 TAS 2014 en artikel 1 TNS

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- TNS: art. 1
- TAS 2014: art. 1
- Remigratiewet: art. 5
- AOW: art. 1
- Anw: art. 3
- Participatiewet: art. 3
- OBR: art. 1
- Remigratiewet: art. 1

Huwelijk en duurzaam gescheiden leven (SB1002)

Beleidsregel

Algemeen

Gehuwden die niet meer op hetzelfde adres wonen, kunnen als ongehuwd worden aangemerkt. De wet noemt dit ‘duurzaam gescheiden leven’. Volgens vaste jurisprudentie wordt onder ‘duurzaam gescheiden leven’ verstaan: leven alsof men niet meer gehuwd is.

Om vast te stellen of sprake is van duurzaam gescheiden leven onderzoekt de SVB:

- of de wil bestaat om weer te gaan samenleven;
- in welke mate de echtgenoten nog sociaal contact hebben;
- of sprake is van financiële verstrengeling;
- hoe de echtgenoten zich naar de buitenwereld presenteren; en
- of sprake is van (wederzijdse) zorg, noodzakelijke zorg uitgezonderd.

De SVB beoordeelt deze omstandigheden in onderlinge samenhang.

Onder ‘noodzakelijke zorg’ verstaat de SVB: alle zorg of hulp die een persoon vanwege een fysieke of geestelijke beperking nodig heeft. Dit kan tijdelijk of blijvend zijn.

Het wonen op verschillende adressen is op zichzelf onvoldoende om duurzaam gescheiden leven aan te nemen. Dit geldt ook voor wonen in verschillende landen, een scheiding van tafel en bed, of het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding door een van de echtgenoten met een andere ongehuwde.

Verzoek tot echtscheiding bij de burgerlijke rechter

De SVB neemt in elk geval aan dat sprake is van duurzaam gescheiden leven zodra de echtgenoten op verschillende adressen wonen en een verzoek tot echtscheiding hebben ingediend bij de burgerlijke rechter. Aan het duurzaam gescheiden leven op deze grond komt een einde:

- op het moment dat het verzoek tot echtscheiding is ingetrokken, bijvoorbeeld in verband met verzoening;
- als de uitspraak van de burgerlijke rechter niet binnen negen maanden is ingeschreven in de BRP. Deze termijn is ontleend aan de artikelen 1:163 lid 3 BW en 820 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor vergelijkbare echtscheidingsprocedures in het buitenland kunnen afwijkende termijnen gelden. De SVB sluit dan aan bij deze termijnen.

De SVB beoordeelt de leefsituatie vanaf dat moment op grond van het beleid dat is beschreven onder 'algemeen'.

Ongewild gescheiden leven

De SVB merkt gehuwden eveneens als duurzaam gescheiden levend aan, indien er sprake is van een door de echtgenoten ongewilde situatie waarbij de samenleving onmogelijk is geworden en feitelijk en (naar gangbare objectieve maatstaven beoordeeld) permanent is verbroken. Als beide echtgenoten in deze situatie echter aangeven dat zij als gehuwd willen worden aangemerkt dan respecteert de SVB deze wens. Daarbij is niet van belang of betrokkenen zich nog als echtgenoten gedragen en presenteren. Op een rechtens onaantastbare beschikking waarin is vastgesteld dat sprake is van duurzaam gescheiden leven komt de SVB uitsluitend terug op verzoek van de belanghebbende indien:

- sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden in de zin van artikel 4:6 Awb;
- de beschikking onmiskenbaar onjuist moet worden geacht zoals bedoeld in SB1076 over terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit op verzoek van de belanghebbende; of
- het rechtens onaantastbare besluit heeft geleid tot ernstige financiële gevolgen, zodat het evident onredelijk is om het verzoek af te wijzen. In deze situatie herziet de SVB het pensioen eenmalig vanaf de maand na het verzoek.

Indien een van de echtgenoten voor langere tijd wegens verpleging is opgenomen in een instelling, maar deze situatie niet op voorhand als onomkeerbaar is aan te merken, slaat de SVB bij de beoordeling of sprake is van duurzaam gescheiden leven ook acht op andere factoren, die erop duiden dat niet de wil bestaat tot verbreking van de echtelijke samenleving. Te denken valt aan regelmatig contact en gemeenschappelijke financiën.

De gevolgen van het aangaan van een huwelijk, dan wel het duurzaam gescheiden gaan leven van een huwelijkspartner verschillen per wet.

AOW:

Voor de toepassing van de AOW is het van belang of de pensioengerechtigde gehuwd of ongehuwd is in verband met de hoogte van het pensioenbedrag en het recht op toeslag. Indien een echtpaar waarvan beide partners pensioengerechtigd zijn duurzaam gescheiden gaat leven, dienen beide gehuwdenpensioenen verhoogd te worden tot het bedrag van het ongehuwdenpensioen. Als een echtpaar waarvan een van de partners de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, duurzaam gescheiden gaat leven heeft de pensioengerechtigde op grond van artikel 1, derde lid, onder b AOW recht op een

ongehuwdenpensioen. Indien aan deze pensioengerechtigde tevens een recht op een toeslag is toegekend, vervalt dit recht op toeslag.

Wanneer aan het duurzaam gescheiden leven van twee pensioengerechtigden een einde komt, anders dan door overlijden, verlaagt de SVB beide ongehuwdenpensioenen tot het bedrag van het gehuwdenpensioen. Indien aan het duurzaam gescheiden leven een einde is gekomen na 31 december 2014 en een van de huwelijkspartners is jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, kan geen recht op toeslag meer ontstaan. Dit volgt uit artikel 8, tweede lid, onder b AOW.

Anw:

Voor de toepassing van de Anw is het van belang vast te stellen of een persoon als gehuwd moet worden aangemerkt in verband met zowel het verkrijgen als het vervallen van een recht op nabestaandenuitkering. Als een persoon aan wie een nabestaandenuitkering is toegekend een gezamenlijke huishouding gaat voeren moet deze persoon als gehuwd worden aangemerkt en vervalt het recht op nabestaandenuitkering. Daarentegen kan door het overlijden van een echtgenoot een recht op nabestaandenuitkering ontstaan voor de nog levende echtgenoot.

De Anw kent geen bepaling op grond waarvan duurzaam gescheiden levende echtgenoten als ongehuwd moeten worden aangemerkt. Dit heeft tot gevolg dat bij het overlijden van een van de duurzaam gescheiden levende echtgenoten de andere echtgenoot als nabestaande kan worden aangemerkt. Er kan zich de bijzondere situatie voordoen dat een gehuwde persoon duurzaam gescheiden leeft van zijn echtgenoot en een gezamenlijke huishouding voert met een andere persoon. Op grond van artikel 3, tweede lid Anw is hij dan gehuwd met degene met wie hij een gezamenlijke huishouding voert. De SVB interpreteert artikel 3, tweede lid Anw zo, dat hij als ongehuwd wordt aangemerkt ten opzichte van de echtgenoot van wie hij duurzaam gescheiden leeft. Dit betekent dat de SVB een gehuwde persoon na het overlijden van de echtgenoot van wie hij duurzaam gescheiden leeft niet als nabestaande aanmerkt. De SVB merkt hem wel als nabestaande aan na het overlijden van degene met wie hij een gezamenlijke huishouding voert.

Een andere situatie die zich kan voordoen, betreft de echtgenoot die duurzaam gescheiden leeft en geen gezamenlijke huishouding voert. Hij blijft gehuwd met zijn wettige echtgenoot, ook als deze echtgenoot een gezamenlijke huishouding voert met een andere persoon. Dit leidt tot de bijzondere situatie dat als de echtgenoot die een gezamenlijke huishouding voert met een andere persoon komt te overlijden, zowel zijn echtgenoot waarvan hij duurzaam gescheiden leeft als de persoon met wie hij een gezamenlijke huishouding voert als nabestaande in de zin van de Anw recht kunnen hebben op een nabestaandenuitkering. De SVB baseert deze interpretatie op de systematiek van de Anw, in het bijzonder artikel 3, tweede lid Anw.

Participatiewet:

Voor de toepassing van de Participatiewet is het van belang of de rechthebbende op een AIO-aanvulling gehuwd of ongehuwd is in verband met de hoogte van de toepasselijke norm. Het recht op AIO-aanvulling komt de echtgenoten gezamenlijk toe, tenzij een van de echtgenoten geen recht op een AIO-aanvulling heeft. Indien een echtpaar waarvan beide partners de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, duurzaam gescheiden gaat leven, kunnen beide echtgenoten een zelfstandig recht hebben op een AIO-aanvulling naar de norm van een alleenstaande. De hoogte van deze norm is afhankelijk van de vraag of de echtgenoot zijn hoofdverblijf deelt met een of meer kostendelende medebewoners als bedoeld in artikel 19a Participatiewet. Zie SB1292 over toepassing van de kostendelersnorm in de Anw en Participatiewet voor het beleid over kostendelende medebewoners. Als een echtpaar waarvan een van de partners jonger is dan de pensioengerechtigde leeftijd duurzaam gescheiden gaat leven, heeft de oudste partner recht op een AIO-aanvulling naar de norm van een alleenstaande. De hoogte van deze norm is afhankelijk van de vraag of de echtgenoot zijn hoofdverblijf deelt met een of meer kostendelende medebewoners als bedoeld in artikel 19a Participatiewet. De jongste partner heeft in die situatie niet langer recht op een AIO-aanvulling.

Wanneer aan het duurzaam gescheiden leven een einde komt, anders dan door overlijden, verleent de SVB de AIO-aanvulling naar de norm van een gehuwde. De hoogte van deze norm is afhankelijk van de vraag of het echtpaar hun hoofdverblijf deelt met een of meer kostendelende medebewoners als bedoeld in artikel 19a Participatiewet.

OBR:

Voor de toepassing van de OBR is het van belang of de rechthebbende gehuwd of ongehuwd is in verband met de hoogte van de overbruggingsuitkering. Indien een echtpaar waarvan beide partners recht hebben op overbruggingsuitkering, duurzaam gescheiden gaat leven, dienen beide uitkeringen verhoogd te worden tot het bedrag van een ongehuwdenuitkering. Als een rechthebbende aan wie een overbruggingsuitkering voor gehuwden is toegekend, duurzaam gescheiden gaat leven, heeft hij recht op een ongehuwdenuitkering.

Wanneer aan het duurzaam gescheiden leven een einde komt, anders dan door overlijden, verlaagt de SVB beide ongehuwdenuitkeringen tot het bedrag van de uitkering voor gehuwden.

Remigratiewet:

De Remigratiewet kent de voorwaarde dat de gehuwde remigrant wiens echtgenoot of partner in Nederland woont slechts voor voorzieningen op grond van de Remigratiewet in aanmerking kan komen indien beide echtgenoten of partners tot remigratie overgaan. Deze voorwaarde geldt niet voor de remigrant die duurzaam gescheiden van zijn echtgenoot of partner leeft. Dit volgt uit artikel 2b, derde lid Remigratiewet.

De SVB leidt uit artikel 5, eerste lid Remigratiewet af dat de remigrant die duurzaam gescheiden van zijn echtgenoot leeft als ongehuwd wordt aangemerkt. Dit artikel bepaalt immers dat, indien de remigrant en zijn huwelijkspartner duurzaam gescheiden gaan leven, beiden een recht op de remigratievoorzieningen verkrijgen als waren zij alleenstaande remigranten.

TAS 2014/TNS:

Voor de toepassing van de TAS 2014 en de TNS is van belang of sprake is van duurzaam gescheiden leven omdat bij overlijden van de persoon bij wie maligne mesothelioom of asbestose is vastgesteld zijn echtgenoot recht op uitkering kan hebben. Op grond van de artikelen 1, derde lid TAS 2014 en 1, derde lid TNS merkt de SVB de persoon die duurzaam gescheiden leeft van degene bij wie maligne mesothelioom of asbestose is vastgesteld niet aan als echtgenoot.

Grondslag

artikel 1, derde lid, onder b AOW, artikel 3, tweede lid Anw, artikel 3, tweede lid, onder b Participatiewet, artikel 1, derde lid OBR, artikel 2b, derde lid en artikel 5 Remigratiewet, artikel 1, derde lid TAS 2014 en artikel 1, derde lid TNS

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 1, lid 3, onder b
- Anw: art. 3, lid 2
- OBR: art. 1, lid 3
- Remigratiewet: art. 2b, lid 3
- Remigratiewet: art.5, lid 1
- TAS 2014: art. 1, lid 3

- TNS: art. 1, lid 3
- Participatiewet: art. 3, lid 2, onder b

Jurisprudentie

- CRvB 25 februari 1985, RSV 1985/206
- CRvB 17 december 1987, RSV 1988/178
- CRvB 5 september 1989, RSV 1990/94
- CRvB 5 oktober 1989, RSV 1990/110
- CRvB 6 december 1989, AB 1990, 277
- CRvB 21 november 1990, RSV 1991/261
- CRvB 17 december 2013, ECLI:NL:CRVB:2013:2848
- CRvB 30 mei 1973, RSV 1974/12
- HR 21 februari 1973, BNB 1973/89
- HR 10 februari 1960, RSV 1960/67

Een gezamenlijke huishouding voeren

Een gezamenlijke huishouding voeren (SB1003)

Beleidsregel

Ongehuwd samenwonenden worden in de AOW, de Anw en de Participatiewet gelijkgesteld met gehuwden. In de OBR, TAS 2014 en TNS is dit eveneens het geval door het van overeenkomstige toepassing verklaren van de desbetreffende bepalingen in de AOW. Het hiernavolgende beleid met betrekking tot het voeren van een gezamenlijke huishouding in het kader van de AOW geldt daarom eveneens voor de OBR, TAS 2014 en TNS.

Het ongehuwd samenwonen wordt in de AOW en de Anw omschreven als het voeren van een gezamenlijke huishouding door een ongehuwde meerderjarige met een andere ongehuwde meerderjarige, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad of, een hiermee ingevolge artikel 1, achtste lid AOW of artikel 3, zevende lid Anw gelijkgesteld kind.

Het ongehuwd samenwonen wordt in de Participatiewet omschreven als het voeren van een gezamenlijke huishouding door een ongehuwde met een ander, tenzij het betreft een aanverwant in de eerste graad, een bloedverwant in de eerste graad of, een hiermee ingevolge artikel 1, achtste lid AOW of artikel 3, zevende lid Anw gelijkgesteld kind, of een bloedverwant in de tweede graad indien er bij één van de bloedverwanten sprake is van zorgbehoefte (zie voor het begrip zorgbehoefte SB1238 over bijzondere situatie: hulpbehoevendheid). De SVB leidt uit de wetsgeschiedenis en de jurisprudentie (CRvB 5 december 2005 en 30 september 2008) af dat van ongehuwd samenwonen in de Participatiewet sprake is als beide personen ongehuwd en meerderjarig zijn.

Voor de toepassing van de Remigratiewet vindt geen gelijkstelling van ongehuwden met gehuwden plaats, maar wordt het begrip partner van de remigrant gebruikt. Dit begrip ziet onder meer op de mee-remigrerende ongehuwd meerderjarige die met de remigrant een gezamenlijke huishouding voert. De SVB gaat ervan uit dat de criteria die zien op de gelijkstelling van ongehuwden aan gehuwden in de AOW en Anw naar analogie gelden voor de remigrant en zijn mee-remigrerende ongehuwde partner. Uit de formulering van artikel 1, tweede lid Remigratiewet blijkt voorts dat een persoon die op het moment waarop de remigrant uit Nederland vertrekt reeds in het bestemmingsland verblijft, uitsluitend kan gelden als partner van de remigrant, als er op dat moment sprake is van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap tussen de remigrant en deze persoon.

De vraag of sprake is van het voeren van een gezamenlijke huishouding wordt beantwoord aan de hand van de omstandigheden welke objectief moeten zijn vast te stellen, aldus de Hoge Raad in zijn arrest van 20 maart 1992. Om een gezamenlijke huishouding te kunnen aannemen moet zijn voldaan aan de volgende wettelijke criteria:

- de gerechtigde heeft zijn hoofdverblijf in dezelfde woning als een ander persoon (hoofdverblijfcriterium, zie SB1004 over hoofdverblijf in dezelfde woning) én
- de betrokken personen geven blijk zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins (zorgcriterium, zie SB1005 over zorg dragen voor elkaar).

Degenen die voldoen aan beide voorwaarden (hoofdverblijfcriterium en zorgcriterium), worden geacht een gezamenlijke huishouding te voeren, mits sprake is van een tweepersoonshuishouding (zie SB1007 over meerpersoonshuishouding) en geen uitzondering op deze hoofdregel van toepassing is (zie SB1008, SB1236, SB1237, SB1238).

De wet geeft voorts een opsomming van situaties waarin in ieder geval een gezamenlijke huishouding aanwezig geacht wordt (onweerlegbaar rechtsvermoeden, zie SB1006 over onweerlegbaar rechtsvermoeden).

De wettelijke criteria met betrekking tot hoofdverblijf en zorg zijn nader uitgewerkt in de rechtspraak.

De SVB heeft gedragsregels ontwikkeld voor het bezoeken van belanghebbenden en het bezichtigen van hun woning in verband met het onderzoek naar de leefsituatie. Zie hiervoor SB4234 over gedragsregels bij huisbezoek en bezichtiging woning.

Grondslag

artikel 1, leden 3, 4 en 5 AOW, artikel 3, leden 2, 3, 4 en 7 Anw, artikel 3, leden 2, 3, 4, 6 en 7 Participatiewet, artikel 1, derde lid OBR, artikel 1, eerste lid, onderdeel g Remigratiewet, artikel 1, tweede lid TAS 2014 en artikel 1, tweede lid TNS, Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW
- TNS: art. 1, lid 2
- AOW: art. 1, leden 3, 4, 5, 7 en 8
- Anw: art. 3, leden 2, 3, 4, 7 en 8
- Participatiewet: art. 3, leden 2, 3, 4, 6 en 7
- Remigratiewet: art. 1, lid 1, onderdeel g en lid 2
- OBR: art. 1, lid 3
- TAS 2014: art. 1, lid 2

Jurisprudentie

- HR 20 maart 1992, JABW 1992/114
- CRvB 5 december 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AU7756
- 30 september 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BF4588

Hoofdverblijf in dezelfde woning (hoofdverblijfcriterium) (SB1004)

Beleidsregel

Uit vaste jurisprudentie van de CRvB (zie bijvoorbeeld de uitspraken van 26 november 2002 en 27 oktober 2015) blijkt dat de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft aan de hand van de concrete feiten en omstandigheden moet worden beantwoord. Voor de toepassing van de AOW geldt dat twee personen die hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning onder bepaalde voorwaarden niet geacht worden hun hoofdverblijf in dezelfde woning te hebben (twee-woningen-regel).

Bij de beoordeling van de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, betrekt de SVB de volgende aan de jurisprudentie ontleende feiten en omstandigheden:

- het adres waarop betrokkene in de Basisregistratie personen (BRP) is ingeschreven;
- betrokkene maakt feitelijk gebruik van de woning;
- de woning is ingericht om een huishouden te voeren;
- betrokkene bewaart kleding of andere eigendommen in deze woning;
- de woning heeft een slaapgelegenheid voor de betrokkene;
- betrokkene ontvangt zijn post op dit adres;
- betrokkene voert en bewaart zijn administratie op dit adres;
- betrokkene oefent zijn hobby's uit op dit adres;
- betrokkene heeft een sleutel van deze woning.

De SVB leidt uit het arrest van de Hoge Raad van 13 maart 2015 af dat ook personen die op afzonderlijke adressen staan ingeschreven hun hoofdverblijf kunnen hebben in dezelfde woning. Bij het aanhouden van afzonderlijke adressen zal aannemelijk moeten zijn dat hetzelfde adres als hoofdverblijf van beiden fungeert. De SVB leidt voorts uit bovengenoemd arrest van de Hoge Raad af dat zij het hoofdverblijf van iedere persoon afzonderlijk moet beoordelen.

Uit de jurisprudentie van de Hoge Raad (arrest van 30 mei 2001) en de Centrale Raad van Beroep (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 26 november 2002) leidt de SVB af dat de vaststelling dat de betrokken personen feitelijk hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning voldoende is om aan te nemen dat aan het hoofdverblijfcriterium is voldaan, tenzij een deel van de woning op zuiver commerciële basis wordt verhuurd of ter beschikking van een kostganger wordt gesteld en deze huurder of kostganger in dat deel van die woning zijn hoofdverblijf heeft. Van deze uitzondering is naar het oordeel van de SVB in ieder geval geen sprake indien het deel van de woning dat door de huurder of kostganger wordt bewoond, niet geschikt is voor afzonderlijke, zelfstandige bewoning.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- HR 13 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:556
- HR 30 mei 2001, JABW 2001/101, ECLI:NL:HR:2001:AB1832
- CRvB 26 november 2002, RSV 2003/35, ECLI:NL:CRVB:2002:AF1660
- CRvB 27 oktober 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:3796

Zorg dragen voor elkaar (zorgcriterium) (SB1005)

Beleidsregel

Van een gezamenlijke huishouding is sprake als twee personen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning en zij blijk geven zorg te dragen voor elkaar door middel van het leveren van een bijdrage in de kosten van de huishouding dan wel anderszins(zorgcriterium).

De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat het zorgcriterium inhoudt dat de huishouding en het levensonderhoud worden betaald uit de inkomsten van beiden (HR 22 februari 1985).

Indien de partners hun inkomsten en uitgaven strikt gescheiden houden dan wel indien een van de partners geen of een verwaarloosbaar laag inkomen heeft, kan er alleen sprake zijn van een gezamenlijke huishouding indien zij anderszins in elkaars verzorging voorzien (CRvB 15 juli 1993).

De SVB leidt uit de jurisprudentie af (zie bijvoorbeeld CRvB 11 juli 1995 en 6 januari 1998) dat geen sprake is van wederzijdse zorg indien betrokkenen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning en de financiële verstrengeling tussen hen beperkt is tot het uitsluitend delen van de woonlasten en daarmee samenhangende vaste lasten. Indien de financiële verstrengeling echter verder gaat dan het louter delen van de woonlasten en/of betrokkenen op enige andere wijze in elkaars verzorging voorzien, neemt de SVB aan dat betrokkenen wél een gezamenlijke huishouding voeren.

Bij de beoordeling of voldaan wordt aan het zorgcriterium betrekt de SVB de volgende elementen.

Ten aanzien van financiële verstrengeling:

- gebruik van de woning en de betaling van de zuivere woonlasten, zoals huur en hypotheek en daaruit voortvloeiende vaste lasten, zoals energiekosten, verzekeringen en gemeentelijke heffingen; en
- gebruik van duurzame goederen zoals auto of caravan; of
- de betaling van de kosten van de huishouding, zoals voeding, boodschappen, vervoer en vakantie; of
- de betaling van overige uit het huishouden voortvloeiende kosten, zoals verzekeringen en leningen.

Ten aanzien van zorg die niet tot uitdrukking komt in financiële verstrengeling:

- verzorging van de huishouding, zoals schoonmaak, bewassing, koken;
- persoonlijke verzorging bij ziekte of gebrek.

Uit de jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt dat het ondernemen van gezamenlijke activiteiten zoals het gezamenlijk op vakantie gaan, niet noodzakelijkerwijs gepaard gaat met verzorging (HR 15 juni 2012). Op gezamenlijke activiteiten, zoals het gezamenlijk afleggen van familiebezoek of op vakantie gaan, slaat de SVB daarom alleen acht als bij deze activiteiten sprake is van financiële verstrengeling of een andere vorm van zorg.

Indien ten aanzien van één of meer van de hierboven omschreven elementen zorg aanwezig is, zonder dat sprake is van een louter marginale of incidentele wederzijdse betrokkenheid, gaat de SVB ervan uit dat de betrokkenen aan het zorgcriterium voldoen. Dit is slechts anders indien sprake is van een commerciële relatie (zie SB1237 over bijzondere situatie: commerciële relatie en gezamenlijke huishouding).

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- HR 15 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV1924, «USZ» 2012/255
- CRvB 6 januari 1998, «USZ» 1998/56
- HR 22 februari 1985, NJ 1986, 82
- CRvB 15 juli 1993, PS 1994/437
- CRvB 11 juli 1995, JABW 1995/357

Onweerlegbaar rechtsvermoeden (SB1006)

Beleidsregel

De AOW, Anw en Participatiewet geven een limitatieve opsomming van situaties waarin in ieder geval een gezamenlijke huishouding aanwezig geacht wordt. Dit is het geval indien de betrokkenen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning en:

- zij met elkaar gehuwd zijn geweest of eerder voor de toepassing van de betreffende wet daarmee gelijk zijn gesteld, of
- uit hun relatie een kind is geboren of de man een kind van de vrouw heeft erkend, of
- zij zich wederzijds verplicht hebben tot een bijdrage aan de huishouding krachtens een geldend samenlevingscontract; of
- zij op grond van een registratie worden aangemerkt als een gezamenlijke huishouding die naar aard en strekking overeenkomt met de gezamenlijke huishouding als bedoeld in de AOW, Anw of de Participatiewet (bijvoorbeeld de registratie als duurzame gezamenlijke huishouding op grond van de belastingwetgeving). Met betrekking tot dit laatste criterium zijn nadere regels gesteld in het Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998.

Indien zich een van deze situaties voordoet, is sprake van een onweerlegbaar rechtsvermoeden van het bestaan van een gezamenlijke huishouding. Degene die voldoet aan het hoofdverblijfcriterium én aan een van de hiervoor genoemde criteria wordt geacht een gezamenlijke huishouding te voeren zonder dat nader onderzocht behoeft te worden of wordt voldaan aan het zorgcriterium. Tegenbewijs is niet mogelijk. Betrokkene heeft alleen de gelegenheid aan te tonen dat een registratie op een administratieve vergissing berust. De gezamenlijke huishouding kan wel ten volle worden betwist, indien de SVB rekening heeft gehouden met een registratie waartegen voor de betrokkene geen rechtsmiddel open heeft gestaan (zie CRvB 7 november 2006). In de jurisprudentie is bepaald dat de in de wet genoemde criteria restrictief moeten worden uitgelegd, omdat de daarin genoemde situaties als onweerlegbaar rechtsvermoeden gelden (Pres. Rb. 's-Hertogenbosch 19 december 1996 en Pres. Rb. Amsterdam 13 juni 1997).

Met betrekking tot de vraag of zich een van de in de wet genoemde situaties voordoet en met betrekking tot de reikwijdte van het onweerlegbaar rechtsvermoeden geldt het volgende.

Een persoon wordt op grond van de tekst van de AOW dan wel de Anw geacht eerder gehuwd te zijn geweest of daarmee te zijn gelijkgesteld indien hij met dezelfde persoon gehuwd of als partner geregistreerd is geweest of indien door de SVB eerder voor de toepassing van de AOW dan wel de Anw is vastgesteld dat sprake was van een gezamenlijke huishouding met dezelfde persoon.

Op grond van jurisprudentie van de CRvB slaat de SVB slechts acht op een eerder huwelijk of een eerdere registratie in het kader van de AOW, Anw of Participatiewet als de echtscheiding respectievelijk de registratie heeft plaatsgevonden binnen twee jaar voorafgaande aan het moment waarop wordt besloten over het recht op AOW, Anw of AIO-aanvulling (CRvB 29 november 2005 respectievelijk CRvB 2 mei 2000). Indien evenwel uit het ontbonden huwelijk of de verbroken gezamenlijke huishouding een kind is geboren of een kind van de vrouw door de man is erkend, is er ongeacht de leeftijd van het kind alsnog sprake van

een situatie waarin een gezamenlijke huishouding aanwezig wordt geacht (CRvB 21 maart 2006, HR 25 september 2009).

Als samenlevingscontract beschouwt de SVB een notarieel samenlevingscontract, waarin de verplichting is opgenomen financieel of anderszins bij te dragen in de gezamenlijke huishouding.

Als registratie geldt een registratie in de zin van het Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998. De SVB houdt voor de toepassing van deze bepaling geen rekening met registraties die door betrokkene betwist worden. Dit is het geval, indien betrokkene bezwaar heeft aangetekend tegen een beschikking waarin is bepaald dat hij een gezamenlijke huishouding voert en deze beschikking nog niet rechtens onaantastbaar is geworden en indien betrokkene een verzoek tot verbetering of wijziging van een registratie heeft gedaan bij de registratiehouder of een verzoek heeft ingediend bij de rechtbank tot aanpassing van de registratie.

De Remigratiewet noemt geen situaties die een onweerlegbaar rechtsvermoeden van een gezamenlijke huishouding opleveren. Indien echter sprake is van een situatie die in het kader van de AOW, Anw of Participatiewet een onweerlegbaar rechtsvermoeden oplevert, dan gaat de SVB er voor de toepassing van de Remigratiewet van uit dat een gezamenlijke huishouding bestaat.

Het bestaan van een onweerlegbaar rechtsvermoeden kan er niet toe leiden dat twee personen als gehuwd worden aangemerkt indien zij deel uitmaken van een meerpersoonshuishouding.

Grondslag

artikel 1, vijfde lid AOW, artikel 3, vierde lid Anw, artikel 3, vierde lid Participatiewet, Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Besluit aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998
- AOW: art. 1, lid 5
- Anw: art. 3, lid 4
- Participatiewet: art. 3, lid 4

Jurisprudentie

- CRvB 7 november 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AZ2970
- HR 25 september 2009, RSV 2009/331, ECLI:NL:HR:2009:BH2580
- CRvB 21 maart 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AV7771
- CRvB 29 november 2005, RSV 2006/56, ECLI:NL:CRVB:2005:AU7657
- Pres. Rb. 's-Hertogenbosch 19 december 1996, JABW 1997/37
- Pres. Rb. Amsterdam 13 juni 1997, JABW 1997/139
- CRvB 2 mei 2000, JABW 2000/104

Meerpersoonshuishouding (SB1007)

Beleidsregel

De gelijkstelling van personen die een gezamenlijke huishouding voeren met gehuwden vindt alleen plaats voor zover de gezamenlijke huishouding wordt gevoerd door twee meerderjarige personen. Voeren meer dan twee meerderjarige personen een gezamenlijke huishouding, dan is er sprake van een meerpersoonshuishouding en worden de betrokkenen niet aangemerkt als gehuwd.

De SVB acht een meerpersoonshuishouding in plaats van een gezamenlijke huishouding aanwezig als - ongeacht de verdere aard van de relatie - een meerderjarige ongehuwde persoon ten opzichte van twee andere meerderjarige personen voldoet aan de voorwaarden voor het voeren van een gezamenlijke huishouding. Op minderjarige personen wordt bij deze beoordeling geen acht geslagen.

Vóór de inwerkingtreding van de SVB Beleidsregels 2003 hanteerde de SVB afwijkend beleid wanneer een ouder en een meerderjarig kind het huishouden deelden met een derde persoon. In die situatie gaf het bestaan van bloedverwantschap in de eerste graad tussen de ouder en het kind aanleiding uitsluitend de relatie tussen de ouder en de derde persoon te beoordelen, zodat nimmer tot een meerpersoonshuishouding kon worden geconcludeerd. Op personen die met toepassing van deze oude regel recht op uitkering hebben verkregen krijgt het beleid dat geldt met ingang van de inwerkingtreding van de SVB Beleidsregels 2003 eerst toepassing indien:

- de belanghebbende een daartoe strekkend verzoek indient. De uitkering of het pensioen wordt dan herzien met toepassing van de beleidsregels vervat in SB1076 over terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit op verzoek van de belanghebbende, tot uiterlijk de datum van inwerkingtreding van de SVB Beleidsregels 2003 (1 mei 2003), of
- de toepassing van het nieuwe beleid bij een wijziging van de omstandigheden op een datum gelegen na inwerkingtreding van de SVB Beleidsregels 2003 leidt tot een zelfde of een hogere vaststelling van het recht op uitkering.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Bijzondere situatie: voortduren gezamenlijke huishouding bij (tijdelijk) verblijf elders (SB1008)

Beleidsregel

Hoewel slechts sprake is van een gezamenlijke huishouding als voldaan wordt aan het criterium van het hebben van hoofdverblijf in dezelfde woning, is in de rechtspraak bepaald (zie bijvoorbeeld CRvB 8 oktober 1992) dat er niet aanstonds een einde komt aan de gezamenlijke huishouding, wanneer één van de partners elders verblijft en dat verblijf kennelijk tijdelijk van aard is. Zulke tijdelijke onderbrekingen zijn bijvoorbeeld een ziekenhuisopname, vakantie en tijdelijke opname in een verpleeghuis.

Mede op grond van deze jurisprudentie heeft de SVB het volgende beleid ontwikkeld.

Als tijdelijke onderbreking geldt een periode van maximaal zes maanden. Na deze zes maanden is niet langer sprake van een gezamenlijke huishouding.

Er geldt een uitzondering als een van de partners is opgenomen in een verpleeghuis en de opname langer duurt dan zes maanden of kennelijk definitief is. In dat geval beschouwt de SVB de gezamenlijke huishouding niet zonder meer als beëindigd. Indien beide partners in deze situatie verzoeken om te worden behandeld alsof zij nog een gezamenlijke huishouding voeren, dan respecteert de SVB deze wens. De SVB honoreert dit verzoek alleen als de partners een notarieel samenlevingscontract hebben afgesloten, uit hun relatie een kind is geboren, of het eigen kind van één van de partners door de ander is erkend. De gezamenlijke huishouding eindigt echter wel als de feitelijke situatie zodanig is dat er geen financiële verstrengeling en zorg meer is, dan wel de wil tot samenleving niet meer aanwezig is. In situaties waarin nog een vorm van zorg of wederzijdse financiële verstrengeling bestaat, sluit de SVB zoveel mogelijk aan bij het beleid dat geldt voor wettig gehuwden van wie er één in een verpleeghuis is opgenomen. Zij worden op hun verzoek niet aangemerkt als duurzaam gescheiden levenden (zie SB1002 over duurzaam gescheiden leven). De SVB voert dit beleid ten aanzien van partners die een gezamenlijke huishouding voeren, omdat zij deze personen gelijk wil behandelen met gehuwden.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- CRvB 8 oktober 1992, RSV 1993/114

Bijzondere situatie: uitstelperiode bij de beoordeling (SB1236)

Beleidsregel

Het is mogelijk dat een onderzoek naar de leefsituatie aanleiding geeft tot het vermoeden dat sprake is van een gezamenlijke huishouding maar dat niet duidelijk is of de feiten en omstandigheden die tot dit vermoeden aanleiding geven bestendig zijn of een incidenteel karakter dragen. Bijvoorbeeld, twee personen die een eigen woning hebben, verblijven op het moment van beoordeling bij elkaar in verband met een ziekte. In dergelijke situaties kan de SVB het definitieve moment van beoordeling uitstellen naar een later gelegen datum. Voor het uitstel wordt standaard een periode van zes maanden gehanteerd, te rekenen vanaf het moment dat de SVB aan de betrokkenen het vermoeden van het bestaan van een gezamenlijke huishouding schriftelijk kenbaar heeft gemaakt. De SVB hanteert de periode van zes maanden naar analogie met de herlevingsperiode van de Anw (artikel 14, vierde lid en artikel 16, derde lid Anw).

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Bijzondere situatie: commerciële relatie en gezamenlijke huishouding (SB1237)

Beleidsregel

Tussen twee ongehuwden die een commerciële relatie hebben, is geen sprake van een gezamenlijke huishouding. Het hebben van een commerciële relatie is uitsluitend relevant als er elementen van wederzijdse zorg aanwezig zijn. Zijn deze er niet, dan is niet voldaan aan het zorgcriterium en is geen sprake van een gezamenlijke huishouding.

Van een commerciële relatie is sprake indien twee personen zowel ten aanzien van huisvesting als ten aanzien van onderlinge zorg hun relatie op zakelijke wijze hebben vormgegeven. Dit betekent dat zowel ten aanzien van de huisvesting als ten aanzien van de zorg geen financiële verstrengeling optreedt, aangezien aan het gebruik van de woonruimte en het voeren van de huishouding een zakelijke relatie ten grondslag ligt, in die zin dat voor de te leveren prestaties een prijs is bedongen en wordt betaald. De prijs moet in verhouding staan tot de geleverde prestaties en datgene wat in het commerciële verkeer gebruikelijk is. Dit laatste veronderstelt tevens de periodieke aanpassing van de prijs. De SVB leidt voorts uit de jurisprudentie af dat alleen sprake kan zijn van een commerciële relatie als de kostganger of huurder kan beschikken over een ruimte die zich leent voor afzonderlijke, zelfstandige bewoning (CRvB 18 februari 2003 en CRvB 22 augustus 2006).

Een commerciële relatie dient door de betrokkene aan de hand van schriftelijke bewijsstukken te worden aangetoond. De SVB vereist in ieder geval een schriftelijke overeenkomst waarin de prestaties over en weer zijn omschreven. De SVB gaat ervan uit dat alleen sprake is van een commerciële relatie tussen de personen die staan vermeld op de huur- of kostgangersovereenkomst. In geval van een huwelijk geldt de overeenkomst evenwel voor beide echtgenoten, ook al is slechts een van hen in de overeenkomst opgenomen. Naast de schriftelijke overeenkomst vereist de SVB betalingsbewijzen in de vorm van bankafschriften.

Ten aanzien van de schriftelijke overeenkomst gelden de volgende voorwaarden:

- de overeenkomst moet zijn ondertekend en gedateerd;
- de personen tussen wie de overeenkomst geldt, moeten zijn genoemd;
- de periode waarover de overeenkomst van toepassing is moet zijn genoemd; en
- de te leveren prestaties en de daarvoor bedongen prijs dienen te zijn vastgelegd, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de prijs voor huisvesting en overige diensten.

Ten slotte stelt de SVB als voorwaarde dat de betrokkene een opgave doet van de inkomsten uit hoofde van de commerciële overeenkomst aan de Belastingdienst voor zover dit is vereist op grond van de belastingwetgeving.

Het begrip 'commerciële relatie' speelt ook een rol bij de toepassing van de kostendelersnorm. Zie in dat kader SB1292 over toepassing van de kostendelersnorm in de Anw en de Participatiewet.

Grondslag

artikel 19a, tweede lid Participatiewet, artikel 17, achtste lid Anw

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 19a, lid 2
- Anw: art. 17, lid 8

Jurisprudentie

- CRvB 18 februari 2003, RSV 2003/115, ECLI:NL:CRVB:2003:AF5524
- CRvB 22 augustus 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AY8406

Bijzondere situatie: hulpbehoevendheid (SB1238)

Beleidsregel

In beginsel ontstaat geen recht op nabestaandenuitkering en eindigt een bestaand recht op nabestaandenuitkering, als de nabestaande een gezamenlijke huishouding voert of gaat voeren. Op dit uitgangspunt geldt een uitzondering voor het voeren van een gezamenlijke huishouding ten behoeve van de verzorging van een hulpbehoevende (zorgrelatie). Voor de Participatiewet geldt ook een dergelijke uitzondering, omdat geen sprake is van een gezamenlijke huishouding als twee bloedverwanten in de tweede graad een gezamenlijke huishouding voeren omdat bij één van hen sprake is van een zorgbehoefte.

De SVB leidt uit de uitspraak van de CRvB van 21 mei 2014 af dat het begrip zorgbehoefte in de Participatiewet hetzelfde moet worden uitgelegd als het begrip hulpbehoevend in de zin van de Anw.

Onder een gezamenlijke huishouding ten behoeve van de verzorging van een hulpbehoevende wordt verstaan:

- de nabestaande die een gezamenlijke huishouding voert met een hulpbehoevende en de nabestaande of de overleden verzekerde een huishouding is gaan voeren met het doel de hulpbehoevende te gaan verzorgen; of
- de nabestaande die hulpbehoevende is en een gezamenlijke huishouding voert met een ander en een huishouding is gaan voeren om door die ander te worden verzorgd.

Hulpbehoevende is de persoon die vanwege ziekte of een of meer stoornissen van lichamelijke, verstandelijke of geestelijke aard blijvend niet in staat is een eigen huishouding te voeren omdat hij dagelijks is aangewezen op intensieve zorg van anderen (artikel 1, onderdeel j Anw). De SVB heeft voor de toepassing van het begrip hulpbehoevende, mede op basis van de parlementaire geschiedenis, het volgende beleid vastgesteld.

Als hulpbehoevende wordt aangemerkt:

- de persoon van wie reeds is vastgesteld dat hij vanwege ziekte of een stoornis van lichamelijke, verstandelijke of geestelijke aard in aanmerking komt voor duurzame opname in een Wlz-inrichting;

- de persoon die vanwege ziekte of een stoornis van lichamelijke, verstandelijke of geestelijke aard duurzaam is aangewezen op dagelijkse hulp bij alle of de meeste algemene dagelijkse levensverrichtingen, of op constant toezicht teneinde mogelijk gevaar voor zichzelf of voor anderen te voorkomen.

De SVB neemt aan dat van duurzaamheid in de hierboven bedoelde zin sprake is bij een medisch stabiele of verslechterende situatie of bij een situatie waarin op lange termijn een geringe kans op herstel bestaat. De SVB zoekt hiervoor aansluiting bij het duurzaamheidscriterium van artikel 4, tweede en derde lid WIA.

Er moet een causaal verband zijn tussen het gaan voeren van de gezamenlijke huishouding en de hulpbehoevendheid. Dit betekent dat betrokkenen de gezamenlijke huishouding moeten zijn gaan voeren juist vanwege de hulpbehoevendheid van een van beiden. Betrokkenen dienen dit aannemelijk te maken. Aan de hand van het medisch dossier van de hulpbehoevende moet kunnen worden vastgesteld dat de vereiste causaliteit redelijkerwijs aanwezig is op het moment dat de betrokkenen een gezamenlijke huishouding gaan voeren.

Bovenstaand beleid over hulpbehoevendheid in het kader van de Anw is van overeenkomstige toepassing voor de Participatiewet, met dien verstande dat dit uitsluitend geldt voor bloedverwanten in de tweede graad.

Ingeval een gezamenlijke huishouding wordt gevoerd ten behoeve van de verzorging van een hulpbehoevende bestaat recht op een inkomensafhankelijke nabestaandenuitkering van 50% van het netto minimumloon. Voor personen die onder het overgangsrecht Anw vallen, geldt dat van deze uitkering een bedrag gelijk aan 30% van het bruto minimumloon vrijgesteld is van vermindering wegens inkomen. Bij een verzoek om toepassing van de regeling inzake de zorgrelatie beoordeelt de SVB de hulpbehoevendheid slechts wanneer de inkomenspositie van de uitkeringsgerechtigde van dien aard is (geworden) dat de uitkering of de verhoging (ten dele) tot uitkering zou kunnen komen. Het met ingang van 1 juli 2015 van toepassing worden van de kostendelersnorm op grond van artikel 17 Anw is niet van invloed op de hoogte van de nabestaandenuitkering in geval van hulpbehoevendheid.

Als twee bloedverwanten in de tweede graad een gezamenlijke huishouding voeren wegens zorgbehoefte van een van beiden, wordt de rechthebbende op een AIO-aanvulling aangemerkt als alleenstaande. De hoogte van zijn AIO-aanvulling is ook afhankelijk van de vraag of hij zijn hoofdverblijf deelt met een of meer kostendelende medebewoners als bedoeld in artikel 19a Participatiewet. Daarbij geldt dat de bloedverwanten in de tweede graad die een gezamenlijke huishouding voeren wegens zorgbehoefte van een van beiden in beginsel aangemerkt worden als kostendelende medebewoners. Zie SB1292 over toepassing van de kostendelersnorm in de Anw en Participatiewet voor het beleid over kostendelende medebewoners.

Grondslag

artikel 1, onderdeel j, artikel 15 eerste lid, onder d en artikel 16, eerste lid, onder b Anw en artikel 3, tweede lid, onder a Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 1, onderdeel j en k
- Anw: art. 15, lid 1, onder d
- Anw: art. 16, lid 1, onder b
- WIA: art. 4, lid 2 en 3
- Participatiewet: art. 3, lid 2

Jurisprudentie

- CRvB 21 mei 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2032

- CRvB 28 december 2012, «USZ» 2013/51, ECLI:NL:CRVB:2012:BY7872

Anw: opening dan wel herleving van het recht op uitkering na beëindiging van een gezamenlijke huishouding (SB1239)

Beleidsregel

Omdat het voeren van een gezamenlijke huishouding in de Anw, anders dan in de AOW en andere socialezekerheidswetten, tot gevolg heeft dat geen recht op nabestaandenuitkering ontstaat of een bestaand recht definitief eindigt dan wel wordt verminderd, zijn in artikel 14, vierde lid en artikel 16, derde lid Anw een openings- en een herlevingsbepaling opgenomen. Deze houden in dat degene die een gezamenlijke huishouding voert, gedurende zes maanden na het overlijden van de verzekerde respectievelijk na de intrekking van de nabestaandenuitkering de tijd krijgt om deze gezamenlijke huishouding te beëindigen. Indien de termijn van zes maanden leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard, dan is de SVB bevoegd een langere termijn vast te stellen (artikel 14, vijfde lid en artikel 16, vierde lid Anw).

Na beëindiging van de gezamenlijke huishouding ontstaat het recht op nabestaandenuitkering alsnog, of herleeft het recht op nabestaandenuitkering met ingang van de eerste dag van de maand waarin de gezamenlijke huishouding is beëindigd. Uit jurisprudentie van de CRvB en de Hoge Raad volgt dat de gezamenlijke huishouding alleen kan worden beëindigd doordat een van de partners een andere woning betrekt. Als men de relatie een andere, commerciële, vorm geeft dan staat het in SB1006 beschreven onweerlegbaar rechtsvermoeden eraan in de weg dat de gezamenlijke huishouding als beëindigd wordt beschouwd (CRvB 29 januari 2002 en HR 20 februari 2004). Dit betekent dat, indien de SVB een gezamenlijke huishouding heeft vastgesteld, betrokkenen deze gezamenlijke huishouding uitsluitend kunnen beëindigen door zich apart te huisvesten.

De nabestaandenuitkering van de nabestaande die voor de aanvang van de gezamenlijke huishouding recht op uitkering ontleent aan het overgangsrecht van artikel 67, eerste lid, aanhef Anw herleeft niet op grond van artikel 16, derde lid Anw, indien hij een gezamenlijke huishouding is gaan voeren en de nieuwe partner overlijdt binnen zes maanden nadat de gezamenlijke huishouding een aanvang heeft genomen. Deze nabestaande kan daarentegen in beginsel een nieuw recht op uitkering ontlenen aan de Anw. De SVB baseert deze interpretatie van de herlevingsbepaling op de samenhang tussen artikel 16, derde lid Anw en artikel 67, eerste lid, aanhef Anw. Deze uitleg is bevestigd in jurisprudentie van de CRvB (CRvB 25 april 2003 en CRvB 13 juni 2003).

Indien de SVB de uitkering met toepassing van artikel 16 Anw met terugwerkende kracht intrekt omdat een gezamenlijke huishouding is vastgesteld, vangt de termijn van een half jaar aan met ingang van de dag na bekendmaking van de primaire beschikking over het voeren van een gezamenlijke huishouding.

Betrokkene dient zich zo spoedig mogelijk na verbreking van de gezamenlijke huishouding en in beginsel vóór het verstrijken van de zesmaandentermijn bij de SVB te melden met het verzoek tot - eventueel hernieuwde - toekenning van een uitkering. De SVB onderzoekt dan of de gezamenlijke huishouding feitelijk is verbroken.

Indien de betrokkene het verzoek indient nadat de termijn van zes maanden is verlopen, is het voor de SVB moeilijker om uit directe observatie vast te stellen of de gezamenlijke huishouding tijdig is verbroken. De SVB stelt daarom in die situatie zwaardere eisen aan het door de betrokkene te leveren bewijs over het moment waarop de gezamenlijke huishouding is verbroken. De SVB is op grond van artikel 16, vierde lid Anw bevoegd af te wijken van de termijn van zes maanden indien toepassing van die termijn leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Van deze bevoegdheid maakt de SVB alleen gebruik indien de individuele omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven. Uit de toelichting van de wetgever op deze bepaling blijkt dat bijvoorbeeld kan worden gedacht aan de situatie waarin een van beide partners nieuwe woonruimte heeft gevonden, maar deze pas na de periode van zes maanden kan betrekken.

Grondslag

artikel 14, vierde en vijfde lid, artikel 16, derde lid en vierde lid en artikel 67, eerste lid Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 14, lid 4
- Anw: art. 14. lid 5
- Anw: art. 16, lid 3
- Anw: art. 16. lid 4
- Anw: art. 67, lid 1

Jurisprudentie

- HR 20 februari 2004, RSV 2004/127, ECLI:NL:HR:2004:AO4210
- CRvB 13 juni 2003, RSV 2003/275, ECLI:NL:CRVB:2003:AH8611
- CRvB 29 januari 2002, RSV 2002/118, ECLI:NL:CRVB:2002:AE0165
- CRvB 25 april 2003, RSV 2003/200, ECLI:NL:CRVB:2003:AF9332

AOW en Anw: Overgangsrecht t.a.v. de gezamenlijke huishouding (SB1240)

Beleidsregel

De gelijkstelling van het voeren van een gezamenlijke huishouding met het gehuwd zijn, is in de AOW ingevoerd op 1 januari 1987. Voor AOW-gerechtigden die vóór 1 januari 1987 recht hadden op het ongehuwdenpensioen is een overgangsbepaling vastgesteld. Deze luidt dat AOW-gerechtigden die een gezamenlijke huishouding voeren hun ongehuwdenpensioen behouden als de nieuwe wetgeving voor hen nadeliger is dan de oude wetgeving, én zij vóór 1 januari 1987 al een gezamenlijke huishouding voerden. De AOW-gerechtigde kan verzoeken om toepassing van de nieuwe wetgeving indien die voor hem voordeliger is. De overgangsmaatregel geldt zolang de AOW-gerechtigde een gezamenlijke huishouding blijft voeren met degene met wie hij dit vóór 1 januari 1987 al deed.

De SVB interpreteert het overgangsrecht zodanig dat, indien de AOW-gerechtigde met deze persoon trouwt of een gezamenlijke huishouding gaat voeren met een ander persoon, de nieuwe wetgeving van toepassing wordt.

De SVB hanteert dezelfde interpretatie ten aanzien van het overgangsrecht Anw. Indien degene die een gezamenlijke huishouding voert en op grond van het overgangsrecht Anw recht op nabestaandenuitkering behoudt, trouwt of een gezamenlijke huishouding gaat voeren met een andere persoon, wordt het recht op nabestaandenuitkering beëindigd.

Als degenen die een gezamenlijke huishouding vormen elkaars bloedverwanten in de eerste graad zijn, vindt er geen gelijkstelling met gehuwden plaats. Tot bloedverwanten in de eerste graad behoren ouders en kinderen tot wie de pensioengerechtigde in een familierechtelijke betrekking staat.

Tot 1 januari 1996 werden in de AOW ook personen die een gezamenlijke huishouding voerden met bloedverwanten in de tweede graad (grootouders, kleinkinderen, broers of zusters) niet met gehuwden gelijkgesteld. Ten aanzien van bloedverwanten in de tweede graad die op 31 december 1995 een gezamenlijke huishouding voerden en op die datum recht hadden op ouderdomspensioen, is een overgangsmaatregel getroffen; de betreffende groep pensioengerechtigden behoudt recht op een ongehuwdenpensioen. De overgangsmaatregel kent niet de mogelijkheid op verzoek van betrokkene ervan af te wijken. De wijze van toepassing van dit overgangsrecht vloeit rechtstreeks voort uit de wet.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Toepassing van de kostendelersnorm in de Anw en de Participatiewet (SB1292)

Beleidsregel

Door toepassing van de kostendelersnorm is de hoogte van de AIO-aanvulling of de nabestaandenuitkering afhankelijk van het aantal personen dat het hoofdverblijf heeft in dezelfde woning als de rechthebbende op een AIO-aanvulling of een nabestaandenuitkering.

Op grond van artikel 17, vijfde lid Anw heeft de nabestaande die met een of meer personen het hoofdverblijf heeft in dezelfde woning recht op een nabestaandenuitkering van 50% van het netto-minimumloon. De toepassing van de kostendelersnorm laat onverlet dat de nabestaande die een gezamenlijke huishouding voert of gaat voeren, geen recht heeft op een nabestaandenuitkering. Zie in dat verband ook SB1239 over opening dan wel herleving van het recht op nabestaandenuitkering na beëindiging van een gezamenlijke huishouding.

De hoogte van de AIO-aanvulling is afhankelijk van het aantal kostendelende medebewoners dat het hoofdverblijf heeft in dezelfde woning als de alleenstaande of de gehuwde rechthebbende(n) op een AIO-aanvulling. Op grond van artikel 22a, eerste lid Participatiewet leidt elke extra kostendelende medebewoner die het hoofdverblijf deelt met de alleenstaande of de gehuwden tot een lagere AIO-aanvulling.

Bij de beantwoording van de vraag of een uitkeringsgerechtigde met een of meer personen het hoofdverblijf heeft in dezelfde woning past SVB het beleid toe dat is beschreven in SB1004 over hoofdverblijf in dezelfde woning (hoofdverblijfcriterium).

Op grond van de artikelen 19a, eerste lid Participatiewet respectievelijk 17, zesde en zevende lid Anw, worden bepaalde categorieën personen niet gerekend tot kostendelende medebewoners of tot de personen die het hoofdverblijf delen met de nabestaande. Dit betreft de volgende personen:

- personen jonger dan 21 jaar;
- personen die onderwijs volgen waarvoor zij in aanmerking kunnen komen voor studiefinanciering of een tegemoetkoming op grond van de WTOS;
- personen die een beroepsopleiding volgen (beroepsbegeleidende leerweg);
- personen die buiten Nederland een vergelijkbaar soort onderwijs of beroepsopleiding als hiervoor bedoeld volgen;
- personen die een commerciële relatie hebben met de nabestaande of de rechthebbende op een AIO-aanvulling.

De SVB past de uitzondering voor personen die onderwijs volgen als bedoeld in de artikelen 17, zevende lid, onder d Anw, respectievelijk 19a, eerste lid, onder d Participatiewet ook toe op personen die hun studie tijdelijk onderbreken wegens studieovergang of studiewijziging, mits tussen het moment van uitschrijving en inschrijving niet meer dan drie maanden zijn verstreken.

De uitzondering voor personen met een commerciële relatie geldt niet voor bloed- en aanverwanten in de eerste of tweede graad. Om die reden laat de SVB bij de toepassing van de artikelen 17, zevende lid Anw, respectievelijk 19a, eerste lid Participatiewet een commerciële relatie tussen bloed- en aanverwanten in de eerste of tweede graad buiten beschouwing.

Een commerciële relatie kan verschillende vormen aannemen. Er kan sprake zijn van:

- een overeenkomst tussen een huurder of verhuurder en de uitkeringsgerechtigde over het gebruik van een deel van de woning; of
- een kostgangersrelatie waarbij twee personen zowel ten aanzien van huisvesting als ten aanzien van onderlinge zorg hun relatie op zakelijke wijze hebben vormgegeven.

In beide gevallen geldt de voorwaarde dat er tussen de betreffende personen een schriftelijke overeenkomst moet zijn waarin een commerciële prijs is overeengekomen. Voor de vraag of aan de vereisten van een schriftelijke overeenkomst en een commerciële prijs is voldaan, past SVB het beleid toe dat is beschreven in SB1237 over bijzondere situatie: commerciële relatie en gezamenlijke huishouding.

Grondslag

artikel 17, vijfde, zesde en zevende lid Anw, artikel 19a, eerste lid, artikel 22a, eerste en tweede lid Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB juni 2020

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 22a, leden 1 en 2
- Participatiewet: art. 19a, lid 1
- Anw: art. 17, leden 5, 6 en 7

Begrippen met betrekking tot kinderen

Eigen kinderen / adoptie / erkenning (SB1009)

Beleidsregel

Het vanaf 1 januari 2010 geldende artikel 4 AKW geeft vertaling aan jurisprudentie van de CRvB over het begrip eigen kind. Voor de Anw geldt dat deze voor het begrip eigen kind refereert aan de AKW, zodat artikel 4 AKW ook voor deze wet geldt.

In de Remigratiewet ontbreekt een definitie van het begrip eigen kind. Uit het oogpunt van een uniforme wetsuitvoering past de SVB artikel 4 AKW in het kader van de Remigratiewet naar analogie toe.

Grondslag

artikel 5, eerste lid Anw, artikel 4 AKW, artikel 1, eerste lid, onder d en derde lid Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- BW: art. 10:112
- Haags Adoptieverdrag
- BW: art. 10:111
- BW: art. 10:110
- BW: art. 10:109
- Anw: art. 5, lid 1
- AKW: art. 4
- Remigratiewet: art. 1, lid 1, onder d, en lid 3
- BW: art. 1:198
- BW: art. 1:199
- BW: art. 1:394
- BW: art. 10:107
- BW: art. 10:108

Jurisprudentie

- CRvB 15 april 2005, RSV 2005/224 ECLI:NL:CRVB:2005:AT4754

Pleegkinderen / pleegouderlijke zorg (SB1010)

Beleidsregel

Met betrekking tot het begrip pleegkind in de AKW, AOW, Anw, Participatiewet en de Remigratiewet heeft de SVB in de loop der tijd een door de jurisprudentie ondersteund beleid ontwikkeld. Hoewel de invulling van het pleegouderschap vooral in de AKW tot ontwikkeling is gekomen, gelden de uitkomsten van die ontwikkeling in beginsel ook voor de AOW, de Participatiewet en de Remigratiewet. Voor de Anw geldt in afwijking van de AKW dat slechts als pleegkind van de nabestaande wordt aangemerkt het pleegkind voor wie de nabestaande ten tijde van het overlijden van de echtgenoot zorg droeg als ware hij ouder. De CRvB heeft in een uitspraak van 17 december 2020 bevestigd dat de Regeling gelijkstelling pleegkinderen niet van toepassing is op de Anw, mede gelet op artikel 5 lid 3 Anw.

In zijn algemeenheid geldt dat, wil men kunnen spreken van een pleegkind, dient te zijn voldaan aan de eis van opvoeding én onderhoud van het betrokken kind in een nauwe, exclusieve relatie tussen het kind en de verzekerde of pensioengerechtigde. Voor pleegkinderen is in de AKW geen onderhoudseis geformuleerd. Indien een pleegkind geheel wordt onderhouden, is er volgens de uitspraak van de CRvB van 19 januari 1993 geen plaats voor een onderhoudseis uitgedrukt in een minimumbedrag per week en wordt het kind geacht als eigen kind te worden onderhouden.

Onder opvoeden verstaat de SVB het bijdragen tot de verstandelijke ontwikkeling en de zedelijke, geestelijke en sociale vorming van het kind. Dit laatste veronderstelt een frequent aanwezig zijn van de verzekerde in de nabijheid van het kind. Indien de verzekerde en het betrokken kind op grote afstand van elkaar wonen, zal er blijkens de uitspraken van de CRvB van 4 maart 1987 en 4 november 1994 geen sprake kunnen zijn van een pleegkindsituatie.

Met opvoeding in een nauwe en exclusieve relatie wordt bedoeld dat het uitsluitend de pleegouders zijn die alle belangrijke beslissingen nemen die de vorming van het kind betreffen. Het gaat hierbij onder andere om religie en schoolkeuze. Uit de jurisprudentie van de CRvB (onder meer de uitspraak van 30 januari 1991) blijkt immers dat aan de opvoedingseis wordt voldaan, indien een verzekerde zich wat de opvoeding betreft, op een zodanige wijze gedraagt, dat hij de plaats van de ouders inneemt en indien er wat de opvoeding betreft tussen hem en het betrokken kind een verhouding bestaat als die tussen ouders en eigen kind. De pleegouders moeten daarom geacht worden geheel in de plaats van de ouders te zijn getreden. Indien een nog levende ouder van het kind bevoegd én in staat blijft belangrijke beslissingen te nemen, dan zal in beginsel geen pleegouderschap kunnen worden aangenomen. Dit is veelvuldig uitgemaakt in de jurisprudentie (zie onder meer de uitspraak van de CRvB 14 februari 1990). De verzekerde (verzorger van het kind) kan in een dergelijke situatie wel toezicht over het kind uitoefenen en belangrijke verantwoordelijkheid dragen, maar dit gebeurt dan niet exclusief. Zolang nog een ouder, die niet uit het ouderlijk gezag is ontzet, in leven is, wordt deze geacht nog beslissingen te nemen over de opvoeding van het kind. Indien echter de mogelijkheid tot uitoefening van het ouderlijk gezag en gebruikmaking van de ouderlijke bevoegdheden nog louter theoretisch is, staat dit er niet aan in de weg dat een ander op het punt van de opvoeding van het kind de plaats inneemt van de natuurlijke ouder(s) (zie onder meer CRvB 29 juli 1998). Met ingang van 1 april 2001 hanteert de SVB het beleid dat de beoordeling van de exclusiviteit van de opvoeding en verzorging door degene die zich als pleegouder presenteert slechts wordt getoetst aan de feitelijke situatie. Het antwoord op de vraag of er voor de eventuele eigen ouder(s) van het kind nog slechts een theoretische mogelijkheid is om zich met de opvoeding en verzorging van het kind bezig te houden, is daarbij verder niet meer van belang. Het is aan degene die zich als pleegouder presenteert om aannemelijk

te maken dat de banden tussen de natuurlijke ouder en het betrokken kind (vrijwel) geheel zijn verbroken en dat daardoor de mogelijkheid is ontstaan om de opengevallen plaats van de ouder(s) in te nemen.

Blijkens de vaste jurisprudentie van de CRvB geldt het bovenstaande ook indien de gezinsvoogdij-instelling door de kinderrechter tot gezinsvoogd is benoemd (zie onder meer de uitspraak van de CRvB 3 mei 1995). Aangezien de wettelijke verantwoordelijkheid bij een Bureau Jeugdzorg of bij een andere met de voogdij belaste instelling berust, zal degene aan wie de opvoeding en verzorging van het kind is toevertrouwd het betreffende kind in beginsel niet opvoeden als eigen kind.

Indien de verzekerde krachtens een uitspraak van een Nederlandse rechter is belast met de (tijdelijke) voogdij over het betrokken kind en het kind tot diens huishouden behoort, dan wordt aangenomen dat in beginsel aan de vereisten van opvoeding en exclusiviteit is voldaan. Van dit principe wordt slechts in uitzonderlijke situaties afgeweken, bijvoorbeeld indien sprake is van voogdij over een broer of zus, waarbij er een zeer klein leeftijdsverschil is en de ouders zich daadwerkelijk met de opvoeding bemoeien dan wel daarin bijdragen (zie bijvoorbeeld CRvB 30 januari 1991).

In één situatie wordt voor het aannemen van pleegouderschap niet de eis van exclusiviteit gesteld. Dit betreft de situatie waarin een persoon die niet de eigen ouder is met toepassing van artikel 1:253t BW mede met het ouderlijk gezag over het betrokken kind is belast. Indien het kind tot het huishouden van die persoon behoort en die persoon het kind verzorgt en opvoedt, zal het kind als pleegkind worden aangemerkt, ongeacht de mate waarin de eigen ouder zich nog met de opvoeding en verzorging van het kind bezighoudt.

Ten aanzien van het recht op kinderbijslag doet zich een bijzonder feitencomplex voor bij adoptie van een kind uit het buitenland. De toekomstige ouder verneemt op een gegeven moment de personalia van het kind dat hij toegewezen krijgt. Vanaf dat moment wordt hij geacht een band met het kind te hebben en kan volgens het door de SVB gehanteerde beleid onder voorwaarden recht op kinderbijslag voor het kind als pleegkind bestaan. Dit is mede afhankelijk van de tijdsduur tussen het moment van de toewijzing of het vernemen van de personalia en het moment waarop het kind tot het huishouden van de verzekerde gaat behoren. Duurt deze periode korter dan zes maanden, dan kan het kind, mits aan de onderhoudseis wordt voldaan, voor die tijd zonder nadere eisen als pleegkind worden aangemerkt. Duurt deze periode langer dan zes maanden, dan kan het te adopteren kind voor de periode die voorafgaat aan de laatste zes maanden voordat het kind tot het huishouden van de adoptiefouders is gaan behoren toch als pleegkind worden aangemerkt indien in die periode:

- de onderhoudsbijdrage werd betaald; én
- het adoptieproces al in een onomkeerbaar stadium verkeerde, dat wil zeggen dat het kind al was toegewezen en geaccepteerd; én
- de adoptiefouders contact hadden met het kind; én
- de adoptiefouders invloed konden uitoefenen op de verblijfplaats en/of de opleiding van het kind.

Als geen sprake is van opvoeding in een nauwe en exclusieve relatie, kan een kind met een pleegkind worden gelijkgesteld als wordt voldaan aan de vereisten gesteld in de Regeling gelijkstelling pleegkinderen. Op grond van die regeling kan een kind met een pleegkind worden gelijkgesteld indien onder meer aan de voorwaarde wordt voldaan dat het kind door de verzekerde wordt onderhouden als ware het een eigen kind. De SVB hanteert ten aanzien van deze voorwaarde het beleid dat daaraan in ieder geval niet wordt voldaan als een derde, bijvoorbeeld een voogdij- of zorginstelling, bijdraagt aan het onderhoud van het

kind, tenzij de derde deze bijdrage ook zou leveren in geval het kind nog ten minste een levende ouder heeft die niet uit het ouderlijk gezag is ontzet. De SVB baseert deze uitleg op jurisprudentie van de CRvB (CRvB 20 augustus 2010).

Grondslag

artikel 1, negende lid AOW, artikel 1, onder f, artikel 3, achtste lid, artikel 5, lid 1 Anw, artikel 4 AKW, artikel 1 Regeling gelijkstelling pleegkinderen, artikel 1, eerste lid, onder d en derde lid Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 1, lid 9
- Anw: art. 1, onder f
- Anw: art. 3, lid 8
- Anw: art. 5
- AKW: art. 4
- Participatiewet: art. 3, lid 8
- Remigratiewet: art. 1, lid 1, onder d, en lid 3
- Regeling gelijkstelling pleegkinderen
- BW: art. 1:253t

Jurisprudentie

- CRvB 26 mei 1994, RSV 1995/14
- CRvB 4 november 1994, PS 1995/133
- CRvB 18 november 1994, KBW 1993/89, n.g.
- CRvB 3 mei 1995, KBW 1994/2, n.g.
- CRvB 29 juli 1998, RSV 1998/288
- CRvB 20 augustus 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BN4706, USZ 2010/294
- CRvB 10 september 1993, KBW 1992/74, n.g.
- CRvB 19 januari 1993, RSV 1993/256
- CRvB 4 maart 1987, RSV 1987/206
- CRvB 14 februari 1990, AB 1990, 410
- CRvB 30 januari 1991, KBW 1989/91, n.g.
- CRvB 17 december 2020, ECLI:NL:CRVB:2020:3371

Aangehuwde kinderen (SB1011)

Beleidsregel

Onder aangehuwd kind van de gerechtigde verstaat de SVB in elk geval het eigen kind van de huwelijkspartner van de gerechtigde dat door die huwelijkspartner in het huwelijk is ingebracht.

Daarnaast merkt de SVB in het kader van de AOW, Anw en Participatiewet als aangehuwd kind van de gerechtigde aan, het eigen kind van de partner van de gerechtigde dat door die partner in een niet-huwelijkse relatie is ingebracht. Dit is het geval indien de gerechtigde en diens partner als partner geregistreerd zijn in de zin van boek 1, titel 5a BW.

Omdat in de AOW, de Anw, de Participatiewet en de Remigratiewet het voeren van een gezamenlijke huishouding gelijk wordt gesteld met gehuwd zijn, beschouwt de SVB voor de toepassing van deze wetten eveneens als aangehuwde kinderen de kinderen van de partner met wie een gezamenlijke huishouding wordt gevoerd. Aangezien in de AKW de begrippen huwelijk, gehuwde of echtgenoot niet voorkomen, ontbreekt in de AKW een bepaling op grond waarvan een geregistreerd partnerschap of het voeren van een gezamenlijke huishouding gelijk worden gesteld met gehuwd zijn. Uit het oogpunt van een congruente wetstoepassing, beschouwt de SVB niettemin ook voor de toepassing van de AKW als aangehuwde kinderen de kinderen van de geregistreerde partner of de partner met wie een gezamenlijke huishouding wordt gevoerd als beschreven in SB1003 over een gezamenlijke huishouding voeren.

In geval van ontbinding van het huwelijk of beëindiging van het geregistreerd partnerschap of de gezamenlijke huishouding blijft een aangehuwd kind, ongeacht de reden van ontbinding of beëindiging, voor de toepassing van de AOW, Anw, AKW en Participatiewet de status van aangehuwd kind behouden.

Op grond van een arrest van de HR van 31 januari 1968 merkt de SVB schoonzoons of schoondochters niet aan als aangehuwde kinderen.

Grondslag

artikel 1, achtste lid AOW, artikel 3, zevende lid, artikel 5, eerste lid Anw, artikel 4 AKW, artikel 3, zevende lid Participatiewet, artikel 1, eerste lid, onder d Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 1, lid 1, onder d
- AOW: art. 1, lid 8
- Anw: art. 3, lid 7
- Anw: art. 5, lid 1
- AKW: art. 4
- Participatiewet: art. 3, lid 7

Jurisprudentie

- CRvB 17 februari 1999, RSV 1999/155, «USZ» 1999/125, ECLI:NL:CRVB:1999:ZB8175
- HR 31 januari 1968, RSV 1968/79

Ouderloos (SB1013)

Beleidsregel

Artikel 26 Anw opent het recht op wezenuitkering voor het kind dat door het overlijden van een verzekerde ouder ouderloos is geworden. Onder ouderloos wordt in de rechtspraak verstaan de situatie dat niemand het juridisch ouderschap op grond van het Nederlands burgerlijk recht meer heeft over het kind. Hieruit leidt de SVB af dat door het overlijden van pleeg- of stiefouders een kind niet ouderloos kan worden in de zin van de Anw.

Grondslag

artikel 1, onder f, artikel 26, eerste lid, artikel 27, eerste lid, onder b, en artikel 28, derde lid Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 1, onder f

- Anw: art. 26, lid 1
- Anw: art. 27, lid 1, onder b
- Anw: art. 28, lid 3

Jurisprudentie

- CRvB 20 december 1983, RSV 1984/99

Tot het huishouden behoren

Tot het huishouden behoren (SB1014)

Beleidsregel

Het begrip huishouden is in de Anw en AKW niet gedefinieerd. De SVB heeft op grond van de jurisprudentie de volgende beleidslijn ontwikkeld. Het begrip ziet op het bestaan van een gezinseenheid, waarbij zowel het element van gezamenlijk wonen als aspecten van sociale, economische en educatieve binding in onderlinge samenhang een rol kunnen spelen. Het begrip huishouden is niet beperkt tot de situatie waarin gehuwde personen of personen tussen wie een familierechtelijke relatie bestaat, samenleven. Ook wanneer tussen personen geen huwelijkse of familierechtelijke relatie bestaat kunnen deze personen een huishouden vormen (zie onder andere de uitspraak van de CRvB van 6 december 1985).

Blijkens vaste jurisprudentie van de CRvB ziet het begrip huishouden op de feitelijke situatie van het samenwonen. Daarbij wordt als hoofdregel gehanteerd dat van één huishouden sprake kan zijn indien de te beoordelen persoon op dezelfde plaats woont als waar zijn overige gezinsleden wonen. Bij twijfel of hiervan sprake is wordt een persoon geacht daar te wonen waar hij het merendeel van de voor de nachtrust bestemde tijd doorbrengt (ten minste vier nachten per week).

In uitzonderingsgevallen kan een persoon meer huishoudens hebben, bijvoorbeeld in het geval van meerdere huwelijken, maar dit zal ondubbelzinnig moeten blijken (zie onder meer de uitspraak van de CRvB van 15 juni 1988).

Met betrekking tot gedetineerden voert de SVB het volgende beleid. Als een verzekerde is gedetineerd en zijn kind is in een ander huishouden ondergebracht, dan behoort het kind tot het huishouden van een ander. Als een verzekerde korter dan zes maanden is gedetineerd en hij een huishouden achterlaat dat in stand blijft, dan wordt het kind geacht tot zijn huishouden te behoren. Bij bepaalde penitentiaire inrichtingen bestaat de mogelijkheid om het kind bij de vrouwelijke gedetineerde te laten verblijven. In dat geval blijft het kind tot haar huishouden behoren.

In sommige gevallen is niet op voorhand duidelijk tot welk huishouden een kind behoort. In dat geval hanteert de SVB het criterium dat het kind behoort tot het huishouden waar het merendeel van de voor de nachtrust bestemde tijd doorbrengt (minimaal vier nachten per week). Bestaat er evenwel een opgelegde of overeengekomen regeling betreffende opvoeding en verblijf van het kind, dan acht de SVB hetgeen daarover in de betrokken regeling is geregeld doorslaggevend (zie ook de uitspraak van de CRvB van 29 mei 1991, alsmede SB1096 over kinderbijslagbetaling bij gescheiden huishoudens; echtscheiding en co-ouderschap).

Een kind wordt ook geacht tot een huishouden te behoren wanneer het daar normaal deel van uitmaakt maar tijdelijk - bijvoorbeeld vanwege vakantie of opname in een inrichting of ziekenhuis - elders verblijft. De SVB beschouwt een verblijf van het kind in een inrichting of ziekenhuis als tijdelijk indien dit verblijf naar verwachting niet langer dan zes maanden zal duren. Als de opname onvoorzien langer duurt dan zes maanden, dan wordt het kind na afloop van die periode niet meer geacht tot het huishouden te behoren. Is al bij aanvang van de opname bekend dat het verblijf langer dan zes maanden zal duren dan wordt het kind vanaf de eerste dag geacht niet meer tot het huishouden te behoren.

Een verblijf van het kind in een instelling vanwege detentie of een verplichte of vrijwillige uithuisplaatsing beschouwt de SVB niet als tijdelijk, ongeacht of dit verblijf korter of langer dan zes maanden duurt. Het kind wordt dan niet geacht tot het huishouden te behoren. Een uitzondering geldt als sprake is van een

crisisplaatsing van maximaal een maand. In dat geval wordt het kind wel geacht tot het huishouden te blijven behoren.

In de situatie waarin een kind wordt vermist of is ontvoerd zal niet meteen duidelijk zijn of het kind heeft opgehouden te behoren tot het huishouden van de kinderbijslaggerechtigde. De SVB hanteert in dat geval het beleid dat het kind geacht wordt tot het huishouden van de gerechtigde te behoren tot zes maanden na de dag van vermissing dan wel ontvoering. Indien na zes maanden nog geen duidelijkheid is verkregen over de verblijfplaats van het kind, beëindigt de SVB het recht op kinderbijslag.

Het recht op nabestaandenuitkering kan afhankelijk zijn van de voorwaarde dat een kind niet tot het huishouden van een ander behoort (artikel 14, eerste lid, onder a Anw). Als het kind tot het huishouden behoort van de nabestaande dan is in ieder geval aan deze voorwaarde voldaan. De vraag of het kind tevens behoort tot een ander huishouden - dit kan bij co-ouderschap (zie SB1096 over kinderbijslagbetaling bij gescheiden huishoudens; echtscheiding en co-ouderschap) - is in dat geval niet relevant. Dit blijkt uit de uitspraak van de CRvB van 28 november 2003.

Als een kind niet als eigen, aangehuwd of pleegkind tot het huishouden van de verzekerde of nabestaande behoort, kan bij de toepassing van de AKW en Anw de vraag rijzen of een kind zelfstandig woont dan wel of het al dan niet behoort tot het huishouden van een ander. Ter beantwoording van deze vraag hanteert de SVB het volgende beleid. Kinderen vanaf 16 jaar worden in ieder geval geacht zelfstandig te wonen, indien zij:

- op kamers bij een hospita wonen:
- samenwonen of;
- over zelfstandige woonruimte beschikken.

Ook kinderen jonger dan 16 jaar kunnen zelfstandig wonen. Bij de vraag of dit het geval is wordt door de SVB niet zonder meer teruggevallen op de hierboven geformuleerde criteria, maar wordt afzonderlijk onderzoek ingesteld naar de omstandigheden van het geval.

Een kind wordt in ieder geval geacht tot het huishouden van een ander te behoren indien het kind woont bij:

- familie;
- de ex-echtgenoot van de verzekerde;
- de echtgenoot van de verzekerde, waarmee de verzekerde geen huishouden (meer) vormt;
- een gastgezin.

Grondslag

artikel 14, leden 1 en 3 Anw, artikel 7, leden 1 en 6 en artikel 7a, eerste lid AKW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 14, leden 1 en 3
- AKW: art. 7, leden 1 en 6
- AKW: art. 7a, lid 1

Jurisprudentie

- CRvB 19 september 2003, «USZ» 2003/352, ECLI:NL:CRVB:2003:AN7323
- CRvB 28 november 2003 RSV 2004/43, ECLI:NL:CRVB:2003:AO0614
- CRvB 3 maart 1995, AB 1995,458
- CRvB 3 maart 1995, RSV 1995/190
- CRvB 26 oktober 1993, KBW 1992/51, n.g.
- CRvB 6 december 1985, RSV 1986/113
- CRvB 15 juni 1988, RSV 1989/41
- CRvB 29 mei 1991, RSV 1992/20
- CRvB 17 juli 1991, RSV 1992/135

Huishouden in het buitenland bij verblijf in Nederland (SB1015)

Beleidsregel

Op de algemene regel dat het huishouden ziet op de feitelijke situatie van samenwonen is een uitzondering mogelijk als een verzekerde naar Nederland is gekomen en zijn gezin in het land van herkomst woont. De verzekerde kan in dat geval met zijn gezin nog één huishouden blijven vormen. Ter beoordeling van de vraag of in de bedoelde situatie sprake is van één huishouden hanteert de SVB het volgende beleid.

Indien een verzekerde naar Nederland is gekomen en zijn gezin in het land van herkomst woont, kan hij één huishouden blijven vormen met zijn gezin indien zijn binding met het land van herkomst zo sterk is dat hij geacht kan worden daar te lande woonplaats te houden. Hij dient dan tevens een voortdurende band met zijn gezin te onderhouden, hetgeen moet blijken uit regelmatige contacten. Indien aan deze voorwaarden niet of niet langer wordt voldaan, dan is sprake van een 'breuk' in het huishouden en worden de verzekerde en zijn gezin niet geacht één huishouden te vormen. De vraag of het hem kan worden verweten dat een breuk met zijn huishouden is opgetreden kan bij de beoordeling van de desbetreffende feiten en omstandigheden geen rol spelen (zie hiervoor onder meer de uitspraak van de CRvB van 19 juli 2000).

Aan het voortbestaan van het huishouden komt een einde op het moment dat de verzekerde als ingezetene van Nederland kan worden aangemerkt. Vanaf dat moment staat de sterke binding met Nederland eraan in de weg om ook nog woonplaats in het land van herkomst aan te nemen. Op deze regel bestaan twee uitzonderingen.

- Een breuk wordt geacht niet te hebben plaatsgevonden indien de verzekerde een aanvraag om gezinshereniging heeft ingediend vóór het moment waarop hij als ingezetene van Nederland wordt aangemerkt. In deze situatie is de beslissing op de aanvraag bepalend voor de vraag of het huishouden blijft voortbestaan. Indien afwijzend op de aanvraag wordt beslist, wordt een breuk in het huishouden aangenomen vanaf het moment waarop deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan.
- De tweede uitzondering wordt gevormd door de situatie waarin de verzekerde volgens de maatstaven van de toepasselijke bepalingen uit de AOW, de Anw en de AKW en het arrest van de Hoge Raad van 12 april 2013 zowel in Nederland als in een ander land woont. Deze uitzondering is niet aan de orde indien met toepassing van de criteria neergelegd in artikel 11, eerste lid Verordening (EG) nr. 987/2009 wordt geconstateerd dat de verzekerde zijn woonplaats in Nederland heeft.

In deze uitzonderingssituaties kan niettemin een breuk in het huishouden optreden indien betrokkene niet langer regelmatige contacten met zijn gezin onderhoudt.

Aparte vermelding verdient de situatie van de asielzoeker die zijn gezin achterlaat in zijn land van herkomst zonder het voornemen daarnaar nog terug te keren. In een dergelijke situatie wordt volgens de

jurisprudentie van de CRvB (zie onder meer de uitspraken van 16 september 1987, 7 december 1988, 27 oktober 1999 en 5 september 2003) een breuk geacht niet te zijn opgetreden indien betrokkene spoedig na zijn aankomst in Nederland de nodige - reële kansen biedende - stappen tot gezinshereniging heeft ondernomen. De SVB hanteert hierbij het uitgangspunt dat stappen tot gezinshereniging spoedig zijn genomen als deze binnen zes maanden na aankomst in Nederland zijn ondernomen.

Indien een breuk in het huishouden is opgetreden, kan het huishouden weer 'herleven' indien betrokkene de nodige stappen onderneemt tot gezinshereniging. In deze situatie wordt één huishouden aangenomen vanaf het moment dat op de aanvraag om gezinshereniging in begunstigende zin is beslist. Als vervolgens niet binnen twaalf maanden daadwerkelijk gezinshereniging plaatsvindt, treedt wederom een breuk in het huishouden op.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HR 12 april 2013, «USZ» 2013/150, ECLI:NL:HR:2013:BZ6824
- CRvB 5 september 2003, RSV 2003/280
- CRvB 16 september 1987, RSV 1988/102
- CRvB 7 december 1988, RSV 1989/189
- CRvB 27 oktober 1999, RSV 1999/304, «USZ» 1999/339, ECLI:NL:CRVB:1999:AA5292
- CRvB 19 juli 2000, RSV 2000/194
- CRvB 5 september 2003, RSV 2003/278, «USZ» 2003/315, ECLI:NL:CRVB:2003:AL6964
- CRvB 5 september 2003, RSV 2003/279

Onderwijs in de zin van de Leerplichtwet 1969

Onderwijs van kinderen in Nederland (SB1016)

Beleidsregel

Op grond van de Leerplichtwet 1969 zijn kinderen verplicht onderwijs te volgen tot zij een startkwalificatie hebben verkregen, door het behalen van een diploma op havo, vwo of mbo2-niveau.

Voor kinderen van 16 jaar of 17 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald, bestaat uitsluitend recht op kinderbijslag of wezenuitkering als zij voldoen aan de verplichtingen van de Leerplichtwet 1969.

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 wordt uitgeoefend door leerplichtambtenaren. Op grond van artikel 7, derde lid AKW en artikel 26, zesde lid, Anw meldt de leerplichtambtenaar aan de SVB wanneer een kind niet voldoet aan de verplichtingen van de Leerplichtwet 1969. De SVB gaat er daarom van uit dat een kind aan de verplichtingen uit de Leerplichtwet 1969 voldoet, tenzij de leerplichtambtenaar de SVB meedeelt dat dit niet het geval is. In dat geval beëindigt de SVB het recht op kinderbijslag of wezenuitkering. Dit recht herleeft met ingang van het kwartaal respectievelijk de maand waarin het kind naar het oordeel van de leerplichtambtenaar opnieuw aan de verplichtingen voldoet.

Voor een kind van 16 of 17 jaar dat een startkwalificatie heeft behaald, gelden voor het recht op kinderbijslag geen nadere voorwaarden ten aanzien van de tijdbesteding van het kind. Een wees van 16 of 17 jaar die een startkwalificatie heeft behaald, kan recht hebben op een wezenuitkering als hij een vervolgstudie volgt. Een wees van 18 jaar of ouder maar jonger dan 21 jaar die een vervolgstudie volgt, kan ook recht hebben op een wezenuitkering. Deze wees hoeft geen startkwalificatie te hebben behaald.

Voor een nadere invulling van het begrip vervolgstudie sluit de SVB aan bij de artikelen 4a en 4c van de Leerplichtwet 1969. Het kind moet zijn ingeschreven bij een school of instelling die volledig dagonderwijs verzorgt (of een bij wet geregelde combinatie van leren en werken die ook een volledige dag beslaat) en het kind moet de school geregeld bezoeken. Ten aanzien van deze laatste voorwaarde sluit de SVB aan bij het bepaalde in artikel 21 van de Leerplichtwet 1969. Dit betekent dat het kind een school niet geregeld bezoekt als het gedurende een periode van vier weken 16 uren les- of praktijkles zonder geoorloofde reden afwezig is. Als geoorloofde reden worden bijvoorbeeld de volgende omstandigheden beschouwd: ziekte van het kind, sluiting van de school, of tijdelijke ontzegging van de toegang tot de school bij wijze van tuchtmaatregel.

Grondslag

artikel 26, tweede lid Anw, artikel 7, tweede lid onder a, b en c en derde lid, onder a sub i

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB Mei 2021

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 26, lid 2
- AKW: art. 7, lid 2 en lid 3
- Leerplichtwet 1969: art. 4a
- Leerplichtwet 1969: art. 4c
- Leerplichtwet 1969: art. 21

Onderwijs van kinderen in het buitenland (SB1293)

Beleidsregel

Kinderen die in het buitenland wonen, vallen niet onder de Leerplichtwet 1969. Daarom onderzoekt de SVB of kinderen van 16 of 17 jaar die in het buitenland wonen, voldoen aan de volgende aan de Leerplichtwet 1969 ontleende verplichtingen:

- ingeschreven zijn bij een school of instelling met een inschrijvings- en verzuimadministratie,
- een opleiding volgen die leidt tot het behalen van een startkwalificatie,
- de school geregeld bezoeken, en
- volledig dagonderwijs of een combinatie van leren en werken volgen.

De SVB gaat ervan uit dat met een opleiding een startkwalificatie kan worden behaald als de opleiding voldoet aan de volgende criteria:

- deskundige begeleiding of toezicht door de onderwijsinstelling;
- voorbereidend op enig examen, resulterend in een diploma of getuigschrift;
- de mogelijkheid tot het beroepsmatig verrichten van activiteiten overeenkomstig de opleiding;

De SVB merkt algemeen vormend onderwijs dat wordt afgesloten met een examen resulterend in een diploma of getuigschrift en dat toegang geeft tot vervolgonderwijs of dat als minimumvereiste geldt voor een functie of beroep, aan als onderwijs waarmee een startkwalificatie kan worden behaald.

De SVB beschouwt praktische lessen of werkzaamheden als opleiding voor zover deze een verplicht karakter hebben en een integrerend onderdeel van het theoretische onderwijs vormen.

Ten aanzien van de voorwaarde dat een kind de school of instelling regelmatig bezoekt, sluit de SVB aan bij het bepaalde in artikel 21 van de Leerplichtwet 1969 zoals beschreven in SB1016 over onderwijs van kinderen in Nederland. Als het onderwijs niet aan de bovenstaande criteria voldoet, maar dient als

noodzakelijke voorbereiding op ander onderwijs dat wel aan de criteria voldoet, merkt de SVB deze vooropleiding ook aan als onderwijs waarmee een startkwalificatie kan worden behaald.

Als een kind van 16 of 17 jaar geen startkwalificatie heeft behaald en evenmin onderwijs volgt dat voldoet aan de hiervoor genoemde voorwaarden kan recht op kinderbijslag of wezenuitkering bestaan als:

- het in het bezit is van een getuigschrift of schooldiploma praktijkonderwijs;
- het als zeer moeilijk lerend of meervoudig gehandicapt kind het speciaal onderwijs heeft bezocht;
- zich een situatie voordoet die overeenkomt met een van de gronden waaronder de leerplichtambtenaar ingevolge de Leerplichtwet 1969 vrijstelling kan verlenen van de verplichting om ingeschreven te staan bij een school of instelling.

De SVB beoordeelt aan de hand van de feiten en omstandigheden van het individuele geval of betrokkene zich op een van deze gronden kan beroepen.

Voor een kind van 16 of 17 jaar dat een startkwalificatie heeft behaald of in het buitenland een opleiding heeft afgerond die gelijkgesteld wordt met het behalen van een startkwalificatie, gelden voor het recht op kinderbijslag geen nadere voorwaarden ten aanzien van de tijdbesteding van het kind. Als dit kind een wees is, kan recht op een wezenuitkering bestaan als de wees een vervolgstudie volgt. Een wees van 18 jaar of ouder maar jonger dan 21 jaar die een vervolgstudie volgt, kan ook recht hebben op een wezenuitkering. Deze wees hoeft geen startkwalificatie te hebben behaald. Of sprake is van een vervolgstudie beoordeelt de SVB aan de hand van de criteria die gelden voor een vervolgstudie in Nederland (zie SB1016 over onderwijs voor kinderen in Nederland).

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Tijdelijke onderbreking van het onderwijs (SB1294)

Beleidsregel

Het kan voorkomen dat een kind het volgen van onderwijs tijdelijk onderbreekt. De SVB beoordeelt of hiervan sprake is bij:

- kinderen van 16 of 17 jaar die in het buitenland wonen; en
- wezen die recht hebben op een wezenuitkering omdat zij een vervolgstudie doen.

De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat bij een tijdelijke onderbreking van de opleiding, veroorzaakt door bijvoorbeeld studie-overgang of ziekte, het kind nog geacht wordt onderwijs te volgen (zie bijvoorbeeld CRvB 27 augustus 1986 en CRvB 25 juli 1990). De SVB beschouwt een onderbreking van de studie als tijdelijk als die minder dan zes maanden duurt en de opleiding zowel voor als na de onderbreking recht op kinderbijslag of wezenuitkering kan geven.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- CRvB 25 juli 1990, KBW 1989/85, n.g.
- CRvB 27 augustus 1986, RSV 1987/104

Arbeidsongeschiktheid (SB1018)

Beleidsregel

Op grond van de Anw bestaat recht op Anw-uitkering indien iemand arbeidsongeschikt is. Voor de formulering van het arbeidsongeschiktheidscriterium in de Anw heeft de wetgever aangesloten bij het arbeidsongeschiktheidscriterium van de arbeidsongeschiktheidswetten, zoals vervat in onder meer artikel 18, eerste lid WAO. Uit jurisprudentie volgt voorts dat de mate van arbeidsongeschiktheid in het kader van de Anw moet worden gebaseerd op een verzekeringsgeneeskundig en arbeidsdeskundig onderzoek overeenkomstig de vereisten van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (Stb. 2000, 307). Tevens dient, evenals bij de arbeidsongeschiktheidswetten, de onderzoeksmethode die wordt gebruikt bij de Anw betrouwbaar, objectief, toetsbaar, consistent en reproduceerbaar te zijn.

Ten aanzien van de bepaling van de mate van arbeidsongeschiktheid in het kader van de Anw, hanteert de SVB de volgende beleidslijn. Indien een persoon op grond van de WIA, de WAO, de WAZ of de Wet WAJONG voor minimaal 45% arbeidsongeschikt is verklaard, volgt de SVB dit oordeel. Hiervan wordt slechts afgeweken indien er concrete aanwijzingen of vermoedens bestaan dat de mate van arbeidsongeschiktheid niet of niet langer juist is voor het bepalen van de mate van arbeidsongeschiktheid in het kader van de Anw. In dat geval verricht de SVB een eigen keuring. De SVB verricht tevens een eigen keuring als een persoon niet eerder is gekeurd of als de persoon die arbeidsongeschikt is in de zin van de WIA, de WAO, de WAZ of de Wet WAJONG daarom vraagt.

Als de SVB een eigen keuring verricht, vergelijkt de SVB de resterende verdiencapaciteit van de nabestaande met het inkomen per uur dat gezonde personen, als genoemd in artikel 11 Anw, met arbeid gewoonlijk verdienen (het zogenoemde maatmaninkomen). Indien de nabestaande op de dag bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder b Anw ten minste 2 jaar geen inkomen uit beroepswerkzaamheden heeft ontvangen of geen loongerelateerde socialeverzekeringsuitkering heeft genoten, gebruikt de SVB het wettelijk minimumuurloon als maatmaninkomen.

Grondslag

artikel 11, artikel 14, eerste lid, onder b en artikel 26, tweede lid, onder b Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 14, lid 1, onder b
- Anw: art. 11

Jurisprudentie

- CRvB 9 november 2004, RSV 2004/351, ECLI:NL:CRVB:2004:AR4716
- CRvB 28 januari 2003, RSV 2003/75, «USZ» 2003/102, ECLI:NL:CRVB:2003:AF5510
- CRvB 29 november 1994, RSV 1996/136

Nabestaande en pseudo-nabestaande

Nabestaande (SB1019)

Beleidsregel

De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat een persoon niet als nabestaande wordt aangemerkt indien hij meerdere echtgenotes heeft en één van zijn echtgenotes overlijdt (zie CRvB 12 oktober 1994).

Grondslag

artikel 1, onder d Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 1, onder d

Jurisprudentie

- CRvB 12 oktober 1994, AB 1995, 313
- CRvB 6 maart 1990, RSV 1990/367

Pseudo-nabestaande (SB1020)

Beleidsregel

Op grond van de Anw kan een man of vrouw ook recht op nabestaandenuitkering ontlenen aan het overlijden van een verzekerde met wie hij of zij op het moment van overlijden niet langer was gehuwd. Betrokkene kan in dergelijke situaties slechts recht hebben op een nabestaandenuitkering indien hij onmiddellijk voorafgaand aan het overlijden van de ex-echtgenoot krachtens rechterlijke uitspraak, een notarieel verleden overeenkomst of een mede door een advocaat ondertekende akte, recht had op alimentatie van deze ex-echtgenoot op grond van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. De SVB interpreteert artikel 4 Anw zo dat indien de juridische verplichting tot het betalen van alimentatie ten tijde van het overlijden bestond, niet van belang is of feitelijke betaling van de alimentatie plaatsvond.

De verplichting tot het verschaffen van levensonderhoud moet krachtens artikel 4 Anw tot stand zijn gekomen door tussenkomst van de rechter of een bij de echtscheiding betrokken advocaat. Deze voorwaarde wordt blijkens de wetsgeschiedenis vooral gehanteerd om te verzekeren dat de alimentatie-overeenkomst niet onder misbruik van omstandigheden tot stand is gekomen. Aan dit uitgangspunt kan echter eveneens zijn voldaan als bij de echtscheiding gebruik is gemaakt van bepaalde vormen van alternatieve geschillenbeslechting zoals mediation. De SVB hanteert daarom het beleid dat aan de voorwaarden gesteld in artikel 4, onder b Anw wordt geacht te zijn voldaan, indien sprake is van een schriftelijke alimentatie-overeenkomst die ten tijde van de echtscheiding tot stand is gekomen in een met voldoende waarborgen omklede procedure. Een alimentatie-overeenkomst die tot stand is gekomen door bemiddeling van een bij het Nederlands Mediation Instituut geaccrediteerde bemiddelaar wordt daarom door de SVB aangemerkt als een alimentatie-overeenkomst zoals bedoeld in artikel 4, onder b Anw.

Indien een alimentatieverplichting is opgelegd naar buitenlands recht, hanteert de SVB als beleid dat de buitenlandse alimentatie wordt gelijkgesteld aan een verplichting tot levensonderhoud zoals bedoeld in Boek 1 van het BW als de vereisten voor en de rechtsgevolgen van de buitenlandse rechtsfiguur overeenkomen met die van hun Nederlandse equivalent.

Voor de toepassing van artikel 4 Anw worden (voormalig) ongehuwd samenwonenden niet met gehuwden gelijkgesteld.

Artikel 4, onder c Anw stelt aan het recht op uitkering voor een pseudo-nabestaande de nadere voorwaarde dat deze slechts recht op een nabestaandenuitkering kan doen gelden indien hij recht op een nabestaandenuitkering zou hebben gehad als de ex-echtgenoot op de datum van de echtscheiding was overleden. Uit de jurisprudentie van de CRvB blijkt dat deze voorwaarde zo moet worden verstaan dat indien zich na de datum van echtscheiding een situatie voordoet die aanleiding geeft tot het intrekken van een nabestaandenuitkering, de pseudo-nabestaande nadien geen recht op uitkering kan ontlenen aan het overlijden van de ex-echtgenoot. Dit is slechts anders indien de intrekkingsgrond zou zijn gelegen in het voeren van een gezamenlijke huishouding en deze gezamenlijke huishouding binnen zes maanden na aanvang is verbroken.

De hoogte van de nabestaandenuitkering waarop een nabestaande op grond van artikel 4 Anw aanspraak kan maken, is gerelateerd aan de hoogte van de alimentatieverplichting op het moment van overlijden. Indien de alimentatie gelijk aan of hoger was dan de maximale bruto nabestaandenuitkering, bestaat in beginsel recht op de maximale bruto nabestaandenuitkering. Bij een alimentatie die lager was dan de maximale bruto nabestaandenuitkering, wordt het recht op de nabestaandenuitkering uitgedrukt in een percentage dat overeenstemt met de verhouding waarin de laatst ontvangen alimentatie tot de maximale bruto nabestaandenuitkering stond.

Met betrekking tot de duur van het recht op een nabestaandenuitkering op grond van deze bepaling heeft de SVB als beleidslijn vastgesteld dat deze wordt bepaald door de verdere voorwaarden van de Anw en dus niet samenhangt met de looptijd van de oorspronkelijke alimentatieverplichtingen.

Grondslag

artikel 4 Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 4

Jurisprudentie

- CRvB 13 januari 1999, RSV 1999/188, «USZ» 1999/97

Kring van verzekerden

Kring van verzekerden: algemeen (SB1021)

Beleidsregel

De kring van verplicht verzekerden voor de AOW, de Anw, de AKW en de Wlz wordt gevormd door ingezetenen van Nederland, door niet-ingezetenen die hier te lande in loondienst werken en op grond daarvan aan de loonbelasting zijn onderworpen, en door niet-ingezetenen die in Nederland als zelfstandige werken. Sinds 1 juli 1998 (de datum van inwerkingtreding van de Koppelingswet) is op grond van de artikelen 6, tweede lid AOW, 13, tweede lid Anw, 6, tweede lid AKW en 2.1.1, tweede lid Wlz niet verzekerd de vreemdeling die niet rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, onder a tot en met e en l, van de Vreemdelingenwet 2000. Het gaat hier om de vreemdeling die niet onvoorwaardelijk tot Nederland is toegelaten.

Op deze regels zijn uitzonderingen geformuleerd in het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 (KB 746). In dit besluit is aan de SVB in artikel 24 de discretionaire bevoegdheid gegeven om in geval van onbillijkheden van overwegende aard van de in het besluit gestelde regels af te wijken.

Ten aanzien van de kring van verzekerden moet worden opgemerkt, dat de nationaalrechtelijke situatie sterk bepaald wordt door het internationale recht, met name Verordening (EG) nr. 883/2004 en bilaterale verdragen. Indien de verordening of een verdrag van toepassing is, wordt de verzekeringspositie van de betrokkene bij voorrang op grond daarvan bepaald. Slechts indien geen internationaal instrument toepasselijk is, wordt de verzekeringspositie uitsluitend beoordeeld op basis van de nationaalrechtelijke bepalingen.

De beleidsregels die betrekking hebben op internationaal recht, zijn opgenomen in het deel Internationaal.

Grondslag

artikel 2 (oud), 2, 3, 6 en 6a AOW, artikel 6, 7, 13 en 13a Anw, artikel 2, 3, 6 en 6a AKW, artikel 1.2.1, 1.2.2, 2.1.1 en 2.1.2 Wlz, artikel 9 KB 746, artikel 8 Vreemdelingenwet 2000

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 6a
- Anw: art. 13a
- KB 746: art. 9
- Vreemdelingenwet 2000: art. 8
- AOW: art. 6a
- Anw: art. 13
- AKW: art. 6
- AOW: art. 2
- AKW: art. 2
- Anw: art. 6
- AOW: art. 2 (oud)
- AOW: art. 3
- AKW: art. 3
- Anw: art. 7
- AOW: art. 6
- Wlz: art. 1.2.1
- Wlz: art. 1.2.2
- Wlz: art. 2.1.1
- Wlz: art. 2.1.2

Ingezetene / wonen

Ingezetene / wonen (SB1022)

Beleidsregel

Op basis van artikel 6, eerste lid, onder a van de AOW en AKW, artikel 13, eerste lid, onder a van de Anw en artikel 2.1.1, eerste lid, onder a van de Wlz is een ingezetene verplicht verzekerd, tenzij hij niet onvoorwaardelijk tot Nederland is toegelaten of sprake is van één van de uitzonderingen opgesomd in KB 746. Ingezetene is degene die in Nederland woont (artikel 2 AOW en AKW, artikel 6 Anw en artikel 1.2.1 Wlz). Waar iemand woont of waar een lichaam gevestigd is, wordt naar de omstandigheden beoordeeld (artikel 3 AOW en AKW, artikel 7 Anw en artikel 1.2.2 Wlz).

Bij de beoordeling van het ingezetenschap steunt de SVB in de praktijk sterk op de basisregistratie personen (BRP). De SVB kan echter periodes van ingezetenschap aannemen die afwijken van de BRP-indicatie. De SVB verricht nader onderzoek als zij over aanwijzingen beschikt die duiden op een van de BRP-indicatie afwijkende situatie of wanneer de betrokkene daar uitdrukkelijk om verzoekt. Daarbij hanteert de SVB het volgende beleid, dat is ontwikkeld op grond van omvangrijke jurisprudentie.

Een persoon wordt geacht in Nederland te wonen als tussen hem en Nederland een duurzame band van persoonlijke aard bestaat. Of sprake is van zulk een band, moet worden beoordeeld aan de hand van alle in aanmerking komende feiten en omstandigheden van het geval (HR 21 januari 2011 en HR 4 maart 2011). Objectieve en subjectieve factoren als woon- en werkomgeving, gezin, financiën en inschrijving in het bevolkingsregister worden tegen elkaar afgewogen om tot een eindoordeel te komen; er wordt niet beslist op basis van één factor, het onderlinge verband van factoren is doorslaggevend.

Uit de jurisprudentie blijkt voorts dat de wil van een betrokkene om in Nederland te wonen van belang kan zijn. De intentie dient echter te worden beoordeeld aan de hand van het gedrag en dient te blijken uit de feiten en omstandigheden. Op de intentie van een betrokkene wordt geen acht geslagen als deze niet objectief kan worden vastgesteld. Evenmin komt aan de intentie enig belang toe als deze niet kan worden verwezenlijkt. Het enkele voornemen zich in Nederland te vestigen vormt op zichzelf nimmer een afdoende omstandigheid voor het aannemen van ingezetenschap (HR 17 januari 1996).

Een factor waarop de SVB in het bijzonder acht slaat is de duurzaamheid van het verblijf in Nederland of elders. De SVB past naar analogie de beleidsregels toe ten aanzien van het verlies van ingezetenschap na vertrek uit Nederland (zie SB1027 over einde verplichte verzekering na vertrek uit Nederland).

Uit het arrest van de Hoge Raad van 12 april 2013 volgt dat de mogelijkheid bestaat dat iemand volgens de maatstaven van de toepasselijke bepalingen uit de AOW, de Anw en de AKW zowel in Nederland als in een ander land woont, al zal dat zich slechts in uitzonderlijke gevallen voordoen. Uit het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 16 mei 2013 in de zaak Wencel blijkt echter dat de mogelijkheid om in twee landen te wonen zich niet voordoet bij toepassing van het Unierecht. Het Hof heeft in dat verband verklaard dat, wanneer de rechtspositie van een persoon kan vallen onder de wetgeving van meerdere lidstaten, het begrip 'lidstaat waar een persoon woont' doelt op de lidstaat waar de betrokkene zijn normale woonplaats heeft en waar zich ook het gewone centrum van zijn belangen bevindt. Bij toepassing van het Unierecht geeft de SVB daarom onverkorte toepassing aan de jurisprudentie van het Hof van Justitie en de daaraan ontleende criteria neergelegd in artikel 11, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 987/2009.

Grondslag

artikel 2, artikel 3 en artikel 6, eerste lid, onder a, en tweede lid AOW en AKW, artikel 6, artikel 7 en artikel 13, eerste lid, onder a, en tweede lid Anw, artikel 1.2.1, artikel 1.2.2 en artikel 2.1.1, eerste lid onder a, en tweede lid Wlz, KB 746

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- KB 746
- Anw: art. 13, lid 1, onder a en lid 2
- AOW: art. 2
- AKW: art. 2
- Anw: art. 6
- AOW: art. 3
- AKW: art. 3
- Anw: art. 7
- AOW: art. 6, lid 1, onder a en lid 2

- AKW: art. 6, lid 1, onder a en lid 2
- Wlz: art. 1.2.1
- Wlz: art. 1.2.2
- Wlz: art. 2.1.1, lid 1, onder a en lid 2

Jurisprudentie

- HR 21 januari 2011, RSV 2011/140, ECLI:NL:HR:2011:BP1466
- HR 4 maart 2011, RSV 2011/150, ECLI:NL:HR:2011:BP6285
- HR 12 april 2013, «USZ» 2013/150, ECLI:NL:HR:2013:BZ6824
- HvJ EU 16 mei 2013, «USZ» 2013/209, zaak C-589/10 (Wencel), ECLI:EU:C:2013:303
- HR 17 januari 1996, RSV 1996/210; ECLI:NL:HR:1996:AA1836

Band met Nederland (SB1273)

Beleidsregel

Bij het onderzoek naar de duurzame band van persoonlijke aard van een betrokkene met Nederland is onder meer de wijze waarop hij voorziet in zijn onderhoud van belang. Ingeval een betrokkene in loondienst of als zelfstandige in Nederland werkt, zal er veelal sprake zijn van een sterke band. In een dergelijke situatie zal in combinatie met andere factoren gemakkelijker ingezetenschap kunnen worden aangenomen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de uitspraak van de CRvB van 19 december 1985.

Bij de beoordeling van de band met Nederland slaat de SVB voorts bijvoorbeeld acht op de volgende feiten en omstandigheden:

- de plaats waar het gezinsleven van de betrokkene zich afspeelt;
- het naar school gaan in Nederland door de kinderen;
- het volgen van onderwijs gericht op integratie of participatie op de arbeidsmarkt;
- politieke, culturele en/of andere activiteiten (bijvoorbeeld aangesloten zijn bij een politieke partij, een sportvereniging, een kerk, moskee of tempel);
- de aanwezigheid van een in Nederland wonend familielid dat reeds geruime tijd in Nederland woont en/of werkt;
- aanwijzingen die erop duiden dat de betrokkene binnen afzienbare tijd of in de toekomst Nederland zal verlaten en zich elders zal vestigen.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2019

Jurisprudentie

- CRvB 19 december 1985, RSV 1986/166

Duurzame woning (SB1274)

Beleidsregel

Hoewel de vraag waar iemand woont, moet worden beantwoord aan de hand van alle relevante feiten en omstandigheden, blijkt uit de jurisprudentie dat aan het kunnen beschikken over een duurzame woning veel belang toekomt.

Uit de jurisprudentie blijkt dat een woning als duurzaam moet worden beschouwd als de woning permanent ter beschikking staat van de belanghebbende en door hem te allen tijde kan worden betrokken. Het is niet van belang of een belanghebbende de woning in eigendom heeft of huurt. Wel moet duidelijk zijn dat de woning niet slechts bedoeld is voor korte verblijven, zoals in geval van een vakantiewoning, een pied à terre voor zakelijk gebruik, studie en dergelijke.

Van een duurzame woning kan ook sprake zijn als de belanghebbende daar enige tijd niet verblijft. Het is in dat geval voldoende indien hij de woning permanent ter beschikking houdt en de intentie heeft daarnaar terug te keren. Het achterlaten van het aanwezige meubilair in een woning kan deze intentie tot uitdrukking brengen.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Invloed van nationaliteit en vreemdelingenrecht (SB1023)

Beleidsregel

Of tussen een persoon en Nederland een duurzame band van persoonlijke aard bestaat, kan mede worden afgeleid uit de verblijfsrechtelijk status in de zin van de Vreemdelingenwet 2000. De duurzame band tussen een vreemdeling en Nederland is immers groter naarmate de zekerheid op voortgezet verblijf in Nederland die een vreemdeling aan zijn verblijfstitel kan ontlenen, groter is. Voor het bestaan van een duurzame band van persoonlijke aard acht de SVB daarom van belang of de belanghebbende beschikt over een verblijfstitel voor bepaalde (artikelen 14 en 28 Vw 2000) of voor onbepaalde tijd (artikelen 20 en 33 Vw 2000). Hierbij hanteert de SVB het volgende beleid.

Indien de belanghebbende in het bezit is van een vergunning voor onbepaalde tijd neemt de SVB in het algemeen ingezetenschap aan. Als iemand een vergunning voor bepaalde tijd heeft, dan kan dit, bezien in het licht van de overige van belang zijnde omstandigheden, bijdragen tot de conclusie dat hij in Nederland woont. Als iemand (nog) niet beschikt over een vergunning tot verblijf bestaat in beginsel geen zekerheid op voortgezet verblijf in Nederland. In een dergelijke situatie kan een gerealiseerde verblijfsduur van drie jaar in Nederland echter een positieve aanwijzing vormen voor het aannemen van ingezetenschap.

Van verzekering op grond van ingezetenschap is pas sprake vanaf het moment dat de belanghebbende rechtmatig in Nederland verblijft. Wordt een vergunning tot verblijf verleend met terugwerkende kracht dan neemt de SVB met terugwerkende kracht verzekering aan tot het moment waarop het ingezetenschap is ontstaan; de verzekering kan echter niet ingaan voor de ingangsdatum van de vergunning.

Ten aanzien van een persoon met de Nederlandse nationaliteit of een in Nederland verblijvende vreemdeling die op grond van EU-recht beschikt over een materieel verblijfsrecht, slaat de SVB met name acht op de nationaliteit van de belanghebbende als de overige feiten en omstandigheden geen uitsluitsel bieden over de vraag of deze persoon in Nederland of elders woont. De SVB wenst hiermee te vermijden dat een persoon als ingezetene wordt aangemerkt uitsluitend wegens het bestaan van een juridische band met Nederland (HR 17 januari 1996).

Grondslag

artikel 14, 20, 28 en 33 Vreemdelingenwet 2000

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vw 2000: art. 14
- Vw 2000: art. 20
- Vw 2000: art. 28
- Vw 2000: art. 33

Jurisprudentie

- Hoge Raad 17 januari 1996, RSV 1996/210; ECLI:NL:HR:1996:AA1836

Einde verplichte verzekering na vertrek uit Nederland (SB1027)

Beleidsregel

Indien een ingezetene uit Nederland vertrekt, heeft dit niet altijd tot gevolg dat de verzekering direct eindigt omdat als uitgangspunt geldt dat de band met Nederland, na vertrek naar het buitenland, slechts geleidelijk verdwijnt (zie bijvoorbeeld CRvB 15 juni 1994 en 22 juni 1994). Of de band met Nederland verbroken is, stelt de SVB vast op basis van het totaalbeeld van de feiten, waaruit in het concrete geval moet blijken of de betrokkene zijn woonplaats in Nederland heeft opgegeven. De SVB beoordeelt dit aan de hand van dezelfde criteria als die welke gelden voor ingezetenschap in Nederland (Zie SB1022 over ingezetene en wonen).

In dit verband onderscheidt de SVB drie situaties:

- Betrokkene vertrekt uit Nederland met het voornemen om zich definitief in een ander land te vestigen. In dat geval geldt dat het ingezetenschap eindigt op de datum volgend op die van het feitelijk vertrek uit Nederland. Of het vertrek een definitief karakter heeft, moet blijken uit het totaal beeld van alle relevante omstandigheden.
- Betrokkene heeft het voornemen om minder dan een jaar buiten Nederland te verblijven. In die situatie geldt dat het ingezetenschap niet eindigt, mits het - voorgenomen - verblijf buitenslands bedoeld is tijdelijk te zijn. Of sprake is van een tijdelijk verblijf buiten Nederland van minder dan een jaar moet blijken uit het totaalbeeld van alle relevante omstandigheden.
- Betrokkene heeft het voornemen om langer dan een jaar buiten Nederland te verblijven en het vertrek heeft geen definitief karakter.

In de laatste situatie geldt als uitgangspunt dat naarmate betrokkene langer buiten Nederland verblijft het waarschijnlijk is dat de band met Nederland minder sterk wordt. In gevallen waarin het onderzoek naar de feitelijke omstandigheden niet leidt tot de conclusie dat sprake is van een definitief verblijf in het buitenland beschouwt de SVB betrokkene het eerste jaar na het feitelijk vertrek uit Nederland (nog) als ingezetene. Na dat jaar beschouwt de SVB het ingezetenschap als geëindigd, tenzij betrokkene zelf aantoont dat de feitelijke omstandigheden het (voorlopig) handhaven van het ingezetenschap rechtvaardigen. Als drie jaar zijn verlopen na de datum van vertrek uit Nederland, beschouwt de SVB het ingezetenschap zonder meer als geëindigd. De periode van verblijf buiten Nederland heeft dan zo lang geduurd, dat betrokkene niet langer geacht wordt een duurzame band van persoonlijke aard met Nederland te hebben. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen maakt de SVB op deze regel een uitzondering.

Indien met toepassing van voorgaande beleidsregels op de datum van vertrek uit Nederland vaststaat dat het ingezetenschap verloren zal gaan, dan merkt de SVB - ongeacht de vraag of de belanghebbende het voornemen heeft zich permanent in het buitenland te vestigen - het vertrek uit Nederland direct als definitief aan.

Indien vreemdelingen naar het buitenland vertrekken, kan dit al eerder dan na ommekomst van de genoemde termijnen negatieve gevolgen hebben voor de verblijfstitel. Indien de verblijfstitel komt te vervallen kan de vreemdeling sinds 1 juli 1998 niet meer op grond van ingezetenschap verzekerd zijn.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- CRvB 22 juni 1994, AB 1995, 78
- CRvB 15 juni 1994, AB 1995, 76

Uitsluiting van verzekering op grond van de verblijfsstatus (SB1029)

Beleidsregel

Op grond van de AOW, Anw, AKW en Wlz is een vreemdeling niet verzekerd als hij niet rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000. Een vreemdeling verblijft rechtmatig in Nederland in de zin van deze bepaling als hij:

- over een geldige verblijfstitel beschikt; of
- zijn verblijfsrecht rechtstreeks aan het Unierecht ontleent.

De SVB stelt een vreemdeling die zonder verblijfstitel in de BRP is opgenomen in de gelegenheid om op andere wijze aan te tonen dat hij desondanks rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000. Dit kan door een vaststelling van de IND of door bewijs te leveren van een rechtstreeks aan het Unierecht ontleend verblijfsrecht. Slaagt de vreemdeling daarin niet of reageert hij niet binnen de door de SVB gestelde termijn, dan gaat de SVB ervan uit dat hij niet rechtmatig in Nederland verblijft.

Onderdanen van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte en Zwitserland hebben op grond van Europese regels een rechtstreeks verblijfsrecht in Nederland. Bij deze personen neemt de SVB aan dat pas sprake is van onrechtmatig verblijf vanaf het moment dat dit door de IND is vastgesteld en bij besluit bekend is gemaakt. Dit volgt uit de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 19 maart 2013 en 20 januari 2015.

Uit het arrest Ruiz Zambrano volgt dat een staatsburger van een derde land met een kind met de Nederlandse nationaliteit een recht op verblijf in Nederland kan ontlenen aan artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Dit is het geval als de weigering van het verblijfsrecht van deze ouder tot gevolg zou hebben dat het kind feitelijk wordt verplicht om Nederland en de Unie als geheel te verlaten. Uit het arrest Chavez-Vilchez volgt dat hiervan sprake is als deze ouder zorg- en opvoedingstaken verricht jegens het kind. Als hij geen zorg- en opvoedingstaken verricht, vraagt de SVB de IND om advies over de mate waarin het kind afhankelijk is van deze ouder alvorens te beslissen over de vraag of de ouder recht op verblijf ontleent aan het Unierecht.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 6 lid 2
- AKW: art. 6 lid 2
- Anw: art. 13 lid 2
- Wlz: art. 2.1.1 lid 2
- Vreemdelingenwet 2000: art. 8

Jurisprudentie

- CRvB 17 december 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BY6416
- Hoge Raad 14 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:277
- ABRvS 9 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:725

- CRvB 6 april 1994, RSV 1995/12
- CRvB 15 juni 1994, AB 1995, 76
- CRvB 19 maart 2013, ECLI:NL:CRVB:2013:BZ3857
- CRvB 20 januari 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:57, USZ 2015/93
- HvJ EU 8 maart 2011, zaak C-34/09 (Ruiz Zambrano), ECLI:EU:C:2011:124
- HvJ EU 15 november 2011, zaak C-256/11 (Dereci e.a.), ECLI:EU:C:2011:734
- HvJ EU 10 mei 2017, zaak C-133/15 (Chavez-Vilchez), ECLI:EU:C:2017:354

Verzekering op grond van werken (SB1030)

Beleidsregel

Behalve ingezetenen zijn verzekerd personen die niet in Nederland wonen maar wel in Nederland werkzaam zijn. Enerzijds gaat het om de persoon die arbeid verricht in dienstbetrekking en op grond daarvan onderworpen is aan de loonbelasting. Onder het begrip dienstbetrekking vallen zowel een publiekrechtelijke als een privaatrechtelijke arbeidsverhouding. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat geen eisen mogen worden gesteld aan de omvang van de dienstbetrekking (vergelijk HvJ EG 3 mei 1990 en HR 12 juni 1991). Een vreemdeling kan alleen verzekerd zijn op grond van het verrichten van arbeid in loondienst als deze arbeid wordt verricht in overeenstemming met de Wet arbeid vreemdelingen. Anderzijds gaat het om de niet-ingezetene die in Nederland werkt als zelfstandige. Deze persoon is verzekerd als hij winst (daaronder mede begrepen negatieve winst) uit Nederlandse onderneming geniet als bedoeld in artikel 7.2, tweede lid, onder a Wet op de Inkomstenbelasting 2001.

Binnen de groep van personen die verzekerd is op basis van werken zijn er personen die in Nederland verblijven, maar van wie (nog) niet gezegd kan worden dat zij naar de omstandigheden beoordeeld in Nederland wonen en dus (nog) niet verzekerd zijn op basis van ingezetenschap. In een dergelijke situatie kan de verzekeringsgrond na verloop van tijd wijzigen. Indien bepaalde signalen wijzen op verzekering op grond van ingezetenschap stelt de SVB hiernaar een onderzoek in en wordt zo nodig de verzekeringsgrond aangepast. Na een periode van drie jaar onderzoekt de SVB welke verzekeringsgrond de meest aangewezen is, waarbij ten aanzien van onvoorwaardelijk tot Nederland toegelaten vreemdelingen als uitgangspunt geldt dat na drie jaar veelal sprake zal zijn van verzekering op grond van ingezetenschap, tenzij er aanwijzingen zijn die op het tegendeel wijzen.

Het kan voorkomen dat een persoon in het verleden in Nederland arbeid heeft verricht maar daarvan geen bewijs meer voorhanden heeft. In beginsel leidt dit ertoe dat geen verzekering op grond van werken kan worden aangenomen. Als vaststaat dat de betrokken persoon in Nederland verbleef en hij geloofwaardig verklaart arbeid te hebben verricht, maar ter zake van deze arbeid geen bewijs meer kan worden verkregen, neemt de SVB wel aan dat er sprake is geweest van verzekering op grond van werken als aannemelijk is dat hij met zijn verblijf tot doel had arbeid in dienstbetrekking te verrichten.

Grondslag

artikel 6, eerste lid, onder b AOW en AKW, artikel 13, eerste lid, onder b Anw, artikel 2.1.1, eerste lid, onder b Wlz en artikel 9 KB 746

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 6, lid 1, onder b
- AKW: art. 6, lid 1, onder b
- Anw: art. 13, lid 1, onder b

- Wlz: art. 2.1.1, lid 1, onder b
- KB 746: art. 9
- Wet op de Inkomstenbelasting 2001: art. 7.2, lid 2

Jurisprudentie

- HvJ EG 12 mei 1998, nr. C-85/96 (Martinez Sala), Jur. 1998, I-2691, RSV 1998/273, «USZ» 1998/185, ECLI:EU:C:1998:217
- HR 12 juni 1991, RSV 1992/74
- HvJ EG 3 mei 1990, nr. C-2/89 (Kits van Heijningen), Jur. 1990, I-1755, RSV 1990/309, ECLI:EU:C:1990:183

Voortzetting van het recht op kinderbijslag (SB1040)

Beleidsregel

Tot 1 januari 2000 konden personen met langlopende socialezekerheidsuitkeringen verplicht verzekerd zijn voor de volksverzekeringen ingevolge de achtereenvolgende besluiten uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen. De verzekeringspositie van deze personen was laatstelijk geregeld in artikel 26 van KB 746. Met ingang van 1 januari 2000 is die bepaling komen te vervallen en geldt als hoofdregel dat personen met langlopende socialezekerheidsuitkeringen niet verzekerd zijn voor de volksverzekeringen indien zij in het buitenland wonen. De wetgever heeft een uitzondering gemaakt voor personen die vóór 1 januari 2000 verzekerd waren ingevolge artikel 26 en op die grond recht op kinderbijslag hadden. Deze uitzondering was vervat in artikel 27 van KB 746. Sedert 1 januari 2006 is deze overgangsregel voortgezet in artikel 7c AKW, welke materieel gelijk is aan artikel 27 van KB 746. Met deze bepalingen wordt de volgende rechtssituatie verwoord. Teneinde vanaf 1 januari 2000 recht te hebben op kinderbijslag dient de persoon genoemd in artikel 7c AKW op 31 december 1999 verzekerd te zijn geweest ingevolge artikel 26 én dient hij in het vierde kwartaal van 1999 recht te hebben gehad op kinderbijslag voor een kind dat jonger was dan 18 jaar. Aan deze voorwaarde is voldaan indien een persoon in genoemd kwartaal voldeed aan de materiële voorwaarden die gelden voor het recht op kinderbijslag. Het is niet vereist dat aan deze persoon op basis van een aanvraag daadwerkelijk kinderbijslag is toegekend over het vierde kwartaal van 1999. Dit blijkt uit een arrest van de HR van 8 april 2011. Indien een persoon wel verzekerd was in het kwartaal voorafgaande aan 1 januari 2000 maar geen recht op kinderbijslag kon doen gelden, bijvoorbeeld omdat zijn kind eerst na 1 oktober 1999 is geboren of omdat hij voor het vierde kwartaal anderszins geen recht had op kinderbijslag, voldoet hij niet aan de voorwaarden gesteld in artikel 27 en is hij met ingang van 1 januari 2000 niet verzekerd voor de AKW. Ditzelfde geldt voor de persoon die in het vierde kwartaal van 1999 wel recht had op kinderbijslag voor een kind dat jonger was dan 18 jaar, maar op 31 december 1999 niet verplicht verzekerd was ingevolge artikel 26 van KB 746.

Indien een persoon voldoet aan de voorwaarden van artikel 7c AKW, dan heeft hij voor al zijn kinderen recht op kinderbijslag mits aan de voorwaarden voor het recht op kinderbijslag wordt voldaan. Dit geldt ook ten aanzien van kinderen voor wie hij in het vierde kwartaal 1999 geen recht op kinderbijslag kon doen gelden, bijvoorbeeld omdat zij nog niet geboren waren.

Op grond van artikel 27 werd de voortgezette verzekering beëindigd indien:

- de verzekerde persoon niet langer voldoet aan de voorwaarden voor de verzekering vervat in artikel 26 zoals die bepaling luidde vóór 1 januari 2000 (het beleid ter zake van dat artikel is terug te vinden in de Beleidsregels SVB 1999); of
- indien het (jongste) kind waarvoor in het vierde kwartaal van 1999 kinderbijslag werd genoten, de leeftijd van 18 jaar bereikt.

Artikel 27 KB 746 stelde niet als eis dat voor het kind waarvoor in het vierde kwartaal van 1999 recht op kinderbijslag heeft bestaan, bij voortduring recht blijft bestaan. Indien derhalve na 31 december 1999 in

enig kwartaal geen recht op kinderbijslag bestond voor dat kind, bijvoorbeeld omdat het uitwonend was en niet aan de onderhoudseis werd voldaan, kon in een later kwartaal weer recht op kinderbijslag voor dat kind ontstaan.

Grondslag

artikel 7c AKW, artikel 26 en 27 KB 746

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 27 (vervallen per 1 januari 2006)
- KB 746: art. 26 (vervallen per 1 januari 2000)
- AKW: art. 7c

Jurisprudentie

- HR 8 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP4794

Uitbreiding en beperking kring van verzekerden

Uitbreiding en beperking kring van verzekerden (SB1031)

Beleidsregel

De artikelen 6, derde lid AOW en AKW, 13, derde lid Anw en 2.1.1, vierde lid Wlz bevatten de grondslag om bij algemene maatregel van bestuur de kring van verzekerden voor de volksverzekeringen uit te breiden en te beperken. Dit is laatstelijk gebeurd in het besluit van 24 december 1998 (KB 746). Dit KB is in werking getreden op 1 januari 1999 en is van belang voor de beoordeling van de verzekering over tijdvakken vanaf die datum. Met betrekking tot tijdvakken gelegen vóór 1 januari 1999 zijn de aan KB 746 voorafgaande besluiten kring verzekerden volksverzekeringen van belang. De SVB heeft beleid vastgesteld over de opeenvolgende besluiten KB 557,KB 164 en KB 746. KB 557 gold in de periode van 1 oktober 1976 tot 1 juli 1989 en KB 164 gold in de periode 1 juli 1989 tot 1 januari 1999.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Beoordeling verzekering over tijdvakken vóór 1 januari 1999

Vrouwen waarvan de echtgenoot van de kring der verzekerden is uitgesloten (SB1032)

Beleidsregel

De gehuwde vrouw waarvan de echtgenoot was uitgesloten van verzekering, bijvoorbeeld in verband met grensarbeid, werd op grond van artikel 2, eerste lid, onder j van KB 557, zoals deze bepaling laatstelijk luidde, gedurende de niet verzekerde tijdvakken van haar echtgenoot uitgesloten van verzekering ingevolge de volksverzekeringswetten. Deze bepaling van KB 557 is ingetrokken met ingang van 1 april 1985, maar de SVB laat deze bepaling op grond van een arrest van de HR van 26 augustus 1998 buiten toepassing met ingang van 1 januari 1980.

Op 1 januari 2002 is artikel 13a aan de AOW toegevoegd. Op grond van die bepaling mogen niet langer kortingen uit hoofde van de hiervoor aangeduide KB-bepaling worden toegepast bij de berekening van het AOW-pensioen van de gehuwde vrouw. Dit geldt eveneens ten aanzien van de toeslag op het ouderdomspensioen ten behoeve van de gehuwde vrouw.

In internationale situaties kan de hoogte van een Anw-uitkering afhankelijk zijn van de duur van de verzekering in Nederland (pro-rata uitkering), zodat de hiervoor beschreven uitsluiting van verzekering van de gehuwde vrouw bij haar overlijden leidt tot een lagere uitkering voor de nabestaande wegens het

ontbreken van een met artikel 13a AOW vergelijkbare bepaling in de Anw. Voor de Anw kunnen echter wel rechten worden ontleend aan het arrest Wessels-Bergervoet van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 4 juni 2002. Naar aanleiding van dit arrest en latere jurisprudentie (zie bijvoorbeeld CRvB 11 mei 2007) neemt de SVB de betreffende tijdvakken in aanmerking als tijdvakken van verzekering in Nederland bij een pro rata nabestaandenuitkering. Dit betekent dat de SVB geen korting uit hoofde van artikel 2, eerste lid, onder j van KB 557 toepast.

Grondslag

artikel 2, eerste lid, onder j KB 557 (zoals deze tekst luidde voor 1 april 1985),

artikel 13a AOW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 557: art. 2, lid 1, onder j
- AOW: art. 13a

Jurisprudentie

- HR 26 augustus 1998, RSV 1999/12, «USZ» 1998/316, ECLI:NL:HR:1998:AA2548
- EHRM 4 juni 2002 (Wessels-Bergervoet), RSV 2002/181, EHRC 2002/60
- CRvB 11 mei 2007, USZ 2007/215, ECLI:NL:CRVB:2007:BA7165

Ingezetenen die een buitenlandse uitkering ontvangen (SB1033)

Beleidsregel

De ingezetene die ingevolge een buitenlandse wettelijke regeling een uitkering wegens ouderdom, overlijden of arbeidsongeschiktheid ontvangt, is uitgezonderd van de verzekering ingevolge de Nederlandse volksverzekeringen indien hij 'verzekerd blijft' op grond van de buitenlandse wettelijke regeling. Uit de jurisprudentie (zie HR 2 juli 1986, CRvB 13 maart 1996 en 27 maart 1996) leidt de SVB het volgende af.

Betrokkene wordt geacht aan deze voorwaarde te voldoen indien hij uit hoofde van zijn aanspraak ingevolge het buitenlandse stelsel van sociale verzekering, van dat stelsel een bescherming ondervindt die naar aard en omvang op één lijn is te stellen met de bescherming die de Nederlandse volksverzekeringen bieden. Dat wil zeggen dat het geheel van aanspraken dat betrokkene aan die buitenlandse sociale verzekering ontleent, zich naar aard en omvang niet wezenlijk onderscheidt van het geheel van aanspraken dat hij zou hebben als verzekerde krachtens de volksverzekeringen. De beoordeling of hiervan sprake is, is feitelijk van aard. Er wordt nauwgezet nagegaan of het buitenlandse verzekeringspakket zowel wat de dekking van het verzekerde risico als wat de reikwijdte en de hoogte van de te verlenen prestaties betreft, overeenkomt met het Nederlandse verzekeringspakket. Een vergelijking van de aard en de omvang van de uitkering die betrokkene op het moment van de beoordeling geniet, blijft evenwel achterwege.

In voorkomende gevallen wordt bovenstaande uitleg van het begrip 'verzekerd blijven krachtens een buitenlandse wettelijke regeling' analoog toegepast op de uitsluitingsgronden in de onderdelen a, b, e en g van artikel 2, eerste lid KB 557.

Grondslag

artikel 2, eerste lid, onder c KB 557

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 557: art. 2, lid 1, onder c

Jurisprudentie

- HR 2 juli 1986, RSV 1987/92
- CRvB 13 maart 1996, RSV 1996/139
- CRvB 27 maart 1996, RSV 1996/140

Personeel van volkenrechtelijke organisaties en hun gezinsleden (SB1034)

Beleidsregel

Personeel in dienst van een volkenrechtelijke organisatie is in beginsel niet verzekerd voor de volksverzekeringen. Hierbij kan worden onderscheiden tussen personeel dat buiten Nederland arbeid verricht (dit was van de verzekering uitgesloten op grond van artikel 10 van KB 164) en personeel dat in Nederland arbeid verricht (dit was uitgesloten op grond van artikel 13 van KB 164). Artikel 13, derde lid, van KB 164 voorzag in uitsluiting van gezinsleden van in Nederland werkend personeel. Gezinsleden van buiten Nederland werkend personeel werden niet uitgesloten van de verzekering voor de volksverzekeringen. Om te voorkomen dat de gezinsleden van in Nederland werkend personeel minder gunstig worden behandeld dan de gezinsleden van buiten Nederland werkend personeel, geeft de SVB alleen toepassing aan artikel 13, derde lid KB 164 indien de zetelovereenkomst tussen de volkenrechtelijke organisatie en Nederland tot de uitsluiting van de gezinsleden dwingt. In alle andere gevallen gaat de SVB, in afwijking van de tekst van KB 164, uit van de verzekering van de gezinsleden. Met deze beleidsregel sluit de SVB aan bij de voorwaarden vervat in artikel 14, derde lid KB 746. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat deze beleidsregel uitsluitend ziet op de toepassing van KB 164 en niet geldt voor perioden gelegen voor de inwerkingtreding van dat besluit (zie CRvB 16 oktober 2015).

Grondslag

artikel 13 KB 164

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 164: art.13
- KB 746: art. 14, lid 3

Jurisprudentie

- CRvB 16 oktober 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:3678

Personen die niet geacht kunnen worden blijvend binnen het Rijk te wonen (SB1295)

Beleidsregel

Tot 1 januari 1965 bepaalde artikel 6, tweede lid AOW dat personen die voor in Nederland verrichte arbeid wedde of loon genieten ten laste van een andere mogendheid, uitgesloten zijn van de verzekering voor de AOW onder de voorwaarde dat zij niet geacht kunnen worden blijvend binnen het Rijk te wonen. Eenzelfde regeling was voor het personeel van volkenrechtelijke organisaties opgenomen in de opeenvolgende Besluiten over de uitbreiding en beperking van de kring van verzekerden voor de volksverzekeringen. Het "niet geacht kunnen worden blijvend binnen het Rijk te wonen" is tevens als voorwaarde gehanteerd voor de uitsluiting van de verzekering van personen bedoeld in een aantal Besluiten aanwijzing volkenrechtelijke organisaties alsmede in enkele besluiten van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De SVB neemt aan dat aan het criterium "niet geacht kunnen worden blijvend binnen het Rijk te wonen" is voldaan als een persoon, komend vanuit het buitenland, in Nederland arbeid is gaan verrichten waarvoor hij beloond is door een vreemde mogendheid en ter zake van die arbeid onder de pensioenregeling van die mogendheid valt. Voor medewerkers van volkenrechtelijke organisaties of van door de Minister van

Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangeduide private bedrijven neemt de SVB aan dat het criterium wordt voldaan zolang de pensioenregeling van de volkenrechtelijke organisatie dan wel de private werkgever van toepassing is gebleven.

De SVB leidt deze uitleg van het criterium "niet geacht kunnen worden blijvend binnen het Rijk te wonen" af uit de wetsgeschiedenis bij artikel 6, eerste lid, onder c AOW zoals dit artikel luidde tot 1 januari 1965 over personen die door de Nederlandse overheid zijn uitgezonden en wedde of loon genieten ten laste van het Rijk. Uit de toelichting op die bepaling blijkt dat de wetgever van oordeel is dat een dergelijke persoon zich blijvend buiten Nederland heeft gevestigd vanaf het moment dat hij niet langer onder de in Nederland geldende ambtelijke pensioenregeling valt.

Grondslag

artikel 6, eerste en tweede lid AOW (zoals de tekst luidde tot 1 januari 1965), artikel 2, onder e en f KB 624, artikel 2, onder e en f KB 230, artikel 2, onder e en f KB 24, artikel 2, eerste lid, onder h KB 575, artikel 2, eerste lid, onder h KB 557, artikel 1, onder b, Besluit aanwijzing volkenrechtelijke organisaties 1967, artikel 1, onder b, Besluit aanwijzing volkenrechtelijke organisaties 1971, artikel 2 Besluit aanwijzing volkenrechtelijke organisaties 1980

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 557: art. 2, lid 1, onder h
- Besluit aanwijzing volkenrechtelijke organisaties 1967: art. 1, onder b
- Besluit aanwijzing volkenrechtelijke organisaties 1980: art. 2
- Besluit aanwijzing volkenrechtelijke organisaties 1971: art. 1, onder b
- AOW: art. 6, leden 1 en 2 (tekst vóór 1 januari 1965)
- KB 624: art. 2, onder e en f
- KB 230: art 2, onder e en f
- KB 24: art. 2, onder h
- KB 575: art. 2, lid 1, onder h

Vreemdelingen die woonden aan boord van een zeeschip met een Nederlandse thuishaven (SB1335)

Beleidsregel

Van 1 januari 1957 tot 1 juli 1989 bevatten de opeenvolgende Besluiten uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen een bepaling op grond waarvan vreemdelingen niet verzekerd waren, als zij deel uitmaakten van de bemanning van een zeeschip met een Nederlandse thuishaven en aan boord van dat schip woonden. Nederlanders die in een vergelijkbare positie verkeerden waren wel verzekerd.

Van 1 januari 1997 tot 1 januari 1999 werd een soortgelijk onderscheid gemaakt tussen Nederlanders en vreemdelingen als zij deel uitmaakten van de bemanning van een zeeschip met een Nederlandse thuishaven en aan boord van dat schip woonden. Nederlanders bleven verzekerd voor de volksverzekeringen als zij buiten Nederland werkten voor een in Nederland wonende of gevestigde werkgever. Vreemdelingen waren in die situatie niet verzekerd.

In beide tijdvakken werd dan ook een direct onderscheid naar nationaliteit gemaakt. Uit de uitspraak van de CRvB van 12 november 2020 blijkt dat het niet gerechtvaardigd is om dit onderscheid te laten doorwerken bij de vaststelling van het AOW-pensioen, als in de situatie van een betrokkene een voldoende nauwe band met de Nederlandse rechtssfeer tot stand is gekomen.

Tijdvakken in de periode 1 januari 1957 tot 1 juli 1989

Bij de beoordeling of een voldoende nauwe band tot stand is gekomen gedurende tijdvakken die liggen in de periode 1 januari 1957 tot 1 juli 1989, hanteert de SVB het volgende beleid.

De SVB gaat uit van het bestaan van een band met de Nederlandse rechtssfeer als zich in de situatie van de betrokkene een niet te verwaarlozen aanknopingspunt met het Nederlands recht voordoet. Van een dergelijk aanknopingspunt is in ieder geval sprake als de betrokkene:

- werkt in Nederland;
- woont in Nederland;
- deel uitmaakt van de bemanning van een zeeschip met een Nederlandse thuishaven;
- een Nederlandse uitkering ontvangt;
- in dienstbetrekking staat tot een in Nederland wonende of gevestigde werkgever; of
- onderworpen is aan de Nederlandse wetgeving.

De band met de Nederlandse rechtssfeer is onvoldoende nauw als deze slechts kort heeft bestaan. Om te bepalen of de band voldoende nauw is, kijkt de SVB naar de duur van de periode waarin de betrokkene deze band had. De SVB beoordeelt daarbij het tijdvak waarin de betrokkene als bemanningslid woonde en werkte aan boord van het zeeschip met een Nederlandse thuishaven en het tijdvak dat daar direct aan voorafging en daar direct op volgde. Zij onderscheidt de volgende situaties:

- Als de betrokkene minder dan twee jaar een ononderbroken band met de Nederlandse rechtssfeer had, is geen voldoende nauwe band tot stand gekomen.
- Als de betrokkene meer dan twee maar minder dan zes jaar een ononderbroken band met de Nederlandse rechtssfeer had, is in principe geen voldoende nauwe band tot stand gekomen, tenzij uit de overige feiten en omstandigheden blijkt dat een dergelijke band wel tot stand is gekomen.
- Als de betrokkene tenminste zes jaar een ononderbroken band met de Nederlandse rechtssfeer had, is een voldoende nauwe band tot stand gekomen.

Als een voldoende nauwe band met de Nederlandse rechtssfeer tot stand is gekomen, laat de SVB artikel 2, sub j van KB 624 en daarmee vergelijkbare bepalingen buiten toepassing bij de berekening van de korting op grond van artikel 13 AOW.

Tijdvakken in de periode 1 januari 1997 tot 1 januari 1999

Naar aanleiding van het arrest van het EHRM van 16 september 1996 neemt de SVB aan dat doorwerking van het onderscheid naar nationaliteit in de periode 1 januari 1997 tot 1 januari 1999 nooit gerechtvaardigd is. Voor deze periode geldt daarom dat de SVB artikel 16 van KB 164 buiten toepassing laat bij de berekening van de korting op grond van artikel 13 AOW.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- KB 624: art. 2, sub j

- KB 230: art. 2, sub k
- KB 24: art. 2, sub m
- KB 575: art. 2, lid 1 sub l
- KB 557: art. 2, lid 1 sub l
- AOW: artikel 3, lid 2
- AOW: artikel 13
- KB 164: art. 10
- KB 164: art. 16

Jurisprudentie

- EHRM 16 september 1996 (Gaygusuz tegen Oostenrijk) RSV 1997/234
- CRvB 12 november 2020, ECLI:NL:CRVB:2020:2961

Beoordeling verzekering over tijdvakken vanaf 1 januari 1999

Tijdelijke onderbreking van arbeid in Nederland (SB1332)

Beleidsregel

Artikel 6 KB746 bepaalt dat de niet-ingezetene die uitsluitend in Nederland arbeid verricht, verzekerd blijft voor de volksverzekeringen als de arbeid tijdelijk wordt onderbroken wegens ziekte, gebreken, zwangerschap, bevalling, werkloosheid, staking, verlof of uitsluiting. De SVB leidt uit de toelichting op artikel 6 KB746 af dat een onderbreking van de arbeid in beginsel slechts tijdelijk is, als het de bedoeling is dat de werkzaamheden weer zullen worden hervat. Als de betrokkene direct voorafgaand aan het einde van het dienstverband zijn resterend, op basis van verrichte werkzaamheden opgebouwd, betaald verlof opneemt dan merkt de SVB dit eveneens aan als een tijdelijke onderbreking van de arbeid.

Als de arbeid tijdelijk wordt onderbroken vanwege een periode van onbetaald verlof, beschouwt de SVB de betrokkene verzekerd zolang de verzekering voor de werkloosheidswet doorloopt. De cumulatieve voorwaarden die worden genoemd in SB2263 over tijdvakken op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004 zijn hierop van overeenkomstige toepassing.

Grondslag

Artikel 6 KB 746

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB juni 2020

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 6

Wonen in Nederland, werken buiten Nederland (SB1035)

Beleidsregel

Artikel 12, eerste lid, KB 746 bepaalt dat personen die langer dan drie maanden buiten Nederland werken voor een in Nederland gevestigde werkgever verzekerd blijven voor de volksverzekeringen. Voorwaarde is dat men in Nederland woont. Uit het beleid van de SVB over de territoriale werking van Verordening (EG) nr. 883/2004 volgt dat, indien de betrokkene onmiddellijk voorafgaand aan het werken buiten Nederland in Nederland verzekerd was, het wonen in een andere lidstaat van de EU of de EER of het wonen in Zwitserland gelijkgesteld moet worden met het wonen in Nederland.

Het komt voor dat een persoon beurtelings in en buiten Nederland werkt en tussenliggende perioden van kort verlof geniet. Bij de beoordeling of er ten aanzien van een dergelijke persoon sprake is van een

aaneengesloten periode van arbeid buiten Nederland van ten minste drie maanden hanteert de SVB inzake verlofperiodes de volgende beleidsregel. Uitgangspunt is dat een periode van verlof die wordt genoten in aansluiting op een periode van werken, wordt toegerekend aan de direct voorafgaande werkperiode. Indien het verlof evenwel wordt genoten in aansluiting op een periode van werken buiten Nederland die korter is dan drie maanden, en de werknemer direct na de betreffende verlofperiode weer in Nederland gaat werken, wordt het verlof niet toegerekend aan de buitenlandse werkperiode.

Op grond van het arrest van de HR van 17 december 1997 acht de SVB artikel 12 van KB 746 mede van toepassing op zeevarenden die in Nederland wonen en varen in dienst van een buiten Nederland gevestigde werkgever.

De SVB interpreteert het begrip 'arbeid' in de zin van artikel 12 op gelijke wijze als het begrip arbeid zoals werd bedoeld in artikel 22 van de (ingetrokken) Wet op de inkomstenbelasting 1964. Hieronder vallen zowel arbeid in dienstbetrekking als buiten een dergelijk verband verrichte werkzaamheden. In de belastingrechtspraak zijn daarbij als voorwaarden gesteld dat de arbeid moet zijn verricht in het economisch verkeer en dat met de arbeid het verkrijgen van enig geldelijk voordeel moet zijn beoogd of volgens de in het maatschappelijk verkeer geldende regelen redelijkerwijs moet kunnen worden verwacht. De SVB hanteert deze interpretatie van het begrip 'arbeid' eveneens ten aanzien van de overige bepalingen uit KB 746 waarin het begrip wordt genoemd of beleidsmatig toepassing verkrijgt.

Grondslag

artikel 12 KB 746

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 12, lid 1

Jurisprudentie

- HvJ 29 juni 1994, zaak C-60/93 (Aldewereld), Jur. 1994, I-2991, RSV 1995/68, ECLI:EU:C:1994:271
- HR 17 december 1997, nr. 32.003, BNB 1998/66c, ECLI:NL:HR:1997:AA3354
- HR 17 december 1997, nr. 32.216, BNB 1998/67c, ECLI:NL:HR:1997:AA3352

Personeel van diplomatieke zendingen en consulaire posten (SB1036)

Beleidsregel

Met ingang van 1 september 1984 werden de buitenlandse leden van het administratieve, technische en bedienend personeel van diplomatieke of consulaire ambtenaren of posten van een vreemde mogendheid verzekerd geacht indien zij duurzaam in Nederland verbleven (artikel 2, lid 1 onder f KB 557). Met ingang van 1 augustus 1987 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken de interpretatie van het begrip 'duurzaam verblijf' aangescherpt, waarbij aan de leden van het personeel die reeds vóór 1 augustus 1987 in Nederland werkzaam waren is toegezegd dat geen verandering in hun verzekeringspositie zou optreden. Teneinde aan deze toezegging tegemoet te komen, heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan personen op wie artikel 13, derde lid van toepassing is, de mogelijkheid geboden vóór 15 december 1999 te kiezen tussen verzekering en niet-verzekering. Het beleid van de SVB is de door deze personen gemaakte keuzes te respecteren zodat degenen die kenbaar hebben gemaakt verplicht verzekerd te willen zijn, door de SVB als verplicht verzekerd worden aangemerkt.

Grondslag

artikel 13, derde lid, KB 746

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 13, lid 3
- KB 557: art. 2, lid 1, onder f

Tijdelijk in Nederland studerenden (SB1037)

Beleidsregel

Uit de toelichting op KB 746 blijkt dat van studie in de zin van artikel 20 sprake is indien de voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels in beslag wordt genomen door het volgen van onderwijs of van een beroepsopleiding. Aan deze voorwaarde wordt volgens beleid van de SVB voldaan als meer dan de helft van de voor werkzaamheden beschikbare tijd, berekend op basis van een 38-urige werkweek, besteed wordt aan onderwijs of een beroepsopleiding. Voor de toepassing van artikel 20 KB 746 is volgens de SVB sprake van onderwijs of een beroepsopleiding wanneer is voldaan aan de volgende criteria:

- deskundige begeleiding of toezicht door de onderwijsinstelling;
- voorbereidend op enig examen, resulterend in een diploma of getuigschrift;
- de mogelijkheid tot het beroepsmatig verrichten van activiteiten overeenkomstig de opleiding.

Praktische lessen of werkzaamheden worden als opleiding beschouwd voor zover deze een verplicht karakter hebben en een integrerend onderdeel van de theoretische opleiding vormen. Als het onderwijs niet aan de bovenstaande criteria voldoet, maar dient als noodzakelijke voorbereiding op ander onderwijs dat wel aan de criteria voldoet, wordt deze vooropleiding ook als onderwijs aangemerkt. Voor de beoordeling van het aantal uren dat wordt besteed aan het volgen van onderwijs worden schooluren, huiswerkuren alsmede de reistijd in verband met het volgen van het onderwijs in aanmerking genomen.

Indien een persoon 19 uren of meer per week studeert, dient te worden bezien of de reden waarom de persoon in Nederland verblijft uitsluitend bestaat uit het volgen van onderwijs. Een persoon wordt in ieder geval niet geacht uitsluitend wegens studieredenen in Nederland te wonen indien hij arbeid gaat verrichten, met uitzondering van arbeid ten behoeve van de studie zoals een stage. Tot deze regel concludeert de SVB naar analogie van artikel 8 van KB 746, waarin het verrichten van arbeid in het buitenland leidt tot beëindiging van de verzekering van tijdelijk buiten Nederland studerende personen. In die bepaling - waarvan artikel 20 het spiegelbeeld vormt - wordt geen voorwaarde gesteld aan de omvang van de arbeid.

Grondslag

artikel 8 en artikel 20 KB 746

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 20
- KB 746: art. 8

Ontheffing van de verplichte verzekering: artikel 18 en artikel 22 (SB1038)

Beleidsregel

In KB 746 is bepaald dat de SVB ontheffing van de verzekeringsplicht verleent indien een belanghebbende voldoet aan de in de artikelen 18 of 22 genoemde criteria.

Bij de vaststelling van de hoogte van de buitenlandse uitkering of de uitkering van een volkenrechtelijke organisatie in de zin van artikel 22, eerste lid van KB 746, hanteert de SVB het in SB1049 over

inkomenstoets, herleiding naar maandinkomen en wisselkoersen neergelegde beleid over de omrekening van in buitenlandse valuta uitgedrukt inkomen en koerswijzigingen.

De SVB verleent ontheffing van de verzekeringsplicht met ingang van de eerste dag waarop aan de voorwaarden voor ontheffing is voldaan mits de SVB het verzoek tot ontheffing binnen één jaar na die dag ontvangt. Als het verzoek tot ontheffing op een latere datum wordt ingediend dan verleent de SVB ontheffing van de verzekeringsplicht met ingang van de datum waarop het verzoek om ontheffing bij de SVB is ingediend. In gevallen waarin deze handelwijze leidt tot onbillijkheden van overwegende aard, is de SVB echter bevoegd de ontheffing te verlenen met een terugwerkende kracht van ten hoogste drie jaar. De SVB beziet bij elk verzoek aan de hand van de individuele feiten en omstandigheden of zich een onbillijkheid van overwegende aard voordoet. De volgende - niet-limitatief genoemde - gevallen kunnen zich daarbij voordoen:

- Het verzoek om ontheffing is ingediend binnen een jaar nadat de reeds in Nederland wonende betrokkene de beschikking heeft ontvangen waarbij aan hem de buitenlandse uitkering is toegekend.
- De late indiening van het verzoek om ontheffing is een aantoonbaar gevolg van het verstrekken van onjuiste en/of onvolledige voorlichting door een publiekrechtelijk orgaan (bijvoorbeeld de Belastingdienst) en betrokkene had redelijkerwijs niet aan die voorlichting hoeven te twijfelen.
- Het verzoek om ontheffing is laat ingediend omdat de betrokkene als gevolg van een geestelijke stoornis of een zware lichamelijke handicap niet in staat was tijdig een verzoek in te dienen en niet van hem gevergd kon worden dat hij zich liet vertegenwoordigen.

De SVB gaat ervan uit dat van onbillijkheden van overwegende aard in ieder geval geen sprake kan zijn in gevallen die geen bijzonder geval opleveren volgens de beleidsregel over bijzonder geval in SB1071 (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019).

Grondslag

artikel 18 en 22 KB 746

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 18
- KB 746: art. 21b
- KB 746: art. 22
- EG-Vo. 574/72: art. 107

Onbillijkheden van overwegende aard: artikel 24 (SB1039)

Beleidsregel

Artikel 24 van KB 746 geeft de SVB de bevoegdheid in geval van een onbillijkheid van overwegende aard af te wijken van de in KB 746 gestelde regels inzake uitbreiding en beperking van de kring van verzekerden volksverzekeringen, dan wel deze regels buiten toepassing te laten. Deze bevoegdheid komt de SVB uitsluitend toe voor zover de onbillijkheid van overwegende aard voortvloeit uit de toepassing van KB 746.

De SVB hanteert als beleid dat de onbillijkheid van overwegende aard uitsluitend voortvloeit uit de toepassing van KB 746 indien:

- betrokkene door toepassing van KB 746 verplicht verzekerd dan wel niet verplicht verzekerd geraakt, of

- een bepaling van KB 746 ziet op de situatie van betrokkene, maar betrokkene niet voldoet aan de nadere voorwaarden die in die bepaling worden gesteld aan de uitbreiding of beperking van de verzekeringsplicht.

Op basis van het samenspel van alle relevante feiten en factoren wordt in het individuele geval een gemotiveerde beschikking genomen, waarbij wordt vastgesteld of de toepassing van KB 746 tot een onredelijke uitkomst zou leiden en het in het individuele geval van bijzondere hardheid of onredelijkheid zou getuigen geen gebruik te maken van de bevoegdheid gegeven in artikel 24 van KB 746.

In het kader van de toepassing van artikel 24 van KB 746 heeft de SVB de volgende toetsingscriteria geformuleerd op grond waarvan besloten wordt om iemand in afwijking van de van toepassing zijnde regel uit te sluiten van dan wel op te nemen in de verzekering:

- Als een ingezetene van een andere lidstaat van de Europese Gemeenschap verzekerd is, met inachtneming van het door de SVB gevoerde beleid, op grond van artikel 12 van KB 746 en in de situatie geraakt dat sprake is van dubbele verzekering maar geen sprake zou zijn van dubbele verzekering als de betrokkene in Nederland zou wonen, dan sluit de SVB de betrokkene met toepassing van artikel 24 op verzoek uit van de verzekering ingevolge de volksverzekeringen. Als iemand overigens in de situatie geraakt, dat sprake is van dubbele verzekering en dubbele premie-afdracht ten gevolge waarvan het inkomen dubbel wordt belast zonder dat daar dubbele aanspraken tegenover staan, en zou het gezien alle feiten en omstandigheden, met name de financiële situatie van betrokkene, van bijzondere hardheid getuigen als aan die situatie geen einde wordt gemaakt door het treffen van een afwijkende regel ter zake van de verzekering, dan kan eveneens besloten worden tot uitsluiting van verplichte verzekering.
- Als iemand in de situatie geraakt, dat hij wat zijn verzekeringspositie betreft tussen wal en schip valt in die zin dat materieel geen sprake is van een adequate verzekering en zou het, gezien alle feiten en omstandigheden, dat wil zeggen gelet op de zorgplicht die de Nederlandse overheid heeft ten aanzien van bepaalde personen en gelet op de financiële positie van de betrokkene en diens mogelijkheid om op private basis een adequate dekking te bewerkstelligen, van bijzondere hardheid getuigen, indien aan die situatie geen einde wordt gemaakt door het treffen van een afwijkende regeling ter zake van de verzekering, dan kan tot opneming in de verzekering worden besloten.

Naast de hierboven genoemde factoren kunnen er ook andere factoren zijn waarmee in het voorliggende geval rekening dient te worden gehouden bij de vraag of de hardheidsclausule moet worden toegepast.

Een postuum verzoek om toepassing van artikel 24 dat wordt ingediend door rechtverkrijgenden van een overleden persoon wordt door de SVB niet gehonoreerd. De SVB stelt zich op het standpunt dat de betrokkene zelf een beroep moet hebben gedaan op het bestaan van onbillijkheden van overwegende aard.

Grondslag

artikel 24 KB 746

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 24

Jurisprudentie

- CRvB 9 september 1998, RSV 1999/29
- CRvB 8 december 2006, RSV 2007/69, ECLI:NL:CRVB:2006:AZ4059

Gemoedsbezwaarden

Ontheffing van de verzekeringsplicht (SB1041)

Beleidsregel

Een gemoedsbezwaarde kan bij de SVB een ontheffing van de premieplicht aanvragen voor één of meer volksverzekeringen of alle werknemersverzekeringen. Ingevolge artikel 2, tweede lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw) leidt een ontheffing voor de Wlz tevens tot een ontheffing voor de Zvw.

Indien een minderjarig kind en zijn ouders van mening verschillen over de aanvraag van een ontheffing voor het minderjarige kind, dan voert de SVB de wens van het kind uit (SVR circulaire 146, 27 februari 1959).

Op grond van artikel 4.2, tweede lid, Regeling Wfsv moet de gemoedsbezwaarde bij het indienen van zijn aanvraag verklaren dat hij noch zichzelf, noch iemand anders, noch zijn eigendommen heeft verzekerd. Indien de gemoedsbezwaarde een lopende verzekering heeft opgezegd, maar aan een opzegtermijn is gebonden, dan zal de SVB toch een ontheffing verlenen indien een bevestiging van de opzegging wordt overlegd. Dit geldt niet voor een verzekering op grond van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen. De opzegtermijn van deze verzekering moet wel zijn afgelopen.

Indien deelname aan een verzekering door de overheid of door de werkgever verplicht is gesteld (bijvoorbeeld verplichte deelname aan een bedrijfspensioenfonds) en het niet mogelijk is om hiervan te worden vrijgesteld, werpt de SVB de deelname aan deze verzekering niet tegen. Een aan de hypotheek gekoppelde levensverzekering vormt voor de SVB geen grond om een ontheffing te weigeren.

De SVB neemt na afloop van de voor rechtspersonen geldende ontheffingstermijn van vijf jaar niet zelf contact op met de gemoedsbezwaarde rechtspersonen en werkgevers. Het initiatief om tot verlenging van de ontheffing te komen ligt bij betrokkenen zelf. Als zij een hernieuwd ontheffingsverzoek doen, wordt, indien aan de voorwaarden voldaan wordt, opnieuw ontheffing verleend. Zo niet, dan vervalt de ontheffing gemoedsbezwaarden.

Grondslag

artikel 64, eerste lid, Wfsv, artikel 2, leden 1 en 2, Zvw, artikel 4.1, eerste lid,

artikel 4.2, leden 1 en 2, artikel 4.9, achtste lid Regeling Wfsv

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- SVR circulaire 146, 27 februari 1959
- Wfsv: art. 64, lid 1
- Zvw: art. 2, leden 1 en 2
- Regeling Wfsv: art. 4.1, lid 1
- Regeling Wfsv: art. 4.2, leden 1 en 2
- Regeling Wfsv: art. 4.9, lid 8

Overlijdensuitkering (SB1042)

Beleidsregel

De SVB betaalt de overlijdensuitkering in principe altijd uit, ongeacht het saldo van de spaarrekening van de overledene. Ingeval de rechthebbenden op de overlijdensuitkering niet in aanmerking wensen te komen voor deze uitkering omdat het spaarsaldo nihil is, kunnen zij uiteraard de overlijdensuitkering terugstorten.

De overlijdensuitkering wordt niet uitbetaald, indien de gemoedsbezwaarde gedurende zijn leven te kennen heeft gegeven niet langer voor een uitkering in aanmerking te willen komen omdat het spaarsaldo was uitgeput.

Grondslag

artikel 3 Regeling uitkering aan gemoedsbezwaarden ex artikel 48 AOW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Regeling uitkering aan gemoedsbezwaarden ex artikel 48 AOW: art. 3

Vrijwillige verzekering

Aanvraag

Aanvraag (SB1043)

Beleidsregel

De artikelen 35 en 38 AOW en 63a Anw regelen de mogelijkheid om na het einde van de verplichte verzekering deze op vrijwillige basis voort te zetten of bij aanvang van de verplichte verzekering tot 'inkoop' over te gaan van de achterliggende niet verzekerde periode. De aanvraag voor vrijwillige verzekering moet worden ingediend binnen een termijn van één jaar na beëindiging van de verplichte verzekering respectievelijk tien jaar na aanvang van de verplichte verzekering. Voor personen voor wie de SVB een fictieve aanvangsleeftijd hanteert op grond van het beleid in SB1275 over de ingangsdatum van de vrijwillige verzekering AOW geldt voor de vrijwillige verzekering als bedoeld in artikel 35 AOW een uitzondering op de aanmeldtermijn van één jaar. De SVB laat deze personen toe als zij een aanvraag indienen binnen een jaar na het bereiken van de fictieve aanvangsleeftijd.

Uit het oogpunt van dienstverlening bevordert de SVB aanvragen voor bij de SVB bekende personen die potentieel het recht hebben om zich vrijwillig te verzekeren. Het betreft onder meer de volgende categorieën personen:

- de AOW-gerechtigde die Nederland metterwoon verlaat;
- de jongere echtgenoot van een persoon met een AOW-pensioen, indien de SVB verneemt dat deze met de pensioengerechtigde Nederland metterwoon verlaat;
- de gezinsleden die tot het huishouden behoren van degene die zich heeft aangemeld voor vrijwillige verzekering;
- nabestaanden met een Anw-uitkering indien bekend is dat zij Nederland metterwoon verlaten;
- personen die bij de SVB of bij het socialeverzekeringsorgaan van hun woonland een aanvraag om AOW-pensioen hebben ingediend binnen een jaar na het einde van hun verplichte verzekering.

De verantwoordelijkheid voor het indienen van een aanvraag blijft echter te allen tijde bij de betrokkene zelf berusten.

De termijn van tien jaar die geldt voor de 'inkoop' vangt aan op het moment waarop betrokkene voor het eerst verzekerd wordt ingevolge de AOW. De SVB maakt hierbij geen onderscheid tussen verzekering op grond van artikel 6 AOW of artikel 6a AOW.

Grondslag

artikel 6, 6a, 35, eerste lid, artikel 36, eerste lid, artikel 38, eerste lid, artikel 39, eerste lid, AOW en artikel 63a, eerste lid, artikel 63b, eerste lid, Anw

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 63b, lid 1
- Anw: art. 63a, lid 1
- AOW: art. 39, lid 1
- AOW: art. 6
- AOW: art. 6a
- AOW: art. 35, lid 1
- AOW: art. 36, lid 1
- AOW: art. 38, lid 1

Overschrijding van de aanvraagtermijn (SB1044)

Beleidsregel

Als een betrokkene zijn aanvraag indient na het verstrijken van de termijn van één respectievelijk tien jaar dan is hij in beginsel niet meer bevoegd tot deelname aan de vrijwillige verzekering. De SVB acht een termijnoverschrijding alleen verschoonbaar als sprake is van bijzondere omstandigheden op grond waarvan de betrokkene niet kan worden tegengeworpen dat hij zijn aanvraag niet tijdig heeft ingediend. Bij de beoordeling hiervan geeft de SVB overeenkomstige toepassing aan het beleid dat is beschreven in SB1071 over bijzonder geval (zoals dit beleid luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019).

Als ten onrechte premies volksverzekeringen op het salaris of de uitkering zijn ingehouden over een tijdvak waarin de betrokkene niet verplicht verzekerd was, hanteert de SVB het volgende beleid dat is gebaseerd op de uitspraak van de CRvB van 14 december 1972. Als de betrokkene redelijkerwijs in de veronderstelling kon verkeren verzekerd te zijn geweest kan een uitzondering worden gemaakt op de regel dat aanmelding voor vrijwillige verzekering binnen één jaar moet plaatsvinden. De veronderstelling dat er sprake van verzekering was dient dan door of namens betrokkene te worden geuit. Vrijwillige verzekering wordt aangeboden als de betrokkene aangeeft in het vertrouwen te hebben verkeerd over de litigieuze periode verzekerd te zijn geweest op basis van de onverplichte inhouding van premies volksverzekering. Indien de veronderstelling wordt geuit binnen één jaar nadat de (verplichte) premiebetaling is gestopt, kan eveneens voortzetting van de vrijwillige verzekering worden aangeboden.

Als niet daadwerkelijk premie is betaald, kan betrokkene zich ook niet beroepen op een veronderstelling deswege verzekerd te zijn geweest.

Het hiervoor beschreven beleid is mede van toepassing op lokaal aangeworven personeel werkzaam bij Nederlandse diplomatieke of consulaire posten in het buitenland en personen werkzaam bij de Nederlandse vrijwilligersorganisatie SNV. Deze personen zijn tot 1 januari 1998 ten onrechte verzekerd geacht door hun werkgever, het Ministerie van Buitenlandse Zaken. In overleg met de SVB heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken deze situatie met ingang van 1 januari 1998 beëindigd en de betrokken personen hierover geïnformeerd. De SVB hanteert ten aanzien van deze personen als beleid dat zij tot 1 januari 1998 verzekerd worden geacht, voor zover geen restitutie van de premieheffing heeft plaatsgevonden.

Voor werknemers die gedetacheerd zijn geweest door een van de vijf staatsuitleenbedrijven genoemd in het (tijdelijk) Akkoord tussen Nederland en Joegoslavië van 11 maart 1987 (Trb. 1987, 187) geldt in aanvulling op het hiervoor beschreven beleid het volgende. De door deze bedrijven gedetacheerde

werknemers zijn op grond van artikel 36 van KB 164 en de Wet verduidelijking verzekerings- en premieplicht (Stb. 1998, 267) vanaf 1 januari 1989 niet verzekerd voor de volksverzekeringen. Omdat vanaf 1 januari 1989 niettemin premies volksverzekeringen zijn geheven, laat de SVB een korting op het AOW-pensioen of de toeslag achterwege voor tijdvakken vanaf 1 januari 1989 waarover ten onrechte premies zijn betaald. De SVB past deze regel slechts toe als geen premierestitutie heeft plaatsgevonden en geen sprake is van verzekeringsopbouw in Kroatië of Slovenië.

Indien aantoonbaar en doelbewust handelen of nalaten van betrokkene zelf ertoe heeft geleid dat deze in een positie is gekomen dat ten onrechte premies volksverzekeringen werden ingehouden, is het beleid van de SVB geen vrijwillige verzekering aan te bieden (zie ook de uitspraak van de CRvB van 10 december 1993). Zo gaat de SVB ervan uit dat personen die niet rechtmatig in Nederland verblijven dan wel in strijd met de Wet arbeid vreemdelingen arbeid in loondienst verrichten en om die reden niet verplicht verzekerd zijn, zich redelijkerwijs bewust moeten zijn van de onrechtmatigheid van hun verblijf of arbeid in Nederland. Derhalve kunnen deze personen aan onterechte inhouding van volksverzekeringspremies geen rechtens te honoreren vertrouwen van verplichte verzekering ontlenen, op grond waarvan de SVB de betrokkenen in weerwil van het dwingendrechtelijke voorschrift inzake de aanmeldingstermijn tot de vrijwillige verzekering zou kunnen toelaten.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Jurisprudentie

- CRvB 18 december 1996, AOW 1993/149 en AWW 1993/195
- CRvB 10 december 1993, AB 1994, 374
- CRvB 19 september 1990, AOW 1989/38, n.g.
- CRvB 14 december 1972, RSV 1973/151

Ingangsdatum vrijwillige verzekering AOW (SB1275)

Beleidsregel

Artikel 35, eerste lid AOW bepaalt dat de vrijwillige verzekering ingaat op de dag na de dag dat de verplichte verzekering is geëindigd. In afwijking van dit artikellid hanteert de SVB voor bepaalde gewezen verzekerden het beleid dat de vrijwillige verzekering ingaat op de dag waarop de fictieve aanvangsleeftijd wordt bereikt. De fictieve aanvangsleeftijd is de hoogste aanvangsleeftijd die bekend is gemaakt. Deze afwijking geldt alleen voor de gewezen verzekerde die nog niet de fictieve aanvangsleeftijd heeft bereikt op de dag nadat zijn verplichte verzekering is geëindigd. Dit beleid voorkomt dat jongeren premie verschuldigd zijn over tijdvakken waarvan bij voorbaat vaststaat dat deze niet worden meegeteld bij de berekening van het ouderdomspensioen. De periode van maximaal tien jaar waarover men zich vrijwillig kan verzekeren, vangt voor deze gewezen verzekerden aan op de ingangsdatum van de vrijwillige verzekering in plaats van op de dag na de dag waarop de verplichte verzekering is geëindigd.

Artikel 38 AOW regelt de mogelijkheid om bij aanvang van de verplichte verzekering tot 'inkoop' over te gaan van de achterliggende niet verzekerde periode. Op grond van artikel 38, eerste lid AOW vangt die vrijwillige verzekering aan op de aanvangsleeftijd als bedoeld in artikel 7a AOW die geldt op de eerste dag van de verplichte verzekering. De SVB hanteert ook bij de toepassing van artikel 38 AOW het beleid dat zij geen premies heft over tijdvakken die liggen voor het bereiken van de fictieve aanvangsleeftijd.

Grondslag

artikel 35, eerste lid, artikel 36, eerste lid, artikel 38 AOW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 38
- AOW: art. 36 lid 1
- AOW: art. 35 lid 1

De premie voor de vrijwillige verzekering

De premie voor de vrijwillige verzekering (SB1046)

Beleidsregel

Artikel 3.3. Besluit Wfsv schrijft voor op welke wijze de SVB de premie die is verschuldigd voor toelating tot de vrijwillige verzekering dient vast te stellen.

Op grond van het derde lid van artikel 3.3 Besluit Wfsv kan de SVB uitgaan van het feitelijk premie-inkomen als bedoeld in de onderdelen b van het eerste en het tweede lid van artikel 3.3 Besluit Wfsv. Bij de vaststelling van het feitelijk premie-inkomen neemt de SVB de premies van buitenlandse particuliere inkomensdervingsverzekeringen op gelijke wijze in aanmerking als de premies voor buitenlandse wettelijke inkomensdervingsverzekeringen. Eerstbedoelde premies zijn als uitgave voor inkomensvoorziening aftrekbaar van het premie-inkomen. Omdat daarmee het eindresultaat gelijk is aan de situatie waarin premies voor wettelijke inkomensdervingsverzekeringen op het inkomen worden ingehouden, maakt de SVB voor de inkomensvaststelling geen onderscheid tussen de particulier betaalde premies en de wettelijke verzekeringspremies.

In artikel 3.3, vijfde lid, Besluit Wfsv is bepaald dat de minimumpremie voor de vrijwillige verzekering over een achterliggende periode (inkoop) gelijk is aan de premie die verschuldigd is over het op het moment van aanvraag geldende wettelijk minimumloon (inclusief vakantietoeslag). Voor inkoop van jaren waarin de vrijwillig verzekerde jonger was dan 21 jaar wordt daarbij uitgegaan van het op het moment van aanvraag geldende wettelijk minimum jeugdloon. De SVB hanteert het beleid dat zij voor elk te verzekeren kalenderjaar in de inkoopperiode uitgaat van de leeftijd die de vrijwillig verzekerde had op 1 januari van dat jaar.

Grondslag

artikel 3.3 Besluit Wfsv

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB juni 2020

Wet- en regelgeving

- Besluit Wfsv, art. 3.3

Betaling van de premie (SB1047)

Beleidsregel

De SVB stelt op grond van artikel 70 van de Wfsv de termijnen vast waarbinnen de premie betaald moet worden. De SVB heeft deze termijn vastgesteld op maximaal drie maanden vanaf het moment waarop betrokkene is geïnformeerd over de hoogte van het door hem verschuldigde bedrag.

Indien een belanghebbende gemotiveerd verzoekt om uitstel of spreiding van de betaling, kan een betalingsregeling overeengekomen worden. De betalingsregeling kan bijvoorbeeld een maandelijkse betaling gespreid over ten hoogste twaalf maanden zijn.

De SVB hanteert als beleid dat de premiebetaling in euro's dient te geschieden. De wisselkosten die hierbij een rol kunnen spelen komen voor rekening van de belanghebbende.

Uit de toepasselijke wetsbepalingen (artikel 37, eerste lid, onder e AOW en artikel 63c, eerste lid, onder d Anw) vloeit voort dat als de door de SVB gestelde termijn met meer dan drie maanden wordt overschreden, de bevoegdheid tot deelname aan de vrijwillige verzekering vervalt (zie SB1258 over het einde van de vrijwillige verzekering)

Uit artikel 37, eerste lid, onder e, AOW, artikel 63c, eerste lid, onder d, Anw en artikel 3.8, derde lid, van het Besluit Wfsv leidt de SVB af dat de mededeling over de verschuldigde premie niet leidt tot een verplichting tot betaling van een geldsom als bedoeld in titel 4.4 Awb.

Grondslag

artikel 70 Wfsv en artikel 3.5 Besluit Wfsv

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Wfsv: art. 70
- Besluit Wfsv: art. 3.5
- AOW: art. 37, lid 1, onder e
- Anw: art. 63c, lid 1, onder d

De maximale termijn voor deelname aan de vrijwillig voortgezette verzekering (SB1257)

Beleidsregel

Op grond van artikel 35, eerste lid AOW en artikel 63a, eerste lid Anw kan een gewezen verzekerde zich vrijwillig verzekeren over een termijn van ten hoogste tien jaar na de dag waarop zijn verplichte verzekering eindigt.

Voor bepaalde categorieën gewezen verzekerden alsmede hun echtgenoten en inwonende minderjarige kinderen geldt op grond van artikel 35, derde en vierde lid AOW en artikel 63a, derde en vierde lid Anw geen maximale deelnametermijn. De SVB legt deze bepalingen zo uit dat tijdvakken waarin een gewezen verzekerde behoort tot een van de aangewezen categorieën niet meetellen voor de termijn van tien jaar. Indien de echtgenoot of de inwonende minderjarige kinderen deelnemen aan de vrijwillige verzekering past de SVB deze regel ook toe als de gewezen verzekerde zelf niet deelneemt aan de vrijwillige verzekering.

Grondslag

artikel 35 AOW, artikel 63a Anw, artikel VII Wet herziening vrijwillige verzekering AOW

en Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Wet herziening vrijwillige verzekering AOW en Anw: art. VII
- Anw: art. 63a
- AOW: art. 35

Einde van de vrijwillige verzekering (SB1258)

Beleidsregel

Artikel 37 AOW en artikel 63c Anw geven aan op welk moment de vrijwillige verzekering eindigt.

De SVB restitueert in afwijking van artikel 3.6 Besluit Wfsv te veel betaalde premies ongeacht de reden van beëindiging van de vrijwillige verzekering. Als het terug te betalen bedrag lager is dan € 10,- en moet worden overgemaakt op een buitenlandse bankrekening, restitueert de SVB de premie alleen op verzoek van betrokkene. De kosten die de bank in dat geval in rekening brengt zijn vaak hoger dan het te restitueren bedrag.

Grondslag

artikel 37 AOW, artikel 63c Anw, artikel 3.8 Besluit Wfsv

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Besluit Wfsv: art. 3.6
- Anw: art. 63c
- AOW: art. 37

Onjuiste vaststelling tijdvakken van vrijwillige verzekering bij inkoop (SB1296)

Beleidsregel

In artikel 38, eerste lid AOW is bepaald onder welke voorwaarden een verzekerde zich vrijwillig kan verzekeren over de achterliggende periode (inkoop). Hij kan zich alleen vrijwillig verzekeren, voor zover hij in die achterliggende periode niet onderworpen was aan een buitenlandse wettelijk verplichte ouderdomsverzekering, die bij het bereiken van de daarin aangegeven leeftijd recht geeft op ouderdomspensioen.

Op het moment van vaststellen van het AOW-pensioen gaat de SVB er in beginsel van uit dat tijdvakken van vrijwillige verzekering terecht zijn ingekocht. Als op dat moment echter blijkt dat er tijdvakken zijn ingekocht die de verzekerde op grond van artikel 38, eerste lid AOW niet mocht inkopen, dan hanteert de SVB het volgende beleid. De SVB honoreert de ingekochte tijdvakken als het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel zich ertegen verzetten om deze tijdvakken niet in aanmerking te nemen. De SVB gaat ervan uit dat het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel zich hier alleen niet tegen verzetten als de tijdvakken ten onrechte zijn ingekocht, omdat de verzekerde onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt. Hiermee sluit de SVB aan bij het beleid in SB1255 over het terugkomen van een beschikking betreffende de vaststelling van verzekerde tijdvakken.

Als de SVB bij het toekennen van een AOW-pensioen beslist om ingekochte tijdvakken niet te honoreren, dan restitueert zij de voor dat tijdvak betaalde premie aan de betrokkene. Omdat dit zich alleen voordoet als de betrokkene onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt, vergoedt zij daarbij geen wettelijke rente.

Grondslag

artikel 38, eerste lid AOW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 38, lid 1

Recht op uitkering

AOW, Anw, en OBR

Voortvluchtigen (SB1276)

Beleidsregel

Op grond van de artikelen 8c AOW en 32e en 32f Anw ontstaat geen recht op pensioen of uitkering dan wel eindigt het recht op pensioen of uitkering indien de belanghebbende zich onttrekt aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of een vrijheidsbelemmerende maatregel. Op grond van artikel 7, derde lid OBR is het bepaalde in artikel 8c AOW van overeenkomstige toepassing op de OBR.

De SVB verstaat onder onttrekken als bedoeld in artikel 8c AOW en de artikelen 32e en 32f Anw in ieder geval de situatie waarin een onherroepelijke veroordeling tot een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel nog niet ten uitvoer is gelegd, de veroordeelde in verband daarmee in het landelijk opsporingsregister is opgenomen en door de politie of andere daartoe bevoegde instanties tevergeefs één of meer pogingen zijn ondernomen tot tenuitvoerlegging van de straf of maatregel te komen. Deze uitleg is door de Centrale Raad van Beroep bevestigd in een uitspraak van 12 december 2012.

Grondslag

artikel 8c AOW, artikel 32e en 32f Anw, artikel 7, derde lid OBR

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 8c
- Anw: art. 32e
- Anw: art. 32f
- OBR: art. 7, lid 3 OBR

Jurisprudentie

- CRvB 12 december 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BY6593

Inkomenstoets, herleiding naar maandinkomen, wisselkoersen (SB1049)

Beleidsregel

De pensioengerechtigde die voor 1 januari 2015 is gehuwd, voor die datum recht heeft op ouderdomspensioen en van wie de (huwelijks)partner jonger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, heeft mogelijk recht op een toeslag voor zijn (huwelijks)partner. Als de partner inkomen uit arbeid of overig inkomen heeft, wordt dit inkomen geheel of gedeeltelijk op de toeslag in mindering gebracht. In geval voor de partner geen recht op toeslag bestaat vanwege een te hoog inkomen van die partner, volgt uit artikel 8, tweede lid AOW onder meer dat vanaf 1 januari 2015 geen recht op toeslag meer kan ontstaan als gevolg van een wijziging van het inkomen. Artikel 8, derde lid AOW maakt hierop een uitzondering voor de situatie waarin het recht op toeslag is geëindigd als gevolg van een incidentele stijging van het inkomen van de partner. Het beleid over het begrip 'incidentele stijging van het inkomen' is opgenomen in SB1297.

De hoogte van de nabestaandenuitkering en de overbruggingsuitkering zijn eveneens inkomensafhankelijk. Voor de nabestaandenuitkering geldt dat inkomen uit arbeid gedeeltelijk en overig inkomen geheel in mindering wordt gebracht. Voor personen die ten tijde van de inwerkingtreding van de Algemene nabestaandenwet een weduwenpensioen op grond van de Algemene Weduwen- en Wezenwet ontvingen geldt een deels afwijkende regeling die is opgenomen in artikel 67 Anw.

Voor de overbruggingsuitkering geldt dat inkomen uit arbeid gedeeltelijk en overig inkomen geheel in mindering wordt gebracht. Daarnaast geldt voor de opening van het recht op overbruggingsuitkering op grond van artikel 4, eerste lid, onder b OBR een aparte inkomenstoets. Het hierna volgende beleid is niet van toepassing op deze inkomenstoets.

Het Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten (hierna: Inkomensbesluit) bepaalt wat moet worden verstaan onder inkomen uit arbeid en overig inkomen. In geval van werknemers in de zin van de werknemersverzekeringen sluit dit besluit voor de invulling van het loonbegrip aan bij de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv). In geval van personen die niet verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen maar wel werknemer zijn, sluit het Inkomensbesluit voor de invulling van het loonbegrip aan bij de Wet op de Loonbelasting 1964 (Wet LB 1964). Voor de vaststelling van de hoogte van het overig inkomen verwijst het Inkomensbesluit noch naar de Wfsv noch naar de Wet LB 1964. Het beleid van de SVB is om bij de vaststelling van het overig inkomen aan te sluiten bij de bepalingen van de Wfsv.

Uit artikel 2:2, eerste lid, onder d, Inkomensbesluit juncto artikel 3.70 van de Wet IB 2001 volgt dat de afname van de fiscale oudedagsreserve als inkomen uit arbeid moet worden aangemerkt. Op grond van de uitspraak van de CRvB van 19 januari 2016 merkt de SVB de afname van de oudedagsreserve echter niet aan als inkomen uit arbeid als aan de volgende twee voorwaarden is voldaan:

- De afname is volledig besteed aan het treffen van een inkomensvoorziening als compensatie van een pensioentekort. Daarbij is cruciaal dat de afname is besteed aan een lijfrente die uitsluitend leidt tot betaling van periodieke lijfrentetermijnen nadat betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.
- De Belastingdienst heeft de afname geheel onbelast gelaten.

Volgens artikel 2:4, eerste lid, onder j, Inkomensbesluit is een uitkering op grond van de Anw overig inkomen in de zin van de AOW. De SVB beschouwt de vergoeding Zvw en de tegemoetkoming Anw niet als een uitkering op grond van de Anw en derhalve niet als overig inkomen.

Artikel 4:1, eerste tot en met achtste lid Inkomensbesluit schrijft voor op welke wijze het inkomen dient te worden bepaald op een bedrag per maand. Als dit leidt tot een kennelijk onredelijk resultaat, geeft artikel 4:1, elfde lid van het Inkomensbesluit de SVB de bevoegdheid het inkomen op andere wijze te bepalen. Ten aanzien van deze bepaling voert de SVB het volgende beleid:

- De SVB rekent incidentele betalingen zoals: overwerkvergoedingen, winstdelingsuitkeringen, eindejaarsuitkeringen en arbeidsvoorwaardebedragen, toe aan het tijdstip waarop ze worden genoten. Dit leidt er over het algemeen toe dat een incidentele betaling in mindering wordt gebracht in de maand waarin deze wordt uitbetaald. Uit een uitspraak van de CRvB van 15 november 2002 volgt echter dat deze regel kan leiden tot een kennelijk onredelijk resultaat als een incidentele betaling door - maandelijkse - opbouw tot stand is gekomen en dit bedrag geheel of gedeeltelijk is opgebouwd vóór het moment waarop recht op de nabestaandenuitkering of de overbruggingsuitkering is ontstaan. In een dergelijk geval geeft de SVB toepassing aan artikel 4:1, elfde lid Inkomensbesluit. Op grond daarvan neemt de SVB het gedeelte van de incidentele betaling dat is opgebouwd voordat recht op de nabestaandenuitkering of de overbruggingsuitkering is ontstaan, niet in aanmerking als in mindering te brengen inkomen.
- Als de SVB een uitkering in mindering brengt, rekent de SVB bedragen die worden nabetaald toe aan de uitkeringstermijnen waarop de nabetaling betrekking heeft. In het geval van een eenmalige betaling van aanvullend pensioen die voortvloeit uit een indexering door een pensioenfonds neemt de SVB deze betaling geheel in aanmerking in de maand van uitbetaling.

Daarnaast wijkt de SVB met toepassing van artikel 4:1, elfde lid van het Inkomensbesluit in de volgende gevallen in ieder geval af van de bepalingen in het besluit:

- Voor een kleine groep AOW-gerechtigden met een wegens inkomen gekorte toeslag valt het gezinsinkomen lager uit dan het gezinsinkomen van AOW-gerechtigden van wie het gezinsinkomen bestaat uit een AOW-pensioen met volledige toeslag. De verklaring hiervoor is dat de Nederlandse loonheffing verschillende tarieven kent voor personen die de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a hebben bereikt en personen die die leeftijd nog niet hebben. Als de Nederlandse loonheffing tot resultaat heeft dat het netto inkomen van de AOW-gerechtigde en zijn partner lager uitvalt dan het netto AOW-pensioen met volledige toeslag, verlaagt de SVB het overig inkomen van de partner zodanig, dat het netto gezinsinkomen van de AOW-gerechtigde even hoog is als het netto AOW-pensioen met volledige toeslag. Of dit beleid toegepast moet worden, beoordeelt de SVB zoveel mogelijk zelf, aan de hand van de door de AOW-gerechtigde aangeleverde gegevens over zijn inkomen en dat van zijn partner.
- Ten aanzien van nabestaanden van personen die als Belgisch grensarbeider in Nederland hebben gewerkt en die voor de jaren van arbeid in Nederland van Belgische zijde een aanvulling ontvangen op het Belgische overlevingspensioen, hanteert de SVB het volgende beleid. Om een spiraalwerking van een steeds hoger wordende aanvulling uit België en een steeds groter wordende korting op de Nederlandse nabestaandenuitkering te voorkomen, beschouwt de SVB de Belgische aanvulling niet als inkomen in de zin van het Inkomensbesluit.
- Krachtens artikel 2:5, eerste lid Inkomensbesluit worden vakantiebonnen niet aangemerkt als inkomen uit arbeid of overig inkomen. Een vakantiebon wordt aan sommige werknemers en uitkeringsgerechtigden verstrekt en vervangt de vakantie-uitkering waarop de meeste werknemers of uitkeringsgerechtigden aanspraak kunnen maken. In sommige situaties vervangt de vakantiebon eveneens de loondoorbetaling tijdens verlof. Op het moment dat een vakantiebon wordt verzilverd wordt het daardoor verkregen inkomen door de SVB als inkomen in de zin van het Inkomensbesluit aangemerkt. De SVB voert daarbij als beleid dat zij slechts het gedeelte van de vakantiebon dat bedoeld is als loondoorbetaling tijdens verlof in aanmerking neemt als inkomen. Het gedeelte van de vakantiebon dat bedoeld is als vakantie-uitkering wordt derhalve niet in mindering gebracht op de uitkering. Dit beleid hanteert de SVB eveneens bij reserveringen van loon voor vakantie- en verlofperioden bij uitzendkrachten.

Op grond van artikel 4:1, zesde lid, Inkomensbesluit heeft de SVB de bevoegdheid om bij per maand wisselende inkomsten op basis van een geschat inkomen een gemiddeld inkomen te bepalen. In dat geval dient na een periode van ten hoogste twaalf maanden een herberekening plaats te vinden op basis van het reëel genoten inkomen.

Bij wisselende inkomsten vraagt de SVB de betrokkene een schatting te maken van het te verwachten inkomen per maand. Periodiek onderzoekt de SVB het werkelijk genoten inkomen. Als dit inkomen gedurende de volledige periode, of gedurende een deel daarvan, heeft gelegen binnen de grenzen waartussen een gekorte toeslag of nabestaandenuitkering wordt verleend, wordt het recht over de betreffende periode vastgesteld met behulp van het gemiddelde inkomen per maand in deze periode. Voor zover het inkomen buiten deze grenzen heeft gelegen wordt de hoogte van het recht vastgesteld op basis van het feitelijk in de betreffende maand genoten inkomen. In totaal ontvangt betrokkene dan een even groot bedrag aan toeslag of nabestaandenuitkering als hij zou ontvangen bij vaststelling per maand op basis van het feitelijk genoten inkomen.

De SVB brengt alleen het inkomen in mindering dat betrekking heeft op het tijdvak waarover recht op AOW-toeslag, Anw-uitkering of overbruggingsuitkering bestaat. Als het inkomen van de betrokkene betrekking heeft op een volledige kalendermaand en het recht op AOW-toeslag, Anw-uitkering of

overbruggingsuitkering niet op de eerste dag van de maand ingaat of eindigt, neemt de SVB niet het volledige inkomen over die maand in aanmerking. In plaats daarvan brengt de SVB alleen het inkomen in mindering dat betrekking heeft op het gedeelte van de maand waarover recht op uitkering bestaat. Voor deze tijdsevenredige berekening maakt het niet uit op welke dag van die maand het inkomen is uitbetaald.

Op grond van artikel 4:3, eerste lid Inkomensbesluit rekent de SVB niet in euro's uitgedrukt inkomen om in euro's met behulp van de door de Europese Centrale Bank geadviseerde wisselkoersen.

In gevallen van hyperinflatie gaat de SVB uit van een meer recente koers. Van hyperinflatie is volgens het beleid van de SVB sprake als valuta binnen één kwartaal een devaluatie ten opzichte van de euro ondergaan van 20 procent of meer, of als valuta tijdens twee aaneensluitende kwartalen een devaluatie ten opzichte van de euro ondergaan van 10 procent of meer per kwartaal.

Grondslag

artikel 8, 10 en 11 AOW, artikel 10, 18, 19 en 67 Anw, artikel 9 OBR en artikel 2:2, 2:4, 4:1 en 4:3 Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten: art. 2:4
- Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten: art. 4:1
- Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten: art. 4:3
- Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten: art. 2:2
- OBR: art. 2
- OBR: art. 9
- AOW: art. 8
- AOW: art. 10
- AOW: art. 11
- Anw: art. 10
- Anw: art. 18
- Anw: art. 19
- Anw: art. 67, lid 1, onder b en c en lid 2

Jurisprudentie

- CRvB 15 november 2002, RSV 2003/59, «USZ» 2003/24, ECLI:NL:CRVB:2002:AF2374
- CRvB van 19 januari 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:255

Inkomenstoets, herleiding naar maandinkomen, wisselkoersen

Incidentele stijging van het inkomen (SB1297)

Beleidsregel

Artikel 8, tweede lid, onder a, en derde lid AOW bepalen dat vanaf 1 januari 2015 geen recht op toeslag kan ontstaan als gevolg van een wijziging van het inkomen van de partner van de AOW-gerechtigde, tenzij het recht op toeslag is geëindigd als gevolg van een incidentele stijging van het inkomen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat met een incidentele stijging van het inkomen wordt gedoeld op een stijging

van het inkomen die niet permanent is, zoals bij de afkoop van pensioen, het incidenteel meer werken, de ontvangst van een overwerkvergoeding, de ontvangst van een eindejaarsuitkering, de ontvangst van een dertiende of veertiende maand, de ontvangst van een gratificatie in de vorm van een geldbedrag, de ontvangst van een nabetaling en de afname van een fiscale oudedagsreserve.

Op basis van deze wetsgeschiedenis hanteert de SVB het volgende beleid. Er is in ieder geval sprake van een incidentele stijging van het inkomen indien als gevolg van een wijziging van het inkomen gedurende maximaal drie maanden achtereen geen recht op toeslag bestaat. Naar aanleiding van een verzoek van de AOW-gerechtigde of een ander signaal neemt de SVB tevens aan dat sprake is van een incidentele stijging van het inkomen in geval van:

- meerdere incidentele stijgingen achter elkaar, zoals de combinatie van drie maanden overwerk met de afkoop van een pensioen. Er is dan sprake van een incidentele stijging van het inkomen gedurende de periode waarin meerdere incidentele inkomsten worden ontvangen.
- wisselende inkomsten als gevolg van een arbeidscontract met flexibele uren of een variabele vergoeding. In dat geval neemt de SVB aan dat sprake is van een incidentele stijging van het inkomen indien gedurende maximaal twaalf maanden geen recht op toeslag bestaat als gevolg van de wisselende inkomsten.
- inkomsten in buitenlandse valuta. De SVB rekent de buitenlandse valuta minimaal een keer per jaar om naar euro's. Indien na deze omrekening het inkomen in euro's is gestegen en het recht op toeslag eindigt, is sprake van een incidentele stijging van het inkomen indien de wisselkoers weer daalt binnen twaalf maanden na de beëindiging van het recht op toeslag.

In geval van winst uit onderneming of resultaat uit overige werkzaamheden is in beginsel geen sprake van een incidentele stijging van het inkomen (CRvB 6 december 2019). In de volgende situaties neemt de SVB toch aan dat sprake is van een incidentele stijging van het inkomen:

- een afname van de fiscale oudedagsreserve;
- het verrichten van activiteiten die niet behoren tot de gebruikelijke bedrijfsactiviteiten zoals de verkoop van een bedrijfsmiddel of bedrijfspand (Rechtbank Gelderland 18 februari 2022);
- een door de Belastingdienst gehonoreerd verzoek om middeling van het inkomen uit werk en woning op grond van artikel 3.154 Wet inkomstenbelasting 2001 (zoals dit artikel luidde tot 1 januari 2023). Deze middeling is alleen van belang voor het herleven van het recht op toeslag. Het belastbaar inkomen en de hoogte van de toeslag wijzigen niet.

Grondslag

artikel 8, tweede en derde lid AOW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 8, lid 2 en 3
- Wet inkomstenbelasting 2001: art. 3.154, zoals dat artikel luidde tot 1 januari 2023

Jurisprudentie

- CRvB 6 december 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:3933
- Rechtbank Gelderland 18 februari 2022, ECLI:NL:RBGEL:2022:876

Recht op ouderdomspensioen: tijdvakken korter dan een jaar (SB1298)

Beleidsregel

Artikel 7, eerste lid, onderdeel b AOW bepaalt dat er geen recht op ouderdomspensioen ontstaat als een persoon minder dan een vol jaar verzekerd is geweest. De SVB kent niettemin een pensioen toe als de toepassing van een verdrag of Verordening (EG) nr. 883/2004 daartoe dwingt. Dit is het geval als een verdrag voorschrijft dat, voor de opening van het recht op ouderdomspensioen, tijdvakken uit een andere staat moeten worden samengeteld met tijdvakken van AOW-verzekering en in het verdrag niet uitdrukkelijk is voorzien in de mogelijkheid een pensioen te weigeren als sprake is van een tijdvak van minder dan een jaar. Verordening (EG) nr. 883/2004 voorziet wel in de weigering van een pensioen als dit is gebaseerd op een tijdvak van minder dan een jaar. Bijlage XI, Nederland, onder 2, b Verordening (EG) nr. 883/2004 schrijft echter voor dat de personen die aan die bepaling voordelen kunnen ontlenen, in afwijking van artikel 7 van de AOW geacht worden recht te hebben op een pensioen. Dit betekent dat de SVB ook in deze gevallen een pensioen toekent als het tijdvak waaruit de aanspraak op ouderdomspensioen voortvloeit korter is dan een vol jaar.

Grondslag

artikel 7, eerste lid, onderdeel b AOW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 7, lid 1

Schuldige nalatigheid (SB1050)

Beleidsregel

Iedere persoon die verplicht verzekerd is voor de AOW, is over een deel van zijn belastbaar inkomen uit werk en woning AOW-premie verschuldigd. Als deze premie niet of niet geheel via voorheffing is betaald, legt de Belastingdienst de premieplichtige een gecombineerde aanslag voor de inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen op.

Als de premieplichtige de op aanslag verschuldigde AOW-premie niet of niet volledig voldoet, beslist de SVB op voordracht van de Belastingdienst of sprake is van schuldig nalaten als bedoeld in de artikelen 13 AOW en 10 OBR. Schuldige nalatigheid kan leiden tot een (hogere) korting op het AOW-pensioen, de AOW-toeslag, de inkomensondersteuning AOW of de overbruggingsuitkering.

Als de aanslag ambtshalve is opgelegd of de premieplichtige onbereikbaar was omdat hij niet woont op het adres waar hij staat ingeschreven, verklaart de SVB de premieplichtige altijd schuldig nalatig. Dit volgt uit artikel 61, tweede lid Wfsv. In andere situaties probeert de SVB de oorzaak van het niet betalen van de AOW-premie te achterhalen, voordat zij een beslissing neemt over de schuldige nalatigheid. Als de premieplichtige aangeeft dat er omstandigheden zijn op grond waarvan het niet betalen hem niet kan worden verweten, beoordeelt de SVB of het niet betalen toerekenbaar is. Hierbij kunnen financiële en sociale omstandigheden van de premieplichtige een rol spelen, zoals: ernstige verslaving, detentie of problematische schulden.

Blijkt niet van bijzondere omstandigheden waarom de premieplichtige niet heeft betaald, dan verklaart de SVB hem schuldig nalatig. Van bijzondere omstandigheden is in beginsel geen sprake als het niet betalen van de verschuldigde premie uitsluitend het gevolg is van:

- het handelen of nalaten van een gemachtigde (CRvB 21 februari 2014);
- de wijze van bedrijfsvoering (CRvB 16 januari 2002).

Lukt het niet om de premieplichtige te bereiken, of reageert hij niet op het verzoek om bijzondere omstandigheden aan te dragen, dan verklaart de SVB hem eveneens schuldig nalatig als dergelijke omstandigheden ook niet anderszins zijn gebleken.

Grondslag

artikel 13 AOW, artikel 10 OBR, artikel 61 Wfsv

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2019

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 13
- OBR: art. 10
- Wfsv: art. 61

Jurisprudentie

- CRvB 21 februari 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:604
- CRvB 16 januari 2002, USZ 2002/80, ECLI:NL:CRVB:2002:AD9464

Overgangsvoordelen AOW

Overgangsvoordelen AOW (SB1051)

Beleidsregel

De AOW is op 1 januari 1957 in werking getreden. Zonder nadere regeling had niemand voor het jaar 2007 aanspraak kunnen maken op een volledig pensioen. Om deze situatie op te lossen, is in de artikelen 55 en 56 AOW een overgangsregeling getroffen. Deze houdt in dat tijdvakken tussen de 15e verjaardag van de verzekerde en 1 januari 1957 worden gelijkgesteld met verzekerde jaren op grond van de AOW. De gelijkgestelde tijdvakken worden 'overgangsvoordelen' genoemd.

Om recht te hebben op de overgangsvoordelen moet de verzekerde voldoen aan de volgende voorwaarden uit de artikelen 55 en 56 AOW:

- na zijn 59ste verjaardag zes jaren in Nederland hebben gewoond,
- in Nederland wonen en
- Nederlander zijn.

Deze nationaliteits- en wooneisen kunnen opzij worden gezet als is voldaan aan de voorwaarden uit het Besluit gelijkstelling niet-Nederlanders met Nederlanders (KB 605) respectievelijk het Besluit gelijkstelling van wonen buiten het Rijk met wonen binnen het Rijk (KB 632).

De in de artikelen 55 en 56 AOW opgenomen wooneisen ter verkrijging van het recht op de nationale overgangsvoordelen kunnen niet met een beroep op artikel 7 Verordening (EG) nr. 883/2004 terzijde worden gesteld. Dit blijkt uit het arrest Winter-Lutzins.

De nationaliteitseis van artikel 56 AOW en de nationaliteitseisen in de op artikel 57 AOW gebaseerde Koninklijke Besluiten kunnen opzij worden gezet door de in internationale regelingen opgenomen discriminatieverboden naar nationaliteit. Op grond van de rechtspraak van het Hof van Justitie EU is dit gegeven mede van belang voor gezinsleden en nabestaanden van personen die vallen onder de werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 en de overeenkomsten die tussen de EG en enkele derde landen zijn afgesloten (zie hiervoor tevens SB2123 over personele werkingssfeer en SB2166 over de reikwijdte van de non-discriminatiebepalingen ten aanzien van gezinsleden).

In het bijzonder naar aanleiding van de arresten Cabanis en Hallouzi, heeft de SVB voor dergelijke gezinsleden en nabestaanden het volgende beleid ontwikkeld.

Gezinsleden en nagelaten betrekkingen van werknemers en zelfstandigen die onder de personele werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 vallen

De nationale overgangsvoordelen AOW worden ook toegekend aan gezinsleden en nagelaten betrekkingen, voor zover zij voldoen aan de wooneisen van de artikelen 55 en 56 AOW. De gezinsleden en nagelaten betrekkingen aan wie de nationale overgangsvoordelen AOW zijn toegekend, kunnen deze exporteren binnen de EU. Artikel 3, onder e, van het Besluit gelijkstelling van wonen buiten Nederland met wonen in Nederland, verschaft aan Nederlanders het recht toegekende overgangsvoordelen over de gehele wereld te exporteren. De nationaliteit van het gezinslid of de nagelaten betrekking wordt voor de toepassing van deze bepaling met de Nederlandse gelijkgesteld zolang deze zich beweegt binnen de grenzen van de territoriale werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Gezinsleden en nagelaten betrekkingen van Marokkaanse, Algerijnse, Tunesische en Turkse werknemers

Gezinsleden en nagelaten betrekkingen van Marokkaanse, Algerijnse, Tunesische en Turkse werknemers moeten op dezelfde wijze worden behandeld als een Nederlander. Dit geldt zolang de werknemers en hun gezinsleden of nagelaten betrekkingen in de EU wonen. Zij komen dus evenzeer, ongeacht hun nationaliteit, voor de nationale overgangsvoordelen in aanmerking voor zover zij voldoen aan de wooneisen van de artikelen 55 en 56 AOW. Tevens kunnen zij de overgangsvoordelen binnen de EU exporteren. De SVB leidt uit het arrest Hallouzi af dat de verplichting tot gelijkstelling van de nationaliteit eindigt zodra de werknemer, het gezinslid of de nagelaten betrekking zich buiten de EU vestigt. De toegekende overgangsvoordelen kunnen dus niet worden geëxporteerd buiten het grondgebied van de EU.

Grondslag

artikel 55, artikel 56 en artikel 57 AOW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 57
- AOW: art. 56
- AOW: art. 55
- Besluit gelijkstelling niet-Nederlanders met Nederlanders (KB605)
- Besluit gelijkstelling van wonen buiten het Rijk met wonen binnen het Rijk (KB632)

Jurisprudentie

- HvJ EG 2 mei 1990, zaak 293/88 (Winter-Lutzins), Jur. 1990, I-1623, RSV 1990/310, ECLI:EU:C:1990:170
- HvJ EG 30 april 1996, zaak C-308/93 (Cabanis), Jur. 1996, I-2097, RSV 1998/96, ECLI:EU:C:1996:169
- HvJ EG 3 oktober 1996, zaak C-126/95 (Hallouzi), Jur. 1996, I-4807, RSV 1997/80, ECLI:EU:C:1996:368

Uitsluitingsgronden Anw

Uitsluitingsgronden Anw (SB1054)

Beleidsregel

In bepaalde gevallen, geregeld in de artikelen 15 en 27 Anw, komt de nabestaande of wees niet voor een uitkering ingevolge de artikelen 14 en 26 Anw in aanmerking omdat een uitsluitingsgrond van toepassing is. De uitsluitingsgronden beogen bepaalde vormen van misbruik van de Anw te voorkomen.

Grondslag

artikel 15 en artikel 27 Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 27
- Anw: art. 15

Gezondheidstoestand ten tijde aanvang verzekering of ten tijde huwelijkssluiting (SB1055)

Beleidsregel

In artikel 15, eerste lid, onder b, en artikel 27, eerste lid, onder a Anw is geregeld dat als de verzekerde binnen een jaar na aanvang van de verzekering is overleden, de nabestaande of wees geen recht heeft op uitkering, indien de gezondheidstoestand van de verzekerde dit overlijden ten tijde van de aanvang van de verzekering redelijkerwijs moest doen verwachten. In artikel 15, eerste lid, onder a Anw is voorts geregeld dat ook geen recht op nabestaandenuitkering bestaat indien de echtgenoot van de nabestaande is overleden binnen een jaar na de huwelijkssluiting en dit overlijden redelijkerwijs was te verwachten. Uit de jurisprudentie blijkt dat bij de toepassing van deze bepalingen doorslaggevend is of deze verwachting bij de aanvang van de verzekering of ten tijde van de huwelijkssluiting redelijkerwijs aanwezig moet zijn geweest bij de verzekerde en/of de nabestaande. Voor toepassing van deze uitsluitingsgrond is dus geen plaats als het overlijden slechts voor medici redelijkerwijs te voorzien is geweest. Als sprake is van een onderbroken verzekering, moet als datum van aanvang van de verzekering steeds worden uitgegaan van de dag waarop de laatste verzekeringsperiode voorafgaande aan het overlijden begon.

De SVB neemt in ieder geval aan dat bij de verzekerde, de echtgenoot of beiden de verwachting aanwezig is geweest dat het overlijden binnen één jaar zou plaatsvinden, indien het overlijden op medische gronden redelijkerwijs binnen één jaar te verwachten was én deze verwachting door een arts aan een van beiden is medegedeeld. Bij de beoordeling of het overlijden op medische gronden redelijkerwijs binnen één jaar te verwachten was vraagt de SVB medisch advies aan een externe organisatie. Het advies bevat informatie over de levensverwachting, de behandelende artsen en hun conclusies, en welke mededelingen zij daarover hebben gedaan aan de patiënt.

De SVB hanteert de lijn dat met de datum van huwelijkssluiting de datum van aanvang van het voeren van een gezamenlijke huishouding wordt gelijkgesteld. Indien de nabestaande en de overledene met wie hij gehuwd was, voor het huwelijk al een gezamenlijke huishouding voerden, merkt de SVB het moment van aanvang van de gezamenlijke huishouding aan als het moment van huwelijkssluiting.

Artikel 15, vierde lid, Anw bepaalt dat de uitsluitingsgronden als bedoeld in artikel 15, eerste lid, sub a en b, Anw niet van toepassing zijn indien de nabestaande recht op nabestaandenuitkering zou hebben gehad als hij niet opnieuw was gehuwd. Op grond van de wetsgeschiedenis bij het vierde lid van artikel 15 Anw legt de SVB deze bepaling aldus uit dat ondanks het bestaan van bedoelde uitsluitingsgronden geen nieuw recht ontstaat dat is gebaseerd op het laatste overlijden, maar dat het recht dat de nabestaande had op het moment dat hij opnieuw in het huwelijk trad, herleeft.

Voor de toepassing van artikel 6 Verordening (EG) nr. 883/2004 moeten tijdvakken van verzekering vervuld krachtens de wettelijke regeling van een lidstaat van de EU worden opgeteld bij de periode van verzekering in Nederland als waren die tijdvakken in Nederland vervuld (zie SB2150 over in aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering).

Grondslag

artikel 15, eerste lid, onder a en b, en artikel 27, eerste lid, onder a Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 15, lid 1, onder a en b
- Anw: art. 27, lid 1, onder a

Jurisprudentie

- CRvB 17 april 1963, RSV 1963/101
- CRvB 14 mei 1970, RSV 1970/160

Opzettelijke levensberoving (SB1056)

Beleidsregel

De nabestaande of wees die zijn of haar (huwelijks)partner of de betrokken verzekerde, al of niet als medepleger, opzettelijk van het leven heeft beroofd, kan op grond van artikel 15, eerste lid, onder c en artikel 27, eerste lid, onder b geen aanspraken ontlenen aan de Anw.

Het begrip 'opzettelijk van het leven beroven' wordt uitgelegd conform het strafrechtelijke begrip omschreven in de artikelen 287 tot en met 295 van het Wetboek van Strafrecht.

Op grond van de uitspraak van 18 december 1996 van de CRvB mogen de genoemde uitsluitingsbepalingen niet worden toegepast in een situatie waarin strafrechtelijk is bewezen verklaard dat de betrokkene de (huwelijks)partner of de verzekerde opzettelijk van het leven heeft beroofd, maar waarbij betrokkene wegens de aanwezigheid van een strafuitsluitingsgrond is ontslagen van alle rechtsvervolging. Conform deze uitspraak voert de SVB als beleid dat hierbij geen onderscheid wordt gemaakt of er sprake is van een schulduitsluitingsgrond of een rechtvaardigingsgrond.

Grondslag

artikel 15, eerste lid, onder c en artikel 27, eerste lid, onder b Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 15, lid 1, onder c
- Anw: art. 27, lid 1, onder b

Jurisprudentie

- CRvB 29 maart 1985, RSV 1985/212
- CRvB 18 december 1996, RSV 1997/178, «USZ» 1997/13

Compensatieregeling vervallen hoge Anw-uitkering (SB1334)

Beleidsregel

Op 1 januari 2015 is de hoge Anw-uitkering vervallen. Deze uitkering voorzag in een Anw-uitkering van 90% van het wettelijk minimumloon voor nabestaanden met een ongehuwd kind dat jonger is dan achttien jaar en niet tot het huishouden van een ander behoort. Sinds het vervallen van deze hoge uitkering bedraagt de Anw-uitkering maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. Nabestaanden die de hoge Anw-uitkering ontvingen, kunnen aanspraak maken op de alleenstaande-ouderkop (alo-kop) uit de Wet op het kindgebonden budget (Wet kgb) als zij aan de daarvoor geldende vereisten voldoen. De alo-kop voorziet in een verhoging van het kindgebonden budget voor alleenstaanden met één of meer minderjarige kinderen. Eén van de vereisten voor het recht op de alo-kop is dat de alleenstaande verzekerd is voor de AKW.

CRvB: ongeoorloofd onderscheid naar woonplaats
Op 13 december 2019 heeft de CRvB geoordeeld dat het herzien van de Anw-uitkering van 90% naar 70% van het wettelijk minimumloon ongeoorloofd onderscheid naar woonplaats oplevert, als een betrokkene enkel vanwege zijn woonplaats niet verzekerd is voor de AKW en daardoor niet in aanmerking komt voor de alo-kop.

Naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB biedt de SVB compensatie aan betrokkenen die zich in een vergelijkbare positie bevinden als de betrokkenen die procespartij waren.

De voorwaarden voor compensatie
Als de betrokkene aan de volgende voorwaarden voldoet, bestaat recht op compensatie:

- de betrokkene had op 31 december 2014 recht op een hoge Anw-uitkering;
- de betrokkene was op 1 januari 2015 niet verzekerd voor de AKW;
- de betrokkene woonde op 31 december 2014 in een land buiten de EU/EER of Zwitserland;
- de betrokkene heeft geen toeslagpartner in de zin van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir); en
- het vermogen van de betrokkene ligt onder de vermogensgrens bedoeld in artikel 1, vierde lid Wet kgb.

De hoogte van de compensatie
De compensatie vindt plaats op maandelijkse basis en heeft materieel tot gevolg dat de oude hoge Anw-uitkering wordt hersteld. Bij de berekening van het totaalbedrag hanteert de SVB de fictie dat de Anw en het maximale compensatiebedrag één uitkering zijn. Dat betekent bijvoorbeeld dat als de betrokkene inkomen geniet of recht heeft op een pro rata Anw-uitkering, de SVB de bijbehorende berekeningen toepast op het totaalbedrag van Anw-uitkering en compensatie.

Beëindiging van de compensatie

Het recht op compensatie eindigt, als:

- niet langer recht zou hebben bestaan op hoge Anw-uitkering, volgens de voorwaarden zoals die tot 1 januari 2015 golden;
- de betrokkene niet meer voldoet aan de voorwaarden voor recht op Anw-uitkering;
- de betrokkene verhuist naar Nederland, een EU/EER-lidstaat of Zwitserland;
- de betrokkene een toeslagpartner heeft in de zin van de Awir; of
- het vermogen van de betrokkene boven de vermogensgrens bedoeld in artikel 1, vierde lid Wet kgb ligt.

Als zich na de beëindiging van het recht op compensatie een wijziging in de omstandigheden voordoet waardoor weer aan de voorwaarden wordt voldaan, dan herleeft het recht op compensatie niet. Uit de uitspraak van 21 april 2022 blijkt dat de CRvB het beleid over het niet herleven van de compensatie onderschrijft.

Toekomstige wetgeving
De SVB past haar hierboven vermelde beleid aan dan wel schaft de compensatie geheel af als wijzigingen in de wetgeving over de alo-kop daartoe aanleiding geven.

Grondslag
Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving
- Artikel 1 Wet op het kindgebonden budget

Jurisprudentie
- CRvB 13 december 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:4114
- CRvB 21 april 2022, ECLI:NL:CRVB:2022:953

AKW

Voldoen aan de onderhoudsvoorwaarden (SB1057)

Beleidsregel
Voor kinderen die tot zijn huishouden behoren, hoeft een verzekerde niet aan te tonen dat zij door hem worden onderhouden. Voor uitwonende kinderen gelden de voorwaarden van het Besluit uitvoering kinderbijslag. De artikelen 5 en 6 van het Besluit uitvoering kinderbijslag bepalen hoeveel een verzekerde voor een uitwonend kind moet bijdragen om in aanmerking te komen voor enkelvoudige of dubbele kinderbijslag. Voorts bepaalt artikel 8 Besluit uitvoering kinderbijslag welke bijdragen van andere rechthebbenden worden opgeteld bij de bijdrage van de verzekerde in de onderhoudskosten van het kind.

Uit vaste jurisprudentie van de CRvB (zie onder meer de uitspraak van 10 februari 1988) blijkt dat betalingen geacht worden gelijkelijk besteed te zijn voor de in het betreffende huishouden verblijvende kinderen waarvoor aanspraak op kinderbijslag kan bestaan. Als in een huishouden zowel kinderen zijn waarvoor het onderhoud moet worden aangetoond als kinderen waarvoor dit niet is vereist, gaat de SVB ervan uit dat de betalingen gelijkelijk zijn besteed aan de kinderen waarvoor het onderhoud moet worden aangetoond.

Uit vaste jurisprudentie van de CRvB (zie onder meer de uitspraak van 12 december 1990) komt ook als vaste regel naar voren dat betalingen die in een bepaald kwartaal zijn verricht worden geacht te zijn gedaan ten behoeve van de kosten van levensonderhoud in dat betreffende kwartaal.

Als in een kwartaal meer is betaald dan het minimumbedrag voor een bepaalde onderhoudsnorm kan het 'overschot' volgens de jurisprudentie van de CRvB in beginsel niet worden aangewend ter voldoening van de onderhoudsbijdrage voor het volgende kwartaal. Volgens de uitspraak van de CRvB van 27 december 1995 kunnen betalingen verricht in een bepaald kwartaal wel beschouwd worden als bijdrage voor een volgend kwartaal indien uit een vast systeem van betalingen valt af te leiden dat de bijdrage niet anders dan (mede) bestemd kan zijn voor een volgend kwartaal. De SVB hanteert het beleid dat betalingen die in een bepaald kwartaal verricht worden, maar naar hun aard betrekking hebben op het hele jaar, als onderhoudsbijdragen voor volgende kwartalen beschouwd worden. Een voorbeeld hiervan is het schoolgeld dat de verzekerde voor het hele jaar ineens vooruit betaalt.

Voorts hanteert de SVB het beleid dat zij bijdragen voor levensonderhoud niet toerekent aan kwartalen die vooraf gaan aan het kwartaal waarin de betaling plaatsvindt. Hierop maakt de SVB de volgende uitzonderingen:

- De verzekerde voldoet een in rechte vaststaande vordering die betrekking heeft op een voorafgaand kwartaal, zoals een door de rechter getroffen voorziening met betrekking tot alimentatie of een van overheidswege vastgestelde bijdrage voor een kind dat in een instelling is geplaatst. De betaling van

een dergelijke vordering rekent de SVB toe aan de kwartalen waarop deze betrekking heeft ongeacht het moment waarop de vordering komt vast te staan.

- Voordat adoptie plaatsvindt, betalen de (pleeg)ouders vaak de kosten van verzorging en overdracht van het kind. Deze betalingen rekent de SVB toe aan de kwartalen gelegen voor de datum van de betaling.
- Wanneer een kind achteraf ten onrechte studiefinanciering blijkt te hebben genoten, wordt het recht op studiefinanciering met terugwerkende kracht ingetrokken. De ten onrechte uitbetaalde studiefinanciering wordt in het algemeen teruggevorderd. Indien over deze periode recht op kinderbijslag bestaat voor een onderwijs volgend kind en de verzekerde de ten onrechte uitbetaalde studiefinanciering heeft terugbetaald, merkt de SVB dit aan als bijdrage in de onderhoudskosten over de betrokken kwartalen.

Op grond van artikel 7 Besluit uitvoering kinderbijslag hanteert de SVB een fictieve onderhoudsbijdrage als het kind bij de verzekerde verblijft of de verzekerde bij het kind verblijft, terwijl het kind niet tot het huishouden van verzekerde behoort. De verzekerde moet dit verblijf aannemelijk maken. Feitelijk aantoonbare extra uitgaven ten behoeve van het kind worden bij de fictieve onderhoudsbijdrage opgeteld.

Uit vaste jurisprudentie van de CRvB (zie onder meer de uitspraak van 17 juli 1996) blijkt dat onderhoudsbijdragen voor kinderen die in het buitenland verblijven op een voor de SVB eenvoudig te controleren wijze moeten plaatsvinden. Dit betekent dat de onderhoudsbijdrage voor kinderen in het buitenland in beginsel moet worden gedaan door middel van een bankoverschrijving aan de verzorger van het kind of het kind zelf. Bij het vaststellen van de hoogte van de betaalde onderhoudsbijdrage tellen overmakingskosten ook mee.

Voor de uitvoering van het vereiste van de eenvoudige controleerbaarheid van het aantonen van onderhoudsbijdragen hanteert de SVB de volgende voorwaarden:

- De SVB accepteert uitsluitend betalingen, die zijn verricht via betalingsinstellingen en banken die op basis van het toepasselijke nationale recht bevoegd zijn om financiële transacties te verrichten.
- Bij overschrijving van een bedrag van de rekening van de verzekerde naar de rekening van de verzorger van het kind is het (internet)bankafschrift voldoende bewijs voor het aantonen van de betaling.
- Bij storting op de bankrekening van de verzorger van het kind of het kind, moet de verzekerde het stortingsbewijs overleggen.
- Bij opname van een bedrag van de bankrekening van de verzekerde moet de verzekerde een bankafschrift overleggen waaruit blijkt dat het bedrag met de bankpas van de verzorger van het kind of van het kind is opgenomen. Het nummer van die bankpas moet bekend zijn bij de SVB.
- Bij overmaking van bedragen door tussenkomst van erkende intermediairs, bijvoorbeeld via de Western Union Money Transfer, dienen zowel de storting door de verzekerde als de opname door de verzorger van het kind of het kind zelf, te worden aangetoond.

Alleen als door uitzonderlijke omstandigheden betaling via een erkende bank of betalingsinstelling niet mogelijk is, mag de verzekerde ook op andere wijze aantonen dat hij heeft voldaan aan de onderhoudsbijdrage. Het is dan echter aan de verzekerde om de onmogelijkheid van betaling op de voorgeschreven wijze aannemelijk te maken. Ook zal hij in die gevallen elke door hem gevolgde stap van de wijze van betaling moeten aantonen.

Postpakketten worden niet geaccepteerd als middel om de onderhoudsbijdrage aan te tonen, aangezien deze wijze van voldoen van de onderhoudsbijdrage voor de SVB oncontroleerbaar is.

Grondslag

artikel 7 AKW, artikel 5, artikel 6, artikel 7, artikel 8 Besluit uitvoering kinderbijslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 7
- Besluit uitvoering kinderbijslag: art. 5
- Besluit uitvoering kinderbijslag: art. 6
- Besluit uitvoering kinderbijslag: art. 7
- Besluit uitvoering kinderbijslag: art. 8

Jurisprudentie

- CRvB 17 juli 1996, PS Katern 1997/1/1
- CRvB 27 december 1995, RSV 1996/252
- CRvB 22 juli 1994, KBW 1992/106 en 107, n.g.
- CRvB 9 januari 1991, RSV 1992/16
- CRvB 10 februari 1988, RSV 1988/226
- CRvB 12 december 1990, RSV 1991/265

Recht op dubbele kinderbijslag voor uitwonende kinderen (SB1300)

Beleidsregel

Op grond van artikel 7, zesde lid AKW bestaat recht op dubbele kinderbijslag voor bepaalde categorieën kinderen die niet tot het huishouden van de verzekerde behoren en ook niet als eigen kind, aangehuwd of pleegkind tot het huishouden van een ander behoren. Daarbij is vereist dat de verzekerde voldoet aan de onderhoudsbijdrage bedoeld in artikel 6 Besluit uitvoering kinderbijslag (zie ook SB1057 over voldoen aan de onderhoudsvoorwaarden). Het gaat om kinderen die:

- uitwonend zijn in verband met ziekte of gebreken;
- uitwonend zijn in verband met het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding.

De woorden 'in verband met' brengen tot uitdrukking dat er een causaal verband moet zijn tussen het uitwonend worden van het kind en de ziekte of gebreken, respectievelijk het volgen van het onderwijs of de beroepsopleiding. Voor de vraag of sprake is van een causaal verband hanteert de SVB het volgende beleid. De SVB beoordeelt uitsluitend na een verhuisbeweging van het kind of recht bestaat op dubbele kinderbijslag.

Voor het vaststellen van het recht op dubbele kinderbijslag heeft de SVB voorts beleid geformuleerd over de volgende onderwerpen:

- als eigen, aangehuwd of pleegkind tot het huishouden van een ander behoren;
- onderwijs of een beroepsopleiding;
- beroep van de verzekerde;
- verzekerden die wonen in een geïsoleerd gebied.

ALS EIGEN, AANGEHUWD OF PLEEGKIND TOT HET HUISHOUDEN VAN EEN ANDER BEHOREN

Er kan alleen recht bestaan op dubbele kinderbijslag voor een uitwonend kind, als het kind niet tot het huishouden van de verzekerde behoort en ook niet als eigen kind, aangehuwd of pleegkind tot het huishouden van een ander behoort. Zie voor het beleid over deze begrippen SB1009 over eigen kinderen/adoptie/erkenning, SB1011 over aangehuwde kinderen en SB1010 over pleegkinderen/pleegouderlijke zorg.

Bij de beoordeling tot welk huishouden een kind behoort, hanteert de SVB het beleid dat staat in SB1014 over tot het huishouden behoren. Daarnaast hanteert de SVB uitsluitend voor de beoordeling van het recht op dubbele kinderbijslag het volgende beleid. De SVB gaat ervan uit dat een kind als eigen, aangehuwd of pleegkind tot een huishouden behoort, als een ouder veelvuldig bij het uitwonende kind verblijft. De SVB neemt aan dat de ouder en het kind een huishouden vormen als:

- de ouder 46 dagen of meer in een kwartaal bij het kind verblijft. Het hoeft niet om een aaneengesloten periode van verblijf te gaan. De SVB neemt aan dat sprake is van een huishouden op de peildatum van het kwartaal waarin het verblijf bij het kind aanvangt;
- de ouder in twee opeenvolgende kwartalen gedurende een aaneengesloten periode van 46 dagen of meer bij het kind verblijft. In dit geval neemt de SVB het huishouden niet in aanmerking op de peildatum van het kwartaal waarin het verblijf bij het kind aanvangt, maar houdt zij daarmee rekening op de peildatum van het daaropvolgende kwartaal.

Bij de toepassing van dit beleid beschouwt de SVB de persoon of de personen van wie het kind een eigen, aangehuwd, of pleegkind is als ouder. Als ouders die een huishouden vormen afwisselend bij het kind verblijven, telt de SVB de periodes van verblijf samen voor zover deze niet met elkaar overlappen. Van een verblijf bij het kind is alleen sprake als de ouder de voor de nachtrust bestemde tijd bij het kind doorbrengt. De SVB gaat uit van een termijn van 46 dagen, omdat dit gemiddeld genomen de helft van het aantal dagen in een kwartaal is.

ONDERWIJS OF EEN BEROEPSOPLEIDING

Er kan recht bestaan op dubbele kinderbijslag als de verzekerde aantoont dat het kind uitwonend is, omdat het een opleiding volgt die is aangewezen in bijlagen bij de Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen.

Deze bijlagen hebben betrekking op beroepsopleidingen en scholen in Nederland. Voor kinderen die in het buitenland wonen, hanteert de SVB het volgende beleid. De verzekerde moet aannemelijk maken dat het kind uitwonend is, omdat het een beroepsopleiding of school voor voortgezet onderwijs bezoekt die vergelijkbaar is met de opleidingen en scholen die worden genoemd in een van de bijlagen bij de Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen. Als het kind een school bezoekt die vergelijkbaar is met de scholen die worden genoemd in Bijlage B of D, moet de verzekerde tevens aannemelijk maken dat het kind is aangemerkt als topsporter op tenminste toptalentniveau of als toptalent op het gebied van dans en muziek.

Naast de inhoud van het onderwijs is de afstand tot de dichtstbijzijnde beroepsopleiding of school van belang voor het recht op dubbele kinderbijslag. De locatie van de beroepsopleiding of school moet zich op minimaal 25 kilometer afstand bevinden van het woonadres van de verzekerde of het woonadres van de ander tot wiens huishouden het kind laatstelijk behoorde. Met uitzondering van de situaties genoemd in artikel 7, tiende lid AKW geldt bovendien als voorwaarde dat er geen vergelijkbare school of opleiding mag zijn binnen de afstand van 25 kilometer. De SVB leidt uit de wetsgeschiedenis af dat geen sprake is van een vergelijkbare school of opleiding als deze dichterbij is maar geen vooropleiding biedt voor de gewenste dansopleiding, of niet voorziet in een opleiding voor de specifieke sport die het kind uitoefent.

Voor het bepalen van de afstand van minimaal 25 kilometer hanteert de SVB het volgende beleid. De SVB berekent de afstand met behulp van www.routenet.nl. Daarbij gaat de SVB uit van de kortst mogelijke

route. Als de verzekerde aantoont dat de kortst mogelijke route minimaal 25 kilometer bedraagt bij het gebruik van een andere gangbare routeplanner, dan gaat de SVB van deze afstand uit.

In geval van co-ouderschap waarbij de ene ouder op een afstand van meer dan 25 kilometer woont en de ander op een afstand van minder dan 25 kilometer, gaat de SVB voor de afstand uit van de langste afstand. (Zie voor het beleid over co-ouderschap SB1096 over kinderbijslagbetaling bij echtscheiding en co-ouderschap).

De afstandseis geldt niet als het kind een opleiding volgt die is aangewezen in Bijlage C van de Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen en verplicht is gedurende het schooljaar meer dan drie nachten per kalenderweek op een aan de school gelieerde locatie te overnachten. Dit volgt uit artikel 7, zesde lid, onder b, onderdeel 5 AKW.

BEROEP VAN DE VERZEKERDE

Als een gezin een trekkend of varend bestaan leidt vanwege het beroep van de verzekerde of zijn partner kan een kind uit een dergelijk gezin om studieredenen uitwonend zijn. In dat geval kan recht op dubbele kinderbijslag bestaan. Uit artikel 7, zesde lid, onderdeel b AKW juncto artikel 15, eerste lid Besluit uitvoering kinderbijslag volgt dat dit uitsluitend geldt voor personen met het beroep van binnenschipper, kermisexploitant of circusartiest en de persoon die hiermee is gelijkgesteld op basis van artikel 1, tweede lid Subsidieregeling opvang kinderen met een trekkend/varend bestaan.

Ten aanzien van verzekerden die in het buitenland het beroep van binnenschipper, kermisexploitant of circusartiest uitoefenen, hanteert de SVB het volgende beleid. Deze verzekerden kunnen in aanmerking komen voor dubbele kinderbijslag als zij aannemelijk maken dat zij met hun gezin een varend of trekkend bestaan leiden en het kind uitwonend is in verband met studie.

VERZEKERDEN DIE WONEN IN GEÏSOLEERD GEBIED

Verzekerden die wonen in een geïsoleerd gebied kunnen voor hun uitwonende onderwijs volgende kinderen in aanmerking komen voor dubbele kinderbijslag. Artikel 7, zesde lid, onderdeel b AKW juncto artikel 15, tweede lid van het Besluit uitvoering kinderbijslag regelen dat het gaat om Ameland, Vlieland, Terschelling of Schiermonnikoog.

Voor de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en verdragslanden geldt eveneens dat recht kan bestaan op dubbele kinderbijslag als de verzekerde of de ander van wiens huishouden het kind laatstelijk deel uitmaakte, woont in een geïsoleerd gebied. De SVB neemt aan dat hiervan sprake is als de school- en reistijd van het kind meer dan 12 uur per dag in beslag neemt of als dagelijks reizen naar school onmogelijk is. Het gaat daarbij om een reis op basis van openbaar vervoer inclusief voor- en natransport of om eigen vervoer.

Grondslag

artikel 7, zesde lid AKW, artikel 15 Besluit uitvoering kinderbijslag, Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen
- Besluit uitvoering kinderbijslag: art. 15
- AKW: art. 7, lid 6

Recht op dubbele kinderbijslag voor thuiswonende kinderen met intensieve zorgbehoefte (SB1260)

Beleidsregel

Op grond van artikel 7a, eerste lid AKW bestaat recht op dubbele kinderbijslag voor thuiswonende kinderen die intensieve zorg nodig hebben. Artikel 14, derde lid AKW regelt dat het recht op dubbele kinderbijslag

voor deze kinderen niet eerder kan ingaan dan de eerste dag van het kalenderkwartaal waarin de aanvraag wordt ingediend. Voor de vraag of een kind intensieve zorg nodig heeft, wint de SVB voor zowel kinderen die in Nederland wonen als die in het buitenland wonen advies in bij het CIZ. Dit advies ziet niet op kwartalen die liggen voor de datum waarop het is afgegeven. De SVB neemt echter aan dat het ook geldt voor de periode die ligt tussen de datum van de aanvraag en de datum van het advies.

Grondslag

artikel 14, derde lid AKW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 14, lid 3

Recht op extra bedrag aan kinderbijslag voor thuiswonende kinderen met intensieve zorgbehoefte (SB1333)

Beleidsregel

Artikel 7a AKW bepaalt dat een verzekerde recht kan hebben op een extra bedrag aan kinderbijslag voor thuiswonende kinderen die zijn aangewezen op intensieve zorg. Een van de voorwaarden hiervoor is dat de verzekerde gedurende het hele kalenderjaar recht had op een verdubbeling van het bedrag aan kinderbijslag en dat dit aan hem is uitbetaald. Met deze voorwaarde heeft de wetgever willen waarborgen dat het extra bedrag alleen wordt toegekend als het kind gedurende het volledige kalenderjaar was aangewezen op intensieve zorg.

Als de dubbele kinderbijslag niet gedurende het volledige kalenderjaar aan dezelfde verzekerde ouder tot uitbetaling is gekomen, dan kan er bij een letterlijke toepassing van artikel 7a AKW geen recht op het extra bedrag bestaan. Volgens de SVB kan letterlijke toepassing van deze voorwaarde leiden tot een onredelijk resultaat, als gedurende een kalenderjaar een wisseling heeft plaatsgevonden in de ouder die de kinderbijslag heeft aangevraagd. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij co-ouderschap, echtscheiding of overlijden van een van de ouders. Daarom voert de SVB het volgende beleid.

Als gedurende het kalenderjaar de andere ouder aanvrager wordt van de kinderbijslag, dan kent de SVB het extra bedrag toe als:

- het kind met de intensieve zorgbehoefte in het volledige kalenderjaar tot het huishouden van deze andere ouder heeft behoord;
- gedurende het volledige kalenderjaar dubbele kinderbijslag voor dit kind is uitbetaald; en
- is voldaan aan de overige voorwaarden die artikel 7a, tweede lid AKW stelt voor het recht op het extra bedrag aan kinderbijslag.

Toepassing van dit beleid kan er niet toe leiden dat twee ouders voor hetzelfde kind recht op het extra bedrag aan kinderbijslag hebben. Als beide ouders voldoen aan de hierboven genoemde voorwaarden, dan beoordeelt de SVB op de volgende manier aan welke ouder zij het extra bedrag toekent:

- Als de ouders gezamenlijk een huishouden vormen, dan kent de SVB het extra bedrag toe aan de ouder die aanvrager van de kinderbijslag is op het moment dat het extra bedrag wordt uitbetaald;
- In geval van co-ouderschap kent de SVB het extra bedrag toe aan de ouder wiens recht op dubbele kinderbijslag tot uitbetaling kwam in het laatste kwartaal van het kalenderjaar waarop het extra bedrag betrekking heeft.

Als het recht op dubbele kinderbijslag niet gedurende het volledige kalenderjaar tot uitbetaling is gekomen vanwege toepassing van de anti-cumulatieregels van Verordening (EG) nr. 883/2004, dan kan er bij een letterlijke toepassing van artikel 7a AKW geen recht op het extra bedrag bestaan. Naar het oordeel van de

SVB kan er dan niettemin recht op het extra bedrag aan kinderbijslag bestaan, als de ouder aan alle overige voorwaarden voor dat recht voldoet.

Grondslag

artikel 7a AKW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 7a

Recht op AOW, Anw, kinderbijslag en OBR in het buitenland

Export van uitkeringen (SB1058)

Beleidsregel

Op grond van de artikelen 8a en 9a AOW, de artikelen 32a en 32b Anw en artikel 7b AKW vindt export van uitkeringen naar het buitenland niet of beperkt plaats. Op grond van artikel 7, tweede lid OBR bestaat ook geen recht op overbruggingsuitkering als de rechthebbende niet in Nederland woont. Het tweede en vierde lid van artikel 8a AOW zijn van overeenkomstige toepassing. Daarom geldt het beleid over de export van uitkeringen in het kader van de AOW ook voor de OBR.

Hoofdregel voor de AOW, Anw en OBR is dat een gedeeltelijk (AOW) of geen (Anw en OBR) recht op uitkering bestaat als de betrokkene niet in Nederland woont. Voor de AKW geldt als hoofdregel dat geen recht op kinderbijslag bestaat als het kind niet in Nederland woont. Het begrip wonen in de hiervoor genoemde bepalingen wijkt niet af van het begrip wonen bij de beoordeling van ingezetenschap. De beleidsregels in SB1022 over ingezetene/wonen zijn daarom van overeenkomstige toepassing.

Bijzonderheden voor de AOW en Anw

De AOW, Anw en het Besluit regels export uitkeringen bevatten uitzonderingen op de hoofdregel dat er een gedeeltelijk of geen recht op uitkering bestaat als de betrokkene niet in Nederland woont. Een van de uitzonderingen doet zich voor als de betrokkene woont in een land waarin op grond van een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie recht op een uitkering kan bestaan. Een andere uitzondering geldt voor betrokkenen die een beroep kunnen doen op het overgangsrecht van de artikelen 62 AOW, 62a AOW, 68 Anw of 68a Anw. Met betrekking tot deze uitzonderingen voert de SVB het volgende beleid.

Betrokkenen die wonen in een land waarin op grond van een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie recht op uitkering kan bestaan

Als een betrokkene woont in een land waarnaar export van een uitkering mogelijk is op grond van een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie, bestaat ook recht op die uitkering als de betrokkene zelf geen rechten kan ontlenen aan het verdrag of het besluit (bijvoorbeeld omdat hij niet onder de personele werkingssfeer van het verdrag of besluit valt). Het is wel noodzakelijk dat de uitkering onder de materiële werkingssfeer van het verdrag of besluit valt. Dit leidt de SVB af uit de tekst en de parlementaire geschiedenis van de artikelen 8a en 9a AOW en 32a en 32b Anw.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid maakt de landen bekend waarin recht op een uitkering kan bestaan op grond van een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie. De SVB gaat ervan uit dat deze bekendmaking slechts declaratoire werking heeft. Dit betekent dat een betrokkene die woont in een land waarin recht op uitkering kan bestaan op grond van een verdrag of een besluit van een

volkenrechtelijke organisatie, ook recht heeft op deze uitkering als het land niet voorkomt op de lijst van landen die door de minister is bekendgemaakt.

Betrokkenen op wie het overgangsrecht van de artikelen 62 en 62a AOW, of de artikelen 68 en 68a Anw van toepassing is

De artikelen 62 AOW en 68 Anw bevatten overgangsrecht voor bepaalde betrokkenen die op 31 december 1999 niet in een verdragsland woonden en recht hadden op een AOW-pensioen of Anw-uitkering. Daarnaast bevatten de artikelen 62a, eerste lid AOW en 68a, eerste lid Anw overgangsrecht voor betrokkenen die in een verdragsland wonen en die hun recht op uitkering (gedeeltelijk) zouden verliezen, als gevolg van buitenwerkingtreding van het verdrag door opzegging, beëindiging van de voorlopige toepassing of een daarmee gelijk te stellen situatie.

Het overgangsrecht is van toepassing zolang de betrokkene blijft wonen in hetzelfde land en blijft voldoen aan de voorwaarden voor het recht op AOW-pensioen of Anw-uitkering. De SVB legt de zinsnede "blijft voldoen aan de voorwaarden voor het recht" zo uit, dat moet zijn voldaan aan de materiële voorwaarden voor het recht als bedoeld in Hoofdstuk III, paragraaf 1, AOW respectievelijk Hoofdstuk 3, afdeling 1, Anw. Geen vereiste is dat het recht op uitkering op aanvraag is vastgesteld. De SVB baseert deze uitleg mede op het arrest van de Hoge Raad van 8 april 2011 waarin een soortgelijk overgangsrecht aan de orde was.

Bijzonderheden voor de AKW

Hoofdregel van artikel 7b AKW is dat er geen recht op kinderbijslag bestaat als het kind niet in Nederland woont. Op grond van de AKW, het Besluit regels export uitkeringen en op grond van verdragsbepalingen gelden er uitzonderingen op deze hoofdregel. Een van de uitzonderingen is dat wel recht op kinderbijslag bestaat als het kind niet in Nederland woont, maar er een verdrag van toepassing is dat in de weg staat aan toepassing van artikel 7b AKW. Met betrekking tot deze uitzondering voert de SVB het volgende beleid.

Verdragen die in de weg staan aan toepassing van artikel 7b AKW

Toepassing van artikel 7b AKW is in strijd met de verdragen met: Australië, Bosnië-Herzegovina, Canada, Indonesië, Montenegro, Nieuw-Zeeland, Quebec, Servië, Suriname, Tunesië, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Zuid-Afrika en Zuid-Korea. Op grond van deze verdragen mag het recht op kinderbijslag niet worden beëindigd of verminderd vanwege het feit dat het kind woont op het grondgebied van de andere verdragsluitende partij. Daarvoor is wel noodzakelijk dat de betrokkene onder de personele werkingssfeer van het verdrag valt.

Verder blijkt uit de uitspraak van de CRvB van 14 februari 2019 dat toepassing van artikel 7b AKW soms in strijd is met artikel 33, eerste lid van het verdrag met Turkije. Hiervan is sprake als:

- het kind in Turkije woont;
- de betrokkene uitsluitend de Turkse nationaliteit heeft; en
- de betrokkene werkzaamheden in loondienst verricht in Nederland, of een uitkering op grond van de WW of ZW ontvangt.

Als aan deze voorwaarden is voldaan, dan past de SVB artikel 7b AKW niet toe.

Wijziging, opzegging of beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag dat aan de toepassing van artikel 7b AKW in de weg staat

Artikel 41b AKW bevat overgangsrecht voor betrokkenen van wie het recht op kinderbijslag eindigt door wijziging, opzegging, beëindiging van de voorlopige toepassing van een verdrag of een daarmee gelijk te stellen situatie. Dit artikel is niet van toepassing als het verdrag voorziet in een overgangsregeling die specifiek bedoeld is voor de beëindiging van de export van kinderbijslag. Daarnaast past de SVB artikel 41b AKW niet toe als het verdrag een algemene overgangsbepaling bevat die bepaalt dat een recht op uitkering dat is verkregen op grond van het verdrag niet mag worden beëindigd in geval van opzegging van dat verdrag. De SVB geeft hiermee toepassing aan de uitspraak van de CRvB van 12 december 2014. Uit deze uitspraak blijkt dat de kinderbijslag een duuruitkering is die kan zijn 'verkregen' op grond van een verdrag. Uit de uitspraak van de CRvB van 29 juli 2011 volgt dat rechten die worden ontnomen als gevolg van de wijziging van een verdrag ook vallen onder de bescherming van een verdragsbepaling als hiervoor is bedoeld.

Grondslag

artikel 8a, artikel 9a, artikel 62, artikel 62a AOW, artikel 32a, artikel 32b, artikel 68, artikel 68a Anw,

artikel 7b, artikel 41b AKW, artikel 7, tweede lid OBR

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 7b
- AKW: 41b
- Besluit regels export uitkeringen
- OBR: art. 7, lid 2
- AOW: art. 8a
- AOW: art. 9a
- AOW: art. 62
- AOW: art. 62a
- Anw: art. 32a
- Anw: art. 32b
- Anw: art. 68
- Anw: art. 68a

Jurisprudentie

- CRvB 12 december 2014, «USZ» 2015/53, ECLI:NL:CRVB:2014:4181
- CRvB 14 maart 2003, RSV 2003/114, «USZ» 2003/147, ECLI:NL:CRVB:2003:AF5937
- CRvB 5 maart 2009, «USZ» 2009/154, ECLI:NL:CRVB:2009:BI0952
- CRvB 5 maart 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BI0962
- CRvB 29 juli 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR3965
- HR 8 april 2011, RSV 2011/218, ECLI:NL:HR:2011:BP4794
- CRvB 14 februari 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:510

Toepassing van het woonlandbeginsel in de Anw en AKW (SB1301)

Beleidsregel

Op grond van de artikelen 17, derde lid Anw en 12, tweede lid AKW is het woonlandbeginsel van toepassing als recht op een Anw-uitkering of kinderbijslag bestaat voor een Anw-gerechtigde of kind dat niet in Nederland, de EU, EER of Zwitserland woont. Dit betekent dat de hoogte van de Anw-uitkering of de kinderbijslag afhankelijk is van het woonland van de gerechtigde respectievelijk het kind.

Uit de uitspraken van de CRvB van 21 maart 2014, 9 mei 2014, 12 december 2014, 20 januari 2017 en 5 april 2018 blijkt dat toepassing van het woonlandbeginsel op de Anw-uitkering of de kinderbijslag in strijd is met artikel 6 Besluit 3/80, artikel 11 Europees Verdrag inzake sociale zekerheid en bepalingen over de betaling van uitkeringen in verschillende bilaterale verdragen. Op grond van deze uitspraken past de SVB het woonlandbeginsel niet toe op:

- de Anw-uitkering van gerechtigden die wonen in: Argentinië, Belize, Bosnië-Herzegovina, Canada, Chili, Ecuador, Egypte, Filipijnen, Hong Kong, Indonesië, Japan, Jordanië, Monaco, Montenegro, Noord-Macedonië, Panama, Paraguay, Quebec, Servië, Suriname, Thailand, Tunesië, Turkije, Uruguay, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Zuid-Afrika of Zuid-Korea.
- de kinderbijslag voor kinderen die wonen in: Bosnië-Herzegovina, Canada, Indonesië, Montenegro, Quebec, Servië, Suriname, Tunesië, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Zuid-Afrika of Zuid-Korea.

In SB1058 over de export van uitkeringen staat dat op grond van de uitspraak van de CRvB van 14 februari 2019 onder bepaalde voorwaarden recht op kinderbijslag bestaat als een kind in Turkije woont. Als is voldaan aan deze voorwaarden, dan past de SVB het woonlandbeginsel niet toe op de kinderbijslag.

Ten aanzien van personen die wonen in Australië of Nieuw-Zeeland past de SVB het woonlandbeginsel evenmin toe, omdat de verdragen inzake sociale zekerheid met deze landen hieraan in de weg staan.

Grondslag

artikel 17, derde lid Anw, artikel 12, tweede lid AKW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 17, lid 3
- AKW: art. 12, lid 2

Jurisprudentie

- CRvB 12 december 2014, «USZ» 2015/53, ECLI:NL:CRVB:2014:4181
- CRvB 21 maart 2014, RSV 2014/163, «USZ» 2014/183, ECLI:NL:CRVB:2014:845
- CRvB 9 mei 2014, RSV 2014/208, «USZ» 2014/215, ECLI:NL:CRVB:2014:1466
- CRvB 20 januari 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:304
- CRvB 5 april 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1020
- CRvB 14 februari 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:510

Participatiewet

Gelijkstelling met een Nederlander (SB1331)

Beleidsregel

Uit artikel 11, eerste lid Participatiewet in samenhang met artikel 47a volgt dat recht bestaat op een AIO-aanvulling voor iedere in Nederland woonachtige Nederlander die hier te lande in zodanige omstandigheden verkeert of dreigt te geraken dat hij niet over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien.

Op grond van artikel 11, tweede lid Participatiewet wordt met een Nederlander gelijkgesteld de vreemdeling die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, met uitzondering van de gevallen, bedoeld in artikel 24, tweede lid, van Richtlijn 2004/38/EG. Voor de vraag of een vreemdeling rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, past de SVB het beleid in SB1029 over uitsluiting van verzekering op grond van de verblijfsstatus overeenkomstig toe.

Grondslag

Artikel 11, eerste en tweede lid Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB juni 2020

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 11, eerste en tweede lid
- Participatiewet: art. 47a

Verblijf buiten Nederland (SB1302)

Beleidsregel

Op grond van artikel 13 Participatiewet is het personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt toegestaan per kalenderjaar maximaal 13 weken in het buitenland te verblijven. Voor personen die jonger zijn dan de pensioengerechtigde leeftijd geldt een maximum verblijfsduur van 4 weken per kalenderjaar. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat een betrokkene op de dag van vertrek verblijf houdt in Nederland en op de dag van terugkeer verblijf houdt buiten Nederland (CRvB 22 maart 2011).

Het verblijf in het buitenland hoeft niet een aaneengesloten periode te zijn, mits de 4 of 13 weken niet worden overschreden. Als een aaneengesloten periode van verblijf in twee opeenvolgende kalenderjaren valt, mag de maximale duur van dit verblijf niet langer zijn dan de duur die voor één kalenderjaar is toegestaan. Dat wil zeggen 4 of 13 weken.

Als de betrokkene de toegestane verblijfsduur in het buitenland overschrijdt dan eindigt in beginsel het recht op AIO-aanvulling. Dit recht eindigt evenwel niet als sprake is van zeer dringende redenen om de AIO-aanvulling betaalbaar te blijven stellen na het verstrijken van de toegestane verblijfsduur. De SVB leidt uit de jurisprudentie af (bijvoorbeeld CRvB 19 februari 2008) dat hiervan alleen sprake is in geval van een acute noodsituatie die niet aan de betrokkene is toe te rekenen en de behoeftige omstandigheden waarin hij verkeert niet op een andere manier te verhelpen zijn dan door het verlenen van de AIO-aanvulling. Van een acute noodsituatie is bijvoorbeeld sprake als een situatie levensbedreigend van aard is of als die blijvend ernstig psychisch of lichamelijk letsel of invaliditeit tot gevolg kan hebben (zie CRvB 1 december 2009). De SVB leidt voorts uit de jurisprudentie af dat het op de weg van de betrokkene ligt om aan te tonen dat hij niet tijdig naar Nederland kon terugkeren (zie CRvB 1 februari 2005).

Indien een alleenstaande rechthebbende niet tijdig uit het buitenland terugkeert of als gehuwde rechthebbenden op dezelfde datum de toegestane duur van het verblijf in het buitenland overschrijden en geen sprake is van dringende redenen, dan trekt de SVB het recht op AIO-aanvulling in met ingang van het moment waarop de toegestane verblijfsduur in het buitenland is overschreden. Tevens beoordeelt de SVB of de AIO-aanvulling die ten gevolge van de intrekking onverschuldigd is betaald, moet worden teruggevorderd.

Indien een AIO-aanvulling is verleend voor gehuwden, een van beide echtgenoten langer dan toegestaan in het buitenland verblijft en voor deze echtgenoot geen recht meer op AIO-aanvulling bestaat, dan behoudt de andere echtgenoot recht op AIO-aanvulling. Na het verstrijken van de wettelijke vakantieduur wordt het recht op AIO-aanvulling ten behoeve van de te lang in het buitenland verblijvende echtgenoot beëindigd of ingetrokken met ingang van de dag waarop de toegestane verblijfsduur in het buitenland is overschreden. Tevens beoordeelt de SVB of de AIO-aanvulling die ten gevolge van de intrekking onverschuldigd is betaald, moet worden teruggevorderd. De AIO-aanvulling van de echtgenoot die recht op een AIO-aanvulling behoudt, wordt herzien naar de norm voor een alleenstaande.

Op een hernieuwde aanvraag om AIO-aanvulling van een persoon die na een te lang verblijf terugkeert, past de SVB het beleid in SB1403 over de ingangsdatum bij aanvraag AIO-aanvulling mutatis mutandis toe.

Grondslag

artikel 11, artikel 13, eerste lid, onderdeel d en vierde lid, artikel 16, artikel 17 Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 11
- Participatiewet: art. 13, lid 1
- Participatiewet: art. 16
- Participatiewet: art. 17

Jurisprudentie

- CRvB 22 maart 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ0142
- CRvB 1 december 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BK6576
- CRvB 1 februari 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS4908
- CRvB 19 februari 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BC5813

Inkomen en vermogen

Inkomen (SB1303)

Beleidsregel

Uit artikel 19 Participatiewet volgt dat alleen recht op AIO-aanvulling bestaat als het in aanmerking te nemen inkomen van de alleenstaande of het gezin lager is dan de toepasselijke bijstandsnorm. Dit geldt ook als een van de echtgenoten geen recht op AIO-aanvulling heeft. Op grond van artikel 32, derde en vierde lid Participatiewet moet de SVB bij de vaststelling van de AIO-aanvulling rekening houden met de middelen van de echtgenoot die geen recht op AIO-aanvulling heeft. Een speciale situatie doet zich voor bij de toeslag op het ouderdomspensioen van een rechthebbende op AIO-aanvulling met een echtgenoot die wegens tijdelijk verblijf of wonen in het buitenland geen recht op AIO-aanvulling heeft. Hoewel de SVB de toeslag aan deze rechthebbende toekent en over het algemeen ook aan hem betaalt, behoort de toeslag ingevolge artikel 31, tweede lid, onder a Participatiewet niet tot zijn middelen. De SVB rekent deze

toeslag op grond van jurisprudentie van de CRvB (CRvB 16 augustus 2011) toe aan de middelen van de niet-rechthebbende echtgenoot.

De Participatiewet bevat geen regels over het vaststellen van inkomsten uit eigen bedrijf of zelfstandig beroep van een AIO-gerechtigde die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Deze inkomsten zijn veelal pas na afloop van het boekjaar bekend. De SVB hanteert hierbij het volgende beleid. Totdat de inkomsten definitief zijn vastgesteld, stelt de SVB de AIO-aanvulling van betrokkene vast aan de hand van een fictief inkomen. Dit fictief inkomen is gelijk aan het gemiddelde inkomen per maand gedurende de twee boekjaren die direct aan het desbetreffende jaar voorafgaan en waarover de Belastingdienst het inkomen heeft vastgesteld. De SVB stelt de AIO-aanvulling definitief vast na afloop van een boekjaar. Voor de berekening van het inkomen van een zelfstandige gaat de SVB uit van de nettowinst minus de verschuldigde inkomstenbelasting, de premies volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet. De SVB houdt daarnaast rekening met privé-onttrekkingen uit het eigen bedrijf, omdat deze onttrekkingen ook kunnen worden aangewend voor de voorziening in het levensonderhoud (CRvB 18 oktober 2016).

Grondslag

Artikel 19, artikel 31 en artikel 32 Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 19
- Participatiewet: art. 31
- Participatiewet: art. 32

Jurisprudentie

- CRvB 16 augustus 2011, RSV 2011/313, «USZ» 2011/268, ECLI:NL:CRVB:2011:BR5726
- CRvB 18 oktober 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:3896

Vermogen (SB1304)

Beleidsregel

Het recht op AIO-aanvulling is mede afhankelijk van het vermogen van de alleenstaande of het gezin. Als dit vermogen een bepaalde grens te boven gaat, bestaat geen recht op AIO-aanvulling. Op grond van artikel 34, eerste lid, onder a, Participatiewet is het vermogen bij aanvang van de AIO-aanvulling gelijk aan de waarde van de bezittingen waarover de alleenstaande of het gezin beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken, verminderd met de aanwezige schulden. Indien de schulden de waarde van de bezittingen overtreffen, stelt de SVB het vermogen vast op nihil. Dit volgt uit de jurisprudentie (CRvB 23 december 2008 en 14 september 2010).

De middelen die betrokkene ontvangt in de periode waarover een AIO-aanvulling is toegekend, behoren op grond van artikel 34, eerste lid, onder b, Participatiewet eveneens tot het vermogen, tenzij deze middelen inkomsten vormen als bedoeld in de artikelen 32 en 33 Participatiewet. De SVB brengt schulden die ontstaan tijdens de verlening van de AIO-aanvulling niet in mindering op het vermogen (CRvB 23 december 2008). Uit de wetsgeschiedenis bij artikel 34 Participatiewet blijkt dat de SVB hetzelfde moet handelen indien betrokkene tijdens de verlening van de AIO-aanvulling zijn vermogen aanspreekt voor uitgaven.

Als de verlening van een AIO-aanvulling minder dan dertig dagen wordt onderbroken, bijvoorbeeld door een te lang verblijf in het buitenland, stelt de SVB het vermogen vast alsof geen onderbreking heeft plaatsgevonden. Bij een onderbreking van ten minste dertig dagen stelt de SVB het vermogen bij hervatting van de AIO-aanvulling vast alsof het een eerste aanvraag betreft (CRvB 29 april 2008).

Onder bezittingen verstaat de SVB geld en op geld waardeerbare goederen.

GELD

Voorbeelden van geld zijn: contant geld, geld op een betaalrekening, spaargeld, deposito's, aandelen, obligaties en de afkoopwaarde van een koopsom of levensverzekeringspolis.

Bij de vaststelling van het vermogen hanteert de SVB het beleid dat zij een deel van het positief saldo op een betaalrekening buiten aanmerking laat zodat betrokkene nog lopende uitgaven kan doen. De SVB laat een bedrag ter hoogte van de van toepassing zijnde bijstandsnorm vrij.

Bij overlijden keert een uitvaartverzekering in natura of in geld uit. De SVB laat de waarde in natura alsmede het in geld uitgekeerde bedrag volledig buiten aanmerking. Wanneer een uitvaartverzekering ontbreekt, laat de SVB een door betrokkene voor zijn begrafenis of crematie gereserveerd bedrag vrij indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Het gereserveerde bedrag staat op een aparte rekening.
- Het gestorte bedrag is niet hoger dan € 5.000,-.
- Het bedrag is tussentijds niet opvraagbaar.

Op grond van artikel 31, tweede lid, onder m, Participatiewet en artikel 34, tweede lid, onder e, Participatiewet behoren vergoedingen voor immateriële schade niet tot de middelen van betrokkene, voor zover deze vergoedingen naar het oordeel van de SVB uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn. De SVB hanteert het beleid om een derde deel van de schadevergoeding buiten aanmerking te laten, met een maximum van € 45.000,-.

GOEDEREN

Bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn, of die noodzakelijk zijn gelet op de omstandigheden van betrokkene en zijn gezin, merkt de SVB op grond van artikel 34, tweede lid, onder a, Participatiewet niet aan als vermogen. Te denken valt aan de inboedel van betrokkene. Bij een waarde van de inboedel groter dan € 85.000,- verricht de SVB nader onderzoek naar het bezit van goederen die - gelet op hun waarde - niet als algemeen gebruikelijk zijn aan te merken.

De SVB hanteert het beleid dat een auto met een waarde tot € 4.500,- naar zijn aard en waarde algemeen gebruikelijk is. Voor auto's met een waarde van meer dan € 4.500,- geldt een vrijlating van € 4.500,-. Beschikt betrokkene over meer dan één auto dan wordt de waarde van de tweede en volgende auto geheel als vermogen in aanmerking genomen.

Voor de vaststelling van de waarde van een auto gaat de SVB in beginsel uit van de verkoopwaarde die volgens de ANWB/BOVAG-koerslijst geldt bij verkoop tussen particulieren. De SVB wijkt alleen van de koerslijst af als uit voldoende andere gegevens blijkt dat de waarde van de auto niet overeenkomt met de waarde die daarin wordt genoemd. Als de auto vanwege zijn leeftijd niet voorkomt op de koerslijst, neemt de SVB aan dat de waarde nihil is. Dit tenzij het een oldtimer betreft.

Motoren, boten, caravans, campers en tuinhuisjes acht de SVB vanwege hun aard niet algemeen gebruikelijk. Beschikt betrokkene niet over een auto dan merkt de SVB een motor aan als noodzakelijk. In dat geval is het hierboven weergegeven beleid ten aanzien van vermogen in de vorm van een auto van overeenkomstige toepassing.

Grondslag

Artikel 31, tweede lid, onder m en artikel 34, eerste en tweede lid Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 31, lid 2, onder m

- Participatiewet: art. 34, leden 1 en 2

Jurisprudentie

- CRvB 29 april 2008, «USZ» 2008/204, ECLI:NL:CRVB:2008:BD0961
- CRvB 23 december 2008, RSV 2009/76, ECLI:NL:CRVB:2008:BH0415
- CRvB 14 september 2010, «USZ» 2010/330, ECLI:NL:CRVB:2010:BN7955

Krediethypotheek en pandrecht (SB1305)

Beleidsregel

De SVB kan een AIO-aanvulling in de vorm van een geldlening verlenen aan een eigenaar van een woning wanneer hij de woning zelf bewoont en sprake is van een overwaarde van de woning die het vrij te laten vermogen als bedoeld in artikel 34, tweede lid, onderdeel d Participatiewet te boven gaat. Het bedrag van de overwaarde is gelijk aan de waarde van de woning minus de daarop rustende schuld. De SVB hanteert bij het verlenen van een AIO-aanvulling in de vorm van een geldlening het volgende beleid.

De SVB neemt ter bepaling van de waarde van een woning de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde over. Deze wijze van vaststellen is in de jurisprudentie aanvaard (CRvB 6 april 1999). Indien voor een woning geen WOZ-waarde is vastgesteld, laat de SVB zich adviseren door een gecertificeerd taxateur die in overleg met de belanghebbende wordt aangewezen.

Aan de verlening van een AIO-aanvulling in de vorm van een geldlening verbindt de SVB de verplichting dat een recht van hypotheek of pand wordt gevestigd als zekerheid voor de nakoming van de rente- en aflossingsverplichtingen. De SVB verplicht hiertoe niet indien de overwaarde van de woning minus het vrij te laten vermogen als bedoeld in artikel 34, tweede lid, onderdeel d Participatiewet minder bedraagt dan € 5000,-.

De SVB vestigt een pandrecht door middel van een onderhandse akte die wordt geregistreerd bij de Belastingdienst. De kosten die zijn verbonden aan taxatie, het vestigen van een hypotheek of pandrecht komen voor rekening van de belanghebbende, maar op verzoek kan de SVB deze kosten voorfinancieren.

In geval van beëindiging van de AIO-aanvulling moet de betrokkene de geldlening binnen een periode van tien jaar terugbetalen. Indien het inkomen van de betrokkene hierdoor op enig moment minder bedraagt dan de toepasselijke bijstandsnorm, dan verlengt de SVB deze periode zodat de betrokkene ten minste beschikt over een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm. Indien de betrokkene de geldlening geheel of gedeeltelijk met zijn vermogen kan aflossen, geldt hiervoor geen aflossingsduur van tien jaar. De betrokkene moet in dat geval zijn vermogen zo snel mogelijk aanwenden om de geldlening af te lossen.

De SVB brengt na beëindiging van de AIO-aanvulling geen rente in rekening bij de betrokkene. Indien naar het oordeel van de SVB de betrokkene de geldlening verwijtbaar niet aflost, eist de SVB het restant van de geldlening direct op en is, in geval van niet tijdige betaling, over dit restant wel wettelijke rente verschuldigd.

Grondslag

artikel 34, eerste lid, onderdeel a en tweede lid, onderdeel d, artikel 48, derde lid, artikel 50 Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 34, leden 1 en 2
- Participatiewet: art. 48, lid 3
- Participatiewet: art. 50

Jurisprudentie

- CRvB 6 april 1999, ECLI:NL:CRVB:1999:ZB8216

Remigratiewet (SB1059)

Beleidsregel

In artikel 2b Remigratiewet staan voorwaarden waaraan een remigrant moet voldoen om in aanmerking te komen voor een remigratievoorziening. Bij de toepassing van deze bepaling hanteert de SVB het volgende beleid.

Artikel 2b, eerste lid, onderdeel d Remigratiewet bepaalt dat de remigrant zijn schulden aan het Rijk moet hebben voldaan, of een afbetalingsregeling moet hebben getroffen ten behoeve van deze schulden.
Als een rijksorgaan een schuld schriftelijk buiten invordering stelt, dan beschouwt de SVB dit als een afbetalingsregeling ten behoeve van een schuld aan het Rijk.

Uit artikel 2b, eerste lid, onderdeel f, artikel 2b, tweede lid en artikel 6a Remigratiewet volgt dat een remigrant of zijn partner geen recht hebben op remigratievoorzieningen als de remigrant of zijn partner zich onttrekt aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel. In SB1276 over voortvluchtigen is uitgewerkt wat de SVB verstaat onder onttrekken als bedoeld in artikel 8c AOW en de artikelen 32e en 32f Anw. De SVB past dit beleid overeenkomstig toe in het kader van de Remigratiewet.

De SVB verstaat onder een schriftelijk bewijs als bedoeld in artikel 2b, eerste lid, onderdeel g Remigratiewet een door de bevoegde autoriteiten van het bestemmingsland afgegeven document waaruit blijkt dat het de remigrant en zijn mee-remigrerende partner en kinderen is toegestaan gedurende ten minste een jaar na het vertrek uit Nederland onafgebroken in het bestemmingsland te verblijven.

Van remigratie door beide echtgenoten als bedoeld in artikel 2b,derde lid is naar het oordeel van de SVB sprake als beide echtgenoten binnen de termijn van zes maanden na dagtekening van de toekenningsbeschikking als bedoeld in artikel 4, vijfde lid Remigratiewet, dan wel in geval van verlenging van die termijn binnen uiterlijk twaalf maanden na dagtekening van die beschikking zijn geremigreerd (zie SB1081 over bijzonderheden met betrekking tot de Remigratiewet).

Grondslag

artikel 2b en artikel 6a, eerste lid Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2019

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6a, lid 1
- Remigratiewet: artikel 2b

TAS 2014

Werknemers (SB1063)

Beleidsregel

De Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers 2014 (TAS 2014) heeft tot doel een uitkering te verstrekken aan personen die lijden aan de door asbest veroorzaakte ziekte maligne mesothelioom of asbestose en die in verband met die ziekte (nog) geen civielrechtelijke vergoeding van hun voormalige werkgever kunnen krijgen.

Op grond van de TAS 2014 heeft recht op een voorschot de persoon bij wie de ziekte maligne mesothelioom of asbestose is vastgesteld en die aannemelijk heeft gemaakt dat deze ziekte is veroorzaakt door blootstelling aan asbest tijdens het verrichten van arbeid als werknemer. De regeling hanteert de term

voorschot. Juridisch gezien is van een voorschot geen sprake aangezien het besluit over de verlening van een voorschot geen voorlopige maar een definitieve vaststelling van het recht op uitkering betreft.

Het voorschot is bedoeld als een tegemoetkoming die voor zover mogelijk bij leven van de werknemer tot uitbetaling komt. De SVB baseert zich daarom bij de beoordeling van de vraag of de ziekte asbestose is vastgesteld, op het oordeel van het Nederlands Asbestose Panel (NAP) zoals bedoeld in artikel 4.2 van het Protocol diagnostiek asbestose. Voor de vraag of de ziekte maligne mesothelioom is vastgesteld, gaat de SVB uit van het voorlopig verslag van het Nederlands Mesotheliomenpanel (NMP) zoals bedoeld in artikel 3.2 van het Protocol diagnostiek maligne mesothelioom. Deze protocollen zijn als bijlagen gepubliceerd bij de TAS 2014.

De SVB legt het voorschrift dat de blootstelling aan asbest moet hebben plaatsgevonden tijdens het verrichten van arbeid als werknemer zo uit, dat sprake moet zijn geweest van loondienst tijdens de blootstelling aan asbest.

De SVB acht in ieder geval een oorzakelijk verband aanwezig tussen de ziekte maligne mesothelioom en blootstelling aan asbest tijdens het verrichten van arbeid als werknemer als:

- de betrokkene ten minste zes maanden werkzaam is geweest in de primaire of secundaire asbestindustrie, of
- de betrokkene ten minste zes maanden werkzaam is geweest in een functie of beroep voorkomend op de beroepenlijst die deel uitmaakt van het advies van de Gezondheidsraad aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 15 april 1998 en op basis van zijn stellige verklaring aannemelijk is dat hij tijdens dit dienstverband aan asbest is blootgesteld.

In andere situaties stelt het Instituut asbestslachtoffers (IAS) vast of in het individuele geval sprake is geweest van een relevante blootstelling aan asbest tijdens het verrichten van arbeid voordat de SVB een voorschot toekent. De aanvrager kan een dergelijke blootstelling aantonen door aanvullende informatie te verstrekken over door hem verrichte taken en werkzaamheden, alsmede het gebruik van asbesthoudende materialen en de toepassing daarvan.

De SVB laat zich bij de uitvoering van de TAS 2014 adviseren door het IAS. De SVB acht zich aan de adviezen van het IAS gebonden voor zover deze tot stand zijn gekomen overeenkomstig de hiervoor weergegeven beleidsregels. Adviezen die afwijken van deze beleidsregels leiden slechts tot toekenning van een voorschot indien het IAS voldoende motiveert waarom in het individuele geval van de beleidsregels moet worden afgeweken.

Grondslag

artikel 3, onder a, artikel 10, onder a TAS 2014

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- TAS 2014: art. 10, onder a
- TAS 2014: art. 3, onder a

Huisgenoten (SB1064)

Beleidsregel

De bepalingen van de TAS 2014 over het recht op voorschot bij de ziekte maligne mesothelioom zijn van overeenkomstige toepassing op huisgenoten van werknemers. Dit betekent dat de voor werknemers geldende eisen en beleidsregels in SB1063 over het voorschot bij de ziekte maligne mesothelioom ook van toepassing zijn op huisgenoten.

Een huisgenoot komt slechts in aanmerking voor een voorschot als ten tijde van de asbestblootstelling sprake is geweest van een duurzaam hoofdverblijf met de werknemer. De SVB hanteert het uitgangspunt

dat van gezamenlijk hoofdverblijf in ieder geval sprake is geweest indien de huisgenoot ten tijde van de asbestblootstelling:

- met de werknemer gehuwd was, of
- het eigen of aangehuwde kind van de werknemer en minderjarig was.

Aan het criterium van duurzaamheid wordt voldaan als het gezamenlijk hoofdverblijf minimaal zes maanden heeft geduurd. Dit blijkt uit de toelichting op de TAS 2014. In geval het gezamenlijk hoofdverblijf minder dan zes maanden heeft geduurd, merkt de SVB dit hoofdverblijf toch als duurzaam aan, indien vaststaat dat een relevante asbestblootstelling heeft plaatsgevonden en de perioden van gezamenlijk verblijf en asbestblootstelling elkaar geheel overlappen.

Grondslag

artikel 7, artikel 8 en artikel 9 TAS

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- TAS 2014: art. 9
- TAS 2014: art. 8
- TAS 2014: art. 7

TNS

Verblijfsduur (SB1306)

Beleidsregel

De Regeling tegemoetkoming niet-loongerelateerde slachtoffers van mesothelioom en asbestose (TNS) heeft tot doel een tegemoetkoming te verstrekken aan personen die lijden aan de door asbest veroorzaakte ziekte asbestose of maligne mesothelioom waarbij de blootstelling aan asbest niet heeft plaatsgevonden als gevolg van arbeid in loondienst.

Om voor een tegemoetkoming op grond van de TNS in aanmerking te komen, moet een persoon gedurende een zodanige aaneengesloten periode woonplaats in Nederland hebben gehad dat aannemelijk is dat de blootstelling aan asbest in Nederland heeft plaatsgevonden. Op grond van artikel 2, onder i TNS bedraagt deze aaneengesloten periode ten minste tien jaar, gelegen in het tijdvak tussen tien en zestig jaar voorafgaand aan het tijdstip van indiening van de aanvraag om een tegemoetkoming.

De SVB is op grond van artikel 9, tweede lid TNS bevoegd af te wijken van de aaneengeslotenheid van de periode van tien jaar wonen in Nederland, indien de SVB van oordeel is dat het belang van de TNS daartoe noodzaakt. In dat kader hanteert de SVB het volgende beleid. Aan de voorwaarde bedoeld in artikel 2, onder i TNS is eveneens voldaan indien een persoon in de referteperiode van vijftig jaar ten minste vijftien jaar in Nederland heeft gewoond, waarvan ten minste twee maal een aaneengesloten periode van vijf jaar.

Grondslag

artikel 2, onder i, artikel 9, tweede lid TNS

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- TNS: art. 9, lid 2
- TNS: art. 2, onder i

Aanvraag en herziening

Aanvraag van uitkeringen (SB1401)

Inleiding

De beleidsregel legt uit in welke gevallen de SVB kinderbijslag of ouderdomspensioen toekent zonder aanvraag. Daarnaast beschrijft de beleidsregel hoe de SVB omgaat met aanvragen door erfgenamen.

AKW

Als een betrokkene nog geen kinderbijslag ontvangt, dan moet hij deze zelf aanvragen. De SVB attendeert een betrokkene op de mogelijkheid om kinderbijslag aan te vragen als hij na de geboorte van het eerste kind aangifte heeft gedaan bij de burgerlijke stand in Nederland.

Beleid

Na de geboorte van volgende kinderen kent de SVB automatisch kinderbijslag toe als betrokkene aangifte heeft gedaan in Nederland. De SVB gebruikt hiervoor gegevens uit de basisregistratie personen (BRP). Bij fouten in de gegevensuitwisseling met de BRP, kent de SVB de kinderbijslag voor het volgende kind toe met een terugwerkende kracht van maximaal vijf jaar. De SVB berekent deze termijn vanaf het moment waarop zij:

- *de fout in de gegevensuitwisseling constateert; of*
- *van betrokkene hoort dat hij geen kinderbijslag voor het volgende kind heeft ontvangen.*

Als een betrokkene meer dan een jaar na de geboorte van het volgende kind aangifte doet, dan kent de SVB de kinderbijslag toe met een terugwerkende kracht van maximaal een jaar. De SVB berekent deze termijn vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal waarin de betrokkene aangifte heeft gedaan. De SVB ontleent deze termijn aan artikel 14 lid 3 AKW .

Grondslag

- AKW: art. 14 lid 1 en 2
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

AOW

Personen die de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a AOW bereiken, kunnen een (elektronische) aanvraag voor een ouderdomspensioen indienen. In bepaalde gevallen is een aanvraag niet nodig, omdat de SVB bevoegd is om een ouderdomspensioen ambtshalve toe te kennen.

Beleid

De SVB kent een pensioen ambtshalve toe als zij al een uitkeringsrelatie heeft met de betrokkene of zijn partner in het buitenland. Dit betekent dat de SVB een ouderdomspensioen ambtshalve toekent aan de volgende personen:

- *de jongere partner van de pensioengerechtigde, mits de pensioengerechtigde voor die partner een toeslag ontvangt;*
- *de persoon die een nabestaandenuitkering ontvangt; of*

- *de persoon die remigratievoorzieningen ontvangt en zijn partner.*

Grondslag

- AOW: art. 14 lid 1 en 2
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Postume aanvraag

Een postume aanvraag is een aanvraag die een erfgenaam na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde indient. De aanvraag kan ook worden ingediend door een executeur die van rechtswege gemachtigde is van de erfgenamen.

Beleid

Gelet op de aard van de uitkering wijst de SVB een postume aanvraag om AIO-aanvulling af.

De SVB wijst een aanvraag om ouderdomspensioen of nabestaandenuitkering door erfgenamen van gemoedsbezwaarden ook af. Erfgenamen van een gemoedsbezwaarde kunnen geen verandering brengen in een situatie die de gemoedsbezwaarde op grond van zijn overtuiging tot stand gebracht heeft.

Grondslag

- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Toekennen van voorschotten (SB1402)

Inleiding

Deze beleidsregel beschrijft hoe de SVB omgaat met het verstrekken van voorschotten.

Toekennen van voorschotten

De SVB is op grond van artikel 4:95 Awb bevoegd om een voorschot te verstrekken voor zover redelijkerwijs geen twijfel hoeft te bestaan aan het recht op uitkering.

Beleid

De SVB maakt van deze bevoegdheid gebruik als het onderzoek naar de voor het recht op uitkering relevante gegevens nog niet is afgerond en:

- *de SVB binnen de wettelijke termijn niet definitief kan beslissen op de aanvraag, of*
- *de financiële situatie van betrokkene het niet toelaat om te wachten op een definitieve beslissing.*

De SVB bepaalt per individueel geval of zij een voorschot verstrekt. De SVB berekent de hoogte van het voorschot aan de hand van de beschikbare gegevens. Daarbij gaat zij uit van de informatie van betrokkene, tenzij er aanwijzingen zijn dat die informatie niet klopt.

Zodra het onderzoek naar de gegevens is afgerond, herziet de SVB de voorschotbeslissing met terugwerkende kracht in een definitieve beslissing. Als het voorschot te laag was, ontvangt betrokkene een nabetaling. Als het voorschot ten onrechte of te hoog was, vindt verrekening of terugvordering plaats (Zie SB1116).

REM

Voor de ingangsdatum van een voorschot op remigratievoorzieningen geldt het volgende beleid.

Beleid

De SVB verstrekt het voorschot vanaf de eerste dag van de maand ná die waarin de betrokkene heeft aangegeven te remigreren. De SVB herziet deze beslissing in een definitieve toekenning zodra uit de BRP blijkt dat hij uit Nederland is vertrokken.

Grondslag

- artikel 4:95 Awb
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Ingangsdatum uitkering (SB1403)

Inleiding

De beleidsregel legt de uitgangspunten vast die de SVB gebruikt bij het bepalen van de ingangsdatum van een uitkering. De beleidsregel beschrijft onder meer hoe de SVB de ingangsdatum van een uitkering bepaalt als deze te laat is aangevraagd.

AOW en Anw

De AOW en de Anw bepalen de ingangsdatum van de uitkering. Als een uitkering meer dan een jaar na de ingangsdatum is aangevraagd, kent de SVB deze in ieder geval toe met een terugwerkende kracht van een jaar. In bijzondere gevallen kan de terugwerkende kracht langer zijn.

Beleid

In bijzondere gevallen kent de SVB de uitkering toe met een terugwerkende kracht van maximaal vijf jaar gerekend vanaf het moment van de aanvraag. De SVB beoordeelt aan de hand van de individuele feiten en omstandigheden of sprake is van een bijzonder geval. Daarbij kijkt de SVB naar alle omstandigheden in hun onderlinge samenhang.

In de volgende situaties is in ieder geval sprake van een bijzonder geval:

- *De uitkeringsgerechtigde kon niet op tijd een aanvraag indienen door een niet aan hem toe te rekenen oorzaak. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een uitkeringsgerechtigde aannemelijk maakt dat hij de aanvraag te laat heeft ingediend als gevolg van een geestelijke stoornis, een zware lichamelijke handicap of onvoldoende basisvaardigheden.*
- *De uitkeringsgerechtigde was onbekend met zijn recht op uitkering en deze onbekendheid is verschoonbaar. Het is niet verschoonbaar als een uitkeringsgerechtigde zonder goede reden wacht met het indienen van een aanvraag nadat hij bekend is geworden met zijn mogelijke recht op uitkering. De volgende drie situaties zijn in ieder geval wel verschoonbaar:*
  - *De uitkeringsgerechtigde is onjuist of onvolledig voorgelicht door een Nederlands bestuursorgaan en hoefde redelijkerwijs niet aan deze voorlichting te twijfelen (CRvB 14 juni 1960, RSV 1960/181 e n CRvB 13 maart 1984, RSV 1984, 136).*
  - *Het recht op uitkering vloeit voort uit een verdragsbepaling (CRvB 30 januari 1991, RSV 1991/182), omslag in de jurisprudentie, beleidswijziging of bijzondere nationale bepaling (CRvB 15 november 1995, 94/2550 AWW).*
  - *De uitkeringsgerechtigde heeft een zwakke band met Nederland. Bij een uitkeringsgerechtigde die in het buitenland woont, geldt als uitgangspunt dat de band met Nederland zwakker is naarmate*

hij langer buiten Nederland verblijft. Bij een uitkeringsgerechtigde die in Nederland woont, geldt als uitgangspunt dat de band met Nederland sterker is naarmate hij langer in Nederland verblijft.

In de volgende situaties is geen sprake van een bijzonder geval:

- *De aanvraag is ingediend na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde (ECLI:NL:CRVB:2008:BC5628).*
- *De SVB heeft de betaling van een uitkering stopgezet, omdat de uitkeringsgerechtigde de uitkering niet langer wenst te ontvangen. De SVB stopt de betaling, omdat er geen wettelijke basis is om op aanvraag het recht op uitkering in te trekken. Als de uitkeringsgerechtigde later aan de SVB vraagt om de uitkering alsnog te betalen, past de SVB het beleid in SB1089 toe.*

Grondslag

- Anw: artikel 14 lid 2, artikel 26 lid 4, artikel 33 lid 4
- AOW: artikel 16 lid 2
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Participatiewet

De Participatiewet bepaalt de ingangsdatum van de AIO-aanvulling. De SVB kent een AIO-aanvulling toe vanaf de dag waarop het recht is ontstaan, maar niet eerder dan de dag waarop de aanvrager zich heeft gemeld om een AIO-aanvulling aan te vragen.

Beleid

Onder een melding verstaat de SVB het moment waarop de aanvrager kenbaar maakt dat hij een AIO-aanvulling wil aanvragen. Nadat de aanvrager zich kenbaar heeft gemaakt, stuurt de SVB hem een aanvraagformulier. De aanvrager moet zijn aanvraag indienen binnen vier weken na de datum van dagtekening van de begeleidende brief bij het aanvraagformulier. De SVB kan deze termijn eenmalig met twee weken verlengen. Als de aanvrager verwijtbaar niet aan deze termijn voldoet, dan kent de SVB de AIO-aanvulling toe vanaf de dag dat het aanvraagformulier is ontvangen. In overige gevallen kent de SVB de AIO-aanvulling toe vanaf de dag van de melding.

Uit rechtspraak blijkt dat de SVB de AIO-aanvulling kan toekennen tot een datum die ligt voor de datum van melding of de datum van de aanvraag als sprake is van bijzondere omstandigheden. In de volgende situaties is in ieder geval sprake van een bijzondere omstandigheid:

- De aanvrager was door een niet aan hem toe te rekenen oorzaak niet in staat om tijdig een aanvraag in te dienen of te laten indienen. Voorbeelden hiervan zijn:
  - De aanvrager was absoluut en voortdurend buiten staat om zich te melden of met behulp van derden een aanvraag in te dienen (ECLI:NL:CRVB:2006:AV1413 en ECLI:NL:CRVB:2006:AX8855);
  - De aanvrager heeft met terugwerkende kracht een verblijfsvergunning gekregen terwijl zijn recht op uitkering in het verleden niet is toegekend of is ingetrokken vanwege het ontbreken van een verblijfsvergunning (ECLI:NL:CRVB:2011:BQ8120 en ECLI:NL:CRVB:2014:1900).
- De te late aanvraag is een aantoonbaar gevolg van onjuiste of onvolledige voorlichting door het bevoegde bestuursorgaan en de aanvrager hoefde redelijkerwijs niet aan die voorlichting te twijfelen (ECLI:NL:CRVB:2020:3296).

Daarnaast is vereist dat de aanvrager aannemelijk maakt dat hij niet in de noodzakelijke kosten van bestaan kon voorzien en voor die kosten schulden is aangegaan waaraan daadwerkelijk terugbetalingsverplichtingen zijn verbonden (ECLI:NL:CRVB:2007:AZ7815 en ECLI:NL:CRVB:2011:BQ8120). In de situatie dat een vreemdeling met terugwerkende kracht een verblijfsvergunning heeft gekregen, kan deze ook op andere wijze aantonen dat hij kosten van levensonderhoud heeft gemaakt waarin nog niet is voorzien (ECLI:NL:CRVB:2014:1900).

Beleid
De SVB verleent zoveel terugwerkende kracht als nodig is om de vastgestelde kosten van levensonderhoud of de terugbetalingsverplichting te compenseren. De terugwerkende kracht bedraagt maximaal vijf jaar gerekend vanaf het moment van de aanvraag.
Als de SVB gelijktijdig met de AIO-aanvulling ook ouderdomspensioen met terugwerkende kracht toekent, stelt de SVB de kosten van levensonderhoud dan wel de terugbetalingsverplichting vast op het bedrag dat resteert na aftrek van de nabetaling van het ouderdomspensioen.

Grondslag

- Participatiewet: artikel 11 lid 1, artikel 44 en artikel 47a
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Remigratiewet

Het recht op remigratievoorzieningen gaat in op de dag nadat de remigrant naar het bestemmingsland vertrekt. Als hij vertrekt voordat de SVB een besluit op de aanvraag neemt, dan gaan de voorzieningen in op de eerste dag van de maand na die waarin het besluit is genomen. Als dit laatste leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard, kan de SVB de voorzieningen eerder laten ingaan.

Beleid

Als sprake is van een onbillijkheid van overwegende aard, kent de SVB de remigratievoorzieningen toe met ingang van de dag na vertrek. Deze onbillijkheid doet zich voor als de remigrant zwaarwegende redenen had om eerder te vertrekken. Voorbeelden van zwaarwegende redenen zijn:

- *Een gezinslid in het bestemmingsland is ernstig ziek.*
- *De remigrant, zijn partner of kind start onderwijs in het bestemmingsland, tenzij in redelijkheid verlangd kan worden dat de betrokkene later met het onderwijs begint.*
- *De remigrant of zijn partner heeft zwaarwegende zakelijke belangen in het land van bestemming.*

Grondslag

- Remigratiebesluit: artikel 7 leden 1, 2 en 3
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW (OBR)

De overbruggingsuitkering moet worden aangevraagd voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. In bijzondere gevallen kan de SVB een overbruggingsuitkering toekennen die later is aangevraagd. In deze gevallen kent de SVB de uitkering toe met een terugwerkende kracht van maximaal een jaar, zoals bepaald in artikel 15 lid 3 OBR.

Beleid
De SVB past het beleid over bijzonder geval in de AOW/Anw ook toe bij de OBR.

Er is geen sprake van een bijzonder geval als de aanvraag is ingediend na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde.

Grondslag

- OBR: artikel 13 lid 2
- Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Ingangsdatum inrichtingsnorm (SB1308)

Beleidsregel

Artikel 23 Participatiewet bepaalt dat voor personen die zijn opgenomen in een inrichting aparte normbedragen gelden, de zogenaamde "inrichtingsnorm" of "zak- en kleedgeldnorm". Onder inrichting wordt verstaan: een instelling die zich richt op verpleging of verzorging van hulpbehoevenden die daar verblijven, of een instelling die slaapgelegenheid biedt en waarbij de mogelijkheid van hulpverlening of begeleiding gedurende meer dan de helft van ieder etmaal aanwezig is. Uit jurisprudentie volgt dat een (algemeen) ziekenhuis ook een inrichting is in de zin van de Participatiewet (CRvB 18 februari 2003).

De SVB past de inrichtingsnorm toe vanaf de dag waarop de opname drie maanden onafgebroken heeft geduurd.

Grondslag

artikel 23 Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 23

Jurisprudentie

- CRvB 18 februari 2003, ECLI:NL:CRVB:2003:AF5534

Herziening en intrekking

Herziening ten voordele van de gerechtigde

Verhoging wegens wijziging van de omstandigheden (SB1075)

Beleidsregel

Het ouderdomspensioen, de Anw-uitkering en de overbruggingsuitkering moeten worden verhoogd als de belanghebbende door een wijziging van de omstandigheden voor een hoger pensioen of een hogere uitkering in aanmerking komt.

De herziening van het ouderdomspensioen, de Anw-uitkering of de overbruggingsuitkering door een wijziging van de omstandigheden die leidt tot een verhoging, gaat in op de eerste dag van de maand waarin de wijziging heeft plaatsgevonden (artikel 17, derde lid AOW, artikel 19 Anw en artikel 16, tweede lid OBR). Voor de AOW wijkt de SVB van deze hoofdregel af als de herziening van het ouderdomspensioen het gevolg is van de inkoop van niet verzekerde tijdvakken door de pensioengerechtigde of zijn echtgenoot. De SVB herziet het ouderdomspensioen in dat geval op het moment dat de verschuldigde premie volledig is voldaan. Zij verhoogt het ouderdomspensioen met terugwerkende kracht tot de eerste dag van de maand waarin de aanvraag om inkoop is gedaan, mits de premie binnen de door de SVB gestelde termijn is betaald.

Als de wijziging van de omstandigheden die leidt tot een verhoging van het AOW-pensioen of de overbruggingsuitkering, meer dan een jaar na de maand waarin deze heeft plaatsgevonden aan de SVB wordt gemeld, herziet de SVB het AOW-pensioen of de overbruggingsuitkering in beginsel met een jaar terugwerkende kracht.

Uit artikel 17, derde lid AOW en artikel 16, tweede lid OBR volgt dat de SVB in bijzondere gevallen bevoegd is meer dan één jaar terugwerkende kracht aan de verhoging te verlenen. De SVB maakt gebruik van deze bevoegdheid in bijzondere gevallen waarin het van hardheid zou getuigen om de terugwerkende kracht tot een jaar te beperken. De beleidsregels over terugwerkende kracht van meer dan een jaar zijn daarbij van toepassing. Het gaat om de beleidsregels die zijn beschreven in SB1070, SB1072 en SB1073 (zoals deze beleidsregels luidden op grond van het Besluit Beleidsregels SVB 2016) en SB1071 (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019). Voor de toepassing van de OBR gaat de SVB er - gelet op de voorwaarden voor het recht op overbruggingsuitkering - van uit dat aan het vereiste van hardheid is voldaan.

Voor de Anw geldt geen wettelijke beperking van de terugwerkende kracht. Doet zich een wijziging van omstandigheden voor die leidt tot een verhoging van de Anw-uitkering dan verhoogt de SVB de Anw-uitkering met ingang van de eerste dag van de maand waarin de wijziging van omstandigheden heeft plaatsgevonden (zie de artikelen 19 en 67, zesde lid Anw).

De AKW kent geen bepaling over de herziening van kinderbijslag wegens een wijziging van omstandigheden die leidt tot een verhoging van de kinderbijslag. Desondanks acht de SVB zich gehouden om ook tot herziening van kinderbijslagrechten over te gaan als sprake is van een wijziging in de omstandigheden die leidt tot een verhoging. De SVB verhoogt de kinderbijslag in dat geval met ingang van de eerste peildatum waarop de gewijzigde omstandigheden van kracht zijn. Op grond van artikel 14, derde lid AKW geldt daarbij een maximale terugwerkende kracht van een jaar.

De Participatiewet bevat geen bepalingen ten aanzien van de herziening van de AIO-aanvulling die leidt tot een verhoging van de AIO-aanvulling. De SVB leidt uit de artikelen 11, 19 en 45, eerste lid Participatiewet in samenhang bezien af dat het recht op AIO-aanvulling ook in dat geval moet worden herzien. De SVB past in dat geval het beleid toe in SB1309 over verhoging AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden.

Door de systematiek van de Remigratiewet kunnen wijzigingen van omstandigheden die plaatsvinden na het vertrek van de remigrant niet leiden tot verhoging van de aan een persoon toegekende remigratievoorzieningen.

Grondslag

artikel 17, leden 1 en 3 AOW, artikel 19 en 67, zesde lid Anw, artikel 14 AKW en artikel 16 OBR

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 17, leden 1 en 3
- Anw: art. 19
- Anw: art. 67, lid 6
- AKW: art. 14
- OBR: art. 16

Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit op verzoek van de belanghebbende (SB1076)

Beleidsregel

Soms is er geen sprake van een wijziging van omstandigheden of van nieuwe feiten, maar verzoekt de belanghebbende de SVB niettemin om terug te komen van een rechtens onaantastbaar besluit over de hoogte van een uitkering. Bij de beoordeling van dit verzoek maakt de SVB onderscheid tussen de periode die ligt voor de datum waarop zij het verzoek om herziening ontvangt en de periode vanaf die datum. Voor zover het herzieningsverzoek ziet op de periode die ligt na de datum waarop de SVB het ontvangt, beoordeelt de SVB het verzoek op basis van de gronden die de belanghebbende aanvoert. Voor zover het herzieningsverzoek ziet op de periode die ligt voor de datum waarop de SVB het ontvangt, is de SVB bevoegd om het verzoek om herziening zonder nader onderzoek af te wijzen onder verwijzing naar het eerdere besluit, tenzij dit evident onredelijk is. Dit volgt uit artikel 4:6 Awb en de jurisprudentie van de CRvB (zie CRvB 6 november 2003 en CRvB 20 december 2016).

Het hierna volgende beleid beschrijft in welke gevallen het evident onredelijk is om een herzieningsverzoek zonder nader onderzoek af te wijzen. Dit beleid geldt niet voor zover de SVB bijzondere beleidsregels over herzieningsverzoeken heeft opgesteld. Het gaat bijvoorbeeld om het beleid over de Participatiewet in SB1310 over terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit op verzoek van de belanghebbende. Een ander voorbeeld is het beleid in SB1100 over niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB.

De SVB acht het evident onredelijk om zonder terugwerkende kracht terug te komen van een rechtens onaantastbaar besluit als de SVB uit hetgeen belanghebbende in zijn herzieningsverzoek aanvoert, concludeert dat dit besluit onmiskenbaar onjuist is. Voor de mate van terugwerkende kracht die de SVB vervolgens hanteert, is van belang of de onjuistheid het gevolg is van:

- een fout van de SVB;
- een wijziging van het beleid van de SVB; of
- overige omstandigheden, zoals een fout van de belanghebbende of een derde.

FOUT VAN DE SVB

Van een onjuist besluit als gevolg van een fout van de SVB is sprake als de SVB op basis van de gegevens die op de datum van dat besluit beschikbaar waren of die bij een normaal onderzoek van de SVB beschikbaar zouden zijn geweest, de uitkering correct had kunnen vaststellen aan de hand van de toen geldende wetgeving en beleidsregels, en de belanghebbende alle relevante informatie tijdig heeft verstrekt. De SVB verhoogt het AOW-pensioen, de Anw-uitkering en de overbruggingsuitkering in dergelijke gevallen met volledige terugwerkende kracht, echter tot een maximum van vijf jaar. Op grond van artikel 14, derde lid AKW verhoogt de SVB het recht op kinderbijslag met een maximale terugwerkende kracht van een jaar. De SVB berekent de terugwerkende kracht vanaf het moment waarop zij het verzoek om herziening heeft ontvangen.

WIJZIGING VAN HET BELEID VAN DE SVB

Als een besluit bij nader inzien onmiskenbaar onjuist is als gevolg van een wijziging in het beleid van de SVB in het voordeel van de belanghebbende, gelden de volgende aan de jurisprudentie van de CRvB ontleende regels (zie onder meer CRvB 24 september 1987, CRvB 18 december 1997 en CRvB 21 maart 2001).

De SVB beslist per categorie van gevallen of zij reeds vastgestelde uitkeringen herziet en zo ja, met welke terugwerkende kracht. Daarbij hanteert de SVB in het algemeen de volgende uitgangspunten.

Belanghebbenden moeten zelf een verzoek indienen voor herziening op basis van nieuw beleid. Als het nieuwe beleid is gebaseerd op een rechterlijke uitspraak zal de SVB de beleidswijziging in het algemeen laten ingaan op de datum van die uitspraak. Andere beleidswijzigingen zullen in het algemeen ingaan op de datum waarop de SVB tot beleidswijziging beslist of op een andere, apart vastgestelde datum.

De SVB herziet een rechtens onaantastbaar geworden besluit met een terugwerkende kracht van ten hoogste één jaar vanaf het moment waarop de SVB het verzoek om herziening ontvangt, tot uiterlijk de ingangsdatum van het nieuwe beleid. In dit verband neemt de SVB aan dat van een rechtens onaantastbaar besluit sprake is als hiertegen op de ingangsdatum van het nieuwe beleid geen rechtsmiddelen meer openstaan.

Voor de AOW en de Anw geldt daarnaast het volgende. In bijzondere gevallen waarin het van hardheid zou getuigen om de terugwerkende kracht tot een jaar te beperken, herziet de SVB de uitkering met een langere terugwerkende kracht tot ten hoogste de ingangsdatum van het nieuwe beleid of de datum van de rechterlijke uitspraak. De beleidsregels over terugwerkende kracht van meer dan een jaar zijn daarbij van overeenkomstige toepassing. Het gaat om de beleidsregels die zijn beschreven in SB1070, SB1072 en SB1073 (zoals deze beleidsregels luidden op grond van het Besluit Beleidsregels SVB 2016) en SB1071 (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019). Dit beleid geldt ook voor de OBR. Daarbij neemt de SVB aan dat - gelet op de voorwaarden voor het recht op overbruggingsuitkering - aan het vereiste van hardheid is voldaan.

OVERIGE OMSTANDIGHEDEN, ZOALS EEN FOUT VAN DE BELANGHEBBENDE OF EEN DERDE

In overige gevallen waarin sprake is van een onmiskenbaar onjuist besluit verhoogt de SVB de uitkering met een terugwerkende kracht van een jaar vanaf het moment waarop zij het herzieningsverzoek heeft ontvangen.

Voor de AOW en de Anw geldt daarnaast het volgende. De SVB verhoogt het ouderdomspensioen of de nabestaandenuitkering met volledige terugwerkende kracht, tot een maximum van vijf jaar, als zich een bijzonder geval voordoet waarin het van hardheid zou getuigen om de terugwerkende kracht tot een jaar te beperken. De SVB past hiervoor de beleidsregels toe over terugwerkende kracht van meer dan een jaar. Het gaat om de beleidsregels die zijn beschreven in SB1070, SB1072 en SB1073 (zoals deze beleidsregels luidden op grond van het Besluit Beleidsregels SVB 2016) en SB1071 (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019). Dit beleid geldt ook voor de OBR. Daarbij neemt de SVB aan dat - gelet op de voorwaarden voor het recht op overbruggingsuitkering - aan het vereiste van hardheid is voldaan.

Grondslag

artikel 4:6 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:6

Jurisprudentie

- CRvB 24 december 2003, RSV 2004/90
- CRvB 6 november 2003, «JB» 2004/29, ECLI:NL:CRVB:2003:AN7838
- CRvB 24 september 1987, AB 1988/149
- CRvB 15 januari 1992, RSV 1992/315

- CRvB 29 april 1993, RSV 1994/9
- CRvB 18 december 1997, AB 1998, 124
- CRvB 21 maart 2001, RSV 2001/151, ECLI:NL:CRVB:2001:AB1691
- CRvB 20 december 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:4872

Ambtshalve terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende (SB1328)

Beleidsregel

Soms stelt de SVB ambtshalve vast dat sprake is van een onmiskenbaar onjuist besluit dat rechtens onaantastbaar is. In dat geval herziet de SVB het besluit met terugwerkende kracht volgens de uitgangspunten die zijn beschreven in SB1076 over terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit op verzoek van de belanghebbende. In geval van een ambtshalve herziening berekent de SVB de termijnen vanaf het moment dat zij heeft geconstateerd dat het besluit onjuist is.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Herziening of intrekking ten nadele van de belanghebbende

Verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden (SB1077)

Beleidsregel

Artikel 17, vierde lid AOW, artikel 16, tweede lid Anw en artikel 19, tweede lid Anw bepalen dat een verlaging of beëindiging van de uitkering die voortvloeit uit een wijziging van de omstandigheden, ingaat op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de wijziging van de omstandigheden heeft plaatsgevonden. Artikel 16, tweede lid OBR verklaart artikel 17, tweede tot en met het zevende lid AOW en de daarop berustende bepalingen van overeenkomstige toepassing. Om die reden geldt het hiernavolgende het beleid in het kader van de AOW eveneens voor de OBR.

Indien de beëindiging van een nabestaandenuitkering uitsluitend het gevolg is van de toegenomen arbeidsgeschiktheid van de nabestaande wijkt de SVB af van het bepaalde in artikel 16, tweede lid Anw (zie hiervoor SB1287 over beëindiging nabestaandenuitkering wegens toegenomen arbeidsgeschiktheid). In geval van wijziging van het inkomen herziet de SVB de uitkering evenwel met ingang van de eerste dag van de maand waarin die wijziging zich voordoet, ongeacht of de uitkering moet worden verhoogd of verlaagd. Dit is bepaald in artikel 1a van de Regeling nadere regels inzake intrekking en herziening van het ouderdomspensioen en in artikel 19, eerste lid Anw.

De Participatiewet kent geen expliciete bepaling over de herziening of intrekking van de AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden. Uit artikel 45, eerste lid Participatiewet vloeit echter voort dat de SVB tot verlaging van een al vastgestelde AIO-aanvulling moet overgaan indien zich een wijziging in de omstandigheden voordoet die tot een lagere uitkering leidt.

In geval van wijziging van het inkomen herziet de SVB de AIO-aanvulling met ingang van de eerste dag van de maand waarin die wijziging zich voordoet, tenzij de betrokkene door de wijziging van het inkomen ten minste gedurende dertig dagen geen recht meer heeft op een AIO-aanvulling. In het laatste geval geeft de SVB toepassing aan artikel 45, derde lid Participatiewet en trekt de AIO-aanvulling in met ingang van de dag waarop de wijziging van het inkomen zich voordoet.

In geval van een wijziging in de leefsituatie hanteert de SVB het beleid dat het recht op AIO-aanvulling met ingang van dezelfde dag als het ouderdomspensioen wordt herzien. Als een wijziging in de leefsituatie ertoe leidt dat geen recht meer bestaat op AIO-aanvulling, beëindigt de SVB het recht op AIO-aanvulling, zo nodig in afwijking van artikel 45, derde lid Participatiewet, met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin de wijziging plaatsvond.

Uit artikel 6 Remigratiewet en artikel 10 Remigratiebesluit volgt dat de verlaging of intrekking van voorzieningen ingevolge de Remigratiewet als regel ingaat op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de wijziging van omstandigheden heeft plaatsgevonden. De AKW kent geen expliciete bepalingen inzake de herziening van kinderbijslag wegens wijziging van de omstandigheden. Ondanks dat feit wordt de SVB geacht ook tot verlaging van reeds vastgestelde kinderbijslagrechten over te gaan indien zich een wijziging in de omstandigheden heeft voorgedaan die hiertoe noopt. De herziening geldt in dat geval met ingang van het kwartaal waarin op de peildatum de gewijzigde omstandigheden van kracht waren.

In zeer uitzonderlijke situaties kan het voorkomen dat het rechtszekerheids- of vertrouwensbeginsel zich verzet tegen een herziening of intrekking met ingang van de maand of het kwartaal na die waarin de wijziging plaatsvond. In dergelijke situaties kan de SVB - afhankelijk van de omstandigheden van het individuele geval - geheel van herziening of intrekking afzien, of een afbouwregeling toepassen.

Indien de SVB een afbouwregeling toepast, verlaagt zij de uitkering stapsgewijs gedurende maximaal een jaar. Van een afbouwregeling kan uitsluitend sprake zijn als ten minste wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de SVB heeft onjuiste of onvolledige inlichtingen verstrekt, dan wel nagelaten noodzakelijke inlichtingen te verstrekken, waardoor betrokkene intrekking of verlaging van de uitkering niet behoefde te verwachten;
- betrokkene was niet op andere wijze op de hoogte van de noodzaak tot intrekking of verlaging van de uitkering, terwijl deze hem ook niet redelijkerwijs duidelijk behoefde te zijn;
- door herziening of intrekking vindt een ingrijpend verlies aan inkomen plaats.

Grondslag

artikel 17, vierde lid AOW en artikel 17, zesde lid AOW jo. Regeling nadere regels inzake intrekking en herziening van het ouderdomspensioen, artikel 16, tweede lid Anw en artikel 19, tweede lid Anw, artikel 16, tweede lid OBR, artikel 12, leden 1, 2 en 6 Remigratiewet en artikel 10 Remigratiebesluit

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiebesluit: art. 10
- OBR: art. 16, lid 2
- AOW: art. 17, lid 4
- AOW: art. 17, lid 6
- Regeling nadere regels inzake intrekking en herziening van het ouderdomspensioen: art. 4
- Anw: art. 16, lid 2
- Anw: art. 19, lid 2
- Remigratiewet: art. 6

Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden (SB1078)

Beleidsregel

Het kan voorkomen dat een verlaging of intrekking van een uitkering wegens wijziging van de omstandigheden niet tijdig plaatsvindt omdat de SVB niet tijdig van de wijziging op de hoogte was of omdat zij een wijziging waarvan zij wel tijdig op de hoogte was niet heeft verwerkt. De SVB is dan op grond van artikel 17a, eerste lid AOW, artikel 34, eerste lid Anw, artikel 14a, eerste lid AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c, eerste lid Remigratiewet verplicht de toekenningsbeschikking te herzien of in te trekken. Op grond van artikel 54, derde lid, eerste volzin Participatiewet is de SVB eveneens verplicht om het besluit tot toekenning van een AIO-aanvulling te herzien of in te trekken indien de betrokkene de SVB niet of niet

tijdig op de hoogte stelt van een wijziging van de omstandigheden. Indien de AIO-aanvulling anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, is de SVB op grond van artikel 54, derde lid, tweede volzin Participatiewet bevoegd om de toekenningsbeschikking te herzien of in te trekken. De SVB maakt in beginsel gebruik van deze bevoegdheid.

De SVB kan geheel of gedeeltelijk afzien van herziening of intrekking indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn (artikel 17a, tweede lid AOW, artikel 34, tweede lid Anw, artikel 14a, tweede lid AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c, derde lid Remigratiewet). Bij de toepassing van artikel 54, derde lid, tweede volzin Participatiewet hanteert de SVB eveneens het beleid dat zij geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking afziet als sprake is van dringende redenen. De SVB matigt de terugwerkende kracht van de herziening of intrekking niet indien de toepassing van de zes-maanden-jurisprudentie gunstiger is voor de betrokkene. Zie SB1327 over zes-maanden-jurisprudentie.

Bij de beantwoording van de vraag of sprake is van dringende redenen spelen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een rol, zoals het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel. De SVB hanteert in dit verband de volgende beleidsregels.

De SVB gaat niet tot herziening met volledig terugwerkende kracht over als de uitkeringsgerechtigde al zijn verplichtingen is nagekomen, en hij voorts niet heeft kunnen begrijpen dat de uitkering ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd verleend. In een dergelijk geval herziet de SVB de uitkering in beginsel zonder terugwerkende kracht. Deze regel vloeit wat betreft remigratievoorzieningen direct voort uit artikel 6c, vierde lid Remigratiewet. Het kan voorkomen dat de uitkeringsgerechtigde hierdoor een niet te rechtvaardigen voordeel geniet. In die situatie beperkt de SVB de herziening tot het bedrag van het voordeel dat de betrokkene heeft genoten.

Is het niet tijdig herzien van de uitkering een gevolg van een fout van de SVB, maar heeft de betrokkene deze fout kunnen onderkennen, dan vindt herziening of intrekking in beginsel plaats met volledig terugwerkende kracht.

Bij de beantwoording van de vraag of de betrokkene heeft kunnen onderkennen dat hij te veel ontving hanteert de SVB de volgende stelregels:

- Bij de beoordeling of de betrokkene kon onderkennen dat hem ten onrechte of tot een te hoog bedrag uitkering werd verleend past de SVB het beleid in SB1071 over bijzonder geval (zoals dit beleid luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019) mutatis mutandis toe.
- Bij toekenning van een uitkering deelt de SVB aan betrokkene mee welke wijzigingen hij spontaan aan de SVB moet melden. Hiertoe verwijst de SVB in de toekenningsbeschikking naar het overzicht van te melden wijzigingen op de website van de SVB. Als deze mededeling heeft plaatsgevonden gaat de SVB ervan uit dat het de betrokkene redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat deze feiten en omstandigheden van invloed konden zijn op de uitkering.

Voorts ziet de SVB wegens dringende redenen geheel of gedeeltelijk af van herziening als de bijzondere omstandigheden van het geval leiden tot het oordeel dat een volledig terugwerkende kracht onevenredig is. Bij de beoordeling of er sprake is van onevenredigheid hecht de SVB belang aan:

- de mate waarin de betrokkene een verwijt kan worden gemaakt; en
- de mate waarin de SVB een verwijt kan worden gemaakt.

Als volledige herziening op grond van deze factoren onevenredig is, matigt de SVB de terugwerkende kracht van de herziening of intrekking.

Grondslag

artikel 17a AOW, artikel 34 Anw, artikel 14a AKW, artikel 16, tweede lid OBR, artikel 6c Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6c
- AOW: art. 17a
- Anw: art. 34
- AKW: art. 14a
- OBR: art. 16, lid 2

Terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten nadele van de belanghebbende (SB1079)

Beleidsregel

Het kan voorkomen dat de SVB een onjuist besluit heeft genomen als gevolg van door de betrokkene of een derde verstrekte onjuiste of onvolledige gegevens, dan wel omdat de SVB een fout heeft gemaakt bij het nemen van het besluit. In deze gevallen is de SVB op grond van artikel 17a, eerste lid AOW, artikel 34, eerste lid Anw, artikel 14a, eerste lid AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c, eerste lid Remigratiewet verplicht terug te komen van haar besluit, ook als deze rechtens onaantastbaar is geworden. De uitkering moet in beginsel worden verlaagd of ingetrokken met volledig terugwerkende kracht. Op grond van artikel 54, derde lid, eerste volzin Participatiewet is de SVB eveneens verplicht om het besluit tot toekenning van een AIO-aanvulling te herzien of in te trekken indien de betrokkene de SVB niet of niet tijdig op de hoogte heeft gesteld van een wijziging van de omstandigheden. Indien de AIO-aanvulling anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, is de SVB op grond van artikel 54, derde lid, tweede volzin Participatiewet bevoegd om de toekenningsbeschikking te herzien of in te trekken. De SVB maakt in beginsel gebruik van deze bevoegdheid.

De SVB kan geheel of gedeeltelijk afzien van herziening of intrekking indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn (artikel 17a, tweede lid AOW, artikel 34, tweede lid Anw, artikel 14a, tweede lid AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c, derde lid Remigratiewet). Bij de toepassing van artikel 54, derde lid, tweede volzin Participatiewet hanteert de SVB eveneens het beleid dat zij geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking afziet als sprake is van dringende redenen. De SVB past hiervoor het beleid, beschreven in SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden, mutatis mutandis toe.

In geval van wijziging in het beleid van de SVB bijvoorbeeld naar aanleiding van gewijzigde inzichten of nieuwe jurisprudentie, komt de SVB niet met terugwerkende kracht ten nadele van de belanghebbende terug van een rechtens onaantastbaar geworden besluit. Bestaande rechten worden gedurende een periode van een half tot een heel jaar na bekendmaking van het gewijzigde beleid ongemoeid gelaten.

Grondslag

artikel 17a AOW, artikel 34 Anw, artikel 14a AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6c
- AOW: art. 17a

- Anw: art. 34
- AKW: art. 14a
- OBR: art. 16, lid 2

Verlaging of intrekking bij onzekerheid over voortbestaan aanspraak wegens niet nakomen controlevoorschriften of mededelingsverplichting (SB1080)

Beleidsregel

Artikelen 17a, eerste lid, onder c AOW, artikel 34, eerste lid, onder c Anw, artikel 14a, eerste lid, onder c AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c, eerste lid, onder c Remigratiewet bepalen dat de SVB een besluit tot toekenning van pensioen of uitkering herziet of intrekt, als het niet of niet behoorlijk nakomen van de controlevoorschriften of een mededelingsverplichting ertoe leidt dat niet kan worden vastgesteld of nog recht op uitkering bestaat. De wijze waarop de SVB deze bepaling toepast wordt beschreven in SB1100 over niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB.

De SVB kan geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking op grond van de genoemde bepalingen afzien als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Aangezien het hier gaat om gevallen waarin de SVB geen duidelijk beeld van de omstandigheden kan krijgen, en waarin het recht op (een deel van de) uitkering aan ernstige twijfel onderhevig is, zal deze bevoegdheid in de onderhavige gevallen zelden of nooit worden toegepast.

Grondslag

artikel 17a AOW, artikel 34 Anw, artikel 14a AKW, artikel 16, tweede lid OBR en artikel 6c Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6c
- AOW: art. 17a
- Anw: art. 34
- AKW: art. 14a
- OBR: art. 16, lid 2

Herziening van een AIO-aanvulling in het voordeel van de belanghebbende

Verhoging AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden (SB1309)

Beleidsregel

De Participatiewet bevat geen bepalingen ten aanzien van de herziening van de AIO-aanvulling die leidt tot een verhoging van de AIO-aanvulling. De SVB leidt evenwel uit de artikelen 11, 19 en 45, eerste lid Participatiewet in samenhang bezien af dat het recht op AIO-aanvulling ook in dat geval moet worden herzien.

Daarnaast leidt de SVB uit artikel 44, eerste lid Participatiewet af, dat de wet geen ruimte biedt voor een verhoging van de AIO-aanvulling met terugwerkende kracht. De SVB verhoogt de AIO-aanvulling daarom vanaf het moment van melding door de belanghebbende. In de hierna volgende situaties wijkt de SVB van dit uitgangspunt af.

Tijdig of verschoonbaar te laat voldoen aan de mededelingsverplichting:

Bij een tijdige melding door de belanghebbende van een wijziging in de omstandigheden herziet de SVB de AIO-aanvulling met ingang van de dag waarop de wijziging zich heeft voorgedaan. Onder een tijdige melding verstaat de SVB: binnen vier weken nadat het van belang zijnde feit heeft plaatsgevonden of de relevante wijziging van omstandigheden is ingetreden.

Als een belanghebbende een wijziging in zijn omstandigheden niet binnen vier weken na de desbetreffende wijziging doorgeeft, verhoogt de SVB de AIO-aanvulling met ingang van de dag van melding. In geval van bijzondere omstandigheden die de te late melding verschoonbaar maken, verhoogt de SVB de AIO-aanvulling met terugwerkende kracht als de belanghebbende aannemelijk maakt dat hij ten behoeve van de noodzakelijke kosten van bestaan reële schulden is aangegaan waaraan daadwerkelijk terugbetalingsverplichtingen zijn verbonden. Bij het bepalen van de mate van terugwerkende kracht en de vraag of sprake is van bijzondere omstandigheden, past de SVB het beleid in SB1307 over de ingangsdatum bij aanvraag AIO-aanvulling (zoals dit beleid luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021) overeenkomstig toe.

Aanslag inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen:
De SVB maakt gebruik van de bevoegdheid om de AIO-aanvulling met terugwerkende kracht te verhogen als de belanghebbende over het in aanmerking genomen bruto inkomen alsnog op aanslag inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen of inkomensafhankelijke bijdrage Zvw is verschuldigd. Als de belanghebbende een belastingschuld niet hoeft te voldoen, verhoogt de SVB de AIO-aanvulling niet met terugwerkende kracht. De SVB baseert dit beleid op de wetsgeschiedenis.

Het kan voorkomen dat een voorlopige teruggaaf te hoog was door onterecht ontvangen heffingskortingen en de SVB de bedragen van de voorlopige teruggaaf als inkomen in mindering heeft gebracht op de AIO-aanvulling. Uit paragraaf 8.2 van de Rekenregels en handleiding loonheffingen over bijstandsuitkeringen 2015 van de Belastingdienst volgt dat de SVB in dat geval de aanslag moet voldoen. De SVB geeft hieraan invulling door de AIO-aanvulling met terugwerkende kracht te verhogen tot het bedrag van de aanslag. De SVB acht zich niet gehouden deze aanslag te voldoen als zij de bedragen van de voorlopige teruggaaf niet eerder in aanmerking heeft genomen voor de hoogte van de AIO-aanvulling.

Wijziging in de leefsituatie:
Bij een wijziging in de leefsituatie hanteert de SVB het beleid dat het recht op AIO-aanvulling met ingang van dezelfde dag als het ouderdomspensioen wordt herzien. Dit betekent dat de SVB het recht op AIO-aanvulling, zo nodig in afwijking van artikel 45, derde lid Participatiewet, verhoogt met ingang van de eerste dag van de maand waarin de wijziging plaatsvond als de belanghebbende een dergelijke wijziging tijdig meldt. In geval de belanghebbende een wijziging in zijn leefsituatie niet tijdig meldt, verhoogt de SVB het recht op AIO-aanvulling, zo nodig in afwijking van artikel 45, derde lid Participatiewet, met ingang van de eerste dag van de maand waarin de melding plaatsvond.

Grondslag

artikel 11, artikel 19, artikel 44, eerste lid, artikel 45, eerste en derde lid Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 11
- Participatiewet: art. 19
- Participatiewet: art. 44, lid 1
- Participatiewet: art. 45, leden 1 en 3

Terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit op verzoek van de belanghebbende (SB1310)

Beleidsregel

Soms is er geen sprake van een wijziging van omstandigheden of van nieuwe feiten, maar verzoekt de belanghebbende de SVB niettemin om terug te komen van een rechtens onaantastbaar besluit over de hoogte van de AIO-aanvulling. Bij de beoordeling van dit verzoek maakt de SVB onderscheid tussen de periode die ligt voor de datum waarop zij het verzoek om herziening ontvangt en de periode vanaf die datum. Voor zover het herzieningsverzoek ziet op de periode die ligt na de datum waarop de SVB het ontvangt, beoordeelt de SVB het verzoek op basis van de gronden die de belanghebbende aanvoert. Voor zover het herzieningsverzoek ziet op de periode die ligt voor de datum waarop de SVB het ontvangt, is de SVB bevoegd om het verzoek om herziening zonder nader onderzoek af te wijzen, tenzij dit evident onredelijk is. Dit volgt uit artikel 4:6 Awb en de jurisprudentie van de CRvB (zie CRvB 6 november 2003 en CRvB 20 december 2016).

De SVB acht het evident onredelijk om niet terug te komen van een rechtens onaantastbaar besluit als de SVB uit hetgeen belanghebbende in zijn herzieningsverzoek aanvoert, concludeert dat dit besluit onmiskenbaar onjuist is.

Als de SVB terugkomt van een eerder besluit stelt zij met toepassing van het volgende beleid vast of zij terugwerkende kracht geeft aan het nieuwe besluit.

Een besluit kan onmiskenbaar onjuist zijn als gevolg van:

- een fout van de SVB;
- een wijziging in het beleid van de SVB;
- een fout van de belanghebbende.

FOUT VAN DE SVB

Van een onmiskenbaar onjuist besluit als gevolg van een fout van de SVB is sprake als de SVB op basis van de gegevens die op de datum van dat besluit beschikbaar waren of die bij een normaal onderzoek van de SVB beschikbaar zouden zijn geweest, de AIO-aanvulling correct had kunnen vaststellen aan de hand van de toen geldende wetgeving en beleidsregels, en de belanghebbende alle relevante informatie tijdig heeft verstrekt. De SVB verhoogt de AIO-aanvulling in dergelijke gevallen met toepassing van het beleid in SB1307 over de ingangsdatum bij aanvraag AIO-aanvulling (zoals dit beleid luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021). Tevens past de SVB dat beleid naar analogie toe als de belanghebbende aantoonbaar heeft ingeteerd op zijn vrij te laten vermogen. De SVB berekent de terugwerkende kracht vanaf het moment waarop zij het verzoek om herziening ontvangt. Als niet blijkt dat de belanghebbende schulden is aangegaan of op zijn vrij te laten vermogen heeft ingeteerd, herziet de SVB de AIO-aanvulling niet met terugwerkende kracht maar verhoogt zij de uitkering met ingang van het moment waarop zij het verzoek om herziening ontvangt.

WIJZIGING VAN HET BELEID VAN DE SVB

Het beleid uit de vorige alinea geldt ook als een besluit bij nader inzien onjuist is als gevolg van een wijziging in het beleid van de SVB in het voordeel van de belanghebbende. De SVB herziet de AIO-aanvulling echter niet over perioden gelegen voor de datum van inwerkingtreding van het gewijzigde beleid.

Betreft de wijziging van het beleid de invulling van een discretionaire bevoegdheid dan verhoogt de SVB de AIO-aanvulling vanaf het moment dat de SVB het verzoek om herziening ontvangt, dan wel vanaf de datum die de SVB heeft bepaald voor de desbetreffende beleidswijziging.

FOUT VAN DE BELANGHEBBENDE

Is het onmiskenbaar onjuiste besluit het gevolg van een fout van de belanghebbende dan past de SVB het beleid toe over tijdig en verschoonbaar te laat voldoen aan de mededelingsverplichting in SB1309 over verhoging AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden.

Grondslag

artikel 4:6 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Awb: art.4:6

Jurisprudentie

- CRvB 6 november 2003, ECLI:NL:CRVB:2003:AN7838
- CRvB 20 december 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:4872

Ambtshalve terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit ten voordele van de belanghebbende (SB1329)

Beleidsregel

Soms stelt de SVB ambtshalve vast dat sprake is van een onmiskenbaar onjuist besluit dat rechtens onaantastbaar is. In dat geval herziet de SVB het besluit met terugwerkende kracht volgens de uitgangspunten die zijn beschreven in SB1310 over terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit op verzoek van de belanghebbende. In geval van een ambtshalve herziening berekent de SVB de termijnen vanaf het moment dat zij heeft geconstateerd dat het besluit onjuist is.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Herziening of intrekking van een ouderdomspensioen wegens schuldige nalatigheid (SB1286)

Beleidsregel

Het kan voorkomen dat de SVB een belanghebbende schuldig nalatig verklaart nadat de belanghebbende de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. De SVB is dan op grond van artikel 17a, eerste lid AOW verplicht de toekenningsbeschikking te herzien of in te trekken. Dat is ook het geval indien zij tijdig op de hoogte was van de schuldige nalatigheid maar deze wijziging niet heeft verwerkt.

Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, kan de SVB op grond van artikel 17a, tweede lid AOW besluiten geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking af te zien. Bij de beantwoording van de vraag of sprake is van dringende redenen spelen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een rol, zoals het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel. Deze kunnen er eveneens toe nopen dat de SVB geheel of gedeeltelijk van herziening of intrekking afziet. De SVB hanteert in dit verband het volgende beleid.

De SVB gaat niet tot herziening met volledig terugwerkende kracht over als de pensioengerechtigde niet heeft kunnen onderkennen dat hij de op aanslag verschuldigde premie volksverzekeringen niet of niet

volledig heeft betaald waardoor het ouderdomspensioen ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd verleend. In dat geval herziet de SVB het ouderdomspensioen in beginsel zonder terugwerkende kracht.

Bij de beantwoording van de vraag of de pensioengerechtigde heeft kunnen onderkennen dat hij te veel ouderdomspensioen ontving, hanteert de SVB de volgende stelregels:

- De SVB beoordeelt of de betrokkene kon onderkennen dat hij de op aanslag verschuldigde premie volksverzekeringen niet of niet volledig heeft betaald.
- Alvorens de SVB een betrokkene schuldig nalatig verklaart, neemt de Belastingdienst in het algemeen invorderingsmaatregelen. De SVB neemt daarom in beginsel aan dat een belanghebbende kon onderkennen dat hij de op aanslag verschuldigde premie volksverzekeringen niet of niet volledig heeft betaald.

Voorts ziet de SVB af van herziening met terugwerkende kracht als zij te lang heeft gedaan over het nemen van een beschikking over de schuldige nalatigheid van de belanghebbende. Bij het nemen van een beschikking over schuldige nalatigheid past de SVB artikel 51 AOW overeenkomstig toe, met dien verstande dat de beslistermijn aanvangt op het moment van ontvangst van het verzoek tot schuldige nalatigheid verklaring van de Belastingdienst.

Grondslag

artikel 17a AOW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 17a

Terugkomen van een beschikking betreffende de vaststelling van verzekerde tijdvakken (SB1255)

Beleidsregel

In het kader van de verzekerdenadministratie neemt de SVB beschikkingen waarin zij vaststelt gedurende welke tijdvakken een belanghebbende verzekerd was voor de volksverzekeringen. De SVB neemt deze beschikkingen voordat het AOW-pensioen of de Anw-uitkering ingaat.

Bij de toekenning van het AOW-pensioen of de Anw-uitkering stelt de SVB alle verzekerde tijdvakken definitief vast. Als betrokkene de SVB verzoekt om in zijn voordeel terug te komen op de vaststelling van verzekerde tijdvakken, moet hij deugdelijk en toereikend motiveren waarom de eerdere vaststelling naar zijn mening onjuist was (zie CRvB 13 mei 2015). Als betrokkene voor de ingangsdatum van het AOW-pensioen of de Anw-uitkering aantoont dat de eerder vastgestelde tijdvakken onmiskenbaar onjuist zijn, komt de SVB terug op de rechtens onaantastbare beschikking. In afwijking van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 6 juni 2016 beoordeelt de SVB hierbij niet of zij ook voor het verleden moet terugkomen op deze beschikking. De SVB wijkt van de uitspraak af, omdat het met terugwerkende kracht herzien van verzekerde tijdvakken geen rechtsgevolg heeft, zolang betrokkene nog geen recht op AOW-pensioen of Anw-uitkering heeft.

Als correctie van de eerder vastgestelde verzekerde tijdvakken ertoe zal leiden dat de belanghebbende recht heeft op een lager AOW-pensioen of een lagere Anw-uitkering, toetst de SVB in hoeverre het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel zich verzetten tegen een herziening van de vastgestelde tijdvakken. De SVB gaat ervan uit dat het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel zich hier in ieder geval niet tegen verzetten als de verzekerde tijdvakken onjuist zijn vastgesteld doordat de belanghebbende onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt en hem dit kan worden verweten.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Jurisprudentie

- CRvB 13 mei 2015, «USZ» 2015/244, ECLI:NL:CRVB:2015:1590
- CRvB 6 juni 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:3054

Beëindiging nabestaandenuitkering wegens toegenomen arbeidsgeschiktheid (SB1287)

Beleidsregel

Op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel a Anw eindigt het recht op nabestaandenuitkering als de nabestaande niet langer voor ten minste 45% arbeidsongeschikt is (zie SB1018 over arbeidsongeschiktheid). Het tweede lid van artikel 16 Anw schrijft voor dat de nabestaandenuitkering in dat geval eindigt met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin deze wijziging zich voordoet. De CRvB heeft in het kader van de arbeidsongeschiktheidswetten meermalen overwogen dat het zorgvuldigheidsbeginsel met zich meebrengt dat, indien een uitkering wordt verlaagd of ingetrokken vanwege toegenomen arbeidsgeschiktheid, een uitlooptermijn in acht moet worden genomen. Deze uitlooptermijn bedraagt in beginsel twee maanden (zie bijvoorbeeld CRvB 21 februari 1992 en 24 juli 1992). Voor personen die buiten Nederland wonen moet een langere termijn in acht genomen worden, omdat de toegankelijkheid van de Nederlandse arbeidsmarkt hierbij een rol speelt (zie bijvoorbeeld CRvB 14 juli 1999 en 19 april 2000). Uit de uitspraak van 15 juli 2011 van de CRvB blijkt dat deze zogenoemde 'aanzegjurisprudentie' ook geldt bij de beëindiging van een nabestaandenuitkering wegens toegenomen arbeidsgeschiktheid.

De SVB hanteert in dit kader het volgende beleid.

Indien de beëindiging van een nabestaandenuitkering uitsluitend het gevolg is van de toegenomen arbeidsgeschiktheid van de nabestaande wijkt de SVB af van het bepaalde in artikel 16, tweede lid Anw en past zij een uitlooptermijn toe. De SVB hanteert voor nabestaanden die in Nederland wonen een uitlooptermijn van twee maanden, voor buiten Nederland wonende EU-onderdanen vier maanden en voor overige in het buitenland wonende nabestaanden zes maanden.

De uitlooptermijn begint op de dag volgend op de dag waarop de SVB het beëindigingsbesluit heeft verzonden. Indien het UWV de nabestaande al voorafgaand aan de verzending van het beëindigingsbesluit schriftelijk heeft geïnformeerd over de eindconclusie van de herbeoordeling van de mate van arbeidsongeschiktheid en de voorgehouden functies waarop die conclusie is gebaseerd, begint de uitlooptermijn op de dag volgend op de dag waarop de nabestaande door het UWV schriftelijk is geïnformeerd.

Rekening houdend met de uitlooptermijnen en artikel 16, tweede lid Anw beëindigt de SVB de nabestaandenuitkering op de eerste dag van de derde, respectievelijk vijfde respectievelijk zevende kalendermaand volgend op de maand waarin de uitlooptermijn is gaan lopen.

De SVB past geen uitlooptermijn toe indien het de nabestaande redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat geen recht meer bestaat op een nabestaandenuitkering. Hiervan is in ieder geval sprake als de nabestaande het eigen werk volledig heeft hervat.

Grondslag

artikel 14, eerste lid, onderdeel b, artikel 16, leden 1 en 2 Anw

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 14, lid 1, onderdeel b
- Anw: art. 16, leden 1 en 2

Jurisprudentie

- CRvB 15 juli 2011, RSV 2011/265, ECLI:NL:CRVB:2011:BR1933
- CRvB 19 april 2000, «USZ» 2000/142, ECLI:NL:CRVB:2000:ZB8796
- CRvB 14 juli 1999, RSV 1999/240, USZ 1999/223, ECLI:NL:CRVB:1999:AA8620
- CRvB 21 februari 1992, RSV 1992/211
- CRvB 24 juli 1992, RSV 1992/345

Bijzonderheden met betrekking tot de Remigratiewet (SB1081)

Beleidsregel

VERTREK BINNEN ZES MAANDEN NA DAGTEKENING BESCHIKKING

De SVB kan de beschikking tot toekenning van remigratievoorzieningen geheel of gedeeltelijk intrekken als de remigrant en zijn eventuele partner en kinderen niet binnen zes maanden na de dagtekening van de beschikkingen zijn geremigreerd, tenzij de remigrant of zijn partner redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt van de overschrijding van deze termijn (artikel 4, vijfde lid Remigratiewet). De SVB heeft voor de toepassing van deze bevoegdheid het volgende beleid vastgesteld.

Is de remigrant nog niet uit Nederland vertrokken, dan trekt de SVB de beschikking in beginsel geheel of gedeeltelijk in. Volledige intrekking vindt plaats als de remigrant dan wel zijn echtgenoot of geregistreerde partner van wie hij niet duurzaam gescheiden leeft, niet is vertrokken. Vertrek van deze personen is een voorwaarde voor het ontstaan van recht op voorzieningen op grond van de Remigratiewet (artikel 2b, derde lid Remigratiewet). Als een andersoortige partner, dan wel kinderen niet zijn vertrokken, dan herziet de SVB de beschikking en stelt zij de voorzieningen vastgesteld op de bedragen waarop de remigrant recht heeft ten behoeve van zichzelf en zijn reeds vertrokken gezinsleden. Mederemigratie van een dergelijke partner of kind is in het systeem van de Remigratiewet namelijk geen voorwaarde voor toekenning van voorzieningen aan de remigrant.

De SVB ziet af van gehele of gedeeltelijke intrekking van de toekenningsbeschikking als aan de remigrant of zijn partner redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt van de overschrijding van de termijn van zes maanden. Van een dergelijke situatie is in de eerste plaats sprake als de belanghebbende voor afloop van de termijn van zes maanden bij de SVB een verzoek om uitstel heeft ingediend welk verzoek is gehonoreerd. De SVB verleent in ieder geval uitstel voor ten hoogste een half jaar in geval van:

- noodzakelijke medische behandeling van de remigrant of een van zijn gezinsleden, welke in Nederland moet plaatsvinden en niet binnen de oorspronkelijke termijn van een half jaar kan zijn voltooid;
- voltooiing van een schoolopleiding, studie of beroepsopleiding in Nederland van de remigrant of een van zijn gezinsleden;
- noodzakelijke afwikkeling van zakelijke belangen, mits de betrokkene zich voldoende heeft ingespannen om deze afwikkeling binnen de termijn van zes maanden te voltooien;
- andere gronden van vergelijkbaar belang en vergelijkbare urgentie.

Als de remigrant geen verzoek om uitstel heeft ingediend, gaat de SVB er niettemin van uit dat aan de remigrant of zijn partner redelijkerwijs geen verwijt worden gemaakt van overschrijding van de termijn van zes maanden als een klemmend belang van de remigrant of een van zijn gezinsleden voortzetting van het verblijf in Nederland noodzakelijk maakt.

Als de remigrant dan wel zijn gezinsleden een jaar na de dagtekening van de toekenningsbeschikking nog niet zijn vertrokken, gaat de SVB in ieder geval tot gehele of gedeeltelijke intrekking van de beschikking

over. De remigrant kan zolang hij in Nederland verblijft op een later moment een nieuwe aanvraag om remigratievoorzieningen indienen.

Als de remigrant en zijn gezin inmiddels, zij het niet binnen zes maanden na dagtekening van de beschikking, zijn vertrokken, gebruikt de SVB de bevoegdheid tot gehele of gedeeltelijke intrekking van de toekenningsbeschikking wegens overschrijding van de vertrektermijn in beginsel niet. Aangezien een dergelijke intrekking een definitieve uitsluiting van de remigrant van (een deel van) de remigratievoorzieningen tot gevolg heeft, en de SVB slechts beperkte administratieve overlast ondervindt als gevolg van eventueel noodzakelijke extra controlemaatregelen, meent de SVB dat zij in het algemeen bij afweging van alle in aanmerking komende belangen zoals voorgeschreven in artikel 3:4 Awb in redelijkheid niet tot deze intrekking zal kunnen komen.

VERKRIJGING NATIONALITEIT

Artikel 2, onderdeel b Remigratiewet schrijft voor dat een remigrant met de Nederlandse nationaliteit al hetgeen moet doen wat in redelijkheid mogelijk is, om de nationaliteit van het bestemmingsland met bekwame spoed te verkrijgen. De SVB hanteert ten aanzien van dit voorschrift de regel dat de remigrant in beginsel binnen zes maanden na aankomst in het bestemmingsland een aanvraag tot naturalisatie moet indienen. Als na een periode van zes maanden na aankomst in het bestemmingsland geen aanvraag tot naturalisatie is ingediend, schorst de SVB het recht op de remigratievoorziening. Als na het verstrijken van één jaar nog geen verzoek tot naturalisatie is ingediend of dit niet is aangetoond, dan beëindigt de SVB het recht op remigratievoorziening definitief met ingang van het moment waarop de voorziening is geschorst.

VESTIGING HOOFDVERBLIJF IN NEDERLAND

Artikel 6 Remigratiewet bepaalt dat het recht op voorzieningen van de remigrant, zijn partner of het kind eindigt met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin de remigrant, zijn partner of het kind zijn hoofdverblijf in Nederland vestigt. Of hiervan sprake is wordt door de SVB naar de omstandigheden beoordeeld. De SVB gaat ervan uit dat in ieder geval sprake is van hoofdverblijf in Nederland:

- als aan de betrokkene een vergunning is verleend als bedoeld in artikel 14, artikel 20 dan wel artikel 28 van de Vreemdelingenwet 2000, of
- als de betrokkene is teruggekeerd naar Nederland en een verzoek indient op grond van de artikelen 14, 20 of 28 Vreemdelingenwet 2000 in Nederland te mogen verblijven, mits hij een besluit op dit verzoek in Nederland mag afwachten, of
- als betrokkene in Nederland verblijft en anderszins uit het geheel van feiten en omstandigheden blijkt dat hij de intentie heeft duurzaam in Nederland te verblijven.

Grondslag

artikel 2, onderdeel b, artikel 4, vijfde lid en artikel 6 Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 2, onderdeel b
- Remigratiewet: art. 2b, lid 3
- Remigratiewet: art. 4, lid 5
- Remigratiewet: art. 6
- Awb: art. 3:4
- Vw 2000: art. 14
- Vw 2000: art. 20
- Vw 2000: art. 28

Jurisprudentie

- CRvB 28 juni 1989, RSV 1991/21
- CRvB 4 juli 1990, RSV 1991/77
- CRvB 10 juni 1997, RSV 1998/63
- Rb. 's Gravenhage 26 februari 1998, RSV 1998/209, AB 1998, 264
- CRvB 6 maart 1998, RSV 1998/198
- CRvB 16 januari 1987, RSV 1987/184
- CRvB 3 mei 1983, RSV 1983/181
- CRvB 13 mei 1982, RSV 1982/202
- CRvB 23 januari 1964, RSV 1964/52

Betaling

Tijdstip van betaling (SB1083)

Beleidsregel

Op grond van artikel 4:87 Awb betaalt de SVB een uitkering binnen zes weken na het toekennen daarvan. Uit bijzondere wettelijke bepalingen kan een later tijdstip van betaling volgen.

De SVB maakt van de bevoegdheid gegeven in artikel 19, eerste lid AOW en artikel 46, eerste lid Anw ten aanzien van in Nederland wonende uitkeringsgerechtigden gebruik door het pensioen of de uitkering uit te betalen in de laatste week van de maand. Dit is in overeenstemming met de in Nederland bij het bedrijfsleven en de overheid gangbare praktijk.

De SVB betaalt de kinderbijslag aan in Nederland wonenden doorgaans in de eerste twee weken van het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarover het recht op kinderbijslag bestaat. De SVB kan zonder nader besluit de betaling van kinderbijslag aanhouden tot het einde van het 'betaalkwartaal', als daarvoor aanleiding is. Dit doet de SVB bijvoorbeeld als onduidelijkheid bestaat over een rechtsbepalend feit.

Artikel 45, eerste lid Participatiewet bepaalt dat de AIO-aanvulling per kalendermaand wordt vastgesteld en betaald. Ook regelt dit artikellid dat de vakantie-uitkering jaarlijks wordt betaald in de maand juni over de aan die maand voorafgaande twaalf maanden. Indien het recht op een AIO-aanvulling is beëindigd, vindt de betaling van de vakantie-uitkering echter plaats binnen drie maanden volgend op de maand waarin de AIO-aanvulling is beëindigd.

De SVB past deze bepaling zodanig toe dat de betaling van de AIO-aanvulling zo veel mogelijk aansluit bij de betaling van ouderdomspensioenen op grond van de AOW. Dit betekent voor de betaling van de maandelijkse AIO-aanvulling en de vakantie-uitkering het volgende. De SVB betaalt de AIO-aanvulling in de laatste week van de maand. Als ook recht bestaat op een ouderdomspensioen betaalt de SVB de AIO-aanvulling en het ouderdomspensioen in een bedrag uit. In afwijking van artikel 45, eerste lid Participatiewet betaalt de SVB de vakantie-uitkering jaarlijks in de maand mei. Dit is ook het geval als het recht op een AIO-aanvulling is beëindigd, maar het recht op een ouderdomspensioen nog bestaat.

Grondslag

artikel 19, eerste lid AOW, artikel 46, eerste lid Anw, artikel 18, eerste lid AKW, artikel 45, eerste lid Participatiewet en artikel 4:87 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 45, lid 1
- AOW: art. 19, lid 1
- Anw: art. 46, lid 1
- AKW: art. 18, lid 1
- Awb: art. 4:87

Jurisprudentie

- CRvB 20 juli 1988, RSV 1989/60

Overmakingskosten (SB1084)

Beleidsregel

Op grond van artikel 4:91 Awb kan de SVB overmakingskosten in rekening brengen aan de gerechtigde die zijn uitkering buiten de EU, EER of Zwitserland wenst te ontvangen. De SVB hanteert het beleid dat overmakingskosten in mindering worden gebracht op uitkeringen op grond van de AOW of de Anw, tenzij een internationale overeenkomst anders bepaalt.

Voor betalingen naar Australië, Bosnië-Herzegovina, Israël, Kaapverdië, Marokko, Servië, Montenegro, Tunesië en Turkije mogen ingevolge de met deze landen gesloten verdragen en bijbehorende Administratieve Akkoorden geen overmakingskosten in rekening worden gebracht.

Grondslag

artikel 4:91 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:91

Betaling aan een derde (SB1085)

Beleidsregel

Op basis van een machtiging van de gerechtigde kan de SVB de uitkering overmaken op een bankrekening van een ander dan van hemzelf.

Bij beslagleggingen en bij machtigingen tot betaling van een deel van de uitkering aan een ander uitvoeringsorgaan is gesplitste betaling van de uitkering mogelijk. De SVB heeft echter het beleid dat zij machtigingen om een deel van een uitkering aan een andersoortige derde te betalen niet honoreert. Hetzelfde geldt voor constructies waarmee deurwaarders soms proberen een deelbetaling van een pensioen of uitkering te verkrijgen. Aan een machtiging tot uitbetaling aan een andere persoon of instelling geeft de SVB alleen gevolg indien het de betaling van de gehele uitkering (inclusief de eventuele toeslag en de vakantie-uitkering) betreft. De SVB baseert dit beleid op het uitgangspunt dat de administratie van de SVB niet onnodig mag worden verzwaard bij de betaling van uitkeringen en pensioenen. De SVB maakt een uitzondering op dit beleid als uit de mededeling van een bijstandsmaatschappelijk werker of een erkende schuldhulpverlener blijkt dat de gerechtigde structureel problemen heeft met de vaste en maandelijkse betalingen ten behoeve van de meest primaire levensbehoeften zoals huur, gas, elektra, water en zorgverzekeringspremie. In dat geval betaalt de SVB op verzoek van de gerechtigde de crediteur rechtstreeks door middel van een gesplitste betaling. De SVB hanteert daarbij het beleid dat zij alleen vaste bedragen betaalt ten behoeve van primaire levensbehoeften die maandelijks verschuldigd zijn apart van het overige deel van de uitkering. Voorts verzoekt de SVB de betrokkene om een machtiging voor het

verrichten van de door de crediteur verlangde maandelijkse betaling. Deze werkwijze voorkomt dat een nieuwe machtiging nodig is na een wijziging van de bedragen.

Op basis van artikel 26, tweede lid AOW en artikel 46, derde lid Participatiewet kan een machtiging tot uitbetaling van het pensioen of de AIO-aanvulling aan een ander door de gerechtigde worden ingetrokken. In de Anw en de Remigratiewet is niet expliciet de mogelijkheid tot verlening dan wel intrekking van een machtiging tot betaling aan een ander dan de rechthebbende opgenomen. Ook in dit geval gaat de SVB er echter van uit dat een machtiging kan worden verleend en ingetrokken.

Ook een kinderbijslaggerechtigde kan de SVB machtigen de hem toekomende kinderbijslag aan een ander dan hemzelf over te maken. Betrokkene kan deze machtiging weer intrekken (artikel 23, tweede lid AKW). Indien recht op kinderbijslag voor meerdere kinderen bestaat, kan de SVB de kinderbijslag voor elk kind afzonderlijk aan een derde betalen.

Van de bevoegdheid bedoeld in artikel 49, eerste lid Anw en artikel 21 AKW maakt de SVB bijvoorbeeld gebruik indien blijkt dat de wezenuitkering of de kinderbijslag evident niet ten goede komt aan het kind of de wees. Dit kan blijken na een zorgvuldig onderzoek naar aanleiding van een extern signaal, eventueel na het horen van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen.

Indien de gerechtigde handelingsonbekwaam is of onder bewind is gesteld, betaalt de SVB op grond van het BW aan de curator of bewindvoerder.

Grondslag

artikel 26, tweede lid AOW, artikel 49, eerste lid Anw artikel 21 AKW en artikel 46, derde lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 46, lid 3
- AKW: art. 21
- Anw: art. 49, lid 1
- AOW: art. 26, lid 2

Inhouding eigen bijdrage Wlz en betaling aan een inrichting of gemeente

Inhouding eigen bijdrage Wlz (SB1086)

Beleidsregel

Wanneer een pensioengerechtigde een bijdrage verschuldigd is op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz heeft de SVB de bevoegdheid om door inhouding op het pensioen direct de eigen bijdrage Wlz uit te betalen aan het Zorginstituut Nederland (ZIN). Dit is geregeld in artikel 20, eerste en derde lid AOW en artikel 57, tweede en derde lid Anw.

Als de gerechtigde naast het AOW-pensioen of de Anw-uitkering geen andere inkomsten heeft en een inkomensafhankelijke bijdrage moet betalen, hanteert het Wlz-uitvoeringsorgaan de standaard eigen bijdrage, waarvan de hoogte verschillend is voor ongehuwden en gehuwden met of zonder recht op toeslag. Ingeval de gerechtigde wel andere inkomsten heeft, zal het Wlz-uitvoeringsorgaan een hogere eigen bijdrage vaststellen. Ook deze hogere eigen bijdrage houdt de SVB op verzoek in op het pensioen en betaalt zij aan het ZIN uit. De SVB gaat daarbij uit van de juistheid van het door het Wlz-uitvoeringsorgaan afgegeven besluit over de eigen bijdrage.

Aan een verzoek van een AOW- of Anw-gerechtigde om geheel of gedeeltelijk af te zien van de inhouding van de eigen bijdrage komt de SVB niet tegemoet. De SVB kiest voor deze handelwijze om nodeloze administratieve belasting voor de betrokken uitvoeringsorganen en de gerechtigde te vermijden.

Grondslag

artikel 20, leden 1 en 3 AOW en artikel 57, leden 2 en 3 Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 57, leden 2 en 3
- AOW: art. 20, leden 1 en 3

Betaling aan een inrichting of gemeente (SB1087)

Beleidsregel

Wanneer de pensioen- of uitkeringsgerechtigde is opgenomen in een inrichting ter verpleging van geesteszieken of zwakzinnigen kan de SVB, op grond van artikel 20, tweede lid AOW en artikel 57, eerste lid Anw, het pensioen of de uitkering uitbetalen aan de inrichting of de gemeente die de opnamekosten heeft betaald. Van deze bevoegdheid mag alleen gebruik gemaakt worden als de gemeente of de inrichting hierom verzoekt. Indien de SVB echter een dergelijk verzoek heeft ontvangen zal zij in beginsel altijd gebruik maken van bedoelde bevoegdheid. De SVB sluit hiermee aan bij het destijds door de wetgever in de Memorie van Toelichting uiteengezette oogmerk van de regeling dat iedere andere wijze van inning een nodeloze administratieve inspanning voor de gerechtigde zou betekenen.

Grondslag

artikel 20, tweede lid AOW en artikel 57, eerste lid Anw

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 57, lid 1
- AOW: art. 20, lid 2

Invordering van de uitkering (SB1089)

Beleidsregel

Nadat een pensioen of uitkering is toegekend zijn de maandtermijnen daarvan voor de gerechtigde invorderbaar (zie CRvB 30 september 1975). In de rechtspraak is bepaald dat de vervalperiode van twee jaar van artikel 23 AOW gaat lopen op het moment waarop de betrokkene tot die maandtermijn gerechtigd is geworden (zie HR 11 september 1992). Bij de toepassing van vervalperiode als bedoeld in artikel 52 Anw en artikel 21 OBR hanteert de SVB dezelfde uitleg. Een toegekende kwartaaltermijn aan kinderbijslag kan worden ingevorderd gedurende drie maanden na de dag van betaalbaarstelling van deze kwartaaltermijn.

In het algemeen betaalt de SVB het pensioen of de uitkering op de door de gerechtigde aangegeven wijze, dat wil zeggen door storting op een door de gerechtigde aangegeven bankrekening. Ook betaling per postwissel, met een geldigheidsduur van twee maanden, is mogelijk (zie CRvB 4 oktober 1977). Ingeval de gerechtigde geen betaalwijze heeft aangegeven of een postwissel niet inbaar blijkt door toedoen van de gerechtigde (bijvoorbeeld door opgave van een foutief adres), dan reserveert de SVB de AOW-pensioentermijnen en de OBR-uitkeringstermijnen tot maximaal twee jaar en de Anw-uitkeringstermijnen tot maximaal drie maanden na de datum waarop uitbetaling zou zijn geschied als een betaalwijze wel bekend en effectief zou zijn geweest. Daarna vervalt definitief het recht op uitbetaling. Het recht op uitbetaling van kinderbijslag vervalt in beginsel drie maanden na betaalbaarstelling. Ten aanzien van de Anw- en de AKW-uitkeringstermijnen heeft de SVB echter de bevoegdheid om in bijzondere gevallen af te wijken van de termijn van drie maanden. Onder een bijzonder geval moet bijvoorbeeld worden

verstaan een vertraging in de afhandeling van een overboeking door een buitenlandse bankinstelling. Het voorgaande geldt ook als de uitkering niet is uitbetaald op verzoek van de gerechtigde.

De Remigratiewet en de lagere regelgeving op grond van deze wet bevatten geen speciale bepalingen inzake invordering van de voorzieningen. Hier gelden de reguliere bepalingen van het BW.

Grondslag

artikel 23 AOW, artikel 52 Anw en artikel 22 AKW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 23
- Anw: art. 52
- AKW: art. 22
- OBR: art. 21

Jurisprudentie

- HR 11 september 1992, NJ 1992, 746
- CRvB 4 oktober 1977, RSV 1978/53
- CRvB 30 september 1975, RSV 1976/76

Beëindiging uitkering na overlijden en overlijdensuitkering

Beëindiging pensioen of uitkering na overlijden (SB1090)

Beleidsregel

In de AOW en de Anw is geen bepaling opgenomen die de datum van het beëindigen van het pensioen of de uitkering in geval van overlijden regelt. Uit de toelichting bij de wet waarbij artikel 18 AOW is gewijzigd, blijkt dat het recht op uitkering van rechtswege ophoudt met ingang van de dag na overlijden.

Met betrekking tot de Anw hanteert de SVB hetzelfde beëindigingsmoment in geval van overlijden.

De Participatiewet bevat evenmin een bepaling die de datum van het beëindigen van de AIO-aanvulling in geval van overlijden regelt. Uit de toelichting bij de wet waarbij artikel 76 van de Algemene bijstandswet is gewijzigd, blijkt dat het recht op uitkering van rechtswege ophoudt met ingang van de dag na overlijden.

Wanneer een overleden gerechtigde geen rechthebbenden op een overlijdensuitkering nalaat, beëindigt de SVB het pensioen of de uitkering dus met ingang van de dag na overlijden.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Nalatenschap (SB1091)

Beleidsregel

Het aan de gerechtigde toegekende pensioen of de uitkering, de eventueel toegekende toeslag en de vakantie-uitkering tot en met de dag waarop het overlijden plaatsvond - voor zover nog niet uitbetaald - behoort tot de nalatenschap van de gerechtigde. De SVB maakt dit bedrag over op de rekening van de overledene.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Overlijdensuitkering (SB1092)

Beleidsregel

Na overlijden van een AOW- of Anw-gerechtigde, betaalt de SVB het pensioen of de uitkering vanaf de dag na het overlijden in de vorm van een overlijdensuitkering uit aan de door de wet aangewezen rechthebbende(n). De uitkering die aan de gerechtigde zelf is uitbetaald over een tijdvak gelegen na de dag van zijn overlijden verrekent de SVB met de overlijdensuitkering.

Op grond van artikel 45, vijfde lid Participatiewet betaalt de SVB na overlijden van een rechthebbende op een AIO-aanvulling, de AIO-aanvulling vanaf de dag na het overlijden tot en met een maand na de dag van overlijden in de vorm van een overlijdensuitkering uit aan de door de wet aangewezen rechthebbende(n), mits voor de rechthebbende(n) door het overlijden geen recht meer bestaat op een AIO-aanvulling of deze naar een lagere norm zou worden verleend.

Indien rechthebbenden op de overlijdensuitkering niet bij de SVB bekend zijn, verricht de SVB een onderzoek door een verzoek om informatie te zenden naar het laatstbekende huis- of correspondentie-adres van de overledene.

De SVB betaalt de overlijdensuitkering vervolgens belastingvrij en zo mogelijk in een bedrag ineens uit aan degenen die daar op basis van de betreffende bepalingen voor in aanmerking komen. De overlijdensuitkering wordt berekend aan de hand van de op het moment van overlijden geldende pensioen- en uitkeringsbedragen. Er wordt geen rekening gehouden met eventuele wijzigingen van deze bedragen die na de datum van overlijden zijn doorgevoerd. Na de dag van overlijden van een AIO-gerechtigde betaalt de SVB de AIO-aanvulling in de vorm van een overlijdensuitkering op basis van de norm die van toepassing is op het moment van overlijden. De SVB leidt uit de wetsgeschiedenis af dat hierop de middelen van de rechthebbende(n) op overlijdensuitkering in mindering moeten worden gebracht.

Op grond van artikel 8, derde lid van het Remigratiebesluit betaalt de SVB na overlijden van de remigrant of zijn partner de na het overlijden nog verschuldigde voorzieningen uit aan achtereenvolgens

- de partner of de remigrant
- de kinderen van de remigrant of
- de personen die hiervoor naar het oordeel van de SVB op billijkheidsoverwegingen in aanmerking komen en die binnen zes maanden na het overlijden een hiertoe strekkende aanvraag hebben ingediend.

De SVB gaat ervan uit dat deze bepaling mede betrekking heeft op voorzieningen waarop voor het overlijden van de rechthebbende aanspraak is ontstaan, maar die nog niet tot uitbetaling zijn gekomen. Als personen die op billijkheidsoverwegingen voor uitbetaling van de nog verschuldigde voorzieningen in aanmerking komen beschouwt de SVB in de eerste plaats personen met wie de overledene in gezinsverband leefde. Zijn dergelijke personen niet aan te wijzen, dan kan de persoon in aanmerking komen die geheel of gedeeltelijk de kosten van de laatste ziekte of de uitvaart van de overledene heeft bekostigd, dan wel anderszins financiële verplichtingen van de overledene op zich heeft genomen of in diens levensonderhoud heeft voorzien. Deze laatste categorie van personen kan ook voor uitbetaling van de nog verschuldigde voorzieningen als bedoeld in artikel 9, tweede lid Remigratiebesluit in aanmerking komen.

Grondslag

artikel 18 AOW, artikel 51 Anw en artikel 8, Remigratiebesluit

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Remigratiebesluit: art. 8
- Anw: art. 51
- AOW: art. 18

Schorsing van de betaling

Schorsing wegens twijfels aan de rechtmatigheid van de betaling

Schorsing wegens twijfels aan de rechtmatigheid van de betaling (SB1093)

Beleidsregel

In gevallen waarin twijfel bestaat over het recht op uitkering en nog niet vaststaat vanaf welk moment mogelijk geen recht meer bestaat, schort de SVB (een gedeelte van) de betaling op, of schorst zij deze. Twijfel over het recht op uitkering rijst bijvoorbeeld indien:

- Er duidelijke aanwijzingen zijn dat het relevante inkomen van de partner van een AOW-gerechtigde of van een Anw-gerechtigde niet correct is opgegeven.
- Een in het buitenland wonende gerechtigde verzuimt zijn levensbewijs in te zenden.
- Een Anw-gerechtigde weigert zich te onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek als bedoeld in artikel 37 Anw.
- De gerechtigde niet reageert op herhaalde verzoeken om informatie.
- Een gerechtigde op een remigratievoorziening in Nederland verblijft en er aanwijzingen zijn dat er sprake is van verplaatsing van het hoofdverblijf naar Nederland.

De SVB gaat voorts over tot opschorting of schorsing als de betrokkene na te zijn gerappelleerd niet aan een verzoek van de SVB heeft voldaan. Leidt de schorsing of opschorting van de betaling niet tot een reactie van de gerechtigde waaruit blijkt dat het recht op uitkering onverkort is blijven voortbestaan, dan herziet de SVB de uitkering of trekt deze in (zie SB1100 over niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB).

Grondslag

artikel 19, vijfde lid AOW jo. artikel 4 Regeling nadere regels inzake intrekking en herziening van het ouderdomspensioen, artikel 46, derde lid Anw, artikel 19 AKW, artikel 19, tweede lid OBR en artikel 6d Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6d
- OBR: art. 19, lid 2
- AKW: art. 19
- AOW: art. 19, lid 5
- Regeling nadere regels inzake intrekking en herziening van het ouderdomspensioen: art. 4
- Anw: art. 46, lid 3

Schorsing van de betaling van de AIO-aanvulling (SB1311)

Beleidsregel

De Participatiewet bevat geen bepaling over het schorsen van de betaling van de AIO-aanvulling. De SVB leidt echter uit de jurisprudentie van de CRvB af (bijvoorbeeld CRvB 3 mei 2005 en 12 augustus 2011) dat het schorsen van de betaling van de AIO-aanvulling is toegestaan als de SVB het gegronde vermoeden heeft, dat:

- het recht op AIO-aanvulling niet (meer) bestaat; of
- er recht op een lagere uitkering bestaat; of
- de mededelingsverplichting van artikel 17, eerste lid Participatiewet niet is nagekomen.

Gelet hierop schorst de SVB de betaling van de AIO-aanvulling als twijfel bestaat over de rechtmatigheid van de betaling. Dit is bijvoorbeeld het geval indien:

- er duidelijke aanwijzingen zijn dat de betrokkene over een te hoog vermogen beschikt;
- de SVB aanwijzingen heeft dat de betrokkene de maximale verblijfsduur in het buitenland heeft overschreden. Zie SB1302 over verblijf buiten Nederland.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Jurisprudentie

- CRvB 12 augustus 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR4929
- CRvB 3 mei 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AT5908

Opschorting wegens onrechtmatig verblijf in Nederland (SB1094)

Beleidsregel

Op grond van artikel 19a AOW en artikel 46a Anw is de SVB gehouden de betaling van het pensioen of de uitkering op te schorten indien degene aan wie een uitkering is toegekend een vreemdeling is die niet rechtmatig in Nederland verblijf houdt in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000. Artikel 19, tweede lid OBR verklaart artikel 19a AOW van overeenkomstige toepassing. Om die reden geldt het hiernavolgende het beleid in het kader van de AOW eveneens voor de OBR.

Indien een buiten Nederland wonende uitkeringsgerechtigde naar Nederland komt gaat de SVB er gedurende de eerste drie maanden van zijn verblijf in Nederland van uit dat er sprake is van rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8, onderdeel i Vreemdelingenwet 2000. Slechts als de ten aanzien van het verblijfsrecht van de belanghebbende bevoegde instantie aan de SVB meldt dat deze onrechtmatig in Nederland verblijft, schort de SVB gedurende deze eerste drie maanden de uitbetaling van de uitkering op. Nadat deze termijn van drie maanden is verstreken gaat de SVB tot opschorting van de uitbetaling van de uitkering over, tenzij in individuele gevallen uit de omstandigheden blijkt dat de belanghebbende zijn hoofdverblijf in een ander land dan Nederland niet heeft opgegeven. Na negen maanden onafgebroken verblijf in Nederland wordt er in ieder geval van uitgegaan dat betrokkene zijn hoofdverblijf buiten Nederland heeft opgegeven en wordt de uitbetaling van de uitkering opgeschort.

Ten aanzien van onderdanen van een lidstaat van de EU of EER en van Zwitserse onderdanen gaat de SVB ervan uit dat zij rechtmatig in Nederland verblijven, tenzij een bevoegde instantie op het gebied van verblijfsrecht aan de SVB meldt dat er sprake is van onrechtmatig verblijf.

Indien na toepassing van artikel 19a AOW of artikel 46a Anw het onrechtmatig verblijf van de belanghebbende in Nederland eindigt, betaalt de SVB de volledige achterstallige uitkering alsnog uit.

Grondslag

artikel 19a AOW, artikel 46a Anw en artikel 19, tweede lid OBR

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vw 2000: art. 8
- AOW: art. 19a
- Anw: art. 46a
- OBR: art. 19, lid 2

Uitbetaling bij nationale samenloop van kinderbijslagrechten

Kinderbijslagbetaling binnen een huishouden (SB1095)

Beleidsregel

Artikel 18, tweede lid AKW, bepaalt dat indien twee personen die een gezamenlijke huishouding vormen gelijktijdig recht op kinderbijslag hebben voor hetzelfde kind, de kinderbijslag wordt uitbetaald aan degene die zij daartoe gezamenlijk hebben aangewezen. Het derde lid van artikel 18 AKW bepaalt voorts dat indien een gezamenlijke aanwijzing als bedoeld in het tweede lid niet heeft plaatsgevonden, de SVB bepaalt aan wie de kinderbijslag wordt uitbetaald. De SVB heeft voor de in het derde lid bedoelde bevoegdheid het volgende beleid ontwikkeld.

Bij samenloop van het recht op kinderbijslag binnen één huishouden waarbij geen gezamenlijke aanwijzing voor de uitbetaling van die kinderbijslag heeft plaatsgevonden, betaalt de SVB de kinderbijslag uit aan de persoon die het eerst de aanvraag heeft ingediend. Zijn de aanvragen gelijktijdig ingediend dan betaalt de SVB de kinderbijslag uit aan de persoon van wie de beginletter van de achternaam zonder voorvoegsel het eerst in het alfabet voorkomt. Bij gehuwde vrouwen hanteert de SVB hierbij de meisjesnaam. Indien ook uit deze vergelijking geen voorrangsrecht op betaling kan worden afgeleid, betaalt de SVB de kinderbijslag uit aan de jongste van de rechthebbenden.

Grondslag

artikel 18, leden 2 en 3 AKW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 18, leden 2 en 3

Kinderbijslagbetaling bij gescheiden huishoudens; echtscheiding en co-ouderschap (SB1096)

Beleidsregel

Gescheiden huishoudens

Als de ouders van een kind gescheiden huishoudens voeren en het kind in één van beide huishoudens woont, heeft de ouder in wiens huishouden het kind woont recht op kinderbijslag. Als de andere ouder, tot wiens huishouden het kind niet behoort, het kind onderhoudt, bijvoorbeeld door alimentatie te betalen, heeft ook deze ouder recht op kinderbijslag. Artikel 18, vierde lid AKW bepaalt dat in die situatie, waarin twee personen recht hebben op kinderbijslag voor hetzelfde kind, de kinderbijslag van de persoon tot wiens huishouden het kind niet behoort niet wordt betaald. In afwijking daarvan volgt uit artikel 18, zesde lid AKW dat de SVB de kinderbijslag uitbetaalt aan de ouder tot wiens huishouden het kind niet behoort als de andere ouder geen aanvraag heeft ingediend.

Voor de vraag tot wiens huishouden een kind behoort, is de overeenkomst of rechterlijke uitspraak doorslaggevend. Als de feitelijke situatie hiervan afwijkt, kijkt de SVB alleen hiernaar als deze situatie een bestendig karakter heeft. In het algemeen is hiervan sprake als de ouders de overeenkomst of rechterlijke uitspraak langer dan zes maanden niet naleven. In gevallen waarin het niet mogelijk is om de feitelijke situatie vast te stellen, gaat de SVB alsnog uit van de overeenkomst of rechterlijke uitspraak.

Co-ouderschap

Een kind kan ook (beurtelings) tot twee huishoudens behoren. Dit doet zich voor bij co-ouderschap. Op grond van artikel 10, eerste lid Besluit uitvoering kinderbijslag is sprake van co-ouderschap als beide ouders een kind op basis van een overeenkomst of rechterlijke uitspraak overwegend in gelijke mate verzorgen en onderhouden. De SVB legt deze voorwaarde als volgt uit. Ouders verzorgen hun kind overwegend in gelijke mate als het kind ongeveer even veel nachten bij hen doorbrengt. Ouders onderhouden hun kind overwegend in gelijke mate als sprake is van kinderalimentatie. Als geen kinderalimentatie is vastgesteld, neemt de SVB aan dat het onderhoud op dezelfde wijze is verdeeld als de verzorging. De SVB gaat hierbij uit van de overeenkomst of rechterlijke uitspraak. Als de feitelijke situatie hiervan afwijkt, kijkt de SVB alleen hiernaar als deze situatie een bestendig karakter heeft. In het algemeen is hiervan sprake als de ouders de overeenkomst of rechterlijke uitspraak langer dan zes maanden niet naleven. In gevallen waarin het niet mogelijk is om de feitelijke situatie vast te stellen, gaat de SVB alsnog uit van de overeenkomst of rechterlijke uitspraak.

Als in de overeenkomst of rechterlijke uitspraak geen verdeling van de kinderbijslag is overeengekomen, dan betaalt de SVB de kinderbijslag waarop één van beide ouders recht heeft in gelijke mate uit aan beide ouders. De kinderbijslag waarop de andere ouder recht heeft, betaalt de SVB in dat geval niet uit.

De co-ouder wiens recht op kinderbijslag gesplitst wordt uitbetaald, wordt de aanvrager genoemd. De andere co-ouder kan aan de SVB vragen om van aanvrager te wisselen. Hiervoor is toestemming van de huidige aanvrager nodig. Als deze geen toestemming geeft, wisselt de SVB alleen van aanvrager als zich één van de volgende uitzonderingssituaties voordoet:

- Uit een schriftelijke overeenkomst van de co-ouders, een beslissing van de familierechter of de berekening van de kinderalimentatie blijkt dat het de bedoeling is dat de andere co-ouder het kindgebonden budget ontvangt.
- De andere co-ouder heeft aannemelijk gemaakt een financieel voordeel te hebben bij de wisseling van aanvrager, terwijl nergens uit blijkt dat de huidige aanvrager belang heeft bij het zijn van aanvrager. Het financieel voordeel betreft het ontvangen van kindgebonden budget of het extra bedrag aan kinderbijslag voor thuiswonende kinderen die zijn aangewezen op intensieve zorg.

Deze uitzonderingen vloeien voort uit de uitspraak van de CRvB van 20 mei 2021. De gesplitste uitbetaling van de kinderbijslag wijzigt niet door de wisseling van aanvrager.

Op grond van het tweede lid van artikel 10 van het Besluit uitvoering kinderbijslag is de hiervoor bedoelde gesplitste uitbetaling niet van toepassing op het extra bedrag als bedoeld in artikel 7a, tweede lid AKW.

Grondslag

artikel 18, leden 4 en 6 AKW en artikel 10 Besluit uitvoering kinderbijslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 18, lid 4
- AKW: art. 18, lid 6
- Besluit uitvoering kinderbijslag: art. 10

Jurisprudentie

- CRvB 24 januari 2003, RSV 2003/112
- CRvB 20 mei 2021, «USZ» 2021/23, ECLI:NL:CRVB:2021:1251

Handhaving

Mededelingsverplichting

Mededelingsverplichting (SB1097)

Beleidsregel

Bepaalde wijzigingen van omstandigheden kunnen van invloed zijn op het recht op uitkering. In artikel 49 AOW, artikel 35 Anw, artikel 15 AKW, artikel 17, eerste lid Participatiewet, artikel 25 OBR en artikel 5a Remigratiewet worden de gerechtigde, bepaalde andere categorieën van personen en bepaalde instellingen verplicht, dergelijke wijzigingen van omstandigheden te melden aan de SVB. De verplichting ziet op het uit eigen beweging informeren van de SVB en op het verstrekken van informatie op verzoek van de SVB.

Er zijn wijzigingen van de feiten of de omstandigheden waarvan de SVB in het algemeen door een andere instantie op de hoogte wordt gesteld. Uit de wet en de jurisprudentie (bijvoorbeeld CRvB 30 juli 1986) volgt dat de belanghebbenden deze wijzigingen ook zelf aan de SVB dienen door te geven.

Niettemin streeft de overheid naar het eenmalig uitvragen van gegevens bij de burger. Daarom is in artikel 35, vijfde lid Wet SUWI bepaald dat de SVB gegevens in beginsel niet mag vragen aan uitkeringsgerechtigden en enkele andere categorieën van personen als deze gegevens kunnen worden verkregen uit de basisregistratie personen, de polisadministratie of bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen administraties. In bijlage II van de Regeling SUWI staat een overzicht van de gegevens waarvoor dit van toepassing is. Daarnaast is in de Regeling uitzondering inlichtingenplicht uitgewerkt dat de mededelingsverplichting niet geldt voor gegevens die in die regeling worden genoemd.

Het kan voorkomen dat de gegevens waarvoor de mededelingsverplichting niet geldt onvolledig of niet actueel zijn. In dat geval verzoekt de SVB de belanghebbende om de juiste gegevens te verstrekken. Het beleid vervat in SB1100 over niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB is daarbij van overeenkomstige toepassing.

De mededelingsverplichting die ziet op het verstrekken van informatie op verzoek van de SVB heeft in ieder geval betrekking op de volgende verplichtingen van de uitkeringsgerechtigde of degene die voor een uitkering in aanmerking wenst te komen:

- het naar waarheid en volledig invullen van door de SVB toegezonden formulieren welke betrekking hebben op het ouderdomspensioen of de uitkering;
- het als bewijsmateriaal overleggen van uitsluitend onvervalste documenten, of afschriften daarvan, waarin, voor zover aan de belanghebbende bekend, geen onwaarheden worden vermeld;
- het naar waarheid beantwoorden van vragen van de SVB.

De mededelingsverplichting die ziet op het uit eigen beweging verstrekken van informatie aan de SVB heeft in ieder geval betrekking op de feiten en omstandigheden die zijn genoemd in het onderdeel

Mededelingsverplichting AOW (SB1245), Mededelingsverplichting Anw (SB1246), Mededelingsverplichting AKW (SB1247) Mededelingsverplichting Participatiewet (SB1312), Mededelingsverplichting OBR (SB1288) en Mededelingsverplichting Remigratiewet (SB1313).

De mededelingsverplichting geldt ook als het AOW-pensioen of de Anw-uitkering niet door de SVB zelf, maar door een andere instelling wordt betaald. In zo'n geval moet de mededelingsplichtige in ieder geval ook de SVB op de hoogte stellen.

Grondslag

artikel 49 AOW, artikel 35 Anw, artikel 15 AKW, artikel 17, eerste lid Participatiewet, artikel 25 OBR, artikel 5a Remigratiewet, artikel 3 Regeling uitzondering inlichtingenplicht en artikel 35 Wet Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI)

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Wet SUWI: art. 35
- Remigratiewet: art. 5a
- OBR: art. 25
- Participatiewet: art. 17, lid 1
- AOW: art. 49
- Anw: art. 35
- AKW: art.15
- Regeling uitzondering inlichtingenplicht: art. 3

Jurisprudentie

- CRvB 30 juli 1986, RSV 1987/59

Mededelingsverplichting AOW (SB1245)

Beleidsregel

Voor de toepassing van artikel 49 AOW verstaat de SVB onder:

- pensioengerechtigde: degene aan wie een ouderdomspensioen is toegekend of die voor een ouderdomspensioen in aanmerking wenst te komen;
- partner: degene die op grond van artikel 1, tweede en derde lid AOW als echtgenoot van de pensioengerechtigde wordt beschouwd;
- inkomen uit arbeid of overig inkomen: het inkomen uit arbeid of overig inkomen als bedoeld in artikel 12a AOW.

De in artikel 49 AOW bedoelde mededelingsverplichting heeft in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van een de volgende feiten of omstandigheden inzake de pensioengerechtigde of zijn partner:

- wijziging van nationaliteit, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- verhuizing, met uitzondering van verhuizing van het gehele gezin binnen Nederland of binnen de landsgrenzen van een ander land;

- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner;
- het weer gaan samenwonen met zijn wettige echtgenoot, van wie hij duurzaam gescheiden leefde;
- het niet meer op één adres wonen van de pensioengerechtigde en zijn partner;
- scheiding van tafel en bed tussen de pensioengerechtigde en zijn partner;
- echtscheiding of ontbinding van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij de echtscheiding in het buitenland is uitgesproken;
- overlijden buiten Nederland of in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- het rechtens zijn ontnomen van zijn vrijheid;
- het onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel.
- toekenning van een uitkering door een andere staat;

Indien recht op toeslag bestaat, heeft de in artikel 49 AOW bedoelde mededelingsverplichting voorts betrekking op het onverwijld melden van een de volgende feiten of omstandigheden inzake de pensioengerechtigde of zijn partner:

- een wijziging in de aard van het inkomen van de partner, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;
- het gaan verwerven van inkomen uit arbeid of overig inkomen door de partner, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;
- een niet-conjuncturele verhoging van het inkomen uit arbeid of overig inkomen van de partner , tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen of de SVB aan de betrokkene een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van verhoging van het inkomen;
- indien op de toeslag geen generieke korting wordt toegepast of indien de generieke korting minder bedraagt dan 10%: het gaan verwerven van inkomen uit arbeid of overig inkomen door de pensioengerechtigde, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen of de SVB aan de betrokkene een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van verhoging van het inkomen;
- indien op de toeslag geen generieke korting wordt toegepast of indien de generieke korting minder bedraagt dan 10%: een niet-conjuncturele verhoging van het inkomen uit arbeid of overig inkomen van de pensioengerechtigde, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen of de SVB aan de betrokkene een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van verhoging van het inkomen.

Grondslag

artikel 49 AOW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 49

Mededelingsverplichting Anw (SB1246)

Beleidsregel

Voor de toepassing van artikel 35 Anw wordt verstaan onder:

- nabestaande: degene aan wie een nabestaandenuitkering is toegekend of die voor deze uitkering in aanmerking wenst te komen;
- kind: het kind van de nabestaande in de zin van artikel 5 Anw, voor zover dit kind ongehuwd is, jonger is dan 18 jaar en niet tot het huishouden van een ander dan de nabestaande behoort;
- wees: degene aan wie een wezenuitkering is toegekend, die deze uitkering heeft aangevraagd of voor wie deze uitkering is aangevraagd;
- uitkeringsgerechtigde: de nabestaande of de wees;
- onderwijs of beroepsopleiding: het onderwijs of de beroepsopleiding als bedoeld in artikel 17, zevende lid, onderdeel d Anw;
- inkomen uit arbeid of overig inkomen: het inkomen uit arbeid of overig inkomen als bedoeld in artikel 10, tweede lid Anw.

A. DE UITKERINGSGERECHTIGDE

De in artikel 35 Anw bedoelde mededelingsverplichting heeft in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van de volgende feiten of omstandigheden inzake de uitkeringsgerechtigde:

- het niet langer bezitten van de nationaliteit van één van de lidstaten van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte, indien de overledene onderworpen is geweest aan de wetgeving van ten minste één van deze lidstaten, en de overledene op het moment van overlijden niet de nationaliteit van één van deze lidstaten bezat, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- verhuizing, met uitzondering van verhuizing van het gehele gezin binnen Nederland of binnen de landsgrenzen van een ander land;
- het rechtens zijn ontnomen van zijn vrijheid;
- het onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel.

B. DE NABESTAANDE

Daarnaast heeft de in artikel 35 Anw bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van de volgende feiten en omstandigheden inzake de nabestaande:

- op hetzelfde adres gaan wonen als een of meer personen van 21 jaar of ouder, tenzij de nabestaande op hetzelfde adres als deze personen is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- verhuizing van personen van 21 jaar of ouder naar het adres waar de nabestaande woont, tenzij deze personen op hetzelfde adres als de nabestaande zijn ingeschreven in de basisregistratie personen;
- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner;

- indien sprake is van een commerciële relatie: het beëindigen van die relatie terwijl de nabestaande en de persoon met wie hij een commerciële relatie had het hoofdverblijf houden in dezelfde woning;
- indien de nabestaande deel uitmaakt van een meerpersoonshuishouden: het vertrek van een persoon uit of het gaan deelnemen van een persoon aan dit huishouden;
- indien de nabestaande op hetzelfde adres woont als een of meer personen van 21 jaar of ouder: het niet langer volgen van onderwijs of een beroepsopleiding door een van deze personen van 21 jaar of ouder, tenzij het onderwijs of de beroepsopleiding in Nederland werd gevolgd;
- het niet langer arbeidsongeschikt zijn in de zin van artikel 11 Anw;
- het gaan verwerven van inkomen uit arbeid;
- het gaan ontvangen van overig inkomen;
- een niet-conjuncturele wijziging van het inkomen uit arbeid of van het overig inkomen, tenzij de SVB een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van wijziging van het inkomen;
- een wijziging in de aard van het inkomen.

De nabestaande hoeft het gaan ontvangen of een wijziging van het inkomen uit arbeid of het overig inkomen echter niet aan de SVB te melden als dit inkomen in Nederland is onderworpen aan de loonbelasting of als de SVB aan de nabestaande uitsluitend een inkomensonafhankelijke uitkering heeft toegekend. De nabestaande aan wie uitsluitend een inkomensonafhankelijke uitkering is toegekend moet nog wel de volgende feiten en omstandigheden melden:

- het gaan ontvangen van een uitkering aan nagelaten betrekkingen ingevolge de sociale wetgeving van één of meer Mogendheden;
- een niet-conjuncturele wijziging van de hiervoor bedoelde uitkeringen, tenzij de SVB een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van wijziging van het inkomen.

C. HET KIND VAN DE NABESTAANDE

Daarnaast heeft de in artikel 35 Anw bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van de volgende feiten en omstandigheden inzake het kind:

- het niet langer behoren tot het huishouden van de nabestaande;
- het gaan behoren tot het huishouden van een ander;
- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner;
- het rechtens zijn ontnomen van zijn vrijheid;
- het bestaan van aanspraak op gezinsbijslag of wezenuitkering krachtens de wetgeving van een andere lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte;
- indien het kind geen eigen of aangehuwd kind van de nabestaande is: het bijdragen in het onderhoud van het kind door anderen of verandering in de hoogte van deze onderhoudsbijdrage;
- indien het kind geen eigen of aangehuwd kind van de nabestaande is: inkomen van het kind;

- verlies door de nabestaande van het ouderlijk gezag of het niet langer uitoefenen van de ouderlijke zorg over het kind;
- overlijden buiten Nederland of in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de basisregistratie personen.

D. DE WEES

Daarnaast heeft de in artikel 35 Anw bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van de volgende feiten en omstandigheden inzake de wees:

- erkenning of adoptie van de wees;
- het bestaan van aanspraak op wezenuitkering of gezinsbijslag voor het kind krachtens de wetgeving van een andere lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte.

E. DE WEES VAN 16 JAAR OF OUDER

Daarnaast heeft de in artikel 35 Anw bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van de volgende feiten en omstandigheden inzake de wees die de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt:

- voor de wees als bedoeld in artikel 26, eerste lid, onder d, Anw die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt: het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de wees die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- voor de wees die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt: het sluiten van een samenlevingscontract;
- voor de wees als bedoeld in artikel 26, eerste lid, onder d, Anw die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt: het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner ;
- voor de wees als bedoeld in artikel 26, eerste lid, onder d, Anw: de voor werkzaamheden beschikbare tijd niet langer grotendeels besteden aan de verzorging van zijn huishouden;
- voor de wees als bedoeld in artikel 26, eerste lid, onder d, Anw: het niet langer tot zijn huishouden behoren van een andere wees.

F. DE NABESTAANDE DIE GEEN UITKERING ONTVANGT

In afwijking van de onderdelen B en C heeft de nabestaande aan wie een uitkering is toegekend maar die in verband met het bepaalde in artikel 18 Anw geen uitkering ontvangt, de verplichting uitsluitend de volgende feiten of omstandigheden onverwijld te melden:

- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner;
- het niet langer arbeidsongeschikt zijn in de zin van artikel 11 Anw;
- het gaan behoren van het kind tot het huishouden van een ander;

- het sluiten van een huwelijk of een samenlevingscontract of het aangaan van een geregistreerd partnerschap door het kind van de nabestaande, tenzij het kind is ingeschreven in de basisregistratie personen en het huwelijk in Nederland is gesloten;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner door het kind van de nabestaande;
- het verlies door de nabestaande van het ouderlijk gezag of het niet langer uitoefenen van de ouderlijke zorg over het kind.

Grondslag

artikel 35 Anw

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2019

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 35

Mededelingsverplichting AKW (SB1247)

Beleidsregel

Voor de toepassing van artikel 15 AKW wordt verstaan onder:

- verzekerde: degene aan wie kinderbijslag is toegekend of die daarvoor in aanmerking wenst te komen;
- partner: de meerderjarige persoon met wie de verzekerde een huishouden vormt;
- kind: een kind waarvoor kinderbijslag is aangevraagd of toegekend.

A. DE VERZEKERDE OF ZIJN PARTNER

De in artikel 15 AKW bedoelde mededelingsverplichting heeft in ieder geval betrekking op het melden van de volgende feiten of omstandigheden inzake de verzekerde of zijn partner:

- het in Nederland gaan werken, terwijl de partner buiten Nederland werkt of een buitenlandse uitkering krijgt;
- het gaan werken buiten Nederland of in een ander land dan het woonland;
- het stoppen met werken in Nederland, terwijl de partner buiten Nederland werkt of een buitenlandse uitkering ontvangt;
- het stoppen met werken in Nederland, van degene die buiten Nederland woont;
- het stoppen met werken in het buitenland;
- het gaan ontvangen van een buitenlandse uitkering;
- het gaan ontvangen van kinderbijslag of gezinsbijslag van een andere organisatie dan de SVB;
- een wijziging in de kinderbijslag of gezinsbijslag van een andere organisatie dan de SVB;
- verhuizing, met uitzondering van verhuizing van het gehele gezin binnen Nederland of binnen de landsgrenzen van een ander land;
- het rechtens zijn ontnomen van zijn vrijheid;
- het sluiten of beëindigen van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap in Nederland, door een persoon die niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;

- het sluiten of beëindigen van een huwelijk of geregistreerd partnerschap buiten Nederland;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding in de zin van de AOW;
- het niet meer op één adres wonen van de verzekerde en zijn partner;
- het overlijden in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- het overlijden buiten Nederland;
- het verlies van de voogdij of de tijdelijke voogdij over een kind;

Als met toepassing van artikel 33, eerste lid van het verdrag met Turkije recht bestaat op kinderbijslag voor een kind dat in Turkije woont:

- het stoppen met werken in loondienst in Nederland, met uitzondering van de persoon die in Nederland woont en die aansluitend een WW- of ZW-uitkering ontvangt;
- het niet langer ontvangen van een WW- of ZW-uitkering, tenzij aansluitend werkzaamheden in loondienst worden verricht in Nederland;

Indien recht bestaat op dubbele kinderbijslag:

- het gedurende meer dan 45 dagen in een kwartaal verblijven bij het kind dat niet tot zijn huishouden behoort;
- het afwisselend met de partner gedurende meer dan 45 dagen in een kwartaal verblijven bij het kind dat niet tot zijn huishouden behoort;
- het gedurende een aaneengesloten periode van 45 dagen of meer verblijven bij het kind dat niet tot zijn huishouden behoort;
- het afwisselend met de partner gedurende een aaneengesloten periode van 45 dagen of meer verblijven bij het kind dat niet tot zijn huishouden behoort;
- het niet meer uitoefenen van het beroep van binnenschipper, kermisexploitant of circusartiest of een beroep dat hiermee is gelijk gesteld.

B. HET KIND

Daarnaast heeft de in artikel 15 AKW bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het melden van de volgende feiten of omstandigheden inzake het kind:

- verhuizing, met uitzondering van verhuizing van het gehele gezin binnen Nederland of binnen de landsgrenzen van een ander land;
- het niet meer behoren tot het huishouden van de verzekerde;
- het weer gaan behoren tot het huishouden van de verzekerde;
- het sluiten of eindigen van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap in Nederland, van een persoon die niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- het sluiten of eindigen van een huwelijk of geregistreerd partnerschap buiten Nederland;
- het sluiten of eindigen van een samenlevingscontract;
- het overlijden in Nederland, als het kind niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;

- het overlijden buiten Nederland;
- indien het kind niet tot het huishouden van de verzekerde behoort: het wijzigen van de bijdrage in de onderhoudskosten van het kind;

Indien recht bestaat op dubbele kinderbijslag, omdat het kind uitwonend is wegens het volgen van een beroepsopleiding of bezoeken van een school die wordt vermeld op de bijlagen bij de Regeling dubbele kinderbijslag om onderwijsredenen, of een daarmee vergelijkbare opleiding of school buiten Nederland:

- het wijzigen van of stoppen met de opleiding of school;
- het wijzigen of vervallen van de status als topsporter op ten minste toptalentniveau;
- het wijzigen of vervallen van de status als toptalent op het gebied van muziek of dans.

C. HET KIND VAN 16 JAAR OF OUDER

Daarnaast heeft de in artikel 15 AKW bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op de volgende wijzigingen in de situatie van kinderen van 16 jaar of ouder die in het buitenland wonen en die nog geen opleiding hebben voltooid die de SVB gelijkstelt met het behalen van een startkwalificatie:

- het starten, wijzigen of stoppen van een opleiding;
- het weer in staat zijn een opleiding te volgen door een kind nadat hij daartoe op lichamelijke of psychische gronden een tijd niet in staat is geweest;
- een onderbreking van de studie door studie-overgang, ziekte of andere omstandigheden, die zes maanden of langer duurt of zal gaan duren.

D. HET PLEEGKIND

Ten aanzien van het pleegkind in de zin van artikel 4, derde lid AKW heeft de in artikel 15 AKW bedoelde mededelingsverplichting in ieder geval betrekking op het melden van het bijdragen in het onderhoud van het kind door andere personen of instellingen alsmede verandering in de hoogte daarvan.

Grondslag

artikel 15 AKW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 15

Mededelingsverplichting Participatiewet (SB1312)

Beleidsregel

Voor de toepassing van artikel 17, eerste lid Participatiewet verstaat de SVB onder belanghebbende:

- de alleenstaande bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a Participatiewet aan wie een AIO-aanvulling is toegekend of die voor een AIO-aanvulling in aanmerking wenst te komen;
- de alleenstaande ouder bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b Participatiewet aan wie een AIO-aanvulling is toegekend of die voor een AIO-aanvulling in aanmerking wenst te komen;

- de gezinsleden bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c Participatiewet aan wie een AIO-aanvulling is toegekend of die voor een AIO-aanvulling in aanmerking wensen te komen;

Voor de toepassing van artikel 17, eerste lid Participatiewet verstaat de SVB onder onderwijs of beroepsopleiding: het onderwijs of de beroepsopleiding als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, onderdeel d Participatiewet.

De in artikel 17, eerste lid Participatiewet bedoelde mededelingsverplichting heeft in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van een de volgende feiten of omstandigheden inzake de belanghebbende:

- wijziging van nationaliteit, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- verhuizing, met uitzondering van verhuizing van het hele gezin binnen Nederland;
- opname in een (verpleeg)inrichting of ziekenhuis;
- op hetzelfde adres gaan wonen als een of meer personen van 21 jaar of ouder, tenzij de belanghebbende op hetzelfde adres als deze personen is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- verhuizing van personen van 21 jaar of ouder naar het adres waar de belanghebbende woont, tenzij deze personen op hetzelfde adres als de belanghebbende zijn ingeschreven in de basisregistratie personen;
- een verblijf in het buitenland, met inbegrip van de datum van vertrek en terugkeer.
- het sluiten van een huwelijk dan wel een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding;
- het weer gaan samenwonen met zijn wettige echtgenoot, van wie hij duurzaam gescheiden leefde;
- scheiding van tafel en bed tussen de echtgenoten;
- echtscheiding dan wel ontbinding van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij de echtscheiding in het buitenland is uitgesproken;
- indien sprake is van een commerciële relatie: het beëindigen van die relatie terwijl de belanghebbende en de persoon met wie hij een commerciële relatie had het hoofdverblijf houden in dezelfde woning;
- indien de belanghebbende op hetzelfde adres woont als een of meer personen van 21 jaar of ouder: het niet langer volgen van onderwijs of een beroepsopleiding door een van deze personen van 21 jaar of ouder, tenzij het onderwijs of de beroepsopleiding in Nederland werd gevolgd;
- overlijden buiten Nederland of in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- het rechtens zijn ontnomen van zijn vrijheid;
- het onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel.
- toekenning van een uitkering door een andere staat;
- het gaan verwerven van inkomen, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;

- een niet-conjuncturele verhoging van het inkomen, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen of de SVB aan de belanghebbende een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van verhoging van het inkomen;
- een wijziging in de aard van het inkomen;
- een toename van het vermogen.

Grondslag

artikel 17, eerste lid Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2019

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 17, lid 1

Mededelingsverplichting OBR (SB1288)

Beleidsregel

Voor de toepassing van de artikelen 24 en 25 OBR verstaat de SVB onder:

- aanvrager: degene die voor een overbruggingsuitkering in aanmerking wenst te komen.
- rechthebbende: degene aan wie een overbruggingsuitkering is toegekend.
- partner: degene die op grond van artikel 1, derde lid OBR als echtgenoot van de rechthebbende wordt beschouwd;
- inkomen uit arbeid of overig inkomen: het inkomen uit arbeid of overig inkomen als bedoeld in de artikelen 2 en 9 OBR.

De in de artikelen 24 en 25 OBR bedoelde mededelingsplicht heeft in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van een de volgende feiten of omstandigheden inzake de rechthebbende of zijn partner:

- wijziging van nationaliteit, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- verhuizing, met uitzondering van verhuizing van het gehele gezin binnen Nederland of binnen de landsgrenzen van een ander land;
- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het sluiten van een samenlevingscontract;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner;
- het weer gaan samenwonen met zijn wettige echtgenoot, van wie hij duurzaam gescheiden leefde;
- het niet meer op één adres wonen van de rechthebbende en zijn partner;
- scheiding van tafel en bed tussen de rechthebbende en zijn partner;
- echtscheiding of ontbinding van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij de echtscheiding in het buitenland is uitgesproken;
- overlijden buiten Nederland of in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- toekenning van een uitkering door een andere staat aan de rechthebbende;

- een wijziging in de aard van het inkomen van de rechthebbende, met uitzondering van het inkomen dat in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;
- het gaan verwerven van inkomen uit arbeid of overig inkomen door de rechthebbende, met uitzondering van het inkomen dat in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;
- een niet-conjuncturele verhoging van het inkomen uit arbeid of overig inkomen van de rechthebbende, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen of tenzij de SVB aan de betrokkene een afwijkende termijn heeft gesteld voor melding van verhoging van het inkomen;
- het rechtens zijn ontnomen van zijn vrijheid;
- het onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel.

Grondslag

artikel 24 en artikel 25 OBR

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- OBR: art. 25
- OBR: art. 24

Mededelingsverplichting Remigratiewet (SB1313)

Beleidsregel

Voor de toepassing van artikel 5a Remigratiewet verstaat de SVB onder:

- remigrant: een remigrant in de zin van artikel 1, onder i Remigratiewet.
- partner: een partner in de zin van artikel 1, onder h en artikel 1, tweede lid Remigratiewet.
- kind: een kind in de zin van artikel 1, onder d en artikel 1, derde lid Remigratiewet.

Ten behoeve van het hierna volgende beleid verstaat de SVB onder gezinsleden: de partner en/of de kinderen van de remigrant.

De in artikel 5a Remigratiewet bedoelde mededelingsverplichting heeft in ieder geval betrekking op het onverwijld melden van een de volgende feiten of omstandigheden inzake de remigrant, zijn partner, of zijn kinderen:

- het niet doorgaan van de remigratie;
- een wijziging in de datum van vertrek;
- het remigreren van meer of minder gezinsleden dan is vermeld op de aanvraag om remigratie-uitkering;
- het definitief toegelaten worden tot het bestemmingsland;
- een verhuizing, met uitzondering van een verhuizing van het gehele gezin binnen Nederland of binnen de landsgrenzen van een ander land;
- een verhuizing naar Nederland van de remigrant of één van zijn gezinsleden;
- het bij iemand anders gaan wonen door een kind dat nog geen 18 jaar is;
- het doen van afstand van de Nederlandse nationaliteit door de remigrant;

- het verkrijgen van de nationaliteit van het remigratieland door de remigrant;
- het sluiten van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het ontvangen van een remigratie-uitkering door degene met wie de remigrant is gehuwd of een geregistreerd partnerschap heeft;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding met een partner;
- het ontvangen van een remigratie-uitkering door degene met wie de remigrant een gezamenlijke huishouding voert;
- echtscheiding of ontbinding van een geregistreerd partnerschap, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij de echtscheiding in het buitenland is uitgesproken;
- het niet meer op één adres wonen door de remigrant en zijn partner;
- het sluiten van een huwelijk van een kind dat nog geen 18 jaar is, met uitzondering van de persoon die is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij het huwelijk in het buitenland is gesloten;
- het gaan voeren van een gezamenlijke huishouding door een kind dat nog geen 18 jaar is;
- de geboorte van een kind van de remigrant of zijn partner, tenzij de remigrant of zijn partner is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- overlijden buiten Nederland of in Nederland, indien de overledene niet is ingeschreven in de basisregistratie personen;
- het toekennen van een Nederlandse uitkering aan de remigrant of zijn partner, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;
- het wijzigingen of eindigen van een Nederlandse uitkering van de remigrant of zijn partner, tenzij het inkomen in Nederland aan de loonbelasting is onderworpen;
- het rechtens zijn ontnomen van de vrijheid van de remigrant of zijn partner;
- het onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel door de remigrant of zijn partner.

Grondslag

artikel 5a Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 5a

Geen schending van de mededelingsverplichting (SB1242)

Beleidsregel

In bepaalde gevallen waarin een belanghebbende een wijziging van omstandigheden niet binnen vier respectievelijk zes weken meldt (zie SB1101 over niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden), is geen sprake van een schending van de mededelingsverplichting. De SVB legt in die gevallen geen boete op en geeft evenmin een schriftelijke waarschuwing. Het gaat hierbij om de onderstaande situaties.

De SVB gaat ervan uit dat de belanghebbende tijdig aan zijn mededelingsverplichting heeft voldaan, als de SVB de belanghebbende binnen vier weken nadat een wijziging van de feiten of de omstandigheden heeft plaatsgevonden een formulier stuurt waarin naar het te melden feit of de te melden omstandigheid

wordt gevraagd, en de SVB dit formulier met vermelding van dit feit of deze omstandigheid binnen de voor terugzending gestelde termijn ontvangt.

De SVB gaat ervan uit dat er geen sprake is van schending van de mededelingsverplichting als het de belanghebbende aan de hand van het voorlichtingsmateriaal van de SVB redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat de wijziging van omstandigheden niet van invloed is op het recht op, de hoogte van of de uitbetaling van de uitkering. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan:

- een verhoging van inkomen uit arbeid terwijl dit inkomen ook na de verhoging beneden de vrijstellingsgrens blijft;
- mutaties in het inkomen, indien als gevolg van de hoogte van het inkomen geen nabestaandenuitkering, kinderbijslag, overbruggingsuitkering wordt uitbetaald, en de inkomensmutatie in dat feit geen wijziging brengt.

De SVB acht de mededelingsverplichting voorts niet geschonden als een wijziging van omstandigheden zich voordoet in een periode waarin de uitkering op verzoek van de belanghebbende niet is betaald.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Controlevoorschriften (SB1098)

Beleidsregel

Bij besluiten van 26 januari 1996 en 26 april 1996 heeft de SVB Controlevoorschriften AOW, Controlevoorschriften Anw en Controlevoorschriften AKW uitgevaardigd. Voorts zijn bij Besluit van 23 juni 2014 Controlevoorschriften Remigratiewet vastgesteld. Deze voorschriften beogen een doelmatige controle in het kader van de uitvoering van de AOW, de Anw, de AKW en de Remigratiewet te bevorderen. In de voorschriften is aangegeven op welke wijze de gerechtigde en anderen die de controlevoorschriften moeten naleven, dienen mee te werken aan controles van de SVB. Zo moeten zij door de SVB verlangde informatie tijdig verstrekken, op verzoek op een kantoor van de SVB verschijnen en controle door medewerkers van de SVB mogelijk maken. De belanghebbende is niet verplicht op verzoek van de SVB inlichtingen te verstrekken over het inkomen, indien als gevolg van de hoogte van het inkomen geen nabestaandenuitkering of kinderbijslag wordt uitbetaald, en sinds de laatste verstrekking van gegevens aan de SVB dit inkomen niet zodanig is gewijzigd dat in deze situatie verandering moet worden gebracht. De belanghebbende dient in die situatie wel aan de SVB mede te delen dat hij bezwaar heeft tegen het verstrekken van de gevraagde gegevens.

Als de betaling van een uitkering op verzoek van een belanghebbende is gestaakt past de SVB op deze belanghebbende de controlevoorschriften niet toe. De belanghebbende is dan niet verplicht om informatie te verstrekken aan de SVB. Wanneer de SVB op verzoek van de belanghebbende de betaling van de uitkering met terugwerkende kracht hervat en de belanghebbende stelt dat een gezamenlijke huishouding is ontstaan of verbroken, dan stelt de SVB zwaardere eisen aan het door belanghebbende te leveren bewijs. In dat geval geeft de SVB overeenkomstige toepassing aan het beleid vervat in SB1239 over Anw: opening dan wel herleving van het recht op uitkering na beëindiging van een gezamenlijke huishouding.

Het Besluit controlevoorschriften AKW ten aanzien van kinderbijslaggerechtigden van wie het gezin buiten Nederland woont bepaalt dat verzekerden, wier kinderen of partner in het buitenland wonen, verplicht zijn zich ieder kwartaal, na een oproep van de SVB, op het kantoor van de SVB te melden en zich te identificeren. Deze presentatieplicht dient ter voorkoming van de situatie dat ten onrechte kinderbijslag wordt uitbetaald wanneer de verzekerde zich weer bij zijn gezin in het buitenland heeft gevestigd zonder dit aan de SVB te melden.

Grondslag

artikel 15 AOW, artikel 36 Anw, artikel 16 AKW en artikel 8g Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 8g
- Controlevoorschriften Remigratiewet
- Besluit controlevoorschriften ten aanzien van kinderbijslaggerechtigden van wie het gezin buiten Nederland woont
- Controlevoorschriften AKW
- AOW: art. 15
- Controlevoorschriften AOW
- Anw: art. 36
- Controlevoorschriften Anw
- AKW: art. 16

Niet nakomen van de mededelingsverplichting of de controlevoorschriften

Niet nakomen van de mededelingsverplichting of de controlevoorschriften (SB1099)

Beleidsregel

Niet nakomen van de mededelingsverplichting of de controlevoorschriften kan verschillende vormen aannemen. De betrokkene kan niet, te laat of niet behoorlijk voldoen aan een verzoek om informatie of medewerking van de SVB (zie SB1100 over niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB).

De betrokkene kan ook nalaten feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de uitkering, binnen vier weken spontaan te melden (zie SB1101 over niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden).

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB

Niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB (SB1100)

Beleidsregel

Het hierna volgende beleid over het niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB heeft betrekking op de AOW, Anw, AKW, OBR en Remigratiewet. Het beleid dat ziet op de Participatiewet staat in SB1314 over Participatiewet: niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB.

Rappel

De SVB kan de betrokkene verzoeken om informatie of medewerking binnen een bepaalde termijn. Aan betrokkene kan uitstel worden verleend. Indien betrokkene, eventueel na uitstel, niet tijdig of onvolledig reageert, verzendt de SVB eerst een rappel met een nieuwe termijn.

Betrokkene reageert niet binnen de rappeltermijn

Indien betrokkene niet binnen de rappeltermijn reageert, wordt veelal onzeker of nog aanspraak bestaat op de volledige uitkering. De SVB schorst in dat geval de betaling (zie SB1093 over schorsing wegens twijfels aan de rechtmatigheid van de betaling). Een schorsing heeft betrekking op (het gedeelte van) de uitkering waarvan onzeker is of er nog aanspraak op bestaat. Echter, indien geen onzekerheid bestaat over het recht op al uitbetaalde kinderbijslag wordt de kinderbijslag zonder terugwerkende kracht beëindigd of herzien.

Indien het verzoek zich richt op het vaststellen van de rechtmatigheid van betalingen over een periode in het verleden en betrokkene niet binnen de rappeltermijn reageert, dan herziet de SVB de uitkering of trekt zij deze in over de onderzochte periode op grond van artikel 17a, eerste lid, onder c, AOW, artikel 34, eerste lid, onder c, Anw, artikel 14a, eerste lid, onder c AKW, artikel 16, tweede lid OBR dan wel artikel 6c, eerste lid, onder c Remigratiewet.

Betrokkene reageert na de schorsing
Reageert de betrokkene na de schorsing en stelt de SVB vast dat er nog aanspraak bestaat op de volledige uitkering, dan wordt de schorsing opgeheven. Bestaat er geen aanspraak meer op de volledige uitkering, dan wordt de uitkering ingetrokken of herzien volgens het hierna volgende beleid.

Herziening of intrekking
De uitkering wordt herzien of ingetrokken (herzien tot nul), indien betrokkene binnen drie maanden na de schorsing nog niet aan het verzoek heeft voldaan. Voor de Remigratiewet bedraagt de termijn zes maanden. De intrekking of herziening vindt plaats met ingang van de datum waarop de betaling eerder geheel of gedeeltelijk is geschorst.

De SVB kan een aanvullend onderzoek instellen naar de rechtmatigheid van betalingen over de periode gelegen voor de herziening of intrekking. De volgende situaties kunnen worden onderscheiden:

- Blijkt er geen wijziging in de omstandigheden te hebben plaatsgevonden, dan blijft de eerdere herziening of intrekking vanaf de datum van schorsing in stand.
- Blijkt er een wijziging in de omstandigheden te hebben plaatsgevonden waardoor betrokkene al eerder geen aanspraak meer had op de volledige uitkering, dan wordt de uitkering ingetrokken of herzien met ingang van die eerdere datum. Zie SB1078 over Verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden.
- Blijkt er een wijziging in de omstandigheden te hebben plaatsgevonden, maar ontbreekt ieder aanknopingspunt met betrekking tot het moment waarop de omstandigheden zijn gewijzigd, dan blijft de eerdere herziening of intrekking vanaf de datum van schorsing in stand.
- Indien betrokkene niet binnen de rappeltermijn reageert, dan wordt de uitkering eveneens herzien of ingetrokken over de onderzochte periode op grond van artikel 17a, eerste lid, onder c, AOW, artikel 34, eerste lid, onder c, Anw, artikel 14a, eerste lid, onder c AKW, artikel 16, tweede lid OBR dan wel artikel 6c, eerste lid, onder c Remigratiewet.

Betrokkene reageert na intrekking of herziening
De betrokkene kan na de intrekking of herziening alsnog aantonen dat hij al dan niet onafgebroken aanspraak op de volledige uitkering heeft behouden. Toont de betrokkene dit aan vóórdat het intrekkings- of herzieningsbesluit rechtens onaantastbaar is geworden, dan betaalt de SVB de achterstallige uitkering aan hem uit. Toont de betrokkene dit aan nadat het intrekkingsbesluit rechtens onaantastbaar is geworden, dan wordt de achterstallige uitkering met een terugwerkende kracht van maximaal een jaar betaald te rekenen vanaf het moment dat de klant de informatie heeft verstrekt. Voor de AOW, Anw en Remigratiewet kan in een bijzonder geval en bij gebleken hardheid de terugwerkende kracht langer zijn, zie SB1070 over terugwerkende kracht van meer dan een jaar (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Besluit Beleidsregels SVB 2016). Een nog niet-geëffectueerde maatregel wordt op de hervatte uitkering ingehouden.

Maatregel of boete

Indien de betrokkene niet binnen de rappeltermijn reageert, legt de SVB een maatregel op of geeft zij een waarschuwing (zie SB1102 over het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing).

De maatregel of waarschuwing wordt opgelegd nadat betrokkene alsnog heeft gereageerd of, indien een reactie uitblijft, bij het intrekken of herzien van de uitkering.

Blijkt uit de reactie van betrokkene of stelt de SVB op andere wijze vast dat de mededelingsverplichting is geschonden, dan legt de SVB geen maatregel op maar een boete of geeft zij een waarschuwing (zie SB1101 over niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden en SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing). In het kader van de OBR legt de SVB bij een dergelijke schending van de mededelingsverplichting een maatregel op (zie SB1102 over het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing).

Grondslag

artikel 17c, eerste lid, onder c AOW, artikel 34, eerste lid, onder c Anw, artikel 14a, eerste lid, onder c AKW, artikel 16, tweede lid OBR, artikel 6c, eerste lid, onder c en artikel 6d, tweede lid Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6d, lid 2
- Remigratiewet: art. 6c, lid 1, onder c
- AOW: art. 17a, eerste lid, onder c
- Anw: art. 34, eerste lid, onder c
- AKW: art. 14a, eerste lid, onder c
- OBR: art. 16, lid 2

Jurisprudentie

- CRvB 25 november 2005, RSV 2006/46, ECLI:NL:CRVB:2005:AU6893

Participatiewet: niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB (SB1314)

Beleidsregel

De SVB weigert de AIO-aanvulling indien de aanvrager gegevens die van belang zijn voor het recht op AIO-aanvulling niet aan de SVB verstrekt.

In geval de SVB al een AIO-aanvulling heeft toegekend en de betrokkene de voor de AIO-aanvulling van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet of niet volledig binnen de door de SVB gestelde termijn verstrekt, verzendt de SVB een rappèl. Voldoet de betrokkene niet binnen de daarin gestelde termijn aan het verzoek dan schort de SVB op grond van artikel 54, eerste lid Participatiewet het recht op AIO-aanvulling op. De SVB geeft betrokkene bij de opschorting een termijn waarbinnen hij zijn verzuim kan herstellen. Worden de gevraagde gegevens binnen de hersteltermijn verstrekt, dan heft de SVB de opschorting op en legt zij een maatregel op of geeft zij een waarschuwing (zie SB1315 over het opleggen van een maatregel of het geven van een waarschuwing in het kader van de Participatiewet).

Blijkt uit de reactie van de betrokkene dat er een wijziging in de omstandigheden is opgetreden, of stelt de SVB dit op andere wijze vast, dan legt de SVB een boete op of geeft zij een waarschuwing (zie SB1101 over niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden en SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing).

Wordt de gevraagde informatie niet binnen de hersteltermijn verstrekt, dan trekt de SVB het recht op AIO-aanvulling in op grond van artikel 54, vierde lid Participatiewet (zie SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden).

In dat geval onderzoekt de SVB of de aanspraak op AIO-aanvulling op een eerder moment is geëindigd dan het moment met ingang waarvan het recht is opgeschort. Blijkt van een wijziging in de omstandigheden waardoor de betrokkene al eerder geen of een lagere aanspraak had op de AIO-aanvulling, dan trekt de SVB de AIO-aanvulling met ingang van een eerdere datum geheel of gedeeltelijk in.

Het komt voor dat de betrokkene alsnog voldoet aan het verzoek van de SVB nadat het opschortingsbesluit rechtens onaantastbaar is geworden, maar voordat het intrekkingsbesluit rechtens onaantastbaar is geworden. In dat geval beoordeelt de SVB bij de heroverweging in bezwaar uitsluitend of de betrokkene verwijtbaar heeft verzuimd om de gevraagde informatie binnen de gestelde termijn te verstrekken (CRvB 27 juni 2000). De SVB past hierbij het beleid in SB1244 over het bepalen van de mate van verwijtbaarheid overeenkomstig toe. De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat de verwijtbaarheid in ieder geval ontbreekt indien het gaat om gegevens die niet (meer) van belang zijn voor de AIO-aanvulling of waarover betrokkene niet binnen de hersteltermijn redelijkerwijs heeft kunnen beschikken (CRvB 29 mei 2007 en CRvB 5 december 2007). Als de verwijtbaarheid ontbreekt, trekt de SVB het opschortingsbesluit in herroept zij het intrekkingsbesluit. Indien het verzuim verwijtbaar is, slaat de SVB geen acht op na de gestelde termijn ontvangen gegevens (CRvB 16 januari 2007). De SVB merkt in dat geval deze gegevens aan als een nieuwe aanvraag om een AIO-aanvulling. Ten aanzien van de ingangsdatum van het recht op AIO-aanvulling past de SVB het beleid toe in SB1309 over tijdig en verschoonbaar te laat voldoen aan de mededelingsverplichting.

In geval de betrokkene de gevraagde gegevens niet verstrekt dan is de SVB op grond van artikel 54, eerste lid Participatiewet bevoegd om de AIO-aanvulling voor een termijn van ten hoogste acht weken op te schorten. Trekt de SVB de AIO-aanvulling niet binnen deze termijn in, dan herleeft het recht in beginsel van rechtswege. Het kan echter voorkomen dat de SVB nog steeds niet beschikt over de noodzakelijke gegevens. In dat geval trekt de SVB het recht op AIO-aanvulling in op grond van artikel 54, derde lid, eerste volzin Participatiewet (zie SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden).

Toont de betrokkene in bezwaar aan dat hij, al dan niet onafgebroken, aanspraak op AIO-aanvulling heeft behouden, dan herroept de SVB het intrekkingsbesluit. Blijkt uit de door de betrokkene verstrekte gegevens dat aanspraak bestaat op een lagere AIO-aanvulling dan legt de SVB een boete op (zie SB1101 over niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden en SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing).

Als pas na het rechtens onaantastbaar worden van een intrekkingsbesluit blijkt dat de betrokkene, al dan niet onafgebroken, aanspraak op een AIO-aanvulling heeft behouden, dan past de SVB het beleid in SB1310 over het terugkomen van een rechtens onaantastbaar AIO-besluit op verzoek van de belanghebbende overeenkomstig toe.

Grondslag

artikel 54 Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 54

Jurisprudentie

- CRvB 27 juni 2000, ECLI:NL:CRVB:2000:AJ9675
- CRvB 16 januari 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:AZ7575
- CRvB 29 mei 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BA6853

- CRvB 5 december 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BB9561

Niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden (SB1101)

Beleidsregel

Van schending van de mededelingsverplichting is onder andere sprake als de belanghebbende feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat die van invloed kunnen zijn op de uitkering, niet onverwijld spontaan aan de SVB meldt. Onder 'onverwijld' in de zin van artikel 49 AOW, artikel 35 Anw, artikel 15 AKW, artikel 17, eerste lid Participatiewet en artikel 5a Remigratiewet verstaat de SVB: binnen vier weken nadat het van belang zijnde feit heeft plaatsgevonden of de relevante wijziging van omstandigheden is ingetreden. De SVB past een termijn van zes weken toe indien het van belang zijnde feit of de relevante wijziging betrekking heeft op een belanghebbende of een partner die niet in Nederland woont, of een kind dat niet in Nederland woont. In afwijking van het voorgaande geldt voor de Participatiewet dat de betrokkene een verblijf in het buitenland voorafgaand aan zijn verblijf moet melden.

Met melding aan de SVB wordt gelijkgesteld melding aan een buitenlandse autoriteit of orgaan indien de mededelingsplichtige in een land woont waarmee is geregeld dat aanvragen en verklaringen kunnen worden ingediend bij de overeenkomstige instanties in het desbetreffende land. Indien de belanghebbende echter voor laatstbedoelde weg kiest, maar hij verzuimt aan te geven dat de mededeling bestemd is voor de SVB, neemt de SVB in beginsel aan dat de mededelingsverplichting is geschonden indien de mededeling de SVB niet of niet tijdig bereikt. In geval de belanghebbende evenwel kan aantonen dat voor de ontvangende instantie redelijkerwijs duidelijk had moeten zijn dat de mededeling voor de SVB was bestemd, maar deze instantie is haar doorzendverplichting niet nagekomen, dan geldt de datum van indiening bij de instantie als indiening bij de SVB. Omdat artikel 25 OBR het bepaalde in artikel 49 AOW van overeenkomstige toepassing verklaart, past de SVB dit beleid ook toe bij de uitvoering van de OBR.

Als blijkt dat de betrokkene een omstandigheid of een feit niet tijdig heeft gemeld, legt de SVB een boete op (zie SB1103 over het opleggen van een boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing). Daarnaast wordt de uitkering zo nodig herzien of ingetrokken en vordert de SVB onverschuldigd betaalde bedragen terug (zie SB1075 over verhoging wegens wijziging van de omstandigheden, SB1309 over verhoging AIO-aanvulling wegens wijziging van de omstandigheden, SB1077 over verlaging of intrekking ex nunc wegens wijziging van de omstandigheden, SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden en SB1114 over terugvordering van uitkeringen. Op grond van artikel 17 OBR kan de SVB bij de uitvoering van de OBR uitsluitend maatregelen opleggen (zie SB1102 over het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing).

Grondslag

artikel 49 AOW, artikel 35 Anw, artikel 15 AKW, artikel 17, eerste lid Participatiewet en artikel 5a Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 17, lid 1
- Remigratiewet: art. 5a
- AOW: art. 49
- Anw: art. 35
- AKW: art.15
- OBR: art. 25

Het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing (SB1102)

Beleidsregel

Het hierna volgende beleid over het opleggen van een maatregel en het geven van een schriftelijke waarschuwing heeft betrekking op de AOW, Anw, AKW, OBR en Remigratiewet. Het beleid over de Participatiewet staat in SB1315.

De SVB is verplicht de uitkering tijdelijk of blijvend, geheel of gedeeltelijk te weigeren als de door de SVB vastgestelde controlevoorschriften niet of niet behoorlijk worden nageleefd of als degene op wie een mededelingsverplichting rust, na een verzoek om informatie van de SVB, de gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn verstrekt.

De SVB past een dergelijke maatregel ook toe als de betrokkene de identificatieverplichting van artikel 55, tweede lid, van de Wet SUWI niet is nagekomen, of als hij weigert zich aan een in de Anw voorzien geneeskundig onderzoek te onderwerpen.

Aan de controlevoorschriften en de mededelingsverplichting is ook voldaan, als de betrokkene binnen de gestelde termijn een formulier van de SVB ontvangt waarin hij de betreffende wijziging alsnog meldt. Dit formulier moet dan uiterlijk op de laatste dag van de terugzendtermijn door de SVB zijn ontvangen (ontvangsttheorie).

OBR

Op grond van artikel 17, eerste lid OBR is de SVB verplicht een maatregel op te leggen als de door de SVB vastgestelde controlevoorschriften niet of niet behoorlijk worden nageleefd of als degene op wie een mededelingsverplichting rust, na een verzoek om informatie van de SVB, de gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn verstrekt. Daarnaast moet de SVB een maatregel opleggen als degene op wie een mededelingsverplichting rust feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat die van invloed kunnen zijn op de overbruggingsuitkering, niet onverwijld spontaan aan de SVB meldt. In het tweede lid van artikel 17 OBR zijn artikel 17b, tweede, derde, vierde en zesde lid AOW en het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten van overeenkomstige toepassing verklaard. Om die reden geldt het hiernavolgende beleid in het kader van de AOW eveneens voor de OBR.

Remigratiewet

Met ingang van 1 juli 2014 is de SVB op grond van artikel 6aa Remigratiewet eveneens verplicht een maatregel op te leggen als de door de SVB vastgestelde controlevoorschriften niet of niet behoorlijk worden nageleefd of als degene op wie een mededelingsverplichting rust, na een verzoek om informatie van de SVB, de gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn verstrekt. De SVB legt uitsluitend een maatregel op voor overtredingen die op of na 1 juli 2014 zijn begaan. Het hierna volgende beleid geldt eveneens voor de Remigratiewet.

Maatregel of schriftelijke waarschuwing

Indien de mededelingsverplichting niet binnen de in het verzoek gestelde termijn wordt nagekomen, kan de SVB op grond van en onder de voorwaarden genoemd in artikel 17b, derde lid AOW, artikel 38, derde lid Anw, artikel 17, derde lid 3 AKW en artikel 6aa, derde lid Remigratiewet volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing. De SVB volstaat niet met het geven van een waarschuwing, indien zij al een schorsingsbeslissing heeft genomen.

De SVB legt geen maatregel op als het pensioen, de uitkering of de kinderbijslag is beëindigd en niet kan herleven.

Hoogte en duur maatregel

In het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten worden nadere regels gegeven voor het bepalen van de hoogte en de duur van een maatregel. De SVB geeft aan dit besluit de volgende invulling.

Een schending van de in de AOW, de Anw, de AKW en de Remigratiewet opgenomen verplichtingen doet zich uitsluitend voor op het moment waarop de termijn verloopt waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan of op het tijdstip waarop de belanghebbende zijn medewerking weigert. Door het eenmalige karakter van deze schending is er geen sprake van een zogenoemde duurovertreding. Gelet hierop legt de SVB alleen maatregelen op voor de minimale duur genoemd in artikel 2, eerste lid, onder a of artikel 2, eerste lid, onder b van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten.

De hoogte van de maatregel moet worden afgestemd op de ernst van de overtreding en de mate van verwijtbaarheid. De mate waarin de gedraging aan de belanghebbende kan worden verweten, beoordeelt de SVB aan de hand van de regels die zijn beschreven in SB1244 over het bepalen van de mate van verwijtbaarheid. Deze regels gaan ook over opzet en grove schuld. Deze begrippen spelen echter geen rol bij het opleggen van een maatregel. Daarom maakt de SVB geen onderscheid tussen opzet, grove schuld of verwijtbaarheid als zij een maatregel oplegt.

Bij het bepalen van de hoogte van de maatregel hanteert de SVB het volgende beleid. Bij het niet tijdig of niet behoorlijk nakomen van een verplichting van de eerste categorie, bedraagt de hoogte van de maatregel 5% van het uitkeringsbedrag bedoeld in artikel 2 van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten met het in dat besluit voorgeschreven minimum van € 25,-. Indien verminderde verwijtbaarheid daartoe aanleiding geeft, bedraagt het percentage 2%, met het minimum van € 25,-.

Bij het niet tijdig of behoorlijk nakomen van een verplichting van de tweede categorie bedraagt de hoogte van de maatregel 10% van het uitkeringsbedrag bedoeld in artikel 2 van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten, met het minimum van € 25,-. Indien verminderde verwijtbaarheid daartoe aanleiding geeft, legt de SVB een maatregel op van 5%, met het minimum van € 25,-.

Recidive
Indien aan de belanghebbende een maatregel is opgelegd en binnen twee jaar na de bekendmaking daarvan opnieuw een soortgelijke verplichting niet of niet behoorlijk wordt nagekomen wordt het percentage van de op te leggen maatregel met 50% verhoogd, nadat rekening is gehouden met de mate van verwijtbaarheid. De SVB onderscheidt drie soorten verplichtingen:

- het tijdig voldoen aan een verzoek om informatie van de SVB;
- de verplichtingen van de tweede categorie, zoals bedoeld in artikel 4 van het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten;
- het naleven van de controlevoorschriften, voor zover deze verplichting niet valt onder de voorgaande twee soorten verplichtingen.

Effectueren maatregel
De SVB effectueert de maatregel door het bedrag in mindering te brengen op de eerstvolgende termijn of termijnen van het pensioen, de uitkering, de kinderbijslag of de remigratievoorzieningen. Indien er gedurende vijf jaar geen recht op (uitbetaling van) het pensioen, de uitkering of de kinderbijslag bestaat, vervalt de maatregel. De reden hiervoor is dat de SVB het dossier na vijf jaar afsluit als geen recht meer bestaat op pensioen, uitkering of kinderbijslag. De SVB leidt voorts uit de wetsgeschiedenis af dat een reeds opgelegde maatregel vervalt als het recht op pensioen, uitkering of kinderbijslag eindigt en niet kan herleven.

Grondslag

artikel 17b AOW, artikel 38 Anw, artikel 17 AKW, artikel 17 OBR, artikel 6aa Remigratiewet en het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten
- Remigratiewet: art. 6aa
- OBR: art. 17
- AOW: art. 17b
- Anw: art. 38
- AKW: art. 17

Het opleggen van een maatregel of het geven van een waarschuwing in het kader van de Participatiewet

Het opleggen van een maatregel of het geven van een waarschuwing in het kader van de Participatiewet (SB1315)

Beleidsregel

De SVB is onder meer verplicht de AIO-aanvulling te verlagen als de betrokkene een of meerdere verplichtingen die uit de Participatiewet voortvloeien niet of onvoldoende nakomt. De SVB onderscheidt daarbij de volgende verplichtingen:

- de verplichting tot arbeidsinschakeling;
- het in voldoende mate beheersen van de Nederlandse taal en meewerken aan een taaltoets;
- de medewerkingsverplichting;
- het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- aanvullende verplichtingen.

Het beleid over deze verplichtingen staat in SB1316 (Verplichting tot arbeidsinschakeling en voldoende beheersen van de Nederlandse taal), SB1317 (Medewerkingsverplichting), SB1318 (Tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid) en SB1319 (Aanvullende verplichtingen).

Als de betrokkene de voor de AIO-aanvulling van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet binnen de door de SVB gestelde termijn verstrekt en uit de gegevens blijkt dat er geen gevolgen zijn voor de hoogte van of het recht op AIO-aanvulling, legt de SVB eveneens een maatregel op. Zie voor het niet of niet correct voldoen aan een verzoek van de SVB ook SB1314.

Grondslag

artikel 9, eerste lid, artikel 17, eerste en tweede lid, artikel 47c, tweede en vijfde lid, artikel 55 Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 55
- Participatiewet: art. 47c, lid 2 en 5
- Participatiewet: art. 17, lid 1 en 2
- Participatiewet: art. 9, lid 1

Verplichtingen in de Participatiewet

Verplichting tot arbeidsinschakeling en voldoende beheersen van de Nederlandse taal (SB1316)

Beleidsregel

De verplichtingen die gaan over arbeidsinschakeling staan in artikel 9, eerste lid en artikel 47c, vijfde lid Participatiewet. Deze verplichtingen gelden niet voor de persoon die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, maar wel voor zijn jongere partner die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt. Daarnaast geldt voor deze jongere partner de in artikel 18b Participatiewet neergelegde verplichting om de Nederlandse taal in voldoende mate te beheersen en mee te werken aan een taaltoets.

De in artikel 47a Participatiewet omschreven taak van de SVB omvat niet de ondersteuning van de jongere partner bij arbeidsinschakeling en re-integratie. Deze ondersteuning is een verantwoordelijkheid van het college van de gemeente waarin de jongere partner woont. Hetzelfde geldt voor het afnemen van een taaltoets als bedoeld in artikel 18b, tweede lid Participatiewet.

Voor de vraag of de jongere partner de hiervoor genoemde verplichtingen onvoldoende is nagekomen, is de SVB afhankelijk van een melding van het college. Indien het college een gegrond vermoeden heeft dat de jongere partner niet voldoet aan deze verplichtingen, stelt het college de SVB daarvan in kennis. De SVB neemt in dat geval aan dat de jongere partner deze verplichtingen heeft geschonden, tenzij de kennisgeving van het college deze conclusie kennelijk niet ondersteunt.

Grondslag

artikel 9, eerste lid, artikel 47c, tweede, derde en vijfde lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 9, lid 1
- Participatiewet: art. 18b
- Participatiewet: art. 47c, lid 2, 3 en 5

Medewerkingsverplichting (SB1317)

Beleidsregel

Op grond van artikel 17, tweede lid Participatiewet is de betrokkene verplicht aan de SVB desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de Participatiewet. Hieronder vallen bijvoorbeeld de volgende verplichtingen:

- mee werken aan een onderzoek naar het bezit van vermogen in het buitenland;
- gehoor te geven aan een loketoproep;
- in geval van een zelfstandige die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt: het overleggen van de administratie betreffende het boekjaar waarover een AIO-aanvulling is verleend.

Grondslag

artikel 17, tweede lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 17, lid 2

Betonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid (SB1318)

Beleidsregel

Artikel 47c, tweede lid, aanhef en onder b Participatiewet bepaalt dat de SVB de AIO-aanvulling moet verlagen indien de betrokkene naar het oordeel van de SVB tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan. De SVB is van oordeel dat hiervan sprake is als de betrokkene handelingen verricht dan wel nalaat waardoor onnodig een beroep op een AIO-aanvulling wordt gedaan. Te denken valt aan het niet of te laat aanvragen van een voorliggende voorziening (zie CRvB 17 april 2001) of het onverantwoord interen op het vermogen doordat de betrokkene een schenking doet of zijn vermogen te snel opmaakt (zie CRvB 30 december 2008). Als dit vermogen was gebruikt voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, had dat ertoe geleid dat de betrokkene gedurende een langere tijd geen beroep had hoeven doen op een AIO-aanvulling. De verplichting om voldoende besef van verantwoordelijkheid te tonen, geldt al voordat een AIO-aanvulling wordt aangevraagd (zie bijvoorbeeld CRvB 10 november 2011).

De SVB leidt uit de jurisprudentie af dat sprake is van onverantwoord interen op het vermogen als de betrokkene per maand meer dan anderhalf maal de relevante bijstandsnorm besteedt aan de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan (CRvB 8 juni 2004). Deze kosten worden zo nodig aangevuld met een bedrag voor woonkosten en overige als noodzakelijk aan te merken kosten. Voorts is van belang of de betrokkene over inkomsten beschikte. In dat geval worden deze inkomsten in mindering gebracht op het vermogen dat betrokkene mag besteden aan de noodzakelijke kosten van het bestaan (CRvB 28 augustus 2001).

Grondslag

artikel 47c, tweede lid, onder b Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 47c, lid 2

Jurisprudentie

- CRvB 17 april 2001, RSV 200/143, ECLI:NL:CRVB:2001:AL1252
- CRvB 28 augustus 2001, JABW 2001/184, ECLI:NL:CRVB:2001:AJ9844
- CRvB 8 juni 2004, ECLI:NL:CRVB:2004:AP1646
- CRvB 30 december 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BH0516
- CRvB 11 oktober 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BT8375

Aanvullende verplichtingen (SB1319)

Beleidsregel

Op grond van artikel 55 Participatiewet heeft de SVB de mogelijkheid om aanvullende verplichtingen op te leggen. Hieronder vallen: de alimentatieplicht, de budgetteringsplicht, verplichtingen in verband met geldlening of borgtocht, de verplichting tot aangifte van een briefadres en nadere verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling dan wel verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van AIO-aanvulling, of strekken tot vermindering of beëindiging van de AIO-aanvulling. De SVB legt één of meer van deze verplichtingen op als de omstandigheden van het geval dit vereisen.

Grondslag

artikel 55 Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 55

De hoogte van de maatregel

De hoogte van de maatregel (SB1320)

Beleidsregel

Indien de SVB een maatregel oplegt, stemt zij de hoogte van de maatregel achtereenvolgens af op:

- de ernst van de overtreding;
- de mate van verwijtbaarheid van de betrokkene;
- zo nodig de omstandigheden waaronder de gedraging is gepleegd.

Grondslag

artikel 47c, eerste lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 47c, lid 1

Ernst van de overtreding (SB1321)

Beleidsregel

De ernst van de overtreding komt tot uitdrukking in een percentage van de toepasselijke bijstandsnorm. Dit is de norm bedoeld in artikel 22 Participatiewet. Het percentage van deze norm is hoger naarmate het niet nakomen van de verplichting grotere gevolgen heeft voor het recht op AIO-aanvulling. Ten aanzien van de verplichting tot arbeidsinschakeling geldt dat een schending hiervan ernstiger wordt geacht naarmate dit concretere gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

De SVB onderscheidt in dit verband drie categorieën, waarbij de ernst van het niet nakomen van de verplichting het onderscheidend criterium is.

Eerste categorie:

- het zich tijdig laten registreren als werkzoekende bij het UWV;
- het tijdig laten verlengen van de registratie als werkzoekende bij het UWV;
- het tijdig reageren op een informatieverzoek van de SVB;

Tweede categorie:

- het naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten;
- het meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a Participatiewet;
- het meewerken aan een onderzoek van de SVB;
- het gehoor geven aan een loketoproep;
- het nakomen van de aanvullende verplichtingen.

Derde categorie:

- het nakomen van de verplichtingen bedoeld in artikel 47c, vijfde lid Participatiewet;
- het nakomen van een met een in artikel 47c, vijfde lid Participatiewet genoemde vergelijkbare verplichting, bijvoorbeeld het naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen in de gemeente van inwoning.

Bij het niet nakomen van een van de hiervoor genoemde verplichtingen legt de SVB een maatregel op van:

- vijf procent van de toepasselijke bijstandsnorm gedurende een maand bij een verplichting van de eerste categorie;
- tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm gedurende een maand bij een verplichting van de tweede categorie;
- honderd procent van de toepasselijke bijstandsnorm gedurende een maand bij een verplichting van de derde categorie.

Indien de SVB aan de betrokkene een maatregel heeft opgelegd en hij binnen een jaar na de bekendmaking daarvan opnieuw een soortgelijke verplichting niet of niet behoorlijk nakomt, bedraagt de duur van de maatregel twee maanden. Indien de SVB voor een soortgelijke verplichting een schriftelijke waarschuwing heeft gegeven in plaats van het opleggen van een maatregel geldt een periode van twee jaar na de bekendmaking van de waarschuwing. Bij een derde of volgende schending van een verplichting van de derde categorie binnen een jaar nadat voor het niet nakomen van deze verplichting een maatregel is opgelegd, bedraagt de duur van de maatregel drie maanden.

In geval van een schending van een verplichting van de eerste categorie hanteert de SVB het beleid dat zij geen maatregel oplegt maar een schriftelijke waarschuwing geeft. De SVB legt in deze situatie wel een maatregel op als zij het recht op AIO-aanvulling met toepassing van artikel 54, eerste lid Participatiewet heeft opgeschort of het niet nakomen van de verplichting plaatsvindt binnen een periode van een respectievelijk twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop de SVB eerder een maatregel heeft opgelegd of een schriftelijke waarschuwing heeft gegeven.

Komt de betrokkene een of meer verplichtingen niet na die verband houden met het in voldoende mate beheersen van de Nederlandse taal, dan legt de SVB een maatregel op volgens de regels neergelegd in artikel 18b, vierde, negende, tiende en elfde lid Participatiewet. Het beleid over het opleggen van een maatregel wegens het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal staat in SB1324.

Indien de betrokkene een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond, legt de SVB een maatregel op die per maand tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. De SVB berekent de duur van de maatregel door het bedrag dat betrokkene had kunnen aanwenden voor zijn levensonderhoud te delen door anderhalf maal de toepasselijke bijstandsnorm, met een minimum van een maand en een maximum van twaalf maanden. Indien het bedrag van de AIO-aanvulling minder bedraagt dan tien procent van de toepasselijke bijstandsnorm waardoor de maandelijks te effectueren maatregel evenredig minder bedraagt, verlengt de SVB de duur van de maatregel naar evenredigheid. In dat geval beperkt de SVB de duur van de maatregel tot ten hoogste 24 maanden. Bij de berekening van de duur van de maatregel rondt de SVB naar beneden af op hele maanden. Wanneer deze afronding ertoe leidt dat geen maatregel zou worden opgelegd, legt de SVB gedurende één maand een maatregel op.

De Participatiewet geeft geen regels over samenloop van meer dan een maatregelwaardige gedraging, bijvoorbeeld het gelijktijdig niet nakomen van meer dan één van de verplichtingen genoemd in artikel 47c, vijfde lid Participatiewet. De SVB hanteert daarom het beleid dat zij in dat geval volstaat met het opleggen van de zwaarste maatregel. Het kan ook voorkomen dat dezelfde gedraging leidt tot een schending van meer dan een verplichting. Ook in dat geval legt de SVB de zwaarste maatregel op.

Grondslag

artikel 22 Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 22

Mate van verwijtbaarheid (SB1322)

Beleidsregel

De mate waarin de gedraging aan de betrokkene kan worden verweten, beoordeelt de SVB aan de hand van de regels die zijn beschreven in SB1244 over het bepalen van de mate van verwijtbaarheid. Deze regels gaan ook over opzet en grove schuld. Deze begrippen spelen echter geen rol bij het opleggen van een maatregel. Daarom maakt de SVB geen onderscheid tussen opzet, grove schuld of verwijtbaarheid als zij een maatregel oplegt. Als volgens de regels in SB1244 sprake is van verminderde verwijtbaarheid halveert de SVB het percentage van de op te leggen maatregel.

Artikel 47c, tiende lid Participatiewet bepaalt dat geen maatregel wordt opgelegd indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt. Daarnaast hanteert de SVB het beleid dat zij geen maatregel oplegt als tussen het tijdstip waarop de SVB de schending van de verplichting ontdekt en het tijdstip waarop de SVB zou besluiten tot het opleggen van de maatregel meer dan een jaar is verstreken.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Omstandigheden waarin de betrokkene verkeert (SB1323)

Beleidsregel

Op grond van artikel 47c, elfde lid Participatiewet moet de SVB een op te leggen maatregel of een opgelegde maatregel afstemmen op de omstandigheden van de betrokkene en diens mogelijkheden om middelen te verwerven, indien naar het oordeel van de SVB, gelet op bijzondere omstandigheden, dringende redenen daartoe noodzaken. De SVB geeft aan deze bepaling de volgende invulling.

Van dringende redenen is sprake als de gevolgen van de maatregel voor de betrokkene of zijn gezin zeer ernstig zijn. Uit de jurisprudentie volgt dat het enkele feit dat een betrokkene financieel zwaar wordt getroffen geen dringende reden vormt, omdat dit voor elke gerechtigde geldt (CRvB 1 april 2003).

De SVB houdt bij het opleggen van een maatregel rekening met de medische en sociale omstandigheden van de betrokkene en zijn gezin. Matiging van de maatregel kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij:

- bijzondere financiële omstandigheden van de betrokkene, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- bijzondere sociale omstandigheden;
- een opeenstapeling van maatregelen: de zwaarte van het geheel van maatregelen is niet evenredig aan de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.

Grondslag

artikel 47c, elfde lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 47c, lid 11

Jurisprudentie

- CRvB 1 april 2003, ECLI:NL:CRVB:2003:AK0118

Hoogte en duur maatregel in verband met het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal (SB1324)

Beleidsregel

Op grond van artikel 47c, tweede lid Participatiewet legt de SVB een maatregel op indien het redelijk vermoeden, bedoeld in artikel 18b, eerste lid Participatiewet, bestaat dat de partner jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd de Nederlandse taal onvoldoende beheerst. Daarnaast legt de SVB een maatregel op als de jongere partner niet deelneemt aan een taaltoets.

De hoogte van de maatregel wegens het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal is afhankelijk van het aantal maanden dat is verstreken sinds de kennisgeving van het college waarin de jongere partner is meegedeeld dat hij niet aan die verplichting voldoet. Uit artikel 18b, vierde, negende, tiende en elfde lid Participatiewet volgt dat de SVB een maatregel moet opleggen van:

- 20% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden in de periode tot 6 maanden na de schriftelijke kennisgeving;
- 40% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden in de periode van 6 tot 12 maanden na de schriftelijke kennisgeving;
- 100% van de bijstandsnorm voor onbepaalde tijd vanaf 12 maanden na de schriftelijke kennisgeving.

Artikel 18b Participatiewet bevat geen bepaling over de hoogte van de op te leggen maatregel als de jongere partner zijn verplichting om mee te werken aan een taaltoets niet nakomt. De SVB hanteert het beleid dat zij bij het niet nakomen van deze verplichting een maatregel die gelijk is aan de maatregel wegens het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal. Dit betekent dat hoogte van de maatregel afhankelijk is van het aantal maanden dat is verstreken sinds de betrokkene een taaltoets had moeten afleggen. De SVB legt een maatregel op van:

- 20% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden in de periode tot 6 maanden na de dag waarop de taaltoets plaatsvond;
- 40% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden in de periode van 6 tot12 maanden na de dag waarop de taaltoets plaatsvond;
- 100% van de bijstandsnorm voor onbepaalde tijd vanaf 12 maanden na de dag waarop de taaltoets plaatsvond.

De SVB ziet af van het opleggen van een maatregel indien sprake is van verminderde verwijtbaarheid of de verwijtbaarheid ontbreekt. De mate van verwijtbaarheid beoordeelt de SVB aan de hand van de regels die zijn beschreven in SB1244 over het bepalen van de mate van verwijtbaarheid. Deze regels gaan ook over opzet en grove schuld. Deze begrippen spelen echter geen rol bij het opleggen van een maatregel. Daarom maakt de SVB geen onderscheid tussen opzet, grove schuld of verwijtbaarheid als zij een maatregel oplegt.

De SVB leidt uit de wetsgeschiedenis af dat verwijtbaarheid ook ontbreekt indien de jongere partner niet in staat is om de taal op het vereiste niveau machtig te worden, zelfs als hij wel de gevraagde inspanningen zou leveren. Hierbij kunnen de volgende omstandigheden een rol spelen:

- dyslexie;
- analfabetisme;
- leerproblemen;
- cognitieve problemen;

- gezondheidsredenen en/of medische gronden;
- audio- en/of visuele beperkingen.

De SVB legt geen maatregel op als de Dienst Uitvoering Onderwijs een boete heeft opgelegd omdat de jongere partner niet aan de resultaatverplichting van de Wet inburgering voldoet.

Grondslag

artikel 18b, artikel 47c, tweede lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 47c, lid 2
- Participatiewet: art. 18b

Effectueren van een maatregel (SB1325)

Beleidsregel

De SVB legt de maatregel op over de kalendermaand volgend op de maand waarin zij het besluit heeft genomen. Een maatregel wegens het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal of het niet meewerken aan een taaltoets gaat echter in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de jongere partner niet langer aan zijn verplichtingen voldoet.

Indien de op te leggen maatregel hoger is dan de AIO-aanvulling waarop recht bestaat, legt de SVB een maatregel op die gelijk is aan het bedrag van de AIO-aanvulling waarop per maand recht bestaat.

In geval de betrokkene een verplichting van de derde categorie niet nakomt, hanteert de SVB het beleid dat zij de maatregel over meerdere maanden verrekent, indien het effectueren van de gehele maatregel in een maand niet redelijk is. De SVB gaat ervan uit dat dit het geval is als een betrokkene een AIO-aanvulling ontvangt van ten minste 30% van de toepasselijke bijstandsnorm. In dat geval verrekent de SVB een maatregel van de derde categorie met een duur van een maand over twee maanden, een maatregel met een duur van twee maanden over vier maanden en een maatregel met een duur van drie maanden over vijf maanden. De SVB baseert dit beleid op artikel 47c, zesde lid Participatiewet.

De SVB beëindigt de effectuering van een opgelegde maatregel voor een gedraging van de derde categorie met ingang van de dag dat de jongere partner weer aan zijn verplichtingen voldoet. Hetzelfde geldt in geval de SVB een maatregel heeft opgelegd wegens het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal of het niet meewerken aan een taaltoets. Zie ook SB1324 over hoogte en duur maatregel wegens het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal. Indien de jongere partner op een later moment opnieuw een van de verplichtingen van de derde categorie niet nakomt, telt de opgelegde, maar tussentijds beëindigde maatregel wel mee bij het bepalen van recidive. Indien de jongere partner weer aan zijn verplichtingen voldoet voordat de SVB het besluit over het opleggen van een maatregel bekend heeft gemaakt, ziet zij af van het opleggen van de maatregel.

Uit artikel 47c, vierde lid Participatiewet volgt dat de SVB een maatregel die voor een periode van meer dan drie maanden is opgelegd, uiterlijk drie maanden nadat deze ten uitvoer is gelegd moet heroverwegen. De SVB leidt uit de jurisprudentie van de CRvB af (bijvoorbeeld CRvB 7 april 2009) dat een maatregel zolang deze voortduurt, ook na deze wettelijk voorgeschreven heroverweging, periodiek moet worden heroverwogen. De SVB hanteert hierbij naar analogie van artikel 47c, vierde lid Participatiewet een termijn van drie maanden.

De SVB neemt aan dat de herbeoordeling zich beperkt tot de vraag of het redelijk is dat de maatregel wordt gecontinueerd. Daarbij neemt de SVB de omstandigheden in aanmerking waarin de betrokkene verkeert en de vraag of hij nu wel aan zijn verplichtingen voldoet.

Grondslag

artikel 47c, vierde en zesde lid Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 47c, lid 4
- Participatiewet: art. 47c, lid 6

Jurisprudentie

- CRvB 7 april 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BI1197

Het opleggen van een bestuurlijke boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing

Het opleggen van een bestuurlijke boete en het geven van een schriftelijke waarschuwing (SB1103)

Beleidsregel

Als de mededelingsverplichting wordt geschonden, is de SVB ingevolge de AOW, Anw, AKW, Participatiewet en Remigratiewet verplicht een boete op te leggen of een schriftelijke waarschuwing te geven. De SVB legt in het kader van de Remigratiewet alleen een boete op of geeft een waarschuwing voor schendingen van de mededelingsverplichting die hebben plaatsgevonden op of na 1 juli 2014.

Grondslag

artikel 17c AOW, artikel 39 Anw, artikel 17a AKW, artikel 47g Participatiewet, artikel 6b Remigratiewet en Boetebesluit socialezekerheidswetten

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Boetebesluit socialezekerheidswetten
- Remigratiewet: art. 6b
- Participatiewet: art. 47g
- AOW: art. 17c
- Anw: art. 39
- AKW: art. 17a

De hoogte van de bestuurlijke boete

De hoogte van de bestuurlijke boete (SB1106)

Beleidsregel

Indien de SVB een boete oplegt, stemt zij de hoogte van de boete achtereenvolgens af op:

- de ernst van de overtreding;
- de mate van verwijtbaarheid van de belanghebbende;
- zo nodig de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd.

Grondslag

artikel 3:4, tweede lid en artikel 5:46, tweede lid Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 5:46, lid 2
- Awb: art. 3:4, lid 2

Ernst van de overtreding (SB1107)

Beleidsregel

De ernst van de overtreding wordt op grond van artikel 2 Boetebesluit socialezekerheidswetten afgemeten aan de hoogte van het benadelingsbedrag. Onder benadelingsbedrag verstaat de SVB het bedrag dat, gelet op de herziening van de uitkering, door haar te veel is betaald tot het moment waarop de mededeling van de belanghebbende dan wel het wijzigingsbericht van een derde werd ontvangen. Er is ook sprake van een te veel betaald bedrag als de SVB op dat moment de betaling van de uitkering niet meer kan annuleren of aanpassen.

Uit artikel 2, zesde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten volgt dat de SVB in geval van recidive de percentages uit artikel 2, tweede, derde, vierde of vijfde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten vermenigvuldigt met 150% van het benadelingsbedrag. Er is sprake van recidive indien de betrokkene in de vijf jaar, onmiddellijk voorafgaande aan het moment van de overtreding waarvoor de boete wordt opgelegd, de mededelingsverplichting op grond van dezelfde wet eerder heeft geschonden en voor die overtreding een bestuurlijke boete of een strafrechtelijke sanctie aan de belanghebbende is opgelegd. Dit volgt uit de artikelen 17c, vijfde lid AOW, 39, vijfde lid Anw, 17a, vijfde lid AKW, artikel 47g, vijfde lid Participatiewet en 6b, derde lid Remigratiewet. Bij een overtreding van de mededelingsverplichting op grond van de AOW houdt de SVB ook rekening met een eerdere overtreding van de mededelingsverplichting op grond van de Anw. Dit laatste volgt uit artikel 17c, zesde lid AOW.

De SVB legt geen boete op indien de belanghebbende heeft nagelaten een feit of omstandigheid te melden die uitsluitend kan leiden tot verhoging van de uitkering.

Grondslag

artikel 17c, vijfde en zesde lid AOW, artikel 39, vijfde lid Anw, artikel 17a, vijfde lid AKW, artikel 47g, tweede en vijfde lid Participatiewet, artikel 6b, derde lid Remigratiewet en artikel 2 Boetebesluit socialezekerheidswetten

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 17c lid 5
- Anw: art. 39 lid 5
- AKW: art. 17a lid 5
- Participatiewet: art. 47g, lid 2 en 5
- Remigratiewet: art. 6b lid 3
- Boetebesluit socialezekerheidswetten: art. 2

Mate van verwijtbaarheid (SB1108)

Beleidsregel

Op grond van artikel 5:46, tweede lid Awb moet de SVB de hoogte van de boete afstemmen op de mate van verwijtbaarheid. De op te leggen boete is hoger naarmate de schending van de mededelingsverplichting de belanghebbende meer kan worden aangerekend. Artikel 2, tweede tot en met vijfde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten onderscheidt de volgende categorieën: opzet, grove schuld, verwijtbaarheid zonder opzet of grove schuld en verminderde verwijtbaarheid. Daarnaast neemt de SVB aan dat ook sprake kan zijn van een situatie waarin een belanghebbende sterk verminderd verwijtbaar is. Het beleid over deze vijf categorieën staat in SB1244 over de mate van verwijtbaarheid.

De SVB legt in beginsel een boete op van 50% van het benadelingsbedrag. In de volgende gevallen hanteert de SVB een ander percentage van het benadelingsbedrag:

- 100% in geval van opzet;
- 75% in geval van grove schuld;
- 25% in geval van verminderde verwijtbaarheid;
- 10% in geval van sterk verminderde verwijtbaarheid.

In geval van recidive vermenigvuldigt de SVB het benadelingsbedrag eerst met 150% en daarna met de hiervoor genoemde percentages. Behalve voor sterk verminderde verwijtbaarheid volgt dit uit artikel 2, zesde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten. In het geval van sterk verminderde verwijtbaarheid past de SVB dit artikellid naar analogie toe.

Artikel 2, zevende lid Boetebesluit socialezekerheidswetten bevat een formule voor het berekenen van de maximale boete in geval van verwijtbaarheid en verminderde verwijtbaarheid. De SVB past deze formule naar analogie toe op gevallen van sterk verminderde verwijtbaarheid.

Ontbreekt iedere vorm van verwijtbaarheid, dan ziet de SVB op grond van artikel 5:41 Awb af van het opleggen van een boete of het geven van een schriftelijke waarschuwing.

Grondslag

artikel 5:41, artikel 5:46, tweede lid Awb, artikel 23, vierde lid Wetboek van Strafrecht

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 5:41
- Awb: art. 5:46, tweede lid
- Boetebesluit socialezekerheidswetten: art. 2

Vaststellen van de boete naar draagkracht (SB1243)

Beleidsregel

Bij de beoordeling van de evenredigheid van de in concreto op te leggen boete dient de SVB rekening te houden met de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd. Uit de Memorie van Toelichting bij artikel 5:46, tweede lid van de Awb blijkt dat de draagkracht van de overtreder daarbij een rol kan spelen.

De SVB onderzoekt de draagkracht van de belanghebbende indien hij aangeeft dat hij de voorgenomen boete niet kan betalen. Naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB van 11 januari 2016 hanteert de SVB bij de vaststelling van de draagkracht termijnen die zijn gerelateerd aan de mate van verwijtbaarheid. De SVB onderscheidt de volgende termijnen:

- 24 maanden in geval van opzet
- 18 maanden in geval van grove schuld
- 12 maanden in geval van verwijtbaarheid
- 6 maanden in geval van verminderde verwijtbaarheid
- 2 maanden in geval van sterk verminderde verwijtbaarheid.

De eerste vier termijnen zijn ontleend aan de eerdergenoemde uitspraak van de CRvB. De SVB heeft een vijfde termijn toegevoegd omdat de SVB ook rekening houdt met gevallen van sterk verminderde verwijtbaarheid.

De SVB verlaagt de boete indien de belanghebbende deze niet binnen de toepasselijke termijn kan betalen door zijn volledige aflossingscapaciteit en vermogen aan te spreken. De SVB stelt de boete vast op het bedrag dat de belanghebbende binnen deze termijn wel kan betalen door zijn volledige aflossingscapaciteit en vermogen te benutten. Voor de uitleg van de begrippen aflossingscapaciteit en vermogen sluit de SVB aan bij de definities uit artikel 1 van de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen. Op basis van deze regeling wordt bij het berekenen van de aflossingscapaciteit onder andere de bijstandsnorm genoemd in artikel 21 Participatiewet gebruikt. In afwijking hiervan gebruikt de SVB de hogere bijstandsnorm genoemd in artikel 22 Participatiewet bij het vaststellen van de boete voor AOW-gerechtigden.

Grondslag

artikel 5:46, tweede lid Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 5:46, lid 2
- Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen: artikel 1
- Participatiewet: artikel 21
- Participatiewet: artikel 22

Jurisprudentie

- CRvB 11 januari 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:9

De betaling van de boete (SB1109)

Beleidsregel

De regels en het beleid over de termijnen waarbinnen de boete moet worden betaald en de wijze waarop het boetebesluit bij gebreke van tijdige betaling ten uitvoer wordt gelegd, zijn beschreven in het onderdeel Invordering van bestuursrechtelijke geldschulden (SB1250, SB1251, SB1252, SB1119 en SB1253).

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Waarschuwing in plaats van een boete (SB1110)

Beleidsregel

De SVB is op grond van de artikelen 17c, vierde lid AOW, 39, vierde lid Anw,17a, vierde lid AKW, 47g, vierde lid Participatiewet, 6b, vijfde lid Remigratiewet en 2aa Boetebesluit socialezekerheidswetten bevoegd af te zien van een bestuurlijke boete en in plaats daarvan een schriftelijke waarschuwing te geven. De SVB maakt van deze bevoegdheid gebruik als:

- het niet nakomen van de mededelingsverplichting niet heeft geleid tot het een benadelingsbedrag of het benadelingsbedrag is lager dan € 150,- of
- de betrokkene binnen 60 dagen na aanvang van de overtreding alsnog uit eigen beweging de mededelingsverplichting is nagekomen. De periode van 60 dagen vangt aan na de termijn van vier of zes weken als bedoeld in SB1101 over het niet spontaan melden van relevante feiten en omstandigheden

In de hiervoor beschreven gevallen legt de SVB toch een boete op als sprake is van een van de volgende bijkomende omstandigheden:

- er is sprake van recidive zoals omschreven in SB1107 over de ernst van de overtreding; of
- de overtreding van de mededelingsverplichting vindt plaats binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan betrokkene een schriftelijke waarschuwing is gegeven

Als in deze gevallen geen sprake is van een benadelingsbedrag volgt uit artikel 2, elfde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten dat de boete € 150,- bedraagt, tenzij een afwijkend bedrag noodzakelijk is voor de vaststelling van een evenredige boete. De SVB maakt gebruik van de mogelijkheid om een afwijkend bedrag vast te stellen en legt in deze gevallen een boete van € 40.

Grondslag

artikel 17c, vierde lid AOW, artikel 39, vierde lid Anw, artikel 17a, vierde lid AKW, artikel 47g, vierde lid Participatiewet, artikel 6b, vijfde lid Remigratiewet en artikel 2aa Boetebesluit socialezekerheidswetten

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6b lid 5
- AOW: art. 17c lid 4
- Anw: art. 39, lid 4
- AKW: art. 17a lid 4
- Participatiewet: art. 47g, lid 4
- Boetebesluit socialezekerheidswetten art. 2aa

Afzien van een sanctie wegens dringende redenen (SB1111)

Beleidsregel

Op grond van artikel 17c, achtste lid, AOW, artikel 39, zevende lid, Anw, artikel 17a, zevende lid, AKW, artikel 47g, zevende lid Participatiewet en artikel 6b, zesde lid Remigratiewet is de SVB bevoegd, af te zien van het opleggen van een boete als daarvoor dringende redenen bestaan. De SVB maakt van deze bevoegdheid gebruik als betrokkene verkeert in zo ernstige financiële en/of sociale omstandigheden dat het opleggen van een boete in redelijkheid niet aanvaardbaar is. De SVB beoordeelt de situatie van betrokkene op het moment dat zij moet besluiten of een boete zal worden opgelegd.

Grondslag

artikel 17c, achtste lid AOW, artikel 39, zevende lid Anw, artikel 17a, zevende lid AKW, artikel 47g, zevende lid Participatiewet en artikel 6b, zesde lid Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6b lid 6
- AOW: art. 17c lid 8
- Anw: art. 39 lid 7
- AKW: art. 17a lid 7
- Participatiewet: art. 47g, lid 7

Het bepalen van de mate van verwijtbaarheid (SB1244)

Beleidsregel

Op grond van artikel 2a, eerste lid Boetebesluit socialezekerheidswetten wordt de mate waarin de gedraging aan de betrokkene kan worden verweten, beoordeeld naar de situatie op het moment waarop de betrokkene zijn verplichting had moeten nakomen. Hierbij hanteert de SVB de volgende stelregels.

Opzet:

Er is sprake van opzet wanneer het willens en wetens handelen of nalaten leidt tot het niet of niet behoorlijk nakomen van de mededelingsverplichting. Artikel 2a, vierde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten noemt ter verduidelijking drie criteria die kunnen leiden tot opzet.

Grove schuld:

Er is sprake van grove schuld in geval van een in laakbaarheid aan opzet grenzende mate van verwijtbaarheid. De SVB neemt grove schuld aan als sprake is van ernstige nalatigheid, ernstige onzorgvuldigheid, ernstige onachtzaamheid of ernstige roekeloosheid met het gevolg dat de mededelingsverplichting niet of niet behoorlijk is nageleefd. Artikel 2a, derde lid Boetebesluit socialezekerheidswetten noemt ter verduidelijking twee criteria die kunnen leiden tot grove schuld.

Verwijtbaarheid:

Er is sprake van verwijtbaarheid als betrokkene heeft nagelaten om een of meer wijzigingen in de feiten of omstandigheden tijdig te melden, terwijl hij weet of redelijkerwijs kan en behoort te weten dat deze van belang zijn voor de hoogte of het recht op uitkering.

Voor het bepalen van de hoogte van de boete hanteert de SVB tevens onderstaande uitgangspunten om te bepalen of er sprake is van volledige verwijtbaarheid:

- De SVB deelt bij de toekenning van een uitkering aan de betrokkene mee welke feiten en omstandigheden hij spontaan aan de SVB moet melden. Hiertoe verwijst de SVB in de toekenningsbeschikking naar het overzicht van te melden wijzigingen op de website van de SVB. De SVB gaat er dan ook van uit dat het de betrokkene redelijkerwijs duidelijk kan zijn dat deze feiten en omstandigheden van invloed kunnen zijn op de uitkering, tenzij bijzondere omstandigheden op het tegendeel wijzen,.
- Van de betrokkene kan een redelijke inspanning worden gevergd om op de hoogte te raken van feiten en omstandigheden bij anderen die van invloed kunnen zijn op zijn uitkering, zoals de

omstandigheden van een uitwonend kind. Het enkele feit dat die ander de betrokkene niet spontaan van een relevante omstandigheid op de hoogte heeft gesteld, vermindert niet zijn verwijtbaarheid als hij deze omstandigheid niet heeft gemeld.

Verminderde verwijtbaarheid:

Artikel 2a, tweede lid Boetebesluit socialezekerheidswetten noemt vijf criteria die in ieder geval tot verminderde verwijtbaarheid leiden:

- De betrokkene verkeerde op het moment dat hij aan zijn verplichting moest voldoen in onvoorziene en ongewenste omstandigheden, die niet tot het normale levenspatroon behoren en die hem weliswaar niet in de feitelijke onmogelijkheid brachten om aan zijn verplichting te voldoen, maar die emotioneel zo ontwrichtend waren dat hem niet volledig valt toe te rekenen dat de informatie niet tijdig of volledig aan de SVB is verstrekt. De SVB denkt hierbij aan een ernstige ziekte of het overlijden van de partner of kinderen van de betrokkene, onvoorzien ontslag, faillissement of het weglopen van een kind.
- De betrokkene verkeerde in een zodanige geestelijke toestand dat hem de overtreding niet volledig valt aan te rekenen. De SVB neemt dit aan als de betrokkene vanwege zijn geestelijke toestand kortstondig administratief onbekwaam is.
- De betrokkene heeft wel inlichtingen verstrekt, die echter onjuist of onvolledig waren, of heeft anderszins een wijziging van omstandigheden niet onverwijld gemeld, maar uit eigen beweging alsnog de juiste inlichtingen verstrekt voordat de overtreding is geconstateerd. De SVB neemt geen verminderde verwijtbaarheid aan als de betrokkene de inlichtingen heeft verstrekt in het kader van een controle van de SVB.
- De overtreding van de mededelingsverplichting of de hoogte van het benadelingsbedrag is mede te wijten aan de SVB.
- Er is sprake van een samenloop van omstandigheden die elk op zich niet, maar in hun onderlinge samenhang beschouwd wel leiden tot verminderde verwijtbaarheid.

Sterk verminderde verwijtbaarheid:

De SVB definieert sterk verminderde verwijtbaarheid als een combinatie van meerdere omstandigheden die elk op zich leiden tot verminderde verwijtbaarheid.

Geen verminderde verwijtbaarheid:

Er is geen sprake van verminderde verwijtbaarheid in de volgende gevallen:

- De betrokkene begrijpt de inhoud van de correspondentie van de SVB niet, bijvoorbeeld omdat hij de Nederlandse taal onvoldoende beheerst. Van de uitkeringsgerechtigde mag worden verwacht dat hij zich laat informeren over de betekenis hiervan.
- De betrokkene is langere tijd niet in staat zijn belangen te behartigen. Van hem mag worden gevergd dat hij ervoor zorgt dat een ander zijn zaken regelt. Laat hij dit na, dan is er geen sprake van verminderde verwijtbaarheid.

Ontbreken van verwijtbaarheid:

De SVB acht in het geheel geen verwijtbaarheid aanwezig als:

- het niet nakomen van een verplichting niet aan de betrokkene kan worden verweten omdat hij op het moment dat hij aan zijn verplichting moest voldoen verkeerde in onvoorziene en ongewenste omstandigheden die niet tot het normale levenspatroon behoren en die het de belanghebbende feitelijk onmogelijk maakten om aan zijn verplichtingen te voldoen. Te denken valt aan een plotselinge ziekenhuisopname van de belanghebbende.
- de betrokkene binnen vier weken nadat zich een omstandigheid heeft voorgedaan die hij had moeten melden aan de SVB, bericht van de SVB ontvangt waaruit hij kan afleiden dat de SVB al van de wijziging op de hoogte is. Betrokkene kan er dan in redelijkheid van uitgaan dat het niet meer nodig is de SVB op de hoogte te stellen.

Grondslag

artikel 2a Boetebesluit socialezekerheidswetten

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB oktober 2017

Wet- en regelgeving

- Boetebesluit socialezekerheidswetten: artikel 2a

Buitenlandse brondocumenten (SB1112)

Beleidsregel

Bij de beoordeling van het recht op AOW-pensioen, Anw-uitkering, kinderbijslag, AIO-aanvulling of remigratievoorzieningen is soms een buitenlandse akte nodig, die dient als bron om een bepaald feit te bewijzen (brondocument). Een buitenlands brondocument moet door de belanghebbende worden overgelegd als zijn gegevens niet via een andere betrouwbare bron, bijvoorbeeld de BRP of een buitenlands zusterorgaan, kunnen worden verkregen of gecontroleerd. Blijkens de jurisprudentie (onder meer CRvB 23 december 1998 en CRvB 4 juli 2003) berust de verantwoordelijkheid voor het verstrekken van valide en betrouwbare documenten bij de belanghebbende.

Afhankelijk van het land waar het document vandaan komt, moet het aan bepaalde eisen voldoen. Het document dient gelegaliseerd te zijn of, als het land een van de legalisatieverdragen heeft ondertekend, voorzien te zijn van een apostille. Legalisatie houdt in dat de echtheid van de handtekeningen en stempels op een document bevestigd wordt door een hogere instantie dan de instantie die het document heeft afgegeven en dat vervolgens de echtheid van de handtekeningen en stempels van de hogere instantie wordt bevestigd door de Nederlandse vertegenwoordiging in het betreffende land.

Als de belanghebbende woont in een land waarmee een verdrag inzake sociale zekerheid is gesloten, is het, behoudens waar het gaat om remigratievoorzieningen, in principe niet toegestaan een gelegaliseerd buitenlands brondocument te vragen, aangezien de zusterorganen van de verdragslanden de juistheid van de gegevens controleren. Indien betrokkene echter niet onder de personele werkingssfeer van het verdrag valt, speelt het zusterorgaan geen rol en moeten wel gelegaliseerde brondocumenten of brondocumenten voorzien van een apostille worden overgelegd. De kosten van de legalisatieprocedure komen in dat geval voor rekening van de belanghebbende.

Voor vluchtelingen en asielzoekers geldt een uitzondering op de verplichting tot het overleggen van gelegaliseerde brondocumenten, aangezien zij meestal niet in staat zijn contact op te nemen met het land van herkomst.

Voor landen of regio's waar gedurende bepaalde tijd geen centraal gezag is gevestigd, of het centraal gezag niet door Nederland wordt erkend of waar de registers door oorlogssituaties of natuurrampen geheel verloren zijn gegaan, kan de Minister van Buitenlandse Zaken een vrijstelling voor het bevoegdelijk afgeven van stukken en legalisatie en verificatie verstrekken. Als deze vrijstelling is vermeld op de website van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (www.minbuza.nl), verlangt de SVB geen gelegaliseerde brondocumenten uit het bedoelde gebied.

Legalisatie geeft slechts zekerheid over de herkomst van een document, maar geeft geen garantie dat de inhoud van het document juist is. Bij twijfel over de juistheid van de inhoud van het document kan een inhoudelijk verificatie-onderzoek ingesteld worden in het land van herkomst van het document (zie ABRvS 8 september 2004).

De kosten van het verificatie-onderzoek komen voor rekening van de SVB.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- ABRvS 8 september 2004, AB 2004, 329, ECLI:NL:RVS:2004:AQ9960
- CRvB 4 juli 2003, «USZ» 2003/287, ECLI:NL:CRVB:2003:AI1100
- CRvB 23 december 1998, RSV 1999/89, ECLI:NL:CRVB:1998:AA8524

DNA-onderzoek (SB1113)

Beleidsregel

Het kan voorkomen dat afstamming en bloedverwantschap tussen kinderen en een ouder niet kan worden aangetoond wegens het ontbreken van brondocumenten waaruit deze afstamming genoegzaam blijkt. In een dergelijke situatie kan betrokkene het biologisch vaderschap aantonen door middel van DNA-onderzoek. Dit volgt uit artikel 4, tweede lid, onder c en d AKW jo. artikel 5, eerste lid Anw. Het bloedverwantschap tussen een moeder en een kind kan op dezelfde wijze wordt aangetoond. Vereist is dat het DNA-onderzoek wordt uitgevoerd volgens de criteria genoemd in de NEN-EN ISO/IEC 17025 en de aanbevelingen van de 'Paternity Testing Commission' van de 'International Society of Forensic Genetics'. Als het DNA-onderzoek niet volledig volgens deze criteria is verricht, accepteert de SVB de resultaten van het DNA-onderzoek alleen als aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- De te onderzoeken personen hebben schriftelijk toestemming verleend voor het verrichten van een DNA-onderzoek aan het onderzoeksinstituut.
- Zij hebben zich bij het onderzoeksinstituut gelegitimeerd en een kopie van het legitimatiebewijs ondertekend.
- Een medewerker van het onderzoeksinstituut heeft een foto van hen genomen en zij hebben deze foto ondertekend.
- Het onderzoeksinstituut hanteert een kwaliteitszorgsysteem dat vergelijkbaar is met NEN-EN ISO/IEC 17025.
- Het ouderschap staat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid van 99,99% vast.
- Betrokkenen geven de SVB toestemming voor het maken van een kopie van het originele DNA-onderzoeksrapport.

Conform de uitspraak van de CRvB van 19 september 2001 komen de kosten van een DNA-onderzoek voor rekening van de betrokkene. In bepaalde gevallen kunnen deze kosten echter voor rekening van de SVB komen, zie bijvoorbeeld de uitspraak van de CRvB van 12 februari 2004 waarbij de SVB terugkwam van een eerdere toekenning van een uitkering.

Grondslag

artikel 5, eerste lid Anw en artikel 4, tweede lid, onder c en d AKW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 4, lid 2 onder c en d
- Anw: art. 5, lid 1

Jurisprudentie

- CRvB 12 februari 2004, «USZ» 2004/127, ECLI:NL:CRVB:2004:AO5164
- CRvB 19 september 2001, RSV 2001/285, ECLI:NL:CRVB:2001:AD5989

Terugvordering

Bestuursrechtelijke terugvordering

Terugvordering van uitkeringen

Terugvordering van uitkeringen (SB1114)

Beleidsregel

De SVB is op grond van artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 22, eerste lid OBR en artikel 6e Remigratiewet verplicht onverschuldigd betaalde uitkering terug te vorderen. In artikel 22, tweede lid OBR wordt artikel 24, tweede tot en met zevende lid AOW van overeenkomstige toepassing verklaard bij de toepassing van artikel 22, eerste lid OBR. Om die reden geldt het hiernavolgende het beleid in het kader van de AOW eveneens voor de OBR. Op grond van artikel 58, eerste lid Participatiewet is de SVB eveneens verplicht onverschuldigd betaalde AIO-aanvulling terug te vorderen, indien de terugvordering het gevolg is van het niet nakomen van de mededelingsverplichting bedoeld in artikel 17, eerste lid Participatiewet. Indien de AIO-aanvulling anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, is de SVB op grond van artikel 58, tweede lid Participatiewet bevoegd om de onverschuldigd betaalde AIO-aanvulling terug te vorderen. De SVB maakt in beginsel gebruik van deze bevoegdheid.

Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, is de SVB bevoegd geheel of gedeeltelijk af te zien van terugvordering (artikel 24, vijfde lid AOW, artikel 53, vijfde lid Anw, artikel 24, vijfde lid AKW, artikel 58, achtste lid Participatiewet en artikel 6e, derde lid Remigratiewet). Het gebruik van deze bevoegdheid komt slechts aan de orde voor zover de SVB niet reeds in verband met deze zelfde dringende redenen geheel of gedeeltelijk heeft afgezien van intrekking van de uitkering dan wel voorziening, of herziening daarvan ten nadele van de belanghebbende (zie voor het gebruik van deze laatste bevoegdheid SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden. Voor zover de SVB de uitkering dan wel voorziening niet heeft herzien of ingetrokken, kan immers het bedrag dat in overeenstemming met de toekenningsbeschikking ten onrechte werd betaald reeds om die reden niet worden teruggevorderd.

Een situatie die geen dringende reden oplevert om geheel of gedeeltelijk af te zien van intrekking of herziening van de uitkering, maar wel een dringende reden vormt om geheel of gedeeltelijk af te zien van terugvordering, zal zich slechts in een zeer incidenteel geval voordoen. Te denken valt aan een situatie waarin de sociale of financiële omstandigheden van de belanghebbende zich verzetten tegen volledige terugvordering. In het algemeen hanteert de SVB dan echter de door de jurisprudentie ondersteunde lijn dat zij met dergelijke omstandigheden pas rekening houdt bij het besluit over de wijze van terugbetaling.

Specifiek voor de Remigratiewet geldt dat artikel 6e, vierde lid Remigratiewet de SVB verplicht geheel of gedeeltelijk af te zien van terugvordering indien de rechthebbende aan al zijn verplichtingen heeft voldaan, en hij in redelijkheid niet heeft kunnen begrijpen dat de voorzieningen ten onrechte of tot een te hoog bedrag zijn verleend. De SVB oordeelt dat de rechthebbende dit redelijkerwijs heeft kunnen begrijpen als het hem, bij normale oplettendheid en gegeven zijn omstandigheden, redelijkerwijs duidelijk kan zijn geweest dat hij iets ontving waarop geen recht bestond. Dit zal in beginsel het geval

zijn als dit duidelijk had kunnen zijn op basis van het voorlichtingsmateriaal van de SVB. Hoofdlijnen van de wet worden voorts bekend verondersteld. Bedragen die beduidend afwijken van hetgeen een gerechtigde in zijn omstandigheden zou moeten ontvangen leveren een vermoeden op dat betrokkene bij een normale oplettendheid de teveelbetaling redelijkerwijs had kunnen onderkennen. Betrokkene zal verontschuldigende omstandigheden moeten aanvoeren om dit vermoeden weg te nemen.

Artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 58 Participatiewet en artikel 6e Remigratiewet vinden toepassing als een bedrag dat tijdens het leven van de uitkeringsgerechtigde onverschuldigd is betaald wordt teruggevorderd:

- van de uitkeringsgerechtigde zelf, dan wel van een andere in deze artikelen genoemde persoon of instelling;
- na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde: van de erfgenamen van de uitkeringsgerechtigde of van diens partner.

De SVB vordert bedragen die zijn doorbetaald na het overlijden van de AOW-gerechtigde terug van de erfgenaam in wiens vermogen de onverschuldigde betalingen zijn gevallen.

Indien artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 58 Participatiewet en artikel 6e Remigratiewet niet van toepassing zijn, kan de SVB onverschuldigd betaalde bedragen terugvorderen op grond van artikel 6:203 van het Burgerlijk Wetboek (zie SB1249 over civielrechtelijke terugvordering).

Grondslag

artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 58 Participatiewet, artikel 22 OBR en artikel 6e Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 58
- Remigratiewet: art. 6e
- OBR: art. 22
- AOW: art. 24
- Anw: art. 53
- AKW: art. 24

Terugvordering van voorschotten (SB1116)

Beleidsregel

De verplichting tot terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen zoals neergelegd in artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 22 OBR en artikel 6eRemigratiewet heeft ook betrekking op uitkeringen die als voorschot zijn toegekend. Op grond van artikel 58, tweede lid, onder d Participatiewet is de SVB bevoegd om een AIO-aanvulling in de vorm van een voorschot terug te vorderen. De SVB maakt in beginsel gebruik van deze bevoegdheid.

Bij de verlening van een voorschot maakt de SVB de betrokkene altijd duidelijk dat het niet om een definitieve toekenning gaat en dat terugvordering zal plaatsvinden als het toegekende bedrag hoger is dan het bedrag waarop uiteindelijk recht blijkt te bestaan. Daarom neemt de SVB in deze situatie niet snel aan dat sprake is van een dringende reden om van terugvordering af te zien met toepassing van artikel 24, vierde lid AOW, artikel 53, vierde lid Anw, artikel 24, vierde lid AKW, artikel 58, achtste lid Participatiewet

of artikel 6e, derde lid Remigratiewet. De SVB leidt dit af uit de jurisprudentie (bijvoorbeeld CRvB 26 juli 1990).

Grondslag

artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 58 Participatiewet, artikel 22 OBR en artikel 6e Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 58
- AOW: art. 24
- Anw: art. 53
- AKW: art. 24
- OBR: art. 22
- Remigratiewet: art. 6e

Jurisprudentie

- CRvB 26 juli 1990, RSV 1991/28

Participatiewet: hoofdelijke aansprakelijkheid en terugvordering van verzwegen partner (SB1330)

Beleidsregel

In beginsel vordert de SVB de AIO-aanvulling terug van degene aan wie ten onrechte of te veel AIO-aanvulling is verleend: de belanghebbende. De SVB maakt daarbij gebruik van de bevoegdheid bedoeld in artikel 59, eerste lid Participatiewet en vordert de AIO-aanvulling terug van alle gezinsleden die in de AIO-aanvulling zijn betrokken. Op grond van artikel 59, vierde lid Participatiewet zijn deze gezinsleden hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Zij kunnen zich niet beroepen op onbekendheid met de handelingen van een ander gezinslid die tot de terugvordering hebben geleid. Dit volgt uit een uitspraak van de CRvB van 27 oktober 2015. Een besluit tot terugvordering van onverschuldigd betaalde AIO-aanvulling werkt ten aanzien van alle gezinsleden, ook indien het besluit slechts aan een persoon is bekendgemaakt (CRvB 24 april 2007).

Als een belanghebbende het bestaan van een partner heeft verzwegen, vordert de SVB de ten onrechte of te veel betaalde AIO-aanvulling ook terug van de verzwegen partner, tenzij die partner geen recht heeft op AIO-aanvulling. De hoofdelijke aansprakelijk geldt ook voor de verzwegen partner, mits de SVB het besluit tot mede-terugvordering aan deze partner bekend maakt. De SVB leidt dit af uit een uitspraak van de CRvB van 19 mei 2009.

Grondslag

artikel 59 Participatiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Jurisprudentie

- CRvB 27 oktober 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:3719
- CRvB 19 mei 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BI6945
- CRvB 24 april 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BA4480

Participatiewet: matiging van de terugvordering

Recht op AIO-aanvulling ondanks schending van de mededelingsverplichting (SB1326)

Beleidsregel

Het komt voor dat een rechthebbende op AIO-aanvulling verzwijgt dat hij meer vermogen heeft dan het vrijgelaten bedrag of dat hij een gezamenlijke huishouding voert. In dat geval is sprake van een schending van de mededelingsverplichting. De SVB trekt het recht op AIO-aanvulling dan in en vordert de onverschuldigd betaalde AIO-aanvulling terug. Op grond van jurisprudentie (bijvoorbeeld CRvB 21 april 2009 en 15 maart 2016) matigt de SVB de terugvordering als de betrokkene aannemelijk maakt dat hij ten minste over een deel van de betreffende periode recht op een AIO-aanvulling zou hebben gehad, indien hij wel had voldaan aan de mededelingsverplichting. De SVB vordert het deel van de AIO-aanvulling terug dat bij een juiste en volledige nakoming van de mededelingsverplichting niet zou zijn toegekend.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- CRvB 15 maart 2016, «USZ» 2016/155, ECLI:NL:CRVB:2016:995
- CRvB 21 april 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BH9423

Zes-maanden-jurisprudentie (SB1327)

Beleidsregel

In de gevallen genoemd in artikel 58, tweede lid Participatiewet is de SVB niet verplicht om onverschuldigd betaalde AIO-aanvulling terug te vorderen, maar zij is daartoe wel bevoegd. Op grond van jurisprudentie van de CRvB mag de SVB de bevoegdheid tot terugvordering niet uitoefenen voor zover de terugvordering betrekking heeft op bedragen die zijn betaald meer dan zes maanden na de ontvangst van een signaal van de uitkeringsgerechtigde waaruit het uitvoeringsorgaan had moeten afleiden dat ten onrechte of te veel wordt betaald (bijvoorbeeld CRvB 24 juli 2007). De SVB past deze zogenoemde zes-maanden-jurisprudentie niet toe als toepassing van het beleid over matiging van de herziening of intrekking wegens dringende redenen voor de belanghebbende gunstiger is (zie SB1078 over verlaging of intrekking met terugwerkende kracht wegens wijziging van de omstandigheden).

Grondslag

artikel 58, tweede lid Participatiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Participatiewet: art. 58, lid 2

Jurisprudentie

- CRvB 24 juli 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BB0561

Verrekening van ten onrechte niet ingehouden loonbelasting en premies (SB1118)

Beleidsregel

Indien op een pensioen of uitkering gedurende een bepaalde periode ten onrechte geen loonbelasting of socialeverzekeringspremies zijn ingehouden, gaat de SVB ervan uit dat de als gevolg hiervan aan de belanghebbende netto te veel betaalde bedragen onverschuldigd zijn betaald in de zin van artikel 24 AOW,

artikel 53 Anw, artikel 22 OBR en artikel 6eRemigratiewet. Bij de beoordeling of deze bedragen met latere betalingen aan de belanghebbende kunnen worden verrekend past de SVB het regime van deze artikelen toe.

Grondslag

artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 22 OBR en artikel 6e Remigratiewet

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6e
- AOW: art. 24
- Anw: art. 53
- OBR: art. 22

Jurisprudentie

- CRvB 10 april 1991, RSV 1992/54

Overgangsrecht terugvordering basisvoorziening Remigratiewet (SB1248)

Beleidsregel

De SVB was op grond van artikel 12, vierde en vijfde lid Uitvoeringsbesluit Remigratiewet verplicht (een met name genoemd deel van de) toegekende basisvoorzieningen terug te vorderen indien de remigrant, zijn partner of een kind gebruik maakt van de terugkeerregeling als bedoeld in artikel 8 Remigratiewet, of anderszins zijn hoofdverblijf in Nederland vestigt, voor zover deze voorzieningen ten behoeve van de teruggekeerde persoon zijn toegekend. De SVB was in dergelijke situaties niet bevoegd op grond van dringende redenen van terugvordering af te zien (zie ook de uitspraak van de ABRvS van 31 juli 2007). Uit het overgangsrecht van artikel 17, eerste lid Remigratiebesluit volgt dat artikel 12, vierde en vijfde lid van het Uitvoeringsbesluit Remigratiewet van toepassing blijft op personen die voor 1 juli 2014 zijn geremigreerd en basisvoorzieningen hebben ontvangen of voor die datum een basisvoorziening hebben aangevraagd. De SVB voert het volgende beleid over de terugvordering van basisvoorzieningen. Basisvoorzieningen die ten behoeve van teruggekeerde personen zijn toegekend, bestaan uit de som van de kosten van het vervoer van henzelf en hun bagage, opgeteld bij het verschil tussen de toegekende overbruggingsuitkering en de overbruggingsuitkering waarop de remigrant aanspraak zou hebben gehad als alleen de niet teruggekeerde personen zouden zijn geremigreerd.

Grondslag

artikel 12, leden vier en vijf Uitvoeringsbesluit Remigratiewet (zoals deze tekst luidde voor 1 juli 2014) en artikel 17, lid 1 Remigratiebesluit

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Remigratiebesluit: art. 17, lid 1
- Uitvoeringsbesluit Remigratiewet: art. 12, lid 4 en 5

Jurisprudentie

- ABRvS 31 juli 2007

Civielrechtelijke terugvordering (SB1249)

Beleidsregel

Als een uitkering op een onjuiste rekening wordt gestort of als deze ten onrechte wordt doorbetaald na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde, dan zijn artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW, artikel 58 Participatiewet, artikel 22 OBR en artikel 6e Remigratiewet niet van toepassing. In de jurisprudentie, bijvoorbeeld in de uitspraak van de CRvB van 13 september 1989, is evenwel bepaald dat de SVB dan bevoegd is tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag met toepassing van artikel 6:203 BW. Bij terugvordering op grond van artikel 6:203 BW neemt de SVB geen besluit in de zin van artikel 1:3 Awb. De bijzondere invorderingsbepalingen zijn dan niet van toepassing. Een bedrag dat na het overlijden is doorbetaald vordert de SVB slechts terug met toepassing van artikel 6:203 BW voor zover dit bedrag niet op de overlijdensuitkering in mindering kan worden gebracht (artikel 18, vijfde lid AOW, artikel 51, vijfde lid Anw, artikel 18, tweede lid OBR). In de Participatiewet en de Remigratiewet ontbreekt een dergelijke verrekeningsbepaling.

De hiervoor beschreven civiele terugvordering vindt geen toepassing als

- het AOW-pensioen na het overlijden van de pensioengerechtigde is doorbetaald, voor zover het onverschuldigd betaalde bedrag in de het vermogen van de erfgenaam van de pensioengerechtigde is gevallen. Op grond van artikel 24, eerste lid AOW vordert de SVB het onverschuldigd betaalde ouderdomspensioen terug van die erfgenaam.
- kinderbijslag na het overlijden van de verzekerde is doorbetaald, voor zover er sprake is van een overlevende ouder of verzorger ongeacht de vraag of deze voor de AKW verzekerd is. Dit blijkt uit de uitspraak van de CRvB van 24 februari 2006 waarin is bepaald dat artikel 24 AKW voorziet in de mogelijkheid om ten onrechte betaalde kinderbijslag van de overlevende partner of verzorger terug te vorderen.

Grondslag

artikel 6:203 BW

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- BW: art. 6:203

Jurisprudentie

- CRvB 24 februari 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AV4216
- CRvB 13 september 1989, RSV 1990/237

Terug- en invorderingstermijnen (SB1115)

Beleidsregel

Voor de terugvordering van bedragen die onverschuldigd zijn betaald op grond van de AOW, Anw, AKW, Participatiewet, OBR, MKOB, Regeling niet-KOB-gerechtigden, TOG, Remigratieregeling 1985, de Basisremigratiesubsidieregeling 1985 dan wel de Remigratiewet, gelden de verjaringstermijnen die zijn genoemd in artikel 3:309 BW. Op grond van dit artikel kan terugvordering plaatsvinden tot twintig jaar na de onverschuldigde betaling, mits de SVB binnen vijf jaar nadat de onverschuldigde betaling aan haar bekend is geworden, een terugvorderingsactie heeft ingesteld. In het geval van onverschuldigd betaalde AIO-aanvulling in de zin van artikel 58, tweede lid, onderdeel e Participatiewet geldt op grond van het zesde lid van dat artikel een verjaringstermijn van twee jaar.

Grondslag

artikel 3:309 BW

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- BW: art. 3:309

Invordering van bestuursrechtelijke geldschulden

Wijze van terugbetaling

Wijze van terugbetaling (SB1250)

Beleidsregel

Als de SVB een boete oplegt of een besluit tot terugvordering neemt, neemt zij tevens een besluit waarmee een betalingsverplichting in de zin van artikel 4:86 Awb in het leven wordt geroepen. Het voldoen van een boete of het terugbetalen van een onverschuldigd betaald bedrag kan door middel van verrekening of door middel van betaling. De volledige geldschuld kan in één keer worden verrekend of in termijnen. Door het verlenen van uitstel van betaling kan betaling in termijnen plaatsvinden.

De SVB interpreteert artikel 17i AOW, artikel 45 Anw, artikel 17g AKW en artikel 6f Remigratiewet zo dat de boete primair dient te worden geëffectueerd door verrekening van het bedrag met een uitkering verstrekt door de SVB. Op grond van artikel 24a AOW, artikel 54 Anw en artikel 24a AKW in samenhang met artikel 17i AOW, artikel 45 Anw, artikel 17g AKW en op grond van artikel 6f Remigratiewet geldt hetzelfde voor de terugvordering. Hierbij geldt dat te veel of ten onrechte betaald AOW-pensioen kan worden verrekend met nog uit te keren pensioen en dat te veel of ten onrechte betaalde Anw-uitkeringen of kinderbijslag kunnen worden verrekend met AOW-pensioen, Anw-uitkeringen en kinderbijslag. De SVB interpreteert het voorschrift ten aanzien van verrekening van te veel of ten onrechte betaalde Anw-uitkering met kinderbijslag, gelezen in samenhang met artikel 23 AKW zo, dat verrekening van een wezenuitkering met kinderbijslag slechts mogelijk is met kinderbijslag ten behoeve van die wees.

Op grond van artikel 23, eerste lid, onder c, van de AKW is de SVB bevoegd om te veel of ten onrechte betaalde kinderbijslag ten behoeve van een kind te verrekenen met de kinderbijslag voor andere kinderen van een verzekerde. Van deze bevoegdheid maakt de SVB geen gebruik indien een belanghebbende de SVB verzoekt van deze wijze van verrekening af te zien, omdat de andere kinderen niet dezelfde ouders hebben. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de bedoelingen van de wetgever zoals verwoord in de memorie van toelichting op de wet waarmee de huidige tekst van artikel 23 in de AKW is opgenomen (TK 2003-2004, 29 513, nr. 3).

Op grond van artikel 60, vierde lid Participatiewet moet de SVB een boete en een terugvordering als gevolg van een schending van de mededelingsverplichting primair effectueren door verrekening van het bedrag met een uitkering versterkt door de SVB. Hierbij geldt dat een boete en te veel of ten onrechte betaalde AIO-aanvulling kan worden verrekend met nog uit te keren AIO-aanvulling of AOW-pensioen. Dit volgt uit de artikelen 60, vierde lid respectievelijk 60a, derde en vijfde lid Participatiewet. In geval van terugvordering anders dan wegens schending van de mededelingsverplichting is de SVB bevoegd om de te veel of ten onrechte betaalde AIO-aanvulling te verrekenen met nog uit te keren AIO-aanvulling of AOW-pensioen. De SVB leidt dit af uit de artikelen 60, derde lid respectievelijk 60a, derde en vijfde lid Participatiewet. De SVB maakt onverkort gebruik van deze bevoegdheid.

Op grond van artikel 22, derde lid OBR verrekent de SVB te veel betaalde overbruggingsuitkering met het AOW-pensioen dat de betrokkene ontvangt of zal ontvangen.

Te veel betaalde remigratievoorzieningen kunnen op grond van artikel 6f, eerste lid Remigratiewet worden verrekend met later uit te betalen remigratievoorzieningen, AOW-pensioen, Anw-uitkeringen of een AIO-aanvulling.

Het te veel of ten onrechte betaalde wordt teruggevorderd op basis van bruto bedragen. Indien echter verrekening van de ingehouden loonheffing kan plaatsvinden met de nog door de SVB aan de Belastingdienst af te dragen heffingen, wordt beleidsmatig het netto te veel betaalde bedrag teruggevorderd. Deze situatie doet zich slechts voor indien de terugvordering betrekking heeft op het lopende belastingjaar en voor zover terugbetaling geheel zal plaatsvinden in het lopende belastingjaar. Indien derhalve de periodieke verrekening zich zal uitstrekken over meer dan één belastingjaar zal de gehele verrekening bruto plaatsvinden.

Grondslag

artikel 4:86 Awb, artikel 17e, 17i, 24a en 24b AOW, artikel 41, 45, 54 en 55 Anw, artikel 17c, 17g, 23, eerste lid, 24a en 24b AKW, artikel, 60, derde en vierde lid, 60a, derde en vijfde lid Participatiewet, artikel 22, derde lid OBR en artikel 6f Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- AKW: art. 24b
- OBR: art. 22, lid 3
- Remigratiewet: art. 6f
- Participatiewet: art. 60, leden 3 en 4
- Participatiewet: art. 60a, leden 3 en 5
- AKW: art. 24a
- AKW: art. 23, lid 1
- AKW: art. 17g
- Awb: 4:86
- AOW: art. 17e
- AOW: art. 17i
- AOW: art. 24a
- AOW: art. 24b
- Anw: art. 41
- Anw: art. 45
- Anw: art. 54
- Anw: art. 55
- AKW: art. 17c

Jurisprudentie

- CRvB 19 september 2001, RSV 2001/282, «USZ» 2001/273

Termijnen van verrekening en uitstel van betaling

Termijnen van verrekening en uitstel van betaling (SB1251)

Beleidsregel

Artikel 4:87 Awb bepaalt dat een betrokkene een bestuursrechtelijke geldschuld in beginsel terugbetaalt binnen 6 weken. De SVB kan betrokkene op grond van artikel 4:94 Awb uitstel van betaling verlenen.

Bij het verlenen van uitstel van betaling of het verrekenen van een geldschuld past de SVB de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen (hierna: 'regeling') toe. De regeling bevat nadere regels over de termijn of termijnen waarbinnen een op grond van de AOW, Anw of AKW verschuldigde geldsom moet worden terugbetaald. Op grond van artikel 22, tweede lid OBR is deze regeling van overeenkomstige toepassing op terugvorderingen op grond van de OBR. De regeling geldt niet voor de Participatiewet en de Remigratiewet, maar de SVB past de regeling wel naar analogie toe.

De SVB past artikel 4 van de regeling niet toe naar aanleiding van de opdrachtbrief van 6 juli 2021 van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In plaats daarvan past de SVB artikel 3 van de regeling toe totdat de Minister de regeling heeft gewijzigd. Op grond van artikel 3, zevende lid van de regeling kan de SVB een afwijkende betalingsregeling treffen indien toepassing van dit artikel leidt tot een kennelijk onredelijk resultaat. De SVB maakt van deze bevoegdheid gebruik als een invordering van de SVB een bestaande betalingsregeling zou doorkruisen. Dit geldt alleen voor een betalingsachterstand van:

- energie- en waterrekeningen;
- huur of hypotheek;
- zorgpremie.

Grondslag

Artikel 4:87 en 4:94 Awb, artikel 3 van de Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen
- Awb: art. 4:87
- Awb: art. 4:94

Wijziging of intrekking van het uitstel van betaling (SB1252)

Beleidsregel

De SVB kan op grond van artikel 4:96 Awb het besluit tot uitstel van betaling intrekken of wijzigen wegens een wijziging in de omstandigheden of het niet naleven van de aan het besluit verbonden voorschriften. In het geval van het niet naleven van de aan het besluit verbonden voorschriften hanteert de SVB het volgende beleid. Als de betrokkene voor de eerste keer zijn terugbetalingsverplichting niet nakomt, maant de SVB hem aan het achterstallige bedrag binnen twee weken te voldoen. De SVB trekt het besluit tot uitstel van betaling in als twee willekeurige betalingstermijnen niet zijn voldaan. De betrokkene dient in dat geval de resterende schuld binnen twee weken te voldoen. Blijft hij in gebreke dan leidt dit tot derdenbeslag op zijn loon of uitkering of beslag op zijn bezittingen. Indien de SVB overgaat tot derdenbeslag stemt zijn de hoogte van de periodiek te verrekenen bedragen af op de volledige aflossingscapaciteit van de betrokkene.

Grondslag

artikel 4:96 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:96

Afzien van verdere terugvordering (SB1119)

Beleidsregel

Op grond van het tweede, derde en vierde lid van de artikelen 24 AOW, 53 Anw 24 AKW, artikel 58 zevende lid Participatiewet en artikel 6e, zesde lid Remigratiewet is de SVB in bepaalde situaties bevoegd om van verdere terugvordering af te zien. De bepalingen van de AOW zijn van overeenkomstige toepassing op de terugvordering van een overbruggingsuitkering op grond van de OBR.

Artikel 58, zevende lid Participatiewet ziet alleen op het afzien van verdere terugvordering in geval de ten onrechte verleende AIO-aanvulling het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de mededelingsverplichting. Voor overige terugvorderingen van ten onrechte verleende AIO-aanvulling bevat de Participatiewet geen bepaling over het afzien van terugvordering of verdere terugvordering. Om die reden past de SVB het hierna volgende beleid naar analogie toe op die terugvorderingen.

De SVB past het tweede lid, onder a en b, het derde en vierde lid van de artikelen 24 AOW, 53 Anw en 24 AKW en het zesde lid, onder a en b van artikel 6e Remigratiewet onverkort toe. De SVB ziet daarom op verzoek van de betrokkene af van verdere terugvordering indien de vordering na vijf jaar nog niet volledig is voldaan en hij of zijn wettelijke vertegenwoordiger:

- gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan; of
- gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald.

Op grond van het derde lid van de artikelen 24 AOW, 53 Anw, 24 AKW, artikel 58, zevende lid Participatiewet en artikel 6e, zevende lid Remigratiewet is deze termijn tien jaar indien de terugvordering het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de mededelingsverplichting.

De genoemde termijn is op grond van het vierde lid van de artikelen 24 AOW, 53 Anw, 24 AKW en artikel 6e, achtste lid Remigratiewet drie jaar indien:

- het gemiddelde inkomen van de betrokkene in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan; en
- de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de mededelingsverplichting.

Aan de voorwaarde dat het inkomen de beslagvrije voet niet te boven is gegaan, is ook voldaan als de betrokkene alleen als gevolg van een conjuncturele aanpassing van de normbedragen gedurende (maximaal) drie jaar een inkomen heeft genoten dat de beslagvrije voet overstijgt. Aan deze voorwaarde is niet voldaan als door een wijziging in de situatie van de belanghebbende het inkomen de beslagvrije voet overschrijdt.

Het tweede lid, onderdeel c van de artikelen 24 AOW, 53 Anw en 24 AKW bevat een bevoegdheid om af te zien van verdere terugvordering indien de terugvordering niet is ontstaan door het overtreden van de

mededelingsverplichting, gedurende vijf jaren geen betalingen zijn verricht en niet aannemelijk is dat deze op enig moment zullen worden verricht. De SVB maakt gebruik van deze bevoegdheid indien de vordering maximaal € 2.400,- bedraagt. De termijn is tien jaar bij vorderingen tot € 7.000,-, vijftien jaar bij vorderingen tot € 11.500,- en twintig jaar bij vorderingen vanaf € 11.500,-.

Op grond van het derde lid van de hiervoor genoemde artikelen en artikel 58, zevende lid Participatiewet geldt deze bevoegdheid eveneens voor gevallen waarin een terugvordering is ontstaan door het overtreden van de mededelingsverplichting, gedurende tien jaren geen betalingen zijn verricht en niet aannemelijk is dat deze op enig moment zullen worden verricht. De SVB maakt van deze bevoegdheid gebruik, indien de vordering niet hoger is dan € 10.000,-. De termijn is in deze gevallen vijftien jaar bij vorderingen tot € 15.000,- twintig jaar bij vorderingen tot € 20.000,- en vijfentwintig jaar bij vorderingen vanaf € 20.000,-.

Artikel 6e, zesde lid, onderdeel c Remigratiewet kent ook de bevoegdheid om af te zien van verdere terugvordering indien gedurende vijf jaren geen betalingen zijn verricht en niet aannemelijk is dat deze op enig moment zullen worden verricht. De Remigratiewet stelt daarbij niet de voorwaarde dat de terugvordering niet is ontstaan door het overtreden van de mededelingsverplichting. De SVB maakt gebruik van deze bevoegdheid indien de vordering maximaal € 2.400,- bedraagt. De termijn is tien jaar bij vorderingen tot € 7.000,-, vijftien jaar bij vorderingen tot € 11.500,- en twintig jaar bij vorderingen vanaf € 11.500,-.

Op grond van het tweede lid, onderdeel d van de artikelen 24 AOW, 53 Anw en 24 AKW, artikel 58, zevende lid, onderdeel d Participatiewet en artikel 6e, zesde lid, onderdeel d, Remigratiewet is de SVB bevoegd om af te zien van verdere terugvordering indien de betrokkene een bedrag overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost. De SVB maakt slechts gebruik van deze bevoegdheid indien zij van oordeel is dat het resterende deel van de vordering niet zal kunnen worden geïncasseerd.

Grondslag

artikel 24 AOW, artikel 53 Anw, artikel 24 AKW en artikel 6e, lid 6 Remigratiewet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Anw: art. 53
- AOW: art. 24
- Remigratiewet: art. 6e
- OBR: art. 22, lid 2
- AKW: art. 24

Schuldregeling en schuldsanering (SB1253)

Beleidsregel

Het staat de SVB zoals iedere schuldeiser in beginsel vrij om op verzoek mee te werken aan een minnelijke schuldregeling. Als die medewerking neerkomt op het geheel of gedeeltelijk kwijtschelden van een boete- of terugvordering, verbinden de AOW, Anw, AKW en Participatiewet daar nadere voorwaarden aan. Voor de terugvordering zijn deze voorwaarden opgenomen in de artikelen 25 AOW, 55a Anw en 24c AKW. Op grond van artikel 22, tweede lid OBR is het bepaalde in artikel 25 AOW van overeenkomstige toepassing op de OBR. Als wordt voldaan aan de voorwaarden, werkt de SVB mee aan een minnelijke schuldregeling. De SVB past deze voorwaarden ook toe op een terugvordering op grond van de Participatiewet.

Medewerking aan een schuldregeling is niet toegestaan als die medewerking leidt tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een terugvordering die het gevolg is van het opzettelijk of door grove schuld schenden van de mededelingsplicht waarvoor een boete is opgelegd of aangifte is gedaan. Als boeteoplegging of aangifte achterwege is gebleven wegens verjaring of verzuim van de SVB, werkt de SVB

in beginsel niet mee aan een schuldregeling. De SVB wijkt hiervan af als er dringende redenen aanwezig zijn als bedoeld in SB1111 over afzien van een sanctie wegens dringende redenen.

Voor de boetevordering geldt het bepaalde in de artikelen 17c, twaalfde lid AOW, artikel 39, elfde lid Anw, artikel 17a, elfde lid AKW en artikel 47g, dertiende lid van de Participatiewet. Ook een boetevordering kan geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden bij medewerking aan een schuldregeling. De SVB werkt mee aan de minnelijke schuldregeling als aan de wettelijke voorwaarden is voldaan. Eén van die voorwaarden is dat de geldschuld geen gevolg is van opzet of grove schuld.

Als de schuldenaar de schuldregeling niet behoorlijk nakomt, trekt de SVB het besluit waarin zij heeft afgezien van de (gedeeltelijke) terugvordering of de boete (gedeeltelijk) heeft kwijtgescholden in en vordert het oorspronkelijk openstaande bedrag van de terugvordering of boete alsnog in z'n geheel in.

Als een schuldsaneringsregeling is uitgesproken op grond van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Faillissementswet, titel III), dan werkt de schuldsaneringsregeling ten aanzien van vorderingen op de schuldenaar die ten tijde van de uitspraak tot toepassing van de schuldsaneringsregeling bestaan. De SVB gaat ervan uit dat, gelet op de artikelen 6:203 en 3:309 BW, een vordering uit onverschuldigde betaling ontstaat op het moment waarop er te veel uitkering is betaald. Vorderingen uit onverschuldigde betaling die zijn ontstaan vóór de uitspraak tot toepassing van de schuldsaneringsregeling kan de SVB niet invorderen of niet langer invorderen. Deze vorderingen vallen onder de schuldsaneringsregeling en worden aangemeld bij de bewindvoerder.

Op grond van een arrest van de Hoge Raad kan een vordering uit onverschuldigd betaald AOW-pensioen of Anw-uitkering, die is ontstaan voordat de schuldsaneringsregeling is uitgesproken, worden verrekend met nog uit te betalen AOW-pensioen of Anw-uitkering. De SVB maakt van deze verrekeningsmogelijkheid geen gebruik, maar zal de vordering aanmelden bij de bewindvoerder.

Als een schuldsaneringsregeling is uitgesproken op grond van de Wet schuldsanering natuurlijke personen stelt de rechter-commissaris een bedrag vast dat ter vrije beschikking blijft van de belanghebbende. In die gevallen stelt de SVB niet zelf de beslagvrije voet vast, maar hanteert zij het door de rechter-commissaris vastgestelde bedrag als beslagvrije voet.

Grondslag

artikel 25 AOW, artikel 55a Anw, artikel 24c AKW, artikel 47g, dertiende lid en artikel 60c Participatiewet, artikel 22, tweede lid OBR en titel III Faillissementswet

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- BW: art. 3:309
- BW: art. 6:203
- AOW: art. 25
- Anw: art. 55a
- AKW: art. 24c
- Participatiewet: artikel 47g, dertiende lid
- Participatiewet: artikel 60c
- OBR: art. 22, lid 2
- Faillissementswet, titel III

Jurisprudentie

- HR 4 juni 2004, nr. C03/063HR, ECLI:NL:HR:2004:AO5665

SVB Beleidsregels - Internationaal

EG-Verordeningen

Algemene bepalingen

Personele werkingssfeer

Verplaatsingscriterium (SB2120)

Beleidsregel

Uit de verwijzing naar artikel 48 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en overweging 13 van de Preambule bij Verordening (EG) nr. 883/2004 blijkt dat deze verordening van toepassing is op personen 'die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen'. In het arrest Petit is ten aanzien van EU-onderdanen door het Hof van Justitie EU bepaald dat Verordening (EG) nr.883/2004 geen toepassing kan vinden in zuiver nationale situaties. Er dient sprake te zijn van enig intra-unitair aanknopingspunt. De SVB gaat ervan uit dat een dergelijk aanknopingspunt bestaat als de situatie van een persoon, wat de woon- of verblijfplaats, of de plaats van verrichting van de beroepsactiviteiten betreft, een of meer grensoverschrijdende aspecten in zich draagt (bijvoorbeeld een in Nederland woonachtige Nederlander die tijdelijk werkzaamheden in een andere lidstaat verricht).

Uit het arrest Khalil van het Hof van Justitie EU van 11 oktober 2001 volgt dat aan het verplaatsingscriterium in ieder geval niet is voldaan wanneer de situatie van een persoon uitsluitend aanknopingspunten heeft met een derde staat en één enkele lidstaat. Verordening (EG) nr. 883/2004 is derhalve in ieder geval niet van toepassing als een onderdaan van een land buiten de EU, EER of Zwitserland zich, komend vanuit dat land, voor het eerst in een lidstaat van de EU, een EER-land of Zwitserland vestigt.

De bepalingen van titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004 zijn alleen van toepassing voor zover de actuele casus van een persoon grensoverschrijdende elementen bevat. Wat de toepasselijkheid van de overige bepalingen in deze verordening betreft, zoals vervat in titel I en titel III, volstaat het dat de persoon zich in het verleden binnen de Europese Unie heeft verplaatst.

Voor de toepassing van hoofdstuk 8 van titel III van Verordening (EG) nr. 883/2004 (gezinsuitkeringen) is reeds aan het verplaatsingscriterium voldaan als de rechthebbende werkzaam of woonachtig is in een andere lidstaat dan het woonland van het gezinslid waarvoor gezinsuitkeringen worden verkregen.

Grondslag

Verordening (EG) nr. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 11 oktober 2001, zaken C-95/99 tot en met C-98/99 en C-180/99 (Khalil), Jur. 2001, I-7413, RSV 2002/94, ECLI:EU:C:2001:532
- HvJ EG 19 maart 1964, zaak 75/63 (Unger), Jur. 1964, 371, RSV 1964/100, ECLI:EU:C:1964:19
- HvJ EG 11 maart 1965, zaak 31/64 (Bertholet), Jur. 1965, 108, RSV 1965/87, ECLI:EU:C:1965:18
- HvJ EG 12 november 1969, zaak 27/69 (Entr'aide médicale), Jur. 1969, 405, RSV 1970/87, ECLI:EU:C:1969:56
- HvJ EG 16 maart 1978, zaak 115/77 (Laumann), Jur. 1978, 805, RSV 1978/269, ECLI:EU:C:1978:71

- HvJ EG 4 juli 1985, zaak 104/84 (Kromhout), Jur. 1985, 2205, RSV 1986/72, ECLI:EU:C:1985:296
- HvJ EG 22 september 1992, zaak C-153/91 (Petit), Jur. 1992, I-4973, ECLI:EU:C:1992:354

Personele werkingssfeer (SB2123)

Beleidsregel

Blijkens de tekst van artikel 2 Verordening (EG) nr. 883/2004 bestaat de personele werkingssfeer van deze verordening uit de onderdanen van de lidstaten en staatlozen en vluchtelingen, die in een van de lidstaten wonen, en op wie de wetgeving van een of meer lidstaten van toepassing is of geweest is, alsmede op hun gezinsleden en hun nabestaanden.

Uit de redactie van artikel 2 Verordening (EG) nr. 883/2004 zou men af kunnen leiden dat onderdanen van een lidstaat in één van de lidstaten moeten wonen om onder de personele werkingssfeer te vallen. Op grond van de officiële versies van deze bepaling in andere talen van de Europese Unie gaat de SVB er echter van uit dat deze wooneis uitsluitend geldt voor staatlozen en vluchtelingen.

Verordening (EG) nr. 883/2004 is ook van toepassing op personen die niet zelfstandig onder de personele werkingssfeer van deze verordening vallen maar gezinslid of nabestaande zijn van een persoon die daar wel onder valt of viel. Uit het arrest Cabanis van het Hof van Justitie EU blijkt dat bepalingen die uitsluitend van toepassing zijn op personen die rechtstreeks onder de personele werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 vallen, niet kunnen worden ingeroepen door gezinsleden en nabestaanden van die personen. Deze gezinsleden en nabestaanden hebben in dat geval slechts afgeleide rechten, dat wil zeggen rechten die zij ontlenen aan hun familierelatie met de persoon die rechtstreeks onder de werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 valt (arrest Silvia Hosse). Dit geldt echter niet voor hoofdstuk 8 titel III van Verordening (EG) nr. 883/2004 over gezinsuitkeringen. De gezinsleden genoemd in artikel 67 Verordening (EG) nr. 883/2004 kunnen zich zelfstandig beroepen op alle bepalingen uit dat hoofdstuk (zie SB2269 over gezinsleden die in een andere lidstaat wonen).

Grondslag

artikel 2 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 30 april 1996, zaak C-308/93 (Cabanis), Jur. 1996, I-2097, RSV 1998/96, ECLI:EU:C:1996:169
- HvJ EG 21 februari 2006, zaak C-286/03 (Silvia Hosse), Jur.2006, I-1771, RSV 2006/264, ECLI:EU:C:2006:125

Onderdanen van landen buiten de Europese Unie (SB2124)

Beleidsregel

De personele werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 is in beginsel beperkt tot de onderdanen van lidstaten van de EU, landen van de EER en Zwitserland. Onderdanen van derde landen vallen uitsluitend onder de personele werkingssfeer van die verordening als zij erkend zijn als vluchteling of in de hoedanigheid van gezinslid of nabestaande. In Verordening (EU) nr. 1231/2010 is echter bepaald dat Verordening (EG) nr. 883/2004 ook van toepassing is op onderdanen van derde landen die alleen door hun nationaliteit niet onder die verordening vallen, mits zij legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijven en zich in een situatie bevinden die niet in alle opzichten geheel in de interne sfeer van een enkele lidstaat ligt. Mede naar aanleiding van de zaak Balandin past de SVB Verordening (EU) nr. 1231/2010 alleen toe als de onderdaan van een derde land legaal in de EU verblijft en werkt. Voor Nederland betekent dit dat de

SVB beoordeelt of het verblijf rechtmatig is in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000 en de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet arbeid vreemdelingen. Uit de titel, considerans en bepalingen van Verordening (EU) nr. 1231/2010 volgt verder dat onderdanen van derde landen op dezelfde wijze als gemeenschapsonderdanen moeten voldoen aan het verplaatsingscriterium, zoals dat is omschreven in SB2120.

Verordening (EU) nr. 1231/2010 is niet van toepassing op Denemarken. De SVB past titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004 daarom niet toe op onderdanen van derde landen die in Denemarken verblijven. Verder beschouwt de SVB Denemarken niet als lidstaat in de zin van Verordening (EG) nr. 883/2004 bij de beoordeling van de vraag of aan het verplaatsingscriterium is voldaan door een onderdaan van een derde land. Als zich in de situatie van een onderdaan van een derde land aanknopingspunten voordoen met Denemarken en ten minste twee andere lidstaten, past de SVB Verordening (EG) nr. 883/2004 uitsluitend toe in relatie tot deze andere lidstaten. Dit geldt ook in relatie tot Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland, waarop Verordening (EU) nr. 1231/2010 evenmin van toepassing is.

Grondslag

artikel 1 en 2 Vo. 1231/2010

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Vw 2000: art. 8
- Vo. 1231/2010
- Wet arbeid vreemdelingen

Jurisprudentie

- HvJ EU 24 januari 2019, zaak C-477/17 (Balandin e.a.), ECLI:EU:C:2019:60, RSV 2019/115
- Conclusie A-G N. Wahl, 17 september 2018, zaak C-477/17 (Balandin e.a.), ECLI:EU:C:2018:783

Beginsel van gelijke behandeling naar nationaliteit (SB2125)

Beleidsregel

Artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bepaalt dat een ieder die de nationaliteit van een lidstaat bezit burger van de Unie is. Uit onder meer de arresten Grzelczyk, Gottardo en D'Hoop van het Hof van Justitie EU blijkt dat dit burgerschap in samenhang met artikel 18 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie aanspraak op gelijke behandeling verleent aan alle EU-onderdanen die zich in gelijke omstandigheden bevinden, ongeacht nationaliteit en onverminderd de uitdrukkelijk vastgestelde uitzonderingen. De SVB leidt uit deze jurisprudentie van het Hof van Justitie EU en artikel 4 Verordening (EG) nr. 883/2004 af dat bij de toepassing van de Nederlandse socialezekerheidswetgeving elk onderscheid naar nationaliteit tussen Nederlandse onderdanen en EU-onderdanen achterwege moet blijven. Dit beroep op gelijke behandeling naar nationaliteit kan worden gedaan ongeacht de woonplaats van de EU-onderdaan.

De SVB leidt uit het arrest Martinez Sala van het Hof van Justitie EU af dat onderdanen van een lidstaat van de EU of de EER en onderdanen van Zwitserland, die bevoegd zijn op Nederlands grondgebied te verblijven, onder dezelfde voorwaarden als Nederlandse onderdanen recht hebben op sociale verzekeringsuitkeringen. Van hen kan niet worden gevergd dat zij de rechtmatigheid van hun verblijf aantonen door middel van een door de Nederlandse autoriteiten afgegeven verblijfsdocument. Het arrest Martinez Sala gaat evenwel niet zo ver dat het een materiële koppeling verbiedt tussen verzekering op grond van de sociale verzekeringswetten en de rechtmatigheid van het verblijf of de arbeid in Nederland van de betreffende onderdanen van de EU, de EER en Zwitserland.

Grondslag

artikel 20 VWEU en artikel 4 Vo. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- VWEU: art. 20
- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 11 juli 2002, C-224/98 (D'Hoop), Jur. 2002, I-6191, RSV 2002/303, ECLI:EU:C:2002:432
- HvJ EG 12 mei 1998, nr. C-85/96 (Martinez Sala), Jur. 1998, I-2691, RSV 1998/273, «USZ» 1998/185, ECLI:EU:C:1998:217
- HvJ EG 20 september 2001, nr. C-184/99 (Grzelczyk), Jur. 2001, I-6229, RSV 2002/228, ECLI:EU:C:2001:458
- HvJ EG 15 januari 2002, C-55/00 (Gottardo), Jur. 2002, I-413, RSV 2002/176, «USZ» 2002/63, ECLI:EU:C:2002:16

Territoriale werkingssfeer (SB2135)

Beleidsregel

Het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 883/2004 wordt territoriaal begrensd door artikel 52 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 355 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, die een opsomming bevatten van de lidstaten van de Europese Unie en van de overige gebieden waarop de verdragen van toepassing zijn. De regels in titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004, die bepalen welke lidstaat bevoegd is zijn wetgeving toe te passen, zijn daarom met name gericht op de situatie van een persoon die op het grondgebied van de Europese Unie woont en werkt. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt echter dat dit beginsel niet altijd geldt.

Nederlands grondgebied

Uit het arrest Salemink blijkt dat het onder de Noordzee gelegen deel van het continentaal plat in het kader van de sociale zekerheid eveneens tot het grondgebied van een lidstaat moet worden gerekend als de aldaar verrichte werkzaamheden onder de soevereine rechten van die lidstaat vallen. Hiervan is met name sprake als de werkzaamheden worden verricht op vaste of drijvende installaties die zich op het continentaal plat bevinden ten behoeve van de exploratie of exploitatie van natuurlijke rijkdommen van het continentaal plat.

Werkzaamheden buiten de Europese Unie, EER en Zwitserland

Uit onder meer de arresten Aldewereld, Chuck, Balandin en Inspecteur van de Belastingdienst blijkt dat Verordening (EG) nr. 883/2004 eveneens van toepassing kan zijn als een persoon buiten het grondgebied van de Europese Unie woont of werkt. Dit is met name het geval als de arbeidsverhouding van de betrokken persoon een voldoende nauwe aanknoping met het grondgebied van de Europese Unie behoudt.

Uit het arrest Inspecteur van de Belastingdienst blijkt dat artikel 11, derde lid, onder e), van Verordening (EG) nr. 883/2004 van toepassing is op een persoon die in een lidstaat woont, maar buiten het grondgebied van de lidstaten werkzaamheden verricht. Dit betekent dat deze persoon voor de duur van de werkzaamheden onderworpen wordt aan de wetgeving van de lidstaat van de woonplaats. Mocht zich hierdoor bij een in een andere lidstaat wonende persoon een ongewenste onderbreking van Nederlandse verzekering voordoen, dan hanteert de SVB het beleid dat het bevoegde orgaan van de lidstaat van de

woonplaats zal worden verzocht om een overeenkomst te sluiten op grond van artikel 16, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004. Daarbij geldt als voorwaarde dat de belanghebbende bij instemming van het orgaan van de andere lidstaat onderworpen blijft aan de Nederlandse wetgeving op grond van een bilateraal verdrag of, als met het betreffende derde land geen verdrag is gesloten, op grond van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen (zie ook SB1035 over wonen in Nederland, werken buiten Nederland). Deze toepassing van bilaterale verdragen en het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen sluit aan bij het beleid van de SVB dat gold voor 1 mei 2010 en dat aansloot bij het onder Verordening (EEG) nr. 1408/71 gewezen arrest Aldewereld.

Als een orgaan uit een andere lidstaat verzoekt om een overeenkomst te sluiten op grond van artikel 16, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 voor een inwoner van Nederland dan stemt de SVB met het verzoek in onder de voorwaarde dat de verplichte verzekering in de andere lidstaat ter zake van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid ongewijzigd voortduurt. Dit betekent dat de SVB niet instemt met een verzoek tot toepassing van de wetgeving van de andere lidstaat als de verplichte verzekering in de andere lidstaat eindigt, bijvoorbeeld omdat de betrokken persoon zich aldaar moet aanmelden voor vrijwillige verzekering.

Het kan ook voorkomen dat een inwoner van Nederland in een derde land arbeid gaat verrichten en geen overeenkomst op grond van artikel 16, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 wordt gesloten. In dat geval stelt de SVB voor de toepassing van artikel 12 van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 een dienstbetrekking met een in andere lidstaat wonende of gevestigde werkgever gelijk met een dienstbetrekking met een in Nederland wonende of gevestigde werkgever. De SVB geeft hiermee toepassing aan artikel 5 van Verordening (EG) nr. 883/2004. Als aan de overige voorwaarden van artikel 12 van het Besluit wordt voldaan, betekent dit dat een werknemer voor de duur van de werkzaamheden in het derde land verzekerd is in Nederland, tenzij een bilateraal verdrag met het derde land zich daartegen verzet.

Inwoners van een derde land

Uit het arrest Balandin blijkt dat titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004 van toepassing is als een werknemer buiten het grondgebied van de Europese Unie woont maar de werkzaamheden binnen dat grondgebied een aanknoping hebben met twee of meer lidstaten (zie SB2120 over het verplaatsingscriterium). Omdat in deze situatie geen toepassing kan worden gegeven aan aanwijsregels die aanknopen bij de woonplaats in een lidstaat hanteert de SVB het volgende beleid:

- Vanwege de aanknoping bij de woonplaats in artikel 13, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a, van Verordening (EG) nr. 883/2004 past de SVB deze bepalingen niet toe. In plaats daarvan past de SVB artikel 13, eerste lid, onder b, respectievelijk tweede lid, onder b, van Verordening (EG) nr. 883/2004 toe.

- Ook aan de toepassing van artikel 13, eerste lid, onder b, sub iii en iv, van Verordening (EG) nr. 883/2004 staat het gebrek van een woonplaats in de Europese Unie in de weg. Aan deze situatie – waarin sprake is van meerdere werkgevers gevestigd in meerdere lidstaten – komt de SVB tegemoet door een artikel 16-overeenkomst aan te gaan met de andere betrokken lidstaat of lidstaten.

Als een persoon die geen woonplaats heeft op het grondgebied van de Europese Unie zijn werkzaamheden in twee of meer lidstaten beëindigt, is Verordening (EU) nr. 883/2004 niet langer van toepassing. In dat geval past de SVB uitsluitend de Nederlandse wetgeving toe.

Bijzonderheden met betrekking tot prestaties

De SVB neemt op grond van het arrest Chuck aan dat hoofdstuk 5 van titel III van Verordening (EG) nr. 883/2004, over ouderdom en overlijden, en Bijlage XI, onderdeel Nederland, onder 3, over het recht op nabestaandenuitkering, van toepassing zijn als de aanvrager om ouderdomspensioen of nabestaandenuitkering geen woonplaats in de Europese Unie heeft. Hierbij geldt de voorwaarde dat de aanvrager voorheen onder de personele werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 viel (zie SB2120 over het verplaatsingscriterium). Op een persoon die geen woonplaats in een lidstaat van de Europese Unie, de EER of Zwitserland heeft, zijn echter niet van toepassing hoofdstuk 8 van titel III, voor zover dit betrekking heeft op gezinsuitkeringen voor pensioengerechtigden, en Bijlage XI, onderdeel Nederland, punt 2, onder a tot en met d, betreffende in aanmerking te nemen tijdvakken voor de berekening van een ouderdomspensioen. De daarin vervatte bepalingen zijn alleen van toepassing als de aanvrager op het grondgebied van de Europese Unie woont.

Op grond van Bijlage II, artikel 1, tweede lid, van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, is voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 met ingang van 1 april 2012 het grondgebied van de Europese Unie gelijkgesteld het grondgebied van de lidstaten van Zwitserland. Op grond van Bijlage VI, Sectorale Aanpassingen, bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte geldt dit met ingang van 1 juni 2012 eveneens voor de landen van de EER, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen.

Grondslag

artikel 52 VEU, artikel 355 VWEU, Bijlage II, artikel 1, lid 1, Overeenkomst EG-Zwitserse Bondsstaat over het vrije verkeer van personen en Bijlage VI bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- VEU: art. 52
- VWEU: art. 355
- Overeenkomst EG-Zwitserse Bondsstaat over het vrije verkeer van personen: Bijlage II, artikel 1, lid 1
- Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte: Bijlage VI
- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 29 juni 1994, zaak C-60/93 (Aldewereld), Jur. 1994, I-2991, RSV 1995/68, ECLI:EU:C:1994:271
- CRvB 24 februari 1997, RSV 1998/99, «USZ» 1997/170
- HvJ EU 17 januari 2012, zaak C-347/10 (Salemink), USZ 2012/57, ECLI:EU:C:2012:17
- HvJ EG 3 april 2008, zaak C-331/06 (Chuck), Jur. 2008, I-1957, RSV 2008/237; «USZ» 2008/164, ECLI:EU:C:2008:188
- HvJ EU 24 januari 2019, zaak C-477/17 (Balandin e.a.), ECLI:EU:C:2019:60, RSV 2019/115
- HvJ EU 8 mei 2019, zaak C-631/17 (Inspecteur van de Belastingdienst), ECLI:EU:C:2019:381, RSV 2019/245

In aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering (SB2150)

Beleidsregel

Artikel 6 van Verordening (EG) nr. 883/2004 voorziet in het beginsel van de samentelling van tijdvakken. Dit beginsel beoogt te voorkomen dat personen nadeel ondervinden van migratie doordat aan hen in een lidstaat prestaties worden geweigerd vanwege een te korte duur van verzekering in die lidstaat. Artikel 6 schrijft in dat geval voor dat de betrokken lidstaat voor de opening van het recht op uitkering

rekening moet houden met tijdvakken vervuld in andere lidstaten. Artikel 57, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 staat het echter toe om een pensioen te weigeren als de totale duur van de bij het intreden van de verzekerde gebeurtenis in aanmerking te nemen tijdvakken:

- minder dan een jaar bedraagt, en
- uitsluitend rekening houdend met deze tijdvakken geen recht op uitkering bestaat.

Op grond van artikel 7, eerste lid, onder b, AOW kan geen ouderdomspensioen worden toegekend als de totale duur van de AOW-verzekering minder dan een jaar bedraagt. In artikel 15, eerste lid, onder b, en artikel 27, lid 1, onder a, Anw is bepaald dat geen recht op een nabestaandenuitkering respectievelijk wezenuitkering bestaat als de overledene binnen een jaar na aanvang van zijn verzekering is overleden en de gezondheidstoestand bij de aanvang van de verzekering het overlijden redelijkerwijs moest doen verwachten.

Als Verordening (EG) nr. 883/2004, Verordening (EEG) nr. 1408/71 of Verordening nr. 3/58 van toepassing is geweest moet bij de toepassing van de bepalingen uit de AOW en Anw, rekening worden gehouden met artikel 57, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 en dienovereenkomstige bepalingen in de eerdere verordeningen. De SVB hanteert hierbij het volgende beleid.

AOW

Artikel 57, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 en artikel 48 van Verordening (EEG) nr. 1408/71 staan niet in de weg aan de weigering van een ouderdomspensioen op grond van artikel 7, eerste lid, onder b, AOW wegens een totale verzekeringsduur van minder dan een jaar. Op grond van artikel 28, tweede lid, Verordening nr. 4/58 mogen echter alleen tijdvakken korter dan zes maanden leiden tot de weigering van een pensioen. Voor personen die voor 1 oktober 1972 in Nederland als migrerend werknemer verzekerd zijn geweest met toepassing van Verordening nr. 3/58 betekent dit het volgende. De SVB weigert hun ouderdomspensioen pas als de totale duur van de verzekering in Nederland minder dan zes maanden bedraagt. De SVB baseert dit beleid op jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU over de rechtszekerheid van migrerende werknemers (zie onder meer de arresten Belbouab en Chuck).

Ten aanzien van personen op wie een bilateraal verdrag inzake sociale zekerheid van toepassing is geweest voorafgaand aan het van toepassing worden van de hiervoor genoemde verordeningen, hanteert de SVB het volgende beleid. De SVB past artikel 57, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 niet toe als dit bilateraal verdrag een gunstigere bepaling bevat. In deze gevallen kan de SVB een ouderdomspensioen toekennen als de duur van de verzekering in Nederland minder dan een jaar bedraagt. De SVB baseert dit beleid op de Rönfeldt-jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU.

In bijlage XI, Nederland, onder 2, sub a en b, Verordening (EG) nr. 883/2004 is vastgelegd dat in het AOW-pensioen bepaalde tijdvakken in aanmerking kunnen worden genomen zonder dat aan de voorwaarden van verzekering als bedoeld in artikel 7 AOW is voldaan. Dit betekent dat de SVB bij de toekenning van een pensioen dat op deze tijdvakken is gebaseerd, de minimale verzekeringsduur van een jaar op grond van artikel 7 AOW niet tegenwerpt.

Anw

Als een Anw-verzekerde binnen een jaar na aanvang van de verzekering ingevolge de Anw overlijdt en de gezondheidstoestand bij aanvang van die verzekering het overlijden redelijkerwijs moest doen verwachten, weigert de SVB een uitkering met toepassing van artikel 15, eerste lid, onder b, en artikel 27, eerste lid, onder a, Anw. Uit het arrest Malfitano volgt dat een uitkering niet mag worden geweigerd als de overledene eerder tijdvakken van verzekering in Nederland heeft vervuld waarop deze bepalingen uit de Anw niet

van toepassing zijn. In dat geval wordt de uitkering pro rata berekend, omdat uitsluitend op grond van de Nederlandse wetgeving niet is voldaan aan de voorwaarden die recht geven op een uitkering. Artikel 52, eerste lid, sub a, Verordening (EG) nr. 883/2004 is dan niet van toepassing.

Als een overledene op de dag van overlijden niet verzekerd is voor de Anw dient de SVB niettemin een nabestaanden- of wezenuitkering toe te kennen als de overledene op die dag verzekerd was in een andere lidstaat of onder de wetgeving van een andere lidstaat een nabestaanden- of wezenuitkering is verschuldigd. Dit volgt uit artikel 51, derde lid, Verordening (EG) nr. 883/2004. De SVB weigert echter in die situatie een nabestaanden- of wezenuitkering als de overledene:

- uitsluitend in het jaar voorafgaande aan het overlijden tijdvakken van verzekering ingevolge de Anw heeft vervuld,
- binnen een jaar na aanvang van de verzekering is overleden en
- de gezondheidstoestand bij aanvang van die verzekering het overlijden redelijkerwijs moest doen verwachten.

De weigering is in dat geval gebaseerd op artikel 15, eerste lid, onder b, en artikel 27, eerste lid, onder a, Anw alsmede artikel 57, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004. Ongeacht de lidstaat waar de overledene verzekerd is op het moment van overlijden, weigert de SVB een nabestaandenuitkering eveneens als het overlijden plaats heeft gevonden binnen een jaar na de datum van huwelijkssluiting en de gezondheidstoestand ten tijde van de huwelijkssluiting het overleden redelijkerwijs moest doen verwachten. Deze weigering baseert de SVB op artikel 15, eerste lid, onder a, Anw en artikel 57, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004.

Grondslag

artikel 6 en artikel 51, lid 3 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 12 oktober 1978, zaak 10/78 (Belbouab), ECLI:EU:C:1978:181, RSV 1979/18
- HvJ EG 18 februari 1982, zaak 55/81 (Vermaut), ECLI:EU:C:1982:68, RSV 1982/240
- HvJ EG 9 december 1982, zaak 76/82 (Malfitano), ECLI:EU:C:1982:424, RSV 1983/212
- HvJ EG 3 april 2008, zaak C-331/06 (Chuck), ECLI:EU:C:2008:188, RSV 2008/237; «USZ» 2008/164

Verhouding met overig internationaal recht (SB2127)

Beleidsregel

Uit rechtspraak van het Hof van Justitie EU volgt dat het in artikel 8 van Verordening (EG) nr. 883/2004 neergelegde beginsel dat deze verordening in de plaats treedt van de bepalingen van tussen lidstaten gesloten verdragen inzake sociale zekerheid, een dwingend karakter heeft. De enige uitzondering hierop wordt gevormd door de bepalingen genoemd in bijlage II van Verordening (EG) nr. 883/2004. Het beginsel vindt ook toepassing als de verdragen waarvoor Verordening (EG) nr. 883/2004 in de plaats treedt tot hogere uitkeringen leiden dan Verordening (EG) nr. 883/2004. Het Hof van Justitie EU heeft echter bepaald dat de vervanging van tussen lidstaten gesloten verdragen door Verordening (EG) nr. 883/2004 niet tot gevolg heeft dat een persoon socialezekerheidsvoordelen verliest die hij heeft opgebouwd onder vigeur van

een dergelijk verdrag vóór de inwerkingtreding van Verordening (EG) nr. 883/2004. Mede in het licht van de gezamenlijke rechtspraak van het Hof van Justitie EU en de Centrale Raad van Beroep gaat de SVB ervan uit dat deze voordelen blijven behouden indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de toepassing van het verdrag leidt tot een voor betrokkene gunstiger situatie dan toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004;
- de betrokkene heeft vóór het moment van vervanging van een verdrag door Verordening (EG) nr. 883/2004 rechten onder het verdrag opgebouwd.

Aan het vereiste dat rechten zijn opgebouwd onder een verdrag is voldaan indien ten minste de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- de betrokkene was vóór het moment van vervanging van het verdrag door Verordening (EG) nr. 883/2004 aangesloten bij een nationale wettelijke regeling van een lidstaat die onder de materiële werkingssfeer van het verdrag viel;
- die aansluiting is mede bepalend voor de berekening van de aanspraak die aan de toepassing van het verdrag kan worden ontleend en
- de betrokkene is tussen de betrokken lidstaten gemigreerd vóór het moment van vervanging van het verdrag door Verordening (EG) nr. 883/2004.

Als een vergelijking van aanspraken op grond van een verdrag en Verordening (EG) nr. 883/2004 heeft plaatsgevonden en de aanspraken van de betrokkene op grond van het verdrag zijn vastgesteld, dan kan op een later moment niet worden gekozen voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004. Dit blijkt uit het arrest Gómez Ródriguez van het Hof van Justitie EU.

Grondslag

artikel 8 en bijlage II Vo.883/2004, artikel 8 en artikel 9 en bijlage 1 Vo. 987/2009

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Vo. 987/2009

Jurisprudentie

- HvJ EG 7 mei 1998, C-113/96 (Gómez Rodríguez), Jur. 1998, I-2461, RSV 1998/291, «USZ» 1998/184, ECLI:EU:C:1998:203
- HvJ EG 9 november 1995, zaak C-475/93 (Thévenon), Jur. 1995, I-3832, RSV 1996/106, ECLI:EU:C:1995:371
- HvJ EG 7 juni 1973, zaak 82/72 (Walder), Jur. 1973, 599, RSV 1974/64, ECLI:EU:C:1973:62
- HvJ EG 7 februari 1991, zaak C-227/89 (Rönfeldt), Jur. 1991, I-323, RSV 1991/152, ECLI:EU:C:1991:52
- CRvB 10 maart 1995, RSV 1996/105

Werkzaamheden in loondienst en werkzaamheden anders dan in loondienst (SB2121)

Beleidsregel

Artikel 1, onder a en b Verordening (EG) nr. 883/2004 omschrijft de begrippen 'werkzaamheden in loondienst' en 'werkzaamheden anders dan in loondienst'. De afbakening van deze begrippen is relevant omdat Verordening (EG) nr. 883/2004 in titel II en III afzonderlijke bepalingen kent voor werkzaamheden in loondienst en voor werkzaamheden anders dan in loondienst.

De SVB beoordeelt of sprake is van werkzaamheden in loondienst of werkzaamheden anders dan in loondienst aan de hand van de Werkloosheidswet. Werkzaamheden die leiden tot verplichte verzekering of de mogelijkheid van vrijwillige verzekering ingevolge die wet, worden aangemerkt als werkzaamheden in loondienst. Dit betekent dat de persoon die niet verplicht verzekerd is voor de Werkloosheidswet en zich daarvoor evenmin vrijwillig kan verzekeren, wordt aangemerkt als werkzaam anders dan in loondienst. Een werknemer die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt is uitgesloten van het werknemersbegrip in de Werkloosheidswet. Niettemin beschouwt de SVB de persoon die alleen vanwege de pensioengerechtigde leeftijd van het werknemersbegrip in de Werkloosheidswet is uitgesloten als werknemer voor de vraag of sprake is van werkzaamheden in loondienst of anders dan in loondienst. Het begrip 'werkzaamheden' wordt ruim uitgelegd. Het is bijvoorbeeld niet noodzakelijk dat een persoon die werkzaamheden anders dan in loondienst verricht, een rechtstreekse geldelijke tegenprestatie voor zijn werkzaamheden ontvangt. Het volstaat dat de betrokkene in het kader van zijn werkzaamheden vergoedingen ontvangt die hem geheel of gedeeltelijk in staat stellen in zijn levensonderhoud te voorzien, ook indien dergelijke vergoedingen door derden worden opgebracht. Geestelijken die worden onderhouden door hun gemeente, worden derhalve aangemerkt als personen die werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten. Overigens acht de SVB de criteria zoals beschreven in SB1035 over wonen in Nederland, werken buiten Nederland ter zake van de invulling van het begrip arbeid van overeenkomstige toepassing.

Grondslag

artikel 1, aanhef en onder a en b Vo. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Werkloosheidswet

Jurisprudentie

- HvJ EG 23 oktober 1986, zaak 300/84 (Van Roosmalen), Jur. 1986, 3097, RSV 1987/9, ECLI:EU:C:1986:402
- CRvB 11 mei 1988, RSV 1989/10
- CRvB 22 oktober 1993, RSV 1994/70
- HvJ EG 30 januari 1997, zaak C-340/94 (De Jaeck), Jur. 1997, I-461, RSV 1997/158, «USZ» 1997/59, ECLI:EU:C:1997:43

Vaststelling van de toe te passen wetgeving

Voorrang van de conflictregels boven nationale verzekeringsvoorwaarden (SB2128)

Beleidsregel

Om te voorkomen dat een persoon gelijktijdig onder de wetgevingen van twee of meer lidstaten verzekerd is of juist in het geheel niet onderworpen is aan de wetgeving van een lidstaat, schrijft artikel 11, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 uitdrukkelijk voor dat slechts één wetgeving van toepassing kan zijn.

Ten einde de toepasselijke wetgeving aan te wijzen bevat titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004 conflictregels. Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie EU blijkt verder dat de conflictregels voorrang hebben boven strijdige nationale verzekeringsvoorwaarden. Deze systematiek wordt ook wel aangeduid met de termen 'exclusieve werking' (toepasselijkheid van de wetgeving van de ene lidstaat sluit gelijktijdige toepasselijkheid van de wetgeving van de andere lidstaat uit) en 'sterke werking' (als conflictregels de wetgeving van een lidstaat van toepassing verklaren, mogen voor de aansluiting van een persoon bij deze wetgeving geen territoriale aansluitingsvoorwaarden worden tegengeworpen).

De exclusieve en sterke werking van de conflictregels laten onverlet de bevoegdheid van lidstaten tot het stellen van aansluitingsvoorwaarden, zolang deze voorwaarden niet door middel van nationaliteits- of territoriale criteria gericht zijn op afbakening van het eigen rechtsstelsel ten opzichte van buitenlandse rechtsstelsels en niet leiden tot een belemmering van het vrije verkeer van personen.

Grondslag

artikel 11, lid 1 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 833/2004

Jurisprudentie

- CRvB 29 december 1992, RSV 1993/258
- CRvB 27 maart 1996, RSV 1996/140
- HR 8 juli 1997, RSV 1997/242, «USZ» 1997/275, ECLI:NL:HR:1997:AA2206
- CRvB 20 mei 1998, RSV 1998/292
- HvJ EG 3 mei 1990, zaak C-2/89 (Kits van Heijningen), Jur. 1990, I-1755, RSV 1990/309, ECLI:EU:C:1990:183
- HvJ EG 18 mei 1989, zaak 368/87 (Hartmann Troiani), Jur. 1989, 1333, RSV 1991/22, ECLI:EU:C:1989:206
- HvJ EG 28 februari 1989, zaak 29/88 (Schmitt), Jur. 1989, 581, ECLI:EU:C:1989:104
- HvJ EG 5 december 1967, zaak 19/67 (Van der Vecht), Jur. 1967, 431, RSV 1969/8, ECLI:EU:C:1967:49
- HvJ EG 1 maart 1973, zaak 73/72 (Bentzinger), Jur. 1973, 283, RSV 1973/254, ECLI:EU:C:1973:26
- HvJ EG 12 juli 1979, zaak 266/78 (Brunori), Jur. 1979, 2705, RSV 1980/23, ECLI:EU:C:1979:200
- HvJ EG 24 april 1980, zaak 110/79 (Coonan), Jur. 1980, 1445, RSV1981/2, ECLI:EU:C:1980:112
- HvJ EG 23 september 1982, zaak 276/81 (Kuypers), Jur. 1982, 3027, RSV 1983/85, ECLI:EU:C:1982:317
- HvJ EG 12 juni 1986, zaak 302/84 (Ten Holder), Jur. 1986, 1821, RSV 1987/24, ECLI:EU:C:1986:242
- HR 25 juni 1986, RSV 1987/26
- HvJ EG 10 juli 1986, zaak 60/85 (Luyten), Jur. 1986, 2365, RSV 1987/25, ECLI:EU:C:1986:307
- HvJ EG 24 september 1987, zaak 43/86 (De Rijke), Jur. 1987, 3611, RSV 1988/171, ECLI:EU:C:1987:387

Overgang van werkzaamheden naar inactiviteit

Overgang van werkzaamheden naar inactiviteit (SB2130)

Beleidsregel

Voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 is van belang of iemand actief werkzaamheden verricht, geen werkzaamheden (meer) verricht of een uitkering geniet. De criteria die bepalen tot welke categorie een persoon behoort, zijn vanwege wijzigingen in het toepasselijke recht mede afhankelijk van het tijdvak waarop de beoordeling betrekking heeft. Hierbij moeten worden onderscheiden:

- tijdvakken bestreken door Verordening (EG) nr. 883/2004 (zie SB2263);
- tijdvakken bestreken door Verordening (EEG) nr. 1408/71 vanaf 29 juli 1991 (zie SB2132); en
- tijdvakken bestreken door Verordening (EEG) nr. 1408/71 voor 29 juli 1991 (zie SB2131).

Grondslag

artikel 11, leden 2 en 3 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Tijdvakken op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004 (SB2263)

Beleidsregel

Artikel 11, derde lid, onder a, van Verordening (EG) nr. 883/2004 bevat een aanwijsregel voor personen, met uitzondering van ambtenaren, die werkzaamheden verrichten in loondienst of werkzaamheden anders dan in loondienst. Artikel 11, tweede lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 bepaalt dat personen die een uitkering ontvangen omdat of als gevolg van het feit dat zij een werkzaamheid uitvoeren, moeten worden beschouwd als personen die die werkzaamheid verrichten. Artikel 11, derde lid, onder e, Verordening (EG) nr. 883/2004 bevat een conflictregel die voor niet-actieven de wetgeving van de woonplaats als toepasselijk aanwijst. De SVB begrijpt deze bepalingen zo dat de Nederlandse wetgeving van toepassing blijft op personen die in aansluiting op in Nederland verrichte werkzaamheden een uitkering ingevolge de Werkloosheidswet, de Ziektewet, de IOW, IOAZ en IOAW ontvangen of recht hebben op betaling van loon op grond van artikel 7:629 van het Burgerlijk Wetboek. In deze gevallen neemt de SVB aan dat sprake is van werken in twee lidstaten als de betrokkene naast zijn Nederlandse uitkering of de loondoorbetaling arbeid verricht in een andere lidstaat (zie SB2138 over werken in loondienst in twee of meer lidstaten). Op personen die hun werkzaamheden hebben gestaakt, in een andere lidstaat wonen en een AOW-pensioen of een Anw- of WIA-uitkering ontvangen, is de wetgeving van toepassing van hun woonstaat.

De vraag doet zich voor of perioden van onbetaald verlof ook moeten worden aangemerkt als perioden waarin werkzaamheden worden verricht. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat deze perioden kunnen worden beschouwd als perioden waarin werkzaamheden worden verricht zolang de verzekering voor de werkloosheidswet doorloopt (arrest X, zaak C-569/15). Hiervoor gelden de volgende door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen gehanteerde cumulatieve voorwaarden:

- De dienstbetrekking blijft in stand gedurende de periode van onbetaald verlof;
- De periode van onbetaald verlof is vooraf overeengekomen tussen de werkgever en de werknemer;
- De werkgever en de werknemer verbinden zich na afloop van de overeengekomen periode weer tot het betalen van loon en het verrichten van werkzaamheden;

- De overeengekomen periode van onbetaald verlof bedraagt maximaal 78 weken.

De SVB neemt aan dat een dienstverband is verbroken als aan het arbeidscontract tussen werkgever en werknemer geen andere rechten en plichten meer verbonden zijn dan die welke verband houden met het formeel beëindigen van de arbeidsovereenkomst.

Grondslag

Artikel 11, lid 2 en lid 3, onder e Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EU 13 september 2017, zaak C-569/15 (X), ECLI:EU:C:2017:673

Tijdvakken op grond van artikel 13, lid 2, onder f Verordening (EEG) nr. 1408/71 (SB2132)

Beleidsregel

In de periode van 29 juli 1991 tot aan het moment van het van toepassing worden van Verordening (EG) nr. 883/2004, wordt de rechtspositie van personen die hun werkzaamheden staakten bestreken door artikel 13, tweede lid, onder f, van Verordening (EEG) nr. 1408/71. Op grond van deze bepaling zijn werknemers of zelfstandigen die ophielden onderworpen te zijn aan de wetgeving van hun laatste werkland, onderworpen aan de wetgeving van hun woonland. Zoals volgt uit artikel 10ter van Verordening (EEG) nr. 574/72 wordt aan de hand van het nationale recht van het laatste werkland bepaald of de betrokkene aan die wetgeving onderworpen is gebleven.

De SVB gaat ervan uit dat in de periode tussen 29 juli 1991 en het van toepassing worden van Verordening (EG) nr. 883/2004 de overige in titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71 opgenomen conflictregels slechts van toepassing zijn op personen die een dienstbetrekking hadden of daadwerkelijk beroepswerkzaamheden verrichtten. Een 'nawerking' van deze conflictregels voor personen die hun beroepswerkzaamheden hebben gestaakt, zoals voor 29 juli 1991 het geval was, is sinds die datum niet langer aan de orde. Dit uitgangspunt geldt blijkens het arrest Kuusijärvi zowel voor personen die definitief alle beroepswerkzaamheden staakten als voor personen die niet definitief hun beroepswerkzaamheden hebben gestaakt. Het voorgaande betekent dat de aanwijsregel van artikel 13, tweede lid, onder f, Verordening (EEG) nr. 1408/71 tevens van toepassing is op zieken en werklozen. Voor werklozen is dit bevestigd in het arrest Adanez-Vega.

Toepassing van artikel 13, tweede lid, onder f, Verordening (EEG) nr. 1408/71 leidt er in samenhang met artikel 10ter van Verordening (EEG) nr. 574/72 toe dat personen onderworpen zijn gebleven aan de Nederlandse wetgeving als op grond van de nationale verzekeringsbepalingen nog aansluiting bestond bij ten minste een tak van sociale zekerheid. Personen die een werkloosheidsuitkering ontvingen en in een andere lidstaat woonden, bleven in Nederland verzekerd voor de duur van de uitkering. Deze personen werden immers als verzekerde werknemers in de zin van de werkloosheidswet beschouwd. Personen die een uitkering ingevolge de ziektewet ontvingen of van wie het loon werd doorbetaald op grond van artikel 7:629 van het Burgerlijk Wetboek bleven in Nederland verzekerd voor de werkloosheidswet en de arbeidsongeschiktheidswet voor de duur van hun uitkering of loondoorbetaling. Uit dien hoofde is ook op hen de Nederlandse wetgeving van toepassing.

De Nederlandse wetgeving is niet van toepassing indien blijkt dat een persoon die niet in Nederland woonachtig was, nog voor één of meerdere takken van verzekering was aangesloten bij het wettelijke stelsel van het laatste werkland. Uit rechtspraak van het Hof van Justitie EU volgt dat deze aansluiting nog daadwerkelijk dekking moet geven voor één of meerdere risico's als genoemd in artikel 4, eerste

lid, Verordening (EEG) nr. 1408/71. Er is bijvoorbeeld sprake van daadwerkelijke dekking als ongeacht de woonplaats:

- nog tijdvakken van verzekering worden opgebouwd, of
- rechten ontstaan op een uitkering bij het intreden van een risico, of
- bepaalde medische zorg wordt vergoed (op grond hiervan dienen onder andere Duitse post-actieve ambtenaren die verzekerd blijven voor de 'Beihilfe', nog als verzekerd in Duitsland te worden beschouwd).

Grondslag

Artikel 13, lid 2, onder f Vo. 1408/71 en artikel 10 ter Vo. 574/72

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 1408/71
- Vo. 574/72

Jurisprudentie

- HvJ EU 11 november 2004, zaak C-372-02 (Adanez-Vega), Jur. 2004, I-10761, RSV 2005/106, ECLI:EU:C:2004:705
- HvJ EU 11 juni 1998, zaak C-275/96 (Kuusijärvi), Jur. 1998, I-3419, RSV 1998/244, ECLI:EU:C:1998:279
- HvJ EU 13 oktober 1993, zaak C-121/92 (Zinnecker), Jur. 1993, I-5023, RSV 1994/118, ECLI:EU:C:1993:840
- Rb. Roermond 23 februari 1994, 92/3496 AOW/AWW, n.g.
- Rb. Amsterdam 3 mei 1995, RSV 1996/107
- HR 17 april 1996, nr. 258, RSV 1996/212, ECLI:NL:HR:1996:AA1832
- CRvB 12 november 1997, RSV 1998/225, «USZ» 1998/36
- CRvB 12 november 1997, RSV 1998/226, «USZ» 1998/37, ECLI:NL:CRVB:1997:ZB7317

Tijdvakken op grond van Verordening (EEG) nr. 1408/71 vóór 29 juli 1991 (SB2131)

Beleidsregel

Ter beantwoording van de vraag in hoeverre de conflictregels voor actieven ook toepassing kunnen vinden op personen die geen werkzaamheden verrichten heeft de SVB voor tijdvakken gelegen vóór 29 juli 1991 het volgende beleid vastgesteld.

Of een persoon zijn werkzaamheden definitief heeft gestaakt, wordt door de SVB naar de omstandigheden beoordeeld. Hierbij kunnen de volgende factoren een rol spelen:

- Stond betrokkene ingeschreven bij het arbeidsbureau?
- Blijkt de intentie van betrokkene om te werken uit bijvoorbeeld het zich beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt?
- Wat was de reden voor de beëindiging van de werkzaamheden (was dit vrijwillig of niet)?
- Welke middelen van bestaan waren er (te denken valt hierbij aan het hebben van een langdurige uitkering, hetgeen er op kan wijzen dat iemand niet meer gaat werken)?

Van het definitief staken van beroepswerkzaamheden was - ongeacht de vraag of nog daadwerkelijk werkzaamheden worden verricht - geen sprake zolang een dienstbetrekking voortduurt (zie Hoge Raad 11 juli 2003). Ten aanzien van de vraag of een dienstbetrekking aanwezig moet worden geacht, wordt door de SVB zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de criteria zoals die zijn ontwikkeld onder de vigeur van de Wet op de Loonbelasting 1964. Hierbij is van belang dat er nog een economische vergoeding plaatsvindt zoals omschreven in SB1035 over wonen in Nederland, werken buiten Nederland.

Toepassing van deze criteria op situaties die in de praktijk veel voorkomen, levert het volgende beeld op. Ten aanzien van gepensioneerden, personen met een uitkering in verband met vervroegde uittreding en personen met een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt aangenomen dat zij definitief hun beroepswerkzaamheden hebben gestaakt.

In geval van ziekte wordt voor zover niet reeds sprake was van een dienstbetrekking uitgegaan van een nawerking van de conflictregels gedurende maximaal een jaar. Hierbij geldt als aanvullende voorwaarde dat men recht heeft gehad op ziekengeld.

In geval van werkloosheid anders dan ten gevolge van een vrijwillige ontslagname of een vrijwillige beëindiging van de beroepswerkzaamheden anders dan in loondienst wordt eveneens nawerking van een jaar aangenomen, mits de belanghebbende reëel beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

Ten aanzien van personen die noch werkloos, noch ziek zijn (bijvoorbeeld vrijwillig niet-actieven) is geen sprake van nawerking. Dit is ook het geval voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten van wie wordt verwacht dat zij hun restcapaciteit benutten.

Grondslag

De tekst van de beleidsregels is afgesloten naar de stand van de wetgeving en de jurisprudentie op 31 maart 2016.

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- HR 11 juli 2003, AB 2003, 457, ECLI:NL:HR:2003:AH9771
- HvJ EG 11 juni 1998, zaak C-275/96 (Kuusijärvi), Jur. 1998, I-3419, RSV 1998/244, ECLI:EU:C:1998:279
- HvJ EG 12 januari 1983, zaak 150/82 (Coppola), Jur. 1983, 43, RSV 1984/39, ECLI:EU:C:1983:4
- HvJ EG 12 juni 1986, zaak 302/84 (Ten Holder), Jur. 1986, 1821, RSV 1987/24, ECLI:EU:C:1986:242
- HvJ EG 29 juni 1988, zaak 58/87 (Rebmann), Jur. 1988, 3467, RSV 1988/265, ECLI:EU:C:1988:344
- HvJ EG 21 februari 1991, zaak 140/88 (Noij), Jur. 1991, I-387, RSV 1991/201, ECLI:EU:C:1991:64
- HvJ EG 21 februari 1991, zaak C-245/88 (Daalmeijer), Jur. 1991, I-555, RSV 1991/20, ECLI:EU:C:1991:66
- CRvB 14 augustus 1991, RSV 1993/53
- CRvB 13 april 1993, RSV 1993/306

Conflictregels en a-typische arbeidsrelaties (SB2133)

Beleidsregel

Uit het arrest van het Hof van Justitie EU in de zaak Kits van Heijningen heeft de SVB afgeleid dat personen die in deeltijd in Nederland werken en buiten Nederland wonen, volledig verzekerd zijn voor de volksverzekeringen, dus ook op de dagen waarop zij niet werken. De omvang van de werkzaamheden is niet van belang.

Personen die in Nederland wonen en in een andere lidstaat werken zijn ongeacht de omvang van hun werkzaamheden niet verzekerd voor de volksverzekeringen voor de duur van de arbeidsverhouding of de zelfstandige beroepsuitoefening in de andere lidstaat. Dit is voor een oproepkracht bevestigd in het arrest Van den Berg e.a.

Bij personen met een onregelmatig arbeidspatroon is het exacte moment van beëindiging van de arbeidsverhouding of de zelfstandige beroepsuitoefening soms moeilijk vast te stellen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij oproepkrachten, bij werknemers met een nulurencontract, bij commissarissen of bij zelfstandigen zonder personeel. Voor dergelijke situaties hanteert de SVB het beleid dat de arbeidsverhouding of de zelfstandige beroepsuitoefening is geëindigd, wanneer een persoon langer dan drie maanden geen werkzaamheden heeft uitgeoefend.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Jurisprudentie

- HR 12 juni 1991, RSV 1992/74
- HvJ EG 3 mei 1990, zaak C-2/89 (Kits van Heijningen), ECLI:EU:C:1990:183, RSV 1990/309
- HvJ EU 19 september 2019, zaken C#95/18 en C#96/18 (Van den Berg e.a.), EU:C:2019:767, AB 2019/480

Werken in twee lidstaten: marginale werkzaamheden (SB2134)

Beleidsregel

Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009 bevatten enkele bijzondere conflictregels voor de situatie waarin gelijktijdig beroepswerkzaamheden in twee of meer lidstaten worden uitgeoefend. Artikel 14, vijfde lid, onder b, van Verordening (EG) nr. 987/2009 schrijft voor dat geen sprake is van gelijktijdig werken in meerdere lidstaten als in een lidstaat uitsluitend marginale werkzaamheden in loondienst worden verricht. De SVB merkt als marginale werkzaamheden onder meer aan het lezen van stukken, het voorbereiden van vergaderingen en het ontvangen van bezoek. De SVB hanteert voor de kwalificatie van dergelijke werkzaamheden het volgende beleid.

De SVB laat werkzaamheden voor de toepassing van de conflictregels in ieder geval buiten beschouwing als de duur daarvan in relatieve en absolute zin beperkt is. Dit doet zich voor als gedurende een periode van drie maanden minder dan twee uur per week wordt gewerkt. Indien deze duur in geringe mate wordt overschreden wordt aan de hand van de individuele situatie beoordeeld of de werkzaamheden nog als marginaal kunnen worden aangemerkt. Hierbij slaat de SVB acht op de volgende criteria:

- De werkzaamheden hebben een ondersteunend karakter en ontberen zelfstandigheid.
- In het algemeen worden de werkzaamheden thuis verricht.
- De verrichte werkzaamheden staan in dienst van de hoofdactiviteit die in de andere lidstaat wordt uitgeoefend.

Het oordeel van een buitenlands orgaan over het al dan niet ondergeschikte karakter van werkzaamheden die in het land van dit orgaan worden verricht, prevaleert boven de beoordeling van deze werkzaamheden door de SVB.

Ter beoordeling van de vraag of in meerdere lidstaten werkzaamheden anders dan in loondienst worden verricht, hanteert de SVB eveneens het hier geschetste beleid.

Grondslag

Artikel 13, lid 1 Vo. 883/2004 en artikel 14, lid 5, onder b Vo. 987/2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 987/2009
- Vo. 883/2004

Werkzaamheden aan boord van een zeeschip (SB2137)

Beleidsregel

Artikel 11, vierde lid Verordening (EG) nr. 883/2004 bepaalt voor werkzaamheden aan boord van een zeeschip als hoofdregel dat deze moeten worden beschouwd als werkzaamheden die worden verricht in de lidstaat waarvan het schip de vlag voert. Dit betekent dat de persoon die werkzaam is aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een lidstaat vaart, ressorteert onder de wetgeving van die lidstaat. Als een werknemer echter wordt betaald door een onderneming of een persoon die is gevestigd in de lidstaat waar de werknemer woont, dan is de wetgeving van het woonland van toepassing.

De SVB interpreteert de verwijzing naar werkzaamheden die normaliter aan boord van een zeeschip worden verricht zo dat daarmee wordt bedoeld dat een belanghebbende zijn werkzaamheden van economisch belang normaliter op zee moet verrichten. Voor overige werkzaamheden aan boord van een zeeschip hanteert de SVB het vermoeden dat de belanghebbende deze werkzaamheden niet in overwegende mate aan boord van een zeeschip verricht maar ook elders. Dit geldt bijvoorbeeld voor personen die met regelmaat werkzaamheden verrichten op verschillende zeeschepen in de binnenwateren van een lidstaat maar tevens werkzaam zijn op andere plekken, zoals het geval is bij loodsen en stuwadoors. De SVB baseert deze interpretatie mede op de tekst van Verordening (EG) nr. 883/2004 in andere talen. Daarin wordt niet geschreven over werkzaamheden aan boord van een zeeschip maar over werkzaamheden aan boord van een schip op zee.

Naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB van 17 april 2002 merkt de SVB een Nederlands schip aan als een zeeschip indien daarvoor een zeebrief is afgegeven op grond van de Zeebrievenwet dan wel indien het is opgenomen als zeevissersvaartuig in het visserijregister als bedoeld in artikel 4 van het Besluit registratie vissersvaartuigen 1998. Voor zeeschepen die varen onder de vlag van een lidstaat wordt de kwalificatie onder de wetgeving van die lidstaat overgenomen. Als een vaartuig over een zeebrief beschikt maar dienst doet als drijvende installatie voor de exploratie of exploitatie van natuurlijke rijkdommen van het continentaal plat van een lidstaat, dan volgt uit het arrest Salemink dat de werkzaamheden moeten worden beschouwd als te zijn verricht op het grondgebied van een lidstaat. De SVB geeft daarom in dat geval toepassing aan het bepaalde in artikel 11, derde lid, of artikel 13 van Verordening (EG) nr. 883/2004 en niet aan artikel 11, vierde lid, van die verordening.

Regels voor schepen die varen onder de vlag van een derde staat komen in Verordening (EG) nr. 883/2004 niet voor. De arresten Kik en Inspecteur van de Belastingdienst maken helder dat Verordening (EG) nr. 883/2004 wel van toepassing is als de arbeidsrelatie een voldoende nauwe aanknoping heeft met het grondgebied van ten minste twee lidstaten. De SVB past in dergelijke gevallen het beleid betreffende het arrest Inspecteur van de Belastingdienst toe als beschreven in SB2135 over de territoriale werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Grondslag

artikel 11, lid 4 en artikel 12 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- CRvB 17 april 2002, RSV 2003/62, ECLI:NL:CRVB:2002:AE4592
- HvJ EG 29 juni 1994, zaak C-60/93 (Aldewereld), Jur. 1994, I-2991, RSV 1995/68, ECLI:EU:C:1994:271
- HvJ EU 17 januari 2012, zaak C-347/10 (Salemink), ECLI:EU:C:2012:17, USZ 2012/57
- HvJ EU 19 maart 2015, zaak C-266/13 (Kik), ECLI:EU:C:2015:188, RSV 2015/127
- HvJ EU 8 mei 2019, zaak C-631/17 (Inspecteur van de Belastingdienst), ECLI:EU:C:2019:381, RSV 2019/245

Werken in loondienst in twee of meer lidstaten (SB2138)

Beleidsregel

Ten aanzien van werknemers die in twee of meer lidstaten in loondienst werkzaam zijn, bevat artikel 13, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 speciale conflictregels.

Het kan voorkomen dat een persoon in Nederland een uitkering ingevolge de Werkloosheidswet, de Ziektewet, de IOW, de IOAZ of de IOAW ontvangt en daarnaast in een andere lidstaat werkt. De SVB merkt deze persoon aan als iemand die in twee om meer lidstaten arbeid verricht (zie SB2263 over tijdvakken op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004). In deze gevallen merkt de SVB voor de toepassing van artikel 13, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 het orgaan dat de uitkering verstrekt aan als werkgever.

Een aanwijsregel voor personen die in twee of meer lidstaten als ambtenaar zijn aangesteld is in Verordening (EG) nr. 883/2004 niet opgenomen. In die gevallen geeft de SVB daarom analoge toepassing aan artikel 13, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Artikel 14, zevende lid, van Verordening (EG) nr. 987/2009 bevat criteria ten behoeve van het onderscheid tussen de situatie van werken in meerdere lidstaten en detachering. De SVB hanteert op basis hiervan het beleid dat bij werkzaamheden in twee lidstaten tot twee jaar de toepassing van artikel 13, eerste en tweede lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 achterwege blijft als sprake is van detachering op grond van artikel 12 van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Grondslag

artikel 13, lid 1 Vo. 883/2004 en artikel 14, leden 5 tot en met 11 Vo.

987/2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 987/2009
- Vo. 883/2004

Detachering

Detachering (SB2139)

Beleidsregel

Op grond van artikel 12 Verordening (EG) nr. 883/2004 vallen de werknemer en de zelfstandige in geval van detachering onder de wetgeving van de lidstaat van waaruit de detachering plaatsvindt. Deze regel wijkt af van de hoofdregel van artikel 11, derde lid, onder a, van Verordening (EG) nr. 883/2004.

De mogelijkheid van detachering doet zich alleen voor als de werknemer of zelfstandige onmiddellijk voorafgaand aan de detachering verplicht verzekerd is ingevolge de Nederlandse socialeverzekeringswetten. Detachering in aansluiting op vrijwillige verzekering op grond van de AOW, de Anw of de werknemersverzekeringen is niet mogelijk. De SVB leidt dit af uit het feit dat artikel 12 Verordening (EG) nr. 883/2004 uitgaat van het 'onderworpen blijven aan' de wetgeving van de lidstaat van waaruit de detachering plaatsvindt. De SVB acht de voorwaarde dat de Nederlandse wetgeving van toepassing blijft, in ieder geval vervuld als de detachering wordt voorafgegaan door ten minste één maand van verzekering in Nederland. In uitzonderingsgevallen waarin niet aan deze eis is voldaan, beoordeelt de SVB aan de hand van alle individuele relevante feiten en factoren of niettemin aan de eis van voorafgaande verzekering is voldaan. De volgende factoren kunnen hierbij een rol spelen:

- de duur van de voorafgaande verzekering;
- in geval van een onderbreking van de voorafgaande verzekering: de duur en de reden van de onderbreking en de duur van de verzekering voorafgaande aan de onderbreking;
- de omvang en de specifieke kenmerken van de werkzaamheden in Nederland in de maand voorafgaand aan de detachering;
- de duur van de detachering in verhouding tot de duur van de werkzaamheden in Nederland voor en na de detachering;
- de woonplaats van de werknemer.

Een bijzondere situatie kan zich voordoen bij werknemers en zelfstandigen die werken in een land dat toetreedt tot de Europese Unie. Indien voorafgaand aan de toetreding van een land tot de Europese Unie geen mogelijkheid tot detachering op grond van een tussen Nederland en het betreffende land gesloten verdrag bestaat en de werknemer of zelfstandige niet aan de Nederlandse verplichte verzekering onderworpen is gebleven, staat het ontbreken van voorafgaande verplichte verzekering in Nederland in de weg aan een detachering op grond van artikel 12 Verordening (EG) nr. 883/2004. In die situatie kunnen betrokkenen de SVB verzoeken met het betreffende land een artikel 16-overeenkomst te sluiten (zie SB2146 over een verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst). De artikel 16-overeenkomst kan door de SVB worden afgegeven met terugwerkende kracht tot de datum van toetreding van het betreffende land.

De detacheringstermijn bedraagt twee jaar en kan niet worden verlengd. Door de lidstaten aangewezen organen moeten op verzoek van de werkgever, de werknemer of de zelfstandige een verklaring verstrekken, waaruit blijkt dat de werknemer of zelfstandige onderworpen blijft aan de wettelijke regeling van de lidstaat van waaruit de detachering plaatsvindt. Deze verklaring wordt verstrekt op zogenaamde A1-formulieren. Voor Nederland is de SVB het aangewezen orgaan. De A1-formulieren worden verstrekt door SVB Amstelveen, Postbus 357, 1180 AJ Amstelveen (tel: 020-656 5277).

Grondslag

artikel 12 Vo. 883/2004 en artikel 15 Vo. 987/2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie
- Vo. 987/2009
- Vo. 883/2004

Detachering van werknemers: Relatie met de werkgever (SB2140)

Beleidsregel

Artikel 12, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 veronderstelt een band tussen de werknemer en de werkgever die hem detacheert. Uit het arrest van het Hof van Justitie EU in de zaak Manpower volgt dat de aanwezigheid van een dergelijke band afhankelijk is van de intensiteit van de arbeidsrechtelijke relatie tussen de werkgever en de werknemer. In Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie, waarin nadere interpretatieregels zijn opgenomen voor de toepassing van onder meer artikel 12, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 is deze jurisprudentie nader uitgewerkt. Blijkens dit besluit dient sprake te zijn van een 'rechtstreekse relatie' tussen de werknemer en de werkgever. Om het bestaan van een dergelijke relatie vast te stellen, dient een reeks van elementen in aanmerking te worden genomen, onder andere de verantwoordelijkheid inzake aanwerving, de arbeidsovereenkomst, het loon, ontslag en het gezag om de aard van de werkzaamheden vast te stellen. Als de SVB aan de hand van deze criteria niet tot een duidelijk oordeel kan komen, beoordeelt zij het bestaan van de rechtstreekse relatie tussen werknemer en detacherende werkgever op basis van een meer algemeen beeld van de intensiteit van de arbeidsrechtelijke relatie tussen de werknemer en de werkgever. De SVB weegt hiertoe alle relevante feiten en omstandigheden, waaronder:

- het van toepassing blijven van de pensioenregeling van de detacherende werkgever op de betrokkene;
- het bestaan van een zogenaamde terugkeergarantie, dat wil zeggen een toezegging van de werkgever dat de werknemer na afloop van de uitzending zijn werkzaamheden weer kan hervatten.

Grondslag

artikel 12, lid 1 Vo.883/2004, artikel 14, lid 1 Vo. 987/2009en punt 1 Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Vo. 987/2009
- Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Jurisprudentie

- HvJ EG 17 december 1970, zaak 35/70 (Manpower), Jur. 1970, 1251, ECLI:EU:C:1970:120

Detachering van werknemers: Eisen aan de werkgever (SB2141)

Beleidsregel

Artikel 12, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 stelt als voorwaarde dat de werkgever van een te detacheren werknemer zijn werkzaamheden normaliter verricht in de zendende lidstaat. In artikel 14, tweede lid Verordening (EG) 987/2009 is gepreciseerd dat hierbij sprake moet zijn van activiteiten van betekenis. Bij de bepaling of hiervan sprake is hanteert de SVB onder meer de volgende door het Hof van Justitie EU in zijn arrest Fitzwilliam neergelegde criteria die zijn vervat in punt 1, vijfde alinea, van Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie.

- de plaats waar de detacherende werkgever zijn statutaire zetel en hoofdkantoor heeft;
- het aantal administratieve personeelsleden van de detacherende werkgever dat in de staat van detachering en de staat van tewerkstelling werkzaam is;
- de plaats waar de gedetacheerde werknemer wordt aangeworven;

- de plaats waar het merendeel van de contracten van de werkgever met haar klanten wordt gesloten;
- de wetgeving die op de contracten van de detacherende werkgever met haar klanten en werknemers van toepassing is;
- het aantal contracten dat in de detacherende lidstaat en de lidstaat van tewerkstelling is uitgevoerd;
- de omzet die gedurende een voldoende representatieve periode door de detacherende werkgever in de detacherende lidstaat en de lidstaat van tewerkstelling is behaald.

Hierbij leidt de SVB uit het arrest Van der Vecht van het Hof van Justitie EU af, dat voor zover bij de beoordeling de omzet van de onderneming in de afzonderlijke lidstaten wordt betrokken, het voor de vaststelling van de omvang van de bedrijfsactiviteiten niet van belang is wat de aard is van de werkzaamheden die in de respectieve lidstaten worden verricht.

Grondslag

Artikel 12, lid 1 Vo. 883/2004, artikel 14, lid 2 Vo. 987/2009 en punt 1 Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Vo. 987/2009
- Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Detachering van werknemers: Vervanging en doorzending (SB2143)

Beleidsregel

Artikel 12, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 bevat regels over de detachering van werknemers. Uit het arrest Alpenrind van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt dat deze bepaling strikt moet worden uitgelegd. De daarin vervatte voorschriften vormen namelijk een afwijking van de algemene regel die geldt om vast te stellen welke wetgeving van toepassing is op personen die al dan niet in loondienst werkzaamheden in een lidstaat verrichten.

Artikel 12, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 is alleen van toepassing als een werknemer niet wordt uitgezonden om een andere gedetacheerde persoon te vervangen. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie, met name het reeds geciteerde arrest Alpenrind, volgt dat ook van vervanging sprake is als de werknemer waarvoor een A1 verklaring wordt aangevraagd een andere werkgever heeft dan de gedetacheerde persoon die hij vervangt. Dit geldt tevens als de werkgevers in verschillende lidstaten zijn gevestigd.

Ook diverse vormen van doorzending van personeel kwalificeren niet als detachering in de zin van Verordening (EG) nr. 883/2004.In deze gevallen is niet langer sprake van een rechtstreekse relatie tussen de werknemer en de detacherende werkgever. Dit laatste blijkt met name uit punt 4 van Besluit nr. A2.

De SVB geeft in geval van vervanging of doorzending geen A1-verklaringen af. In bijzondere gevallen kan bij vervanging of doorzending worden overgegaan tot het sluiten van een overeenkomst op grond van artikel 16 van Verordening (EG) nr. 883/2004 (zie SB2146 over een verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst). De SVB sluit in ieder geval geen artikel 16-overeenkomst als het belang van de werkgever, van de werknemer of het belang van met de uitvoering van Verordening (EG) nr. 883/2004 belaste instellingen zich daartegen verzet. Een dergelijke situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen bij bedrijven die internationale stageprogramma's organiseren, waarbij werknemers afwisselend voor korte duur bij nationale vestigingen van die bedrijven in de diverse lidstaten worden tewerkgesteld of indien

een gedetacheerde werknemer ziek wordt en door een andere gedetacheerde wordt vervangen zonder dat daarbij de maximale detacheringsperiode van 24 maanden wordt overschreden.

Grondslag

artikel 12, lid 1 Vo.883/2005, artikel 14, lid 1 Vo. 987/2009 en punt 4 Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Vo. 987/2009
- Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Jurisprudentie

- HvJ EU 6 september 2018, zaak C-527/16 (Alpenrind e.a.), ECLI:EU:C:2018:669

Detachering van zelfstandigen: Werkzaamheden in de zendende lidstaat (SB2264)

Beleidsregel

Een persoon die in een lidstaat anders dan in loondienst werkzaamheden pleegt te verrichten kan zichzelf detacheren naar een andere lidstaat. In artikel 14, derde lid, Verordening (EG) nr. 987/2009 zijn voor deze detachering nadere voorwaarden uitgewerkt. Hieruit blijkt dat een persoon zich als zelfstandige kan detacheren als deze persoon enige tijd normaliter substantiële werkzaamheden in de lidstaat van vestiging heeft verricht. In het geval van een startende onderneming of zelfstandige hanteert de SVB in navolging van punt 2 van Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie het beleid dat in ieder geval wordt voldaan aan het criterium dat 'enige tijd' werkzaamheden zijn verricht als in een periode van ten minste twee maanden voorafgaande aan het verzoek om detachering substantiële werkzaamheden zijn verricht. Bij de beoordeling of substantiële werkzaamheden zijn verricht slaat de SVB onder meer acht op activiteiten gericht op het opstarten van de onderneming, zoals de inschrijving bij de Kamer van Koophandel of een beroepsorganisatie, de verwerving van een kantoor- of bedrijfsruimte, het bezitten van een beroepskaart en een btw-nummer en het aanleggen van een handelsvoorraad. De uitvoering van een opdracht tot werk door een opdrachtgever wordt eveneens als substantiële handelsactiviteit wordt aangemerkt.

Artikel 14, derde lid, Verordening (EG) nr. 987/2009 schrijft voorts voor dat de belanghebbende gedurende de periode van detachering blijft voldoen aan de voorwaarden voor detachering als hij in de lidstaat waarin hij is gevestigd de voorzieningen in stand houdt die hem in staat stellen aldaar werkzaamheden te verrichten. In dat kader vergt de SVB onder meer dat de zelfstandige in die lidstaat aan zijn administratieve en fiscale verplichtingen voldoet.

Grondslag

Artikel 12, lid 2 Vo. 883/2004, artikel 14, lid 3 Vo. 987/2009 en punt 2 Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Vo. 987/2009
- Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Jurisprudentie

- HvJ EG 5 december 1967, zaak 19/67 (Van der Vecht), Jur. 1967, 445, ECLI:EU:C:1967:49
- HvJ EG 10 februari 2000, zaak C-202/97 (Fitzwilliam), Jur. 2000, I-883, «USZ» 2000/97, RSV 2001/55, ECLI:EU:C:2000:75

Detachering van zelfstandigen: werkzaamheden van soortgelijke aard (SB2265)

Beleidsregel

Volgens artikel 12, tweede lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 kan een zelfstandige zich alleen detacheren als de werkzaamheden in de zendstaat en in de lidstaat van detachering van gelijke aard zijn. Op grond van de tekst van deze bepaling in andere officiële talen gaat de SVB ervan uit dat met werkzaamheden van gelijke aard werkzaamheden van soortgelijke aard worden bedoeld.

Of sprake is van werkzaamheden van soortgelijke aard wordt op grond van artikel 14, vierde lid, Verordening (EG) nr. 987/2009 bepaald aan de hand van de feitelijke aard van de werkzaamheden. Hierbij is niet van belang dat deze werkzaamheden eventueel door de ontvangende lidstaat als werkzaamheden in loondienst worden betiteld.

De SVB hanteert ter beoordeling van de vraag of werkzaamheden van soortgelijke aard worden verricht het volgende beleid. Werkzaamheden of activiteiten die identiek zijn worden in ieder geval als soortgelijke werkzaamheden aangemerkt. In de overige gevallen wordt er gekeken naar de feiten en omstandigheden. Daarbij weegt de SVB de volgende elementen mee:

- de werkzaamheden vereisen beroeps- of bedrijfsmatig vergelijkbare kennis dan wel veronderstellen vergelijkbare vaardigheden.
- de werkzaamheden vallen binnen dezelfde branche.
- de werkzaamheden liggen in elkaars verlengde.
- de doelomschrijving van de onderneming/ zelfstandige zoals opgenomen in de Kamer van Koophandel inschrijving.

De SVB beschouwt werkzaamheden niet van soortgelijke aard als tijdens de detachering gedeeltelijk werkzaamheden zouden worden verricht die niet soortgelijk zijn aan de werkzaamheden die in Nederland worden verricht.

Grondslag

artikel 12, lid 2 Vo. 883/2004 en artikel 14, lid 4 Vo. 987/2009

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Vo. 987/2009

Onderbreking van de detacheringsperiode en hernieuwde detachering (SB2142)

Beleidsregel

Op grond van het bepaalde in punt 3, onder b, van Besluit nr. A2 beschouwt de SVB een korte onderbreking van de werkzaamheden bij de werkgever in de ontvangende lidstaat niet als een onderbreking van de detachering. De SVB gaat ervan uit dat van een korte onderbreking in ieder geval sprake is, als de onderbreking korter dan twee maanden duurt. Punt 3, onder c, van Besluit nr. A2 bepaalt voorts dat binnen

twee maanden na afloop van een detacheringsperiode in beginsel geen nieuwe detachering mogelijk is voor dezelfde werknemer naar dezelfde lidstaat, door dezelfde uitlener of naar dezelfde inlener. De SVB past dit beleid overeenkomstig toe op personen die anders dan in loondienst werkzaamheden verrichten.

Grondslag

Artikel 12 Vo. 883/2004 en punt 3, onder b en c, Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Besluit nr. A2 van de Administratieve Commissie

Status A1-verklaring (SB2145)

Beleidsregel

Door middel van een A1-verklaring bevestigt het bevoegde orgaan van de lidstaat waar de verklaring wordt afgegeven dat een gedetacheerde persoon in afwijking van artikel 11, derde lid, onder a, Verordening (EG) nr. 883/2004 onderworpen blijft aan de wetgeving van die lidstaat. Het orgaan van de lidstaat waarin de betrokken persoon zijn werkzaamheden verricht dient er derhalve rekening mee te houden, dat die persoon reeds is aangesloten bij de sociale zekerheid van de lidstaat waar de verklaring is afgegeven. In artikel 5 Verordening (EG) nr. 987/2009 is daarom, in navolging van de arresten Fitzwilliam en Banks van het Hof van Justitie EU, onder meer bepaald dat de A1-verklaring bindend is voor de organen van de lidstaat van tewerkstelling. Uit het arrest Alpenrind blijkt dat dit ook het geval is als deze verklaring pas is afgegeven nadat een andere lidstaat heeft vastgesteld dat de werknemer uit hoofde van zijn wetgeving verzekeringsplichtig is maar deze lidstaat geen A1-verklaring heeft afgegeven. De verzekeringspositie van een gedetacheerde persoon kan derhalve niet in afwijking van een A1-verklaring worden vastgesteld.

Ter beantwoording van de vraag of sprake is van detachering, is de feitelijke toestand beslissend. Indien een detacheringsverklaring ontbreekt, leidt dit derhalve niet zonder meer tot de conclusie dat geen sprake is van detachering. In een voorkomend geval kan ook na aanvang van de werkzaamheden een detacheringsverklaring worden aangevraagd.

Grondslag

Artikel 5 Vo. 987/2009

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 987/2009

Jurisprudentie

- HvJ EG 10 februari 2000, zaak C-202/97 (Fitzwilliam), Jur. 2000, I-883, «USZ» 2000/97, RSV 2001/55, ECLI:EU:C:2000:75
- HvJ EG 30 maart 2000, zaak C-178/97 (Banks), Jur. 2000, I-2005, RSV 2001/56, ECLI:EU:C:2000:169
- HvJ EU 6 september 2018, zaak C-527/16 (Alpenrind e.a.), ECLI:EU:C:2018:669

Verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst

Verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst (SB2146)

Beleidsregel

Op grond van artikel 16, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 kunnen twee of meer lidstaten in onderlinge overeenstemming in het belang van bepaalde personen of groepen personen een overeenkomst afsluiten op grond waarvan - in afwijking van de reguliere aanwijsregels - de wetgeving van een andere lidstaat wordt aangewezen.

Artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 stelt niet de voorwaarde dat de wetgeving van een lidstaat van toepassing blijft, zoals dat wel het geval is bij detachering (zie SB2139 over detachering). De SVB leidt uit het ontbreken van de voorwaarde dat de wetgeving van een lidstaat van toepassing blijft af, dat een verzoek tot het sluiten van een overeenkomst betreffende de toe te passen wetgeving niet mag worden geweigerd enkel vanwege het ontbreken van voorafgaande verzekering in een lidstaat.

De SVB past artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 uitsluitend toe voor het sluiten van een overeenkomst in het belang van individuele personen en toetst deze verzoeken aan de volgende criteria:

- Het betreft een tijdelijke situatie;
- De betrokkene houdt voldoende banden met de lidstaat waarvan de wetgeving gewenst wordt of maakt aannemelijk dat hij het voornemen heeft om na afloop van de periode waarvoor de overeenkomst geldt, terug te keren naar die lidstaat of daar weer te gaan werken; en
- Toepassing van de reguliere aanwijsregels leidt tot een ongewenste onderbreking van de verzekeringsopbouw of verzekeringsrechten van de betrokkene.

Voor zover eventuele belangen van de werkgever worden meegewogen, geeft het belang van de betrokkene de doorslag.

Een artikel 16-overeenkomst wordt in beginsel voor een periode van maximaal vijf jaar afgesloten. Ingeval vooraf duidelijk is dat de uitzending naar een andere lidstaat langer dan vijf jaren zal duren, sluit de SVB derhalve geen overeenkomst.

Artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 biedt de mogelijkheid een overeenkomst met terugwerkende kracht te sluiten. De SVB maakt van deze mogelijkheid in ieder geval geen gebruik als de artikel 16-overeenkomst wijziging zou brengen in een situatie waarin de toepassing van titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004 heeft geleid tot een correcte afdracht van premies in de bevoegde lidstaat. Als in het tijdvak waarvoor om een artikel 16-overeenkomst wordt verzocht, geen correcte toepassing is gegeven aan de bepalingen van titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004 en premies zijn afgedragen in een niet-bevoegde lidstaat, sluit de SVB evenmin een overeenkomst met terugwerkende kracht, als het de betrokkene voor wie de overeenkomst wordt gevraagd redelijkerwijs duidelijk had kunnen zijn dat de toepassing van de wetgeving van de bevoegde lidstaat achterwege is gebleven.

De SVB sluit voorts een artikel 16-overeenkomst met terugwerkende als sprake is van een situatie als beschreven in SB2139 over detachering van een werknemer die is tewerkgesteld in een land dat als lidstaat tot de Europese Unie toetreedt. In deze situatie is de terugwerkende kracht beperkt tot de datum van toetreding van de betreffende lidstaat.

Uitzondering bij afloop van het overgangsrecht

De SVB past artikel 16, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 toe om tijdelijk de toepasselijke wetgeving vast te stellen in uitzondering op de overige regels van titel II van deze verordening. Het overgangsrecht in artikel 87, achtste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 bedoelt eveneens tijdelijk een uitzondering te maken op de toepassing van titel II. In geval van een verzoek om toepassing van artikel 16, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 ten einde onderworpen te blijven aan de wetgeving die van toepassing was op grond van artikel 87, achtste lid van die verordening is het hiervoor geschetste beleid niet van toepassing. In plaats daarvan hanteert de SVB het volgende beleid.

De SVB stuurt uitsluitend aan op een artikel 16-overeenkomst als de betrokkene binnen een bepaalde termijn na afloop van het overgangsrecht de AOW-leeftijd bereikt. Deze termijn is een jaar en wordt verlengd met een maand voor elk vol jaar dat de betrokkene onderworpen was aan de wetgeving die van toepassing was voorafgaand aan de ingangsdatum van het overgangsrecht.

Grondslag

artikel 16 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Vijfjaartermijn (SB2147)

Beleidsregel

In beginsel wordt een overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 gesloten voor een periode van maximaal vijf jaar. Verlenging van deze periode is slechts mogelijk voor zover sprake is van zeer bijzondere omstandigheden. De SVB gaat ervan uit dat van zulke bijzondere omstandigheden in ieder geval sprake is in de volgende situaties:

- Er zijn geen premies afgedragen of prestaties genoten in de lidstaat van tewerkstelling doordat de wetgeving van die lidstaat ten onrechte niet is toegepast. In die gevallen kan met terugwerkende kracht een overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 worden gesloten waarbij de termijn van vijf jaar wordt overschreden indien dit noodzakelijk is voor het legaliseren van de ten onrechte toegepaste wetgeving.
- Het betreft gevallen waarin wordt voldaan aan de criteria van artikel 24 van het Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999 (KB 746). Deze criteria worden mutatis mutandis van toepassing geacht. Zie SB1039 over onbillijkheden van overwegende aard bij de toepassing van KB 746.

Dit beleid is door de Centrale Raad van Beroep aanvaard (CRvB 29 november 2002).

De SVB staat voorts een verlenging van de periode van vijf jaar met maximaal een jaar toe in geval van bijzondere individuele omstandigheden dan wel aantoonbaar onvoorziene zakelijke omstandigheden die verlenging van de termijn noodzakelijk maken. Daarnaast geldt de voorwaarde dat de betrokkene het voornemen heeft om na afloop van de periode waarvoor de overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 geldt, terug te keren naar Nederland of weer in Nederland te gaan werken.

Als het bevoegde orgaan van een andere lidstaat de SVB vraagt akkoord te gaan met een verlenging van een reeds gesloten overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004, toetst de SVB dit verzoek eveneens aan de hiervoor genoemde criteria.

Grondslag

artikel 16, lid 1 Verordening (EG) nr. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- KB 746: art. 24

Jurisprudentie

- HvJ EG 17 mei 1984, zaak 101/83 (Brusse), Jur. 1984, 1285, RSV 1984/227A, ECLI:EU:C:1984:187
- CRvB 29 november 2002, «USZ» 2003/40, ECLI:NL:CRVB:2002:AF2358

Onderbreking en hernieuwde periode van 5 jaar (SB2148)

Beleidsregel

De SVB gaat ervan uit dat de voorwaarden met betrekking tot de onderbreking van detachering eveneens van toepassing zijn bij een overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004. Dit betekent dat de SVB een korte onderbreking van de werkzaamheden in de ontvangende lidstaat niet beschouwt als een onderbreking van de periode waarvoor een overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 is gesloten. De SVB gaat ervan uit dat van een korte onderbreking in ieder geval sprake is, als de onderbreking korter dan twee maanden duurt.

Na afloop van een of meer overeenkomsten op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 voor in totaal ten minste vijf jaar hanteert de SVB bij uitzending van een werknemer of zelfstandige een wachttijd van twaalf maanden voordat een nieuwe overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 of een nieuwe detachering op grond van artikel 12 Verordening (EG) nr. 883/2004 mogelijk is indien:

- dezelfde werkgever de werknemer naar dezelfde lidstaat uitzendt, ook wanneer het een andere plaats van tewerkstelling betreft;
- een andere werkgever de werknemer naar dezelfde lidstaat uitzendt;
- de zelfstandige zich naar dezelfde lidstaat uitzendt.

De SVB hanteert een wachttijd van twaalf maanden om oneigenlijk gebruik van de overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 en detachering op grond van artikel 12 Verordening (EG) nr. 883/2004 tegen te gaan.

In geval een overeenkomst op grond van artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004 is gesloten met een kortere duur dan vijf jaar hanteert de SVB voor het sluiten van een nieuwe overeenkomst geen wachttijd. In die situatie kan een nieuwe overeenkomst worden gesloten voor de periode die bij de eerste overeenkomst ongebruikt is gebleven.

Grondslag

artikel 12 en artikel 16 Verordening (EG) nr. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo 883/2004

Artikel 16-overeenkomst voor Rijnvarenden (SB2266)

Beleidsregel

Voor de bemanning van een schip dat beschikt over een certificaat als bedoeld in artikel 22 van de Herziene Rijnvaartakte geldt een overeenkomst op grond van artikel 16, eerste lid van Verordening (EG) nr. 883/2004. Deze overeenkomst is gesloten door de bevoegde autoriteiten van België, Duitsland, Frankrijk, Liechtenstein, Luxemburg, Zwitserland en Nederland. In uitzondering op artikel 13 Verordening (EG) nr. 883/2004 wijst deze overeenkomst de wetgeving aan van de lidstaat waar de onderneming is gevestigd die het schip exploiteert.

De overeenkomst voor Rijnvarenden werkt terug tot 1 mei 2010. Zwitserland en Liechtenstein zijn in augustus 2012 respectievelijk augustus 2018 partij geworden bij deze overeenkomst. Voor Zwitserland werkt de overeenkomst terug tot 1 april 2012. Voor Liechtenstein geldt de overeenkomst vanaf 1 september 2018.

In situaties waarin zich een aanknoping voordoet met een lidstaat die geen partij is bij de overeenkomst, past de SVB artikel 13 Verordening (EG) nr. 883/2004 toe. Als die bepaling de wetgeving aanwijst van een lidstaat die partij is bij de overeenkomst voor Rijnvarenden, stelt de SVB de toepasselijke wetgeving alsnog vast met toepassing van die overeenkomst. In dat geval geldt de overeenkomst voor Rijnvarenden voor alle werkzaamheden die plaatsvinden op schepen die beschikken over een certificaat als bedoeld in artikel 22 van de Herziene Rijnvaartakte, ongeacht de plek waar een schip zich in Europa bevindt. De SVB baseert dit beleid mede op de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 29 december 2017.

Grondslag

Overeenkomst krachtens artikel 16, eerste lid van Verordening (EG) 883/2004 betreffende de vaststelling van de op rijnvarenden toepasselijke wetgeving 883/2004, Stcrt. nr. 3397 van 25 februari en 7 maart 2011

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Overeenkomst krachtens artikel 16, eerste lid van Verordening (EG) 883/2004 betreffende de vaststelling van de op rijnvarenden toepasselijke wetgeving 883/2004, Stcrt. nr. 3397 van 25 februari en 7 maart 2011

Jurisprudentie

- Centrale Raad van Beroep van 29 december 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:4469

Verzoek om vrijstelling door pensioen- of rentetrekkers (SB2149)

Beleidsregel

De SVB acht zich gebonden aan de door de Nederlandse wetgever aangegeven ontheffingsgronden, zoals geformuleerd in artikel 22 van KB 746. Indien de belanghebbende voldoet aan de in dit artikel genoemde criteria wordt vrijstelling verleend.

Grondslag

artikel 16, lid 2 Vo. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- KB 746: art. 22
- Vo. 883/2004

Overgangsrecht toepasselijke wetgeving (SB2267)

Beleidsregel

Tot de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 gold Verordening (EEG) nr. 1408/71. Verordening (EG) nr. 883/2004 werd van toepassing op:

- 1 mei 2010 voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland in grensoverschrijdende situaties binnen de lidstaten van de Europese Unie.
- 1 januari 2011 voor onderdanen van derde landen in grensoverschrijdende situaties binnen de lidstaten van de Europese Unie.
- 1 april 2012 in grensoverschrijdende situaties tussen de lidstaten van de Europese Unie en Zwitserland.
- 1 juni 2012 in grensoverschrijdende situaties tussen de lidstaten van de Europese Unie en de lidstaten van de EER.

Artikel 87, achtste lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 bepaalt dat titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van toepassing blijft op een persoon die door de eerste toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 wordt onderworpen aan een andere wetgeving dan het geval was onder Verordening (EEG) nr. 1408/71 . Titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71 blijft dan van toepassing zolang de desbetreffende situatie voortduurt tot een maximum van tien jaar. De betrokkene kon evenwel verzoeken om eerdere toepassing van titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004.

De SVB gaat ervan uit dat de volgende categorieën personen in ieder geval onder het overgangsrecht vallen:

- Personen die niet onder de personele werkingssfeer van Verordening (EEG) nr. 1408/71 vielen en voorafgaand aan de eerste toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 onderworpen waren aan de wetgeving van een andere lidstaat dan de lidstaat van de woonplaats.
- Personen werkzaam op een Rijnvaartschip die door de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 onderworpen zouden zijn aan de wetgeving van een andere lidstaat dan de lidstaat die werd aangewezen door het Verdrag betreffende de sociale zekerheid van Rijnvarenden.
- Personen op wie artikel 13, tweede lid, onder f, Verordening (EEG) nr. 1408/71 van toepassing was en die voorafgaand aan de eerste toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 onderworpen waren aan de wetgeving van een andere lidstaat dan de lidstaat van de woonplaats.
- Personen die voor de inwerkingtreding van Verordening (EG) nr. 883/2004 onderworpen waren aan de wetgeving van twee lidstaten op grond van artikel 14quater of artikel 14septies Verordening (EEG) nr. 1408/71.
- Personen werkzaam in het internationaal vervoer op wie door de toepassing van artikel 14, tweede lid, onder a Verordening (EEG) nr. 1408/71 de lidstaat van vestiging van de werkgever van toepassing was en die door de toepassing van Verordening (EEG) nr. 883/2004 onderworpen zouden raken aan de wetgeving van hun woonland.
- Personen die werken in twee of meer lidstaten en die ingevolge artikel 14, tweede lid, onder b, sub i, Verordening (EEG) nr. 1408/17 verzekerd waren in de lidstaat van hun woonplaats omdat zij daar een gedeelte van hun werkzaamheden verrichten, maar in die lidstaat geen substantiële werkzaamheden verrichten in de zin van artikel 14, achtste lid, Verordening (EEG) nr. 987/2009.
- Personen die onder artikel 14, derde lid Verordening (EEG) nr. 1408/71 vielen en die met toepassing van Verordening (EEG) nr. 883/2004 onderworpen zouden worden aan de wetgeving van hun woonland omdat zij daar substantieel werkzaamheden verrichten.

- Personen die in meerdere lidstaten werkzaam zijn voor een buiten de EU gevestigde werkgever en die, al dan niet met toepassing van Verordening (EEG) nr. 1408/71, verzekerd waren in een andere lidstaat dan de lidstaat van hun woonplaats.
- Personen deels werkzaam in Nederland die voor 1 mei 2010 onder Verordening (EEG) nr. 1408/71 voor de werkzaamheden in Nederland als werknemer werden beschouwd, maar die onder Verordening (EG) nr. 883/2004 als zelfstandige worden beschouwd, bijvoorbeeld de directeur-grootaandeelhouder en de commissaris.

De toepassing van titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71 eindigt als zich een wijziging in de desbetreffende situatie voordoet. Als een dergelijke wijziging beschouwt de SVB elke wijziging in de feiten en omstandigheden die met toepassing van titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71 leidt tot de aanwijzing van een andere toepasselijke wetgeving. Dit betekent bijvoorbeeld dat een werknemer die een andere werkgever krijgt, onder het overgangsrecht blijft vallen als de wijziging van werkgever voor de werknemer niet leidt tot de aanwijzing van een andere toepasselijke wetgeving door titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71.

Op grond van artikel 90, eerste lid en onderdeel c Verordening (EG) nr. 883/2004 is Verordening (EEG) nr. 1408/71 van kracht na 1 mei 2010 in de relatie tussen de lidstaten van de Europese Unie en de lidstaten van de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland tot het moment waarop de overeenkomsten van de EU met de EER en met Zwitserland voorzagen in de toepassing van de eerstgenoemde verordening. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft dit bevestigd in het arrest Wagener.

In grensoverschrijdende situaties binnen de Europese Unie waarin tevens sprake is van een aanknoping met de landen van de EER en Zwitserland past de SVB daarom titel II van Verordening (EEG) nr. 1408/71 toe tot 1 april 2012 voor Zwitserland en tot 1 juni 2012 voor de landen van de EER.

Grondslag

Artikel 87, lid 8 Vo. 883/2004Artikel 90, lid 1 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EU 30 april 2014, zaak C-250/13 (Birgit Wagener), ECLI:EU:C:2014:278, USZ 2014/212

Coronabeleid toepasselijke wetgeving (20 maart 2020 tot en met 30 juni 2022) (SB2331)

Beleidsregels

Vanwege de COVID-19 pandemie hanteerde de SVB van 20 maart 2020 tot en met 30 juni 2022 het zogenoemde coronabeleid bij de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004. Dit beleid had tot doel aan de betrokken personen zekerheid te bieden over hun verzekeringspositie, recht op uitkeringen en medische zorg.

Het coronabeleid hield in dat de toepasselijke wetgeving op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004, niet wijzigde als een werknemer of zelfstandige zijn werkzaamheden geheel of gedeeltelijk in een andere lidstaat ging verrichten vanwege de beperkende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan. Als een werknemer op of na 20 maart 2020 in dienst trad, dan werd de toepasselijke wetgeving vastgesteld aan de hand van de plek waar hij zijn werkzaamheden vermoedelijk zou hebben verricht als geen sprake zou zijn van beperkende coronamaatregelen.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2022

Bijzondere bepalingen met betrekking tot de verschillende soorten prestaties

Ouderdom en overlijden (pensioenen)

In aanmerking te nemen uitkeringen uit een andere lidstaat bij de opening van het recht op uitkering (SB2268)

Beleidsregel

Als de toekenning van een uitkering afhangt van de voorwaarde dat sprake is van verzekering op de datum dat het risico intreedt, dan is deze voorwaarde vervuld als de betrokkene op die datum in een andere lidstaat verzekerd is of als uit een andere lidstaat een uitkering voor dat risico is verschuldigd. Dit is bepaald in artikel 51, derde lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004., Deze bepaling is relevant voor de toepassing van de Anw omdat daarin de voorwaarde wordt gehanteerd dat de overledene verzekerd moet zijn op datum overlijden.

In sommige lidstaten kan een keuze worden gemaakt tussen uitkeringen die verschillende risico's dekken, bijvoorbeeld de eigen arbeidsongeschiktheid en het overlijden van de partner. In een dergelijke situatie hanteert de SVB het beleid dat zij uitsluitend acht slaat op een uitkering uit een andere lidstaat als de uitkering daadwerkelijk is toegekend. Dit betekent onder meer dat wanneer een arbeidsongeschikte nabestaande in een lidstaat moet kiezen tussen een invaliditeitspensioen en een nabestaandenuitkering, de SVB aanneemt dat geen nabestaandenpensioen verschuldigd is in de andere lidstaat als gekozen wordt voor de ontvangst van invaliditeitspensioen. De SVB hanteert dit beleid naar analogie van het oordeel van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Pérez García. Daarin oordeelde het Hof dat geen sprake is van anticumulatie in de zin van Verordening (EG) nr. 883/2004 als het nationale recht de keuze biedt tussen twee uitkeringen en een keuze voor een uitkering automatisch leidt tot de weigering van de andere uitkering.

Grondslag

artikel 51, lid 3 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EU van 20 oktober 2011, zaak C-225/10 (Pérez García), ECLI:EU:C:2011:678

Samenloop van uitkeringen bij Anw (SB2151)

Beleidsregel

Voor de toepassing van de Anw beschouwt de SVB buitenlandse uitkeringen die niet onder de werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 883/2004 vallen als 'andere inkomsten' in de zin van artikel 53, derde lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 en niet als uitkeringen van dezelfde aard in de zin van het eerste lid van dit artikel. Deze uitkeringen worden op grond van het Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten op een nabestaandenuitkering in mindering gebracht.

Grondslag

artikel 53 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 10 maart 1977, zaak 75/76 (Kauçic), Jur. 1977, 495, ECLI:EU:C:1977:46

Pro rata berekening AOW (SB2330)

Beleidsregel

Op grond van bijlage VIII, Deel 1, van Verordening (EG) nr. 883/2004 ziet de SVB bij aanvragen om ouderdomspensioen krachtens de AOW af van een dubbele berekening als bedoeld in artikel 52, eerste lid, onder b, Verordening (EG) nr. 883/2004. Dit betekent dat de SVB het recht op AOW uitsluitend vaststelt aan de hand van de nationale wetgeving.

Als de AOW-toeslag samenloopt met een buitenlandse wettelijke uitkering die is gebaseerd op tijdvakken van verzekering van de jongere partner, is de SVB in beginsel gehouden om een dubbele berekening te maken waarbij de hoogst berekende uitkering moet worden betaald. De SVB zou daarom in beginsel een berekening moeten maken van het 'autonoom pensioen' genoemd in artikel 52, eerste lid, onder a, Verordening (EG) nr. 883/2004 en van de 'pro-rata-uitkering' genoemd in artikel 52, eerste lid, onder b, Verordening (EG) nr. 883/2004. De twee berekeningen leiden echter alleen tot een verschil als sprake is van een buitenlandse wettelijke uitkering die is gebaseerd op verzekering van de jongere partner. Op grond van de AOW moet deze in mindering worden gebracht op de AOW-toeslag, terwijl dit bij de 'pro rata' berekening van de verordening niet mag. De SVB kiest ervoor om in een dergelijk geval geen dubbele berekening te maken door een buitenlandse wettelijke uitkering die is gebaseerd op verzekering van de jongere partner niet in mindering te brengen op de AOW-toeslag.

Grondslag

artikel 52, lid 4, en bijlage VIII, Deel 1 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Tijdvakken van wonen of werken van minder dan één jaar (SB2152)

Beleidsregel

Artikel 57, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 staat het toe om een pensioen te weigeren als de totale duur van de bij het intreden van de verzekerde gebeurtenis in aanmerking te nemen tijdvakken minder dan een jaar bedraagt, en uitsluitend rekening houdend met deze tijdvakken geen recht op uitkering bestaat. De gevolgen van deze bepaling voor de verplichting van de SVB om een ouderdomspensioen op grond van de AOW of een nabestaandenuitkering op grond van de Anw te weigeren zijn beschreven in beleidsregel SB2150.

Artikel 57, tweede lid Verordening (EG) nr. 883/2004 schrijft voor dat als een uitkering uit een lidstaat wordt geweigerd omdat een betrokkene minder dan een jaar verzekerd is geweest, andere lidstaten de periode van verzekering van minder dan één jaar in aanmerking dienen te nemen voor de berekening van een pensioen krachtens artikel 52, eerste lid, onder b), i), Verordening (EG) nr. 883/2004. Uit het Hof van Justitie EU-arrest Vermaut volgt dat dit ook dient te gebeuren als het pensioen nationaalrechtelijk wordt berekend, dus zonder terug te vallen op samentellings- en prorateringsregels.

Wanneer een ouderdomspensioen door een lidstaat wordt geweigerd omdat sprake is van verzekering van minder dan één jaar, neemt de SVB de tijdvakken van verzekering korter dan één jaar in aanmerking bij

de berekening van een pensioen krachtens de AOW, alsof die tijdvakken krachtens de AOW zijn vervuld. De SVB neemt deze tijdvakken eveneens in aanmerking bij de berekening van een ouderdomspensioen als deze al zijn meegeteld voor de berekening van een pensioen uit een andere lidstaat.

Bij de toepassing van de Anw is het tweede lid van artikel 57 Verordening (EG) nr. 883/2004 uitsluitend relevant voor de berekening met toepassing van de samentellings- en prorateringsregels. Ingeval van een nationaalrechtelijke berekening is de duur van het verzekeringsverleden in verband met het risicokarakter van de Anw immers niet van belang voor de hoogte van de uitkering.

Bij beoordeling van de vraag of de SVB een ouderdomspensioen op grond van de AOW of een nabestaandenuitkering op grond van de Anw moet weigeren, omdat sprake is van een verzekeringsduur van minder dan een jaar, hanteert de SVB het beleid beschreven in SB2150 over in aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering.

Grondslag

artikel 57 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Aanpassing en herberekening van de uitkering (SB2153)

Beleidsregel

Op grond van de letterlijke tekst van artikel 59, eerste lid, Verordening (EG) nr. 883/2004 dient een herberekening op basis van de bepalingen van Verordening (EG) nr. 883/2004 alleen dan te geschieden, indien de wijze van vaststellen of de regels voor de berekening van de uitkering wijzigingen ondergaan. Indien evenwel de uitkeringen conjuncturele aanpassingen ondergaan, behoeft geen herberekening op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004 plaats te vinden. In deze situatie dient de conjuncturele aanpassing rechtstreeks in de op basis van Verordening (EG) nr. 883/2004 berekende uitkering te worden verwerkt. Dit volgt uit het eerste lid van artikel 59 Verordening (EG) nr. 883/2004.

Uit jurisprudentie van het Hof van Justitie EU volgt dat voor de toepassing van artikel 59 Verordening (EG) nr. 883/2004 niet van belang is of de uitkering zuiver nationaalrechtelijk is berekend, dan wel is berekend met toepassing van de samentellings- en prorateringsregels. Het Hof van Justitie EU heeft dienaangaande overwogen dat ouderdomspensioenen en nabestaandenuitkeringen die zijn vastgesteld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 883/2004, na de vaststelling elk een eigen, autonome indexontwikkeling ondergaan en elkaar alleen weer beïnvloeden in geval van structurele wijzigingen. Onder 'structurele wijzigingen' dienen zowel te worden verstaan wijzigingen in de wijze van vaststelling of in de regels voor de berekening van de uitkering als bedoeld in artikel 59, eerste lid Verordening (EG) nr. 883/2004 als rechtens relevante wijzigingen in de persoonlijke omstandigheden van de gerechtigde.

De SVB verstaat onder een wijziging van de persoonlijke omstandigheden evenzeer een wijziging in het inkomen van een AOW- of Anw-gerechtigde, voor zover deze wijziging niet louter wordt veroorzaakt door omstandigheden zoals genoemd in artikel 59, tweede lid Verordening (EG) nr. 883/2004.

Slechts als een uitkering wordt herberekend naar aanleiding van een wijziging in structurele omstandigheden, wordt bij de herberekening rekening gehouden met inmiddels ontstane koersverschillen.

Grondslag

artikel 59 Vo. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 21 maart 1990, zaak C-199/88 (Cabras), Jur. 1990, I-1023 RSV 1990/370, ECLI:EU:C:1990:127
- HvJ EG 20 maart 1991, zaak C-93/90 (Cassamali), Jur. 1991, I-1401, ECLI:EU:C:1991:130
- HvJ EG 18 februari 1993, C-193/92 (Bogana), Jur. 1993, I-770, RSV 1993/229, ECLI:EU:C:1993:75

Huwelijkse tijdvakken op grond van het Unierecht (SB2154)

Beleidsregel

Bijlage XI, Nederland, onder 2 Verordening (EG) nr. 883/2004 kent een voorziening voor de gehuwde partner van een AOW-verzekerde. Deze partner heeft recht op zogenaamde 'huwelijkse tijdvakken' over periodes tijdens het huwelijk waarin de AOW-gerechtigde in Nederland verplicht of vrijwillig verzekerd is geweest en de echtgenoot in een andere lidstaat dan Nederland woonde. De regeling van huwelijkse tijdvakken is met ingang van 2 augustus 1989 omgezet in een mogelijkheid tot vrijwillige verzekering voor de huwelijkspartner van een AOW-verzekerde.

Bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004 gebruikt op diverse plaatsen de term 'echtgenoot'. De SVB gaat ervan uit dat deze term uitsluitend ziet op personen die formeel zijn gehuwd en op de met hen gelijkgestelde geregistreerde partners. De SVB stelt personen die een gezamenlijke huishouding voeren niet gelijk met gehuwden. Dit beleid is bevestigd in de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 6 november 2013. Daarnaast stelt de SVB gehuwden die duurzaam gescheiden leven niet gelijk met ongehuwden. Dit beleid is voor het verdrag met Marokko door de Centrale Raad van Beroep bevestigd in de uitspraak van 17 juni 2021. In deze uitspraak verwijst de Centrale Raad van Beroep naar de uitspraak van 6 november 2013. De SVB neemt daarom aan dat de uitspraak van 17 juni 2021 ook geldt voor bijlage XI.

Het begrip 'wonen' zoals dat in bijlage XI wordt gehanteerd, interpreteert de SVB op dezelfde wijze als het woonbegrip zoals dat voorkomt in artikel 3 van de AOW. Zie hierover SB1022 over ingezetene/wonen.

Vanaf 1 januari 2013 wordt de leeftijd waarop recht ontstaat op AOW-pensioen jaarlijks met een of meer maanden verhoogd. Als gevolg daarvan is in artikel 13, eerste en tweede lid AOW '15-jarige leeftijd' vervangen door: aanvangsleeftijd en '65-jarige leeftijd' door: pensioengerechtigde leeftijd. Bij de toepassing van bijlage XI, Nederland, onder 2, Verordening (EG) nr. 883/2004 a en b honoreert de SVB daarom uitsluitend tijdvakken die zijn gelegen in de periode tussen de aanvangsleeftijd en de pensioengerechtigde leeftijd die op grond van artikel 7a AOW op de betrokkene van toepassing is.

Op grond van bijlage XI, Nederland, onder 2, sub f, Verordening (EG) nr. 883/2004 is een voorwaarde voor het recht op huwelijkse tijdvakken dat de huwelijkspartner zes jaren op het grondgebied van een of meer lidstaten heeft gewoond. De bijlage stelt de eis dat deze zes jaren moeten zijn vervuld vanaf de leeftijd van 59 jaar. Deze eis is niet aangepast aan de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd. Ook na 1 januari 2013 gaat de SVB daarom uit van de woonsituatie van betrokkene vanaf zijn 59e verjaardag.

Huwelijkse tijdvakken die de SVB op grond van bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004 in aanmerking kan nemen, mogen op grond van bijlage XI, Nederland, onder 2, e Verordening (EG) nr. 883/2004 niet worden meegeteld voor de berekening van een AOW-pensioen als deze tijdvakken samenvallen met tijdvakken die in aanmerking kunnen worden genomen bij de berekening van pensioenrechten ingevolge de ouderdomspensioenregeling van een andere lidstaat dan Nederland, of met tijdvakken waarvoor de betrokkene een ouderdomspensioen ontvangt op grond van dergelijke wetgeving. De SVB past deze regel niet toe ingeval de tijdvakken die op grond van bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004 in aanmerking kunnen worden genomen, samenvallen met tijdvakken van vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering vervuld krachtens de wetgeving van een andere lidstaat.

Grondslag

bijlage XI, Nederland, onder 2, a tot en met i Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- CRvB 6 november 2013, «USZ» 2013/382 ECLI:NL:CRvB:2013:2317
- CRvB 17 juni 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:1443

Vrijwillige verzekering (SB2155)

Beleidsregel

Tijdvakken vanaf 2 augustus 1989 kunnen op grond van bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004 niet langer in aanmerking worden genomen voor de echtgenoot van een in Nederland werkende persoon. Om niettemin een volledige dekking van het gezinspensioen ingevolge de AOW voor de duur van de arbeid in Nederland mogelijk te maken, wordt met ingang van die datum in bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004 de echtgenoot van de AOW-verzekerde in de gelegenheid gesteld zich vrijwillig te verzekeren voor de AOW en de Anw. Uit bijlage XI, Nederland, onder 2 Verordening (EG) nr. 883/2004 volgt dat de vrijwillige verzekering in ieder geval eindigt op de dag waarop de vrijwillig verzekerde de leeftijd van 65 jaar bereikt. In verband met de verhoging van de AOW-leeftijd gaat de SVB er evenwel van uit dat de mogelijkheid om verzekerd te blijven pas eindigt op de dag dat de vrijwillig verzekerde de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a AOW bereikt.

Een aanvraag voor de vrijwillige verzekering ingevolge bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004 moet worden ingediend binnen één jaar vanaf het moment waarop de verzekering van de echtgenoot van betrokkene aanvangt. Personen die na afloop van de aanvraagtermijn een aanvraag indienen, worden niet meer tot vrijwillige verzekering toegelaten, tenzij sprake is van een bijzonder geval. De criteria die zijn beschreven in SB1071 over bijzonder geval (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019) zijn van overeenkomstige toepassing.

Ingeval een persoon reeds verplicht verzekerd is ingevolge de AOW en deze persoon in het huwelijk treedt met een niet verzekerde persoon dan kan laatstbedoelde persoon zich eveneens vrijwillig verzekeren op grond van de bijlage. In dat geval moet deze persoon binnen één jaar na sluiting van het huwelijk een verzoek om vrijwillige verzekering indienen.

Een bijzondere situatie doet zich voor met betrekking tot de echtgenoten van werknemers uit landen die nieuw tot de Europese Unie toetreden, met uitzondering van Kroatië. Deze echtgenoten kunnen zich met ingang van die datum vrijwillig verzekeren op grond van XI Verordening (EG) nr. 883/2004 maar zij zullen veelal niet van deze mogelijkheid afweten. Aangezien niet bekend is welke personen het betreft, kan de SVB aan hen over de mogelijkheid van vrijwillige verzekering geen gerichte voorlichting geven. In verband hiermee hanteert de SVB het beleid dat zij de overschrijding van de aanmeldingstermijn niet tegenwerpt aan personen die zich aanmelden in het tweede jaar na de datum van toetreding. De SVB hanteert deze verlengde aanmeldingstermijn naar analogie van het bepaalde in artikel 87, vierde tot en met zevende lid van Vo. 883/2004.

Met ingang van 1 juli 2013 is Kroatië toegetreden tot de Europese Unie. Daardoor zijn in de relatie met Kroatië vanaf genoemde datum de Verordeningen (EG) nr. 883/2004, en nr. 987/2009 en Verordening (EU) nr. 1231/2010 van toepassing. Het bilaterale verdrag inzake sociale zekerheid met Kroatië kent - net als Verordening (EG) nr. 883/2004 - de mogelijkheid dat de echtgenoot van een AOW-verzekerde zich vrijwillig verzekert voor de AOW en Anw. In geval de echtgenoot voor de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie van deze vrijwillige verzekering gebruik heeft gemaakt, gaat de SVB ervan uit dat deze verzekering doorloopt met toepassing van bijlage XI Verordening (EG) nr. 883/2004.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- bijlage XI, Nederland, onder 2, g en i Vo. 883/2004Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- CRvB 18 november 1994, AOW 1993/140, n.g.
- CRvB 24 december 1996, RSV 1997/199
- HvJ EG 7 juli 2005, zaak C-227/03 (Van Pommeren-Bourgondiën), RSV 2005/260, ECLI:EU:C:2005:431

Bijzonderheden voor de toepassing van de Anw (SB2156)

Beleidsregel

Bijlage XI, Nederland, onder 3 Verordening (EG) nr. 883/2004 is van toepassing op de Anw. Als een overledene niet verzekerd was ingevolge de Anw op de datum van overlijden, kan het recht op een Nederlandse uitkering toch geopend worden als de overledene op die datum verzekerd was in een andere lidstaat en ook overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor ontvangst van een uitkering. . In een dergelijke situatie wordt de uitkering pro rata berekend op grond van artikel 52, eerste lid, onder b van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Bijlage XI, Nederland, onder 3 Verordening (EG) nr. 883/2004 wordt door de SVB ook van toepassing geacht in de situatie van een pseudo-nabestaande. Op grond van artikel 4 Anw kan deze aanspraak maken op een nabestaandenuitkering mits daarop recht zou hebben bestaan als de gewezen echtgenoot zou zijn overleden op de datum van ontbinding van het huwelijk. Als die fictie alleen kan ontstaan door rekening te houden met verzekering in een andere lidstaat op de datum van huwelijksontbinding, dan berekent de SVB de uitkering pro rata. Dit doet de SVB ook als de overledene op datum van overlijden verzekerd was op grond van de Anw.

Uit het arrest Blottner van het Hof van Justitie van de Europese Unie volgt dat een overledene geacht wordt te hebben voldaan aan de voorwaarde van verzekering krachtens de Anw of de AWW als hij voor 1 oktober 1959 tijdvakken heeft vervuld als bedoeld in Bijlage XI, Nederland, onder 3, a Verordening (EG) nr. 883/2004. Dit blijkt uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 14 november 1990.

Als de overledene niet verzekerd was in het buitenland dan kan het recht op een Nederlandse nabestaandenuitkering nog geopend worden op het moment waarop de nabestaande een wettelijke nabestaandenuitkering uit een andere lidstaat gaat ontvangen. In sommige lidstaten geldt dat het recht op uitkering pas ingaat in de maand volgende op de maand van overlijden. Door de SVB wordt in die gevallen niettemin een nabestaandenuitkering toegekend met ingang van de maand van overlijden.

Grondslag

artikel 51, lid 3, en bijlage XI, Nederland, onder 3 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 6 juni 1977, zaak 109/76 (Blottner), Jur. 1977, 1141, ECLI:EU:C:1977:102
- CRvB 14 november 1990, RSV 1992/157

- CRvB 12 mei 1995, AB 1995, 535
- CRvB 13 september 1995, AWW 1993/133, n.g.

Gezinsuitkeringen

Materiële werkingssfeer (SB2157)

Beleidsregel

Hoofdstuk 8 (de artikelen 67 tot en met 69) van Verordening (EG) nr. 883/2004 bevat specifieke bepalingen inzake gezinsuitkeringen. De hoofdregels betreffende gezinsuitkeringen zijn neergelegd in artikel 67. Daarin is bepaald dat het recht op gezinsuitkeringen van een persoon moet worden vastgesteld met toepassing van de wetgeving waaraan hij is onderworpen op grond van titel II van Verordening (EG) nr. 883/2004. Een pensioengerechtigde heeft echter recht op gezinsbijslag overeenkomstig de wetgeving van de lidstaten die bevoegd zijn voor zijn pensioen.

Kinderbijslag ingevolge de AKW is een gezinsuitkering in de zin van artikel 1, onder z van Verordening (EG) nr. 883/2004. De door de Belastingdienst/Toeslagen verzorgde uitkeringen op grond van de Wet op het kindgebonden budget en de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen vormen eveneens gezinsuitkeringen in de zin van artikel 1, onder z van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Grondslag

artikel 1, aanhef en onder z Vo. 883/2004 en artikel 4 Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008: art. 4

Gezinsleden die in een andere lidstaat wonen (SB2269)

Beleidsregel

In artikel 67 van Verordening (EG) nr. 883/2004 is bepaald dat een persoon recht heeft op gezinsuitkering voor gezinsleden die in een andere lidstaat wonen, alsof zij in de voor de kinderbijslag bevoegde lidstaat wonen. Uit onder meer de arresten Hoever en Zachow, Humer en Slanina van het Hof van Justitie EU blijkt dat deze gezinsleden hierdoor zelfstandig aanspraak kunnen maken op gezinsuitkeringen in de bevoegde lidstaat. Naar aanleiding van deze jurisprudentie voert de SVB het volgende beleid.

Voor gezinsleden van een in Nederland verzekerde persoon die in een andere lidstaat wonen, hanteert de SVB uitsluitend voor het recht op gezinsbijslag de fictie dat zij in Nederland wonen en op die grond verzekerd zijn voor de AKW. Het aldus ontstane recht op gezinsbijslag is een zelfstandig recht. Dit gaat niet verloren als de in Nederland verzekerde persoon niet voldoet aan de voorwaarden voor het recht op kinderbijslag, bijvoorbeeld omdat het kind uitwonend is en de in Nederland verzekerde persoon geen onderhoudsbijdrage levert. De SVB hanteert voor de toepassing van dit beleid de voorwaarde dat zowel de buiten Nederland wonende aanvrager als het kind waarvoor kinderbijslag wordt aangevraagd, gezinslid zijn van de in Nederland verzekerde persoon. Als gezinslid merkt de SVB in dit verband aan:

de echtgenoot van de verzekerde,

de persoon van wie de verzekerde gescheiden is,

de persoon met wie de in Nederland verzekerde een eigen kind heeft en

de persoon met wie de in Nederland verzekerde een gezamenlijke huishouding voert.

Voorts merkt de SVB als gezinslid aan, elk kind waarvoor de verzekerde recht op kinderbijslag zou kunnen doen gelden indien aan de in de AKW gestelde voorwaarden zou worden voldaan.

De SVB behandelt het recht op kinderbijslag van een gezinslid van een Nederlands verzekerde alsof dit recht op grond van ingezetenschap direct aan de Nederlandse wet is ontleend. Dit betekent onder meer dat de SVB de voorschriften toepast over de betaling van kinderbijslag zoals neergelegd in artikel 18 AKW (zie SB1095 over kinderbijslagbetaling binnen een huishouden en SB1096 over kinderbijslagbetaling bij gescheiden huishoudens; echtscheiding en co-ouderschap). Indien een verzekerde een aanvraag om kinderbijslag bij de SVB indient en uit de aanvraag blijkt dat een gezinslid van de verzekerde bij voorrang recht heeft op betaling van kinderbijslag draagt de SVB er zorg voor dat het gezinslid een aanvraag om kinderbijslag indient. Deze beleidsregel vindt overeenkomstige toepassing in geval in Nederland recht op gezinsbijslagen bestaat voor een pensioengerechtigde.

Een persoon die in Nederland verzekerd is, ontleent aan de hiervoor genoemde jurisprudentie van het Hof van Justitie EU geen andere rechten dan de rechten die deze persoon ontleent aan de nationale wetgeving. Dit betekent dat een in Nederland verzekerde persoon die niet voldoet aan de voorwaarden voor het recht op kinderbijslag, geen recht op de betaling van kinderbijslag kan verkrijgen met een beroep op artikel 60, eerste lid, derde volzin Verordening (EG) nr. 987/2009. Deze bepaling houdt in dat het bevoegde orgaan van een lidstaat rekening moet houden met een aanvraag voor gezinsuitkeringen ingediend door een andere persoon dan de uitkeringsgerechtigde als deze gerechtigde geen aanvraag om uitkering indient. De andere persoon verkrijgt daarmee echter niet het recht op de uitkering zelf. Wie recht heeft op betaling van de uitkering wordt door het nationale recht bepaald. De SVB leidt dit af uit het arrest van het Hof van de Justitie EU van 22 oktober 2015 in de zaak Trapkowski.

Grondslag

artikel 67 Vo. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 10 oktober 1996, zaken C-245/94 en C-312/94 (Hoever en Zachow), Jur. 1996, blz. I-4895, ECLI:EU:C:1996:379
- HvJ EG 5 februari 2002, zaak C-255/99 (Humer), Jur. 2002, blz. I-1205, RSV 2002/178, ECLI:EU:C:2002:73
- HvJ EG 26 november 2009, zaak C-363/08 (Slanina), Jur. 2008, blz. I-11111, ECLI:EU:C:2009:732
- HvJ EG 22 oktober 2015, zaak C-378/14 (Trapkowski), «USZ» 2015/397, ECLI:EU:C:2015:720

Prioriteitsregels voor gezinsuitkeringen (SB2159)

Beleidsregel

Artikel 68 van Verordening (EG) nr. 883/2004 bevat prioriteitsregels voor gevallen waarin sprake is van samenloop van recht op gezinsuitkeringen in verschillende lidstaten. De volgorde waarin lidstaten tot toekenning van een gezinsuitkering moeten overgaan wordt ingevolge artikel 68 bepaald door de grond waarop de gezinsuitkering wordt verleend. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen aanspraken op grond van werkzaamheden, aanspraken op grond van pensioen en aanspraken op grond van de woonplaats. De hoofdregel is dat de lidstaat waarin wordt gewerkt bij voorrang gezinsuitkering uitbetaalt.

Op grond van Besluit nr. F1 van de Administratieve Commissie neemt de SVB aan dat in een lidstaat wordt gewerkt als in die lidstaat feitelijk werkzaamheden worden verricht, maar tevens als werkzaamheden tijdelijk worden onderbroken:

- wegens ziekte, moederschap, arbeidsongeval, beroepsziekte of werkeloosheid, voor zover voor deze gebeurtenissen loon dan wel verstrekkingen of uitkeringen met uitzondering van pensioenen of renten verschuldigd zijn, of
- wegens betaald verlof, staking of uitsluiting, of
- wegens onbetaald verlof voor het opvoeden van kinderen, voor zover dit verlof volgens de relevante wetgeving gelijkgesteld wordt aan werkzaamheden al dan niet in loondienst.

Bij de beoordeling of sprake is van periodes van onbetaald verlof voor het opvoeden van kinderen in de zin van Besluit nr. F1 wordt door de SVB aansluiting gezocht bij hoofdstuk 6 van de Wet arbeid en zorg. Indien een werkgever in het voordeel van de werknemer een langere onderbreking van de werkzaamheden toestaat dan de minimale termijn die is voorzien in de Wet arbeid en zorg, dan geeft de SVB overeenkomstige toepassing aan het beleid betreffende de overgang van werkzaamheden naar inactiviteit (zie SB2263 over tijdvakken op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004).

Uit de systematiek van Verordening (EG) nr. 883/2004 en van Besluit nr. F1 leidt de SVB af dat een recht op gezinsuitkering, ongeacht de aard van het uitkeringsstelsel, moet worden beschouwd als te zijn gebaseerd op ingezetenschap indien een persoon niet onder een van de bovengenoemde situaties valt en een betrokkene evenmin een pensioen ontvangt.

Grondslag

artikel 68 Verordening (EG) nr. 883/2004 en Besluit nr. F1 van de Administratieve Commissie

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Besluit nr. F1 van de Administratieve Commissie

Wijziging van toepasselijke wetgeving of bevoegdheid tot betaling (SB2270)

Beleidsregel

Artikel 59, eerste lid Verordening (EG) nr. 987/2009 regelt de situatie waarin door een wijziging in de omstandigheden van een persoon in de loop van een maand na elkaar twee verschillende lidstaten bij voorrang gezinsuitkering moeten uitbetalen. De SVB past artikel 59 eveneens toe in de situatie waarin de overgang van bevoegde lidstaat niet plaatsvindt in de loop van een maand maar samenvalt met de overgang van een maand op een andere maand (zodat op de laatste dag van de maand lidstaat A bevoegd is en op de eerste dag van de volgende maand lidstaat B).

Als een persoon ophoudt onderworpen te zijn aan de wetgeving van een andere lidstaat en aansluitend de verzekering ingevolge de AKW van deze persoon begint, ontbreekt in Verordening (EG) nr. 883/2004 een bepaling op grond waarvan de voorwaarde van verzekering ingevolge de AKW op de peildatum van een kwartaal, buiten toepassing kan worden gelaten. Een dergelijke bepaling is voor pensioenen, zoals de nabestaandenuitkering op grond van de Anw, opgenomen in artikel 51, derde lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 en was in Verordening (EEG) nr. 1408/71 opgenomen in Bijlage VI, onder R, onderdeel 5. Ingevolge de AKW ontstaat daarom strikt genomen eerst recht op kinderbijslag met ingang van het kwartaal waarin een verzekerde op de eerste dag in Nederland verzekerd is. In document 15514/07 van de Raad van de Europese Unie van 28 november 2007 staat echter toegelicht dat de Uniewetgever aanneemt dat in die situatie de toepassing van artikel 59, tweede lid Verordening (EG) nr. 987/2009 ertoe zal leiden dat Nederlandse kinderbijslag wordt betaald met ingang van de eerste dag van de maand volgende op die waarin de betaling van gezinsbijslagen uit een andere lidstaat stopt. De SVB hanteert daarom in deze gevallen de fictie dat op de peildatum van het kwartaal verzekering in Nederland bestaat. Wordt met toepassing van die fictie voldaan aan de voorwaarden voor het recht op kinderbijslag op grond van de AKW

dan wordt dit recht met toepassing van artikel 59 Verordening (EG) nr. 987/2009 toegekend. De SVB past deze handelwijze naar analogie toe in de situatie waarin artikel 59 Verordening (EG) nr. 987/2009 niet van toepassing is omdat in de laatstelijk bevoegde lidstaat geen gezinsbijslagen verschuldigd waren.

Grondslag

artikel 59 Vo. 987/2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 987/2009

Aanvullend voordeel bij gezinsuitkeringen (SB2271)

Beleidsregel

De prioriteitsregels voor gezinsuitkeringen hebben in beginsel tot gevolg dat gezinsuitkeringen die van dezelfde aard zijn slechts op grond van de wetgeving van één enkele lidstaat tot uitbetaling komen. Zie ook SB2328 over uitkeringen van dezelfde aard. Het Hof van Justitie EU heeft echter bepaald dat toepassing van de prioriteitsregels niet tot gevolg kan hebben dat de betrokkene het hoogst mogelijke bedrag aan gezinsuitkeringen wordt onthouden. Een lidstaat met een hogere gezinsuitkering dan de bij voorrang aangewezen lidstaat dient daarom een aanvulling te betalen ter hoogte van het verschil tussen het bedrag van de eigen gezinsuitkeringen en het bedrag dat de andere lidstaat verschuldigd is. Dit principe is opgenomen in artikel 68, tweede lid van Verordening (EG) nr. 883/2004.

Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie EU over de bijzondere bepalingen betreffende gezinsuitkeringen in Verordening (EEG) nr. 1408/71 (onder meer de arresten Salzano, Burchell, Kracht en Schwemmer) blijkt dat een lidstaat uitsluitend tot schorsing van gezinsuitkeringen mag overgaan indien daadwerkelijk gezinsuitkeringen worden toegekend door een andere lidstaat. De SVB acht deze jurisprudentie onverminderd van belang voor de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 en Verordening (EG) nr. 987/2009. Zij geeft om die reden bij de vaststelling van het recht op Nederlandse gezinsuitkeringen aan artikel 68, tweede lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 uitsluitend toepassing indien in een andere lidstaat daadwerkelijk gezinsuitkeringen verschuldigd zijn.

Artikel 68, tweede lid, van Verordening (EG) nr. 883/2004 bepaalt dat geen aanvulling hoeft te worden toegekend voor kinderen die in een andere lidstaat wonen als het recht op deze aanvulling uitsluitend is gebaseerd op de woonplaats. Deze bepaling is echter niet van toepassing als in de lidstaat waar de kinderen wonen geen gezinsuitkeringen worden betaald. De SVB geeft daarom geen toepassing aan de mogelijkheid om geen gezinsuitkeringen uit te betalen voor kinderen die in een andere lidstaat wonen als de aanvrager om gezinsuitkering voor de AKW verzekerd is op grond van ingezetenschap.

De hoogte van de aanvulling wordt conform artikel 5 van Besluit nr. 150 van de Administratieve Commissie berekend uiterlijk twaalf maanden nadat is vastgesteld dat recht op kinderbijslag is ontstaan in de andere lidstaat. Daarna wordt het recht op aanvulling om de twaalf maanden opnieuw berekend.

Grondslag

Artikel 68, tweede lid Vo. 883/2004 en Besluit nr. F1 van de Administratieve Commissie van 12 juni 2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004
- Besluit nr. F1 van de Administratieve Commissie van 12 juni 2009
- Besluit nr. 150 van de Administratieve Commissie
- Regeling samenloop met buitenlandse tegemoetkomingen 2008: art. 4

Jurisprudentie

- HvJ EG 14 oktober 2010, zaak C-16/09 (Gudrun Schwemmer), RSV 2011, 143, USZ 2010/361, ECLI:EU:C:2010:605
- HvJ EG 13 november 1984, zaak 191/83 (Salzano), Jur. 1984, 3741, RSV 1985/179, ECLI:EU:C:1984:343
- HvJ EG 9 juli 1987, zaak 377/85 (Burchell), Jur. 1987, 3329, RSV 1989/1, ECLI:EU:C:1987:354
- HvJ EG 4 juli 1990, zaak C-117/89 (Kracht), Jur. 1990, I-02781, ECLI:EU:C:1990:279

Uitkeringen van dezelfde aard (SB2328)

Beleidsregel

Uit het arrest Wiering van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt dat gezinsuitkeringen binnen de EU alleen op elkaar in mindering mogen worden gebracht als zij van dezelfde aard zijn. Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie EU volgt dat uitkeringen van dezelfde aard zijn wanneer het voorwerp en de doelstelling alsook de berekeningsgrondslag en de toekenningsvoorwaarden gelijk zijn. Zuiver formele kenmerken zijn voor de classificatie van uitkeringen niet van belang.

Uit de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 30 januari 2015 concludeert de SVB dat het begrip 'van dezelfde aard' strikt moet worden opgevat. De SVB brengt daarom een gezinsuitkering uit een andere lidstaat alleen in mindering op kinderbijslag en kindgebonden budget voor zover een uitkering uit een andere lidstaat overeenkomende kenmerken heeft met deze Nederlandse uitkeringen.

De SVB leidt voorts uit de jurisprudentie af dat gelijknamige uitkeringen die op grond van dezelfde wet worden toegekend, gelet op de doelstelling en toekenningsvoorwaarden van de uitkeringen, wel degelijk van verschillende aard kunnen zijn. De SVB maakt daarom in de AKW onderscheid tussen twee typen kinderbijslag. Enerzijds het deel van de kinderbijslag dat zij toekent omdat het kind een zorgindicatie heeft of wegens ziekte en gebreken uitwonend is. Anderzijds het deel van de kinderbijslag dat zij toekent uitsluitend omdat het kind geacht wordt ten laste van de rechthebbende op kinderbijslag te komen. Dit betreft kinderen jonger dan 16 jaar en kinderen die uitwonend zijn in verband met het volgen van onderwijs. De SVB neemt aan dat het laatste type kinderbijslag en kindgebonden budget, uitkeringen van dezelfde aard zijn. De SVB leidt uit de uitspraak van de rechtbank Limburg van 30 maart 2015 af dat kinderopvangtoeslag niet van dezelfde aard is als kinderbijslag of kindgebonden budget.

Grondslag

artikel 68, tweede lid 2 Vo. 883/2004

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- CRvB 30 januari 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:226
- HvJ EU 8 mei 2014, zaak C-347/12, Wiering, ECLI:EU:C:2014:300
- Rb Limburg 30 maart 2015, ECLI:NL:RBLIM:2015:2575

Aanvraag (SB2161)

Beleidsregel

Artikel 45, onder B, Verordening (EG) nr. 987/2009 ziet op de procedure die moet worden gevolgd voor de indiening van een aanvraag. Een aanvraag om AOW-pensioen of een nabestaandenuitkering dient

te worden ingediend in het woonland van de aanvrager of, als de aanvrager nimmer in het woonland verzekerd is geweest, in het laatste land waar de aanvrager verzekerd is geweest. De SVB neemt evenwel ook aanvragen in behandeling van in het buitenland wonende gerechtigden. In die situaties stelt de SVB het buitenlands orgaan op de hoogte van de aanvraag.

Grondslag

artikel 36 Vo. 987/2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 987/2009

Terugvordering en verrekening

Terugvordering en verrekening van voorschotten (SB2162)

Beleidsregel

Als de SVB op grond van artikel 50 Verordening (EG) nr. 987/2009 een voorschot heeft uitbetaald of een voorlopige betaling heeft verricht, kan zij het buitenlandse orgaan op grond van artikel 73 Verordening (EG) nr. 987/2009 verzoeken de nabetaling van de buitenlandse uitkering aan haar over te maken ter verrekening van het te veel betaalde gedeelte van het voorschot. Indien het bedrag van de nabetaling van de buitenlandse uitkering onvoldoende is of indien er geen achterstallige betalingen zijn, kan het buitenlandse orgaan binnen de grenzen van de door dat orgaan toe te passen wetgeving door verrekening het bedrag inhouden op de lopende betalingen. Uit het arrest van het Hof van Justitie EU in de zaak Romano leidt de SVB af dat het eventuele koersverlies, veroorzaakt door het feit dat de verlening van voorschotten eerder heeft plaatsgevonden dan het moment waarop verrekening met de nabetaling plaatsvindt, voor rekening van de SVB komt.

Grondslag

artikel 73 Vo. 987/2009

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Vo. 987/2009

Jurisprudentie

- HvJ EG 14 mei 1981, zaak 98/80 (Romano), Jur. 1981, 1241, RSV 1981/255, ECLI:EU:C:1981:104

Temporele werkingssfeer (SB2126)

Beleidsregel

In artikel 87 Verordening (EG) nr. 883/2004 zijn de regels opgenomen voor de situatie waarin deze verordening voor het eerst van toepassing wordt doordat de toepassing van Verordening (EEG) nr. 1408/71 eindigt of omdat een land toetreedt tot de Europese Unie. Artikel 87 bevat daarom zowel bepalingen over de regels ter vaststelling van de toepasselijke wetgeving in de situatie waarin Verordening (EEG) nr. 1408/71 op een persoon van toepassing was als regels over de vaststelling van verschillende categorieën uitkeringen. Voor het beleid aangaande het overgangsrecht ten aanzien van de toepasselijke wetgeving van titel II Verordening (EG) nr. 883/2004 wordt verwezen naar SB2267over het overgangsrecht van de toepasselijke wetgeving.

Het overgangsrecht voor uitkeringen is vooral van belang als een land als lidstaat toetreedt tot de Europese Unie. In die situatie herziet de SVB op grond van het vierde tot en met zevende lid van artikel 87 op verzoek van de betrokkene uitkeringen die zijn vastgesteld voor het moment van eerste toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004. In geval een verzoek om herziening wordt ingediend meer dan twee jaren na het moment waarop Verordening (EG) nr. 883/2004 van toepassing werd in een lidstaat, geeft de SVB toepassing aan het zevende lid van artikel 87 door de uitkering te herzien met een terugwerkende kracht van ten hoogste een jaar te rekenen vanaf de maand waarin het verzoek om herziening werd ingediend. In bijzondere gevallen waarin sprake is van hardheid wordt in dat geval het beleid zoals beschreven in SB1070 over terugwerkende kracht van meer dan een jaar (zoals deze beleidsregel luidde op grond van het Besluit Beleidsregels SVB 2016) toegepast.

De SVB gaat er op grond van het arrest Baldone van het Hof van Justitie EU van uit dat een herziening ten nadele van de betrokkene, ten gevolge van de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004, uitsluitend mogelijk is als de betrokkene om toepassing van deze verordening heeft verzocht.

Grondslag

artikel 87 Vo. 883/2004

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Vo. 883/2004

Jurisprudentie

- HvJ EG 25 september 1997, zaak C-307/96 (Baldone), Jur. 1997, I-5123, RSV 1998/104, «USZ» 1997/251, ECLI:EU:C:1997:442
- HvJ EG 12 oktober 1978, zaak 10/78 (Belbouab), Jur. 1978, 1915, RSV 1979, 18, ECLI:EU:C:1978:181
- CRvB 15 mei 1991, PS 1991/624, RSV 1992/158
- CRvB 17 december 1993, AB 1994, 392

Overeenkomsten met derde landen

Rechtstreeks werkende bepalingen in overeenkomsten met derde landen (SB2165)

Beleidsregel

De EG heeft met enkele landen die niet tot de Europese Unie behoren (Algerije, Marokko, Tunesië en Turkije) overeenkomsten gesloten waarin discriminatieverboden inzake nationaliteit op het terrein van de sociale zekerheid zijn opgenomen.

In de arresten Kziber, Krid en Hallouzi heeft het Hof van Justitie EU bepaald dat de non-discriminatiebepalingen van de overeenkomsten met Marokko en Algerije rechtstreekse werking hebben. Uit deze jurisprudentie volgt dat de gelijkluidende non-discriminatiebepalingen in andere overeenkomsten eveneens rechtstreeks werken. De SVB acht de rechtstreekse werking beperkt tot de non-discriminatie- en exportbepalingen. Zij gaat ervan uit dat geen rechtstreekse werking toekomt aan de overige bepalingen van de overeenkomsten, die onder meer betrekking hebben op de samentelling van tijdvakken van verzekering. Daarbij stelt de SVB zich op het standpunt dat voor de toepassing van deze overige bepalingen nadere uitvoeringsregels onontbeerlijk zijn. Dergelijke regels zijn echter nooit tot stand gekomen.

De rechtstreekse werking geldt op grond van de arresten Sürül en Akdas van het Hof van Justitie EU evenzeer voor de in artikel 3, eerste lid en artikel 6, eerste lid van Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije opgenomen non-discriminatie- en exportbepalingen. Uit het arrest Demirci volgt dat betrokkenen

die (ook) EU-onderdaan zijn geen beroep kunnen doen op deze bepalingen. Ten aanzien van de overige bepalingen van Besluit 3/80 gaat de SVB er op grond van de Hof van Justitie EU-arresten Taflan-Met en Sürül van uit dat deze bepalingen niet kunnen worden toegepast zolang de Associatieraad geen nadere uitvoeringsmaatregelen heeft getroffen.

Grondslag

artikel 65, lid 1, eerste volzin Euro-mediterrane overeenkomst EG-Marokko, artikel 68, lid 1 Europees-mediterrane overeenkomst EEG-Algerije, artikel 65, lid 1 Euro-mediterrane overeenkomst EG-Tunesië, artikel 3, lid 1 en artikel 6, lid 1 Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije artikel 6, lid 1
- Euro-mediterrane overeenkomst EG-Marokko: art. 65
- Europees-mediterrane overeenkomst EEG-Algerije: art. 68
- Euro-mediterrane overeenkomst EG-Tunesië: art. 65
- Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije artikel 3, lid 1

Jurisprudentie

- HvJ EG 10 september 1996, zaak C-277/94 (Taflan-Met), Jur. 1996, I-4085, RSV 1997/79, ECLI:EU:C:1996:315
- HvJ EG 3 oktober 1996, zaak C-126/95 (Hallouzi), Jur. 1996, I-4807, RSV 1997/80, ECLI:EU:C:1996:368
- HvJ EG 4 mei 1999, zaak C-262/96 (Sürül), Jur. 1999, I-2685, AB 1999, 393, «USZ» 1999/180, ECLI:EU:C:1999:228
- HvJ EU 26 mei 2011, zaak C-485/07 (Akdas), RSV 2011/268, ECLI:EU:C:2011:346
- HvJ EG 5 april 1995, zaak C-103/94 (Krid), Jur. 1995, I-719, RSV 1996/29, ECLI:EU:C:1995:97
- HvJ EG 31 januari 1991, zaak C-18/90 (Kziber), Jur. 1991, I-199, RSV 1991/214, ECLI:EU:C:1991:36
- HvJ EU 14 januari 2015, zaak C-171/13 (Demirci e.a.), ECLI:EU:C:2015:8

Reikwijdte van de non-discriminatiebepalingen ten aanzien van gezinsleden (SB2166)

Beleidsregel

Gezinsleden van een werknemer of een zelfstandige kunnen zich in beginsel slechts beroepen op de overeenkomsten tussen de EG en Algerije, Marokko, Turkije en Tunesië voor zover het gaat om rechten die zij aan hun familierelatie met de werknemer of de zelfstandige ontlenen. Deze gezinsleden kunnen, zolang zij op het grondgebied van de Europese Unie verblijven, zelfstandig aanspraak maken op gelijke behandeling door elk der lidstaten. Voor de toekenning van de nationale overgangsvoordelen zie SB1051 over overgangsvoordelen.

Uit het arrest Mesbah van het Hof van Justitie EU kan worden afgeleid dat voor de invulling van het begrip 'gezinsleden' in de overeenkomsten met Algerije, Marokko en Tunesië niet zonder meer kan worden teruggevallen op de definitie van dat begrip zoals opgenomen in artikel 1, onder i, sub 1 van Verordening (EG) nr. 883/2004. Het begrip gezinslid wordt aldaar gedefinieerd als degene die in het desbetreffende nationale socialezekerheidsstelsel als zodanig wordt beschouwd. Nu deze wijze van definiëring niet kan worden gevolgd, dient de SVB een ander aanknopingspunt te hanteren ter beantwoording van de vraag welke personen voor de doeleinden van de overeenkomsten met Algerije, Marokko en Tunesië

als gezinsleden kunnen worden aangemerkt. Het gekozen aanknopingspunt is dat van de feitelijke omschrijving van categorieën van familieleden in artikel 2 Richtlijn 2004/38/EG. Deze bepaling wordt uit pragmatische overwegingen naar analogie toegepast. Aldus vallen onder het begrip gezinsleden de verwanten en aanverwanten van de werknemer in opgaande en neergaande lijn voor zover zij tot zijn huishouden behoren. Dit beleid geldt niet ten aanzien van gezinsleden van Turkse werknemers, ter aanduiding waarvan ingevolge artikel 1, onderdeel a) van Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije de definitie geldt zoals vervat in artikel 1, onder f, i Verordening (EEG) nr. 1408/71.

Grondslag

artikel 65, lid 1, eerste volzin Euro-mediterrane overeenkomst EG-Marokko, artikel 68, lid 1 Europees-mediterrane overeenkomst EEG-Algerije, artikel 65, lid 1 Euro-mediterrane overeenkomst EG-Tunesië, artikel 3, lid 1 Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Richtlijn 2004/38/EG
- Vo. 1408/71
- Besluit 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije artikel 3, lid 1
- Euro-mediterrane overeenkomst EG-Marokko: art. 65
- Europees-mediterrane overeenkomst EEG-Algerije: 68
- Euro-mediterrane overeenkomst EG-Tunesië: art. 65

Jurisprudentie

- CRvB 28 mei 1993, RSV 1993/308
- HvJ EG 20 april 1994, zaak C-58/93 (Yousfi), Jur. 1994, I-1353, RSV 1994/194, ECLI:EU:C:1994:160
- HvJ EG 11 november 1999, zaak C-179/98 (Mesbah), Jur. 1999, I-7955, RSV 2000/55, ECLI:EU:C:1999:549

Verdragen inzake sociale zekerheid

Verdragen inzake sociale zekerheid (SB2167)

Beleidsregel

Hierna zijn de beleidsregels met betrekking tot bilaterale verdragen inzake sociale zekerheid bijeengebracht. Deze regels gaan echter in de meeste gevallen slechts over de vraag of interpretaties onder het Europese coördinatierecht mede worden gevolgd onder het bilaterale verdragsregime, of juist uitdrukkelijk niet worden gevolgd. De vraag in hoeverre unitaire jurisprudentie van het Hof van Justitie of aan het unierecht gebonden beleidsinterpretaties 'reflexwerking' hebben voor de toepassing van overeenkomstige niet-unitaire internationale normen, is niet in het algemeen te beantwoorden. Vast staat dat een dergelijke reflexwerking voor jurisprudentie van het Hof van Justitie EU rechtens niet bestaat. Dit is bevestigd door zowel de Centrale Raad van Beroep als de Hoge Raad (zie bijvoorbeeld CRvB 24 november 1992, RSV 1993/147 en HR 17 april 1996, nr. 258, n.g.). In het algemeen hanteert de SVB voor de toepassing van bilaterale verdragen een eigen interpretatiekader, dat geenszins synchroon hoeft te lopen met het kader zoals dat is ontwikkeld onder het unierecht. Ten aanzien van bijzondere onderwerpen kan de SVB echter evenzeer uit beleidsmatige overwegingen ervoor kiezen juist een gelijkvormig interpretatiekader aan te houden. Bij de keuze om wel of niet reflexwerking te geven aan unitaire jurisprudentie of interpretatienormen spelen verschillende factoren een rol, zoals de specifieke formulering van verdragsbepalingen, de bedoelingen van de verdragspartijen, de mate waarin unitaire jurisprudentie gekoppeld is aan specifieke doelstellingen van het EG-Verdrag. Algemene regels hierover

kunnen niet worden gegeven. Waar ten aanzien van afzonderlijke onderwerpen bewuste keuzes zijn gemaakt ter zake van reflexwerking, zijn deze keuzes in ieder geval in de beleidsregels tot uitdrukking gebracht.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- HR 17 april 1996, nr. 258, RSV 1996/212, ECLI:NL:HR:1996:AA1832
- CRvB 24 november 1992, RSV 1993/147

Algemene bepalingen

Personele werkingssfeer van verdragen (SB2168)

Beleidsregel

Werknemers en zelfstandigen

De SVB legt de begrippen 'werknemer' en 'zelfstandige' in verdragen op dezelfde wijze uit als de begrippen 'werkzaamheden in loondienst' respectievelijk 'werkzaamheden anders dan in loondienst' in de zin van Verordening (EG) nr. 883/2004 (zie SB2121 over werkzaamheden in loondienst en werkzaamheden anders dan in loondienst). De SVB past deze gedragslijn niet toe als een definitie in een verdrag daaraan in de weg staat.

Werknemers of zelfstandigen die hun werkzaamheden hebben beëindigd kunnen zich op alle bepalingen van het verdrag beroepen, tenzij uit de tekst of de strekking van een bepaling blijkt dat deze een beperkter toepassingsgebied heeft. Dit geldt met name voor de bepalingen over de toepasselijke wetgeving.

Gezinsleden en nabestaanden

Als een verdrag van toepassing is op gezinsleden en nabestaanden, hanteert de SVB de zogeheten afgeleide rechtenleer. Dit betekent dat de gezinsleden of nabestaanden zich uitsluitend kunnen beroepen op bepalingen die een recht waarborgen dat zij hebben, omdat ze gezinslid of nabestaande zijn van een persoon die rechtstreeks onder de personele werkingssfeer valt. De SVB past de afgeleide rechtenleer niet toe, als uit het verdrag uitdrukkelijk blijkt dat deze leer niet van toepassing is.

De SVB past de afgeleide rechtenleer niet toe voor het verdrag met Oostenrijk, ook al staat het verdrag niet uitdrukkelijk aan toepassing van deze leer in de weg. Reden voor de uitzondering is dat artikel 5, eerste lid, van het verdrag bepaalt dat Verordeningen (EEG) nr. 1408/71 en nr. 574/72 van overeenkomstige toepassing zijn op gezinsleden en nabestaanden. Het in dat kader gewezen arrest Cabanis is daarom ook van betekenis voor het verdrag met Oostenrijk (zie SB2123 over personele werkingssfeer).

Onderdanen van andere EU-lidstaten, EER-landen en Zwitserland

In een aantal verdragen is bepaald dat alleen onderdanen van de verdragsluitende staten onder de personele werkingssfeer vallen. Op grond van het arrest Gottardo past de SVB deze verdragen ook toe op onderdanen van andere EU-lidstaten, EER-landen of Zwitserland als zij vanwege hun nationaliteit niet onder de personele werkingssfeer van het verdrag vallen. Dit beleid vindt geen toepassing als dat leidt tot aantasting van de rechten van de andere verdragsluitende staat of tot het opleggen van nieuwe verplichtingen aan die staat. Dit volgt eveneens uit het arrest Gottardo.

Vluchtelingen en staatlozen

Sommige verdragen bevatten geen bepaling waaruit blijkt dat vluchtelingen en staatlozen onder de personele werkingssfeer vallen. De SVB past deze verdragen toch toe op vluchtelingen en staatlozen, als de verdragsluitende staten zijn aangesloten bij het Vluchtelingenverdrag respectievelijk het Staatlozenverdrag. Voorwaarde is dat de vluchteling of de staatloze rechtmatig verblijft op het grondgebied van een van de verdragsluitende staten.

Verdrag met Canada

Op grond van artikel XXVI van het verdrag met Canada is een apart akkoord tot stand gekomen tussen de provincie Québec en Nederland ter aanvulling op het verdrag, voor sociale verzekeringsuitkeringen in de provincie Québec. De personele werkingssfeer van de overeenkomst met Québec ziet op personen die onderworpen zijn of zijn geweest aan het Québec Pension Plan. Het verdrag met Canada ziet op personen die onderworpen zijn of zijn geweest aan het Canada Pension Plan. Indien een persoon zowel onderworpen is geweest aan het Québec Pension Plan als aan het Canada Pension Plan, is zowel het akkoord met Québec als het verdrag met Canada op hem van toepassing. Aangezien de bepalingen van het verdrag en het akkoord niet geheel gelijkluidend zijn, kan het voorkomen dat het resultaat van de toepassing van deze bepalingen verschillend is. In dergelijke situaties neemt de SVB beleidsmatig aan dat de bepalingen van het verdrag voorgaan.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Jurisprudentie

- HvJ EG 15 januari 2002, C-55/00 (Gottardo), Jur. 2002, I-413, RSV 2002/176, «USZ» 2002/63, ECLI:EU:C:2002:16
- HvJ EG 30 april 1996, zaak C-308/93 (Cabanis), Jur. 1996, I-2097, RSV 1998/96, ECLI:EU:C:1996:169

Territoriale werkingssfeer

Wonen of werken buiten het grondgebied van de verdragsluitende staten (SB2169)

Beleidsregel

De SVB houdt zich bij de toepassing van verdragen aan internationaal erkende grenzen.

Als een persoon onder de personele werkingssfeer van een verdrag valt, past de SVB dat verdrag ook toe als deze persoon buiten het grondgebied van de verdragsluitende staten woont. De SVB doet dit echter niet bij verdragsbepalingen die een woonplaatsvoorwaarde bevatten. Dit is in overeenstemming met de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 24 februari 2022.

De SVB hanteert de conflictregels over de toe te passen wetgeving niet als werkzaamheden worden verricht buiten het grondgebied van de verdragsluitende staten, tenzij het verdrag dit expliciet voorschrijft. De rechtspraak van het Hof van Justitie over dergelijke werkzaamheden in onder meer de arresten Aldewereld, Salemink en Inspecteur van de Belastingdienst, heeft slechts betrekking op situaties die zich binnen de unitaire rechtssfeer afspelen.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Jurisprudentie

- HvJ EU 29 juni 1994, zaak C-60/93 (Aldewereld), ECLI:EU:C:1994:271, RSV 1995/68
- HvJ EU 17 januari 2012, zaak C-347/10 (Salemink), ECLI:EU:C:2012:17, USZ 2012/57

- HvJ EU 8 mei 2019, zaak C-631/17 (Inspecteur van de Belastingdienst), ECLI:EU:C:2019:381, RSV 2019/245
- CRvB 24 februari 2022, ECLI:NL:CRVB:2022:445

Nederlands deel van het continentaal plat (SB2272)

Beleidsregel

Het Nederlands deel van het onder de Noordzee gelegen continentaal plat maakt geen deel uit van het grondgebied van Nederland. Verdragen inzake sociale zekerheid zijn daarom in beginsel niet van toepassing op het continentaal plat. Met ingang van 1 januari 2012 wordt het continentaal plat in het kader van de volksverzekeringen echter ingeval van werknemers behandeld als een deel van Nederland. Voor zelfstandigen geldt dit vanaf 1 januari 2013. Hierdoor is het mogelijk dat werknemers die op het continentaal plat werken en niet in Nederland wonen zowel in Nederland als in hun woonland sociaal verzekerd en premieplichtig zijn. Om tegemoet te komen aan de aard en strekking van de verdragen inzake sociale zekerheid past de SVB daarom de aanwijsregels en met name de detacheringsbepalingen uit internationale en bilaterale socialezekerheidsverdragen toe.

Dit beleid geldt, in tegenstelling tot het beleid inzake de toepassing van het unitaire recht (zie SB2135 over territoriale werkingssfeer), vanaf 1 januari 2012 voor werknemers en vanaf 1 januari 2013 voor zelfstandigen.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- AOW: art 1, lid 1, onder b

Vaststelling van de toe te passen wetgeving

Vaststelling van de toe te passen wetgeving (SB2173)

Beleidsregel

Tenzij de bepalingen van een verdrag zich daartegen verzetten of in deze beleidsregels anders is beschreven, hanteert de SVB bij de toepassing van conflictregels in verdragen inzake sociale zekerheid dezelfde beleidsregels als bij toepassing van conflictregels in Verordening (EG) nr. 883/2004.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Uitzondering op het beginsel van exclusieve werking (tijdvakken tot 1 januari 1989) (SB2174)

Beleidsregel

De verdragen inzake sociale zekerheid bevatten bepalingen inzake toepasselijke wetgeving.
Deze bepalingen beogen te voorkomen dat een werknemer of zelfstandige gelijktijdig onder de wetgeving van meerdere verdragslanden verzekerd is, of juist in het geheel niet verzekerd is. De SVB gaat er dan ook van uit dat de aanwijzing van de wetgeving van een verdragsstaat toepassing van de wetgeving van een andere verdragsstaat uitsluit (zogenaamde exclusieve werking), ook als dit niet met zoveel woorden in het verdrag is bepaald. Een uitzondering geldt ten aanzien van het verdrag met Joegoslavië en het daaraan voorafgaande verdrag met Zuid-Slavië. Uit het arrest van de Hoge Raad van 25 juni 1986, blijkt dat de artikelen 7 en 8 van het Verdrag met Joegoslavië vanaf de inwerkingtreding van het verdrag geen exclusieve werking hebben. De Centrale Raad van Beroep heeft bij uitspraak van 4 juni 1997, een gelijk oordeel uitgesproken over het verdrag met Zuid-Slavië.

Personen ten aanzien van wie één van beide verdragen de Joegoslavische c.q. de Zuid-Slavische wetgeving aanwees of aanwijst, zijn tegelijkertijd in Nederland verzekerd als zij aan de nationale Nederlandse verzekeringsvoorwaarden voldoen. Gelet op artikel 6a, sub b AOW komt aan de oordelen van de HR en de CRVB geen betekenis meer toe voor tijdvakken gelegen na 31 december 1988.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Artikel 6a, sub b AOW

Jurisprudentie

- CRvB 4 juni 1997, RSV 1998/39, «USZ» 1997/218
- HR 25 juni 1986, RSV 1987/26

Nawerking van conflictregels (SB2176)

Beleidsregel

De conflictregels in de verdragen inzake sociale zekerheid die aansluiting zoeken bij het verrichten van beroepswerkzaamheden, hebben geen nawerking. Zij zijn uitsluitend van toepassing zolang de betrokkene daadwerkelijk actief is. Bij beëindiging van de werkzaamheden wordt de verzekeringspositie weer beoordeeld aan de hand van de nationale wetgeving.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Jurisprudentie

- HR 17 april 1996, RSV 1996/212, ECLI:NL:HR:1996:AA1832

Detachering (SB2177)

Beleidsregel

De SVB hanteert bij de toepassing van de detacheringsbepalingen in de bilaterale verdragen zoveel mogelijk de uitgangspunten die zij hanteert bij detachering binnen de Europese Unie (zie SB2139 over detachering). De SVB gaat er, naar analogie van artikel 5 van Verordening (EG) nr. 987/2009, dan ook van uit dat een detacheringsverklaring die is afgegeven door het bevoegde orgaan van een verdragsluitende partij, bindend is voor het orgaan van de andere partij. De SVB stelt de verzekeringspositie van een naar Nederland gedetacheerde werknemer daarom vast overeenkomstig de door het buitenlandse orgaan afgegeven detacheringsverklaring.

In een aantal verdragen is bepaald dat gezinsleden van gedetacheerde werknemers en zelfstandigen onderworpen zijn aan dezelfde wetgeving als de gedetacheerde. De SVB past deze bepalingen ook toe als het gezinslid voorafgaand aan de detachering niet verplicht verzekerd was ingevolge die wetgeving. Als een ander voorschrift uit het verdrag ertoe leidt dat het gezinslid onderworpen is aan de wetgeving van het land waar de gedetacheerde zijn arbeid verricht, dan past de SVB dat voorschrift toe. Van 'medeverzekering' van het gezinslid kan dan geen sprake zijn.

De verdragen met Japan, India en China kennen in beginsel een detacheringstermijn van ten hoogste vijf jaar. Daarnaast kennen deze verdragen een bepaling op grond waarvan de bevoegde organen van de verdragsluitende staten een langere detacheringstermijn overeen kunnen komen indien de detachering langer duurt dan vijf jaar. De SVB staat na afloop van de termijn van vijf jaar een verlenging met maximaal één jaar toe als een verlenging van de detacheringstermijn noodzakelijk is wegens:

- bijzondere individuele omstandigheden van de gedetacheerde werknemer of zelfstandige; of,
- aantoonbaar onvoorziene zakelijke omstandigheden.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Jurisprudentie

- HvJ EG 30 maart 2000, zaak C-178/97 (Banks), Jur. 2000, I-2005, RSV 2001/56, ECLI:EU:C:2000:169
- HvJ EG 10 februari 2000, zaak C-202/97 (Fitzwilliam), Jur. 2000, I-883, «USZ» 2000/97, RSV 2001/55, ECLI:EU:C:2000:75

Bijzondere bepalingen met betrekking tot de verschillende soorten prestaties

In aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering (SB2178)

Beleidsregel

Een groot aantal verdragen inzake sociale zekerheid bevat een bepaling, soortgelijk aan artikel 6 Verordening (EG) nr. 883/2004. De SVB hanteert de beleidsregel die is geformuleerd in SB2150 over in aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering ook bij de toepassing van die verdragen.

Grondslag

Besluit beleidsregels SVB 2016

Samentellingsbepalingen in verdragen en tijdvakken van wonen of werken minder dan één jaar (SB2179)

Beleidsregel

Diverse verdragen bevatten bepalingen over de samentelling van tijdvakken. Deze samentellingsbepalingen beogen te voorkomen dat personen nadeel ondervinden van migratie, doordat aan hen prestaties worden geweigerd vanwege een te korte duur van verzekering in een van de verdragsluitende staten. Voor de uitleg en toepassing van deze verdragsbepalingen hanteert de SVB het volgende beleid.

Samentellingsbepalingen in verdragen kunnen van belang zijn voor de toepassing van artikel 7, eerste lid, onder b AOW. Uit dat artikel volgt dat alleen recht op ouderdomspensioen bestaat als iemand minimaal één kalenderjaar verzekerd was voor de AOW. Als een verdrag met een samentellingsbepaling van toepassing is, dan is voldaan aan deze voorwaarde als de verzekerde tijdvakken in Nederland en de verzekerde tijdvakken in de andere verdragsluitende staat gezamenlijk minimaal een jaar bedragen. De SVB weigert het ouderdomspensioen echter, als het verdrag expliciet voorziet in de mogelijkheid een pensioen te weigeren als iemand minder dan een jaar verzekerd was in Nederland.

Een aantal verdragen voorziet in de toekenning van pro rata berekende nabestaandenuitkeringen. Als een verdrag de mogelijkheid biedt om een uitkering te weigeren als iemand minder dan een jaar verzekerd was in Nederland, dan kent de SVB geen nabestaandenuitkering toe als de overledene op de datum van overlijden niet verzekerd was voor de Anw en minder dan een jaar verzekerd was op grond van die wet. De SVB past in deze situatie het arrest Malfitano van het Hof van Justitie EU niet toe (zie SB2150 over in aanmerking te nemen tijdvakken voor de opening van het recht op uitkering).

Als het orgaan van de andere verdragsluitende staat een pensioen of uitkering heeft geweigerd omdat iemand minder dan een jaar verzekerd was op grond van de wetgeving van die staat, houdt de SVB in beginsel rekening met deze tijdvakken. Dit geldt echter niet als in het verdrag is bepaald dat de Nederlandse uitkering rechtstreeks en uitsluitend op basis van de Nederlandse verzekeringstijdvakken dient te worden berekend.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Aanpassing en herberekening van de uitkering (SB2180)

Beleidsregel

De meeste verdragen inzake sociale zekerheid bevatten geen specifieke bepalingen over de herberekening van uitkeringen. Niettemin kunnen zich omstandigheden voordoen die tot herberekening nopen zonder dat de Nederlandse wetgeving dit voorschrijft. In deze situaties zoekt de SVB zoveel mogelijk aansluiting bij artikel 59 Verordening (EG) nr. 883/2004 (zie SB2153 over aanpassing en herberekening van de uitkering). Dit betekent het volgende.

- In geval van structurele wijzigingen – bijvoorbeeld de herziening van een uitkering door een andere verdragsluitende partij – herziet de SVB de uitkering zo nodig met toepassing van de berekeningsvoorschriften van het desbetreffende verdrag.
- Als de Nederlandse wetgeving een periodieke herberekening voorschrijft voert de SVB deze uit voor de inkomensafhankelijke toeslag ingevolge de AOW en nabestaandenuitkeringen ingevolge de Anw, ook als geen structurele wijziging heeft plaatsgevonden. De nationaalrechtelijke verplichting tot periodieke herberekening wordt dan niet door enige verdragsnorm terzijde gesteld.
- Bij conjuncturele wijziging van de Nederlandse uitkeringsbedragen wordt deze wijziging rechtstreeks verwerkt in de vastgestelde uitkering.

Ten aanzien van het Verdrag met Nieuw-Zeeland bestaan bijzondere regels. Deze zijn opgenomen in SB2184 over het verdrag met Nieuw-Zeeland.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten: art. 4:3, lid 2

Bijzonderheden voor de toepassing van de AOW

Huwelijkse tijdvakken op grond van bilaterale verdragen (SB2181)

Beleidsregel

Artikel 13, eerste lid AOW regelt dat het bruto AOW-pensioen met twee procent wordt gekort voor ieder jaar dat de pensioengerechtigde niet verzekerd is geweest na het bereiken van de aanvangsleeftijd en voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Artikel 13, tweede lid AOW bevat een vergelijkbare bepaling voor de korting van niet-verzekerde tijdvakken van de echtgenoot van de pensioengerechtigde op de AOW-toeslag.

Op grond van de verdragen met Joegoslavië, Kaapverdië, Kroatië, Marokko, Noord-Macedonië, Slovenië en Tunesië past de SVB de kortingen genoemd in artikel 13 AOW niet toe voor tijdvakken waarin de huwelijkspartner van een verzekerde persoon in het andere verdragsland woonde. Deze zogenaamde huwelijkse tijdvakken zijn van belang voor de berekening van de AOW-toeslag van de verzekerde en het AOW-pensioen van de huwelijkspartner. Uit de uitspraak van de CRvB van 8 september 2017 blijkt dat het voor het ontstaan van huwelijkse tijdvakken niet uitmaakt of de verzekerde echtgenoot verplicht of vrijwillig verzekerd was voor de AOW.

Enkele verdragen beperken de toepassing van de bepalingen over huwelijkse tijdvakken tot gehuwde personen, weduwen en weduwnaars. De SVB past ze echter ook toe voor personen die inmiddels gescheiden zijn. Bovendien past de SVB de bepalingen over huwelijkse tijdvakken sekseneutraal toe.

Als een verdrag geen definitie bevat van de begrippen huwelijk en echtgenoot, dan legt de SVB deze termen uit volgens de betekenis die ze hebben naar burgerlijk recht. Het beleid in SB2154 over huwelijkse tijdvakken op grond van het Unierecht is van overeenkomstige toepassing.

Sinds 1 januari 2013 wordt de leeftijd waarop recht op AOW-pensioen ontstaat jaarlijks aangepast. Vanaf die datum spreekt artikel 13 AOW niet langer van '15-jarige leeftijd' en '65-jarige leeftijd', maar van 'aanvangsleeftijd' respectievelijk 'pensioengerechtigde leeftijd'. Om die reden houdt de SVB alleen rekening met huwelijkse tijdvakken uit de periode die ligt tussen de aanvangsleeftijd en de pensioengerechtigde leeftijd van de huwelijkspartner. De bepalingen over huwelijkse tijdvakken in de bilaterale verdragen zijn nog niet aangepast aan de gewijzigde terminologie in artikel 13 AOW. Daarom leest de SVB '15-jarige leeftijd' als 'aanvangsleeftijd' en '65-jarige leeftijd' als 'pensioengerechtigde leeftijd' bij de toepassing van deze verdragsbepalingen.

Huwelijkse tijdvakken ontstaan niet in perioden waarin de huwelijkspartner zelfstandig verzekerd is in de andere verdragsstaat, tenzij dit vrijwillige verzekering betreft (zie SB2155 over vrijwillige verzekering voor de overeenkomstige regels in Verordening (EG) nr. 883/2004).

Door een wijziging van het verdrag met Marokko kunnen vanaf 1 november 2004 geen huwelijkse tijdvakken meer ontstaan. In plaats daarvan kan de in Marokko wonende huwelijkspartner zich vanaf die datum vrijwillig verzekeren (Zie SB2183 over de gevolgen van de vrijwillige verzekering voor huwelijkse tijdvakken op grond van bilaterale verdragen). Volgens artikel 3, onderdeel b van het Slotprotocol, behouden alleen huwelijkspartners die deelnemen aan de vrijwillige verzekering hun huwelijkse tijdvakken. Uit de uitspraak van de CRvB van 29 juli 2011 blijkt dat dit in strijd is met de overgangsbepaling in artikel 39 van het verdrag. Hieruit volgt dat ook huwelijkspartners die na wijziging van het verdrag niet deelnamen aan de vrijwillige verzekering hun huwelijkse tijdvakken behouden. Vanwege vergelijkbare overgangsbepalingen past de SVB de uitspraak van de CRvB ook toe op de verdragen met Kroatië, Noord-Macedonië, Slovenië en Tunesië.

In relatie tot Kroatië en Slovenië geldt dat de SVB tot 1 oktober 2000 respectievelijk 1 mei 2003 huwelijkse tijdvakken toekent op grond van de verdragen met Kroatië respectievelijk Slovenië. Zij past Verordening (EG) nr. 883/2004 niet toe, omdat deze verordening strengere eisen stelt aan de toekenning van deze tijdvakken. De SVB past Verordening (EG) nr. 883/2004 wel toe voor huwelijkse tijdvakken vanaf 1 oktober 2000 respectievelijk 1 mei 2003. Met ingang van die data zijn de voorwaarden voor toekenning van dergelijke tijdvakken op grond van die verordening hetzelfde als de voorwaarden in de verdragen met Kroatië respectievelijk Slovenië. Deze handelwijze vloeit voort uit SB2127 over de verhouding met overig internationaal recht.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet en -regelgeving

- AOW: artikel 13
- Algemeen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko: artikel 39
- Slotprotocol betreffende de nadere bepalingen voor de toepassing van de wettelijke regelingen van de Verdragsluitende Partijen: artikel 3, onderdeel b

Jurisprudentie

- CRvB 6 november 2013, «USZ» 2013/382 ECLI:NL:CRvB:2013:2317
- CRvB 29 juli 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR3965

- CRvB 8 september 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:3072

Tijdvakken van medeverzekering (SB2329)

Beleidsregel

Het verdrag met Turkije bevat een regeling op grond waarvan een in Turkije wonende huwelijkspartner medeverzekerd is voor de AOW. Uit de uitspraak van de CRvB van 31 januari 2014 blijkt dat het voor het ontstaan van medeverzekering niet uitmaakt of de verzekerde echtgenoot verplicht of vrijwillig verzekerd was voor de AOW. De SVB past de bepaling over medeverzekering sekseneutraal toe.

De SVB gaat er van uit dat de regeling over medeverzekering uitsluitend geldt voor gehuwden en geregistreerd partners. Het beleid in SB2154 over huwelijkse tijdvakken op grond van het Unierecht is van overeenkomstige toepassing.

Sinds 1 januari 2013 wordt de leeftijd waarop recht op AOW-pensioen ontstaat jaarlijks aangepast. Vanaf die datum spreekt artikel 13 AOW niet langer van '15-jarige leeftijd' en '65-jarige leeftijd', maar van 'aanvangsleeftijd' respectievelijk 'pensioengerechtigde leeftijd'. Om die reden houdt de SVB alleen rekening met tijdvakken van medeverzekering uit de periode die ligt tussen de aanvangsleeftijd en de pensioengerechtigde leeftijd van de betrokkene. Het verdrag met Turkije is nog niet aangepast aan de gewijzigde terminologie in artikel 13 AOW. Daarom leest de SVB '15-jarige leeftijd' als 'aanvangsleeftijd' en '65-jarige leeftijd' als 'pensioengerechtigde leeftijd' bij de toepassing van de bepaling over medeverzekering.

Medeverzekering ontstaat niet in perioden waarin de huwelijkspartner zelfstandig verzekerd is in Turkije, tenzij dit vrijwillige verzekering betreft (zie SB2155 over vrijwillige verzekering voor de overeenkomstige regels in Verordening (EG) nr. 883/2004).

Grondslag

artikel 24 Verdrag met Turkije

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Verdrag met Turkije: art. 24

Jurisprudentie

- CRvB 6 november 2013, ECLI:NL:CRVB:2013:2317
- CRvB 31 januari 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:268

De gevolgen van de vrijwillige verzekering voor huwelijkse tijdvakken op grond van bilaterale verdragen (SB2183)

Beleidsregel

Op grond van de verdragen met Kaapverdië, Kroatië, Marokko, Noord-Macedonië, Slovenië en Tunesië kon de in het andere verdragsland wonende huwelijkspartner zich na wijziging of inwerkingtreding van het verdrag aanmelden voor de vrijwillige verzekering. De mogelijkheid van vrijwillige verzekering verving de opbouw van huwelijkse tijdvakken in deze verdragen (zie SB2181 over huwelijkse tijdvakken op grond van bilaterale verdragen). Met betrekking tot de verdragsbepalingen over vrijwillige verzekering voert de SVB het volgende beleid.

Als de vrijwillig verzekerde huwelijkspartner van de in Nederland verzekerde werknemer overlijdt of als het huwelijk wordt ontbonden, dan eindigt de vrijwillige verzekering. Als de verzekerde werknemer opnieuw trouwt, dan stelt de SVB de nieuwe huwelijkspartner in de gelegenheid om zich vrijwillig te verzekeren.

In geval van een polygaam huwelijk is er geen sprake van een nieuwe huwelijkspartner in de zin van het hiervoor beschreven beleid. Voor polygame huwelijken schrijft artikel 3, onderdeel a van het Slotprotocol bij het verdrag met Marokko voor dat het recht op vrijwillige verzekering slechts toekomt aan de eerste huwelijkspartner. De SVB voert het beleid dat zij na overlijden of echtscheiding van de eerste huwelijkspartner, de huwelijkspartner die vervolgens het langst met de verzekerde is getrouwd in de gelegenheid stelt om zich vrijwillig te verzekeren.

Toepassing van het beleid kan er niet toe leiden dat verschillende (ex-)huwelijkspartners aanspraak krijgen op overlappende huwelijkse tijdvakken. Volgens de SVB zou dat indruisen tegen de bedoeling van de verdragsluitende partijen. Die zijn ervan uitgegaan dat de voorwaarde van vrijwillige verzekering voor de toewijzing van huwelijkse tijdvakken met zich meebrengt dat slechts één huwelijkspartner hiervoor in aanmerking komt. De SVB rekent huwelijkse tijdvakken daarom toe aan de huwelijkspartner die op de datum van inwerkingtreding van het gewijzigde verdrag bevoegd is zich vrijwillig te verzekeren. Op deze tijdvakken kan door andere huwelijkspartners geen aanspraak worden gemaakt. Andere huwelijkspartners kunnen wel aanspraak maken op huwelijkse tijdvakken die niet samenvallen met de tijdvakken van de eerstbedoelde huwelijkspartner. Ontstaan aldus concurrerende aanspraken, dan prevaleert het recht van de huwelijkspartner die het eerst met de verzekerde gehuwd was. De CRvB acht dit beleid niet onjuist of onredelijk (zie CRvB 8 januari 2014).

Voorgaand beleid geldt ook voor de toepassing van het verdrag met Tunesië, waar polygame huwelijken in het verleden eveneens mogelijk waren.

Grondslag

Artikel 3, onderdeel a Slotprotocol betreffende de nadere bepalingen voor de toepassing van de wettelijke regelingen van de Verdragsluitende Partijen

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet en -regelgeving

- Slotprotocol betreffende de nadere bepalingen voor de toepassing van de wettelijke regelingen van de Verdragsluitende Partijen: artikel 3, onderdeel a

Jurisprudentie

- CRvB 8 januari 2014, «USZ» 2014/38, ECLI:NL:CRVB:2014:7

Verdrag met Nieuw-Zeeland (SB2184)

Beleidsregel

Het verdrag met Nieuw-Zeeland bevat een bijzondere regeling over de berekening van het AOW-pensioen voor zover dit is gebaseerd op tijdvakken van wonen of werken in Nederland vóór 1 januari 1957.

Bij de toepassing van de bepaling van artikel 15, vierde lid van het verdrag gaat de SVB ervan uit dat de 'national superannuation' krachtens de Nieuw-Zeelandse wetgeving een uitkering is van gelijke aard en strekking als het Nieuw-Zeelandse gewaarborgd ouderdomspensioen.

Ingevolge artikel 15, vierde lid wordt het AOW-pensioen van in Nederland wonende pensioengerechtigden die tevens een Nieuw-Zeelands pensioen ontvangen, gekort ('afgetopt') indien de som van het AOW-pensioen en het Nieuw-Zeelandse pensioen hoger is dan het maximale AOW-pensioen. Deze korting mag alleen worden toegepast op dat gedeelte van het AOW-pensioen dat gebaseerd is op de periode vóór 1 januari 1957 waarover geen premie verschuldigd was. Tijdvakken van vrijwillige verzekering worden door de SVB buiten beschouwing gelaten.

Bij de aftopping wordt uitgegaan van bruto pensioenbedragen zonder dat rekening wordt gehouden met eventuele overmakingskosten.

Ingevolge artikel 15, vijfde lid zijn wijzigingen in de wisselkoers niet van invloed op de aftopping van het AOW-pensioen, mits ten minste eenmaal per jaar een omrekening plaatsvindt met gebruikmaking van

de wisselkoers zoals die wordt geadviseerd door De Nederlandsche Bank NV op de dag van betaling van de Nieuw-Zeelandse uitkering voor de maand waarin de herberekening plaatsvindt. In afwijking van de letter van dit voorschrift hanteert de SVB bij de jaarlijkse omrekening de wisselkoers die in de maand van herberekening is gehanteerd bij de betaling van de Nieuw-Zeelandse uitkering. Met dit beleid beoogt de SVB te voorkomen dat AOW-gerechtigden in een maand met twee verschillende wisselkoersen worden geconfronteerd. De SVB past de aftoppingsbepaling van artikel 15, vierde lid ook toe in die gevallen waarin de AOW-gerechtigde geen aanspraak (meer) laat gelden op een Nieuw-Zeelands ouderdomspensioen, waardoor er geen aanvraag daartoe wordt ingediend en er dus ook geen beslissing inzake het Nieuw-Zeelandse pensioenrecht wordt afgegeven. De SVB houdt in deze gevallen rekening met de hoogte van het Nieuw-Zeelandse pensioen waarop rechtens aanspraak bestaat.

Grondslag

artikel 15, leden 4, 5 en 6 Verdrag met Nieuw-Zeeland

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Verdrag met Nieuw-Zeeland: art. 15, leden 4, 5 en 6

Bijzonderheden bij de toepassing van de Anw

Het recht op uitkering (SB2185)

Beleidsregel

Als in de wetgeving van een verdragsstaat de toekenning van een uitkering afhankelijk wordt gesteld van de voorwaarde dat de betrokkene verzekerd was op het moment waarop de verzekerde gebeurtenis zich voordeed, wordt krachtens een groot aantal verdragen aan deze voorwaarde geacht te zijn voldaan als de betrokkene op dat moment was onderworpen aan de wetgeving van de andere verdragsstaat. Van een dergelijke fictieve verzekering is blijkens de jurisprudentie uitsluitend sprake als de betrokkene op het tijdstip waarop het risico zich manifesteert, daadwerkelijk verzekerd is. Dit wil zeggen dat hij op dit tijdstip verzekerd was en uit hoofde daarvan premies of bijdragen verschuldigd was, dan wel op grond van de desbetreffende wettelijke regeling als verzekerd dient te worden aangemerkt. Aan deze voorwaarde wordt naar het oordeel van de SVB niet voldaan als de betrokkene bij het intreden van het risico niet verzekerd is, doch op een later tijdstip alsnog met terugwerkende kracht postuum tot verzekering wordt toegelaten.

Een bijzondere situatie doet zich voor ten aanzien van de Turkse socialezekerheidsregeling die wordt uitgevoerd door de organisatie Bag-Kur. In de ter zake geldende wetgeving is geregeld dat bepaalde groepen personen verplicht verzekerd en premieplichtig zijn indien zij aan de inkomstenbelasting zijn onderworpen of geregistreerd staan bij hun beroepsorganisatie. Deze personen zijn voorts wettelijk verplicht zich binnen drie maanden aan te melden voor registratie en premieafdracht bij de Bag-Kur. Totdat aanmelding en premiebetaling hebben plaatsgevonden, kunnen aan de verzekering geen rechten worden ontleend. Uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 1 december 1999 blijkt dat de uit de toepasselijke wetgeving voortvloeiende premieverschuldigdheid een voldoende voorwaarde vormt om een betrokkene als verzekerd aan te merken, ook indien de aanmelding en premieafdracht bij de Bag-Kur postuum en na het verstrijken van de wettelijke termijn van drie maanden is geschied.

De SVB gaat ervan uit dat voor zover verdragen inzake sociale zekerheid niet uitdrukkelijk voorzien in het in aanmerking nemen van tijdvakken van wonen of werken voorafgaande aan het tijdstip van de Anw, dergelijke tijdvakken bij de pro rata-berekening niet als verzekerde tijdvakken in aanmerking kunnen worden genomen.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Jurisprudentie

- CRvB 12 mei 1995, AB 1995, 535
- CRvB 13 september 1995, AWW 1993/133, n.g.
- CRvB 1 december 1999, RSV 2000/76

Pseudo-nabestaanden (SB2186)

Beleidsregel

Pseudo-nabestaanden (zie SB1020 over pseudo-nabestaanden) kunnen onder bepaalde voorwaarden aanspraak hebben op een nabestaandenuitkering als de overledene zowel op de datum van de echtscheiding als op de datum van het overlijden verzekerd was krachtens de Nederlandse wetgeving of de wetgeving van de andere verdragsstaat.

In de situatie dat de overledene op de dag van de echtscheiding verzekerd was krachtens de wetgeving van een andere verdragsstaat, en op de dag van het overlijden krachtens de Nederlandse wetgeving, hangt de hoogte van de uitkering af van de tekst van het toepasselijke verdrag. Als het toepasselijke verdrag een pro rata-berekening voorschrijft in alle gevallen waarin het recht op uitkering met toepassing van het verdrag is ontstaan, wordt de uitkering pro rata berekend. Er bestaat dan ook geen recht op een zodanige aanvulling dat de Nederlandse en de buitenlandse uitkering samen ten minste het niveau van de naar nationaal recht berekende nabestaandenuitkering bereiken. Het gaat hier om de verdragen met Joegoslavië, Kaapverdië, Turkije en Tunesië. Andere verdragen schrijven enkel een pro rata-berekening voor in gevallen waarin de overledene op de datum van het overlijden in de andere verdragsstaat verzekerd was. Bij verzekering in Nederland op de dag van het overlijden wordt in die situaties de uitkering naar nationaal recht berekend, ongeacht de plaats van verzekering ten tijde van de echtscheiding.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Polygamie (SB2188)

Beleidsregel

Op grond van artikel 23 van het verdrag met Marokko en het gelijkluidende artikel 30 van het verdrag met Tunesië wordt in geval van polygamie het weduwenpensioen tussen de rechthebbenden verdeeld.

Pseudo-nabestaanden vallen buiten de verdelingsbepalingen van artikel 23 van het verdrag met Marokko en artikel 30 van het verdrag met Tunesië. Zij kunnen een volledige nabestaandenuitkering ontvangen, ongeacht het aantal echtgenotes van de overledene op datum overlijden.

Grondslag

artikel 23 Verdrag met Marokko en artikel 30 Verdrag met Tunesië

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Verdrag met Marokko: art. 23
- Verdrag met Tunesië: art. 30

In mindering brengen van inkomen op pro rata berekende uitkeringen (SB2189)

Beleidsregel

Verdragen inzake sociale zekerheid bevatten dikwijls geen bepalingen met betrekking tot de vermindering van uitkeringen in verband met het ontvangen van soortgelijke uitkeringen of andere inkomsten.

Behoudens andere voorschriften in een verdrag hanteert de SVB hierbij de volgende regels. Als een belanghebbende een pro rata berekende nabestaandenuitkering of wezenuitkering ontvangt, worden soortgelijke uitkeringen uit de andere staat hierop niet in mindering gebracht. Ongelijksoortige uitkeringen en andere inkomsten worden op de nabestaandenuitkering in mindering gebracht, en wel - met toepassing van artikel 4:1, elfde lid Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten - voor een met de pro rata-breuk overeenkomend gedeelte.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB maart 2022

Wet- en regelgeving

- Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten: art. 4:1, lid 11

EVRM

Respect voor gezinsleven (SB2190)

Beleidsregel

Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (zie de arresten Petrovic en Fretté) volgt dat artikel 8 van het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) geen verplichting behelst om kinderbijslag of andere op de gezinssituatie afgestemde uitkeringen te verstrekken. Louter het bestaan van gezinsleven in de zin van artikel 8, lid 1 EVRM kan er derhalve niet toe leiden dat de SVB in weerwil van de wettelijke criteria kinderbijslag verstrekt, zodat niet in strijd met het EVRM wordt gehandeld indien ten aanzien van kinderen die niet tot het huishouden van de verzekerde behoren voor het recht op kinderbijslag de zogenoemde onderhoudseis wordt gesteld (zie Centrale Raad van Beroep 21 november 1990).

Grondslag

artikel 8, lid 1 EVRM

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- EVRM: art. 8, lid 1

Jurisprudentie

- EHRM 26 februari 2002 (Fretté), «EHRC» 2002/30
- EHRM 27 maart 1998 (Petrovic), «JB» 1998/108
- CRvB 21 november 1990, RSV 1991/262

Eigendomsrecht (SB2191)

Beleidsregel

In procedures over uitkeringsrechten wordt in toenemende mate een beroep gedaan op artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). De reden voor het beroep is dan gelegen in een vermeende aantasting van het recht op eigendom, bijvoorbeeld indien een korting op de uitkering wordt toegepast, of in een vermeende schending van het gelijkheidsbeginsel vervat in artikel 14 EVRM.

Ten aanzien van de vraag of sprake is van een eigendomsrecht leidt de SVB uit de stand van de jurisprudentie het volgende af.

Een uitkering kan in ieder geval als eigendom worden aangemerkt indien de belanghebbende krachtens de door de SVB uitgevoerde regeling uitkeringsgerechtigd is. Daarbij is niet van belang of het recht op uitkering voortvloeit uit de betaling van premies (zie Europees Hof voor de Rechten van de Mens 30 september 2003).

Een tijdvak van verzekering ingevolge een risicoverzekering, zoals de Anw, kan niet als eigendom worden aangemerkt indien het verzekerde risico in het bewuste tijdvak niet intreedt. Dit blijkt uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 5 december 2003. De SVB gaat ervan uit dat tijdvakken van verzekering vervuld krachtens een opbouwverzekering wel als eigendom in de zin van artikel 1 van het Eerste Protocol moeten worden aangemerkt, waarmee echter niets is gezegd over het recht van de overheid de wet te wijzigen.

Tijdvakken van verzekering voor de AOW die vanaf het vijftiende jaar zijn opgebouwd, moeten worden aangemerkt als een eigendomsrecht als bedoeld in artikel 1 van het Eerste Protocol. Dit blijkt uit uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 18 juli 2016. Uit deze uitspraken blijkt ook dat de verhoging van de AOW-leeftijd leidt tot een inmenging in het eigendomsrecht omdat de aanvangsleeftijd respectievelijk de pensioengerechtigde leeftijd zijn verschoven. Deze inmenging is in het algemeen proportioneel en niet in strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol, maar in individuele gevallen kan de verhoging van de AOW-leeftijd leiden tot een onevenredig zware last en tot een schending van artikel 1 van het Eerste Protocol.

Of sprake is van een onevenredig zware last moet van geval tot geval op basis van een deugdelijk individueel feitenonderzoek worden beoordeeld. De SVB verricht dit onderzoek op verzoek van betrokkene als hij de leeftijd van 64 jaar en zes maanden heeft bereikt en onderbouwd te kennen geeft dat hij door de verhoging van de AOW-leeftijd onevenredig zwaar wordt getroffen. De SVB onderzoekt met name de inkomens- en vermogenspositie van betrokkene gedurende de periode die ligt tussen zijn 65ste verjaardag en de ingangsdatum van zijn AOW-pensioen. Daarbij kan van betrokkene worden verlangd dat hij zelf de gegevens aanlevert die zijn standpunt onderbouwen en die relevant zijn voor dit onderzoek. Dit volgt uit de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 18 juli 2016 en 3 januari 2019.

In geval van personen bij wie de verzekerde gebeurtenis is voorgevallen, maar aan wie recht op uitkering wordt ontzegd in verband met criteria die mogelijk strijdig zijn met het gelijkheidsbeginsel zoals vervat in artikel 14 EVRM, hanteert de SVB het uitgangspunt dat het ontbreken van een vermogensrecht niet in de weg staat van toetsing aan artikel 14. Van een eigendomsrecht kan in die gevallen echter pas sprake zijn indien moet worden geconcludeerd dat de ontzegging van het recht op uitkering strijdig is met artikel 14 EVRM (zie Europees Hof voor de Rechten van de Mens 16 december 2003).

Grondslag

artikel 1, Protocol 1 EVRM

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- EVRM: art. 14
- EVRM: Protocol 1, art. 1

Jurisprudentie

- EHRM 16 december 2003 (ontvankelijkheidsbeslissing Van den Bouwhuijsen en Schuring), nr. 44658/98, RSV 2005/16
- CRvB 5 december 2003, RSV 2004/219, ECLI:NL:CRVB:2003:AO2554

- EHRM 30 september 2003 (Koua Poirrez), RSV 2005/15, EHRC 2003/89
- CRvB 18 juli 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:2502
- CRvB 18 juli 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:2503
- CRvB 3 januari 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:143

SVB Beleidsregels - Awb

Algemene begrippen

Belanghebbende (SB3192)

Beleidsregel

Belanghebbende bij een beschikking over het AOW-pensioen, de Anw-uitkering, de kinderbijslag, de AIO-aanvulling, de overbruggingsuitkering, de Remigratie-uitkering, het voorschot op grond van de TAS 2014 of de tegemoetkoming op grond van de TNS is in ieder geval degene tot wie de beschikking is gericht. De volgende personen en instellingen beschouwt de SVB mede als belanghebbende(n):

- De partner van de aanvrager van kinderbijslag : Indien de partner van de aanvrager deel uitmaakt van het huishouden van de aanvrager en beiden in beginsel recht op kinderbijslag hebben, beschouwt de SVB de partner van de aanvrager eveneens als belanghebbende ten aanzien van de beschikking die wordt afgegeven aan de aanvrager.
- De nabestaanden van een persoon die een aanvraag op grond van de TAS 2014 of TNS heeft ingediend. Artikel 15 TAS 2014 respectievelijk artikel 3, vijfde lid TNS regelen dat de behandeling van een aanvraag ten behoeve van de nabestaanden wordt voortgezet indien de persoon die de aanvraag heeft ingediend overlijdt voordat op de aanvraag is beslist.
- De werknemer voor wie de werkgever een verklaring toepasselijke wetgeving (A1/E 101-verklaring) heeft aangevraagd. De SVB stelt niet de eis dat de werknemer deze aanvraag mede ondertekent, omdat het technisch (nog) niet mogelijk is dat de werknemer de aanvraag van een elektronische handtekening te voorziet. Om te verzekeren dat de werknemer geen bezwaar heeft tegen het verlenen van een verklaring toepasselijke wetgeving, ontvangt de werknemer een afschrift van de beslissing.

Als de SVB zonder machtiging van een gerechtigde het pensioen of de uitkering op grond van artikel 19, tweede lid, artikel 20, artikel 25 AOW, de artikelen 49 en 57 Anw, artikel 25 AKW, artikel 19, tweede lid OBR dan wel artikel 26, eerste lid van het Verdrag met Marokko, artikel 36 van het Verdrag met Tunesië of artikel 33, tweede lid van het Verdrag met Turkije overmaakt naar een ander dan de gerechtigde, dan merkt de SVB het orgaan of de persoon aan wie het pensioen of de uitkering wordt betaald naast de rechthebbende aan als belanghebbende bij het betaaladres. De SVB beschouwt het orgaan of de persoon niet als belanghebbende bij het recht op pensioen of uitkering.

Personen en instellingen die de SVB nadrukkelijk niet als belanghebbenden in de zin van de Awb beschouwt, zijn:

- Partners van pensioengerechtigden die op grond van artikel 1, tweede lid, onder b AOW als ongehuwd moeten worden beschouwd omdat zij duurzaam gescheiden leven. De betrokken partner kan met betrekking tot zijn eigen rechten zelf een beschikking aanvragen.
- Partners van AOW- of Anw-gerechtigden die een andere socialezekerheidsuitkering genieten en die door de werking van een onweerlegbaar rechtsvermoeden tevens voor die andere socialezekerheidsuitkering als partner worden aangemerkt. Deze partners worden geacht slechts belanghebbende te zijn bij de beschikking van het bestuursorgaan dat de andere socialezekerheidsuitkering verstrekt (zie CRvB 7 november 2006).
- Ex-partners van degenen aan wie kinderbijslag wordt uitbetaald. Deze ex-partners kunnen zelf om uitbetaling van de kinderbijslag vragen en zij ontvangen daarover dan een beschikking.
- Personen (of instellingen) die aanspraak maken op een overlijdensuitkering die al aan een ander is toegekend. Deze personen (of instellingen) kunnen zelf een aanvraag indienen.

Grondslag

artikel 1:2 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2019

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 1:2

Jurisprudentie

- CRvB 7 november 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AZ2970

Besluit en beschikking (SB3193)

Beleidsregel

Bij beantwoording van de vraag of een schriftelijke mededeling van de SVB moet worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb, is onder meer van belang of de mededeling is gericht op rechtsgevolg. Van een rechtsgevolg is in ieder geval sprake als de mededeling is gericht op de vaststelling van het recht op uitkering, de hoogte van de uitkering of het bedrag van de uitkering dat wordt betaald (zie CRvB 31 juli 2002 en 23 december 2002). Voorts blijkt uit jurisprudentie van de CRvB dat een rechtsvaststelling over feiten en omstandigheden die betrekking hebben op een toekomstig recht op uitkering, op rechtsgevolg is gericht. Een opgave van (niet-)verzekerde jaren of een stand van verzekering is daarom een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb (zie CRvB 15 juli 2004).

Daarnaast merkt de SVB in de volgende specifieke situaties als een besluit aan:

- de beslissing om een voorschot op een uitkering te verlenen. Uit het arrest Damiani van het HvJ EG vloeit voort dat dit eveneens geldt voor de toekenning van een voorlopige uitkering op grond van artikel 50, eerste en tweede lid van Verordening (EG) nr. 987/2009. Uit dit arrest volgt echter tevens dat tegen het voorlopige karakter van laatstgenoemde beschikking geen bezwaar of beroep openstaat.
- een beslissing op een verzoek om vergoeding van schade geleden als gevolg van een (beweerdelijk) onrechtmatig besluit (zie onder meer CRvB 28 juli 1994 en 2 juli 1997 en ABRvS 29 november 1996).
- een beslissing op een verzoek om afgifte van een verklaring als bedoeld in SB2139 over detachering. De SVB leidt dit af uit het arrest Fitzwilliam van het HvJ EG.

De (schriftelijke) mededeling van de SVB dat een artikel 16-overeenkomst (zie SB2146 over een verzoek tot het sluiten van een artikel 16-overeenkomst) niet kan worden afgesloten wegens het ontbreken van de bereidheid daartoe bij het andere betrokken land, valt niet onder het besluitbegrip van de Awb (zie CRvB 24 januari 2001). Een mededeling van de SVB over haar bereidheid zich in te zetten om met het andere betrokken land tot overeenstemming over het afsluiten van een dergelijke overeenkomst te komen, valt daarentegen wel onder het besluitbegrip.

Grondslag

artikel 1:3, leden 1 en 2 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art.1:3, leden 1 en 2
- Awb: art. 8:6

Jurisprudentie

- CRvB 24 januari 2001, RSV 2001/139, ECLI:NL:CRVB:2001:AB0718
- CRvB 31 juli 2002, RSV 2002/249, ECLI:NL:CRVB:2002:AE6792
- CRvB 15 juli 2004, «JB» 2004/328, ECLI:NL:CRVB:2004:AQ5147
- HvJ EG 10 februari 2000, zaak C-202/97 (Fitzwilliam), Jur. 2000, I-883, «USZ» 2000/97, RSV 2001/55, ECLI:EU:C:2000:75
- CRvB 21 oktober 1998, RSV 1999/18, «USZ» 1998/326
- CRvB 2 juli 1997, RSV 1997/244
- HvJ EG 14 februari 1980, zaak 53/79 (Damiani), Jur. 1980, 278, ECLI:EU:C:1980:44
- CRvB 28 juli 1994, AB 1995, 133
- CRvB 20 juli 1995, «JB» 1995/223
- CRvB 2 november 1995, AB 1996, 99
- ABRvS 29 november 1996, AB 1997, 66

Verbod van vooringenomenheid (SB3290)

Beleidsregels

De SVB gaat als volgt om met het verbod van vooringenomenheid zoals bedoeld in artikel 2:4 Awb:

- Medewerkers behandelen geen dossiers van persoonlijke bekenden. Indien een medewerker een dossier van een persoonlijke bekende ter behandeling voorgelegd krijgt, is de medewerker verplicht om het dossier over te dragen aan een collega.
- Een belanghebbende kan verzoeken zijn dossier niet te laten behandelen door een bepaalde medewerker, omdat hij twijfelt aan de onpartijdigheid van die medewerker. In beginsel honoreert de SVB dit verzoek. De belanghebbende moet zijn verzoek schriftelijk en gemotiveerd bij de locatiemanager van de betreffende locatie van de SVB indienen. De belanghebbende kan een dergelijk verzoek ook mondeling tijdens een hoorzitting doen. In dat geval, verdaagt de SVB de hoorzitting totdat de locatiemanager op het verzoek heeft beslist.

Grondslag

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Vertegenwoordiging en machtiging (SB3194)

Beleidsregel

Ingeval de belanghebbende zich wil laten vertegenwoordigen door een gemachtigde verlangt de SVB een originele machtiging, tenzij de vertegenwoordiger een advocaat of een notaris is.

Daarnaast ziet de SVB af van een machtiging indien redelijkerwijs niet kan worden betwijfeld dat de gemachtigde met toestemming van de belanghebbende optreedt, bijvoorbeeld indien rechtsbijstand wordt verleend door een medewerker van een rechtshulpverzekeraar, of een vakbond of een accountant. Evenmin verlangt de SVB een machtiging indien:

- de gemachtigde de partner van de aanvrager om kinderbijslag is en deze partner deel uitmaakt van het huishouden van de aanvrager;

- de werkgever de aanvraag voor de vrijwillige verzekering voor een werknemer indient en daarvoor de premie betaalt. In de contacten tussen de SVB en de werknemer, die uit de vrijwillige verzekering voortvloeien, kan de werkgever als gemachtigde van de werknemer optreden.

Als de belanghebbende zich laat vertegenwoordigen en de vertegenwoordiger een originele machtiging moet overleggen, moet hij dit doen binnen twee weken vanaf het moment waarop de SVB hierom heeft verzocht. De SVB hanteert een termijn van vier weken in geval de belanghebbende buiten Nederland woont Indien de vertegenwoordiger binnen de gestelde termijn geen machtiging overlegt, is sprake van verzuim als bedoeld in artikel 6:6 Awb en past de SVB het beleid toe dat is beschreven in SB3201 over de vereisten aan de inhoud van een bezwaarschrift en herstel van verzuim.

Van de bevoegdheid op grond van artikel 2:2, eerste lid Awb om bijstand of vertegenwoordiging door een gemachtigde te weigeren, maakt de SVB alleen in uitzonderingsgevallen gebruik. Slechts indien sprake is van evidente en ernstige ondeskundigheid van de gemachtigde of als de gemachtigde een goede afhandeling van het beschikkingsproces belemmert, zal de SVB bijstand of vertegenwoordiging door die persoon weigeren.

Grondslag
artikel 2:1 en artikel 2:2 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving
- Awb: art. 6:6
- Awb: art. 2:2
- Awb: art. 2:1

Aanvraag

Indiening en gegevensverstrekking (SB3195)

Beleidsregel
Personen die beschikken over DigiD kunnen een aanvraag om ouderdomspensioen, nabestaandenuitkering, kinderbijslag of AIO-aanvulling elektronisch indienen via de website van de SVB (www.svb.nl). Personen zonder DigiD en personen die een uitkering aanvragen op grond van de OBR, de Remigratiewet, de TAS 2014 en de TNS moeten gebruik maken van de aanvraagformulieren die de SVB verstrekt. Het komt voor dat een belanghebbende de SVB ondubbelzinnig verzoekt om toekenning van een uitkering, maar daarbij geen gebruik maakt van een door de SVB vastgesteld aanvraagformulier. De SVB merkt het verzoek in dat geval aan als een onvolledige aanvraag in de zin van artikel 4:5 Awb. Zie ook SB3196 over aanvulling van de aanvraag.

Als datum van indiening van een aanvraag hanteert de SVB de datum waarop de elektronische of schriftelijke aanvraag door de SVB is ontvangen. Bij stukken die per post zijn verzonden is de datum van ontvangst de datum waarop de SVB de postbus of brievenbus leegt. Uit een arrest van de Hoge Raad van 16 februari 1996 volgt dat een stuk dat per fax is verzonden, moet worden beschouwd als te zijn ingediend op de datum waarop het wordt verzonden indien het stuk voor middernacht door de ontvangende faxmachine is geregistreerd. Beleidsmatig volgt de SVB dezelfde lijn ingeval een aanvraag of een stuk per e-mail kan worden ingediend. Ook voor andere stukken dan aanvragen hanteert de SVB als beleid dat zij de datum van ontvangst aanmerkt als de datum van indiening.

Wanneer een aanvraag wordt ingediend bij het IAS hanteert de SVB in verband met de vraag of de nabestaanden in aanmerking kunnen komen voor een voorschot op grond van de Regeling TAS 2014 of een tegemoetkoming op grond van de Regeling TNS als datum van indiening de datum van het eerste contact met het IAS, mits het IAS het aanvraagformulier ontvangt binnen zes weken nadat het door het

IAS ter ondertekening is toegezonden. Ontvangt het IAS de ondertekende aanvraag niet binnen zes weken, dan geldt als datum van indiening de dag waarop het IAS de ondertekende aanvraag ontvangt. De termijn waarbinnen de SVB op de aanvraag moet beslissen, vangt aan op het moment dat de complete aanvraag, inclusief het advies van het IAS en andere vereiste stukken, bij de SVB is ingediend.

Grondslag

artikel 4:2, artikel 4:3a en artikel 4:4 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:4
- Awb: art. 4:3a
- Awb: art. 4:2

Jurisprudentie

- HR 16 februari 1996, NJ 1997/55

Aanvulling van de aanvraag (SB3196)

Beleidsregel

De SVB hanteert bij de toepassing van artikel 4:5, eerste lid, Awb het volgende beleid.

De SVB stelt een belanghebbende in de gelegenheid om een onvolledige aanvraag aan te vullen. De SVB hanteert daarbij de volgende termijnen. De aanvrager dient ontbrekende gegevens of bescheiden binnen een termijn van vier weken alsnog te overleggen. De termijn is zes weken als de aanvrager in het buitenland woont of de betreffende informatie uit het buitenland moet komen. Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven stelt de SVB een langere termijn.

Indien de aanvrager de aanvraag niet binnen de door de SVB gestelde termijn aanvult, dan beslist de SVB dat zij de aanvraag niet behandelt.

Op een aanvraag tot vaststelling van de toepasselijke wetgeving op grond van Verordening (EG) nr. 883/2004 of een bilateraal verdrag inzake sociale zekerheid beslist de SVB altijd inhoudelijk.

Grondslag

artikel 4:5 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:5

Primaire beschikking

Zorgvuldige voorbereiding (SB3198)

Beleidsregel

De SVB hanteert als uitgangspunt dat de eis van zorgvuldige voorbereiding van een besluit een zo maximaal mogelijk inzicht in de relevante feiten en de af te wegen belangen noodzakelijk maakt. De SVB stelt zich hiertoe actief op bij het vergaren van kennis van de betreffende feiten en belangen.

In de TAS 2014 is bepaald dat de SVB over het recht op het voorschot advies kan vragen aan het IAS. Voor de TNS is dit eveneens bepaald voor het recht op de tegemoetkoming. Hoewel niet in de wet voorgeschreven, maakt de SVB ook in het kader van de Anw gebruik van een adviseur in situaties waarin een medische beoordeling mede ten grondslag ligt aan de vaststelling van het recht op uitkering. Op de SVB rust in al deze gevallen de verplichting zich ervan te vergewissen dat het aan het advies ten grondslag liggende onderzoek op zorgvuldige wijze is verricht. Deze toetsing vindt plaats aan de hand van het advies. Uit vaste jurisprudentie van de CRvB volgt dat uit het advies ten minste moet blijken op basis van welke gegevens het tot stand is gekomen en welke procedure bij de totstandkoming is gevolgd. De SVB verzoekt het adviesorgaan om het advies aan te passen of uit te breiden als:

- het advies niet geheel aan de gestelde eisen voldoet;
- als een aanvrager medische verklaringen produceert die het advies weerleggen of tegenspreken; of
- de aanvrager met aannemelijke verklaringen komt die in redelijkheid moeten leiden tot de conclusie dat het advies niet geheel op de juiste wijze tot stand is gekomen.

Grondslag

artikel 2:4, artikel 3:2 en artikel 3:9 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 3:9
- Awb: art. 3:2
- Awb: art. 2:4

Jurisprudentie

- CRvB 7 februari 1995, AB 1995, 578
- CRvB 12 december 1994, RSV 1995/147

Hoorplicht (SB3199)

Beleidsregel

De besluiten van de SVB betreffen in het overgrote deel van de gevallen financiële beschikkingen zoals bedoeld in artikel 4:12 Awb. In de primaire fase ziet de SVB dan ook af van het horen van de aanvrager of eventuele andere belanghebbenden. Niettemin kan de SVB de belanghebbende horen in verband met de vereiste zorgvuldigheid bij de voorbereiding van beschikkingen.

Grondslag

artikel 4:7 en artikel 4:12 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:12
- Awb: art. 4:7

Motiveringsplicht (SB3200)

Beleidsregel

De SVB volstaat in een primair besluit met een eenvoudige toelichting en laat een uitgebreide verwijzing naar wettelijke voorschriften achterwege, indien alle rechtsfeiten en omstandigheden helder zijn en zij het recht vaststelt zonder vermindering of korting van het uitkeringsbedrag. In plaats daarvan worden de van toepassing zijnde wet en (eventueel) het toegepaste verdrag genoemd. Verzoekt betrokkene op grond van artikel 3:48, tweede lid Awb om een uitgebreidere motivering dan verstrekt de SVB deze motivering binnen drie weken.

In die gevallen waarin niet alle rechtsfeiten en omstandigheden volstrekt helder zijn en/of het uitkeringsrecht wordt vastgesteld met een vermindering of korting van de uitkering, motiveert de SVB het besluit uitgebreider. Ook beschikkingen waarin de SVB afwijkt van de gegevens die door de belanghebbende zelf verstrekt zijn, herzieningsbeschikkingen en alle belastende beschikkingen (zoals terugvorderings-, boete- en maatregelbeschikkingen) motiveert de SVB uitgebreid.

Grondslag

artikel 3:46, artikel 3:47 en artikel 3:48 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 3:48
- Awb: art. 3:47
- Awb: art. 3:46

Bezwaarschriftprocedure

Indiening bezwaarschrift

Vereisten inhoud bezwaarschrift en herstel van verzuim (SB3201)

Beleidsregel

Indien een bezwaarschrift niet voldoet aan de eisen van artikel 6:5 Awb stelt de SVB de belanghebbende in de gelegenheid dit verzuim te herstellen. De SVB hanteert hierbij een termijn van vier weken. Indien de belanghebbende in het buitenland woont, hanteert de SVB in de regel een termijn van zes weken. De SVB deelt de toepasselijke termijn schriftelijk aan de belanghebbende mee en verlengt de termijn als de belanghebbende voor afloop daarvan op goede gronden om verlenging verzoekt.

Herstelt een belanghebbende een verzuim niet binnen de door de SVB gestelde termijn dan maakt de SVB in de volgende gevallen gebruik van de bevoegdheid tot (kennelijk) niet-ontvankelijkverklaring als bedoeld in artikel 6:6 Awb:

- De indiener laat na om een handtekening of, als hij niet kan schrijven, een duimafdruk onder het bezwaarschrift te plaatsen.
- De indiener geeft niet aan tegen welk besluit hij bezwaar maakt en het is niet mogelijk om dit op eenvoudige wijze te achterhalen.
- De indiener geeft geen enkele motivering in het bezwaarschrift en de motivering is ook niet op een andere wijze bekend bij de SVB.

De SVB maakt eveneens gebruik van deze bevoegdheid als de indiener verzuimt een machtiging te overleggen binnen de termijn genoemd in SB3194 over vertegenwoordiging en machtiging.

Op grond van artikel 76, zevende lid Verordening (EG) nr. 883/2004 en overeenkomstige bepalingen, opgenomen in bilaterale verdragen, moeten geschriften in bepaalde vreemde talen geaccepteerd worden. Artikel 6:5, derde lid Awb over de vertaling van het bezwaarschrift kan in dergelijke gevallen niet worden toegepast.

Grondslag

artikel 6:4, lid 1, artikel 6:5, leden 1 en 3 en artikel 6:6 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 6:6
- Awb: art. 6:5, leden 1 en 3
- Awb: art. 6:4, lid 1

Termijnoverschrijding (SB3202)

Beleidsregel

Indien een bezwaarschrift niet binnen de daarvoor gestelde termijn is ingediend, verklaart de SVB het bezwaar niet-ontvankelijk indien niet van een geldige reden voor de termijnoverschrijding blijkt. Wordt door de indiener van het bezwaarschrift niet uit eigen beweging een reden voor de termijnoverschrijding aangegeven dan informeert de SVB daar alsnog naar voordat zij het bezwaarschrift eventueel niet-ontvankelijk verklaart. Worden in het bezwaarschrift of naar aanleiding van de vraag van de SVB redenen gegeven voor de termijnoverschrijding dan bekijkt de SVB of de termijnoverschrijding verschoonbaar is. Mede op grond van de jurisprudentie hanteert de SVB daarbij de volgende lijn.

Van verschoonbaarheid van de termijnoverschrijding kan bijvoorbeeld sprake zijn ingeval de indiener buiten zijn schuld tijdelijk niet in staat is geweest kennis te nemen van de primaire beschikking en hij zo spoedig mogelijk nadat hij kennis heeft kunnen nemen van de beschikking bezwaar heeft gemaakt (zie bijvoorbeeld Pres. Rb. Amsterdam 25 oktober 1994 en CRvB 5 januari 1996). Van verschoonbare termijnoverschrijding kan eveneens sprake zijn in geval van een geestelijke stoornis bij de indiener of het ontbreken van de bezwaarclausule onder de primaire beschikking. Nalatigheid van een gemachtigde of zaakwaarnemer vormt geen bijzondere omstandigheid op grond waarvan kan worden geoordeeld dat de indiener niet in verzuim is geweest (zie Rb. 's-Hertogenbosch 11 augustus 1994). Indien sprake is van een niet-verschoonbare termijnoverschrijding, is SB1328 (over ambtshalve terugkomen van een rechtens onaantastbaar besluit ten voordele van de belanghebbende) onverkort van toepassing.

Grondslag

artikel 6:7, artikel 6:8, lid 1, en artikel 6:11 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 6:7
- Awb: art. 6:8, lid 1
- Awb: art. 6:11

Jurisprudentie

- CRvB 5 januari 1996, AB 1996, 145
- Rb. 's-Hertogenbosch 11 augustus 1994, «JB» 1995/2
- Pres. Rb. Amsterdam 25 oktober 1994, «JB» 1995/12

Ontvangstbevestiging (SB3203)

Beleidsregel

Aan het verzenden van een ontvangstbevestiging zijn geen wettelijke termijnen gesteld. De SVB verzendt een ontvangstbevestiging binnen tien werkdagen na ontvangst van het bezwaarschrift.

Grondslag

artikel 6:14 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 6:14, lid 1

Schorsende werking (SB3204)

Beleidsregel

In artikel 6:16 Awb is als hoofdregel vastgelegd dat het maken van bezwaar of het instellen van beroep niet leidt tot schorsing van rechtswege van het bestreden besluit. Deze bepaling laat echter onverlet dat de SVB in bepaalde gevallen kan beslissen de tenuitvoerlegging van de beschikking op te schorten in afwachting van de beslissing op het bezwaar of de uitspraak in beroep. De SVB is van oordeel dat dit aan de orde kan zijn indien het bezwaarschrift aanleiding geeft tot het voorlopig oordeel dat de primaire beschikking geen stand kan houden.

Grondslag

artikel 6:16 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 6:16

Kopie bezwaardossier aan vertegenwoordiger (SB3205)

Beleidsregel

Indien de belanghebbende zich laat vertegenwoordigen door een rechtshulpverlener die op grond van SB3194 over vertegenwoordiging en machtiging geen machtiging hoeft te overleggen, stuurt de SVB in beginsel ambtshalve een kopie van het bezwaardossier met de ontvangstbevestiging mee, of zendt zij dit uiterlijk binnen twee weken na verzending van de ontvangstbevestiging na. De SVB wijkt van deze regel af als zij redelijkerwijs kan aannemen dat de rechtshulpverlener zonder die toezending over voldoende

stukken beschikt om de juistheid van de primaire beschikking te kunnen beoordelen. In gevallen waarin de SVB artikel 6:17 Awb niet ambtshalve toepast, stuurt zij een kopie van het bezwaardossier op verzoek van de gemachtigde toe.

Grondslag

artikel 6:17 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 6:17

Hoorplicht

Afzien van een hoorzitting (SB3289)

Beleidsregel

In het kader van de bezwaarschriftprocedure moet de SVB op grond van artikel 7:2, eerste lid Awb een belanghebbende in de gelegenheid stellen om zijn bezwaren in een hoorzitting toe te lichten. Artikel 7:3 Awb bepaalt dat van het horen van een belanghebbende kan worden afgezien indien:

- het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk is of
- het bezwaar kennelijk ongegrond is.
- de belanghebbende heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord,
- de belanghebbende niet binnen een door het bestuursorgaan gestelde redelijke termijn verklaart dat hij gebruik wil maken van het recht te worden gehoord, of
- aan het bezwaar volledig tegemoet wordt gekomen en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad.

Bij de toepassing van artikel 7:3 Awb hanteert de SVB het volgende beleid.

De SVB neemt aan dat een bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk is als:

- uit het bezwaarschrift of anderszins blijkt dat er zonder twijfel geen geldige reden is voor overschrijding van de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift (zie SB3202 over termijnoverschrijding);
- een verzuim dat aan het bezwaarschrift kleeft niet tijdig hersteld is en beleidsmatig is bepaald dat de SVB in dat geval tot niet-ontvankelijk verklaring van het bezwaar overgaat (zie SB3201 over vereisten inhoud bezwaarschrift);
- uit het bezwaarschrift blijkt dat er onvoldoende (proces)belang bestaat bij het voeren van de bezwaarschriftprocedure. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als het bezwaar zich uitsluitend richt tegen de grondslag van de toegekende uitkering (zie CRvB 1 maart 2013).

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat sprake is van een kennelijk ongegrond bezwaar wanneer uit het bezwaarschrift zelf reeds aanstonds blijkt dat de bezwaren van de indiener van het bezwaarschrift ongegrond zijn en er redelijkerwijs geen twijfel mogelijk is over die conclusie. De SVB leidt uit de

jurisprudentie af dat bijvoorbeeld sprake kan zijn van een kennelijk ongegrond bezwaar indien honorering van het bezwaar evident in strijd is met een wettelijk voorschrift (CRvB 9 januari 2002).

Uit de jurisprudentie volgt eveneens dat in de volgende gevallen geen sprake kan zijn van een kennelijk ongegrond bezwaar:

- Tijdens bezwaar is of moet nader onderzoek worden verricht naar de feiten of bijzondere omstandigheden. Het kan hierbij gaan om bijzondere omstandigheden die nopen tot afwijking van het beleid van de SVB of tot het gebruik maken van een bepaalde wettelijke bevoegdheid (CRvB 23 december 1996, CRvB 24 oktober 2001 en CRvB 22 februari 2008).
- De SVB legt een forse maatregel of boete op (CRvB 6 maart 2007).

De SVB maakt gebruik van de in artikel 7:3, onderdeel d Awb neergelegde bevoegdheid om van het horen van de belanghebbende af te zien indien de belanghebbende niet binnen een door de SVB gestelde redelijke termijn verklaart dat hij gebruik wil maken van het recht te worden gehoord. De SVB hanteert daarbij in het algemeen een termijn van drie weken. Het is mogelijk dat een belanghebbende afziet van het recht om gehoord te worden, mits de SVB voldoet aan een door hem gestelde voorwaarde. In dat geval beoordeelt de SVB of deze voorwaarde is vervuld.

Grondslag

artikel 7:3 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:3

Jurisprudentie

- CRvB 1 maart 2013, ECLI:NL:CRVB:2013:BZ2769
- CRvB 22 februari 2008, RSV 2008/146, ECLI:NL:CRVB:2008:BC6550
- CRvB 23 december 1996, RSV 1997/119, ECLI:NL:CRVB:1996:ZB6584
- CRvB 24 oktober 2001, RSV 2002/17, ECLI:NL:CRVB:2001:AD6296
- CRvB 9 januari 2002, USZ 2002/88, ECLI:NL:CRVB:2002:AE0176
- CRvB 6 maart 2007, RSV 2007/150, ECLI:NL:CRVB:2007:BA1463

Indienen van stukken en ter inzage leggen dossier (SB3208)

Beleidsregel

Belanghebbenden kunnen tot tien dagen voor het horen schriftelijke stukken indienen. Ook stukken die kort voor of tijdens de hoorzitting worden ingebracht, betrekt de SVB in het onderzoek. Indien de SVB op dat moment de stukken niet volledig op hun waarde kan schatten (bijvoorbeeld vanwege de omvang van de stukken), onderzoekt de SVB de stukken op een later tijdstip. Zonodig houdt de SVB een tweede hoorzitting (zie SB3212 over nieuwe feiten of omstandigheden).

In de uitnodiging voor de hoorzitting wijst de SVB de indiener van het bezwaarschrift op de mogelijkheid om het bezwaardossier in te zien. Op verzoek stuurt de SVB het dossier of de ontbrekende stukken toe.

Het bezwaardossier bestaat uit de op de zaak betrekking hebbende stukken. Hieronder verstaat de SVB uitsluitend stukken die betrekking hebben op het concrete geval en die relevant zijn voor

de totstandkoming van het bestreden besluit en de correspondentie die in het kader van de bezwaarschriftprocedure heeft plaatsgevonden.

Op grond van artikel 7:4, zesde lid Awb kan de SVB de terinzagelegging achterwege laten als geheimhouding om gewichtige redenen is geboden. Of hiervan sprake is, beoordeelt de SVB aan de hand van de in artikel 10, tweede lid Wet openbaarheid van bestuur genoemde uitzonderingen, zoals het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Grondslag

artikel 7:4 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Wob: art. 10, lid 2
- Awb: art. 7:4

Samenstelling van de hoorcommissie (SB3209)

Beleidsregel

Artikel 7:5, eerste lid Awb beschrijft de samenstelling van de hoorcommissie indien het horen niet (mede) door het bestuursorgaan, dan wel door de voorzitter of een lid ervan plaatsvindt. Omdat de SVB altijd zelf hoort, geldt dit artikellid niet voor de SVB. De SVB past de voorwaarden over de samenstelling van de hoorcommissie uit dit artikellid echter wel toe en heeft deze als volgt uitgewerkt. De hoorcommissie bestaat uit een of twee personen. Als de SVB met toestemming van de belanghebbende een geluidsopname maakt van de hoorzitting, vindt het horen plaats door een persoon. Deze persoon mag niet bij de eerdere besluitvorming betrokken zijn geweest. De SVB hoort met twee personen in gevallen waarin de belanghebbende of diens gemachtigde geen toestemming geeft voor het maken van een geluidsopname en in zaken met een complex karakter.

Indien een bezwaarschriftprocedure (mede) betrekking heeft op een aan de SVB gegeven advies van een andere organisatie, zoals een advies van het UWV over de mate van arbeidsongeschiktheid, dan kan de SVB deze organisatie vragen zitting te nemen in de hoorcommissie. In dat geval bestaat de hoorcommissie uit ten minste twee personen, waarbij een persoon afkomstig is van de organisatie die het advies heeft gegeven. Deze persoon mag niet bij het eerdere advies betrokken zijn geweest.

Grondslag

artikel 7:5 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:5

Horen van meerdere belanghebbenden (SB3210)

Beleidsregel

Van meerdere belanghebbenden is met name sprake indien het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) de kinderbijslag of het wezenpensioen heeft aangevraagd of over de betaling heeft geadviseerd. In dat geval nodigt de SVB de volgende personen uit voor de hoorzitting:

- (een vertegenwoordiger van) het LBIO;
- de eigenlijke rechthebbende op de kinderbijslag die geen aanvraag heeft ingediend of de eigenlijke rechthebbende aan wie - op advies van het LBIO - de uitbetaling niet plaatsvindt;

- degene aan wie de uitbetaling - op advies van het LBIO - wel plaatsvindt.

In dergelijke situaties stelt de SVB als eis dat de belanghebbende die stukken voor de hoorzitting wil inbrengen, deze ten minste tien dagen van tevoren opstuurt, zodat deze gedurende een week ter inzage kunnen worden gelegd. De andere belanghebbenden hebben dan nog de gelegenheid om vóór de hoorzitting kennis te nemen van deze stukken. Zie in dit verband SB3208 over indiening van stukken.

De hoorcommissie beoordeelt of zij gebruik maakt van de mogelijkheid om de belanghebbenden afzonderlijk te horen. De hoorcommissie kan hiertoe ook besluiten als de hoorzitting al is begonnen en in de loop van het gesprek blijkt dat het wenselijk is om de belanghebbenden afzonderlijk te horen.

Grondslag

artikel 7:6 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:6

Hoorverslag (SB3211)

Beleidsregel

Indien de belanghebbende daarvoor toestemming geeft, maakt de SVB een geluidsopname van de hoorzitting. De SVB bewaart deze opname digitaal.

In de volgende gevallen maakt de SVB een schriftelijk hoorverslag, dat zij toestuurt aan de belanghebbende of diens gemachtigde:

- De belanghebbende of diens gemachtigde geeft geen toestemming voor het maken van een geluidsopname.
- De belanghebbende of diens gemachtigde verzoekt, ondanks zijn gegeven toestemming voor het maken van een geluidsopname, (alsnog) om toezending van een schriftelijk hoorverslag.
- De belanghebbende tekent beroep aan tegen de beslissing op het bezwaar.

Grondslag

artikel 7:7 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art 7:7

Nieuwe feiten of omstandigheden (SB3212)

Beleidsregel

Na de hoorzitting beoordeelt de SVB of er naar aanleiding van hetgeen tijdens het horen naar voren is gekomen nog nadere gegevens of stukken nodig zijn. Dit is met name het geval indien de belanghebbende nieuwe gegevens heeft verstrekt die geverifieerd moeten worden of indien de hoorcommissie de belanghebbende heeft toegezegd nog nader onderzoek te verrichten. Hiervan wordt in het hoorverslag aantekening gemaakt. De SVB voegt de resultaten van het nader onderzoek als bijlage bij het hoorverslag. Als na het horen feiten of omstandigheden bekend worden - al dan niet als gevolg van een nader onderzoek - die voor de beslissing op het bezwaar van aanmerkelijk belang kunnen zijn, deelt de SVB dit aan betrokkene mede en stelt hem in de gelegenheid daarover te worden gehoord.

Grondslag

artikel 7:9 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art 7:9

Beslissing op het bezwaar

Heroverweging (SB3214)

Beleidsregel

Indien het bezwaar ontvankelijk is, vindt een heroverweging van het bestreden besluit plaats. De SVB concentreert zich daarbij op het aspect van de primaire beschikking waartegen bezwaar wordt gemaakt. Blijkt tijdens de behandeling van het bezwaar dat andere aspecten van de beschikking waartegen geen bezwaar is gemaakt, niet juist zijn, dan neemt de SVB ook die aspecten op in de beslissing op het bezwaar.

Indien het bezwaar doel treft, baseert de SVB de beslissing op het bezwaar zo nodig mede op rechtsfeiten die in het kader van de voorbereiding van de primaire beschikking niet aan de orde zijn gekomen.

Baseert de SVB de beslissing op het bezwaar op nieuwe rechtsfeiten die in de eerste hoorzitting niet aan de orde zijn geweest, dan stelt zij de belanghebbende in de gelegenheid om opnieuw te worden gehoord.

Als een belanghebbende bezwaar maakt tegen een primaire beschikking waarbij medische aspecten een rol spelen, geldt het volgende. Indien de belanghebbende de conclusies van de verzekeringsarts of de arbeidsdeskundige gemotiveerd bestrijdt of nieuwe medische of arbeidsdeskundige rapportages overlegt, wordt een nieuw onderzoek verricht door een bezwaarverzekeringsarts en/of een bezwaararbeidsdeskundige. Bestrijdt een belanghebbende de conclusies niet gemotiveerd en overlegt hij geen nieuwe rapportages, dan beslist de SVB op basis van de primaire rapportages van de verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige.

Grondslag

artikel 7:11 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:11

Motivering (SB3215)

Beleidsregel

Bij de motivering van de beslissing op het bezwaar past de SVB het beleid neergelegd in SB3200 over motiveringsplicht bij primaire besluiten naar analogie toe. Dit impliceert dat de SVB bij een volledige tegemoetkoming aan het bezwaar, volstaat met een summiere motivering van de beslissing op het bezwaar, onder verwijzing naar het bezwaarschrift en de hoorzitting. Komt de beslissing op het bezwaar niet of slechts ten dele tegemoet aan de bezwaren van de belanghebbende, dan motiveert de SVB de beslissing op het bezwaar zodanig dat deze de belanghebbende inzicht biedt in de gronden waarop de beslissing op het bezwaar berust.

Als de SVB slechts de motivering van een primair besluit verbetert of aanvult, vergoedt zij geen kosten voor de behandeling van het bezwaarschrift. Zie ook SB3223 over kosten gemaakt voor de behandeling van een bezwaarschrift.

Grondslag
artikel 7:12 Awb

Wijzigingsbesluit beleidsregels SVB september 2018

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:12

Beslistermijnen en ingebrekestelling

Beslistermijnen aanvraagprocedure (SB3197)

Beleidsregel

De beslistermijn vangt aan op het moment dat de SVB het aanvraagformulier voor een uitkering ontvangt. Indien de aanvraag via een buitenlands verbindingsorgaan, een Nederlands bestuursorgaan of, indien het een aanvraag om uitkering op grond van de TAS 2014 of TNS betreft, bij het IAS wordt ingediend, begint de beslistermijn te lopen op het moment dat de SVB de aanvraag van het betreffende orgaan heeft ontvangen.

Op grond van de artikelen 51 AOW, 64a Anw, 29c AKW, 26 OBR en 6g Remigratiewet dient de SVB op een aanvraag op grond van deze wetten binnen een redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag te beslissen. Het tweede lid van genoemde bepalingen regelt dat een redelijke termijn in ieder geval is verstreken wanneer binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag geen beschikking is genomen. Voor de Remigratiewet geldt een termijn van zestien weken. Op grond van het derde lid van deze artikelen is verlenging met een redelijke termijn mogelijk indien de beschikking niet binnen acht respectievelijk zestien weken kan worden genomen. De SVB maakt van deze verlengingstermijn gebruik door de beslistermijn in beginsel met maximaal acht weken te verlengen indien dit nodig is voor onderzoek naar de feiten. De SVB maakt alleen gebruik van een langere verlengingstermijn dan acht weken als zij bij het nemen van de beslissing tot verlenging gemotiveerd kan aangeven dat het onderzoek naar de feiten deze langere termijn noodzakelijk maakt. Voor het recht op AIO-aanvulling gelden de termijn van de artikelen 4:13 en 4:14 Awb omdat de Participatiewet zelf geen beslistermijn kent.

De SVB stuurt personen die in Nederland wonen vijf maanden voor zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken een aanvraagformulier voor een AOW-pensioen. Indien in die gevallen de aanvraag eerder wordt ingediend dan acht weken voor de ingang van het AOW-pensioen, beschouwt de SVB een verlenging van de beslistermijn tot de eerste dag van de maand waarin de aanvrager de pensioengerechtigde leeftijd bereikt als redelijk.

Indien sprake is van vertraging bij het nemen van een beschikking op aanvraag schort de SVB de beslistermijn op zolang de vertraging aan de aanvrager kan worden toegerekend. De SVB rekent de vertraging in ieder geval toe aan de aanvrager indien hij vlak voor het einde van de beslistermijn spontaan nieuwe gegevens overlegt. In dat geval schort zij de beslistermijn met ten hoogste acht weken op.

Als de aanvrager niet of niet tijdig reageert op een verzoek om informatie, anders dan op een verzoek om aanvulling van de aanvraag (zie SB3196 over aanvulling van de aanvraag) rekent de SVB de vertraging eveneens aan hem toe. In dat geval schort de SVB de beslistermijn op met ingang van de dag waarop zij de aanvrager op zijn verzuim heeft gewezen tot de dag waarop de SVB de informatie heeft ontvangen of de hersteltermijn ongebruikt is verstreken.

Op grond van artikel 4:15, tweede lid, onder c Awb wordt de beslistermijn opgeschort in geval van overmacht. Volgens de SVB is in ieder geval sprake van overmacht indien de voor het nemen van een beschikking benodigde gegevens verloren zijn gegaan of voor langere tijd ontoegankelijk zijn als gevolg van abnormale en onvoorziene omstandigheden die liggen buiten de invloedssfeer van de SVB.

Indien de SVB een uitkering tijdelijk bij wijze van voorschot verleent (zie SB1402 over toekenning van voorschotten) wordt deze beslissing niet aangemerkt als de definitieve beschikking op de aanvraag, als bedoeld in de bepalingen genoemd in de tweede alinea. Indien deze beslissing niet binnen de wettelijke beslistermijn kan worden gegeven, stuurt de SVB een voorschotbeslissing en een kennisgeving van verlenging van de beslistermijn aan de aanvrager.

Grondslag

artikel 29c AKW, artikel 64a Anw, artikel 51 AOW, artikel 26 OBR, artikel 6g Remigratiewet, , artikel 4:13, 4:14 en 4:15 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2023

Wet- en regelgeving

- Remigratiewet: art. 6g
- OBR: art. 26
- AOW: art. 51
- Awb: art. 4:13
- Awb: art. 4:14
- Awb: art. 4:15
- AKW: art. 29c
- Anw: art. 64a

Beslistermijnen bezwaarschriftprocedure (SB3213)

Beleidsregel

Op grond van de artikelen 52 AOW, 65 Anw, 30 AKW, 27 OBR en 6g, vijfde lid Remigratiewet dient de SVB te beslissen binnen dertien weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. De Participatiewet kent geen bepaling over de termijn waarop op een bezwaarschrift moet zijn beslist. Daarom geldt voor de AIO-aanvulling de termijn van zes weken op grond van artikel 7:10 Awb. Indien het bezwaarschrift te laat is ingediend, maar dit verzuim verschoonbaar is, gaat de SVB er, in afwijking van deze artikelen, van uit dat de beslistermijn aanvangt op de dag waarop het bezwaarschrift is ontvangen.

Op grond van de artikelen 7:14 en 4:15, tweede lid, onder b Awb wordt de beslistermijn opgeschort zolang de vertraging aan de indiener van het bezwaarschrift kan worden toegerekend. De SVB past het beleid verwoord in SB3197 over beslistermijnen, overeenkomstig toe. Daarnaast wordt een uitstel van een hoorzitting aan de indiener van het bezwaarschrift toegerekend. De SVB schort de beslistermijn op vanaf de geplande datum van de eerste hoorzitting tot de datum waarop de hoorzitting plaatsvindt, of de datum waarop de belanghebbende verklaart geen gebruik meer te willen maken van het recht te worden gehoord.

In geval van overmacht schort de SVB de beslistermijn op met toepassing van de artikelen 7:14 en 4:15, tweede lid, onder c Awb. SB3197 over beslistermijnen is van overeenkomstige toepassing op de bezwaarschriftprocedure.

Artikel 7:10, derde lid Awb regelt dat de SVB het nemen van een beslissing op het bezwaar voor ten hoogste zes weken kan verdagen. De SVB maakt van deze bevoegdheid uitsluitend gebruik:

- indien nader onderzoek bij een persoon of instantie noodzakelijk is;
- indien het bezwaar een rechtsvraag oproept die een zodanige algemene uitstraling heeft dat beleidsmatige besluitvorming noodzakelijk is;
- indien sprake is van een plotselinge toename van bezwaarzaken.

De SVB deelt aan de belanghebbende de reden van de verdaging van de beslissing op het bezwaar mee. Verdaging vindt uitsluitend plaats tot een bepaalde gebeurtenis of datum, of met een met name genoemde termijn.

Verder uitstel voor het nemen van de beslissing op het bezwaar is op grond van artikel 7:10, vierde lid Awb uitsluitend mogelijk in verband met de naleving van wettelijke procedurevoorschriften of na voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van de belanghebbende.

Een uitzondering geldt als de SVB de belanghebbende om toestemming voor uitstel heeft gevraagd in afwachting van nadere gegevens die zouden kunnen leiden tot een beschikking waarbij de SVB geheel of gedeeltelijk aan het bezwaar tegemoet komt. In dat geval neemt de SVB aan dat de belanghebbende deze toestemming heeft verleend, tenzij de belanghebbende uitdrukkelijk bezwaar maakt tegen dit uitstel. In dit laatste geval neemt de SVB een beslissing op het bezwaar op basis van de beschikbare gegevens en documenten.

Grondslag

artikel 52 AOW, artikel 65 Anw, artikel 30 AKW, artikel 27 OBR, artikel 6g, vijfde lid Remigratiewet, artikel 7:10, leden 2, 3 en 4 Awb, artikel 7:14 Awb en artikel 4:15 Awb.

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:14
- Awb: art. 7:10, leden 2, 3 en 4
- Awb: art. 4:15
- AOW: art. 52
- Anw: art. 65
- AKW: art. 30
- OBR: art. 27
- Remigratiewet: art. 6g, lid 5

Ingebrekestelling en dwangsom (SB3256)

Beleidsregel

Op grond van artikel 4:17 Awb verbeurt de SVB een dwangsom indien zij verzuimt een besluit te nemen binnen twee weken nadat zij schriftelijk in gebreke is gesteld wegens het overschrijden van de wettelijke beslistermijn. Van beslisverzuim is geen sprake als de wettelijke beslistermijn nog niet is verstreken. Als de SVB een ingebrekestelling ontvangt voor het verstrijken van de wettelijke beslistermijn, informeert zij de belanghebbende binnen twee weken dat op de dag van ontvangst van de ingebrekestelling nog geen sprake is van overschrijding van de beslistermijn. In afwijking van artikel 4:17 Awb merkt de SVB een schriftelijk stuk aan als een ingebrekestelling, indien dit stuk beoogt de SVB in gebreke te stellen en de SVB dit stuk ontvangt op de dag waarop de wettelijke beslistermijn eindigt.

Het maken van bezwaar tegen het uitblijven van een besluit - de zogenoemde fictieve weigering - is niet mogelijk. De SVB merkt daarom een bezwaarschrift gericht tegen het niet tijdig beslissen op een aanvraag aan als een ingebrekestelling in de zin van artikel 4:17 Awb. Evenzo merkt de SVB een klacht over het niet tijdig beslissen op een aanvraag of bezwaarschrift aan als een ingebrekestelling (zie CRvB 14 april 2011).

Grondslag

artikel 4:17 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:17

Jurisprudentie

- CRvB 14 april 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ1392

Rechtstreeks beroep (SB3216)

Beleidsregel

Op grond van artikel 7:1a Awb kan een belanghebbende in het bezwaarschrift aan de SVB verzoeken om af te zien van een bezwaarschriftprocedure teneinde het geschil onmiddellijk voor te leggen aan de rechter. De SVB kan instemmen met dit verzoek indien de zaak daarvoor geschikt is (art. 7:1a, derde lid Awb). De SVB hanteert bij de uitoefening van deze bevoegdheid het volgende beleid.

Indien het bezwaarschrift ontvankelijk is en de SVB van oordeel is dat de bezwaarschriftprocedure geen toegevoegde waarde heeft, stemt zij in met een verzoek tot rechtstreeks beroep. De SVB meent dat aan deze voorwaarde in ieder geval wordt voldaan als de rechtsgeldigheid wordt betwist van de wettelijke bepaling op grond waarvan het besluit is genomen, het besluit niet om andere redenen wordt aangevochten en de rechter zich niet reeds eerder heeft uitgesproken over de ingebrachte grieven.

De SVB hanteert een andere werkwijze als burgers massaal bezwaar maken tegen de toepassing van een wettelijke bepaling of regeling. De indiening van een bezwaarschrift heeft dan veelal tot doel het mogelijke recht op uitkering veilig te stellen ingeval in hoogste instantie door de rechter in het voordeel van de burger wordt beslist. Bij dergelijke 'bulkprocedures' benadert de SVB de belanghebbende met het voorstel de bezwaarschriftprocedure aan te houden in afwachting van de definitieve uitkomst van een of meer lopende rechterlijke procedures in soortgelijke zaken. Bij dit voorstel zegt de SVB toe dat het bezwaar te zijner tijd zal worden afgehandeld conform de rechterlijke uitspraak. De mogelijkheid om rechtstreeks beroep in te stellen, zal geen afbreuk doen aan deze coördinatie-inspanningen. Indien een belanghebbende evenwel uitdrukkelijk aangeeft niet geïnteresseerd te zijn in de aanhouding van het bezwaar, maar zijn geschil door wil geleiden naar de rechter, zal de SVB rechtstreeks beroep honoreren.

De SVB stemt voorts in met een verzoek om rechtstreeks beroep als:

- bij de voorbereiding van het bestreden besluit dusdanig schriftelijk contact is geweest tussen de SVB en de belanghebbende dat moet worden aangenomen dat een bezwaarschriftprocedure geen toegevoegde waarde meer heeft;
- het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt nauw samenhangt met een ander besluit waartegen reeds beroep is ingesteld.

De SVB maakt van de bevoegdheid in te stemmen met een verzoek om af te zien van de bezwaarschriftprocedure in ieder geval geen gebruik indien zij van mening is dat ter beslechting van het geschil nader onderzoek moet worden verricht.

Op een verzoek van een belanghebbende om de bezwaarschriftprocedure over te slaan beslist de SVB binnen twee weken.

Grondslag

artikel 7:1a Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:1a

Schadevergoeding

Schadevergoeding (SB3217)

Beleidsregel

Titel 8.4 van de Awb voorziet in een verzoekschriftprocedure om schadevergoeding. Ingevolge artikel 8:88, eerste lid Awb geldt deze procedure voor gevallen waarin schade is veroorzaakt door een onrechtmatig besluit, een onrechtmatige handeling ter voorbereiding van een besluit, het niet tijdig nemen van een besluit of een onrechtmatige handeling ten aanzien van bepaalde ambtenaren of vreemdelingen. Op grond van deze procedure kan een belanghebbende die meent schade te hebben geleden ten gevolge van het handelen van de SVB bij de bestuursrechter een verzoek om schadevergoeding indienen. In beginsel moet hij voorafgaand aan dit verzoek aan de SVB vragen om de schade te vergoeden.

Op grond van het overgangsrecht van artikel IV van de Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten is titel 8.4 Awb niet van toepassing als de schade wordt veroorzaakt door een onrechtmatig besluit dat voor 1 juli 2013 is bekendgemaakt of door een onrechtmatige handeling die voor 1 juli 2013 is verricht. In deze gevallen is het recht dat gold voor 1 juli 2013 van toepassing. Dit houdt in dat de belanghebbende langs verschillende wegen schadevergoeding kan vorderen. Dit kan via de bestuursrechter op grond van de Awb en via de burgerlijke rechter op grond van het BW. In beide gevallen zal een belanghebbende veelal voorafgaand aan het beroep op de rechter een verzoek om vergoeding van schade kunnen indienen bij de SVB.

Met betrekking tot de volgende schade en schadeposten heeft de SVB het hierna volgende beleid:

- SB3218 over vergoeding van wettelijke rente
- SB3219 over materiële en immateriële schade wegens een onrechtmatig besluit of een feitelijke handeling
- SB3221 over vergoeding van schade wegens overschrijding van de redelijke termijn
- SB3223 over kosten gemaakt voor de behandeling van een bezwaarschrift

Grondslag

artikel 7:15, leden 2 en 3, artikel 8:73 en titel 8.4 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 8:90
- Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten: art. IV
- Awb: art. 8:89
- Awb: art. 8:88
- Awb: art. 8:73 (tekst geldig op 30 juni 2013)
- Awb: art. 7:15

Vergoeding van wettelijke rente (SB3218)

Beleidsregel

Ingevolge artikel 4:97 in samenhang met de artikelen 4:98, 4:100 en 4:102 Awb is de SVB gehouden wettelijke rente te vergoeden in de in deze artikelen genoemde situaties. Artikel 4:99 Awb bepaalt dat

het bestuursorgaan het bedrag van de verschuldigde wettelijke rente bij beschikking vaststelt. De SVB interpreteert deze bepaling zo dat zij gehouden is tot het ambtshalve vergoeden van de wettelijke rente.

Grondslag

artikel 4:97 jo. 4:98 Awb, artikel 4:99 Awb, artikel 4:100 Awb en artikel 4:102 Awb

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 4:102
- Awb: art. 4:100
- Awb: art. 4:99
- Awb: art. 4:98
- Awb: art. 4:97

Vergoeding van schade wegens een onrechtmatig besluit of feitelijk handelen

Vergoeding van materiële en immateriële schade wegens een onrechtmatig besluit of een feitelijke handeling (SB3219)

Beleidsregel

De SVB is gehouden tot vergoeding van schade als de SVB een besluit heeft genomen dat nadien onrechtmatig blijkt en deze onrechtmatigheid aan de SVB moet worden toegerekend. Van een onrechtmatig besluit is in ieder geval sprake indien een besluit wordt ingetrokken naar aanleiding van een bezwaarschrift, indien een besluit door de rechter wordt vernietigd of indien een besluit wordt herroepen als gevolg van met terugwerkende kracht gewijzigde wet- of regelgeving (zie onder meer HR 20 februari 1998, CRvB 24 februari 1998 en CRvB 24 januari 2001). Bij de beoordeling van de vraag of de onrechtmatigheid van het besluit aan de SVB moet worden toegerekend, geldt als hoofdregel dat de schuld van een bestuursorgaan is gegeven zelfs indien dat bestuursorgaan geen verwijt treft. Deze regel geldt niet als de onrechtmatigheid van het besluit geheel aan de belanghebbende is te wijten.

In geval van feitelijk handelen, kan eveneens sprake zijn van onrechtmatig handelen door de SVB als de SVB in betekenende mate in strijd handelt met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De SVB acht zich dan eveneens gehouden tot vergoeding van schade.

Materiële schade

Materiële schade, zoals schade in de fiscale sfeer, kan voor vergoeding in aanmerking komen voor zover de belanghebbende om vergoeding daarvan verzoekt en hij de geleden schade kan aantonen.
Bij de beoordeling van een verzoek om vergoeding van materiële schade fungeren de bepalingen uit het BW over schadevergoeding als leidraad voor de vaststelling van de schade (zie bijvoorbeeld CRvB 30 maart 1995 en 9 januari 1996). De SVB toetst of de belanghebbende als gevolg van de onrechtmatige daad van de SVB een bepaald voordeel heeft verkregen waardoor de totale schade gematigd is, en of de belanghebbende de schade had kunnen beperken. Een verkregen voordeel kan bijvoorbeeld zijn een uitkering van een andere instantie of een subsidie, waarop de belanghebbende geen recht zou hebben gehad als de SVB juist zou hebben gehandeld.

Immateriële schade

Uit de jurisprudentie van de CRvB (16 april 1996 en 8 april 1997) leidt de SVB af dat vergoeding van immateriële schade die geen verband houdt met de overschrijding van de redelijke termijn slechts onder uitzonderlijke omstandigheden kan plaatsvinden. Met name moet hiervoor sprake zijn van ernstige inbreuken op de persoonlijke levenssfeer, dan wel op andere persoonlijkheidsrechten van de betrokkene.

De SVB acht een ernstige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer aanwezig als de belanghebbende als gevolg van de onrechtmatige daad van de SVB aan zo langdurige en ernstige psychische spanningen heeft blootgestaan dat sprake is van een aantasting in de persoon.

Grondslag

artikelen 6:95 t/m 6:110 Burgerlijk Wetboek, artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek en artikel 6:163 Burgerlijk Wetboek

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB mei 2021

Wet- en regelgeving

- BW: art. 6:163
- BW: art. 6:162
- BW: art. 6:95 t/m 6:110

Jurisprudentie

- CRvB 24 januari 2001, AB 2001, 81
- CRvB 24 februari 1998, AB 1998, 177
- HR 20 februari 1998, «JB» 1998/72
- CRvB 8 april 1997, AB 1997, 247
- CRvB 16 april 1996, «JB» 1996/117
- CRvB 9 januari 1996, «JB» 1996/36
- CRvB 30 maart 1995, AB 1995, 334

Vergoeding van schade wegens overschrijding van de redelijke termijn (SB3221)

Beleidsregel

Uit jurisprudentie van de CRvB volgt dat een schadevergoeding moet worden toegekend als de redelijke termijn als genoemd in artikel 6 EVRM is overschreden bij het vaststellen van burgerlijke rechten en verplichtingen. Hiervan is sprake als, inclusief de bezwaarschriftprocedure:

- de procedure minimaal 2 jaar heeft geduurd, in geval van beroep bij de rechtbank, of
- de procedure minimaal 4 jaar heeft geduurd, in geval van hoger beroep (CRvB 26 januari 2009 en CRvB 28 april 2009).

De termijn vangt aan op het moment dat een bezwaarschrift is ingediend (CRvB 8 december 2004). Als een deel van de duur van de procedure aan betrokkene moet worden toegerekend, telt dit deel niet mee.

Uit de jurisprudentie en artikel 8:88, eerste lid, onderdeel c Awb volgt voorts dat het bestuursorgaan aansprakelijk is voor haar aandeel in de overschrijding van de redelijke termijn als de bezwaarschriftprocedure langer dan zes maanden heeft geduurd. In dat geval kent de SVB op verzoek van de belanghebbende een vergoeding toe. Deze bedraagt € 500 als de bezwaarschriftprocedure langer dan een half jaar heeft geduurd en wordt met eenzelfde bedrag verhoogd voor elk volledig half jaar dat de SVB heeft verzuimd te besluiten op het bezwaarschrift. Op grond van jurisprudentie van de CRvB brengt de SVB reeds uitbetaalde dwangsommen niet in mindering op deze vergoeding (CRvB 8 september 2011).

Grondslag

artikel 8:88, eerste lid Awb, artikel 6 EVRM

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 8:88 lid 1
- EVRM: art. 6

Jurisprudentie

- CRvB 8 september 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BT2081, JB 2011/265, USZ 2011, 309
- CRvB 28 april 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BI2748
- EHRM 26 oktober 2000 (Kudla), «USZ» 2001/37, EHRC 2000/89
- CRvB 8 december 2004, RSV 2005/71, ECLI:NL:CRVB:2004:AR7273
- CRvB 26 januari 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BH1009

Kosten gemaakt voor de behandeling van een bezwaarschrift (SB3223)

Beleidsregel

Artikel 7:15, tweede en derde lid Awb regelt dat het bestuursorgaan op verzoek de kosten vergoedt die een belanghebbende in verband met de behandeling van een bezwaarschrift heeft moeten maken indien het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. Het verzoek tot schadevergoeding moet tijdens de bezwaarschriftprocedure worden gedaan, in ieder geval voordat de beslissing op het bezwaar wordt genomen. Voorts moet het maken van kosten redelijk worden geacht. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald aan de hand van artikel 2 van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) en het in de bijlage bij dat besluit neergelegde puntensysteem en forfaitair tarief. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat alleen sprake kan zijn van aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid indien een besluit inhoudelijk onjuist is. De SVB vergoedt daarom geen kosten indien slechts sprake is van vormfouten of motiveringsgebreken.

Als sprake is van beroepsmatig verrichte rechtsbijstand in samenhangende zaken, waarbij een gemachtigde tien of meer belanghebbenden vertegenwoordigt, hanteert de SVB het volgende beleid. Als de gemachtigde aanvoert en aannemelijk maakt dat toepassing van artikel 3 Bpb leidt tot een onevenredig lage vergoeding voor de door hen gemaakte proceskosten, dan berekent de SVB de proceskostenvergoeding per afzonderlijke zaak. De SVB hanteert in dat geval een waarde per punt ter hoogte van 15,5% van de bedragen die worden genoemd in onderdeel B van de Bijlage bij het Bpb. De SVB geeft hiermee invulling aan artikel 2, derde lid Bpb en aan de uitspraak van de CRvB van 30 juni 2006.

Grondslag

Artikel 7:15, leden 2 en 3

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 7:15, leden 2 en 3
- Besluit proceskosten bestuursrecht
- BW: art. 3:310

Jurisprudentie

- CRvB 30 juni 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AY0194
- CRvB 13 juni 2005, RSV 2005/234, ECLI:NL:CRVB:2005:AT7364
- CRvB 24 januari 2001, AB 2001, 81

- HR 17 december 1999, «JB» 2000/4, ECLI:NL:HR:1999:AA3880

Klachten

Algemeen (SB3225)

Beleidsregel

De Awb bevat een regeling over de behandeling van klachten door bestuursorganen. In de regeling is geprobeerd een evenwicht te vinden tussen het bieden van voldoende waarborgen voor een zorgvuldige klachtbehandeling enerzijds, en het voorkomen van nodeloze formalisering of bureaucratisering anderzijds. De Awb bevat alleen procedurele voorschriften voor schriftelijke klachten die betrekking hebben op een gedraging jegens de klager (artikel 9:4 Awb). De SVB streeft ernaar in deze gevallen de klacht op een zo kort mogelijke termijn naar tevredenheid van de klager af te doen. Ook probeert zij om de gedraging waarover wordt geklaagd, zo snel mogelijk te corrigeren en eventueel een voorlopig oordeel uit te spreken over de gedraging. Kan de SVB de klacht niet naar tevredenheid van de klager afhandelen dan nodigt zij de klager uit voor een hoorzitting en geeft een formeel eindoordeel over de klacht.

In de Awb zijn geen voorschriften opgenomen voor de afhandeling van mondeling ingediende klachten of klachten die geen betrekking hebben op een gedraging jegens de klager. Wel zijn op de afhandeling van deze klachten de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing. De in de Awb vervatte procedurele voorschriften - over onder meer het houden van een hoorzitting - zijn dan echter niet van toepassing.

Grondslag

artikel 9:1, lid 1, artikel 9:4, artikel 9:5, artikel 9:6, artikel 9:10 en artikel 9:12 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 9:12
- Awb: art. 9:10
- Awb: art. 9:8
- Awb: art. 9:1, lid 1
- Awb: art. 9:4
- Awb: art. 9:5
- Awb: art. 9:6

Formele vereisten klaagschrift (SB3226)

Beleidsregel

Indien een klacht niet voldoet aan de formele vereisten van artikel 9:4 Awb behoeven de procedurele voorschriften vervat in de artikelen 9:5 tot en met 9:12a Awb geen toepassing te vinden. Indien dit ertoe leidt dat de klacht niet op zorgvuldige wijze kan worden afgehandeld, zal de SVB de klager verzoeken zijn klacht aan te vullen. Als de aanvulling tot gevolg heeft dat aan de formele vereisten van artikel 9:4 Awb wordt voldaan, zal de SVB de klacht alsnog met inachtneming van alle procedurele voorschriften afhandelen.

Grondslag

artikel 9:4 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 9:4

Ontvangstbevestiging (SB3227)

Beleidsregel

Aan het verzenden van een ontvangstbevestiging is geen wettelijke termijn gesteld. De SVB hanteert het beleid dat zij uiterlijk één week na ontvangst van de klacht een ontvangstbevestiging verzendt. Is de klacht binnen deze termijn al (telefonisch) afgehandeld, dan stuurt zij geen ontvangstbevestiging maar een gespreksbevestiging naar aanleiding van de informele afhandeling van de klacht.

Grondslag

artikel 9:6 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 9:6

Buiten behandeling laten (SB3228)

Beleidsregel

Artikel 9:8 Awb geeft de SVB in een aantal gevallen de bevoegdheid om een klacht die voldoet aan de vereisten van artikel 9:4 Awb niet in behandeling te nemen.

Ten aanzien van een klacht over een gedraging die meer dan een jaar voor indiening van de klacht heeft plaatsgevonden, hanteert de SVB het volgende beleid. De SVB neemt een dergelijke klacht met toepassing van de artikelen 9:5 tot en met 9:12a Awb in behandeling als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de klager pas na verloop van een jaar aanleiding heeft om een klacht in te dienen (bijvoorbeeld omdat aan hem verstrekte informatie pas dan relevant wordt). Andere klachten die betrekking hebben op een gedraging die meer dan een jaar voor indiening van de klacht heeft plaatsgevonden, neemt de SVB in beginsel wel in behandeling, maar de procedurele voorschriften vervat in de Awb zijn daarbij niet van toepassing.

Op grond van artikel 9:8, tweede lid Awb is de SVB ook bevoegd om een klacht buiten behandeling laten van een klacht indien het belang van de klager dan wel het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende zijn. De SVB maakt van deze bevoegdheid terughoudend gebruik.

In de overige gevallen bedoeld in artikel 9:8 Awb hanteert de SVB het beleid dat zij een klacht buiten behandeling laat, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen.

Grondslag

artikel 9:8 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 9:8

Horen (SB3229)

Beleidsregel

Aan het horen zijn geen wettelijke eisen gesteld. Het horen kan telefonisch of in persoon plaatsvinden. De SVB laat de keuze tussen deze twee mogelijkheden aan de klager. Bij het horen is altijd een medewerker betrokken van een hoger functieniveau dan het functieniveau van de medewerker wiens gedraging aanleiding gaf tot de klacht.

Wanneer de SVB heeft afgezien van het horen van de klager motiveert zij dit in het schriftelijk oordeel over de klacht.

Grondslag

artikel 9:10 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 9:10

Bekendmaking bevindingen (SB3230)

Beleidsregel

De SVB toetst haar handelen aan de algemene beginselen van behoorlijke gevalsbehandeling en wetsuitvoering. Het oordeel over de klacht luidt:

- de SVB is niet bevoegd;
- de indiener is niet-ontvankelijk;
- de klacht is ongegrond;
- de klacht is gegrond; of
- er is geen oordeel mogelijk.

Indien de SVB een klacht gegrond verklaart, vermeldt zij in het schriftelijk oordeel over de klacht op welke wijze aan de voor klager onbevredigende situatie tegemoet is gekomen. Indien de SVB hieraan niet tegemoet kan komen, vermeldt zij waarom dit niet is gebeurd.

Grondslag

artikel 9:12 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 9:12

Elektronisch bestuurlijk verkeer (SB3231)

Beleidsregel

De artikelen 2:14, 2:15 en 2:16 Awb hebben betrekking op het elektronisch verkeer tussen burgers en bestuursorganen en voor het elektronisch verkeer tussen bestuursorganen onderling.

De SVB hanteert in het elektronisch verkeer met belanghebbenden de volgende gedragslijn.

De SVB spant zich in om belanghebbenden zoveel mogelijk in staat te stellen elektronisch met de SVB te communiceren. In een aantal gevallen kan via het internet een aanvraag om uitkering worden ingediend en kunnen wijzigingen worden doorgegeven. Waar deze mogelijkheid bestaat, is dat op de website van de SVB (www.svb.nl) aangegeven. Als bij behandeling van een via het internet ingediende aanvraag blijkt dat nader onderzoek nodig is, verzoekt de SVB de aanvrager zonodig alsnog een papieren aanvraagformulier in te vullen.

Wanneer de belanghebbende aangeeft dat hij langs elektronische weg met de SVB wil communiceren, stuurt de SVB berichten die daarvoor in aanmerking komen uitsluitend elektronisch. De SVB maakt bij het verzenden van berichten via de elektronische weg gebruik van de Berichtenbox van MijnOverheid.nl.

Als de SVB elektronisch een aanvraag ontvangt waarvoor de elektronische weg nog niet openstaat, licht zij de indiener van het bericht hierover binnen twee werkdagen in, onder verwijzing naar de schriftelijke procedure. De SVB merkt de aanvraag in dat geval aan als een onvolledige aanvraag (zie ook SB3195 over indiening en gegevensverstrekking).

Als de SVB langs elektronische weg een mededeling ontvangt die van invloed is op het recht op of de hoogte van een uitkering en de elektronische weg nog niet openstaat, verzoekt de SVB de belanghebbende zijn mededeling schriftelijk te doen. Als de SVB de schriftelijke mededeling ontvangt binnen twee weken na het daartoe strekkende verzoek, merkt de SVB de datum van binnenkomst van het elektronische bericht aan als ontvangstdatum.

De elektronische diensten van de SVB zijn, zolang een elektronische handtekening die aan alle wettelijke eisen voldoet nog niet voorhanden is, slechts toegankelijk voor burgers die in het bezit zijn van DigiD. DigiD is een gemeenschappelijk systeem voor overheidsinstellingen waarmee een belanghebbende zich kan identificeren. DigiD kan worden aangevraagd via de website van de SVB, of direct op de website van DigiD (www.DigiD.nl).

Indien een persoon per e-mail een algemene vraag stelt die het recht op of de hoogte van de uitkering niet kan beïnvloeden, is niet vereist dat hij zich identificeert met behulp van DigiD. Voorbeelden van dergelijke vragen zijn het aanvragen van een folder of het opvragen van algemene, niet op een bepaalde persoon toegespitste informatie.

Grondslag

artikel 2:14, artikel 2:15 en artikel 2:16 Awb

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Awb: art. 2:16
- Awb: art. 2:15
- Awb: art. 2:14

SVB Beleidsregels - Overige onderwerpen

Persoonsgegevens

Verwerking van persoonsgegevens (SB4232)

Beleidsregel

Onder persoonsgegevens wordt verstaan alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (artikel 4, onder 1 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het begrip 'verwerking' als bedoeld in artikel 4, onder 2 AVG moet zeer breed worden uitgelegd en omvat elke handeling of geheel van handelingen met betrekking tot gegevens die betrekking hebben op een persoon. Ook het uitwisselen van persoonsgegevens tussen (bestuurs)organen valt onder dit begrip.

De bevoegdheid tot verwerking van persoonsgegevens is geregeld in artikel 6 AVG. Persoonsgegevens mogen blijkens die bepaling onder meer worden verwerkt in de volgende gevallen:

- De betrokkene heeft toestemming gegeven (artikel 6, eerste lid, onder a AVG);
- De gegevensverwerking is noodzakelijk om een wettelijke verplichting na te komen (artikel 6, eerste lid, onder c AVG);
- Een bestuursorgaan dient over de gegevens te beschikken voor de vervulling van een taak van algemeen belang (artikel 6, eerste lid, onder e AVG).

Daarnaast bevat de Wet SUWI een wettelijke grondslag voor gegevensverwerking binnen delen van het socialezekerheidsdomein.

De SVB interpreteert de relatie tussen de AVG en de Wet SUWI zo, dat met de bepalingen in de Wet SUWI voor het socialezekerheidsdomein nadere invulling wordt gegeven aan de in de AVG gestelde voorwaarde dat gegevens mogen worden verwerkt indien de verwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen.

Grondslag

artikel 4 AVG, artikel 6 AVG, artikel 54, eerste lid, en artikel 62, eerste lid Wet SUWI

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Wet SUWI: art. 62, lid 1
- Wet SUWI: art. 54, lid 1
- AVG: art. 4
- AVG: art. 6

Gegevensverstrekking door de SVB (SB4233)

Beleidsregel

Uitwisseling van persoonsgegevens kan voorkomen tussen de SVB en andere bestuursorganen:

- als de betrokkene daarvoor toestemming heeft verleend;
- in het kader van een wettelijke verplichting als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c AVG; of

- in het kader van de vervulling van een taak van algemeen belang als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder e AVG.

De SVB hanteert hierbij het volgende beleid.

De Wet SUWI bevat een opsomming van gevallen waarin de SVB verplicht is om persoonsgegevens te verstrekken. Indien in een andere wet een verplichting voor de SVB is opgenomen om persoonsgegevens te verstrekken, acht de SVB zich eveneens gehouden om hieraan te voldoen.

In uitzonderingsgevallen verstrekt de SVB persoonsgegevens aan een ander bestuursorgaan zonder dat zij daartoe wettelijk verplicht is. Dit betreft de situatie waarin het andere bestuursorgaan de gegevens nodig heeft voor de vervulling van een taak van algemeen belang en het orgaan deze taak niet kan uitvoeren zonder de gegevens van de SVB. Daarbij moet dit orgaan het doel van de gegevensverstrekking nader omschrijven en tevens aannemelijk maken dat de inbreuk op de privacy niet onevenredig is. De SVB toetst in dat geval of het doel waarvoor het andere bestuursorgaan de gegevens wil gebruiken niet onverenigbaar is met het doel waarvoor de SVB de gegevens oorspronkelijk heeft verzameld. Deze toets volgt uit artikel 6, vierde lid AVG.

Bij verstrekking van gegevens in het kader van een wettelijke verplichting of de vervulling van een taak van algemeen belang, toetst de SVB of het verzoek voldoet aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Daarnaast toetst de SVB of er geen sprake is van een onevenredige inbreuk op de privacy van de betrokkene wiens persoonsgegevens het betreft.

Grondslag

artikel 6, eerste lid onder a, c en e AVG, artikel 6, vierde lid AVG, artikel 62, eerste lid Wet SUWI en artikel 73 Wet SUWI

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- Wet SUWI: art. 62, lid 1
- Wet SUWI: art.: 73
- AVG: art.: 6

Protocol huisbezoeken (SB4234)

Beleidsregel

Een uitkeringsgerechtigde of degene die voor een uitkering in aanmerking wil komen is op grond van de artikelen 50 AOW, 35a Anw, 15a AKW en 53a Participatiewet verplicht op verzoek van de SVB zijn woon- of leefsituatie aan te tonen. Deze artikelen zijn ingevoerd met de inwerkingtreding van de Wet van 4 oktober 2012, houdende een regeling in de sociale zekerheid van de rechtsgevolgen van het niet aantonen van de leefsituatie na het aanbod van een huisbezoek, Stb. 2012, 463 (hierna: Wet huisbezoeken). De SVB kan voor het aantonen van de woon- of leefsituatie door de uitkeringsgerechtigde met zijn toestemming een huisbezoek afleggen. De SVB verricht tevens een huisbezoek indien zij een redelijk vermoeden van fraude heeft.

De SVB heeft de gedragsregels die zij hanteert bij het verrichten van een huisbezoek neergelegd in het Protocol huisbezoeken. Dit protocol is mede gebaseerd op jurisprudentie over huisbezoeken van de CRvB. Het protocol is niet van toepassing in geval medewerkers van de SVB op verzoek betrokkenen thuis bezoeken om hen behulpzaam te zijn bij het realiseren van hun rechten.

In het protocol komt aan de orde wat een huisbezoek inhoudt, wie het huisbezoek aflegt, wanneer huisbezoeken van tevoren worden aangekondigd, wat een bezichtiging inhoudt en wanneer deze wordt

verricht, het informed consent vereiste, de toestemming voor het betreden van de woning en de gevolgen als men niet meewerkt aan een huisbezoek.

PROTOCOL HUISBEZOEKEN

A. WANNEER LEGT DE SVB EEN HUISBEZOEK AF?

Buiten de in uitzonderlijke gevallen afgelegde huisbezoeken in het kader van dienstverlening, kent de SVB de volgende huisbezoeken ter controle van de rechtmatigheid van de uitkering en huisbezoeken bij vermoeden van fraude.

1. Huisbezoeken ter controle van de rechtmatigheid van de uitkering

De Wet huisbezoeken betreft huisbezoeken, die verricht worden ter controle van de rechtmatigheid van de uitkering. Deze wet geeft de SVB de mogelijkheid om uitkeringsgerechtigden te vragen de woon- of leefsituatie aan te tonen. De SVB kan daarbij aanbieden dat de uitkeringsgerechtigde dit mogelijk maakt door middel van een huisbezoek. Voorafgaand aan het huisbezoek legitimeren de SVB-medewerkers zich, leggen zij uit waarom zij de uitkeringsgerechtigde bezoeken en vragen ze hem toestemming om de woning te betreden.

Als de uitkeringsgerechtigde in het kader van een rechtmatigheidsonderzoek niet meewerkt aan een huisbezoek, kan dit gevolgen hebben voor zijn uitkering. Onderdeel H over gevolgen als men niet meewerkt aan een huisbezoek beschrijft deze mogelijke gevolgen. Deze komen echter pas aan de orde als de uitkeringsgerechtigde tweemaal de gelegenheid is geboden mee te werken aan een onderzoek, en hij beide keren van die gelegenheid geen gebruik heeft gemaakt.

De SVB verricht deze huisbezoeken in gevallen waarin er in het individuele geval sprake van twijfel is aan de rechtmatigheid van de uitkering, maar deze twijfel niet zover gaat dat er een fraudevermoeden is. Ook kunnen deze huisbezoeken worden verricht als sprake is van een steekproef. De SVB verricht dergelijke steekproefonderzoeken zowel a-select als select.

2. Huisbezoeken bij vermoeden van fraude

Vaak zal bij een vermoeden van fraude met de woon- of leefsituatie een huisbezoek het enige middel zijn om de feitelijke situatie te kunnen beoordelen. Ook hier geldt dat de SVB-medewerkers zich moeten legitimeren en dat de bewoner toestemming moet geven voor het binnentreden van de woning op basis van volledige informatie over het hoe en waarom van het huisbezoek. Als de uitkeringsgerechtigde niet meewerkt aan een huisbezoek kan de aanvraag om een uitkering worden afgewezen of het recht op uitkering worden herzien dan wel ingetrokken. Ook kan de SVB overgaan tot schorsing of opschorting van de uitkering. De SVB gaat pas over tot dergelijke maatregelen nadat de uitkeringsgerechtigde een tweede gelegenheid tot medewerking aan het onderzoek naar de rechtmatigheid is geboden en hij ook van die uitnodiging geen gebruik heeft gemaakt.

B. HUISBEZOEK

De SVB-medewerkers betreden de woning slechts met voorafgaande toestemming van de bewoner. Het huisbezoek vindt plaats in een door hem aangewezen ruimte. Wanneer de woning is betreden, voeren de SVB-medewerkers een gesprek met de uitkeringsgerechtigde. Huisbezoeken in Nederland worden verricht door toezichthouders van de afdeling Handhaving van de SVB. Buiten Nederland worden huisbezoeken verricht door medewerkers van de SVB, of door aan de Nederlandse ambassade verbonden attachés voor Sociale Zaken en hun medewerkers.

De SVB-medewerkers kunnen de uitkeringsgerechtigde verzoeken om toestemming voor het maken van een geluidsopname van het gesprek. Daarbij leggen zij uit wat het belang is van een dergelijke opname en dat de uitkeringsgerechtigde dit kan weigeren zonder dat dat enige consequentie heeft. Tevens vragen zij aan de uitkeringsgerechtigde of hij een kopie van de opname wenst te krijgen. In ieder geval maken de SVB-medewerkers, ongeacht of er een geluidsopname is gemaakt of niet, een schriftelijk verslag van het gesprek. Dit verslag wordt door de SVB-medewerkers en de uitkeringsgerechtigde ondertekend. Met de ondertekening bevestigen zij hetgeen vastgelegd is in het gespreksverslag.

C. BEZICHTIGEN VAN DE WONING

Het huisbezoek beperkt zich niet tot het gesprek met de uitkeringsgerechtigde als de SVB-medewerkers tijdens het huisbezoek constateren dat de beantwoording van de vragen, al dan niet in samenhang met het uiterlijk van de woning, twijfel oplevert met betrekking tot de door uitkeringsgerechtigde geschetste leefsituatie. In dat geval kunnen de SVB-medewerkers besluiten dat een bezichtiging noodzakelijk is. Dat is in ieder geval mogelijk in de volgende situaties:

- de woning wordt ogenschijnlijk niet bewoond, terwijl uitkeringsgerechtigde heeft aangegeven dat hij daar zijn hoofdverblijf heeft; of
- het vermoeden bestaat dat de uitkeringsgerechtigde op zijn adres een gezamenlijke huishouding voert, terwijl hij heeft aangegeven dat hij daar alleen woont.

De SVB gaat uitsluitend over tot bezichtiging van de woning nadat de uitkeringsgerechtigde hiervoor toestemming heeft verleend. In Nederland verrichten toezichthouders van de afdeling Handhaving van de SVB de bezichtigingen. Buiten Nederland verrichten medewerkers van de SVB, of door aan de Nederlandse ambassade verbonden attachés voor Sociale Zaken en hun medewerkers de bezichtigingen.

Van de bezichtiging wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de SVB-medewerkers en de uitkeringsgerechtigde ondertekend. Met de ondertekening bevestigen zij hetgeen vastgelegd is in het verslag.

D. VOORONDERZOEK EN VOORAANKONDIGING VAN HUISBEZOEKEN

In het geval van een redelijk vermoeden van fraude kondigt de SVB een huisbezoek niet van te voren aan. Een dergelijk onaangekondigd huisbezoek vindt pas plaats nadat de tip of het signaal dat de SVB ontvangen heeft nader door de SVB is onderzocht.

In overige gevallen beslist de SVB per individueel geval of zij het huisbezoek van tevoren aankondigt. Als de SVB een huisbezoek aankondigt doet zij dit telefonisch of door middel van een aan de uitkeringsgerechtigde gerichte brief waarin de datum en het tijdstip van het huisbezoek worden genoemd. In de brief of het telefoongesprek vermeldt de SVB de aanleiding van het huisbezoek en geeft zij algemene uitleg over wat een huisbezoek inhoudt. De SVB gaat pas tot een huisbezoek over nadat de SVB administratief vooronderzoek heeft verricht.

E. INFORMED CONSENT VEREISTE

Informed consent betekent dat de toestemming van de bewoner tot het binnentreden van de woning berust op volledige en juiste informatie over reden en doel van het huisbezoek en de gevolgen in geval van weigering. Om vast te leggen dat de bewoner toestemming heeft verleend om zijn woning binnen te treden, laten de SVB-medewerkers de bewoner voorafgaand aan het huisbezoek, of zo snel mogelijk na het binnentreden na mondeling verleende toestemming, een informed consent formulier ondertekenen. Met deze ondertekening verklaart de uitkeringsgerechtigde dat hij volledig en juist is geïnformeerd over het doel/de reden van het huisbezoek en de gevolgen in geval van weigering van het huisbezoek.

F. GEEN TOESTEMMING VOOR BETREDEN WONING

Als de bewoner bezwaar heeft tegen het betreden van zijn woning, moet hij dat duidelijk kenbaar maken. Bij twijfel over toestemming, gaat de SVB ervan uit dat de bewoner geen toestemming heeft verleend.

Als de bewoner eerst toestemming heeft verleend voor het verrichten van een huisbezoek, maar die toestemming vervolgens intrekt, verlaten de SVB-medewerkers de woning meteen.

G. BEWONER

De toestemming om de woning te betreden moet worden gegeven door de bewoner.

Als bewoner wordt aangemerkt: ieder lid van het gezin of andere samenlevingsvorm. Belangrijk is hierbij dat van de persoon die toestemming verleent, mag worden verwacht dat deze inzicht heeft in de rechten en plichten ten aanzien van het huisbezoek. Van een jong kind of een persoon met een verstandelijke beperking mag dit niet worden verwacht.

In de situatie waarin de ene partner toestemming verleent, en de andere partner weigert, is de weigering doorslaggevend. Uitgangspunt in deze situatie is dat geen toestemming is verleend.

Als de uitkeringsgerechtigde een kamer van een woning bewoont en de hoofdbewoner of verhuurder maakt bezwaar tegen het betreden van de woning, dan ziet de SVB af van het betreden van de woning. Een gehuurde kamer wordt alleen betreden in aanwezigheid en met toestemming van de uitkeringsgerechtigde.

H. GEVOLGEN ALS MEN NIET MEEWERKT AAN EEN HUISBEZOEK

De uitkeringsgerechtigde heeft in alle gevallen het recht om een huisbezoek te weigeren. De SVB zal bij een weigering van een huisbezoek proberen op een ander moment een huisbezoek te verrichten of geeft hem de gelegenheid om op andere wijze zijn leef- of woonsituatie aan te tonen. Daarmee krijgt de uitkeringsgerechtigde twee keer de kans om mee te werken aan een onderzoek naar de rechtmatigheid van zijn uitkering. Volhardt de uitkeringsgerechtigde in de weigering tot medewerking aan huisbezoeken en/of wordt de leef- of woonsituatie niet of onvoldoende aangetoond, dan wijst de SVB de aanvraag af of herziet de uitkering ingevolge de artikelen 17, vierde lid en 50 AOW, 35a en 36, tweede lid Anw, 14a, derde lid, 15a en 16, tweede lid AKW en 53a, tweede tot en met zesde lid Participatiewet. De SVB heeft ook de mogelijkheid om hieraan voorafgaand de betaling van de uitkering op te schorten of te schorsen.

De SVB ziet bij het niet meewerken aan een huisbezoek in het kader van een rechtmatigheidsonderzoek in zeer uitzonderlijke gevallen voorlopig af van een afwijzing of herziening van het recht in gevallen van ernstige ziekte of niet uit te stellen afspraken, die ook aangetoond kunnen worden.

Het niet aantonen van de woon- of leefsituatie betekent voor de hiervoor genoemde wetten het volgende:

AOW:

Als de pensioengerechtigde niet kan aantonen dat hij alleenstaand is, kent de SVB een AOW-pensioen toe voor een gehuwde of herziet de SVB het AOW-pensioen in een pensioen voor een gehuwde.

Als de pensioengerechtigde niet kan aantonen dat zijn feitelijke woonsituatie in overeenstemming is met het door hem of zijn wettelijke vertegenwoordiger verstrekte adres, herziet de SVB het AOW-pensioen in een pensioen voor een gehuwde.

Anw:

Als de nabestaande niet kan aantonen dat hij alleenstaand is, kent de SVB geen Anw-nabestaandenuitkering toe of beëindigt deze uitkering.

Als een wees tussen 16 en 21 jaar een uitkering aanvraagt dan wel ontvangt, omdat hij als ongehuwde voor het huishouden van tenminste een andere wees zorgt en dat niet kan aantonen, kent de SVB geen wezenuitkering toe of beëindigt deze uitkering.

AKW:

Als de uitkeringsgerechtigde niet kan aantonen dat het kind thuiswonend of uitwonend is, besluit de SVB dat er geen recht op kinderbijslag voor het kind is, of slechts enkelvoudige kinderbijslag, in geval om dubbele kinderbijslag werd verzocht.

Participatiewet:

Als de rechthebbende op een AIO-aanvulling niet kan aantonen dat hij alleenstaand is, kent de SVB een AIO-aanvulling toe gebaseerd op 30% van de norm voor een gehuwde of herziet de SVB de AIO-aanvulling naar dit bedrag.

Als de rechthebbende op een AIO-aanvulling niet kan aantonen dat zijn feitelijke woonsituatie in overeenstemming is met de door hem verstrekte gegevens, schort de SVB de AIO-aanvulling op met het verzoek binnen de door de SVB gestelde termijn alsnog op andere wijze zijn woonsituatie aan te tonen. Als hij dit niet doet, trekt de SVB de AIO-aanvulling op grond van artikel 53a, zesde lid Participatiewet in vanaf het moment dat de uitkering was opgeschort.

Grondslag

artikel 17, vierde lid, artikel 50 AOW, artikel 35a, artikel 36, tweede lid Anw, artikel 14a, derde lid, artikel 15a, artikel 16, tweede lid AKW, artikel 53a, leden twee tot en met zes Participatiewet, artikel 12, eerste lid Grondwet en artikel 1, leden 1, 3 en 4 Algemene wet op het binnentreden

Wijzigingsbesluit Beleidsregels SVB februari 2019

Wet- en regelgeving

- AOW: art. 17, lid 4
- AOW: art. 50
- Anw: art. 35a
- Anw: art. 36, lid 2
- AKW: art. 14a, lid 3
- AKW: art. 15a
- AKW: art. 16, lid 2
- Participatiewet: art. 53a, leden 2 tot en met 6
- Grondwet: art. 12, lid 1
- Algemene wet op het binnentreden: art. 1, leden 1, 3 en 4

Jurisprudentie

- CRvB 5 december 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:4218
- CRvB 11 april 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BA2410
- CRvB 11 april 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BA2436
- CRvB 11 april 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BA2447
- CRvB 11 april 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BA2445
- CRvB 24 november 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BK4060
- CRvB 24 november 2009, «USZ» 2009/380, ECLI:NL:CRVB:2009:BK4063
- CRvB 24 november 2009, RSV 2010/18, ECLI:NL:CRVB:2009:BK4064
- CRvB 24 november 2009, RSV 2010/19, ECLI:NL:CRVB:2009:BK4057
- CRvB 24 november 2009, ECLI:NL:CRVB:2009:BK4059
- CRvB 7 maart 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AT1644
- CRvB 3 september 2002, RSV 2003/9, ECLI:NL:CRVB:2002:AF3007
- CRvB 20 oktober 1998, RSV 1999/15
- CRvB 22 augustus 1995, RSV 1996/86

Archivering (SB4235)

Beleidsregel

De SVB is verplicht om alle stukken die zich in een papieren of een elektronisch dossier bevinden als archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren (artikel 3 Archiefwet 1995). In de Archiefwet wordt niet aangegeven welke bewaartermijnen daarbij aangehouden moeten worden. Om zorg te dragen voor de vernietiging van daarvoor in aanmerking komende

archiefbescheiden dient de SVB op grond van artikel 5 Archiefwet 1995 een selectielijst op te stellen, waarin zij aangeeft welke archiefbescheiden zij bewaart en na welke termijn bescheiden voor vernietiging in aanmerking komen. De SVB heeft de bewaartermijn van papieren en elektronische dossiers van uitkeringsgerechtigden vastgesteld op vijf jaar nadat het recht op uitkering is beëindigd. Deze termijn houdt verband met de verjarings- en vervaltermijnen in het wettelijk stelsel van terugvordering en sancties. Een periode van vijf jaar wordt voldoende geacht voor de doeleinden van het toegankelijk houden van gegevens ten behoeve van de rechtmatigheidscontrole.

Grondslag

artikel 1, sub c, onder 1, artikel 3 Archiefwet 1995

Besluit beleidsregels SVB 2016

Wet- en regelgeving

- Archiefwet 1995: art. 5
- Archiefwet 1995: art. 3
- Archiefwet 1995: art. 1, sub c, onder 1